Sammanträdesprotokoll Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum	2024-11-26
Plats och tid	Vargön kl. 13:00-16:55
Beslutande	Se sida 2
Övriga deltagare	Se sida 2
Sekreterare	Maria Öman

Protokolljustering

Följande parter justerar detta protokoll genom digital signering.

Justeringens plats och tid	Digitalt 2024-11-29 kl. 08:00
Paragrafer	§§287-327
Ordförande	Kata Nilsson (S)
Justerare	Helén Lindbäck (KD)

Tillkännagivande

Protokollet är justerat. Justeringen tillkännages på kommunens digitala anslagstavla.

Beslutsinstans	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum	2024-11-26
Publiceras	2024-11-29
Avpubliceras	2024-12-23
Protokollets förvaringsplats	Kommunledningsförvaltningen
Tillkännages av	Maria Öman

Närvarande på sammanträdet

Beslutande

Kata Nilsson (S) (vice ordförande)
Anton Li Nilsson (C) (2:e vice ordförande)
Håkan Johansson (M)
Claes Danell (S)
Karl-Erik Jonsson (M)
Carola Bergman (S)
Cristian Bergvall (S)
Stina Carlsson (V)
Magnus Häggblad (SD)
Helén Lindbäck (KD)
Louise Mörk (S)
Per Hallqvist (S) ersätter Patric Lundström (S) (ordförande)
Sanna Eriksson (S) ersätter Sara Lagesen Aronsson (S)
Eva Nordlund (SLP) ersätter Anders Nordin (SLP)
Marika Berglund (C) §287 ersätter Majvor Sjölund (C) (2:e vice ordförande)

Övriga deltagare

Yvette Axelsson (Kommunchef)
Leif Wikman (Tillförordnad kommunchef)
Åsa Öberg (Ekonomichef)
Maria Öman (Kommunsekreterare)
Ellinor Sandlund (M) (Adjungerad ersättare)
Sven-Gösta Pettersson (S) (Ordförande Socialnämnden) §292
Eva Börjesson Öman (Socialchef) §292
Anna Johansson (Ekonom Socialtjänsten) §292
Cathrine Granberg (Personalchef) §287
Clara Marklund (Praktikant)
Marika Berglund (C) §§288-327

Innehållsförteckning sid

§ 287 Alternativ beräkning Kommunalt pensionsavtal PA-KL 5
§ 288 Dispensansökan från arbetstidsregler gällande dygnsvila i ärende om personlig assistans 7
§ 289 Begäran om medel ur kommunstyrelsens centrala pott – Norrbotniabanan 10
§ 290 Finansiering Aurora Network, affärsutvecklingsprojekt 11
§ 291 Finansiering av projekt Köksbordet via Spira Mare 16
§ 292 Ekonomisk handlingsplan Socialtjänsten - Information 19
§ 293 Kompletteringsbudget 2024 och 2025 för löneökningar 2024 20
§ 294 Återredovisning kommunstyrelsens internkontrollplan 2024 22
§ 295 Sammanträdesplan 2025 - Kommunstyrelsen 24
§ 296 Redovisning av delegationsbeslut 25
§ 297 Redovisning av anmälda handlingar 26
§ 298 Månadsbokslut oktober 2024 samt helårsprognos 28
§ 299 Finansriktlinjer - revidering 29
§ 300 Finanspolicy - revidering 31
§ 301 Riktlinjer för God ekonomisk hushållning 33
§ 302 Planprogram Sörfjärden - Samråd 34
§ 303 Primärt samverkansavtal gällande planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning 36
§ 304 Reglemente för styrelsen och nämnder 39
§ 305 Vindbruksplan - revidering 41
§ 306 Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar - revidering 43
§ 307 Taxa för industrispår Munksund - Haraholmen 45
§ 308 Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering 47
§ 309 Bolagsordning AB Furunäsets Fastigheter 50
§ 310 Bolagsordning Hedfastigheter i Piteå AB 51
§ 311 Bolagsordning Nevatko AB 52
§ 312 Bolagsordning Mallita i Piteå AB 53
§ 313 Bolagsordning Norrfab i Piteå AB 54

§ 314 Bolagsordning Nordbostäder i Piteå AB 55

§ 315 Bolagsordning Nordfastigheter i Piteå AB 57

§ 316 Bolagsordning PiteEnergi Handel AB 59

§ 317 Bolagsordning PiteEnergi Elnät AB 60

§ 318 Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas 61

§ 319 Motion (SLP) (SJV) - Översyn av antalet anställda i Piteå kommun 63

§ 320 Motion (KD) - Äldreomsorgen behöver fler medarbetare 66

§ 321 Motion (V) – Minnesgåva daglig verksamhet 68

§ 322 Motion (M) om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18 72

§ 323 Motion (KD) – Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet 75

§ 324 Motion (MP) - Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor 79

§ 325 Motion (SLP) om mätning av förekomst av narkotika i avloppsslam 82

§ 326 Redovisning av obesvarade motioner, medborgarförslag och piteförslag samt beslutade medborgarförslag och piteförslag 84

§ 327 Information från kommunchefen 2024 86

§ 287 Alternativ beräkning Kommunalt pensionsavtal PA-KL

Diarienr 24KS735

Beslut

Publiceras inte pga innehåller personuppgifter.

Ärendebeskrivning

Publiceras inte pga innehåller personuppgifter.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 288 Dispensansökan från arbetstidsregler gällande dygnsvila i ärende om personlig assistans

Diarienr 24KS745

Beslut

Kommunstyrelsen ansöker om dispens från arbetstidsregler om dygnsvila i ärende 7335 personlig assistans.

Ärendebeskrivning

I Allmänna bestämmelser (AB) anges att arbetstagaren har rätt till minst 11 timmars dygnsvila under varje period om 24 timmar samt under vilka förutsättningar det är möjligt att göra undantag från reglerna om dygnsvila, både vad avser planerad arbetstidsförläggning och vid oförutsedd händelse.

Vidare anges att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour får vara högst 20 timmar. Centrala parter är överens om att det kan finnas behov av dispens från bestämmelsen avseende att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour får vara högst 20 timmar i vissa fall.

Dispensen innebär att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour enligt AB § 13 mom. 5 eller motsvarande bestämmelse i bilaga till AB kan överstiga 20 timmar (i detta fall bilaga J). Den sammanlagda arbetstiden får dock som högst uppgå till 24 timmar.

Arbetsgivaren är skyldig att uttömma alla möjligheter att bemanna verksamheten i enlighet med reglerna i AB eller aktuell bilaga innan dispens kan ges.

Dispens beviljas endast då inga andra rimliga åtgärder står till buds, det vill säga när det är nödvändigt att förlägga arbete i kombination med jour längre än 20 timmar för att verksamheten ska kunna upprätthållas. Det kan till exempel handla om enstaka verksamheter i glesbygd och/eller då tillgången på viss specifik kompetens är begränsad och kräver sådan förläggning.

För att få söka dispens ska den högsta ledningen i kommunen fatta beslut om att begära dispens, detta likställs med Kommunstyrelsen. Dispens kan beviljas för som längst ett år.

Ansökan avser förlängning av Arbetstidsnämndens kanslis beslut om beviljad dispens för perioden 1 februari 2024-31 januari 2025, som avser ärende 7335, en brukare med diagnos medelsvår utvecklingsstörning och ADHD som lever i sin lägenhet med personliga assistenter.

Socialtjänsten bedömer att alla möjligheter att bemanna verksamheten i enlighet med reglerna i AB och bilaga J är uttömda. De erfarenheter och den kunskap som arbetsgivaren har, om vilken negativ effekt som ökad frekvens av personalbyten har och påverkar brukarens hälsotillstånd, gör att arbetsgivaren bedömer att alla alternativa möjligheter för bemanning är uttömda.

Socialtjänsten har i detta fall tidigare haft ett arbetssätt som inneburit att assistenterna arbetat kortare pass och brukaren har fått byta personal fler gånger per dygn. Eftersom brukarens hälsotillstånd försämrades och påverkades negativt vid varje personalbyten gjordes förändring till längre arbetspass. Detta medförde en väldigt positiv effekt både för brukaren och medarbetare som fick en hanterbar arbetssituation.

Dispensansökan avser fortsatt möjlighet för de personliga assistenterna att arbeta dygnspass vilket medför en lugnare rytm för brukaren. Assistenterna som jobbar i ärendet får en god arbetsmiljö vilken har byggts upp över tid. Det finns en stor farhåga att brukaren blir påverkad av en ökad frekvens av personalbyten och att det kommer att resultera i en försämrad fysisk och psykosocial arbetsmiljö. Vid ökad frekvens av personalbyten så ökar brukarens motoriska och psykologiska hälsa negativt. Detta ger en direkt effekt på medarbetarnas arbetsmiljö med ökad risk för hot och våldssituationer, svårigheter att lyckas motivera brukaren till vardagens olika aktiviteter, stress mm. Brukarens negativa påverkan vid ökad frekvens av personalutbyten, vilket tyvärr skapar en dålig fysiks och psykosocial arbetsmiljö för våra medarbetare gör att inga andra rimliga åtgärder står till buds.

Grundtankarna i EU:s arbetstidsdirektiv sett till vila och återhämtning anser nog samtliga är bra. Personal ska inte tvingas arbeta på ett sätt att man riskerar att skada sig själv eller någon annan på grund av att man är utarbetad. Utifrån genomförd risk- och konsekvensanalys samt förvaltningens erfarenhet av arbete hos brukaren bedöms risken vid tillämpande av dygnspass som låg.

Den risk- och konsekvensanalys som Socialförvaltningen genomfört är en jämförelse mellan att följa gällande regler om dygnsvila mot dagens dygnspass. Resultatet av analysen visar på måttlig risk för medarbetaren och stor risk för brukaren om man återgår till gällande regler om dygnsvila.

MBL förhandlingar mellan arbetsgivare och arbetstagarorganisationer har genomförts 24 september 2024, arbetstagarorganisation anser att arbetsgivaren kan gå vidare med dispensansökan.

Socialnämndens beslut 2024-10-30 § 145
Socialnämnden föreslå att Kommunstyrelsen godkänner dispensansökan från arbetstidsregler gällande dygnsvila i ärende 7335 personlig assistans.

Yrkanden

Helén Lindbäck (KD): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 289 Begäran om medel ur kommunstyrelsens centrala pott – Norrbotniabanan

Diarienr 24KS598

Beslut

Kommunstyrelsen beviljar 200 tkr till Samhällsbyggnadsnämnden för arbete med Norrbotniabanan 2024.

Ärendebeskrivning

I och med att Norrbotniabanan ska byggas kommer en stor samhällsförändring ske i kommunen vilket innebär stora utmaningar och möjligheter. Det är viktigt att kommunen
fortsätter att bygga kunskap inför Trafikverkets arbete med framtagande av järnvägsplanerna genom kommunen.

Under Q3 2023 påbörjades ett arbete med att ta fram en Trafikstrategi för Piteå kommun. Syftet med trafikstrategin är att ge vägledning till kommande planer och fortsatt trafikplanering samt en strategisk övergripande riktning för Piteå kommuns framtida trafiksystem. Arbetet med trafikstrategin har tagit längre tid än beräknat och syftet är att färdigställa trafikstrategin under 2025.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-08-21:
Samhällsbyggnadsnämnden godkänner begäran om medel på 200 tkr lyfts från Kommunstyrelsens centrala pott avsatt till Norrbotniabanan.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 290 Finansiering Aurora Network, affärsutvecklingsprojekt

Diarienr 24KS711

Beslut

Kommunstyrelsen finansierar Aurora Network, affärsutvecklingsprojekt med 75 tkr för år 2025.

Medel tilldelas från Tillväxtpolitiska reserven.

Reservation

Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M) och Magnus Häggblad (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Nyföretagarcentrum Nord har inkommit med en ansökan om medfinansiering från Piteå kommun för att starta upp ett affärsutvecklingsprojekt som riktar sig till kvinnor som driver företag.

Sökande:
NyföretagarCentrum Nord

Projektets syfte och mål:
Syftet är att stärka rollen som företagsledare och att få fler kvinnor att starta och driva företag.

Aurora Network är ett affärsnätverk för kvinnors företagande i Norrbotten, organiserat av NyföretagarCentrum Nord i samarbete med Almi Nord, Sparbanken Nord och Boden, Luleå, Pajala, Övertorneå och Haparanda kommuner. Nätverket syftar till att främja personlig utveckling, bygga affärskontakter och skapa samarbete över kommungränser. Genom kostnadsfria träffar får deltagare möjligheter att utbyta kunskap, få inspiration och utveckla sina företag. Det bidrar till både personlig utveckling och tillväxt inom regionen genom att skapa en stark gemenskap inom och över kommungränser. Uppskattningsvis så kommer ca 50 företag i Piteå att delta vid de lokala träffarna och ca 20 vid den regionala träffen. Det kommer att hållas två lokala träffar och en regional träff för de deltagande företagen i Piteå.

Målet med Aurora Network är att stärka och stödja kvinnors företagande i Norrbotten

genom att skapa ett hållbart affärsnätverk för företagande kvinnor.

Projektets genomförandeplan:
Projektet omfattar två kostnadsfria lokala träffar i Piteå för företagande kvinnor i Piteå. Dessutom som kommer en kostnadsfri regional sammankomst där företagande kvinnor från samtliga deltagande kommuner (Luleå, Boden, Överkalix, Övertorneå, Haparanda, Pajala, Boden och Piteå) att genomföras med studiebesök på en av dessa orter.

Ett digitalt seminarium i Generations- och Ägarskifte kommer att genomföras dit samtliga företagare, både kvinnor och män, i de deltagande kommuner där Aurora Network finns bjuds in.

Målgruppen för Aurora Network är entreprenörer och företagande kvinnor i Norrbotten som vill utveckla sina verksamheter och bygga affärsnätverk. Nätverket riktar sig till kvinnor som söker en plattform för att utbyta kunskap, få stöd och skapa samarbeten med andra företagare över kommungränserna i regionen - oavsett hur länge de har verkat som företagare.

Projektbudget:
Extern tjänst, föreläsare 60 tkr
Omkostnader vid träffarna, marknadsföring, lokal, måltider ca 30 000
Totalt: 90 tkr

NyföretagarCentrum Nords Aurora Network är idag aktivt i Luleå, Boden, Pajala, Överkalix och Övertorneå, där kostnader och intäkter redovisas separat för varje kommun. De medel Detta gör att finansiellt stöd och insatser redovisas transparent och används enligt avtal. En stabil verksamhet byggs genom kombinationen av kommunal och privat finansiering, vilket stärker det lokala företagsklimatet.

Samarbetspartners och finansiärer till Aurora Network:
Finansiärer:
Piteå kommun 75 tkr
Sparbanken Nord 10 tkr
Almi 5 tkr
Totalt: 90 tkr

Projekttid: 2025-01-01 - 2025-12-31

Medel som äskas av Piteå kommun 75 tkr.

Har tidigare medel beviljats från Piteå kommun?
Ja, till Nyföretagarcentrums basverksamhet, 22KS312 perioden 2023 - 2025, totalt 1,5 mkr. I uppdraget ingår starta-eget rådgivning mm aktiviteter riktade till nya entreprenörer och nystartade företag. Inga specifika aktiviteter sker riktat till kvinnors företagande i Nyföretagarcentrums basverksamhet, varför Aurora Network startats upp.

Vilka förväntningar finns på kvarstående effekter efter genomfört projekt:
En rad positiva förändringar både för de deltagande företagande kvinnorna och för näringslivet i Norrbotten som helhet. Några av de förväntade långsiktiga effekterna:

1. Stärkta och växande företag
Genom de kunskaper, kontakter och samarbeten som deltagarna får tillgång till förväntas de kunna utveckla och stärka sina företag långsiktigt.

2. Uppbyggda och varaktiga affärsnätverk
Nätverket syftar till att skapa hållbara kontakter och relationer mellan företagare över hela Norrbotten. Detta kan leda till framtida samarbeten och partnerskap som gynnar företagens tillväxt och regionens ekonomiska utveckling.

3. Förstärkt kvinnligt entreprenörskap i regionen
Aurora Network förväntas inspirera och uppmuntra fler kvinnor att ta steget och starta företag, vilket bidrar till ökat entreprenörskap bland kvinnor i regionen.
4. Ökad regional samverkan
Genom att koppla samman företagare från regionen så skapas en starkare samverkan. Denna integration kan bidra till en mer dynamisk och sammanhållen företagskultur i Norrbotten.

5. Ett hållbart affärsklimat med jämställdhet i fokus
Aurora Network strävar efter att skapa en mer jämställd företagsmiljö genom att stärka företagande kvinnors ställning i regionen, där mångfald och jämställdhet får större utrymme.

6. Förbättrat rykte för Norrbotten som en region för kvinnors företagande
Norrbottens rykte som en region som stödjer och utvecklar kvinnors företagande stärks.

Sammanfattningsvis är förhoppning att nätverket ska lämna efter sig en långsiktig, positiv påverkan som gynnar företagarna, regionen och näringslivet som helhet, och skapa en grund för framtida tillväxt och hållbarhet i kvinnors företagande i Norrbotten.

Kommunledningsförvaltningens yttrande
Aurora Network har visat positiva effekter bland de företagande kvinnor som deltagit senaste åren (företag i Luleå, Boden, Pajala, Övertorneå och Överkalix). Däribland ökade kunskaper inom affärsutveckling och nätverksbyggande mellan de företagande kvinnorna i regionen. För att få en bild av intresset i Piteå så genomfördes en informationsträff under hösten, vid denna deltog ett 20-tal företagande kvinnor som framförde sitt intresse av en start i Piteå. Därefter genomfördes en enkätundersökning, där ett 30 tal företagande kvinnor svarade och uppgav ett intresse och ett stort behov av ett affärsutvecklingsnätverk i Piteå. I Piteå finns PKF, Piteå Kvinnor med Framåtanda/Piteå Kvinnliga Företagare sedan lång tid tillbaka. Detta nätverk har också uttryckt ett behov av ett affärsutvecklingsnätverk då PKF:s syfte huvudsakligen handlar om träffar och nätverkande av social karaktär.

Utifrån att antalet företagande kvinnor är så pass mycket lägre än antalet företagande män så är det av stor betydelse att specifika insatser genomförs för att understödja kvinnors företagande. Förhoppningsvis medför insatserna också att branschbalansen, som i dagsläget uppvisar ett större antal företag inom ex vis industribranschen jämfört med andra branscher, blir jämnare framöver. En jämnare branschbalans medför en större mångfald och ett mindre sårbart näringsliv.

Avslutningsvis anser kommunledningsförvaltningen att den kommunala medfinansieringen bör bifallas och att den står väl i proportion till den nytta som projektet förväntas ge. Medlen bör tilldelas från den tillväxtpolitiska reserven där ca 500 tkr finns tillgängliga 2025.

Yrkanden

Håkan Johansson (M), Magnus Häggblad (SD) och Karl-Erik Jonsson (M): avslag till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Cristian Bergvall (S), Stina Carlsson (V), Marika Berglund (C) och Claes Danell (S): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

§ 291 Finansiering av projekt Köksbordet via Spira Mare

Diarienr 24KS730

Beslut

Kommunstyrelsen finansierar Projekt Köksbordet med 125 tkr 2025 och 125 tkr 2026, totalt 250 tkr.

Beslutet gäller under förutsättning att övrig finansiering uppnås i så stor utsträckning att projektet kan genomföras enligt projektbeskrivningen.

Medel anvisas från Tillväxtpolitiska reserven.

Reservation

Magnus Häggblad (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Bakgrund
Besöksnäringen har stor tillväxtpotential i vår region, särskilt inom måltidsturism kopplad till lokal mat. Inom Piteå Älvdal finns många jordbruk som tillsammans med besöksnäringen kan driva en utveckling av måltidsturismen framåt. Piteå kommun, som är den kommun med flest jordbruksföretag och mest åkermark i Norrbotten, prioriterar gröna näringar i sitt näringslivsprogram. Sedan 2018 har Piteå kommun via näringslivsavdelningen arbetat för att stärka de gröna näringarnas konkurrenskraft genom att stödja livsmedelsstrategin "Nära Mat", främja samverkan och kompetensutveckling samt samarbeta med andra sektorer, däribland besöksnäringen.

Projektägare:
Piteå kommun, kommunledningsförvaltningen
Projektledning/medarbetare: Beatrice Ramnerö och Jessica Lindberg, Piteå kommun

Projekttid: 2025-01-01 – 2026-12-31

Projekt Köksbordet
Köksbordet är som projektkoncept en unik plattform för företagare och personer i Pite Älvdal, som driver besöksnärings- livsmedels- eller lantbruksföretag på landsbygden att mötas, nätverka och växa inom. I fokus ligger lantbruksföretag (gårdar) som har intresse och potential att vilja diversifiera sin verksamhet, gärna med inriktning mot måltidsturism. Varje session hålls på en utvald gård och samlar företagare från olika

branscher för att främja idéutbyte och samarbete. Syftet är att skapa en dynamisk miljö där idéer och möjligheter till samarbete och utveckling, kan bidra till nya affärsmöjligheter och verksamhetsgrenar för både den utvalda gården, och samarbetspartners. Projektet erbjuder även olika kompetensblock baserat på deltagarnas behov, såsom paketering, kommunikation, varumärkesarbete och finansiering.

Övergripande mål
Att främja hållbar tillväxt och diversifiering inom besöksnäringen och den gröna näringen i Piteå Älvdal genom att skapa en plattform för nätverkande, kompetensutveckling och samarbete, med särskilt fokus på måltidsturism och lokal mat. Målet är även att genom olika insatser och aktiviteter bidra till att öka attraktionen till vår landsbygd, det bidrar till att stärka dessa näringar som helhet och skapa möjligheter för oväntade samarbeten mellan olika branscher. Besökare får möjlighet att ta del av unika upplevelser och njuta av goda lokala smaker samtidigt som lokal matkultur bevaras och främjas. Projektets mål är även att bidra till ekonomisk tillväxt och fler arbetstillfällen på landsbygden genom de förväntade samarbeten som uppstår mellan de deltagande företagen. Projektet kommer att gynna minst 20 företag genom ökad synlighet, nya affärsmöjligheter och tillgång till resurser och expertis.
Projektbudget

Utgifter för personal464 624
Indirekta kostnader 107 194
Övriga utgifter 775 000
Offentliga resurser (avser Piteå kommuns del i form av arbetstid för projektmedarbetarna i projektet) 250 000
Total: 1 596 818

Finansiering:
Leader Spira Mare 1 346 818
Piteå kommun 250 000
Totalt: 1 596 818

Kommunledningsförvaltningens yttrande
Kommunledningsförvaltningen anser att dessa branscher -besöksnäring och gröna näringar är prioriterade och även utpekade som spetsområden i gällande näringslivsprogram. Projektmedarbetarna som i dagsläget arbetar med förstudien försörjningsförmåga har en gedigen erfarenhet och kompetens inom området vilket

bidrar till att projektet med stor sannolikhet kan uppnå uttalade mål.

Kommunledningsförvaltningen föreslår Kommunstyrelsen besluta att medfinansiera projekt Köksbordet i enlighet med projektplanen. Den kommunala medfinansieringen är proportionerlig i förhållande till den nytta som förväntas komma kommunen till del, såväl den kommunala organisationen, medborgarna och näringslivet. Piteå kommun är sedan tidigare medfinansiär i leaderprogrammet Spira Mare och kommunledningsförvaltningen ser positivt på att projekt kan genomföras med hjälp av de medel som finns i det programmet. Den kommunala medfinansieringen från den tillväxtpolitiska reserven är möjlig då ca 500 tkr finns för nya projekt år 2025.

Yrkanden

Magnus Häggblad (SD): avslag till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Helén Lindbäck (KD), Anton Li Nilsson (C), Eva Nordlund (SLP), Marika Berglund (C), Claes Danell (S) och Håkan Johansson (M): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

§ 292 Ekonomisk handlingsplan Socialtjänsten - Information

Diarienr 24KS473

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av information om Socialnämndens arbete med 2024 års ekonomiska handlingsplan som en del i Kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Ärendebeskrivning

Sven-Gösta Pettersson, ordförande Socialnämnden och Eva Börjesson Öman Socialchef Socialförvaltningen informerar om Socialnämndens arbete med 2024 års ekonomiska handlingsplan.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Redovisning Socialtjänsten till Kommunstyrelsen

§ 293 Kompletteringsbudget 2024 och 2025 för löneökningar 2024

Diarienr 24KS64

Beslut

Kommunstyrelsen anvisar medel ur central pott till Kommunstyrelsens förfogande med 1 472 tkr för löneökningar för år 2024 samt helårseffekt för löneökningar med 2 612 tkr för år 2025.

Kommunstyrelsen beviljar kommunens nämnder/styrelse budget för löneökningar 2024 med 1 534 tkr och att finansförvaltningen ökar intäkten med 62 tkr för KP-pension samt minskning avtalsförsäkringar, totalt netto 1 472 tkr enligt bilaga.

Kommunstyrelsen beviljar kommunens nämnder/styrelse budget för helårseffekt för löneökningar 2025 med 2 736 tkr och att finansförvaltningen ökar intäkten med 124 tkr för KP-pension samt minskning avtalsförsäkringar, totalt netto 2 612 tkr.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige fastställde budget för 2025 i 2023 års lönenivå. I en central pott till Kommunstyrelsens förfogande avsattes bland annat löneökningar för år 2024 att fördelas av Kommunstyrelsen då förhandlingarna 2024 slutförts.

Förhandlingarna med vårdförbundet är klara och dessa löner gäller från 28 juni 2024 föreslås att löneökningar 2024 läggs ut till nämnder/styrelse. Löneökning fördelas även för förtroendevalda och till partistöd. I budgeten föreslås att löneökningar för 2024 fördelas till nämnder/styrelse med 1 534 tkr, enligt bilaga. Finansförvaltningen ökar intäkten för KP-pension samt minskning av avtalsförsäkringar med 62 tkr, varför nettokostnaden för löneökningar avseende år 2024 blir 1 472 tkr.

Därtill föreslås att en helårseffekt för löneökningar fördelas till nämnder/styrelse med 2 736 tkr till 2025 års budget, enligt bilaga. Finansförvaltningen ökar intäkten för KP-pension samt minskning av avtalsförsäkringar med 124 tkr, varför nettokostnaden för löneökningar avseende helår 2025 blir 2 612 tkr.

Löneökningskostnaden för de gemensamma nämnderna (avseende Piteås del) bärs av Kommunstyrelsen som därmed ska ha tillkommande budgetmedel för löneökningar.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Bilaga till löneökningar 2024, helårseffekt driftbudget 2025 (vårdförb, förtroendevalda, partistöd)
- Bilaga till löneökningar 2024, driftbudget 2024 (vårdförbundet, förtroendevalda, partistöd)

§ 294 Återredovisning kommunstyrelsens internkontrollplan 2024

Diarienr 24KS585

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner återredovisningen av internkontrollplan 2024

Ärendebeskrivning

Styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att:
- verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen,
- verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt med god ekonomisk hushållning,
- informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- de lagar, regler och riktlinjer som finns följs,
- möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs.

Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas inom nämnder/styrelser. För kommunstyrelsens del har få avvikelser inrapporterats inom den egna verksamheten och det som är rapporterat som avvikelser kommer kompletteras med aktiviteter för att minska avvikelserna nästa år.

För kommande år kommer fokus se över styr- och ledningssystemet som helhet, där internkontrollen är en del. Ambitionen är att koppla internkontrollen närmare till varje enhets verksamhet för att bättre hantera risker i verksamheten.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Uppfoljning internkontrollplan 2024

§ 295 Sammanträdesplan 2025 - Kommunstyrelsen

Diarienr 24KS58

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att flytta temadag från 2025-06-10 till 2025-09-22.

Ärendebeskrivning

För att ge förtroendevalda bättre möjligheter att delta och tjänstepersoner större möjligheter att planera och genomföra Kommunstyrelsens temadag föreslår Kommunledningsförvaltningen att den flyttas från den 10 juni till den 22 september 2025.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Sammanträdesplan 2025 (KSAPU KS KF)

§ 296 Redovisning av delegationsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner anmälningarna av delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen redovisar beslut som fattats med stöd av Kommunstyrelsens delegationsbestämmelser.

Övrigt

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Delegationsbeslut

- Upphandlingsfullmakt - Andningshjälpmedel *(dnr 24KS713-1)*
- Förordnande biträdande signalskyddschef signerat *(dnr 24KS688-1)*
- Delegationsbeslut - Val av ledamot och ersättare för Transport- och Åkerinäringen samt avsägelse och fyllnadsval signerat *(dnr 22KS765-26)*
- Delegationsbeslut Fyllnadsval av ersättare - Kommunala Förebygganderådet 2023-2026 *(dnr 22KS757-35)*
- Delegationsbeslut - Anvisning för sociala medier *(dnr 24KS432-3)*

§ 297 Redovisning av anmälda handlingar

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av anmälda handlingar.

Ärendebeskrivning

Handlingar som inkommit till Kommunledningsförvaltningen för kännedom till Kommunstyrelsen.

Övrigt

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Anmälda handlingar

- Protokoll Samordningsförbundet Södra Norrbotten 2024-09-18 §§37-50*(dnr 24KS79-9)*
- Protokoll Barn- och utbildningsnämnden 2024-10-30*(dnr 24KS16-7)*
- Protokoll Kommunfullmäktige 2024-10-28*(dnr 24KS27-8)*
- Revidering av OPF-KL18 med nytt namn OPF-KR 25 (omställningsstöd och pension för förtroendevalda)*(dnr 24KS734-2)*
- Protokoll Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå - Luleå 2024-11-05 §§ 25-30*(dnr 24KS22-2)*
- Protokoll Fastighets- och servicenämnden 2024-11-06 §§61-74*(dnr 24KS20-3)*
- En-moderniserad-taltidningsverksamhet DS 2024-22*(dnr 24KS707-4)*
- Månadsrapport oktober 2024 Svenska Kommun Försäkrings AB *(dnr 24KS67-22)*
- Styrelserapport Svenska Kommun Försäkrings AB 2024-10-31*(dnr 24KS67-23)*
- Resultatrapport Svenska Kommun Försäkrings AB*(dnr 24KS67-24)*
- Rapportering avseende bolagets kapitalplaceringar*(dnr 24KS67-25)*
- Remiss av promemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning*(dnr 24KS738-1)*
- Protokoll - Pite Älv Ekonomisk Förening Extra årsstämma 2024-10-31*(dnr 24KS751-1)*
- Länsstyrelsen - Beslut om revidering av 2024 års kommuntal Norrbotten*(dnr 24KS756-2)*

- Länsstyrelsen - Beslut om kommuntal år 2025 till kommuner i Norrbottens län*(dnr 24KS756-3)*
- Tiotandvård - ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård (SOU 2024:70)*(dnr 24KS750-3)*
- Protokoll Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott 2024-11-18*(dnr 24KS26-12)*

§ 298 Månadsbokslut oktober 2024 samt helårsprognos

Diarienr 24KS586

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner Månadsrapport oktober 2024.

Kommunstyrelsen uppmanar nämnderna att arbeta metodiskt och målinriktat för att komma till rätta med prognostiserade underskott. Nämnderna har uppdraget att bedriva verksamheten kostnadseffektivt och inom tilldelad ram.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har tillsammans med kommunens förvaltningar sammanställt ekonomiskt resultat per oktober som uppgår till -40,9 mkr. För helåret prognostiseras resultat om -19,4 mkr, vilket är en förbättring mot budget med 67,2 mkr.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Månadsrapport oktober 2024
- Bilaga 1. Socialtjänstens analys och ekonomiska redovisning oktober 2024
- Bilaga 2. Barn och utbildningsnämndens analys per avdelning oktober 2024

§ 299 Finansriktlinjer - revidering

Diarienr 24KS740

Beslut

Kommunstyrelsen antar reviderade Finansriktlinjer till och med 31 december 2028.

Beslutet gäller under förutsättning att Kommunfullmäktige antar reviderad Finanspolicy.

Ärendebeskrivning

Kommunens finansverksamhet ska bedrivas på ett säkert och effektivt sätt. Kommunens Finanspolicy och Finansriktlinjer syftar till att klargöra hur den finansiella verksamheten ska bedrivas och hur finansiella risker hanteras av kommunen och de kommunala bolagen. Policyn preciserar de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning som Kommunfullmäktige enligt 8 kap 3 § Kommunallagen ska meddela.

Inom ramen för kommunallagens bestämmelser och föreslagen Finanspolicy ska på lång sikt kommunkoncernens upplåning ske till så låg kostnad och så låg risk som möjligt och de egna medlen placeras så att god avkastning erhålls till så låg risk som möjligt.

Finansverksamheten ska medverka till att kapitalanskaffning och kapitalanvändning i kommunen och dess företag blir effektiv. Ansvaret för finansverksamheten är placerad under Kommunstyrelsen.

För att hantera koncernens ekonomi effektivt, ska kommunen på det sätt och inom de ramar som Kommunfullmäktige beslutar, koordinera de finansiella frågorna för de bolag som ingår i kommunkoncernen.

Samordningen mellan kommunen och de kommunala bolagen regleras i Finanspolicyn, kommunstyrelsens Finansriktlinjer samt i avtal och ägardirektiv.

Gällande Finanspolicy och Finansriktlinjer är till vissa delar inaktuella, varför ett revideringsarbete nu är genomfört med förslag på ny Finanspolicy med tillhörande Finansriktlinjer.

Kommunfullmäktige föreslås besluta om ny Finanspolicy i separat ärende och Kommunstyrelsen föreslås besluta om nya Finansriktlinjer enligt bilaga. Finanspolicy

reglerar målsättning och syfte för hur kommunen skall hantera tillgångs- och skuldförvaltning.

Kommunstyrelsen föreslås, med utgångspunkt från ny Finanspolicy, besluta om detaljerade regler för kommunens finansförvaltning och det formuleras i Finansriktlinjerna.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Reviderade Finansriktlinjer
- Finansriktlinjer, nu gällande

§ 300 Finanspolicy - revidering

Diarienr 24KS739

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar reviderad Finanspolicy till och med 31 december 2028.

Ärendebeskrivning

Kommunens finansverksamhet ska bedrivas på ett säkert och effektivt sätt. Kommunens Finanspolicy syftar till att klargöra hur den finansiella verksamheten ska bedrivas och hur finansiella risker hanteras av kommunen och de kommunala bolagen. Policyn preciserar de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning som Kommunfullmäktige enligt 8 kap 3 § kommunallagen ska meddela.

Inom ramen för kommunallagens bestämmelser och föreslagen Finanspolicy ska på lång sikt kommunkoncernens upplåning ske till så låg kostnad och så låg risk som möjligt och de egna medlen placeras så att god avkastning erhålls till så låg risk som möjligt.

Finansverksamheten ska medverka till att kapitalanskaffning och kapitalanvändning i kommunen och dess företag blir effektiv.

För att hantera koncernens ekonomi effektivt, ska kommunen på det sätt och inom de ramar som Kommunfullmäktige beslutar, koordinera de finansiella frågorna för de bolag som ingår i kommunkoncernen.

Samordningen mellan kommunen och de kommunala bolagen regleras i Finanspolicyn, Kommunstyrelsens Finansriktlinjer samt i avtal och ägardirektiv.

Den gällande Finanspolicyn är till vissa delar inaktuell, varför ett revideringsarbete nu är genomfört med förslag på ny Finanspolicy med tillhörande Finansriktlinjer.

Kommunfullmäktige föreslås besluta om ny Finanspolicy enligt bilaga, där målsättningen och syftet för hur kommunen skall hantera tillgångs- och skuldförvaltning regleras.

Kommunstyrelsen föreslås, med utgångspunkt från ny Finanspolicy, besluta om detaljerade regler för kommunens finansförvaltning och det formuleras i Finansriktlinjerna.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Reviderad Finanspolicy
- Nu gällande Finanspolicy

§ 301 Riktlinjer för God ekonomisk hushållning

Diarienr 24KS633

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar reviderade Riktlinjer för God ekonomisk hushållning till och med 31 december 2028.

Ärendebeskrivning

I kommunallagen och i lag om kommunal bokföring och redovisning finns regler för hur kommuner och regioner ska sköta sin ekonomiska förvaltning. Där regleras att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av att mål har uppnåtts och att riktlinjer för god ekonomisk hushållning har följts. I kommunens budget ska de finansiella och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges. Det är fullmäktiges uppgift att besluta om riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning för kommunkoncernen. Om kommunen har en resultatutjämningsreserv och/eller resultatreserv ska riktlinjerna även hantera detta.

Kommunledningsförvaltningen har reviderat och anpassat kommunens Riktlinjer för God ekonomisk hushållning. Utgångspunkten är de senast beslutade ändringarna i Kommunallagen, kommunfullmäktiges beslut om Vision 2050 samt Piteå kommun styr- och ledningssystem.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Reviderade Riktlinjer för god ekonomisk hushållning
- Nu gällande Riktlinjer för god ekonomisk hushållning, resultatutjämningsreserv och reservfond

§ 302 Planprogram Sörfjärden - Samråd

Diarienr 24KS647

Beslut

Kommunstyrelsen antar planprogram Sörfjärden.

Reservation

Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M), Eva Nordlund (SLP),
Magnus Häggblad (SD) och Helén Lindbäck (KD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Sörfjärden-området har ett mycket centralt läge med närhet till vatten och stadskärnan och är en knutpunkt för infrastrukturen in till centrala Piteå. Idag är stadskärnan begränsad av storskalig infrastruktur och barriärer som minskar livskvaliteten och en nödvändig expansion av den centrala staden. En stor del av området ingår i Norrbotniabanans utredningskorridor.

Den planerade Norrbotniabanan medför stora förändringar för centrala Piteå. I detta läge är det viktigt att ha en övergripande bild hur staden kan utvecklas kring den nya järnvägen. Trafikverket kommer att påbörja arbetet med järnvägsplanen för Norrbotniabanan genom Piteå i slutet av 2024 och har inför deras arbete efterfrågat en plan som visar Piteå kommuns önskade utveckling av området kring Sörfjärden. Detta är planprogrammets primära syfte.

Målbilden för Piteå kommun är att den nya järnvägsinfrastrukturen blir ett incitament till att skapa nya, ekologiskt och socialt hållbara stadsmiljöer som är attraktiva, flexibla, trygga och tillgängliga. Planprogrammets principiella inriktningar är att möjliggöra upp till 1000 nya bostäder på Västermalm och längs Timmerleden vilket förutsätter flytt av bangården och genomfartstrafik utanför stadskärnan. Nya och befintliga stadsmiljöer ska sammankopplas med Södra hamn och Västra kajen som ska utvecklas till både dynamiska upplevelseområden och attraktiva grönområden. Resecentrum ska vara ett lättillgängligt transportnav i staden.

Piteå kommun har genomfört samråd om programförslaget under tiden 2024-08-26 – 2024-09-13, ett samrådsmöte anordnades 2024-09-07. Inkomna synpunkter redogörs i samrådsredogörelsen som utgör beslutsunderlag för godkännande i Kommunstyrelsen. Planprogrammet är inte juridiskt bindande och ska ligga till grund för framtida detaljplaner

Kommunstyrelsen fastställde 2022-03-07 §20 nyttjande av planreserven för framtagande av planprogrammet och utsåg 2022-06-07 § 123 Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott till styrgrupp för planprogram Sörfjärden.

Yrkanden

Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M), Eva Nordlund (SLP), Magnus Häggblad (SD) och Helén Lindbäck (KD) avslag till Kommunledningsförvalningens förslag.

Cristian Bervall (S), Stina Carlsson (V) och Anton Li Nilsson (C): bifall till Kommunledningsförvalningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Planprogram Sörfjärden
- Planprogram Sörfjärden förutsättningar
- Samrådsredogörelse

§ 303 Primärt samverkansavtal gällande planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning

Diarienr 24KS736

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att ingå primärt samverkansavtal gällande planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning med Boden, Luleå och Älvsbyns kommuner.

Ärendebeskrivning

Från och med den 1 juli 2023 ställer skollagen krav på att kommuner ska ingå primärt samverkansavtal avseende planering, dimensionering och erbjudande av vissa utbildningar i gymnasieskolan med minst två andra kommuner. Lagändringarna tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025.

Ändringarna i skollagen syftar till att
* öka det tillgängliga utbudet av utbildning på gymnasial nivå
* underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och
* förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.

Av förarbetena framgår att ändringarna även syftar till att undvika att samma utbildning erbjuds på flera platser inom samma elevpendlingsområde, trots små elevvolymer.

SKR har tagit fram en ”Vägledning vid utformning av primära samverkansavtal gällande planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning.” I vägledningen konstateras bland annat att omfattningen av avtalet ”bör beskrivas så tydligt som möjligt för att det inte ska råda något tvivel om vilka utbildningar som ska erbjudas och var de ska
lokaliseras samt vilka samverkansuppgifter i övrigt som omfattas av avtalet”. På sin hemsida uttrycker SKR därutöver att planering även kan handla om ”hur många kommuner som ska erbjuda de vanligaste utbildningarna och var utbildningar med färre platser strategiskt ska placeras.”

Av lagformuleringen är det inte helt tydligt vad det primära samverkansavtalet ska reglera. Frågan om det i avtalet behöver anges mer specifikt t.ex. vilka utbildningar som ska erbjudas var och i vilken omfattning, har inte prövats.

Av förslaget till primärt samverkansavtal framgår inte specifikt vilka utbildningar samverkan omfattar, eller vad parterna är överens om gällande faktisk dimensionering av utbildningar.
Av förslaget till primärt samverkansavtal anges att samverkan omfattar utbildning inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola som anordnas mellan parterna. När det gäller dimensionering av utbildningsutbudet anges att ”förändringar i utbildningsutbudet ansvarar och beslutar den enskilde kommunen”. I förslaget beskrivs dock en process för samverkan inför respektive huvudmans beslut om sitt eget utbildningsutbud.

Kommunledningsförvaltningens yttrande
Kommunledningsförvaltningen rekommenderar att Kommunfullmäktige beslutar att ingå Primärt samverkansavtal avseende planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning, i enlighet med förslag. För utbildningar som påbörjas efter 1 januari 2025 finns lagkrav på samverkan genom primärt samverkansavtal med minst två andra kommuner och det primära samverkansavtalet behöver finnas på plats till dess. Det primära samverkansavtalet kommer att innebära att elever inom samverkansområdet erbjuds ett större utbildningsutbud än tidigare, vilket är ett av huvudsyftena. Det primära samverkansavtalet anger även att parterna ska samverka inför beslut om utbildningsutbud och en process för det, vilket är bra.

Utifrån SKR:s vägledning och syftet med regleringen finns dock skäl att utgå från att tanken varit att parterna i det primära samverkansavtalet även ska komma överens om faktisk dimensionering av utbildningsplatser på olika utbildningar, och i viss mån även vilka utbildningar som ska förläggas var. Kommunledningsförvaltningen konstaterar att det kan finnas skäl att inför eventuell översyn av avtalet se över om det primära samverkansavtalet även bör ange vilka specifika utbildningar som omfattas av samverkansområdet och om det bör omfatta överenskommelse mellan parterna om faktisk dimensionering och lokalisering av utbildningar.

Yrkanden
Anton Li Nilsson (C): bifall till Kommunledningsförvalningens förslag.

Propositionsordning
Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Samverkansavtal om gymnasieutbildning För Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner från och med 2025-01-01
- § 80 BUN Revidering av Samverkansavtal om gymnasieutbildning för Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner

§ 304 Reglemente för styrelsen och nämnder

Diarienr 24KS742

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar reviderat Reglemente för styrelsen och nämnder till och med 31 december 2028.

Ärendebeskrivning

I Reglementet för styrelsen och nämnder fastställer kommunfullmäktige nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållande. Reglementet för styrelsen och nämnder revideras löpande utifrån förändringar i lagstiftning och övriga förhållanden.

Förslaget till revidering omfattar förtydligande av vad kommunstyrelsens strategiskt övergripande uppgifter innebär samt att nämnd kan besluta om insynsplats i utskottet.

Förslaget till revideringen omfattar även ett tillägg om att styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för hållbar lönebildning. Det innehåller även tillägg att styrelsen har ett ansvar för det civila försvaret, ansvar för kommunens uppgifter enligt lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap sam att kommunstyrelsen har rätt att sända ut VMA (viktigt meddelande till allmänheten) inom sitt verksamhetsområde.

I de områden där kommunstyrelsen ger stöd till andra nämnder har det angetts att stödet även omfattar service för att tydliggöra att det handlar om stöd inom den mottagande nämndens myndighetsinterna processer.

Under Samhällsbyggnadsnämndens reglemente har ordet övergripande strukits på ett antal uppgifter för att tydliggöra att nämnden har det fulla ansvaret för uppgifterna.

Därutöver redaktionella förändringar för ökad tydlighet.

Yrkanden

Anton Li Nilsson (C): bifall till Kommunledningsförvalningens förslag med ändring av stycke under rubrik Utskott 29§ till, Nämnd får medge egen nämnds ledamot eller ersättare, samt gruppledare för kommunfullmäktigegrupp, rätt att närvara vid eget utskotts sammanträde (“insynsplats”). Medgivande får lämnas för visst sammanträde eller för viss tid och som längst till mandatperiodens slut. Förtroendevald med insynplats har inte rätt till ersättning, yttranderätt eller beslutsrätt.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Reglemente för styrelsen och nämnder

§ 305 Vindbruksplan - revidering

Diarienr 24KS709

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner Granskningsutlåtande för tematiskt tillägg till översiktsplan, revidering av Vindbruksplan.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar reviderad Vindbruksplan, Kartsida Vindplan, Planeringsförutsättningar och Miljökonsekvensbeskrivning till och med 2028-12-31.

Ärendebeskrivning

Piteå kommun har påbörjat arbetet med tematiskt tillägg till översiktsplanen, Vindbruksplan. Vindbruksplanen från 2014, KF beslut 2014-03-17 § 56 har reviderats för att svara upp till kommunens behov att hänvisa till lämpliga områden för eventuella tillkommande moderna och höga vindkraftverk.

Syftet med en vindbruksplanen är att bidra till en hållbar och långsiktig mark- och vattenanvändning i kommunen samt redovisa var vindkraft lämpligen lokaliseras baserat på de kunskaper som kommunen erhållit under en längre period sedan omfattande etableringar av vindkraft genomförts.

Dialoger har genomförts under hösten och vintern 2021 för att nå medborgare och aktörer. Under perioden 12 oktober 2021 - 22 december 2021, har samråd skett enligt PBL i syfte att ge medborgare, föreningar och olika parter möjlighet att yttra sig om planförslaget. Efter samrådet har planen ändrats och justerats med anledning av de inkomna yttrandena i de fall det har bedömts lämpligt och möjligt.

Det omarbetade förslaget har varit ute på granskning under perioden 22 juni 2024 – 16 oktober 2024 och de då inkomna yttranden har besvarats, beaktats och inarbetats. Planhandlingen har reviderats och föreslås nu godkännas enligt Plan- och bygglagen, PBL.

Yrkanden

Claes Danell (S), Håkan Johansson (M) och Anton Li Nilsson (C): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Vindbruksplan
- Kartsida Vindplan
- Vindbruksplan - Planeringsförutsättningar
- Vindbruksplan - MIljökonsekvensbeskrivning
- Granskningsutlåtande

§ 306 Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar - revidering

Diarienr 24KS732

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar reviderad Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar att gälla för perioden 1 januari 2025-31 december 2028.

Reservation

Magnus Häggblad (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade den 30 oktober 2023 om en taxa för tillsyn enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot föroreningar från fartyg. Taxan trädde i kraft den 23 november
2023.

Revideringen innebär att
- texten i 1 § ändras till ”För prövning av frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner när det gäller verksamhet på platser som ankommer på kommunen enligt 3 kap. 9 § lagen
om förorening från fartyg, tar kommunen ut en avgift för nedlagd handläggningstid med 1 285 kr per timme”.

- texten i 2 § ändras till ” För tillsyn enligt 6 kap. 5 a § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg tar kommunen ut avgift för nedlagd handläggningstid med 1 285 kr per timme”.

- texten i 4 § ändras till ”Avgift enligt denna taxa tas inte ut för
1. Tillsyn som föranleds av klagomål som är befogat, och inte kräver utredning.
2. Handläggning som föranleds av överklagande av nämndens eller en överinstans beslut.
3. Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.”

Ärendet hinner inte handläggas i den ordinarie ärendeberedningen för nämndsbeslut. Därför tas beslutet med stöd av delegation för brådskande ärenden.

Beslut enligt Miljö- och tillsynsnämnden delegationsbestämmelser punkt A.1. Besluta

i ärenden som är så brådskande att ett avgörande inte kan vänta till nämndens nästa sammanträde, samt enligt 6 kap. 39 § kommunallag (2017:725):

Miljö- och tillsynsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att
1. anta redovisat förslag till Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar att gälla från och med den 1 januari 2025.
2. handläggningskostnaden per timme (timtaxan) fastställs till 1 285 kronor.
3. Miljö- och tillsynsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timtaxa) med den procentsats enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som är publicerad på Sverige kommuner och Regioners webbplats för oktober månad före avgiftsåret.

Yrkanden

Magnus Häggblad (SD): avslag till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar(23MTN28-9) (0)

§ 307 Taxa för industrispår Munksund - Haraholmen

Diarienr 24KS731

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar reviderad Taxa för industrispår Munksund – Haraholmen till och med 31 december 2028.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar Samhällsbyggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för KPI som är publicerad på Statistiska centralbyråns webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Ärendebeskrivning

Avgift för nyttjande av kommunens industrispår Munksund – Haraholmen är en kommunal föreskrift. En kommunal föreskrift är en föreskrift som delegerats till kommunen enligt 8 kap. 9 och 10 §§ regeringsformen.

Kommunfullmäktige beslutade 13 december 2004, § 229, om avgift för nyttjande av kommunens industrispår Munksund – Haraholmen. Kommunfullmäktige fastställde avgiften till 2 kr/ton.

Avgiften har inte höjts något sedan dess eftersom det inte funnits behov av detta tidigare.

När avgiften fastställdes 2004 nyttjades spåret dagtid av 3 - 4 tåg per vecka. Trafiken på industrispåret sker numera dygnet runt. Ansökningar om kapacitetstilldelning för 2025 är på 28 tåg per vecka.

Den ökade spårtrafiken innebär större behov av underhåll och snöröjning. I dagsläget täcker inte avgifterna dessa kostnader. Trots höjning med 1 kr/ton täcker avgifterna ändå inte kostnaderna för underhåll och snöröjning.

Tågföretagen rapporterar i början av varje månad in föregående månads vagnsantal. Stickprovskontroller på hur många vagnar som lastas och lossas sker regelbundet.

Snittvikten är 45 ton/vagn. En jämförelse mellan Piteå kommun och andra kommuners avgifter visar följande skillnader:

• Piteå: 90 kr/vagn
• Skellefteå: 160 kr/vagn (från och med 1 juli 2024)
• Luleå: 285 kr/vagn
• Uddevalla: 376 kr/vagn
• Falkenberg: 376 kr/vagn (en kommun med jämförbart invånarantal).

Med en höjning på 1 kr/ton, till 3 kr/ton, blir avgiften i Piteå 135 kr/vagn.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att avgiften höjs med 1,5 kr/ton utifrån yrkande.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-10-23, § 119
1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige antar det styrande dokumentet "Avgift för nyttjande av kommunens industrispår Munksund – Haraholmen".
2. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att Samhällsbyggnadsnämnden årligen får indexuppräkna avgiften enligt konsumentprisindex (KPI), med oktober 2024 som basmånad.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunledningsförvaltningen stödjer Samhällsbyggnadsnämndens förslag. För att kommunens styrande dokument ska få en enhetlig rubricering föreslås ny rubrik, Taxa för industrispår Munksund – Haraholmen. Avgifter för tjänster som kommunen frivilligt tagit på sig att erbjuda är inte kommunala föreskrifter i den mening som avses i kommunallagen. Uppgift om att denna taxa utgör en kommunal föreskrift, föreslås därför tas bort.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Taxa för nyttjande av kommunens industrispår Munksund – Haraholmen

§ 308 Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering

Diarienr 24KS245

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige upphäver Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar Taxa inom offentlig plats och parkering till och med 31 december 2028.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har 27 maj 2024, § 106, återremitterat ärendet ”Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering” till Samhällsbyggnadsnämnden för att utreda om och hur lång tid man kan ha gratis parkering på gatuparkeringar i centrum. Fullmäktiges beslut finns som bilaga.

Parkering är ett av flera viktiga styrmedel som en kommun kan använda för att skapa en attraktiv och hållbar stadskärna. Varje resa börjar och slutar på en parkeringsplats. Tillgången till, och kostnaden för, parkering påverkar därmed individens färdmedelsval. En genomtänkt parkeringspolitik kan därför indirekt bidra till förbättrad folkhälsa genom att underlätta så att fler väljer att gå, cykla eller åka kollektivt.

Att erbjuda avgiftsfri parkering är möjligt men det medföljer konsekvenser och ibland stora konsekvenser. Konsekvensens storlek beror naturligtvis på hur lång den avgiftsfria parkeringstiden är. Konsekvenser som Samhällsbyggnad ser beskrivs i bilaga ”Konsekvenser av avgiftsfri parkering”. Om en stad ska ha tillgängliga attraktiva parkeringsplatser bör alltid avgift från första timmen tas ut. När en parkering har avgift styrs trafiken på bästa sätt och ruljangsen blir tillfredställande. Detta är särskilt viktig för just gatumarksparkeringar som oftast ligger nära en entré eller annan viktig och attraktiv målpunkt.

Experter inom parkeringsbranschen menar att billig gatumarksparkering missgynnar privata parkeringar. Parkeringsnormen kräver ett visst antal parkeringar vilket såklart medför kostnader för fastighetsägaren. Om då kommunen erbjuder avgiftsfria eller billiga gatumarksparkeringar kommer detta att påverka hur en fastighetsägare kan få sina platser uthyrda. Detta snedvrider parkeringsansvaret och innebär totalt sett ökande

kostnader för
kommunen men även för fastighetsägaren.

Att en parkering har avgift innebär bättre ruljangs och fler lediga attraktiva parkeringsplatser vilket i sig gynnar de som bor på landsbygden eftersom det blir lättare att hitta en parkering för de som behöver ta bilen till centrum.

Piteå kommun erbjuder redan idag avgiftsfri bilparkering på gatumark enligt följande.
• 2 timmars avgiftsfri bilparkering:
• Trädgårdsgatan vid Badhusparken
• Lillbrogatan mellan Sundsgatan och Nygatan
• Kyrkparkeringen
• Långa fordonsparkeringen utanför ICA Kvantum på Hamnplan
• 30 minuters avgiftsfri parkering:
• Sundsgatan utanför Thaigarden
• Djupviksgatan
• Prästgårdsgatan 13
• 10 minuters avgiftsfri parkering:
• Djupviksgatan utanför Djupviksgatan 22 - 24
• Olof Palmes gata utanför Stadshotellet.

Dessutom erbjuder Piteå kommun avgiftsfri parkering på samtliga parkeringsplatser som är avsedda för personer med rörelsehinder. Samtliga tomtmarksparkeringar i centrum erbjuder två timmar avgiftsfri parkering per dag.

Totalt sett erbjuder Piteå kommun väldigt många avgiftsfria nära belägna allmänna parkeringsplatser i centrum. De gatumarksparkeringar som idag har avgift från första timmen behöver även i fortsättningen regleras med avgift för att uppnå handelns önskan på en god ruljangs. För att säkerställa en god och tillfredsställande kollektivtrafik bör alltid grundtanken vara att det ska vara billigare att åka kollektivt än att ta sin egen bil.

Samhällsbyggnad föreslår att Kommunfullmäktige anser ärendet färdigbehandlat och antar förslaget till nya taxor enligt det styrande dokumentet ”Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering”.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-10-23, § 120:
Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige anser ärendet färdigbehandlat och antar nya taxor enligt det styrande dokumentet ”Avgifter inom

offentlig plats, dispenser och parkering”.

Kommunledningsförvaltningens yttrande
Kommunledningsförvaltningen har tagit del av Samhällsbyggnadsnämndens svar på återremiss och stödjer Samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut. För att kommunens styrande dokument ska få en enhetlig rubricering föreslås ny rubrik, Taxa inom offentlig plats och parkering.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Taxa inom offentlig plats och parkering
- Konsekvenser av förslagen i minoritetsåterremissen - Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering - Minoritetsåterremiss

§ 309 Bolagsordning AB Furunäsets Fastigheter

Diarienr 24KS721

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige besluta att fastställa reviderad bolagsordning för AB Furunäsets Fastigheter.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (vari Piteå Näringsfastigheter AB ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för Piteå Näringsfastigheter ABs dotterbolag AB Furunäsets Fastigheter (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak Piteå Näringsfastigheter ABs bolagsordning.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning för AB Furunäsets fastigheter

§ 310 Bolagsordning Hedfastigheter i Piteå AB

Diarienr 24KS720

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att fastställa reviderad bolagsordning för Hedfastigheter i Piteå AB.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (vari Piteå Näringsfastigheter AB ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för Piteå Näringsfastigheter ABs dotterbolag Hedfastigheter i Piteå AB (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak Piteå Näringsfastigheter ABs bolagsordning.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning för Hedfastigheter i Piteå AB

§ 311 Bolagsordning Nevatko AB

Diarienr 24KS718

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att fastställa reviderad bolagsordning för Nevatko AB.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (vari Piteå Näringsfastigheter AB ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för Piteå Näringsfastigheter ABs dotterbolag Nevatko AB (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak Piteå Näringsfastigheter ABs bolagsordning.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning för Nevatko AB

§ 312 Bolagsordning Mallita i Piteå AB

Diarienr 24KS719

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att fastställa reviderad bolagsordning för Mallita i Piteå AB.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (vari Piteå Näringsfastigheter AB ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för Piteå Näringsfastigheter ABs dotterbolag Mallita i Piteå AB (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak Piteå Näringsfastigheter ABs bolagsordning.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning för Mallita i Piteå AB

§ 313 Bolagsordning Norrfab i Piteå AB

Diarienr 24KS717

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige fastställer reviderad bolagsordning för Norrfab i Piteå AB.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (vari Piteå Näringsfastigheter AB ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för Piteå Näringsfastigheter ABs dotterbolag Norrfab i Piteå AB (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak Piteå Näringsfastigheter ABs bolagsordning.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning för Norrfab i Piteå AB

§ 314 Bolagsordning Nordbostäder i Piteå AB

Diarienr 24KS725

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige fastställer reviderad bolagsordning för Nordbostäder Piteå AB.

Ärendebeskrivning

AB PiteBos styrelse har tidigare beslutat att förbereda för framtida möjlig försäljning av fastigheter. För att kunna genomföra det på ett för bolaget fördelaktigt sätt, krävs bildande av ett dotterbolag samt ett dotterdotterbolag till AB PiteBo, vari de avsedda fastigheterna försäljes/regleras in.

Frågan om bildandet av dotterbolag och dotterdotterbolag till AB PiteBo har behandlats i Kommunfullmäktige 2022-09-26 i § 104 och § 105, där Kommunfullmäktige beslutade om bildande av dotterbolaget Nordfastigheter i Piteå AB samt dotterdotterbolaget Nordbostäder i Piteå AB. Samtidigt beslutade Kommunfullmäktige om bolagsordningar för dessa bolag.

Kort därefter steg inflation och räntor och AB PiteBo beslutade sig därför att avvakta med bildandet av ovanstående bolag och försäljning av fastigheter, då efterfrågan på fastigheter minskade och priserna på fastigheter sjönk. Nu är räntorna på väg ned och försäljning av fastigheter är aktuellt igen.

Kommunledningsförvaltningen har därefter i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (varvid AB PiteBo ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterdotterbolags bolagsordning.

Förslag på reviderad bolagsordning har därför även tagits fram för AB PiteBos ännu

inte bildade och kommande dotterdotterbolag Nordbostäder i Piteå AB (enligt bilaga). Denna bolagsordning speglar i huvudsak AB PiteBos bolagsordning.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning Nordbostäder i Piteå AB till KF

§ 315 Bolagsordning Nordfastigheter i Piteå AB

Diarienr 24KS724

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige fastställer reviderad bolagsordning för Nordbo Piteå AB.

Ärendebeskrivning

AB PiteBos styrelse har tidigare beslutat att förbereda för framtida möjlig försäljning av fastigheter. För att kunna genomföra det på ett för bolaget fördelaktigt sätt, krävs bildande av ett dotterbolag samt ett dotterdotterbolag till AB PiteBo, vari de avsedda fastigheterna försäljes/regleras in.

Frågan om bildandet av dotterbolag och dotterdotterbolag till AB PiteBo har behandlats i Kommunfullmäktige 2022-09-26 i § 104 och § 105, där Kommunfullmäktige beslutade om bildande av dotterbolaget Nordfastigheter i Piteå AB samt dotterdotterbolaget Nordbostäder i Piteå AB. Samtidigt beslutade Kommunfullmäktige om bolagsordningar för dessa bolag.

Kort därefter steg inflation och räntor och AB PiteBo beslutade sig därför att avvakta med bildandet av ovanstående bolag och försäljning av fastigheter, då efterfrågan på fastigheter minskade och priserna på fastigheter sjönk. Nu är räntorna på väg ned och försäljning av fastigheter är aktuellt igen.

Kommunledningsförvaltningen har därefter i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (varvid AB PiteBo ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar.

Förslag på reviderad bolagsordning har därför även tagits fram för AB PiteBos ännu

inte bildade och kommande dotterbolag Nordfastigheter i Piteå AB (enligt bilaga). Denna bolags-ordningen speglar i huvudsak AB PiteBos bolagsordning.

Då detta bolag ännu inte är bildat har ett namnhinder hos Bolagsverket uppstått för bolagsnamnet Nordfastigheter i Piteå AB, varvid nytt förslag på bolagsnamn är Nordbo i Piteå AB, vilket namnges i bolagsordningen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning Nordbo i Piteå AB till KF

§ 316 Bolagsordning PiteEnergi Handel AB

Diarienr 24KS722

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige fastställer reviderad bolagsordning för PiteEnergi Handel AB.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (varvid AB PiteEnergi ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för AB PiteEnergis dotterbolag PiteEnergi Handel AB (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak AB PiteEnergis bolagsordning.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning PiteEnergi Handel AB

§ 317 Bolagsordning PiteEnergi Elnät AB

Diarienr 24KS723

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige fastställer reviderad bolagsordning för PiteEnergi Elnät AB.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (varvid AB PiteEnergi ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för AB PiteEnergis dotterbolag PiteEnergi Elnät AB (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak AB PiteEnergis bolagsordning.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning PiteEnergi Elnät AB

§ 318 Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas

Diarienr 23KS783

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige tar del av Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas.

Ärendebeskrivning

Ett Piteförslag om ungdomsgård i Piteå inkom till Piteå kommun under 2022.

Enligt beslut från Kommunfullmäktige 2023-03-20 § 88 bifölls Piteförslaget och Kommunfullmäktige gav Kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas.

Utredningen skulle återredovisas till Kommunfullmäktige under 2023.

En återrapport från Kultur- och fritidsnämnden lämnades i januari 2024. Kommunstyrelsen beslutade 2024-03-04 att återremittera ärendet till Kultur- och fritidsnämnden för att:
• Redogöra för erfarenheter från den av ideella krafter startade ungdomsgården Malmgatan 5
• Redogöra för perspektiv från andra delar av kommunens verksamheter exempelvis fältassisterna och kommunens samordnare för brottsförebyggande arbete.
• Redogöra för förslag på hur kommunala lokaler, exempelvis uppehållsrum, skulle gå att använda som ungdomsgård och uppskatta insatser och kostnader för detta.
• Redogöra för om Malmgatan 5 skulle vara ett alternativ för kommunal ungdomsgård genom sammanslagning med exempelvis fältassister och musik- och dansskolan.
• Redogöra för möjliga samlingsplatser för motorburen ungdom.

Kommunfullmäktige beviljade Piteförslaget och gav Kultur- och fritidsnämnden i samband med detta i uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas. Kommunstyrelsen 2024-03-04 Återremitterar ärendet till Kultur- och fritidsnämnden. Föreliggande ärende utgör redogörelse av återrapporteringen.

Kultur- och fritidsnämndens beslut 2024-10-08 § 53, godkänner förslag till återrapportering och skickar den vidare till Kommunstyrelsen.

Kommunledningsförvaltningens yttrande
I bilaga ”Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas” besvarar Kultur- och fritidsnämnden de frågor som ställdes vid återremissen från Kommunstyrelsen. Dessa svar är att se som ett komplement till återrapporteringen av uppdraget som redovisas i bilaga ”Rapport - Ung 2.0, 2023” och ”Projektbeskrivning skolidrottsförbundet”.

Sedan rapporten färdigställts kan även tilläggas att Kommunfullmäktige den 24 juni 2024 genom beslut om fastställande av Strategisk plan 2025-2027 och Budget 2025, beslutat om ett engångsanslag på 1 mkr per år för åren 2025-2027. Medel avsätts i Kommunstyrelsen centrala pott för ändamålet ”mötesplatser för unga”.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas
- Rapport - Ung 2.0, 2023
- Projektbeskrivning skolidrottsförbundet
- §53 KFN Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas

§ 319 Motion (SLP) (SJV) - Översyn av antalet anställda i Piteå kommun

Diarienr 24KS297

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avslår motionen om översyn av antalet anställda i Piteå kommun.

Reservation

Helén Lindbäck (KD), Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M), Eva Nordlund (SLP) och Magnus Häggblad (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamöter Anders Nordin (SLP och Johnny Åström (SJV) har lämnat in en motion om översyn av antalet anställda i Piteå kommun och yrkar:

- att en genomgripande översyn av kommunens verksamhet görs för att särskilja lagstadgade kommunala uppgifter från sådana som inte är lagstadgade utifrån den allmänna text som beskrivs i motionen

- att en extern konsult anlitas

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-05-27, § 131 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Kommunledningsförvaltningen delar motionärernas oro för kommunens framtida hållbarhet och vikten av en effektiv kommunal organisation. Däremot vill förvaltningen betona att ökningen av antalet anställda i Piteå kommun inte är ett resultat av ineffektivitet, utan snarare en direkt konsekvens av växande behov.

Kompetensförsörjningen för Piteå kommun, liksom för alla andra kommuner, regioner och företag, är den största utmaningen vi står inför. Det handlar både om att på kort och lång sikt säkerställa att verksamheten har tillgång till medarbetare med rätt kompetens. Grunden till denna problematik ligger i den demografiska utvecklingen,

där diskrepansen mellan inflödet på arbetsmarknaden och de som utträder har ökat kraftigt. Det finns helt enkelt för få människor i arbetsför ålder att anställa.

Det är därför inte korrekt att påstå att Piteå kommun har problem med rekryteringsprocessen eller anställer individer med felaktig kompetens. Problemet ligger i stället i att det saknas tillräckligt många människor i arbetsför ålder för att täcka behoven. Sambandet mellan antalet medborgare och antalet anställda är inte en enkel proportion, utan anpassas efter de växande behoven i kommunen. Enligt en jämförelse mellan 2020 (den tidigaste tillgängliga statistiken) och 2023 är nettoökningen av medarbetare 70 personer, den största ökningen procentuellt är inom fastighet- och serviceförvaltningen (ökning med ca 6 %) vilket kan förklaras med det avtal som finns avseende leverans av mat till Luleå kommun. Utbildningsförvaltningen har ökat andelen medarbetare med ca 4 % vilket framförallt är kopplat till ökade behov inom grundskolan (8,6 % ökning) och förskolan (6,9 % ökning), några av förklaringarna till detta är att de har fler barn med särskilda behov vilket genererar fler anställda, haft tillfälliga statsbidrag pga. Covid, fler medarbetare som valt att ej arbeta heltid (det blir fler ”huvuden”).

Att minska personalstyrkan skulle riskera att försämra kvaliteten på viktiga tjänster, särskilt inom områden där efterfrågan stadigt ökar. Kommunens uppdrag är att säkerställa att invånarna får den vård, omsorg och service de har rätt till, och detta kräver anpassning efter verkliga behov.

Vidare anser vi att en långsiktig lösning för Piteå kommun handlar om att attrahera fler invånare genom att vara en trygg och attraktiv plats att bo och leva på. Detta inkluderar inte bara samhällsservice av hög kvalitet utan också att skapa levande miljöer där människor trivs och vill stanna kvar – "livet mellan husen."

Sammanfattningsvis avråder vi därför från förslaget att genomföra en extern översyn av kommunens personalstyrka i detta läge, då vi ser att behoven snarare kommer att öka än minska. Fokus bör ligga på att säkerställa rätt kompetens och på att skapa en stark, attraktiv kommun där både befintliga och nya invånare kan leva tryggt och med hög livskvalitet.

Yrkanden

Helén Lindbäck (KD), Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M), Eva Nordlund (SLP) och Magnus Häggblad (SD): bifall till motionen

Cristian Bergvall (S) och Anton Li Nilsson (C): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Motion (SLP) - Översyn av antalet anställda i Piteå Kommun
- Politiskt anförande

§ 320 Motion (KD) - Äldreomsorgen behöver fler medarbetare

Diarienr 23KS720

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige bifaller motionen Äldreomsorgen behöver fler medarbetare.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Socialnämnden i uppdrag att genomföra utredningen om möjligheten att låta högstadieelever under handledning provjobba inom vård och omsorg under lovdagar. Uppdraget återredovisas till Kommunfullmäktige under 2025.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Helen Lindbäck (KD) har lämnat in en motion om att Äldreomsorgen behöver fler medarbetare och yrkar att:

Det görs en utredning om det är möjligt att låta högstadieelever under handledning provjobba inom vård och omsorg under lovdagar.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2023-11-27 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Kommunledningsförvaltningens yttrande
Att erbjuda Piteås ungdomar möjlighet att under handledning provjobba inom vård och omsorg under lovdagar är en viktig del av kompetensförsörjningen. Att visa upp Piteå kommuns verksamheter och skapa intresse hos ungdomar att dels söka sig till gymnasieutbildningar inom områdena men även som tänkbar framtida arbetsplats. Socialförvaltningen ställer sig positiva till motionens intentioner att erbjuda möjlighet

för högstadieelever att under handledning provjobba inom vård och omsorg under lovdagar.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att Kommunfullmäktige bifaller motionen.

Yrkanden

Anton Li Nilsson (C) och Helén Lindbäck (KD): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Motion (KD) - Äldreomsorgen behöver fler medarbetare
- Politiskt anförande om motion, Äldreomsorgen behöver fler medarbetare

§ 321 Motion (V) – Minnesgåva daglig verksamhet

Diarienr 24KS239

Beslut

Kommunstyrelsen återremitterar motionen om Minnesgåva daglig verksamhet till Kommunledningsförvaltningen för att utreda hur många personer rör det sig om, och med ambitionen att presentera förslag hur en reglering skulla kunna se ut som omfattar både personer som har sin dagliga verksamhet inom kommunen och dem som har den hos andra aktörer.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Stina Carlsson (V) har lämnat in en motion om minnesgåva daglig verksamhet och yrkar:att kommufullmäktige beslutar att alla som deltar i daglig verksamhet i Piteå kommun ska erbjudas en minnesgåva efter 25 år inom verksamheten, på liknande villkor som kommunens anställda och förtroendevalda.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-03-18 § 86 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

När en kommun lämnar en gåva till en enskild, även när denne är anställd eller förtroendevald, är det en form av understöd till enskild. Som grundläggande kommunalrättslig princip (med gund i kommunallagen 2 kap 1 §) gäller att kommuner inte får ge understöd till enskilda om det inte finns stöd i lag för det, eftersom det inte anses vara ett allmänt intresse att ge stöd till en enskild. I praxis har dock den allmänna kompetensregeln i 2 kap 1 § kommunallagen ansetts omfatta en rätt för kommunen att ge minnesgåvor, gratifikationer och andra typer av stöd inom ramen för sin personalvårdande verksamhet till anställda och i vissa fall nyligen anställda.

Den praxis som finns är från den tid då domstolen sällan utvecklade sina skäl till varför man kommit fram till sitt domslut. I RÅ 1968 K 659 godtog HFD dock beslut om stöd till anställda med motiveringen att regionen ”som arbetsgivare inom rimliga gränser får vidta personalvårdande åtgärder och åtgärder som är ägnade att underlätta att anställa och bibehålla lämplig av befattningshavare och ordna deras tjänstgöring på

ett från allmän synpunkt lämpligt sätt". I vart fall i detta rättsfall tycks befogenheten att ge stöd till de anställda vara kopplad till det kommunala verksamhetsansvaret.

Enskilda som deltar i daglig verksamhet är inte anställda av kommunen. Daglig verksamhet är en insats enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 9 § tionde punkten. Genom denna punkt tillförsäkras personer som tillhör personkretsgrupp 1 och 2 i LSS daglig verksamhet om de är i yrkesverksam ålder, saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig. I lagkommentar till den tionde punkten anges att "Det kommunala ansvaret för att anordna daglig verksamhet för den enskilde kan ske genom dagcenterverksamhet eller på annat sätt, exempelvis genom stöd till organisationer, kooperativ m.fl. som anordnar olika aktiviteter. Det kan även ske genom utflyttad verksamhet där personerna kan utföra uppgifter hos olika arbetsgivare. Det ska dock inte vara frågan om några anställningsförhållanden."

Det konstateras att minnesgåvor till personer som arbetar i kommunens verksamhet med stöd av biståndsbeslut enligt LSS inte är ägnade att underlätta att anställa och bibehålla lämpliga befattningshavare eller på annat sätt är kopplat till det kommunala verksamhetsansvaret. Det konstateras också att tjänstgöringstiden i kommunens verksamhet för dessa enskilda inte beror på eget val att fortsätta arbeta för kommunen utan på biståndsbeslut från socialnämnden. Vidare konstateras att om kommunen ger minnesgåva till de som placerats att genomföra sin dagliga verksamhet i kommunens verksamheter, men inte de som placerats att genomföra sin dagliga verksamhet hos annan uppdragsgivare som kommunen stöder (i dagsläget cirka 80 personer), så behandlar kommunen inte alla i denna grupp lika.

Det noteras att ett antal andra kommuner har bifallit motioner om att ge minnesgåvor till personer som beviljats daglig verksamhet inom kommunen, på samma sätt som till anställda. Det noteras dock att det är svårt att av ärendebeskrivningar läsa sig till vilket lagstöd eller rättsprincip dessa kommuner baserat sina beslut på. I några fall har beslutet motiverats utifrån att det på ett mer övergripande plan är moraliskt rätt att uppvakta personer med daglig verksamhet i kommunen på samma sätt som andställda i kommunen.

Kommunledningsförvaltningen har inte kunnat se att frågan om kompetensenligheten av just minnesgåvor till personer som arbetar i kommunen som daglig verksamhet i

enlighet med biståndsbeslut är rättsligt prövad.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Att ge enskilda som arbetar i kommunens verksamhet med stöd av biståndsbeslut enligt LSS minnesgåva som gratifikation för lång och trogen tjänst på samma sätt som till anställda, skulle sannolikt bidra till att dessa enskilda upplever att de är en del av den kommunala verksamheten, och att de känner sig uppskattade och uppmärksammade. Daglig verksamhet är dock i sig är en beviljad instats enligt biståndsbeslut och den tid som den enskilde deltar i den kommunala verksamheten beror därmed inte på den enskildes eget val utan på biståndsbeslutet.

Ett ytterligare stöd till dessa enskilda i form av minnesgåva har inte stöd i lag och kan svårligen beskrivas som ägnat att underlätta anställning eller bibehållande av lämpliga befattningshavare. Vidare skulle stöd till vissa enskilda som får bistånd i form av daglig verksamhet men inte alla som beviljats denna biståndsform, vara problematiskt utifrån likställighetsprincipen. Kommunledningsförvaltningen bedömer att motionen med hänsyn till rättsläget inte bör bifallas och föreslår därför att kommunfullmäktige avslår motionen.

Yrkanden

Claes Danell (S), Stina Carlsson (V) och Helén Lindbäck (KD): återremiss för att utreda hur många personer rör det sig om, med ambitionen att presentera förslag hur en reglering skulla kunna se ut som omfattar både personer som har sin dagliga verksamhet inom kommunen och dem som har den hos andra aktörer.

Håkan Johansson (M): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden meddelar att hon först avser att ställa proposition på yrkandet om återremiss, om Kommunstyrelsen beslutar att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde kommer därefter proposition ställas på övriga yrkanden.

Ordföranden ställer proposition på yrkandet om återremiss och finner att Kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet.

Beslutsunderlag

- Motion (V) - Minnesgåva daglig verksamhet
- Politiskt anförande

§ 322 Motion (M) om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18

Diarienr 24KS379

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avslår motionen om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheter till annan hantering för utbetalning av omställningsstöd enligt OPF-KL18. Uppdraget återredovisas till Kommunfullmäktige under 2025.

Reservation

Karl-Erik Jonsson (M), Håkan Johansson (M) och Helén Lindbäck (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Håkan Johansson (M) har lämnat in en motion om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18 och yrkar att:

- Piteå kommuns fullmäktige snarast beslutar om att utbetalningar av omställningsstöd till förtroendevalda som avslutar sin tjänstgöring, eller annan utbetalning enligt OPF-KL18, inte ska belasta enskild nämnd.

- Återbetalning till drabbade nämnder sker från gemensam pott i Kommunstyrelsen eller annan finansiering, retroaktivt från 2022.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-05-27, § 134 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller

kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna av omställningsstöd enligt OPF-KL 18 gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare.

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Det kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunens ekonomiska redovisning är av intresse för många aktörer i samhället och kommunen är en stor lämnare av statistikuppgifter. Dessutom ska kommunens räkenskaper vara rättvisande. Enligt kommunala redovisningsprinciper så ska intäkter och kostnader bokföras inom den verksamhet där de uppstår.

Kostnader som har samband med förtroendevalda och det politiska uppdraget bokförs enligt den rådande redovisningsprincipen inom respektive politisk nämnd.

Yrkanden

Karl-Erik Jonsson (M) och Håkan Johansson (M): bifall till motionen.

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Motion (M) - Ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18

- Politiskt anförande Motion (M) om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18

§ 323 Motion (KD) – Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet

Diarienr 24KS111

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen om utredning i fråga om bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet.

Reservation

Helén Lindbäck (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamoten Helén Lindbäck (KD) har lämnat in en motion om bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet och yrkar

att det görs en utredning om det är möjligt att låta elever på vård- och omsorgsprogrammet få bidrag och kunna ta körkort som en del av utbildningen.

För motion, se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-02-12 § 22 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

I motionen anförs sammanfattningsvis följande. Idag är det alldeles för få unga som väljer att läsa vård- och omsorgsprogrammet. Olika åtgärder behöver prövas för att öka antalet utbildade undersköterskor som är beredda att arbeta i Piteå kommun. Behovet av körkort inom hemtjänst och hemsjukvård är självklart och undersköterskor behöver vara mobila och flexibla för att tillgodose medborgarnas behov av vård- och omsorg. Om nyutexaminerade undersköterskor har körkort möjliggör det att de kan ta alla jobb som är lediga, även på landsbygden. För att skapa så goda förutsättningar som möjligt för elever att börja arbeta direkt efter studenten föreslås att det möjliggörs att elever på vård- och omsorgsprogrammet kan ta B-körkort som en del av utbildningen. Kriterier för att få körkortet delvis betalt och som en del av utbildningen föreslås till exempel vara; godkänt körkortsprov, fullständig yrkesexamen, förbinda

sig att arbeta inom yrket ett visst antal år åt Piteå kommun.

Av körkortsförordningen framgår att övningskörning i gymnasieskolan endast får ske i utbildning på nationellt program. Skolverket och Transportstyrelsen har i sitt myndighetsövergripande stödmaterial rörande Förarutbildning inom gymnasieutbildning och kommunal vuxenutbildning konstaterat följande. Körkortsutbildning är inte det primära uppdraget för gymnasieskolan. Endast elever som har ett tydligt behov av traktorkort eller körkort och yrkeskompetensbevis för sin framtida yrkesroll har möjlighet att tillgodogöra sig dessa kunskaper och färdigheter inom gymnasieskolan. Vidare anger Skolverket och Transportstyrelsen följande:
”Inom följande tre nationella program får förarutbildning erbjudas:
• fordons- och transportprogrammet, inriktning transport,
• bygg- och anläggningsprogrammet, inriktning anläggningsfordon (endast körkortsbehörighet B), och
• naturbruksprogrammet (endast traktorkort).

…Det är endast inom ovan angivna nationella program och endast inom angivna utbildningar som förarutbildning får erbjudas. Lokala (egna) kurser i trafikkunskap eller liknande inom gymnasieskolans nationella program är inte tillåtet.”

Det är således inte möjligt för kommunen att låta elever på vård- och omsorgsprogrammet ta körkort som en del av utbildningen.

Det noteras att det finns ett antal kommuner som idag erbjuder elever på vård- och omsorgsprogrammet stöd i form av bidrag till körkortskostnaden. I något exempel har kommunen villkorat bidraget på så sätt att bidrag endast ges till den som tar examen från en vårdutbildning och börjar arbeta för kommunen, men i flera fall ges bidraget utan krav på att eleven efter slutförd utbildning ska börja arbeta hos kommunen. Någon kommun har valt att ge bidrag till körkortskostnaden i form av ”stipendier” till alla elever som väljer att gå vård- och omsorgsprogrammet.

Om kommunen skulle ge ett bidrag till körkortskostnaderna till elever på vård- och omsorgsprogrammet, skulle det innebära att ett enskilt understöd ges till eleverna i denna grupp. Som grundläggande kommunalrättslig princip (kommunallagen 2 kap 1 §) gäller att kommuner inte får ge understöd till enskilda om det inte finns stöd i lag för det, eftersom det inte anses vara ett allmänt intresse att ge stöd till en enskild.

I praxis har dock den allmänna kompetensregeln i 2 kap 1 § kommunallagen ansetts omfatta en rätt för kommuner i egenskap av arbetsgivare att ge sin tjänstemän

särskilda förmåner, exempelvis ekonomiska bidrag, om det behövs för att underlätta att anställa och bibehålla lämpliga befattningshavare. Detta eftersom det är ett allmänt intresse för kommunen att de kommunala verksamheterna bemannas av lämpliga befattningshavare.

När det gäller stipendier har det i vissa fall godtagits att kommunen lämnar sådana till elever inom ramen för den allmänna kompetensen. För att det ska vara fråga om stipendier krävs dock att stipendiet ”syftat till att uppmuntra eleverna till bildning och att kriterierna är kopplade till detta ändamål”. Om kommunen skulle ge bidrag till körkort till alla som går på vård- och omsorgsprogrammet skulle det svårligen kunna betraktas som ett stipendium, och skulle istället anses vara ett enskilt understöd till eleverna i denna grupp.

Kommunledningsförvaltningens yttrande
Det är inte möjligt för kommunen att låta elever på vård- och omsorgsprogrammet ta körkort som en del av utbildningen. Att gå vidare med vidare utredning i den del som avser att låta elever på vård- och omsorgsprogrammet ta körkortet under utbildningen är således inte relevant.

När det gäller stöd i form av bidrag till körkortskostnaderna, är det ett enskilt understöd som enligt huvudregeln kräver stöd i lag för att få lämnas. Kommunen har dock en i praxis erkänd kompetens att vidta åtgärder som behövs för att underlätta att anställa och bibehålla lämpliga befattningshavare. Om bidrag till körkortskostnad ges till elever på ett visst program utan samband med att denne sedan börjar arbeta hos kommunen, skulle det dock vara svårt att kunna påstå att stödet behövs för att underlätta att anställa och bibehålla lämpliga befattningshavare. Samtidigt kan det inte anses oproblematiskt om kommunen skulle ställa krav på eleverna att de ska börja på kommunen efter avslutad utbildning. I vissa fall är det kanske kommunen som väljer att inte anställa en viss elev. Vidare är det inte säkert att ett stöd till elever på vård- och omsorgsprogrammet men inte till elever på andra program skulle vara förenligt med likställighetsprincipen.

Sammantaget anser kommunledningsförvaltningen att ett bidrag till körkortskostnader till elever på vård- och omsorgsprogrammet bara för att de är elever på det programmet är problematiskt ur ett juridiskt perspektiv.
Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att vidare utredning av bland annat de ekonomiska konsekvenserna av vad ett sådant stöd skulle innebära, inte ska genomföras. Kommunledningsförvaltningen föreslår att motionen avslås.

Yrkanden

Helén Lindbäck (KD): bifall till motionen.

Anton Li Nilsson (C): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Motion (KD) - bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på Vård- och omsorgsprogrammet
- Politiskt anförande om motion, Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på Vård- och omsorgsprogrammet

§ 324 Motion (MP) - Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor

Diarienr 24KS414

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige anser motionen Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor, färdigbehandlad.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda vilka förskolor som idag inte har 30 kilometer i timmen och om det är möjligt att införa 30 kilometer i timmen på dessa platser. Uppdraget ska utredas och genomföras under 2025.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Mats Dahlberg (MP) har lämnat in en motion om sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor och yrkar att:

- Införa en hastighetsgräns på 30 km/tim vid alla förskolor i kommunen som är belägna vid vägar där Piteå kommun är väghållare.

- Ge uppdraget för genomförandet av detta förslag till Samhällsbyggnadsnämnden att snarast införa de nya hastighetsgränserna vid samtliga berörda förskolor.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-05-27, § 132 att remittera motionen till Samhällsbyggnadsnämnden för beredning.

En ändring av en hastighet som avviker från de generella hastighetsgränserna som finns inom och utanför tättbebyggt område ska alltid motiveras utifrån trafiksäkerhet, framkomlighet och miljö, för att klara en eventuell överklagan till Transportstyrelsen. Att generellt säga att en hastighetsgräns kan sänkas eller höjas är inte möjligt eftersom beslutet måsta ta hänsyn till olika bedömningar för att hastighetsgränsen ska efterlevas och hålla vid en eventuell överklagan. Ibland behöver vägen anpassas till den hastighet som önskas vilket ofta innebär att vägen behöver byggas om. En hastighetsgräns ska

även följa kommunens hastighetsplan i den mån det är möjligt.

Skolhastigheten 30 kilometer i timmen ska användas i den mån det är möjligt även vid förskolor. Däremot kan det finns platser där det inte är lämpligt med 30 kilometer i timmen. Exempelvis om en skola eller förskola ligger intill en större trafikled eller likande kan man naturligtvis inte räkna med att hastigheten 30 kilometer i timmen kan användas. Här behöver man troligen hitta andra trafiksäkerhetshöjande åtgärder så som säker avlämning på förskoleområdet eller säkra gång-och cykelvägar till och från förskolan.

Skillnaden mellan en skola och en förskola är att till en förskola har man alltid en vuxen som följer barnet, medan man till en skola förespråkar att barnet ska ta sig själv till och från skolan. I Piteå är det åtminstone två förskolor som idag inte har hastigheten 30 kilometer i timmen. Den ena är Pilens förskola på Strömnäs och den andra är Strömnäsbackens förskola.

Kommunens hastighetsplan medger 30 kilometer i timmen vid skolor och förskolor där det är motiverat utifrån framkomlighet, trafiksäkerhet och miljö. I övrigt endast i särskilda skäl. Utifrån att kommunens hastighetsplan medger 30 kilometer i timmen vid förskolor bör Samhällsbyggnadsnämnden ge Samhällsbyggnad i uppdrag att utreda vilka förskolor som inte har 30 kilometer och utreda om det finns möjlighet att sänka hastigheten till 30 kilometer i timmen där det idag är högre hastighet.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-10-23, § 121:

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige bifaller motionen för de platser vid förskolor där det är möjligt att sänka hastigheten till 30 kilometer i timmen.

2. Samhällsbyggnadsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda vilka förskolor som idag inte har 30 kilometer i timmen och om det är möjligt att införa 30 kilometer i timmen på dessa platser.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunledningsförvaltningen stödjer Samhällsbyggnadsnämndens förslag att bifalla motionen och utreda vilka förskolor som skulle kunna inför hastighetsgränserna 30 kilometer i timmen.

Yrkanden

Claes Danell (S), Håkan Johansson (M) och Karl-Erik Jonsson (M): motionen bedöms färdigbehandlad samt att uppdraget utreds och genomförst under 2025.

Helén Lindbäck (KD): bifall till motionen

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Claes Danells (S) förslag.

Beslutsunderlag

- Motion (MP) - Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor
- Politiskt anförande Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor

§ 325 Motion (SLP) om mätning av förekomst av narkotika i avloppsslam

Diarienr 24KS394

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avslår motionen om mätning av förekomst av narkotika i avloppsslam.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamoten Anders Nordin (SLP) har inkommit med ovan rubricerade motion och yrkar följande:

Att man genomför en mätning i avloppsreningsverket Sandholmen, 35 000 personer anslutna, avseende förekomsten av narkotika. Övriga 16 avloppsreningsverk kan man, utifrån bedömning av behov, också göra analyser på. Analyserna kommer vara polisen behjälplig i att bekämpa narkotikahandeln.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-06-05 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Med anledning av inkommen motion angående mätning av förekomst av narkotika vid avloppsreningsverket Sandholmen, har kommunledningsförvaltningen kontaktat berörda aktörer, såväl inom kommunen som externt.

Om provtagning skulle ske, är samtliga eniga om svårigheten med att - utifrån inkomna provsvar - dra rätt slutsatser som sedan också kan omsättas i praktisk handling. I synnerhet om de kommuner som själva väljer att mäta, gör det på olika sätt. Att genomföra relevanta mätningar vid rätt tidpunkter, och att utifrån dessa dra rätt slutsatser, för att därefter sätta in eventuella åtgärder, är en mycket komplicerad process. Motionen föreslås därför att avslås.

Noterbart är dock att staten inom kort troligen kommer att ge Länsstyrelsen i Norrbotten i uppdrag att genomföra enhetliga och likvärdiga mätningar i samtliga kommuner i Norrbotten. Piteå kommun kommer att delta i det arbetet. De tester som då genomförs kommer att ske på ett likartat sätt över hela länet. Slutsatser, uppföljning och eventuella åtgärder kommer i ett sådant arbete att ske på ett mer enhetligt och evidensbaserat sätt.

Yrkanden

Håkan Johansson (M) och Eva Nordlund (SLP): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Motion (SLP) - Mätning avloppsslam avseende förekomst av narkotika
- Politiskt anförande om motion, Mätning av avloppsslam avseende förekomst av narkotika

§ 326 Redovisning av obesvarade motioner, medborgarförslag och piteförslag samt beslutade medborgarförslag och piteförslag

Diarienr 24KS587

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige godkänner redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige godkänner redovisning av medborgarförslag beslutade i nämnd.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige godkänner redovisning av Piteförslag.

Ärendebeskrivning

Enligt Kommunfullmäktiges arbetsordning 32-33 §§, ska motioner och medborgarförslag som inte beretts färdigt redovisas för Kommunfullmäktige två gånger per år.

Kommunledningsförvaltningen har upprättat förteckning över obesvarade motioner och medborgarförslag.

Kommunfullmäktige kan överlåta till Kommunstyrelsen eller annan nämnd att besluta om ett medborgarförslag. En nämnd som handlägger och beslutar sådant medborgarförslag ska minst en gång om året återrapportera till Kommunfullmäktige om de beslut som fattats i ärendena.

Kommunledningsförvaltningen har upprättat förteckning över beslutade medborgarförslag i Kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Piteförslag
Kommunstyrelsen och övriga nämnder ska två gånger per år redovisa till Kommunfullmäktige alla publicerade Piteförslag som ej gått till beslut samt en gång per år redovisa alla beslutade ärenden.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Redovisning obesvarade motioner
- Redovisning obesvarade medborgarförslag och medborgarförslag beslutade i nämnd
- Redovisning Piteförslag

§ 327 Information från kommunchefen 2024

Diarienr 24KS5

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av information från Kommunchef.

Ärendebeskrivning

Leif Wikman T.f. Kommunchef informerar vid Kommunstyrelsens sammanträde.

- Introduktion och överflyttning av arbetsuppgifter pågår fortsatt till Yvette Axelsson, Kommunchef.

- Som ett led i Kommunstyrelsens möjlighet att fullgöra sin uppsiktsplikt kommer samtliga nämnder samt PIKAB att kallas till Kommunstyrelsens sammanträde en gång per år för en kort redovisning av sin verksamhet. Fokus ligger på hur nämnderna och bolagen utifrån sina respektive uppdrag arbetar för att efterleva god ekonomisk hushållning och bedriver god internkontroll inom sina befintliga resurser.

- Revisionen granskar kommunens krisberedskap. Nämndens ordförande, Förvaltningschefer och tjänstepersoner från säkerhetsorganisation är kallade till intervjuer.

- Information om Kommunledningsförvaltningens pågående förändringsorganisation. Syftet är att förbättra möjligheter att anpassa verksamheten till ökade komplexitetet, ökad utvecklingstakt och större utmaningar med komeptetensförsörjning. dessutom anpassas verksamheten efter den politiska viljan som uttrycks i en den nya visionen. Kommunledningsförvaltningen kommer att genomföra förändringar genom en anpassad linjeorganisation, ledningsorganisation, successivt införa processbaserat arbetssätt samt realisera slutsater från tre genomgförda utredningar om digitalisering, medborgarservice som utvecklingsmotor samt näringslivsarbetet och en hållbar tillväxt.

Förutom Kommunens ledningsgrupp som i princip består av Förvaltningscheferna kommer även Kommunchef att ha en strategisk gruppering som består av Ekonomichef, HR-chef, Kommunikationschef, Näringslivschef och Biträdande förvaltningschef för Kommunledningsförvaltningen.

Alternativ beräkning Kommunalt pensionsavtal PA-KL §287 24KS735

...

Dispensansökan från arbetstidsregler gällande dygnsvila i ärende om personlig assistans

§288

24KS745

...

Begäran om medel ur kommunstyrelsens centrala pott – Norrbotniabanan

§289

24KS598

...

Finansiering Aurora Network, affärsutvecklingsprojekt §290 24KS711

...

Finansiering av projekt Köksbordet via Spira

Mare

§291

24KS730

...

Ekonomisk handlingsplan Socialtjänsten - Information §292 24KS473

...

Ekonomisk strategi i socialtjänsten 2025 och framåt

Piteå kommun

Piteå kommun

Möjligheter och utmaningar 2025

- Ny lagstiftning och behov av förändring
- Från 1 juli 2025, krav på mer förebyggande arbete
- Kompetensförsörjningen – inom alla områden
- Nära vårdomställningen - vårdförskjutning
- Tillit till socialtjänsten
- Ekonomin
- Vägval för välfärden – vad ska prioriteras, vad ska vi sluta göra

Piteå kommun

Varför är underskottet så stort?

- Ackumulerat budgetunderskott under flera år
- Kostnadsökningar till följd av inflation och andra omvärldsfaktorer
- Ökade krav på socialtjänsten av lagstiftaren utan medföljande finansiering
- Prisuppgång på dygnskostnad vid olika placeringar
- Förändrade avtal inom flera områden
- Dyra bemanningslösningar
- Byte av verksamhetssystem
- 11-timmars dygnsvila

Piteå kommun

Det mesta vi gör är biståndsprövad verksamhet

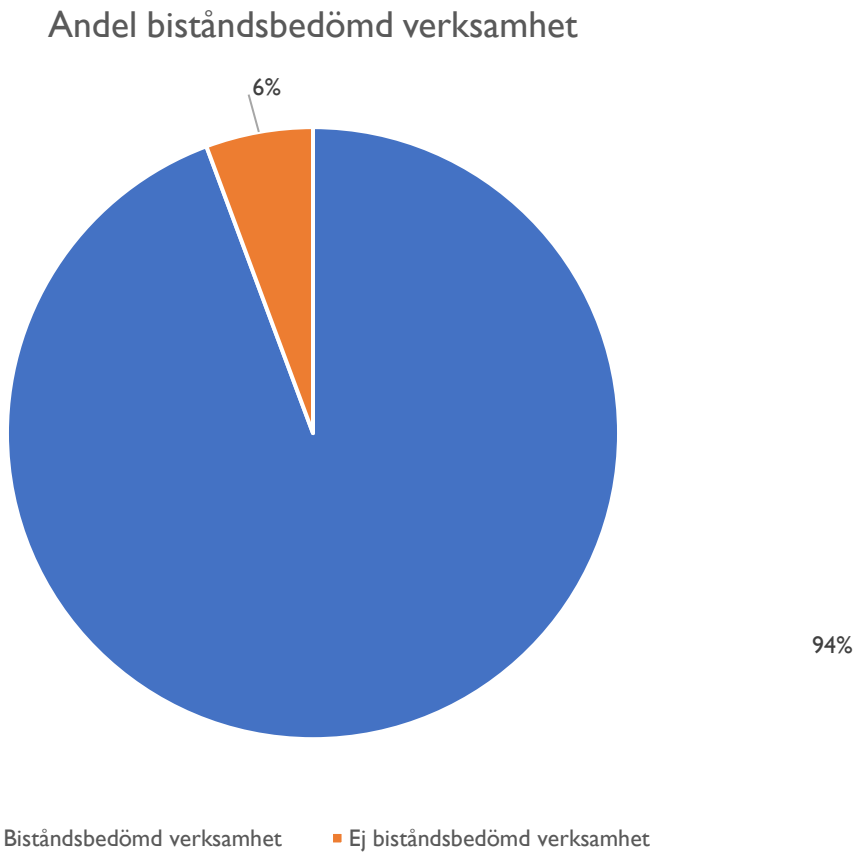

Piteå kommun

Kostnadsutveckling går åt rätt håll

nettokostnadsavvikelse Kolada

Könsuppdelat

Nyckeltal	Område	2021	2022	2023
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	Piteå	4.0	-0.3	-4.3
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, miljoner kronor	Piteå	5	0	-6
Nettokostnadsavvikelse LSS (%)	Piteå	-8.2	-8.5	-10.1
Nettokostnadsavvikelse LSS, miljoner kronor	Piteå	-21	-23	-30
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	Piteå	15.4	12.0	6.5
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, miljoner kronor	Piteå	82	66	39

Jämförelser i Kolada på nettokostnadsavvikelse, en förbättring för Piteå på alla områden

Piteå kommun

Resursindex Kolada

Nyckeltal	Område	2020	2021	2022	2023	2024
Resursindex ekonomiskt bistånd	Piteå	64	68	64	75	
Resursindex LSS boende och daglig verksamhet	Piteå	88	98	92	96	
Resursindex äldreomsorg	Piteå	27	18	31	41	

Jämförelser i Kolada gällande resursindex, som visar nettokostnadsavvikelsen i förhållande till andra kommuner

Piteå kommun

Ekonomi inför 2025

Förändring tilldelad budgetram 2025	
Ramförstärkning 10 mkr	10 000
IFO volym och prisuppgång 20 mkr engångs 3 år	20 000
Prisökningar (netto). Saknas 17 mkr.	535
Spar 1%	-10 065
Totalt 2025	**20 470**
Förändring av verksamhet 2025	
Nedläggning Rosågränd	11 932
Nedläggning Parken	3 242
Förändring Samvaron	1 179
Pedagogiska måltider	750
Totalt 2025	**17 103**
Total ramökning och förändring av verksamhet 2025	**37 573**
Helårsprognos per oktober 2024	-45 500
Extraram för Skogsgården 2024	-13 500
Totalt 2024	**-59 000**
Uppskattad budgetavvikelse 2025	**-21 427**

Minusposten på 26 mkr tas bort i internbudgeten 2025.

Piteå kommun

Omställning av socialtjänsten – nästa steg

- **Beslut om förändrad verksamhet i strategisk plan (SP)**

  Ytterligare minskning av antalet SÄBO-platser

  Utreda möjlighet till trygghetsboende (FSN)

- **Visionsarbete för framtidens äldreomsorg**

  Politisk referensgrupp

  Översyn av utbud och utförande av insatser

  Skapa rätt förväntningar utifrån rådande förutsättningar

  Stöd i att kunna leva självständigt så länge som möjligt

- **Omarbetad ekonomisk strategi**

  Långsiktig strategi med inriktning för hela förvaltningen

  Bilaga med aktiviteter per avdelning (revideras årligen)

Ekonomiska fokusområden

från strategidokumentet

- Effektiviseringar i vardagen
- Bemanningsstrategiarbete
- Hemmaplanslösningar
- Förändrad semesterplanering
- Minska beroendet av bemanningsföretag (legitimerad personal)
- Resursfördelning
- Inköpsprocessen

Piteå kommun

Möjligheter och aktiviteter under perioden

- Riktlinjer för myndighetsutövning
- Inköp, tillsyn, matlådor –utreds
- Brukarfokus (dialog och lättillgänglig information)
- Ekonomiska aktiviteter per avdelning
- Verksamhetsdialoger
- Chefers förutsättningar
- Trivsel och frisknärvaro

Piteå kommun

Vad är du stolt över i vår socialtjänst?

Kompletteringsbudget 2024 och 2025 för löneökningar 2024
§293
24KS64

...

2024-06-25

Kompletterande fördelning av medel till nämnder/styrelse för löneökningar 2024 i driftbudgeten för år 2025 (tkr). Endast vårdförbundet, förtroendevalda samt partistöd.

	Löneökningar, tkr
Kommunfullmäktige	144
Kommunstyrelsen, Kommunledningsförvaltningen	312
Gemensam räddningsnämnd*	2
Gemensam kost- och servicenämnd*	6
Barn- och utbildningsnämnden	375
Fastighets- och servicenämnden	15
Kultur- och fritidsnämnden	22
Miljö- och tillsynsnämnden - samhällsbyggnad	18
Samhällsbyggnadsnämnden	38
Socialnämnden	1 794
Gemensam överförmyndarnämnd*	10
SUMMA	***2 736***
Finansförvaltning - ökad intern intäkt för KP-pension samt minskad avtalsförsäkring	-124
TOTALT EXTERNA KOSTNADER	**2 612**

** Löneökningskostnaden (avseende Piteås del) bärs av Kommunstyrelsen som därmed ska ha tillkommande budgetmedel för löneökningar*

2024-11-14

Kompletterande fördelning av medel till nämnder/styrelse för löneökningar 2024 i driftbudgeten för år 2024 (tkr). Endast vårdförbundet, förtroendevalda samt partistöd.

	Löneökningar, tkr
Kommunfullmäktige	108
Kommunstyrelsen, Kommunledningsförvaltningen	234
Gemensam räddningsnämnd*	1
Gemensam kost- och servicenämnd*	4
Barn- och utbildningsnämnden	201
Fastighets- och servicenämnden	11
Kultur- och fritidsnämnden	16
Miljö- och tillsynsnämnden - samhällsbyggnad	13
Samhällsbyggnadsnämnden	28
Socialnämnden	911
Gemensam överförmyndarnämnd*	7
SUMMA	***1 534***
Finansförvaltning - ökad intern intäkt för KP-pension samt minskad avtalsförsäkring	-62
TOTALT EXTERNA KOSTNADER	**1 472**

** Löneökningskostnaden (avseende Piteås del) bärs av Kommunstyrelsen som därmed ska ha tillkommande budgetmedel för löneökningar*

Återredovisning kommunstyrelsens internkontrollplan 2024

§294

24KS585

...

Uppföljning internkontrollplan 2024

Kommunstyrelsen

Piteå kommun

Innehållsförteckning

Intern kontroll i Piteå kommun 3

Riskmatris 3

Uppföljning av internkontrollplan 5

Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen 5

Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning 6

Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig 6

De lagar, regler och riktlinjer som finns följs 9

Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs 13

Ej prioriterade risker 14

Politiska uppdrag 14

Utlämning av information 14

Möten och Beslut 14

Kommunala anslagstavlan 14

Slutsatser och fortsatt arbete 14

Intern kontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Riskanalys
En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment
För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

Förebyggande aktiviteter
För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning
Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före november besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

Riskmatris

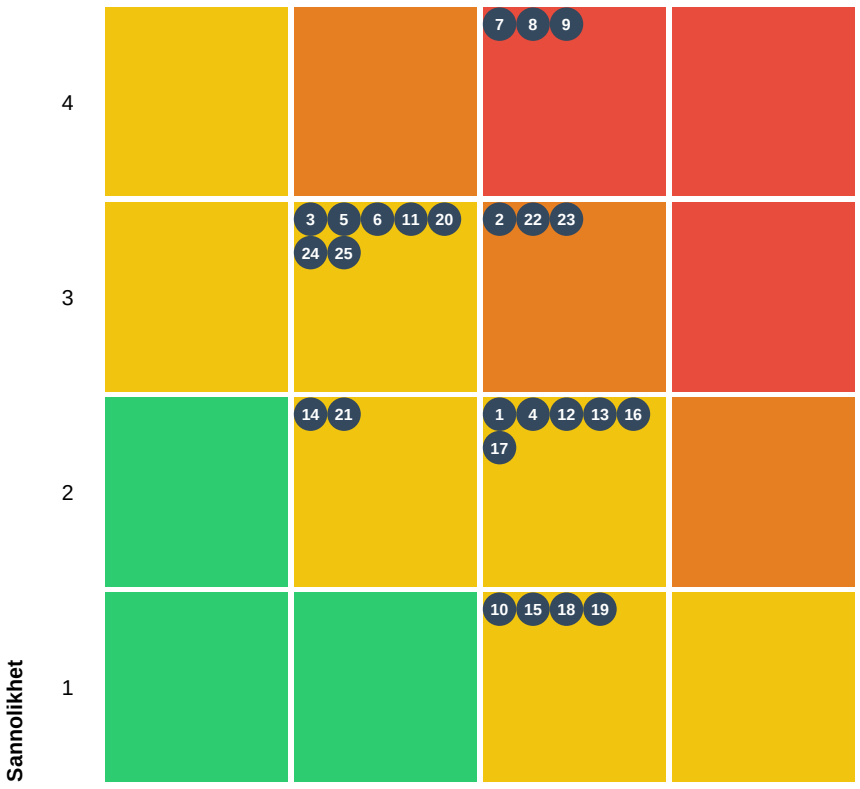

1 2 3 4

Konsekvens

3 Kritisk risk 3 Hög risk 19 Måttlig risk | Totalt: 25

Kritisk risk		
Hög risk		
Måttlig risk		
Låg risk		

	Sannolikhet	**Konsekvens**
4	Säkert	Kritisk
3	Troligt	Allvarlig
2	Möjligt	Betydande
1	Liten	Lindrig

Rutin/Process	**Risk**		**Sannolikhet**	**Konsekvens**
Finansförvaltning	1	Felaktiga placeringar, för stort risktagande, spekulation	Möjligt	Allvarlig
	2	Skuldförvaltning	Troligt	Allvarlig
	3	Kraftigt ökade långfristiga skulder på kort tid ger kraftigt ökade räntekostnader	Troligt	Betydande
	4	Bristande likviditet	Möjligt	Allvarlig
Tillväxtpolitiska reserven	5	Utbetalningar från tillväxtpolitiska reserven följer inte fastställda riktlinjer	Troligt	Betydande
	6	Att medel inte finns tillgängliga i den tillväxtpolitiska reserven för viktig näringslivsutveckling.	Troligt	Betydande
Inköpsprocessen	7	Inköp sker utanför avtal	Säkert	Allvarlig
	8	Ramavtal saknas inom vissa områden	Säkert	Allvarlig
	9	Bristande personella resurser	Säkert	Allvarlig
Politiska uppdrag	10	Uppdrag som beslutats genomförs inte	Liten	Allvarlig
Sponsring	11	Motprestationer i sponsringsavtal genomförs inte.	Troligt	Betydande
Demokrati och öppenhet	12	Otillbörlig påverkan	Möjligt	Allvarlig
Kvalitetsredovisning	13	Åtgärder finns inte för områden med låg måluppfyllelse	Möjligt	Allvarlig
Löneutbetalning	14	Felaktiga löner utbetalas	Möjligt	Betydande
Utlämning av information	15	Fel hantering av offentlighetsprincipen	Liten	Allvarlig
	16	Känsliga personuppgifter hanteras felaktigt	Möjligt	Allvarlig
Möten och Beslut	17	Bristfälliga beslutsunderlag inför beslut	Möjligt	Allvarlig
	18	Digitala sammanträden lever inte upp till kommunallagenskrav	Liten	Allvarlig
Kommunala anslagstavlan	19	Meddelande om underskrivet protokoll publiceras inte på kommunala anslagstavlan	Liten	Allvarlig
Arvodeshantering	20	Felaktiga utbetalningar av arvoden	Troligt	Betydande
Informationsförvaltning	21	Avtal registreras inte eller felaktigt	Möjligt	Betydande
	22	Information förvaltas felaktigt	Troligt	Allvarlig
Informationssäkerhet	23	Brister i teknisk efterlevnad	Troligt	Allvarlig
	24	Brister i juridisk efterlevnad	Troligt	Betydande
	25	Brister i riskhantering	Troligt	Betydande

Uppföljning av internkontrollplan

Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till de kvalitativa målen under de fyra strategiska områdena samt personalmål.

Sponsring

Motprestationer i sponsringsavtal genomförs inte.

6

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten? I avtal regleras åtagandet för sponsringsmottagaren som redovisar i både text och bild. Uppföljning sker kontinuerligt av varumärkesansvarig. Redovisning och uppföljning genomförs årligen till kommunstyrelsen

Kvarstår risken? Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning Sponsringsavtal Ej genomfört	Samtliga sponsringsmottagare har fullföljt sina åtagande enligt sponsringsavtal. I avtal regleras åtagandet för sonsringsmottagaren, både i text och bild görs redovisning i Platina och varumärkesansvarig följer upp kontinuerligt. Redovisning och uppföljning genomförs årligen till kommunstyrelsen. Ansvaret för sponsringen ligger fr o m 2022 på näringslivsavdelningen, där varumärkesarbetet organiseras och där verksamheten för detta hanterar sponsringsärendena. För 2024 har inte alla sponsringsmottagare ännu redovisat men redovisning kommer ske innan årets slut.

Demokrati och öppenhet

Otillbörlig påverkan

6

Riskanalys

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Utbildning av förtroendevalda

Kvarstår risken?
Ja, på grund av externa aktörer och omvärldsutveckling

Kontrollmoment	Kommentar
Inrapporterade incidenter Ingen avvikelse	

Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till de ekonomiska målen samt risker som kan äventyra de ekonomiska målen på lång sikt.

Kvalitetsredovisning

Åtgärder finns inte för områden med låg måluppfyllelse

6

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Förslag till åtgärder för att hantera mål med låg måluppfyllelse framgår vid de återrapporteringar som ligger till grund för politiska ställningstaganden (delårsrapport och årsredovisning) Inga avvikelser är rapporterade

Kvarstår risken? Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Kontroll av åtgärder och aktiviteter via styr och ledningssystemet. Ingen avvikelse	Förslag till åtgärder för att hantera mål med låg måluppfyllelse framgår vid de återrapporteringar som ligger till grund för politiska ställningstaganden för delårsrapport och årsredovisning.

Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till kontroll av verksamheten samt möjligheterna att kunna få insyn och på ett korrekt sätt kunna följa upp verksamheten och dess ekonomi.

Finansförvaltning

Felaktiga placeringar, för stort risktagande, spekulation

6

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Kontrollmoment är genomförda löpande enligt styrande dokument .

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Löpande avstämningar av egna placeringar och placeringar genomförda av diskretionära förvaltare. Ingen avvikelse.

Kvarstår risken?
Ja, risken går ej att eliminera helt.

Kontrollmoment	Kommentar
Avstämning mot Finansriktlinjer Ingen avvikelse	
Dokumentation och information från resp bank, manuella rutiner inom enheten Ingen avvikelse	Följer beslutade rutiner.
Aktualisering och uppdatering av Finanspolicy och Finansriktlinjer Mindre avvikelse	Aktualisering pågår. Har försenats p g a resursbrist. Förslag har skickats på remiss till diskretionära förvaltare och Kommuninvest. Ska inarbetas i förslag till Finanspolicy och

Kontrollmoment	Kommentar
	riktlinjer.

Förebyggande aktiviteter	Kommentar
Löpande avstämningar med diskretionära förvaltare. Pågår	Löpande månadsvisa avstämningar med diskretionära förvaltare, ingen avvikelse från styrande dokument. Genomgång av dokumentation över gjorda placeringar och justeringar samt redovisning i månadsbokslut, delårsbokslut och årsbokslut.
Löpande avstämningar Pågår	
Uppdatering och aktualisering av styrande dokument Pågår	

Skuldförvaltning

9

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Del av översyn Finanspolicy och Finansriktlinjer.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Se kommentar kontrollmoment

Kvarstår risken?

Ja, minskad men kvarstår.

Kontrollmoment	Kommentar
Översyn av regelverk och kommunkoncernens processer inför upplåningsbehov Mindre avvikelse	Del av översyn Finanspolicy och Finansriktlinjer. Bolagskoncernen har gemensam planering av upplåning men ännu inte nått fram till gemensam planering och styrning av kommunkoncernens samlade upplåning.

Förebyggande aktiviteter	Kommentar
Prognoser och gemensam planering Pågår	

Kraftigt ökade långfristiga skulder på kort tid ger kraftigt ökade räntekostnader

6

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Balansering av KVK-konton mellan bolag och kommunen har fördröjt upplåningsbehov.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Likviditetsplanering på kort och lång sikt

Kvarstår risken?

Ja, men minskad.

Kontrollmoment	Kommentar
Likviditetsprognoser och investeringsbehov kommunkoncernen Ingen avvikelse	Kommunen har inte varit i behov upplåning hittills under 2024. Räntenivån har gått ned och bedöms fortsätta neråt under hösten.

Förebyggande aktiviteter	Kommentar
Likviditetsprognoser	

Förebyggande aktiviteter	Kommentar
Pågår	

Bristande likviditet

6

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Balansering av KVK-konton mellan bolag och kommunen.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Likviditetsprognoser på kort och lång sikt genomförs löpande.

Kvarstår risken?

Ja, men minskad.

Kontrollmoment	Kommentar
Likviditetsprognoser kommunkoncern Ingen avvikelse	Löpande avstämningar enligt plan. Balansering via kommunkoncernens två koncernvalutakonton.

Förebyggande aktiviteter	Kommentar
Likviditetsprognoser Pågår	

Tillväxtpolitiska reserven

Utbetalningar från tillväxtpolitiska reserven följer inte fastställda riktlinjer

6

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Ansökningar hanteras och handläggs av en grupp av näringslivsutvecklare för att säkerställa att projektansökan följer riktlinjerna.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Vid utbetalning av medel till medfinansierade projekt efterfrågas lägesrapport för att se att projektet genomförs utifrån fastställd projektplan och beslut.

Kvarstår risken?
Till viss del, men bedömningen är att risken minskat i o m kontrollupplägget.

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning av utbetalningar från den tillväxtpolitiska reserven Ingen avvikelse	**Kommunstyrelsen** Uppföljning och redovisning av den tillväxtpolitiska reserven kommer att genomföras till kommunstyrelsen den 7 oktober 2024. Under 2024 har den tillväxtpolitiska reserven uppgått till 20 mkr och fördelat sig på följande sätt:
Kontinuerlig uppföljning av tillväxtärenden. Ingen avvikelse	Löpnade uppföljning av ärenden som medfinansieras av den tillväxtpolitiska reserven görs kontinuerligt under året, i samband med att medel rekvireras från projektägare. Årligen görs en sammanställning över samtliga projekt som sammanfattas och redovisas till kommunstyrelsen. Den 7 oktober 2024 sker årets redovisning. Projekten följs också löpande av kommunens representanter som ingår i styrgrupper och styrelser för respektive projekt eller verksamhet.

Att medel inte finns tillgängliga i den tillväxtpolitiska reserven för viktig näringslivsutveckling.

6

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Kontinuerlig uppföljning av projekt och beslutad medfinansiering för att se om ev projektmedel ej nyttjas för att då kunna gå till andra ansökningar. Noggranna bedömningar av varje projektansökan om medel så att medel nyttjas på bästa sätt utifrån riktlinjerna,

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Kontinuerlig uppföljning och uppdatering över de beslut om medel som tas och framförhållning för eventuella projekt/insatser som kan uppstå under budgetåret. Vi har god kunskap om finansiering till projekt och utvecklingsinsatser via andra aktörer.

Kvarstår risken?
Risken är relativt stor. Efterfrågan på projektmedel har varit stor under 2023. Många projekt från 2022 fortgår under året varför nivån på disponibla medel är låg vid ingången av året. 2023 tillkom en ny strukturfondsperiod vilket medfört att medfinansiering från kommuner kommer att efterfrågas i högre grad. Sponsring- och evenemangsinsatserna är stora i och med stora evenemang under året.

Kontrollmoment	Kommentar
Halvårsavstämning kvarvarande medel Ingen avvikelse	Den Tillväxtpolitiska reserven som uppgår till 20 mkr per år är i det närmaste helt intecknad innevarande år 2024. Ca 2 mkr är löpande årlig medfinansiering i mer långsiktig medfinansiering i exempelvis regionala bolag som Filmpool Nord, BD pop mfl. Sponsring/varumärke har uppgått till 2,5 mkr innevarande år och drygt 13 mkr har avsatts till projektverksamhet. I dags läget finns ca 1,5 mkr som ej är intecknade. Redovisning har skett 7 oktober 2024 till kommunstyrelsen.

De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Inköpsprocessen

Inköp sker utanför avtal

12

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Inköp har arbetat med uppföljning, informationsinsatser samt utbildning till berörda verksamheter. Leder till ökad kunskap i kommunens verksamheter.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Reviderade styrdokument. Uppföljning, informationsinsatser samt utbildning till berörda verksamheter.

Kvarstår risken?
Ja, med 4 200 anställda så kommer risken alltid kvarstå. Minimeras via ovanstående insatser.

Kontrollmoment	Kommentar
Avstämning av avtalstrohet Mindre avvikelse	Utvecklingsarbete pågår i syfte att kvalitetssäkre data från uppföljningssystem.

Ramavtal saknas inom vissa områden

12

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Avtalstrohet och sortimentstrohet följs upp.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Upphandlar i den takt som resurser tillåter med en bibehållen god arbetsmiljö.

Kvarstår risken?

Ja, behoven överstiger tillgängliga resurser.

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning av områden där avtal saknas Mindre avvikelse	I samband med införandet av e-handel och spendverktyg så uppmärksammas och identifieras löpande nya avtalsområden att täcka in. Resursbrist gränssätter takten och möjligheterna att möta upp behoven.

Bristande personella resurser

12

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Rekrytering av medarbetare och chefer v b, äskande om budget för resursförstärkning.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Rekrytering av medarbetare och chefer v b, äskande om budget för resursförstärkning. Anställning och konsultköp.

Kvarstår risken?
Ja, tuff arbetsmarknad och begränsad budget.

Kontrollmoment	Kommentar
Upphandlingskön omvandlas i tid och jämförs med tillgängliga resurser Mindre avvikelse	Arbete pågår enligt plan. Återrapport till Kommunstyrelsen när sammanställt klart.

Löneutbetalning

Felaktiga löner utbetalas

4

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Löneskulder bildas när felaktigheter sker. listor skickas månadsvis från Lönecenter till HR chef

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Trender och utfall är underlag till förbättringar i rutiner till den förvaltning det berör

Kvarstår risken?

Ja

Utlämning av information

Känsliga personuppgifter hanteras felaktigt

6

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Uppföljning av styrande dokument är korrekta. Vissa avvikelser finn.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Styrande dokument som reglerar rutiner för kontrollmiljön finns och följs.

Kvarstår risken?
Ja med lägre riskvärde.

Kontrollmoment	Kommentar
Incidentrapportering Mindre avvikelse	Stort arbete med dataskyddsgruppen i år, med fokus att skapa en större förståelse utifrån det som beskrivs i 'Riktlinjer för dataskyddsarbetet'. Med det även tydliggöra roller och ansvar. För 2025 ska varje nämnd (förvaltning) och bolag skapa ett handlingsprogram för arbetet med dataskydd. Det kommer ta oss i mål med denna aktivitet.

Arvodeshantering

Felaktiga utbetalningar av arvoden

6

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
I samband med attest av begäran vid förrättning och sammanträden sker visuella rimlighetskontroller för sådant som inte systemet automatiskt kontrollerar.

Vissa avvikelser har rapporterats, mindre avvikelser har korrigerats i enlighet med fastslagna rutiner.

Kvarstår risken?
Ja.

Informationsförvaltning

Avtal registreras inte eller felaktigt

4

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Risken följs löpande. Kontroll om alla avtal är registrerade följs upp under året.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Informationshanteringsplan reglerar vad som ska registreras. Denna följs upp årligen vid osäkerhet.

Kvarstår risken? Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Avvikelser på avtal Ej genomfört	Under perioden har sjukfrånvaro medfört att kontroll inte kunnat genomföras då löpande arbete har prioriterats. Nyrekrytering har skett och kontrollen kommer att ske årligen framöver.

Information förvaltas felaktigt

9

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Planering för tillsyn utifrån arkivmyndighetens tillsynsuppdrag har påbörjats och planeras att genomföras under året. Tillsyn har skett av kommunledningsförvaltningen avseende arkivorganisation. Resterande förvaltningar får samma tillsyn under november och december.

Kvarstår risken? Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Arkivmyndighetens tillsynsuppdrag Ingen avvikelse	Centralarkivet har i uppdrag att utöva tillsyn över arkivverksamheten hos kommunens myndigheter. Syftet med tillsyn är att det finns bra arkiv- och dokumenthanteringsrutinger i hela kommunens organisation och att allmänna handlingar hanteras enligt lagkrav. Inom detta uppdrag skickades ett frågeformulär rörande Ansvar och organisation ut den 14 maj 2024 via enkätverktyget *Es-maker* till de avdelningschefer som enligt KS beslut (20KS150, § 103) är arkivansvariga inom Kommunledningsförvaltningen. Svarstiden var tre veckor från utskicksdatum. Frågeformuläret innehöll 9 frågor och skickades till avdelningschefer för följande avdelningar: • Avdelning för styrning och ledning • HR-avdelningen • Ekonomiavdelningen • Avdelningen för hållbar tillväxt • IT-avdelningen • Kommunikationsavdelningen • Näringslivsavdelningen En sammanställning av tillsynens resultat har sänts till kommunchef för kännedom. Delrapporter har skickas till respektive avdelningschef för kännedom. Informationstillfälle med arkivansvariga och arkivredogörare planeras hållas oktober 2024. Fortsatt arbete efter årshjul inplaneras november-december 2024.

Informationssäkerhet

Brister i teknisk efterlevnad

9

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Anvisningen fortsatt under uppbyggnad

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Arbetet med tekniska säkerhetsåtgärder ligger i arbetet med Projekt Robust som fortgår

Kvarstår risken?
Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Avstämning av förteckning Mindre avvikelse	Anvisningen fortsatt under uppbyggnad. Fokus har primärt legat på att arbeta med plan för LIS (Ledningssystem för Informationssäkerhet) med anpassning mot NIS2. Som del av planen ligger detta arbete, och sett till den stora delen (Tekniska säkerhetsåtgärder) så ligger det mesta redan som del i projekt Robust.

Brister i juridisk efterlevnad

6

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Efterlevandekontroll utförs med tillhörande utbildningsinsatser för relevanta roller.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Upprättande av förteckning gällande gällande lagstiftning och övriga krav

Kvarstår risken?
Ja. Dock lägre risk. Fortsatt krav på systematiskt informationssäkerhetsarbete.

Kontrollmoment	Kommentar

Kontrollmoment	Kommentar
Avstämning av förteckning gällande författningskrav inom informationssäkerhet Ingen avvikelse	Förteckning om lagrum och kontroll om efterlevnad genomförd.. Åtgärder vidtas genom olika pågående aktiviteter och projekt. Efterlevnadsgrad av förteckningslista Allvarliga brister i efterlevnad som ej förklarats varför de ej följts räknas som avvikelse. Kontinuerligt följa ny lagstiftning och uppdatera förteckning

Förebyggande aktiviteter	Kommentar
Upprätta författningssamling gällande informationssäkerhet Pågår	Arbetet pågår dokument beslutas fortlöpande utifrån när de färdigställs.

Brister i riskhantering

6

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Lämplig hantering av aktuell risker med hög sannolikhet att orsaka skada för kommunens IT-miljö.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Utbildning kring risk med bl.a. IT-ledningen. Registrering av it-relaterade risker i verksamhetssystem.

Kvarstår risken?
Risken kvarstår dock med lägre riskvärde.

Kontrollmoment	Kommentar
Tillsynskontroller riskarbete Mindre avvikelse	Arbetet fortgår, och är en del av implementationsarbetet för LIS (Ledningssystemet för Informationssäkerhet).

Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Här beskrivs övriga processer och risker som är kopplade till verksamheten och dess förmåga att utföra det av kommunfullmäktige i reglementet eller bolagsordningen givna uppdraget. Till detta hör även att kunna utveckla verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Möten och Beslut

Bristfälliga beslutsunderlag inför beslut

6

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?
Kontrollmomenten har följts löpande. De brister som återfinns hanteras enligt planerade kontrollmoment.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?
Löpande kontroll sker från registrering av ärenden och sammanställning av beslutsunderlag till veckovisa tjänsteberedningar.

Kvarstår risken?
Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Kvalitetsgranskning Ingen avvikelse	Ärenden kvalitetsgranskas av kommunledningsförvaltningens tjänsteberedning och omarbetas löpande efter behov innan politisk behandling. Beslutsunderlagen inför tjänsteberedning kan i vissa fall förbättras vilket då kommuniceras till berörd handläggare eller chef. Mindre redaktionella förändringar kan ändras direkt av tjänstepersoner inom

Kontrollmoment	Kommentar
	kommunledningsförvaltningen.

Ej prioriterade risker

Politiska uppdrag

Uppdrag som beslutats genomförs inte

Uppdrag som beslutats av KF eller KS genomförs inte i enlighet med beslutet av berörd nämnd/förvaltning

Utlämning av information

Fel hantering av offentlighetsprincipen

Information redovisas eller lämnas inte ut korrekt eller att sekretessregler inte tillämpas

Möten och Beslut

Digitala sammanträden lever inte upp till kommunallagenskrav

Deltagande på distans i politiska sammanträden kräver en väl fungerande teknisk infrastruktur men även rätt programvaror och hantering för att möta kommunallagens krav.

Det är i dagsläget ett oklart rättsligt läge då det inte finns prejudicerande domar som tydliggör hur lagstiftningen skall tydas.

Kommunala anslagstavlan

Meddelande om underskrivet protokoll publiceras inte på kommunala anslagstavlan

Nämndsekreterare publicerar inte information om underskrivet protokoll, vilket leder till att besluten inte vinner laga kraft.

Den digitala anslagstavlan i foajén visar annat, programmet hängt sig etc. Bör kontrolleras löpande.

Utgår från kommunallagens krav för att beslut ska få laga kraft

Slutsatser och fortsatt arbete

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas inom nämnder/styrelser. För kommunstyrelsens del har få avvikelser inrapporterats inom den egna verksamheten och det som är rapporterat som avvikelser kommer kompletteras med aktiviteter för att minska avvikelserna nästa år.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt underlättas i och med att alla nämnder följer samma årshjul och inrapporteringsmodell.

För kommande år kommer fokus vara att implementera nytt styr- och ledningssystem som helhet, där internkontrollen är en del. Ambitionen är att koppla internkontrollen närmare till varje enhets verksamhet för att bättre hantera risker i verksamheten.

Sammanträdesplan 2025
- Kommunstyrelsen
§295
24KS58

...

SAMMANTRÄDESPLAN 2025 FÖR KSAPU, KS OCH KF

KSAPU 09:30-12:00 måndag	**KS 13:00-17:00 måndag**	**KF 13:00-18:00 måndag**
		30 januari tors Nämndernas bokslutsinformation
17 december -24 tis	13 januari	10 februari
20 januari	3 mars	17 mars Allmänhetens frågestund med anledning av årsredovisning
25 februari tis		
		15 maj tor, Gemensam bolagsstämmodag med KF
18 mars tis	28 april	27 maj tis
14 april		
26 maj	9 juni	18 juni
16 juni	25 augusti	15 september
	22 september Temadag	
9 september tis	13 oktober	27 oktober
6 oktober		
28 oktober tis	10 november	24 november
17 november	25 november tis	15 december
16 december	Första KS 2026	Första KF 2026

Månadsbokslut oktober 2024 samt helårsprognos

§298

24KS586

...

Månadsrapport oktober 2024

Piteå kommun

Ekonomi

Övergripande resultat

För perioden januari - oktober redovisas resultat om -40,9 mkr (66,2 mkr samma period föregående år), motsvarande -1,6 % av skatter och generella statsbidrag. Resultatet är en försämring jämfört med motsvarande period föregående år, underskottet beror främst på ökade personal- och verksamhetskostnader. De senaste årens ökade inflationstakt har medfört kraftiga prisökningar på kapital, varor och tjänster och de högre prisnivåerna kvarstår fastän inflationen gått ned under våren och sommaren. Detta har resulterat i högre nettokostnader för kommunen. En fortsatt positiv konjunkturutveckling, lägre inflation och gradvis sänkta styrräntor väntas stärka ekonomin framöver. Med anledning av en något positiv utveckling på marknaden så är en uppskrivning av reservfonden genomförd då marknadsvärdet ökat med 6,8 % sedan årsskiftet.

Årsprognosen per oktober visar underskott om -19,4 mkr. vilket är 67,2 mkr bättre än budget och förklaras främst av ökade skatteintäkter, högre utdelning från bolagen samt att planerade investeringar skjutits på framtiden vilket medför lägre kapitalkostnader. Vid ett negativt årsresultat kommer kommunen behöva nyttja medel från Resultatutjämningsreserven för att klara ett nollresultat.

tkr	**Utfall Jan-Okt 2024**	**Utfall Jan-Okt 2023**	**Prognos helår 2024**	**Budget helår 2024**	**Utfall helår 2023**
Verksamhetens intäkter	557 378	543 404	672 351	590 471	681 980
Verksamhetens kostnader	-3 060 159	-2 821 001	-3 649 364	-3 560 629	-3 462 896
Avskrivningar	-119 880	-109 067	-137 784	-143 195	-137 951
Verksamhetens nettokostnader	**-2 622 661**	**-2 386 663**	**-3 114 797**	**-3 113 353**	**-2 918 867**
Skatteintäkter	2 094 632	2 032 458	2 514 991	2 504 187	2 457 510
Generella statsbidrag	467 741	405 881	561 290	559 191	488 138
Finansiella intäkter	58 142	41 075	60 610	21 964	66 820
Finansiella kostnader	-38 735	-26 518	-41 492	-58 619	-29 118
Periodens resultat	**-40 881**	**66 232**	**-19 398**	**-86 630**	**64 483**
Disponering från RUR					
Resultat efter disponering från RUR					
Semesterlöneskuldens resultateffekt	*30 877*	*31 936*	*-2 965*	*0*	*377*
Resultatets andel av skatter och generella stadsbidrag	*-1,6%*	*2,7%*	*-0,6%*	*-2,8%*	*2,2%*

Finansiell stabilitet

Piteå kommun har en i grunden stark finansiell ställning med bland annat hög soliditet och ett relativt gott skatteunderlag. Hela den kommunala organisationen med nämnds- och bolagsverksamheten står inför utmaningar med stora investeringsbehov i fastigheter och infrastruktur under kommande decennier. Kommunen har en skuldvolym på koncernnivå som är relativt hög. Skuldkvoten, skulder i förhållande till tillgångarnas värde är på en relativt sett god nivå, dvs skulderna har i hög grad genererat bestående tillgångar. Den främsta anledningen till hög total skuldsättning är att bolagskoncernen besitter relativt sett stora anläggningstillgångar i bland annat fastigheter.

Investeringar

Investeringsbudgeten för året är 450 mkr och nämnderna har lämnat prognos att 308 mkr kommer att upparbetas under året. De största pågående projekten är nybyggnation äldreboende Skogsgården, som planeras vara klart under 2025, samt om- och tillbyggnad av Christinaskolan. Därutöver är reinvesteringar i fastigheter och Skolstruktur större poster under året.

Investeringsprojekt	Prognos utfall 2024 (mkr)
Skogsgårdens äldreboende	54
Christinaprojektet	48
Reinvestering fastigheter	35
Skolstruktur	32
Reinvestering, gator/vägar	15

Nämnder

Styrelse och nämnder redovisar sammantaget underskott mot budget per oktober med -4,5 mkr (-41,8 mkr samma period fg år). Förändringen av utfallet jämfört mot samma period föregående år beror främst på ej utbetalda medel i centrala potter och markförsäljning.

För helåret prognostiseras underskott med -33,8 mkr (-69,1 mkr helår 2023), varav socialnämnden -45,5 mkr.

Se nämndernas kommentarer nedan.

tkr	Nettokostnad Jan-Okt 2024	Budget Jan-Okt 2024	Budgetavvikelse Jan-Okt 2024	Budgetavvikelse Jan-Okt 2023	Prognos budgetavvikelse helår 2024	Budgetavvikelse helår 2023
Kommunfullmäktige	6 649	6 953	304	1 639	600	723
Kommunstyrelsen	220 877	238 144	17 268	11 474	4 718	1 236
- Gemensamma nämnder	*50 438*	*48 033*	*-2 405*	*-2 523*	*-3 010*	*-2 783*
- KS gemensam	*0*	*9 755*	*9 755*	*6 580*	*8 255*	*6 580*
- Kommunedningsförvaltningen	170 438	180 356	9 918	7 417	-527	-2 561
Barn- och utbildningsnämnden	841 541	850 254	8 713	-10 292	100	-13 728
Fastighets- och servicenämnden	120 791	124 713	3 922	71	1 500	1 285
Kultur- och fritidsnämnden	121 386	122 875	1 489	3 515	0	38
Miljö- och tillsynsnämnden	5 657	4 898	-758	-977	-200	-168
Samhällsbyggnadsnämnden	182 911	182 845	-66	-7 859	5 000	-14 063
- Markförsäljning	-9 110	-3 332	5 778	-2 452	8 000	4 779
Socialnämnden	925 144	889 709	-35 435	-39 388	-45 504	-44 392
Gemensam kost- och servicenämnd	-74	-1	73	54	0	0
Gemensam räddningsnämnd	1	-1	-1	0	0	0
Gemensam överförmyndarnämnd	0	0	0	0	0	0
Summa nämnder/styrelse	**2 424 881**	**2 420 390**	**-4 491**	**-41 762**	**-33 786**	**-69 069**

Kommunfullmäktige, revision och valnämnd
Kommunfullmäktige, inklusive revision och valnämnd, redovisar samlat överskott om 0,3 mkr per oktober. Överskottet återfinns främst inom revision och valnämnd och valnämndens överskott förklaras av att kostnaden för genomförande av årets EU-val varit lägre än budgeterat. Överskottet för revision förväntas inte kvarstå vid årsskiftet då hösten är mer kostnadsdrivande. Även kommunfullmäktige redovisar för perioden svagt överskott.

För helåret prognostiserar dessa verksamheter sammantaget överskott om 0,6 mkr, vilket beror på att valnämnden haft 0,3 mkr högre intäkter för att genomföra EU-valet samtidigt som kostnaderna varit lägre.
Årets investering (Teknik i Sessionssalen) överskrider budget med ca 600 tkr vilket bland annat beror på prisökningar sedan investeringsbudget beviljades samt att det tillkommit arbetsmiljöombyggnationer och problem med kabeldragning vilket medfört dyrare lösningar. Dessutom bidrar en kvalitetsökning på den stora skärmen i Sessionssalen till en liten del av prisökningen.

Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen redovisar överskott jämfört med budget för perioden januari-oktober med 17,3 mkr. Överskottet för perioden förklaras till största del av centralt avsatta medel som ej upparbetats samt ej utbetalda kostnader i den tillväxtpolitiska reserven.

På helåret beräknas kommunstyrelsen prognos sammantaget till 4,7 mkr, varav KS centrala pott beräknas lämna budgetöverskott på 8,3 mkr, Kommunstyrelsen, exklusive Kommunstyrelsens centrala pott, prognos beräknas till -3,6 mkr varav Piteås del av gemensamma nämnder beräknas redovisa totalt underskott om -3,0 mkr. Förändringen av årsprognosen jämfört med augusti förklaras av att beviljade engångsmedel inte hinner upparbetas under 2024.

Barn-och utbildningsnämnden
Barn- och utbildningsnämnden redovisar för perioden överskott om 8,7 mkr, vilket är en förbättring om 2,3 mkr jämfört med delårsbokslutet i augusti och motsvarar en avvikelse om 1,04 % mot periodens budget.

Periodens budgetavvikelse för politik, förvaltningsledning och stab visar underskott på 2,3 mkr där Ekonomi- och planeringsverksamheten står för största delen av underskottet, främst på grund av ökade kostnader för interkommunalersättning och bidrag till fristående verksamheter.
Elevhälsan rapporterar överskott på 1,4 mkr för perioden, främst på grund av ett större erhållet bidrag än budgeterat samt outnyttjade medel för läkartjänster. Förskolan redovisar överskott på 5 mkr vilket beror på färre barn än förväntat och en anpassad personalorganisation. Grundskolan utfall är en positiv avvikelse på 4,8 mkr. Avvikelsen beror på rektorernas åtgärdsplaner för att nå budget i balans i kombination med ej förväntade erhållna bidrag. Strömbackaskolans utfall för perioden är budget i balans och Grans Naturbruksgymnasium redovisar underskott om 0,1 mkr som beror på färre intäkter för internat samt högre kostnader för IT och livsmedel.

Helårsprognos visar överskott om 0,1 mkr. Fortbildningstopp och skärpt återhållsamhet för övriga utgifter råder på övergripande nivå för att minimera underskottet. Grundskola, förskolan och elevhälsan förväntas upparbeta en stor del av sina överskott till materialinköp och/eller utökning av personalresurser.

Fastighets- och servicenämnden
Fastighets- och servicenämnden redovisar överskott för perioden med 3,9 mkr. Avdelningarna stab, städ och måltider visar överskott och avdelning fastigheter visar underskott.

För helår prognostiserar avdelning stab, städ och måltider överskott, avdelning fastigheter underskott. Totalt prognostiserar nämnden överskott med 1,5 mkr på helår under förutsättning att kostnadstäckning för underskott rörande kapitalkostnader erhålls. Prognosen innehåller planerade nedskrivningar av bokfört värde bland annat på fastigheterna Noliahall 3 och Munkbergas äldreboende.
Avdelning stabs prognostiserade överskott beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat på grund av glapp mellan det att medarbetare slutat och tills dess att nya medarbetare börjat.
Städ prognostiserar överskott. De kraftiga prisökningarna som varit har stabiliserats och ett nytt avtal för verksamhetens förbrukningsvaror resulterade i en bra prisnivå. Svårigheterna att rekrytera i direkt anslutning till pensionsavgångar har även det genererat överskott. Andra bidragande faktorer är avtalstrohet och hög kostnadsmedvetenhet hos samtliga medarbetare samt ett effektivt nyttjande av resurser, såväl materiella som personella.
Avdelning måltider prognostiserar överskott. Under perioden har prisökningarna avseende livsmedel stabiliserats, dessutom har bristen på vikarier och tjänster som inte blivit tillsatta bidragit till lägre personalkostnader. Den direkta

påverkan av kommunals strejkvarsel blev mindre än befarat. Inom avdelningen finns hög kostnadsmedvetenhet vilket tillsammans med medarbetarnas engagemang bidrar till överskottet.
Fastigheters prognostiserade underskott beror på ökade kostnader för skador och underhåll, engångskostnader moms samt höga kostnader för snöröjning under första halvåret. Prisökningstakten för material och tjänster har stabiliserats, men priserna förblir höga. Antalet skador och problem med inomhusmiljön i fastighetsbeståndet ökar fortfarande. Detta leder till höga kostnader och stora störningar för verksamheten. Åtgärder som vidtas för att minska underskottet är regelbunden uppföljning och planering samt prioriteringar rörande underhållsåtgärder.

Reinvesteringsbudgeten för året kommer att överskridas kraftigt. Större kostnadskrävande åtgärder lyfts hädanefter till nämnd för finansiering, exempelvis Hortlax simhall, vilket innebär att åtgärderna kommer att ta längre tid att genomföra.

Kultur- och fritidsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden redovisar överskott för perioden med 1,5 mkr. I överskottet ingår fordran på förutbetalda semesterlöner samt innestående investeringsbidrag till föreningar med egna anläggningar.

Nämndens helårsprognos pekar på ett balanserat utfall. Minskningen från periodens utfall till årsprognos hänförs dels till förändring av semesterlöneskulden, dels till att innestående medel kommer att utbetalas till föreningar med egna anläggningar. Hortlax simhall är nu stängd och verksamheten överflyttad till de övriga två simhallarna. Förutsatt att det inte blir stora underhållskostnader de sista månaderna, bedöms att simhallarna kommer att balansera budgeten. Den utökade driften av Lindbäcksstadion, som omfattar backe och café, innebär ökade intäkter men samtidigt ökade kostnader. Även ökade kostnader för övriga anläggningar under vintersäsongen har en negativ inverkan på årsprognosen.

Miljö och tillsynsnämnden
Perioden visar underskott mot budget med 0,8 mkr. Underskottet förklaras främst av lägre intäkter än budgeterat, vilket förklaras av efterhandsdebitering och ett lägre flöde av anmälningar och ansökningar.

Årsprognosen visar underskott mot budget med 0,2 mkr. Under året har det inkommit färre ansökningar och anmälningar inom miljö- och hälsoskydd än vad som prognostiserats, vilket har resulterat i ett underskott på närmare 1 mkr. Underskottet har parerats genom minskade kostnader för resor och transporter samt lägre personalkostnader på grund av föräldraledighet och sjukfrånvaro.

Samhällsbyggnadsnämnden
Perioden visar ingen avvikelse mot budget, 0 mkr.

Helårsprognosen uppskattas totalt till 5 mkr, varav markförsäljningen beräknas uppgå till 8 mkr jämfört med budget. Den höga markförsäljningen beror på försäljning av industrimark samt företag som köpt tidigare arrenderad mark. Den negativa prognosen exklusive markförsäljning motsvarar -3 mkr. Det förklaras främst av otillräcklig finansiering av färdtjänst och Länstrafiken uppvisar fortsatt höga kostnader. Utöver det har oförutsedda kostnader för järnvägs- och barmarksunderhåll uppkommit. Både vinterväghållning och barmarksunderhåll brottas med stora prisökningar trots priskompensation och återhållsamhet.

En del av de ökade kostnaderna kommer verksamheterna att kunna parera under året. Bland annat har årets barmarksunderhåll kraftigt minskats, vilket kommer leda till ökad underhållsskuld. Några avslutade och nya externfinansierade projekt generar överskott. Kostnadsökningarna kan delvis kompenseras genom till exempel vakanser inom delar av verksamheten.

Socialnämnden
Socialtjänsten har per oktober en budgetavvikelse om -35,4 mkr. Många vård- och omsorgsverksamheter har fortsatt höga kostnader för personal och IFO har höga kostnader för placeringar både avseende barn samt vuxenmissbruk. Arbetet med bemanningsekonomi och schemaläggning fortsätter under 2024. Införandet av nytt verksamhetssystem har genererat totalt ca 3,2 mkr i merkostnader under året, merparten är kopplat till avdelningen för hälso- och sjukvård. Merkostnader för sommaren uppgår till ca 21,8 mkr vilket är en ökning med ca 1 mkr jämfört med 2023.

Helårsprognosen förbättras till -45,5 mkr.

Gemensam kost- och servicenämnd
Gemensam Kost- och servicenämnd redovisar överskott för perioden med 0,7 mkr, vilket beror på att kostnader för Luleå kommuns ledamöter ännu inte ingår i bokfört värde utan faktureras nämnden i december. Nämnden kommer därför att ha överskott fram till årets slut. För helår prognostiserar nämnden nollutfall.

Nämnden bygger på självkostnadsprincipen där samverkans kommunerna betalar för deras faktiska kostnader. Kommunerna a'conto debiteras månadsvis utifrån fastställd budget och avräkning av under/överskott sker en gång per år i samband med årsbokslutet.

Effekter/årsprognos per kostnadsbärare för de gemensamma nämnderna: Kostnaderna för den gemensamma Kost- och servicenämnden fördelas på de två kommunerna Piteå och Luleå och prognosen för utfallet på helår per kommun bedöms för Piteås del till -0,35 mkr och för Luleås del -0,22 mkr.

Gemensam överförmyndarnämnd
Kommunerna Piteå och Älvsbyn finansierar den gemensamma verksamheten, överförmyndarexpeditionen, andelsmässigt utifrån respektive kommuns invånare. Varje kommun finansierar helt sina respektive uppdragstagare/ställföreträdare.

Verksamheten har under året bedrivits inom de ekonomiska ramar som nämnden har beslutat om. Bedömningen för helåret är att verksamheten kan bedrivas inom given budgetram. Tidigare år har nämnden haft ett avtal med socialnämnden som inneburit 0,3 mkr till nämnden kopplat till arbete och arvodering för ärenden rörande särskilt förordnad vårdnadshavare.
Från och med 2024 fördelas bidraget till socialnämnden som därmed beslutar att hanteringen ska ske från Socialtjänsten.

Effekter/årsprognos per kostnadsbärare för de gemensamma nämnderna: Kostnaderna för den gemensamma nämnden överförmyndarnämnd fördelas på de två kommunerna Piteå och Älvsbyn och prognosen för utfallet på helår per kommun bedöms för Piteås del till 0,2 mkr och för Älvsbyn del 0,3 mkr.

Gemensam räddningsnämnd
Den gemensamma räddningsnämnden redovisar för perioden noll i budgetavvikelse, vilket även prognostiseras för helåret. Intäkter och driftkostnader följer i stort budget.

Kostnadsökningar pga inflation kopplat till avtal för 2024 blev lägre än befarat. Positivt för verksamheten som inte tilldelats medel för kostnadsökning kopplat till räddningspersonal i beredskap, ob-tillägg samt beredskaps- och jourersättning det år kostnadsökning uppkommer men för 2024 tilldelats engångsanslag för drift för en högre beräknad inflation. Ökade kostnader på material medför en minskad köpkraft vilket påverkar verksamheten negativt sett till inköp av material. Kostnader för personal ser ut att bli lägre än beräknat och bedöms grunda sig i få kostnadsdrivande räddningsinsatser samt färre insatser för räddningspersonal i beredskap. Verksamheten visar på högre intäkter än budget bl.a. då många insatser i andra kommuner genomförts under året.

Beslut gällande dispensansökan kopplat till arbetstidsregler har lämnats av arbetstidsnämnden. Möjlighet att arbeta enligt tidigare grundschema finns. Begränsningar finns dock kopplat till schemaläggning av dygn under veckan. Förändring med anledning av beslutet förväntas inte påverka 2024. Under 2025 kan dock kostnadsökningar uppstå kopplat till försvårad bemanning och planering av verksamheten.

Räddningstjänsten verksamhet följer uppsatta mål, handlingsprogram/planer och riktlinjer.

Effekter/årsprognos per kostnadsbärare för de gemensamma nämnderna: Kostnaderna för den gemensamma Räddningsnämnden fördelas på de två kommunerna Piteå (79%) och Älvsbyn (21%) och prognosen för utfallet på helår per kommun bedöms för Piteås del till 0 mkr och för Älvsbyn del 0 mkr

Strategiska områden

Prioriterade mål

	2024 jan-sept	2023 jan-sept	+/-
Folkmängd	**42 429**	**42 370**	**59**
Födda	254	280	-26
Döda	324	314	10
Födelseöverskott	*-70*	*-34*	*-36*
Samtliga inrikes inflyttningar	1 013	971	42
Samtliga inrikes utflyttningar	972	1 000	-28
Flyttningsöverskott inrikes totalt	*41*	*-29*	*70*
- Flyttningsöverskott eget län	46	100	-54
- Flyttningsöverskott övriga Sverige	-5	-129	124
Invandringar	192	118	74
Utvandringar	76	68	8
Invandringsöverskott	*116*	*50*	*66*
Justeringspost	-2	21	-23
Folkökning	**85**	**8**	**77**

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2050 50 000 invånare

Befolkningen i Piteå kommun uppgick den sista september 2024 till 42 429 invånare. Under året har kommunens befolkning ökat med 85 invånare. Analysen och utvecklingstendenserna är i stora drag samma som i delårsrapporten per augusti månad.

Piteå kommuns folkmängd tog ett positivt skutt under sommarmånaderna genom en ökning av antalet inflyttare från övriga världen, Sverige och Norrbotten. Under september minskade folkmängden något då många nybakade studenter flyttade för att studera på annan ort. Samtidigt är folkmängden på en högre nivå än i september 2023 vilket ger förhoppningar om en folkökning för helåret 2024.

Födelseunderskottet i Piteå har försämrats under året. Jämfört med jan-sept 2023 har 36 färre pitebor fötts. De tre senaste årens första nio månader är samtliga de år under 2000-talet med lägst antal födslar, 2024 är det år med absolut lägst antal. Jämfört med det senaste decenniets toppår 2019 är födslarna 2024 under perioden januari till september 91 färre vilket motsvarar en minskning med 27 %. Förändringen i födelsetalen kommer över tid att märkas mer och mer i förskolor och skolor. Utvecklingen i Piteå är inte unik. Barnafödandet har i Sverige haft en nedåtgående trend sedan 2010. 2023 var den summerade fruktsamheten den lägsta sedan SCB började mäta måttet, 1749.

Under året har både invandringen och utvandringen vilket medfört ett förbättrat invandringsöverskott. Invandringen är fortsatt låg sett ur ett längre perspektiv. Samtidigt är justeringsposten om -2 invånare, en post som oftast bestått av invandrare som inte kunnat registrerats på en enskild månad under året, lägre än tidigare år varpå den faktiska invandringen troligtvis inte skiljer sig så mycket jämfört med föregående år. Skatteverkets fortsatta kontroller av personer med upphörda uppehållstillstånd har fortsatt under året vilket lett till att fler personer än vanligt avregistrerats som utvandrade. I Piteå har totalt 47 invånare avregistrerats efter Skatteverkets kontroller, varav 33 under 2024. Kontrollerna påverkar främst folkmängden i större städer samt universitets- och högskoleorter.

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Under hösten har Svenskt Näringslivs företagsklimatranking presenterats. Piteå klättrade i den senaste mätningen ett antal placeringar och hamnade på plats 273. Handlingsplaner för att förbättra företagsklimatet och de näringslivsstödjande insatserna bearbetas i utvecklingsprogrammet "Enklare att vara företagare" inom ramen för den nyligen antagna vision 2050.

Kontinuerliga träffar och nätverksbyggande via mötesplatser såsom företagsfrukosten som lockar fortsatt ett stort antal besökare. Branschråd och näringslivsråd har hållits där aktuella teman som Vision 2050, framtidens näringslivsarbete, kompetensförsörjning och andra aktuella frågor har behandlats. Den regionala landsbygdskonferensen har genomförts för andra året i rad med ett 70-tal besökare. Konferensen har skett i samverkan med kommunerna längs Pite älvdal, Länsstyrelsen och Sparbanken Nord. Även andra näringslivsaktiviteter och kompetensutveckling, konferenser och studieresor har genomförts gentemot landsbygdsföretag däribland inom ramen för Länsstyrelsens satsning Företagslyftet. Projektet Markhotellet har genomfört inspirations- och utbildningsinsatser bland annat gentemot skolor.

Inom etableringsområdet har fortsatt dialoger skett med intressenter gällande Haraholmen och andra verksamhetsområden. Etableringsaktiviteter såväl nationellt som internationellt har skett i samverkan med Invest in Norrbotten, däribland Business Arena Stockholm. Arbetet fortgår med utveckling av struktur och arbetssätt för etableringsarbetet, däribland samordningen med kompetensförsörjningen vid nya etableringar.

Inom kompetensförsörjningsområdet har en hel del insatser och aktiviteter genomförts. Piteå kommun tillsammans med representanter för den lokala och regionala arbetsmarknaden har, utifrån de uppsägningar och varsel som skett hos Northvolt i Skellefteå, deltagit i de rekryteringsevent som anordnats. Matchning genomförs för att underlätta för arbetstagare att hitta nya anställningar i regionen. Mottagandeaktiviteter för nyinflyttade har också genomförts genom inflyttarfesten som lockade närmare 500 nyinflyttade och nuvarande pitebor, ett 40-tal utställare fanns på plats för jobb, fritid och utbildningsmöjligheter. Aktiviteter inom Move to Piteå har hittills under året genererat 64 inflyttade personer, 22 förmedlade arbeten samt och 32 förmedlade bostäder.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund

Under oktober har ett samarbete mellan Glada Hudik-teatern och 12 svenska städer, bland annat Piteå, genomförts. Samarbetet innehöll premiär för Glada Hudik-teaterns nya film "Det kunde varit vi", biovisningar och en fotoutställning med lokala modeller som gav arbetet med mångfald både ansikten och röster. Det blev en omtyckt och uppmärksammad satsning med inkludering, delaktighet och mångfald som budskap. Satsningen genomfördes tillsammans med delar av Piteås näringsliv. I oktober genomfördes också ett samrådsmöte med nationella minoriteter. Piteå kommun kommer att delta med en monter vid MR-dagarna som i år genomförs i Skellefteå. Tanken är att visa bredden av arbetet med mänskliga rättigheter som genomförs. Exempel på områden som kommer att presenteras i montern är arbetet med nationella minoriteter, Piteå som fristad, bibliotekets funkishyllor m.m.

Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

Piteå kommun arbetar aktivt för att skapa en attraktiv och hållbar livsmiljö. Arbetet rör bland annat förutsättningar för nya bostadsområden och övrigt bostadsbyggande samt utveckling av infrastruktur och kommunikationer. Barn- och utbildningsnämnden och Fastighets- och servicenämnden samarbetar för att säkerställa lämpliga lokaler för skolor och förskolor, med nya projekt i Jävre och Svensbyn. Miljöaspekter är prioriterade i upphandlingar och nybyggnationer inom fastigheter, men det finns fortsatta utmaningar med ökande underhållsskuld och otillräckliga resurser. Kommunen strävar efter att bevara gröna områden och utveckla kulturell infrastruktur för att främja livskvalitet och välbefinnande, samt uppmuntra rekreation i naturen. Tillsynsarbetet fokuserar på att förbättra livsmiljöerna för att stödja befolkningens hälsa. Socialnämnden erbjuder stöd för att minska social utsatthet och förbättra livsmiljön för individer och familjer i svåra situationer. Räddningstjänsten bidrar till trygghet genom att erbjuda rådgivning och utbildning, samt säkerställa brandsäkerhet i både befintliga och nya byggnader.

Utvalda målkopplade nyckeltal

	Nyckeltal	Period	*Kvinnor*	*Män*	Totalt	Målvärde 2024
	Inskrivna arbetslösa, ungdomar 18-24 år %	Okt 2024	*4,9 %*	*6,2 %*	5,6 %	≤5,5 %
	Öppet arbetslösa, ungdomar 18-24 år %	Okt 2024	*2,7 %*	*2,8 %*	2,7 %	≤1,5 %
	Sökande i program, ungdomar 18-24 år %	Okt 2024	*2,2 %*	*3,5 %*	2,9 %	≤4 %
	Folkmängd	Sep 2024	*21 091*	*21 338*	42 429	44 200
	Arbetskraftens storlek 16-64 år	Sep 2024	*11 936*	*12 782*	24 718	25 631
	Inskrivna arbetslösa, utrikesfödda 16-65 år %	Okt 2024	*11,5 %*	*10,1 %*	10,8 %	<15,3 %
	Öppet arbetslösa utrikesfödda 16-64 år, %	Okt 2024	*5,3 %*	*5,1 %*	5,2 %	<7,5 %
	Sökande i program utrikesfödda 16-64 år, %	Okt 2024	*6,2 %*	*5 %*	5,6 %	<7,8 %
	Sjukpenningtalet bland kommunens invånare	Sep 2024	*15,5*	*7*	11,1	10,3

Personal

Nyckeltal	Period	*Kvinnor*	*Män*	Totalt	Målvärde 2024
Sjukfrånvaro, % (ackumulerat 12 månader bakåt)	Sep 2024	*7,6 %*	*5,3 %*	7,1 %	≤5,5 %
Andel heltidstjänster, %	Sep 2024	*90,5 %*	*91,9 %*	90,8 %	≥95 %
Antal timmar som utförs av timanställda (ackumulerat 12 månader bakåt)	Sep 2024	*319 087*	*169 045*	488 132	≤490 122
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	Sep 2024			96,6 %	100 %

Personalanalys

Sjukfrånvaron fortsätter öka och är nu 7,1 %, kvinnornas frånvaro ligger på 7,6% och männens på 5,3 %. Det är framförallt männens sjukfrånvaro som ökar, i förhållande till samma månad föregående har den ökat med 0,8 procentenheter medans kvinnornas sjukfrånvaro ökat med 0,4 procentenheter. Ökningen sker i princip i alla förvaltningar men störst ökning syns inom Samhällsbyggnad där det ökat med 1,6 procentenheter i förhållande till föregående år. Socialtjänsten har högst frånvaro totalt (9,1 %). Andelen av den totala sjukfrånvaron som är långtidsfrånvaro (över 59 dagar) ökar också och ligger på 42,6 %, en ökning med 6 procentenheter i förhållande till förra året. Det är fortfarande kommunens yngsta medarbetare som har högst frånvaro, dock marginellt i förhållande till kommunens äldsta medarbetare (7,7 % i förhållande till 7,6 %). Undersökningar pekar på att detta kan bero på att yngre medarbetare upplever stress i högre grad, att de har lägre tröskel att sjukanmäla sig och att de inte upplever samma nivå av meningsfullhet och delaktighet som äldre medarbetare.

Sjukfrånvaro, %

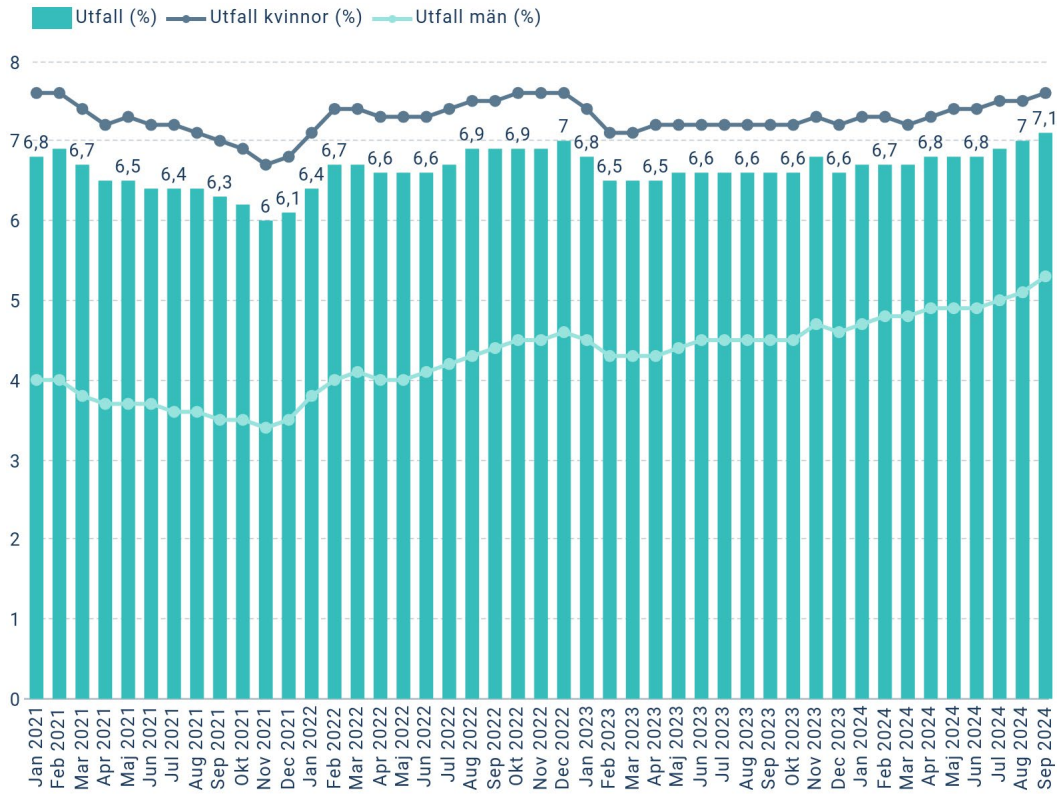

Piteå Kommun
Socialtjänsten

Datum: 2024-11-06

Månadsuppföljning ekonomi, oktober 2024

Socialtjänsten har per oktober en budgetavvikelse om -35,4 mkr. Många vård- och omsorgsverksamheter har fortsatt höga kostnader för personal och IFO har höga kostnader för placeringar både avseende barn och vuxenmissbruk. Arbetet med bemanningsekonomi och schemaläggning fortsätter under 2024. Införandet av Pulsen Combine har genererat totalt ca 3,2 mkr i merkostnader under året, merparten är kopplat till avdelningen för hälso- och sjukvård. Merkostnader för sommaren uppgår till ca 21,8 mkr vilket är en ökning med ca 1 mkr jämfört med 2023. Helårsprognosen förbättras till -45,5 mkr.

Politik och förvaltningsledning

- Total budgetavvikelse för avdelningen politik och förvaltningsledning per oktober är -5,9 mkr. De fiktiva 26 mkr genererar till och med oktober en budgetavvikelse på -21,6 mkr. Det är budgeterat 17,6 mkr för statsbidraget ”Säkerställa en god vård och omsorg om äldre” och utfallet har i år blivit 17,8 mkr. Det är budgeterat 19,1 mkr på en övergripande tillfällig verksamhet. De består bland annat av driftskostnader för nytt äldreboende samt ny gruppbostad för år 2024 som nämnden tilldelats men dessa kommer inte att börja användas under året. Dessa genererar till och med oktober en budgetavvikelse på 13,0 mkr. Medlen kommer bland annat att användas till återställning av lokaler på Prästgårdsgatan 18 och introduktioner på Skogsgården. Prognosen för den verksamheten är för året + 13,2 mkr. Det är en förbättring jämfört med föregående månad med 2,6 mkr. Prognos för avdelningen, förutom de fiktiva 26 mkr, är 15,3 mkr.

Verksamhetsstöd

Utfall

- Budgetavvikelsen för avdelningen är till och med oktober +0,3 mkr. Verksamheten stab och ledningsstöd har en budgetavvikelse på +0,2 mkr och i den verksamheten ingår en projektledartjänst för införandet av Pulsen Combine som inte är fullt ut finansierad. Prognosen för hela avdelningen är en budgetavvikelse på +0,2 mkr.
- Utveckling och stöd har en budgetavvikelse på +0,3 mkr vilket är något sämre än föregående månad då budgetavvikelsen var + 0,4 mkr. Prognos är att verksamheten är en budgetavvikelse på 0,2 mkr.
- Bemanningsenheten har en budgetavvikelse på -0,3 mkr. Från och med 2024 hanteras förändringen av semesterlöneskuld på en annat sätt och förändringen bokas ut direkt på enheterna. Detta medför för poolen att den får ökade kostnader under normala månader

och lägre kostnader under sommarmånaderna när semester tas ut. Prognosen för poolen är en budgetavvikelse på -0,4 mkr. Semesterersättning för semesterlönegrundande frånvaro för föregående semesterår för vikarier har betalats ut och den är betydligt högre 2024 än 2023.

- En ny chefspool har startats upp under september där två rekryterade chefer ingår. Poolen ska vara självfinansierad där de verksamheter som är i behov av chef får betala till poolen. Bokningsgraden har hittills varit 50%.

Hälso- och sjukvård

Utfall

- Avdelningen för hälso- och sjukvård har per oktober en budgetavvikelse på -4,7 mkr och är en försämring sedan september med 0,7 mkr. Under september kom det in prestationsbaserade medel för utökad bemanning sjuksköterskor SÄBO. Beloppet är ca 5,4 mkr där hälften kommer att tas in som intäkt under 2024 och andra halvan under 2025. Budget på 2 mkr har flyttats under september från politik och förvaltningsledning för att täcka del av kostnaderna som avdelningarna har haft för införande av det nya verksamhetssystemet, den största del har gått till HSL vilket då förbättrat budgetavvikelsen.
- Prognosen på hela avdelningen ligger på –5,6 mkr. Den är något försämrad sedan förra månaden.
- Extra kostnader kopplad till Pulsen uppgår till 1,8 mkr som inkluderar personalkostnader, inhyrd personal och andra övriga kostnader. Avdelningen har blivit kompenserad i budget med 1,5 mkr.

Analys

- Verksamhet hemsjukvård har en budgetavvikelse på -3,9 mkr tom oktober. Kostnaderna för inhyrda sjuksköterskor har ökat med ca 1,0 mkr jämfört med föregående år och är också den post som har den största negativa budgetavvikelsen. Här har ett strategisk val gjorts att överanställa sjuksköterskor mot bakgrund av att det inte funnits pool i den utsträckning som behövts i den totala verksamheten så det räckt till hemsjukvården. Då hemsjukvården har relativt lätt att rekrytera sjuksköterskor har valet varit att överanställa. Detta görs uppföljningar på kontinuerligt.
- Rehab har en budgetavvikelse på – 3,2 mkr jämfört med föregående månads -3,0 mkr. Kostnaderna för inhyrd personal har minskat jämfört med föregående år med 0,8 mkr. Kostnaderna för hjälpmedel och transporter av hjälpmedel har dock ökat med ca 0,3 mkr jämfört med 2023.
- Verksamheten sjuksköterskor har en budgetavvikelse på +2,5 mkr jämfört med föregående månads +2,8 mkr. Anledningen till det är det statsbidrag för utökning av

sjuksköterskor på SÄBO. Kostnader för inhyrd personal har minskat något jämfört med 2023. Personalkostnaderna har minskat med 0,9 mkr mot föregående år.

Åtgärd

- Avdelningen jobbar vidare med bemanningsekonomi och bemanningsstrategi.
- Rekrytering av sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter pågår löpande för att minska behovet av inhyrd personal.
- Det pågår ett arbete av rekonditionering av vissa hjälpmedel till exempel sittdynor som förhoppningsvis kommer att minska behov av beställning och kostnader för detta.

Omsorgsavdelningen: en ingång

Utfall

- Budgetavvikelsen för avdelningen till och med oktober är 7,6 mkr.
- Beställare hemtjänst 65+ har tom oktober en budgetavvikelse om -1,8 mkr.
- Försörjningsstöd har en budgetavvikelse på 4,6 mkr.
- Årsprognosen för hela avdelningen ligger kvar på 9 mkr.

Analys

- Antalet hemtjänsttimmar för personer över 65 år har ökat, varför kostnaderna är högre än budgeterat.
- Antalet vuxna (18–64 år) med hemtjänstinsatser ligger på lägre nivå än föregående år.
- Av det antal hushåll som har ansökt om försörjningsstöd under perioden januari till oktober så har i snitt 180 hushåll/månad beviljats försörjningsstöd, i jämförelse med 210 hushåll som beviljades försörjningsstöd under samma period föregående år. Färre personer i försörjningsstöd beror på att fler får sjukersättning och att det just nu är en god arbetsmarknad för de personer som har förutsättningar att arbeta.
- På grund av stora svårigheter att verkställa beslut i ordinärt boende samt platsbrist på Särskilt boende för äldre samt på tillfälligt boende väntas ökade kostnader för betalningsansvar under året.

Barn och familj/Missbruk

Utfall

- Barn och familj/missbruk har en budgetavvikelse på -18,6 mkr i perioden januari-oktober.
- Barnsidan inkl. familjehem har -9,2 mkr i budgetavvikelse och institutionsvård vuxna har en avvikelse på -6,3 mkr. Övriga verksamheter har en budgetavvikelse på totalt -3,2 mkr, vilket delvis beror på för höga personalkostnader.

- Familjehemmen har -9,7 mkr i budgetavvikelse för perioden januari – oktober, en försämring med -0,8 mkr i oktober.
- Institutionsvård missbruk för vuxna har -6,3 mkr i budgetavvikelse för perioden januari – oktober, budgetavvikelsen för oktober är -1 mkr.
- Inom området missbruk för vuxna har institutionsvården -6,5 mkr högre kostnader och 1483 fler vårddygn jämfört med samma period förra året.
- Institutionsvården för barn och unga har -2,2 mkr högre kostnad och 783 fler vårddygn jämfört med samma period förra året.
- Helårsprognosen kvarstår på -22 mkr för avdelningen.

Analys

- Från 1 mars är ett barn placerade enligt LSS. På ett år har dygnskostnaden stigit med cirka 2400 kr per dygn för en placering.
- Vi har haft ett ökat inflöde på utredningar barn och unga vilket gjort att vi har överanställt handläggare för att klara av vårt uppdrag.
- Behoven hos enskilda individer och deras insatser är anledningen till att kostnaderna för missbruksvården är större än budgeterat. Då vårdbehovet styr kostnadsutvecklingen innebär det att kostnaderna är svåra att påverka på kort sikt.

Åtgärd

- Verksamheten fortsätter att arbeta för att ta hem de barn där det finns möjligheter till öppenvård/hemmaplansalternativ, vilket medför minskade kostnader. Metod och arbetssätt kopplat till den målgruppen är främst SofS. Det finns dock utmaningar när det gäller ungdomar som vistas på institution pga. eget beteende, t.ex. missbruk eller kriminalitet.
- Verksamheten fortsätter arbetet att rekrytera fler egna familjehem för att minska antalet placerade på förstärkta familjehem och/eller institution.
- Arbetet med ungdomar och unga vuxna pågår inom ”13-25”-verksamheten. Teamets arbete, förhållningssätt, metod och arbetssätt skall förutom utökat samarbete leda till delat ansvar, erfarenhetsutbyte, tidiga insatser från rätt kompetens och utövare. Det skall med förhoppning leda till minskade kostnader och fler insatser i egen regi.

Ordinärt boende

Utfall

- Budgetavvikelsen på Ordinärt boende ligger på -1,3 mkr per oktober 2024, något försämrad jämfört med förra månaden.
- Hemtjänstproduktionens avvikelse på -5,3 mkr är främst kopplat till personal. Bostadsanpassningen har en budgetavvikelse på -0,2 mkr. Övriga verksamheter, främst områdesstöd, bidrar totalt med 4,1 mkr plus. På områdesstödet kommer vissa kostnader

löpande senare under året men där ligger fortsatt ett överskott eftersom ersättning för de extratimmar som hemtjänsten utför som ej är biståndsbedömt samt fast omsorgskontakt är lägre än budgeterat.
- Helårsprognos ligger kvar på -1,5 mkr.
- Merkostnader för sommaren uppgår till ca 3,3 mkr, vilket jämfört med förra året är en ökning med ca 1,1 mkr.

Analys
- Trots underskott totalt på Ordinärt boende och i synnerhet vissa hemtjänstgrupper och andra enheter syntes en rörelse i rätt riktning ekonomiskt på flera grupper under 2023. Denna tendens fortsätter in i 2024.
- Inom avdelningen lyfts dock kompetensförsörjningsproblemen som svåra utmaningar. Övertidskostnaderna har mer än dubblerats jämfört med samma period förra året vilket också kan vara en effekt av bemanningsproblematiken, till viss del kopplat mot förändring till 11-timmars dygnsvila.
- En av hemtjänstens största utmaningar är att snabbt kunna ställa om personalstyrkan då timmarna minskar, i de flesta grupper märks åtgärderna ekonomiskt men det är svårt att nå ända fram på kort tid.
- Antalet larm i Nattpatrullen uppgår till ca 25 per natt i dagsläget. Enheten går enligt budget i dagsläget.
- Hemtjänsten har per oktober planerat ut ca 3 474 timmar i fast omsorgskontakt. Detta motsvarar ca -1,4 mkr i budgetavvikelse då lagändringen inte medförde tillskott i budgetram för 2024.

Åtgärd
- Flera grupper har slagits ihop under de senaste åren för att i större utsträckning kunna främja samplanering. Från februari 2023 anställdes samordnare för schemaplanering ute i grupperna för att kunna nyttja personalresurserna mer optimalt. Det pågår ett ständigt arbete på enheterna med att optimera schemaläggningen där hantering av ökade och minskade insatser i grupperna är en viktig del.
- Ekonomiuppföljning på enhetsnivå sker varannan månad. Extra fokus ligger på de grupperna med störst underskott. Numera ingår ekonomiuppföljningen för enheterna i en utökad form av uppföljning där fokus kommer att ligga på bemanning, kvalitet och arbetsmiljö tillsammans med ekonomi.
- Översyn av den ekonomiska modellen som används inom hemtjänsten (köp- och sälj mellan biståndsbedömning och verkställighet) för att säkerställa korrekt procentuellt påslag fortsätter även under 2024.

Särskilt boende för äldre

Utfall

- Avdelningen för särskilt boende för äldre har per oktober en budgetavvikelse om totalt -6,9 mkr varav verksamhetens samtliga boenden (bara husen) inkl. chefer och omvårdnadsintäkter ligger på -10,9 mkr och områdesstödet på 4,0 mkr.
- Totala helårsprognosen ligger kvar på -7,7 mkr.
- Merkostnader för sommaren uppgår till ca 6,6 mkr, vilket jämfört med förra året är en ökning med ca 0,6 mkr.

Analys

- Avdelningens underskott är kopplad till höga personalkostnader. Ett antal boenden får ihop ekonomin medan några dras med stora underskott. Vikariebrist och i vissa fall vårdtunga brukare utmanar verksamheterna.
- De ökade kostnaderna under sommarmånaderna beror på mer övertid under sommarmånaderna. Kostnaderna för sommarerbjudande har dock minskat med 13%.
- Under 2024 har avdelningen kostnadsmässigt rört sig i rätt riktning tack vare främst beslut om att avveckla de servicetjänster som tidigare funnits i verksamheterna.
- Äldreomsorgslyftet ger personalen möjlighet till utbildning där utbildningskostnaderna är finansierade.

Åtgärd

- Avdelningschef och enhetschefer tillsammans med stödfunktioner inom ekonomi och bemanning behöver framåt arbeta med optimering av schemaläggning med hjälp av samplanering, införande av basscheman vid behov och differentiering av arbetsuppgifter. Fokus bör ligga på de boenden som visar på störst negativ budgetavvikelse.
- Administratörernas roll behöver tydliggöras och utbildning i schemaläggning av chefer och administratörer inplaneras.
- Erfarenhetsutbyte mellan chefer och administratörer för att kunna lära av goda exempel bör formaliseras.

Psykosocialt stöd och daglig verksamhet

Utfall

- Utfallet för hela avdelningen är en budgetavvikelse om -0,8 mkr, en förbättring med 0,2 mkr sedan september. Under året har intäkter för retroaktiv momsåtersökning bokförts på 1,2 mkr samt ett vite till IVO på 0,4 mkr
- LSS-boenden har en budgetavvikelse på -2,0 mkr vilket är oförändrat jämfört med september månads uppföljning. Personalkostnaderna står för stor del budgetavvikelsen.

- Psykiatriboendena har en budgetavvikelse på 0,9 mkr, jämfört med föregående månads då budgetavvikelsen var 0,7 mkr. Personalkostnaderna står för 0,7 mkr.
- SAVO har en budgetavvikelse på -0,3 mkr, vilket är oförändrat jämfört med september månads uppföljning. Verksamheten räknar med högre intäkter än för 2023 men har köpt en ny maskin vilket medför att prognosen ligger kvar på -0,2 mkr.
- Daglig verksamhet har en budgetavvikelse på 0,7 mkr vilket är 0,2 mkr bättre än september månads uppföljning En del av budgetavvikelsen beror att det varit svårigheter att hitta vikarier vid frånvaro.
- Boendepatrullen/LSS har en budgetavvikelse på +0,2 mkr vilket är samma som september månads uppföljning.
- Prognosen för avdelningen sätts till -0,6 mkr vilket är oförändrat sedan september månads uppföjning.
- Några boenden har en större negativ budgetavvikelse beroende på att vikarieersättningen inte räcker för att täcka semesterkostnaderna och dessa boenden måste i stor utsträckning ersätta frånvaro med vikarier. Avdelningen arbetar för att minska kostnaderna och minska budgetavvikelsen under hösten

Åtgärd

- Inga direkt nya åtgärder utan avdelningen fortsätter arbetet med bemanningsstrategi samt översyn av bemanning på gruppbostäder. Ytterligare fokus har lagts under året på schemaläggning för att verksamheterna ska klara bemanning inom befintlig ram och det arbetet kommer också att fortsätta. Arbetet innebär bland annat mer samverkan mellan olika gruppbostäder, minskad vikarietillsättning vid frånvaro, arbeta med sjukfrånvaro, bättre fördelning av arbetstid efter bemanningskrav samt att verksamheterna tar hjälp av schemastöd vid schemaläggning. Det finns samma utmaningar som för andra avdelningar med komplexa brukarärenden och dyra bemanningslösningar.

Stöd till funktionsnedsatta

Utfall

- Avdelningen för stöd till funktionshindrade har en total budgetavvikelse på -5 mkr för perioden januari-oktober.
- Korttidsverksamheten har en budgetavvikelse på 0 mkr.
- Budgetavvikelsen för de privata assistansanordnarna är -0,2 mkr.
- Den egna produktionen av personlig assistans har en budgetavvikelse på – 4,7 mkr.
- Helårsprognosen kvarstår på -6,8 mkr för avdelningen.

Analys

- Egen produktion av personlig assistans, d.v.s. där kommunen är utförare av personlig assistans, har en budgetavvikelse om -4,7 mkr, avvikelsen beror till största del av övertids/fyllnadstidskostnader som uppgår till -4,7 mkr inklusive sociala avgifter.
- Vi har några ärenden där kommunen utför fler timmar än vad Försäkringskassan har beslutat om. Ansökan om utökning av tid för dessa brukare har inlämnats till Försäkringskassan och LSS-handläggare.
- Inom egen produktion av personlig assistans finns det nu tre st LSS-ärenden, vilka är beslutade av socialtjänstens myndighetsutövning, men ingen budget följer med verkställigheten vilket gör att ärendena bara blir en kostnad för avdelningen. Dessa ärenden har en negativ budgetavvikelse på -2 mkr för perioden januari - oktober.

Åtgärd

- Verksamheten personlig assistans har återupptagit arbetet med att implementera heltidsanställningar. Förhandling med kommunal är nu klar, återstår att skriva ner kravprofil för heltidsanställning innan fortsatt implementering.
- En person är anställd för att nattetid arbeta som resursperson (avd. egen pool)
- Korttidsverksamheten arbetar fortsatt med att se över kostnader och möjligheter till kostnadseffektiviseringar. De arbetar även med att bibehålla den psykosociala arbetsmiljön.
- Ett av de tidigare 4 LSS -ärendena har nu ett beslut från Försäkringskassan med 121 timmar/vecka.

Budgetuppföljning Oktober 2024

Socialtjänsten

	AVDELNING	Årsbudget 2024	Periodbudget Jan-Okt	Periodens förbrukning Jan-Okt	Periodens budgetavvikelse Jan-Okt	Årsprognos 2024
510-511	Politik och förvaltningsledning	20 748	15 303	-412	15 715	15 310
	Fiktiva 26 mkr	*-25 914*	*-21 595*	*0*	-21 595	*-25 914*
512	Verksamhetsstöd	39 724	33 744	33 456	289	250
513	Hälso- och sjukvård	97 873	83 767	88 486	-4 719	-5 600
514	En ingång	136 969	116 063	108 431	7 632	*9 000*
515	Barn och familj / Missbruksvård	123 852	103 991	122 611	-18 620	-22 000
516	Ordinärt boende	105 929	91 979	93 321	-1 342	-1 500
517	Särskilt boende för äldre	317 876	271 426	278 370	-6 944	-7 700
518	Psykosocialt stöd	147 674	125 237	126 038	-802	-550
519	Stöd till funktionsnedsatta	81 363	69 795	74 843	-5 048	-6 800
5XX	Totalt Socialtjänsten	1 046 094	889 709	925 143	-35 434	-45 504

Månadsrapport oktober 2024

Barn- och utbildningsnämnden

Datum 24-10-06

Piteå kommun

Utfall

	PERIODENS BUDGET Jan - okt 24	PERIODENS UTFALL Jan - okt 24	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE Jan - okt 24	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE %	ÅRETS BUDGET Jan - Mån 13 24	HELÅRS PROGNOS 2024
POLITIK, FÖRV.LEDNING OCH STAB	**221 037,6**	**223 342,0**	**-2 304,4**	**-1,04%**	**290 943,2**	**-3 000,0**
varav Musik- och dansskolan:	10 686,4	10 689,7	-3,3	-0,03%	12 826,5	
ELEVHÄLSA	**19 295,8**	**17 910,3**	**1 385,5**	**7,18%**	**23 092,6**	**500,0**
FÖRSKOLA	**170 180,6**	**165 220,0**	**4 960,6**	**2,91%**	**203 052,6**	**1 500,0**
GRUNDSKOLA	**327 081,7**	**322 250,7**	**4 831,0**	**1,48%**	**392 874,8**	**2 000,0**
STRÖMBACKASKOLAN	**112 658,0**	**112 699,5**	**-41,5**	**-0,04%**	**135 446,0**	**0,0**
BUN exkl Grans	**850 253,7**	**841 422,5**	**8 831,2**	**1,04%**	**1 045 409,4**	**1 000,0**
GRANS NATURBRUKSGYMNASIET	**0,0**	**117,2**	**-117,2**	**0,00%**	**0,0**	**-900,0**
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	**850 253,7**	**841 539,7**	**8 714,0**	**1,04%**	**1 045 409,4**	**100,0**

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden redovisar för perioden ett överskott om 8,7 mkr, vilket är en förbättring om 2,3 mkr jämfört med delårsbokslutet i augusti och motsvarar en avvikelse om 1,04 % mot periodens budget.

Periodens budgetavvikelse för politik, förvaltningsledning och stab visar ett underskott på 2,3 mkr där Ekonomi- och planeringsverksamheten står för största delen av underskottet, främst på grund av ökade kostnader för interkommunalersättning och bidrag till fristående verksamheter.

Elevhälsan rapporterar ett överskott på 1,4 mkr för perioden, främst på grund av ett större erhållet bidrag än budgeterat samt outnyttjade medel för läkartjänster. Förskolan redovisar ett överskott på 5 mkr vilket beror på färre barn än förväntat och en anpassad personalorganisation. Grundskolan utfall är en positiv avvikelse på 4,8 mkr. Avvikelsen beror på rektorernas åtgärdsplaner för att nå budget i balans i kombination med ej förväntade erhållna bidrag. Strömbackaskolans utfall för perioden är budget i balans och Grans Naturbruksgymnasium redovisar ett underskott om 117,2 tkr per oktober som beror på färre intäkter för internat samt högre kostnader för IT och livsmedel.

Helårsprognos sätts till överskott om 0,1 mkr. Fortbildningstopp och skärpt återhållsamhet för övriga utgifter råder på övergripande nivå för att bromsa underskottet. Grundskola, förskolan och elevhälsan förväntas upparbeta en stor del av sina överskott till materialinköp och/eller utökning av personalresurser.

Analys per avdelning

Övergripande: Periodens budgetavvikelse på övergripande nivå visar ett underskott på -2,3 mkr. Den politiska verksamheten står för -627 tkr av underskottet, vilket bland annat beror på sjuklönekostnader och omställningsstöd som betalats ut till tidigare ordföranden under året. Dessutom har felaktiga arvoden sedan april 2023 justerats och betalats ut retroaktivt till nämndens ledamöter i april 2024.

Verksamheten för ekonomi och planering redovisar ett underskott på -2,0 mkr vilket innebär en förbättring med 0,5 mkr sedan augusti. Kostnaderna för bidrag till privata verksamheter i andra kommuner samt interkommunal ersättning har ökat med ytterligare 0,5 mkr. Inom grundskolan finns 3,25 fler elever i privata verksamheter i andra kommuner än budgeterat, varav två elever går i anpassad grundskola. Inom gymnasieskolan är det åtta fler elever än budgeterat som valt att studera i en annan kommun, samtidigt som sex färre elever från andra kommuner än prognosticerat studerar på Strömbackaskolan. Detta bidrar till en samlad negativ nettoavvikelse för gymnasiets interkommunala ersättning. Dessutom har åtta fler elever, än budgeterat, från Piteå valt att studera vid Grans naturbruksgymnasium, vilket medför ytterligare ett underskott på 1,8 mkr för perioden.

Text	PERIODENS BUDGET Jan 24 - Okt 24	PERIODENS BOKFÖRING Jan 24 - Okt 24	PRELIMINÄR-BOKFÖRT Okt 24 - Okt 24	PERIODENS UTFALL	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE
Ansvar					
40101 VerksChef Ekonomi & Pla					
Bidrag till fristående verksamhe					
Särskild momsersättning	-2 174,5	-1 843,9	-182,1	-2 026,0	-148,5
Förskola	15 497,4	14 813,9	0,0	14 813,9	683,5
Förskoleklass	2 572,6	2 356,1	0,0	2 356,1	216,5
Fritidshem	4 987,9	4 479,5	0,0	4 479,5	508,4
Grundskola	12 008,6	11 766,9	0,0	11 766,9	241,7
Total Bidrag till fristående	**32 892,0**	**31 572,5**	**-182,1**	**31 390,4**	**1 501,6**
Privata vht i annan kommun					
Särskild momsersättning	-369,5	-278,8	-146,8	-425,6	56,1
Förskola	-0,6	0,0	0,0	0,0	-0,6
Förskoleklass	31,2	22,8	0,0	22,8	8,4
Fritidshem	56,0	48,4	19,6	68,0	-12,0
Grundskola	524,2	1 584,6	65,0	1 649,6	-1 125,4
Gymnasiet	5 610,0	5 231,9	332,5	5 564,4	45,6
Total privata vht i annan kommu	**5 851,3**	**6 608,9**	**270,3**	**6 879,2**	**-1 027,9**
Interkommunalersättning					
Förskola	898,0	406,5	449,9	856,4	41,6
Förskoleklass	235,2	0,0	0,0	0,0	235,2
Fritidshem	317,1	105,1	105,7	210,8	106,3
Grundskola	1 603,7	298,6	968,6	1 267,2	336,5
Gymnasiet SB	-6 713,3	-4 322,6	144,0	-4 178,6	-2 534,7
Anpassat gymnasiet SB	-346,0	-538,6	0,0	-538,6	192,6
Total Interkommunalersättning	**-4 005,3**	**-4 051,0**	**1 668,2**	**-2 382,8**	**-1 622,5**
Resultatenhet GNBG					
Grans Naturbruksgymnasium	12 740,0	14 520,5	0,0	14 520,5	-1 780,5
Totalsumma	***47 478,0***	***48 650,9***	***1 756,4***	***50 407,3***	***-2 929,3***

Tabell 1. *Periodens budgetavvikelse för bidrag till fristående verksamheter inom och utanför Piteå kommun samt Interkommunalersättning (IKE)*

Övriga områden inom ekonomi och planering visar överskott för perioden, vilket bidrar till att minska det totala underskottet för verksamheten.

Helårsprognosen för den övergripande verksamheten har förbättrats och visar nu ett underskott på -3,0 mkr. Kostnaderna för barn och elever som går i andra kommuner eller fristående verksamheter, både inom och utanför Piteå kommun, förväntas dock fortsätta öka under året, vilket påverkar prognosen negativt. För att motverka underskottet har centraladministrationen infört ett stopp för fortbildningar och skärpt återhållsamheten för andra utgifter. Skolskjutsverksamheten fortsätter att genomföra förändringar för att minska kostnaderna, och Bemanningsenheten arbetar aktivt för att hålla budgeten inom vikariepoolen. Dessa åtgärder har bidragit till att bromsa den negativa ekonomiska utvecklingen och förbättra prognosen.

Elevhälsan

Elevhälsan redovisar ett överskott på 1,4 mkr för perioden. Det positiva utfallet beror delvis på att avdelningen har mottagit cirka 0,8 mkr mer i bidrag för förstärkning av elevhälsan än vad som ursprungligen budgeterats. Beslutet om dessa extra medel kom i maj, vilket innebar att det var svårt för avdelningen att omedelbart rekrytera ny personal. Den nyanställda personal som finansieras av detta bidrag påbörjade sin tjänst först i augusti, och från och med september märks en minskning av överskottet som finns på personalkostnader orsakat både av det erhållna bidraget och tidigare frånvaro och vakanser inom organisationen.

Samtidigt har budgeten för läkartjänster inte använts i den omfattning som planerats, vilket har bidragit till avdelningens överskott med ytterligare 0,3 mkr.

Helårsprognosen för avdelningen sätts till 0,5 mkr. Det förväntas att det ökade personalkostnader under höstterminen tillsammans med inköp av sjukvårdsmaterial och inventarier ska minska överskottet avsevärt innan årets slut.

Förskolan

Förskolan redovisar ett överskott på 5,0 mkr per oktober, vilket är en avvikelse på 2,91 % från periodens budget. Överskottet beror i stort på färre barn i verksamheten än förväntat och en anpassad personalorganisation.

Jämfört med augusti visar utfallet att ackumulering av resurser från vårterminens organisation har stagnerat och höstens budget har börjat att upparbetats i snabbare takt. Hög sjukfrånvaro under hösten innebär ökat behov av vikarieintag men kostnaden bokförs med en månads eftersläp, i det här fallet är det den korta sjukfrånvaron som främst påverkat verksamheten. Höstens inköp av material har gjorts under oktobermånad varav en bråkdel finns med i utfallet och förväntas påverka novembers utfall i större utsträckning.

Helårsprognosen för avdelningen sätts till ett överskott om 1,5 mkr.

Grundskolan

Grundskolan har ett förbättrat utfall för perioden, 4,8 mkr vilket motsvarar 1,48 % av periodens budget jämfört med 0,9 mkr i augusti. Det förbättrade resultatet beror på följande faktorer:

Personalkostnadernas nettounderskott var -3,0 mkr per augusti och per oktober var samma siffra 0,2 mkr, vilket motsvarar en förbättrad avvikelse om 3,2 mkr. Det förbättrade resultatet avseende personalkostnader är en följd av rektorernas ålagda åtgärdsplaner som implementerades efter det negativa utfallet i perioden januari-april samt osäkerheter kring budgeten för 2025 med förväntade besparingar. Dessutom har erhållna medel för SPSM-projekt under hösten bidragit med cirka 3,0 mkr (med en årlig effekt på cirka 7 mkr), vilket ytterligare stärker utfallet.

Rektorernas åtgärdsplaner, indragen fortbildningspeng, ökade intäkter om ej förväntade statsbidrag såsom 1,4 mkr i inflationsbidrag, samt full utbetalning av Statsbidrag för personalförstärkning av speciallärare, om 2,6 mkr har påverkat utfallet och årsprognosen.

Åtgärderna på rektorområdesnivå har medfört konsekvenser och påverkat kärnverksamheten olika; bemanning (antalet anställda), möjlighet till materialinköp samt även i vissa fall klasstorlek. Eftersom grundskolan ser en positiv effekt av dessa åtgärder på utfallet för perioden har resurser återförts till rektorsområdena för förfogande utifrån behov. Årsprognos för grundskolan sätts till 2 mkr.

Strömbackaskolan

Strömbackaskolan redovisar per oktober ett underskott på -42 tkr. Underskottet beror främst på högre kostnader inom avdelningens övriga poster, däribland bidrag från Skolverket och Migrationsverket, vilka varit lägre än budgeterat för perioden. Även sanktionsavgiften på 400 tkr från Arbetsmiljöverket som erhölls i början av året samt avräkningen för elevbygget bidrar till detta underskott.

Trots detta visar personalkostnader för undervisande personal, budget för läromedel, samt kostnader för bibliotek och elevassistenter ett överskott för perioden, vilket dämpar underskottet för de övriga kostnadsposterna.

Strömbackaskolan prognostiserar för helåret en budget i balans. Även om det finns oplanerade kostnader och högre behov av stöd till anpassade gymnasieelever strävar skolan efter att omfördela resurserna så effektivt som möjligt för att uppnå balans i budgeten.

Grans naturbruksgymnasium

Grans Naturbruksgymnasium redovisar ett underskott på -117 tkr för perioden, vilket är något bättre än vanligt för denna tidpunkt på året. Trots det har helårsprognosen förvärrats och visar nu på ett underskott på -0,9 mkr. Det ökade underskottet beror på fler elevavhopp under hösten än förväntat samt avslutade personalärenden som medfört oplanerade kostnader.

Dessutom kvarstår ett betydande underskott för internatverksamheten, som påverkas av att färre elever bor på internatet och att elevintäkterna är lägre än budgeterat. De kraftigt ökade kostnaderna för livsmedel och IT påverkar också ekonomin mer än beräknat under hösten.

Finansriktlinjer - revidering
§299
24KS740

...

Piteå kommun

Reviderade Finansriktlinjer

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Reviderade Finansriktlinjer	Riktlinjer	2024-11-26, §	Kommunstyrelsen
Administrationsansvarig	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Kommunledningsförvaltningen	3	24KS740	2028-12-31
Dokumentinformation	Dokumentet Finansriktlinjer utgör ett komplement till Finanspolicyn och tillsammans beskriver de hur den finansiella verksamheten inom kommunkoncernen ska bedrivas		
Dokumentet gäller för	Piteå kommunkoncern		

Piteå kommun

Innehåll

Reviderade Finansriktlinjer 1
1. Inledning....2
2. Medelsförvaltning 2
2.1 Placeringsalternativ....2
2.2 Likviditetsförvaltning....2
2.3 Kommunal buffertförvaltning 3
2.4 Kommunal pensionsmedelsförvaltning 3
Räntebärande värdepapper 3
Aktiefonder....4
Alternativa investeringar 4
2.5 Donationsmedelsförvaltning....4
2.6 Extern förvaltning 4
2.7 Kreditbetyg....5
2.8 Värdering av portföljer....5
3. Skuldförvaltning 5
3.1 Kortfristig likvidhantering 5
3.2 Leasingfinansiering....6
3.3 Upplåning....6
3.4 Borgen....6
Borgensavgift 6
4. Risker inom skuld- och tillgångsförvaltning....6
4.1 Finansieringsrisk....6
4.2 Ränterisk 7
4.3 Kreditrisk....7
4.4. Aktierisk 7
4.5 Valutarisk 7
4.6 Operativa risker....8
4.7 Derivat....8
5. Ordlista....8

1. Inledning

Finansriktlinjerna utgår från Finanspolicyn, som är det övergripande ramverket för den finansiella verksamheten inom Piteå kommunkoncern. Detta dokument reglerar mer i detalj hur finansförvaltningen inom kommunkoncernen ska bedrivas. Som komplement kan de kommunala bolagen besluta om kompletterande, mer detaljerade finansriktlinjer som följer beslutad Finanspolicy och Finansriktlinjer. Finansriktlinjerna ska ses över årligen och revideras vid behov.

Finansförvaltningen inom kommunkoncernen ska genomsyras av ett väl avvägt risktagande i alla led där en god intern kontroll är en viktig del. Kommunledningsförvaltningen, ekonomiavdelningen ansvarar för att till kommunstyrelsen fortlöpande rapportera om utvecklingen av medels- och skuldförvaltningen. Detta sker i ordinarie uppföljningsprocess.

Finansriktlinjerna omfattar:
- Medelsförvaltning
- Skuldförvaltning
- Risker inom skuld- och tillgångsförvaltning

2. Medelsförvaltning

Medelsförvaltningen ska bedrivas med krav på god säkerhet där finansiella risker hanteras på ett tillfredsställande sätt. Förvaring av värdepapper ska ske hos värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot och förvara värdepapper.

Medelsförvaltningen omfattar:
- Likviditetsförvaltning
- Kommunal buffertförvaltning
- Kommunal pensionsmedelsförvaltning
- Donationsmedelsförvaltning

2.1 Placeringsalternativ

Följande placeringsalternativ är tillåtna inom kommunkoncernen:

- Likvida medel

Kompletterande placeringsalternativ är tillåtna inom kommunen med beaktande av särskilda begränsningar i respektive förvaltningskategori enligt nedan:

- Räntebärande värdepapper
- Aktierelaterade värdepapper
- Värdepappersfonder
- Alternativa investeringar

2.2 Likviditetsförvaltning

Likvidförvaltningen ska säkerställa god betalningsberedskap om minst 30 dagar. Kommunen och de kommunalt helägda bolagens kassaflöden ska samordnas i koncernkontostruktur för att optimera likvidflöden. De kommunala bolagen inom kommunkoncernen ska nyttja

koncernkonton i nära samråd med Ekonomiavdelningen. Den kommunala likvidförvaltningen ska säkerställa en effektiv och kostnadsmässigt lämplig lösning för att hantera kassaflöden även i EUR, utöver SEK. Kommunstyrelsen fördelar kreditlimit för koncernvalutakonton för moderbolag Piteå Kommunföretag AB och dess dotterbolag.

Likvida medel avser:

- Obunden inlåning på konto (Swedbank och Sparbankerna, SEB, SHB, Nordea)
- Tidsbunden inlåning på konto med maximal bindningstid 12 månader (Swedbank och Sparbankerna, SEB, SHB, Nordea)

2.3 Kommunal buffertförvaltning

Buffertförvaltningen tillämpas dels för överskottslikviditet som är överskjutande inom likvidförvaltningen, dels för särskilt reserverade ändamål som planeras nyttjas inom cirka 1–3 år.

Risktagandet inom buffertförvaltningen ska anpassas efter den bedömda placeringshorisonten. En väl diversifierad portfölj ska eftersträvas. Placeringar skall göras inom räntefonder med god kreditrating lägst investmentgrade (BBB-) eller som likvida medel såsom bankkonto och fastränteko nto.

Jämförelseindex för kategorin räntebärande värdepapper ska vara: 75% OMRX Treasury Bill Index, 25% OMRX Mortgage Bond 1-3 Y Index.

2.4 Kommunal pensionsmedelsförvaltning

Pensionsmedelsförvaltningen har till syfte att säkerställa en god finansiering av framtida pensionsutbetalningar. Placeringshorisonten är i grunden långsiktig och bedöms löpande utifrån pensionsprognoser och kommunens finansiella ställning. Målsättningen ska vara att på ett tillfredsställande sätt säkerställa likviditet för pensionsutbetalningar under en tidsperiod då kostnads- och kassaflödesmatchningen för pensionsåtagandet förväntas bli påfrestande. För att klara åtagandet ska risktagandet i förvaltningen vara anpassat till den långa placeringshorisonten för att säkerställa en över tid tillräcklig avkastning.

Pensionsmedelsförvaltning	Normalt	Lägst	Högst
Likvida medel	0 %	0 %	20 %
Räntebärande värdepapper	30 %	25 %	55 %
Aktiefonder	60 %	45 %	75 %
Alternativa investeringar	10%	0%	20%

Likvida medel kan under kortare perioder, exempelvis i samband med omfördelning, utökningar eller speciella situationer, finnas men i normalfallet ska hela kapitalet vara investerat.

Räntebärande värdepapper

Investeringar ska göras i räntefonder. Den genomsnittliga kreditratingen för totala portföljen ska vara lägst investmentgrade (BBB-). Räntefonder med sämre kreditrating än investmentgrade (BBB-) tillåts med maximalt 20 % av ränteportföljen. Räntefonder som innehåller utländska värdepapper är tillåtna upp till maximalt 20% av totala ränteportföljen.

Aktiefonder

Enskilda bolag får inte utgöra mer än 10 % av det totala fondinnehavet. Mindre bolag (OMX Stockholm MidCap eller mindre, och därtill storleksmässigt likvärdiga bolag på andra handelsplatser) kan uppgå till maximalt 25% av det totala aktiefondinnehavet. En god geografisk spridning ska eftersträvas där andelen globala aktier bör i normalläget uppgå till 50 % av den totala aktieexponeringen.

Jämförelseindex för kategorin aktier ska vara:

- *SIX SRI SWEDEN GI, 50%*
- *MSCI World Net, 50%*

Alternativa investeringar

Med alternativa investeringar avses finansiella tillgångar som i normalfallet har en låg korrelation mot aktiemarknaden och uppvisar ett annat avkastningsmönster än vad aktier och räntebärande placeringar gör. Som exempel på alternativa investeringar kan nämnas strukturerade produkter, råvaror, fastigheter, hedgefonder, mikrolån, infrastruktur och valutor. Hedgefonder har liksom traditionella fonder varierande risk (standardavvikelse). Den högsta tillåtna standardavvikelsen för en enskild hedgefond bör inte överstiga 10%.

2.5 Donationsmedelsförvaltning

Vid förvaltning av annan organisations medel, såsom donationsmedel, skall skriftligt avtal om förvaltningen upprättas. Kommunen eller i kommunkoncernen ingående bolag får inte åta sig förvaltningsuppdrag som innebär att risktagandet eller utfästelsen går utöver kommunkoncernens finansriktlinjer, förutom i de fall stiftelsens stadgar anger annat. Förvaltning av andra organisationers medel skall godkännas av kommunstyrelsen/ bolagsstyrelsen.

I val av förvaltningsstrategi ska bedömning av placeringshorisont och syftet med placerade medel beaktas i kombination med donationsgivarens intentioner. En god riskspridning ska eftersträvas.

2.6 Extern förvaltning

Extern förvaltare (diskretionär förvaltare) anlitas främst för pensionsmedelsförvaltning. Vid anlitande av extern förvaltare av kommunens medel på kort eller lång sikt ska följande gälla:

Förvaltare av kommunens medel ska vara svenskt värdepappersinstitut som har finansinspektionens tillstånd för förvaltning av någon annans finansiella instrument.

Uppdraget ska grunda sig på skriftligt avtal där förvaltaren åtar sig att följa kommunens Finanspolicy med tillhörande Finansriktlinjer med eventuella ytterligare preciseringar som kommunstyrelsen fattar beslut om.

Om kommunen valt att anlita extern förvaltare ska denne efter varje månads utgång lämna en rapport till Ekonomiavdelningen över förvaltningen. Rapporteringen ska innehålla bland annat följande uppgifter:

Aktuellt marknadsvärde per innehav samt totalt för portföljen

Avkastningen under månaden och året i absoluta tal och jämförda med fastställt index

Förändringen av tillgångssättningen av innehavet under månaden

Procentuell fördelning mellan räntebärande värdepapper, aktier och likvida medel

Genomsnittlig löptid och räntekänslighet för innehavet av räntebärande värdepapper
Eventuellt större avvikelse från placeringsreglerna, avvikelsens orsak samt vidtagen åtgärd/förslag till åtgärd

Vid extern förvaltning bör uppdraget spridas på flera parter i syfte att minimera risk.

Om extern förvaltning sker ska portföljens tillgångar förvaras hos värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring.

2.7 Kreditbetyg

Kreditbetyg för räntebärande placeringar skall vara utfärdat av Standard and Poor´s eller Moodys ratinginstitut.

2.8 Värdering av portföljer

Portföljernas tillgångar värderas bokföringsmässigt utifrån principer i lagstiftning och normerande rekommendationer. Vid bedömning av limitnivåer ska värdering göras utifrån aktuellt marknadsvärde. Vid avvikelser mot fastställda limiter ska tillgångar avyttras/anskaffas så snart det kan ske med hänsyn till de risker och ekonomiska aspekter som avvikelsen medför. Om limiter överskrids skall tillgångarna säljas snarast dock med hänsyn till marknadsförutsättningarna. Motsvarande gäller om limit underskrids, varvid tillgångar köps när det lämpligen kan ske.

3. Skuldförvaltning

Upplåningen ska minimeras och får bara genomföras för att täcka finansierings- eller refinansieringsbehov i någon av kommunkoncernens verksamheter och enligt borgensramar eller låneramar beslutade av kommunfullmäktige. Upplåning ska ske genom godkända upplåningsformer och från godkända motparter. Maximal löptid för upplåning är 15 år, dock kan längre löptider användas vid långsiktiga infrastrukturella investeringar.

Godkända upplåningsformer är:

- Reverslån
- Checkkredit
- Kreditlöften
- Utgivande av certifikat, obligation eller annat löpande skuldebrev

3.1 Kortfristig likvidhantering

Externa kontokrediter hanteras av Ekonomiavdelningen inom de ramar som Kommunfullmäktige fastställt. Kommunal utlåning till dotterbolag är ej tillämpligt utöver det som sker inom ramen för koncernvalutakonton.

3.2 Leasingfinansiering

Leasing som finansieringsform är aktuellt i vissa situationer men bör generellt nyttjas med restriktivitet. Beslut om att ingå leasingavtal i kommunen fattas av Kommunstyrelsen eller av styrelsen beslutad delegat. Leasingbeslut i kommunen ska tas efter analys och samråd med ekonomiavdelningen.

Operationell leasing av personbilar finansieras som standard genom leasing utifrån att momsregelverket gör finansieringsformen som ekonomiskt fördelaktig.

3.3 Upplåning

I samband med beslut om Strategisk plan beslutar kommunfullmäktige om kommunens upplåningsramar för kommande tre år. Omsättning av befintliga lån samt nyupplåning hanteras enligt gällande delegationsbestämmelser. Extern upplåning i spekulativt syfte är ej tillåtet.

3.4 Borgen

Piteå kommun är restriktiv avseende borgensåtagande. Borgen ges som huvudprincip endast till helägt bolag/organisation eller där kommunen har ett bestämmande ägarinflytande/ägaransvar. När kommunfullmäktiges beslut att medge borgen har vunnit laga kraft får underskrift av handlingar ske i enlighet med gällande reglemente.

Kommunen har som borgensman intresse av att varje investering som finansieras genom kredit med kommunal borgen är betryggande försäkrat. Alla borgensåtaganden skall därför villkoras med ett förbehåll att låntagaren skall hålla investeringen försäkrad under hela åtagandetiden. I vissa fall kan borgensåtagande förutsätta att andra typer av säkerhet lämnas eller att kommunen genom avtal skaffar sig kontroll över gäldenärens övriga säkerheter exempelvis pantbrev i egendom.

Borgensavgift

Borgensavgift utgår till de bolag/organisation där kommunen har beslutat om beviljande av borgen. Kommunfullmäktige fastställer borgensavgift i särskilt beslut.

4. Risker inom skuld- och tillgångsförvaltning

4.1 Finansieringsrisk

Finansieringsrisk avser risken att nödvändiga krediter inte kan erhållas, eller erhållas till en väsentligt högre kostnad. Finansieringsrisk ska begränsas genom god diversifiering avseende lånens förfallostruktur.

Normportfölj - Kapitalbindning

Organisation	Målvärde genomsnitt	Avvikelse min/max	Maximal andel med förfall <12 mån
Kommun	4 år	+/- 2 år	35%

Kommunala bolag	4 år	+/- 2 år	35%

En jämn förfallostruktur ska eftersträvas.

4.2 Ränterisk

Ränterisk innebär risken för att drabbas av ökade kostnader eller minskade intäkter till följd av snabb eller oförutsedd förändring i marknadsräntorna. Ränteriskhantering ska syfta till att undvika stora och snabba förändringar av såväl ränteintäkter som räntekostnader. Detta görs huvudsakligen genom en god spridning av räntebindningstiden.

Kommunen och bolagen ansvarar var för sig för ränteriskhantering av sin låneskuld, men där kommunens ekonomiavdelning kan inta en rådgivande roll. För att begränsa ränterisken ska räntebindningen i låneportföljen fastställas enligt följande:

Normportfölj - Räntebindning

Organisation	Målvärde genomsnitt	Avvikelse min/max	Maximal andel med förfall <12 mån
Kommun	4 år	+/- 2 år	35%
Kommunala bolag	4 år	+/- 2 år	35%

En jämn förfallostruktur ska eftersträvas.

4.3 Kreditrisk

För att begränsa kreditrisker väljs motparter som bedöms som långsiktigt stabila. Följande motparter är tillåtna inom skuldförvaltningen:

- Svenska staten
- Svensk bank eller finansinstitut/försäkringsbolag
- Kommuninvest
- Europeiska Investeringsbanken (EIB)
- Nordiska Investeringsbanken (NIB)

4.4. Aktierisk

Med aktiekursrisken avses att rörelse på aktiemarknaden negativt påverkar resultatet i portföljens marknadsvärde. I avsnitt pensionsmedelsförvaltning regleras aktierisken.

4.5 Valutarisk

Upplåning i annan valuta än svenska kronor är inte tillåten. Betalningsflöden i utländsk valuta ska kurssäkras utan att det ger upphov till alltför stora kostnader.

4.6 Operativa risker

Operativa risker definieras som risker för förluster till följd av bristfälliga processer, mänskliga fel, felaktiga system eller brottslighet. Dessa risker ska minimeras genom att ha väldokumenterade rutiner, god internkontroll och för verksamheten anpassad kompetens och bemanning. IT-system ska vara säkra och tillförlitliga.

4.7 Derivat

Används ej inom kommunkoncernen.

5. Ordlista

Derivat
Riskhanteringsinstrument där värde eller pris baseras på värdet av ett underliggande värdepapper.

Diskretionär kapitalförvaltning
Förvaltaren genomför transaktioner för kunds räkning i den utsträckning och med de begränsningar som fastställts i avtal och fullmakt.

Diversifiering
Används som synonym till riskspridning. Att sprida riskerna är exempelvis att investera i olika bolag, i olika branscher och i olika länder. Målet med diversifiering är att få ned portföljens risk.

Finansiell leasing
Ett leasingavtal där de ekonomiska fördelar och risker som förknippas av ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Finansiell leasing skall tas upp som en tillgång i leasetagarens balansräkning. Ett finansiellt leasingavtal medför avskrivningar och räntekostnader som skall redovisas i resultaträkningen. Tillgången skall skrivas av enligt samma princip som gäller för andra tillgångar av samma slag.

Jämförelseindex
Ett jämförelseindex visar hur en viss marknad utvecklats i genomsnitt. Ett index kan därför fungera som en måttstock på exempelvis en fonds värdeutveckling över tid.

Koncernvalutakonto
Ett för koncernen gemensamt kontosystem. Bolagens likvida medel i koncernkontosystemet redovisas som fordringar respektive skulder mot kommunen. Koncernens samlade likviditet redovisas i kommunen.

Likvida medel
Pengar eller sådana tillgångar som lätt kan omsätts till pengar.

Limit
Risknivå som begränsar innehav av finansiella instrument.

Löptid
Den tid som återstår till ett värdepappers förfall.

Marknadsvärde
Värdet av en tillgång (eller en hel portfölj) till marknadens rådande prisnivå.

MSCI World Net
Detta aktieindex är brett och globalt, och omfattar stora samt medelstora bolag noterade i 23 utvecklade länder i världen. Detta index täcker cirka 85% av det totala marknadsvärdet i varje land.

OMRX Treasury Bill Index
Ett index utformat för att visa värdetillväxttrenden för en viss typ av passivt förvaltad portfölj av likvida räntebärande svenska värdepapper, med kort löptid. Indexet baseras på Riksgäldskontorets officiella statistik över utgivna volymer.

OMRX Mortgage Bond 1-3 Y Index
Ett index relaterat till bostadsobligationer utgivna av bostadsinstitut.

Operationell leasing
Ett leasingavtal som inte klassificeras som finansiellt är ett operationellt leasingavtal. Leasingavtal som uppfyller kriterierna för korttidsinventarier (antas ha en nyttjandeperiod om högst 3 år) eller mindre värde (anskaffningsvärde som understiger ett prisbasbelopp) ska redovisas som operationella leasingavtal.

Rating
Av kreditvärderingsinstitut gjord bedömning av sannolikheten för att en skuld kommer att regleras på överenskommen tidpunkt. Ratinginstituten Standard & Poor´s samt Moody´s klassificering är utformade enligt nedan:

Långfristig rating			Kortfristig rating		
Moody's	Standard & Poor's	Fitch	Moody's	Standard & Poor's	Fitch
Aaa	AAA	AAA	P1	A1+	F1+
Aa1	AA+	AA+	P2	A1	F1
Aa2;	AA	AA	P3	A2	F2
Aa3	AA-	AA-	NP	A3	F3
A1	A+	A+			
A2	A	A			
A3	A-	A-			
Baa1	BBB+	BBB+			
Baa2	BBB	BBB			
Baa3	BBB-	BBB-			

SIX SRI SWEDEN GI

Ett index konstruerad för att återspegla marknadsutvecklingen för alla bolag noterade på Nasdaq Copenhagen, Nasdaq Helsinki, Nasdaq Stockholm och Oslo börser som uppfyller moderna standarder för sociala, miljömässiga och etiska kriterier i relation till hållbarhet och företagsansvar.

Antagen av Kommunfullmäktige 2017-01-23
Reviderad av Kommunfullmäktige 2017-11-27
Reviderad av Kommunfullmäktige 2024-11-26, §

Piteå kommun

Finansriktlinjer

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Finansriktlinjer	Riktlinjer	2024-11-04	Kommunstyrelsen
Dokumentansvarig/processägare	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Ekonomichef	3.1	24KS740	Tillsvidare
Dokumentinformation	Dokumentet Finansriktlinjer utgör ett komplement till Finanspolicyn och tillsammans beskriver de hur den finansiella verksamheten inom kommunkoncernen ska bedrivas.		
Dokumentet gäller för	Piteå kommun med tillhörande bolagskoncern		

Piteå kommun

Innehåll

1. Inledning 2
2. Medelsförvaltning 2
   2.1. Placeringsalternativ 2
   2.2. Likviditetsförvaltning 2
   2.3. Buffertförvaltning 3
   2.4. Pensionsmedelsförvaltning 3
   2.5. Donationsmedelsförvaltning 4
   2.6. Extern förvaltning 4
   2.7. Kreditbetyg 5
   2.8. Värdering av portföljer 5
3. Skuldförvaltning 6
   3.1. Kortfristig likvidhantering 6
   3.2. Leasingfinansiering 6
   3.3. Upplåning 6
   3.4. Borgen 6
4. Risker inom skuld- och tillgångsförvaltning 7
   4.1. Finansieringsrisk 7
   4.2. Ränterisk 7
   4.3. Kreditrisk 8
   4.4. Aktierisk 8
   4.5. Valutarisk 8
   4.6. Operativa risker 8
   4.7. Derivat 8
5. Ordlista 9

1. Inledning

Finansriktlinjerna utgår från Finanspolicyn, som är det övergripande ramverket för den finansiella verksamheten inom Piteå kommunkoncern. Detta dokument reglerar mer i detalj hur finansförvaltningen inom kommunkoncernen ska bedrivas. Som komplement kan de kommunala bolagen besluta om kompletterande, mer detaljerade finansriktlinjer som följer beslutad Finanspolicy och Finansriktlinjer. Finansriktlinjerna ska ses över årligen och revideras vid behov.

Finansförvaltningen inom kommunkoncernen ska genomsyras av ett väl avvägt risktagande i alla led där en god intern kontroll är en viktig del. Kommunledningsförvaltningen, ekonomiavdelningen ansvarar för att till kommunstyrelsen fortlöpande rapportera om utvecklingen av medels- och skuldförvaltningen. Detta sker i ordinarie uppföljningsprocess.

Finansriktlinjerna omfattar:

- Medelsförvaltning
- Skuldförvaltning
- Risker inom skuld- och tillgångsförvaltning

2. Medelsförvaltning

Medelsförvaltningen ska bedrivas med krav på god säkerhet där finansiella risker hanteras på ett tillfredsställande sätt. Förvaring av värdepapper ska ske hos värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot och förvara värdepapper.

Medelsförvaltningen omfattar:

- Likviditetsförvaltning
- Kommunal buffertförvaltning
- Kommunal pensionsmedelsförvaltning
- Donationsmedelsförvaltning

2.1. Placeringsalternativ

Följande placeringsalternativ är tillåtna inom kommunkoncernen:

- *Likvida medel*

Kompletterande placeringsalternativ är tillåtna inom kommunen med beaktande av särskilda begränsningar i respektive förvaltningskategori enligt nedan:

- *Räntebärande värdepapper*
- *Aktierelaterade värdepapper*
- *Värdepappersfonder*
- *Alternativa investeringar*

2.2. Likviditetsförvaltning

Likvidförvaltningen ska säkerställa god betalningsberedskap om minst 30 dagar. Kommunen och de kommunalt helägda bolagens kassaflöden ska samordnas i koncernkontostruktur för att optimera likvidflöden. De kommunala bolagen inom kommunkoncernen ska nyttja koncernkonton i nära samråd med Ekonomiavdelningen. Den kommunala likvidförvaltningen ska säkerställa en effektiv och

kostnadsmässigt lämplig lösning för att hantera kassaflöden även i EUR, utöver SEK. Kommunstyrelsen fördelar kreditlimit för koncernvalutakonton för moderbolag Piteå Kommunföretag AB och dess dotterbolag.

Likvida medel avser:
- Obunden inlåning på konto (Swedbank och Sparbankerna, SEB, SHB, Nordea)
- Tidsbunden inlåning på konto med maximal bindningstid 12 månader (Swedbank och Sparbankerna, SEB, SHB, Nordea)

2.3. Kommunal buffertförvaltning

Buffertförvaltningen tillämpas dels för överskottslikviditet som är överskjutande inom likvidförvaltningen, dels för särskilt reserverade ändamål som planeras nyttjas inom cirka 1–3 år.

Risktagandet inom buffertförvaltningen ska anpassas efter den bedömda placeringshorisonten. En väl diversifierad portfölj ska eftersträvas. Placeringar skall göras inom räntefonder med god kreditrating lägst investmentgrade (BBB-) eller som likvida medel såsom bankkonto och fastränteko nto.

Jämförelseindex för kategorin räntebärande värdepapper ska vara: 75% OMRX Treasury Bill Index, 25% OMRX Mortgage Bond 1-3 Y Index.

2.4. Kommunal pensionsmedelsförvaltning

Pensionsmedelsförvaltningen har till syfte att säkerställa en god finansiering av framtida pensionsutbetalningar. Placeringshorisonten är i grunden långsiktig och bedöms löpande utifrån pensionsprognoser och kommunens finansiella ställning. Målsättningen ska vara att på ett tillfredsställande sätt säkerställa likviditet för pensionsutbetalningar under en tidsperiod då kostnads- och kassaflödesmatchningen för pensionsåtagandet förväntas bli påfrestande. För att klara åtagandet ska risktagandet i förvaltningen vara anpassat till den långa placeringshorisonten för att säkerställa en över tid tillräcklig avkastning.

Pensionsmedelsförvaltning	***Normalt***	*Lägst*	*Högst*
Likvida medel	**0 %**	0 %	20 %
Räntebärande värdepapper	**30 %**	25 %	55 %
Aktiefonder	**60 %**	45 %	75 %
Alternativa investeringar	**10%**	0%	20%

Likvida medel kan under kortare perioder, exempelvis i samband med omfördelning, utökningar eller speciella situationer, finnas men i normalfallet ska hela kapitalet vara investerat.

Räntebärande värdepapper
Investeringar ska göras i räntefonder. Den genomsnittliga kreditratingen för totala portföljen ska vara lägst investmentgrade (BBB-). Räntefonder med sämre kreditrating än investmentgrade (BBB-) tillåts med maximalt 20 % av ränteportföljen. Räntefonder som innehåller utländska värdepapper är tillåtna upp till maximalt 20% av totala ränteportföljen.

Aktiefonder
Enskilda bolag får inte utgöra mer än 10 % av det totala fondinnehavet. Mindre bolag (OMX Stockholm MidCap eller mindre, och därtill storleksmässigt likvärdiga bolag på andra handelsplatser) kan uppgå till maximalt 25% av det totala aktiefondinnehavet. En god geografisk spridning ska

eftersträvas där andelen globala aktier bör i normalläget uppgå till 50 % av den totala aktieexponeringen.

Jämförelseindex för kategorin aktier ska vara:

- *SIX SRI SWEDEN GI, 50%*
- *MSCI World Net, 50%*

Alternativa investeringar

Med alternativa investeringar avses finansiella tillgångar som i normalfallet har en låg korrelation mot aktiemarknaden och uppvisar ett annat avkastningsmönster än vad aktier och räntebärande placeringar gör. Som exempel på alternativa investeringar kan nämnas strukturerade produkter, råvaror, fastigheter, hedgefonder, mikrolån, infrastruktur och valutor. Hedgefonder har liksom traditionella fonder varierande risk (standardavvikelse). Den högsta tillåtna standardavvikelsen för en enskild hedgefond bör inte överstiga 10%.

2.5. Donationsmedelsförvaltning

Vid förvaltning av annan organisations medel, såsom donationsmedel, skall skriftligt avtal om förvaltningen upprättas. Kommunen eller i kommunkoncernen ingående bolag får inte åta sig förvaltningsuppdrag som innebär att risktagandet eller utfästelsen går utöver kommunkoncernens finansriktlinjer, förutom i de fall stiftelsens stadgar anger annat. Förvaltning av andra organisationers medel skall godkännas av kommunstyrelsen/ bolagsstyrelsen.

I val av förvaltningsstrategi ska bedömning av placeringshorisont och syftet med placerade medel beaktas i kombination med donationsgivarens intentioner. En god riskspridning ska eftersträvas.

2.6. Extern förvaltning

Extern förvaltare (diskretionär förvaltare) anlitas främst för pensionsmedelsförvaltning. Vid anlitande av extern förvaltare av kommunens medel på kort eller lång sikt ska följande gälla:

- Förvaltare av kommunens medel ska vara svenskt värdepappersinstitut som har finansinspektionens tillstånd för förvaltning av någon annans finansiella instrument.
- Uppdraget ska grunda sig på skriftligt avtal där förvaltaren åtar sig att följa kommunens Finanspolicy med tillhörande Finansriktlinjer med eventuella ytterligare preciseringar som kommunstyrelsen fattar beslut om.

Om kommunen valt att anlita extern förvaltare ska denne efter varje månads utgång lämna en rapport till Ekonomiavdelningen över förvaltningen. Rapporteringen ska innehålla bland annat följande uppgifter:

- Aktuellt marknadsvärde per innehav samt totalt för portföljen
- Avkastningen under månaden och året i absoluta tal och jämförda med fastställt index
- Förändringen av tillgångssättningen av innehavet under månaden
- Procentuell fördelning mellan räntebärande värdepapper, aktier och likvida medel
- Genomsnittlig löptid och räntekänslighet för innehavet av räntebärande värdepapper
- Eventuellt större avvikelse från placeringsreglerna, avvikelsens orsak samt vidtagen åtgärd/förslag till åtgärd

Vid extern förvaltning bör uppdraget spridas på flera parter i syfte att minimera risk.

Om extern förvaltning sker ska portföljens tillgångar förvaras hos värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring.

2.7. Kreditbetyg

Kreditbetyg för räntebärande placeringar skall vara utfärdat av Standard and Poor´s eller Moodys ratinginstitut.

2.8. Värdering av portföljer

Portföljernas tillgångar värderas bokföringsmässigt utifrån principer i lagstiftning och normerande rekommendationer. Vid bedömning av limitnivåer ska värdering göras utifrån aktuellt marknadsvärde. Vid avvikelser mot fastställda limiter ska tillgångar avyttras/anskaffas så snart det kan ske med hänsyn till de risker och ekonomiska aspekter som avvikelsen medför. Om limiter överskrids skall tillgångarna säljas snarast dock med hänsyn till marknadsförutsättningarna. Motsvarande gäller om limit underskrids, varvid tillgångar köps när det lämpligen kan ske.

3. Skuldförvaltning

Upplåningen ska minimeras och får bara genomföras för att täcka finansierings- eller refinansieringsbehov i någon av kommunkoncernens verksamheter och enligt borgensramar eller låneramar beslutade av kommunfullmäktige. Upplåning ska ske genom godkända upplåningsformer och från godkända motparter. Maximal löptid för upplåning är 15 år, dock kan längre löptider användas vid långsiktiga infrastrukturella investeringar.

Godkända upplåningsformer är:

- Reverslån
- Checkkredit
- Kreditlöften
- Utgivande av certifikat, obligation eller annat löpande skuldebrev

3.1. Kortfristig likvidhantering

Externa kontokrediter hanteras av Ekonomiavdelningen inom de ramar som Kommunfullmäktige fastställt. Kommunal utlåning till dotterbolag är ej tillämpligt utöver det som sker inom ramen för koncernvalutakonton.

3.2. Leasingfinansiering

Leasing som finansieringsform är aktuellt i vissa situationer men bör generellt nyttjas med restriktivitet. Beslut om att ingå leasingavtal i kommunen fattas av Kommunstyrelsen eller av styrelsen beslutad delegat. Leasingbeslut i kommunen ska tas efter analys och samråd med ekonomiavdelningen.

Operationell leasing av personbilar finansieras som standard genom leasing utifrån att momsregelverket gör finansieringsformen som ekonomiskt fördelaktig.

3.3. Upplåning

I samband med beslut om Strategisk plan beslutar kommunfullmäktige om kommunens upplåningsramar för kommande tre år. Omsättning av befintliga lån samt nyupplåning hanteras enligt gällande delegationsbestämmelser. Extern upplåning i spekulativt syfte är ej tillåtet.

3.4. Borgen

Piteå kommun är restriktiv avseende borgensåtagande. Borgen ges som huvudprincip endast till helägt bolag/organisation eller där kommunen har ett bestämmande ägarinflytande/ägaransvar. När kommunfullmäktiges beslut att medge borgen har vunnit laga kraft får underskrift av handlingar ske i enlighet med gällande reglemente.

Kommunen har som borgensman intresse av att varje investering som finansieras genom kredit med kommunal borgen är betryggande försäkrat. Alla borgensåtaganden skall därför villkoras med ett förbehåll att låntagaren skall hålla investeringen försäkrad under hela åtagandetiden. I vissa fall kan

borgensåtagande förutsätta att andra typer av säkerhet lämnas eller att kommunen genom avtal skaffar sig kontroll över gäldenärens övriga säkerheter exempelvis pantbrev i egendom.

Borgensavgift
Borgensavgift utgår till de bolag/organisation där kommunen har beslutat om beviljande av borgen. Kommunfullmäktige fastställer borgensavgift i särskilt beslut.

4. Risker inom skuld- och tillgångsförvaltning

4.1. Finansieringsrisk

Finansieringsrisk avser risken att nödvändiga krediter inte kan erhållas, eller erhållas till en väsentligt högre kostnad. Finansieringsrisk ska begränsas genom god diversifiering avseende lånens förfallostruktur.

Normportfölj - Kapitalbindning

Organisation	Målvärde genomsnitt	Avvikelse min/max	Maximal andel med förfall <12 mån
Kommun	4 år	+/- 2 år	35%
Kommunala bolag	4 år	+/- 2 år	35%

En jämn förfallostruktur ska eftersträvas.

4.2. Ränterisk

Ränterisk innebär risken för att drabbas av ökade kostnader eller minskade intäkter till följd av snabb eller oförutsedd förändring i marknadsräntorna. Ränteriskhantering ska syfta till att undvika stora och snabba förändringar av såväl ränteintäkter som räntekostnader. Detta görs huvudsakligen genom en god spridning av räntebindningstiden.

Kommunen och bolagen ansvarar var för sig för ränteriskhantering av sin låneskuld, men där kommunens ekonomiavdelning kan inta en rådgivande roll. För att begränsa ränterisken ska räntebindningen i låneportföljen fastställas enligt följande:

Normportfölj - Räntebindning

Organisation	Målvärde genomsnitt	Avvikelse min/max	Maximal andel med förfall <12 mån
Kommun	4 år	+/- 2 år	35%
Kommunala bolag	4 år	+/- 2 år	35%

En jämn förfallostruktur ska eftersträvas.

4.3. Kreditrisk

För att begränsa kreditrisker väljs motparter som bedöms som långsiktigt stabila. Följande motparter är tillåtna inom skuldförvaltningen:

- Svenska staten
- Svensk bank eller finansinstitut/försäkringsbolag
- Kommuninvest
- Europeiska Investeringsbanken (EIB)
- Nordiska Investeringsbanken (NIB)

4.4. Aktierisk

Med aktiekursrisken avses att rörelse på aktiemarknaden negativt påverkar resultatet i portföljens marknadsvärde. I avsnitt pensionsmedelsförvaltning regleras aktierisken.

4.5. Valutarisk

Upplåning i annan valuta än svenska kronor är inte tillåten. Betalningsflöden i utländsk valuta ska kurssäkras utan att det ger upphov till alltför stora kostnader.

4.6. Operativa risker

Operativa risker definieras som risker för förluster till följd av bristfälliga processer, mänskliga fel, felaktiga system eller brottslighet. Dessa risker ska minimeras genom att ha väldokumenterade rutiner, god internkontroll och för verksamheten anpassad kompetens och bemanning. IT-system ska vara säkra och tillförlitliga.

4.7. Derivat

Används ej inom kommunkoncernen.

5. Ordlista

Derivat
Riskhanteringsinstrument där värde eller pris baseras på värdet av ett underliggande värdepapper.

Diskretionär kapitalförvaltning
Förvaltaren genomför transaktioner för kunds räkning i den utsträckning och med de begränsningar som fastställts i avtal och fullmakt.

Diversifiering
Används som synonym till riskspridning. Att sprida riskerna är exempelvis att investera i olika bolag, i olika branscher och i olika länder. Målet med diversifiering är att få ned portföljens risk.

Finansiell leasing
Ett leasingavtal där det ekonomiska fördelar och risker som förknippas av ägandet av objektet i allt väsentligt överförs till leasegivaren till leasetagaren. Finansiell leasing skall tas upp som en tillgång i leasetagarens balansräkning. Ett finansiellt leasingavtal medför avskrivningar och räntekostnader som skall redovisas i resultaträkningen. Tillgången skall skrivas av enligt samma princip som gäller för andra tillgångar av samma slag.

Jämförelseindex
Ett jämförelseindex visar hur en viss marknad utvecklats i genomsnitt. Ett index kan därför fungera som en måttstock på exempelvis en fonds värdeutveckling över tid.

Koncernvalutakonto
Ett för koncernen gemensamt kontosystem. Bolagens likvida medel i koncernkontosystemet redovisas som fordringar respektive skulder mot kommunen. Koncernens samlade likviditet redovisas i kommunen.

Likvida medel
Pengar eller sådana tillgångar som lätt kan omsätts till pengar.

Limit
Risknivå som begränsar innehav av finansiella instrument.

Löptid
Den tid som återstår till ett värdepappers förfall.

Marknadsvärde
Värdet av en tillgång (eller en hel portfölj) till marknadens rådande prisnivå.

MSCI World Net
Detta aktieindex är brett och globalt, och omfattar stora samt medelstora bolag noterade i 23 utvecklade länder i världen. Detta index täcker cirka 85% av det totala marknadsvärdet i varje land.

OMRX Treasury Bill Index
Ett index utformat för att visa värdetillväxttrenden för en viss typ av passivt förvaltad portfölj av likvida räntebärande svenska värdepapper, med kort löptid. Indexet baseras på Riksgäldskontorets officiella statistik över utgivna volymer.

OMRX Mortgage Bond 1-3 Y Index
Ett index relaterat till bostadsobligationer utgivna av bostadsinstitut.

Operationell leasing
Ett leasingavtal som inte klassificeras som finansiellt är ett operationellt leasingavtal. Leasingavtal som uppfyller kriterierna för korttidsinventarier (antas ha en nyttjandeperiod om högst 3 år) eller mindre värde (anskaffningsvärde som understiger ett prisbasbelopp) ska redovisas som operationella leasingavtal.

Rating
Av kreditvärderingsinstitut gjord bedömning av sannolikheten för att en skuld kommer att regleras på överenskommen tidpunkt. Ratinginstituten Standard & Poor´s samt Moody´s klassificering är utformade enligt nedan:

Långfristig rating			Kortfristig rating		
Moody's	Standard & Poor's	Fitch	Moody's	Standard & Poor's	Fitch
Aaa	AAA	AAA	P1	A1+	F1+
Aa1	AA+	AA+	P2	A1	F1
Aa2;	AA	AA	P3	A2	F2
Aa3	AA-	AA-	NP	A3	F3
A1	A+	A+			
A2	A	A			
A3	A-	A-			
Baa1	BBB+	BBB+			
Baa2	BBB	BBB			
Baa3	BBB-	BBB-			

SIX SRI SWEDEN GI
Ett index konstruerad för att återspegla marknadsutvecklingen för alla bolag noterade på Nasdaq Copenhagen, Nasdaq Helsinki, Nasdaq Stockholm och Oslo börser som uppfyller moderna standarder för sociala, miljömässiga och etiska kriterier i relation till hållbarhet och företagsansvar.

Finanspolicy - revidering
§300
24KS739

...

Piteå kommun

Reviderad Finanspolicy

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Reviderad Finanspolicy	Policy	2024-12-16, §	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Kommunledningsförvaltningen	3	24KS739	2028-12-31
Dokumentinformation	Dokumentet Finanspolicy utgör tillsammans med Finansriktlinjer ramverket för hur den finansiella verksamheten inom kommunkoncernen ska bedrivas.		
Dokumentet gäller för	Piteå kommunkoncern		

Piteå kommun

1. Inledning

Kommunfullmäktige beslutar målsättning och syfte för Piteå kommunkoncernens tillgångs- och skuldförvaltning vilket är formulerat i detta dokument. Den finansiella samordningen mellan kommunen och de kommunala bolagen regleras i denna policy, kommunstyrelsens finansriktlinjer samt i avtal och/eller ägardirektiv.

2. Omfattning

Finanspolicyn gäller för Piteå kommunkoncern, vilket omfattar Piteå kommun, Piteå Kommunföretag AB samt de dotter- och dotterdotterbolag, etc som är majoritetsägda. Policyn anger övergripande regler och inriktning samt mål för finansverksamheten. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering.

Följande styrdokument reglerar finansverksamheten:

- Finanspolicy innefattar övergripande regler för finansverksamheten. Beslutas av kommunfullmäktige
- Finansriktlinjer, ett komplement till Finanspolicy. Beslutas av kommunstyrelsen
- Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

3. Syfte och innehåll

Finanspolicyn syftar till att klargöra hur finansiell verksamhet ska bedrivas och hur finansiella risker hanteras av kommunen och de majoritetsägda kommunala bolagen. Policydokumentet innehåller mål och riktlinjer inom följande områden:

- Målsättning för finansverksamheten
- Organisations- och ansvarsfördelning
- Rapportering
- Medelsförvaltning
- Skuldförvaltning
- Borgen
- Ansvarsfull finansförvaltning - etik och hållbarhet (ESG)

Policyn preciserar de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning som kommunfullmäktige enligt Kommunallagen ska meddela.

4. Målsättning för finansverksamheten

Finansverksamhetens mål är att säkerställa:

- Kommunkoncernens finansieringsbehov av investeringar till låg kostnad givet en acceptabel risknivå
- Kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt till låg kostnad givet en acceptabel risknivå
- Att finansverksamheten bedrivs med god intern kontroll genom att identifiera, mäta,

hantera och följa upp risker i skuldportföljen

5. Organisations- och ansvarsfördelning

Nedan framgår fördelningen av ansvar mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelse. Delegering av beslutsrätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av reglemente för styrelse och nämnder. Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelsen till delegat framgår av kommunstyrelsens delegationsbestämmelser.

Ansvar och befogenheter

För den kommunala koncernen skall följande fördelning av ansvar och befogenheter gälla inom den finansiella verksamheten.

Kommunfullmäktige

- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs i överrensstämmelse med kommunallagen
- Fastställa finanspolicy för Piteå kommunkoncern
- Fastställa låneramar för Piteå kommun
- Fastställa kreditlimit för koncernvalutakonton gentemot banker
- Fastställa Piteå Kommuns kreditlimit för leasing
- Fastställa borgensram för bolag inom Piteå kommuns bolagskoncern samt vid särskilda behov borgen till extern part utanför kommunkoncernen
- Besluta om avsättning till pensionsmedelsförvaltning

Kommunstyrelsen

- Ansvara för kommunens finansförvaltning i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd finanspolicy
- Fastställa finansriktlinjer för den operativa finansverksamheten som säkerställer en god intern kontroll och att reglerna i kommunkoncernens finanspolicy efterlevs
- Samordnar och fördelar kreditlimit för koncernvalutakonton för moderbolag Piteå Kommunföretag AB och dess dotterbolag
- Fastställa räntenivåer inom koncernvalutakonton
- Godkänna leasing inom beslutad kreditlimit
- Besluta om villkor för borgen för kommunala bolag samt bevilja borgen för lån inom fastställda borgensramar

Piteå Kommunföretag AB:s styrelse

- Ansvara för att finansverksamheten inom Piteå Kommunföretag AB koncernen bedrivs enligt denna finanspolicy
- Tillhandahålla information till kommunstyrelsen för att uppnå en effektiv finansiell samordning inom kommunkoncernen
- Löpande uppföljning av bolagskoncernens finansiella verksamhet genom finansiell rapportering och intern kontroll

Bolagsstyrelser inom bolagskoncernen

- Ansvara för att finansverksamheten bedrivs enligt denna finanspolicy
- Ansvara för bolagets kapitalförsörjning

- Ansvara för eventuell fördelning av tilldelad kreditlimit till eventuella dotterbolag, dotterdotterbolag etc
- Löpande uppföljning av den finansiella verksamheten genom finansiell rapportering och intern kontroll
- Fastställa delegationsordning och attesträtt för finansverksamheten
- Tillhandahålla information till moderbolaget Piteå kommunföretag AB samt kommunstyrelsen för att uppnå en effektiv finansiell samordning inom Piteå kommunkoncern

6. Rapportering

För att ge kommunens ledning kontinuerlig information som rör medelsförvaltningens utveckling, skall ett väl fungerande rapportsystem finnas. Kommunstyrelsen ska minst två gånger per år, vid delårs- och årsbokslut, lämna en rapport till kommunfullmäktige avseende kommunens finansverksamhet. Rapporten ska innehålla följande uppgifter:

- Medelsförvaltning
  - Likviditet
  - Medelsförvaltningens fördelning samt avkastning
- Skuldportföljens volym
- Skuldportföljens kapitalbindning och räntebindning
- Kommunens borgensåtaganden fördelade på respektive motpart
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats för innevarande år
- Eventuella avsteg från finanspolicyn

7. Medelsförvaltning

Kommunens förvaltade medel delas in i fyra kategorier utifrån ändamål och förvaltas utifrån dess syfte:

- Likviditetsförvaltning
- Buffertförvaltning
- Pensionsmedelsförvaltning
- Donationsmedelsförvaltning

7.1 Likviditetsförvaltning

Målsättningen med likviditetsförvaltningen är att kommunkoncernens likviditet alltid ska vara så stor att en god betalningsberedskap om minst 30 dagar inklusive checkräkningskredit kan hållas. God likviditet är överordnat krav om avkastning. Inom koncernkontosystemet tillämpas interna kontolimiter med syfte att optimera likvidförvaltningen.
Tillgängliga likvida medel definieras som:

- Kassa och bank
- Ej utnyttjade koncernkontokrediter
- Fasträntekonto, bindningstid max 12 månader (ej bolag)

För att nå en effektiv likviditetsplanering ska en koncernsamordnad likviditetsplanering ske. Likviditetsplaneringen skall ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort sikt (upp till 30 bankdagar) och lång sikt, samt vara underlag för beslut om placering av likvida medel och upplåning.

7.2 Buffertförvaltning

Används för att möjliggöra viss avkastning på medel som inte bedöms behövas i den löpande verksamheten. Målsättningen är att skapa viss avkastning med en klart begränsad risk. Förvaltningen ska bedrivas med låg risk och placering ske i omsättningsbara tillgångar som möjliggör en dynamisk balans mellan likvid- och buffertförvaltning.

7.3 Pensionsmedelsförvaltningen *(reservfond)*

Ska säkerställa en god avkastning på medel reserverade för framtida pensionsutbetalningar. Placeringshorisonten bedöms löpande utifrån prognoser om framtida kassaflöden kopplade till pensionsåtaganden och är som grund långsiktig. Målsättningen för förvaltningen är en över tid årlig snittavkastning som står i proportion till tagen risk. Förvaltningen hanteras genom egen och/eller extern förvaltning.

7.4 Donationsmedelsförvaltningen

Donationer som kommunen åtagit sig att förvalta ska så långt det är möjligt följa intentioner i stadgar, stiftelseurkund eller liknande dokument. Kommunens finanspolicy ska följas i tillämpliga delar, exempelvis avseende risk, etik och hållbarhet. Donationsmedelsförvaltningen utförs med målsättning att uppnå en god långsiktig avkastning.

8. Skuldförvaltning

Kommunfullmäktige fastställer övergripande ram avseende långfristig upplåning för kommunkoncernen. En aktiv skuldförvaltning syftar till att minimera risk i förhållande till kostnader för kommunkoncernens finansiering. Där så är lämpligt ska hållbar finansiering användas i extern kapitalupplåning som ett led i att stärka och tydliggöra hållbarhetsfrågorna kopplat till ägande av fastigheter och andra tillgångar.

9. Borgen

Restriktivitet råder avseende borgensåtagande och som huvudprincip ges borgen endast till helägda bolag eller där kommunen har ett bestämmande ägarinflytande/ägaransvar. Nya borgensramar beslutas av Kommunfullmäktige i varje enskilt fall.

Innan ett bolag försäljer fastighet eller tomträtt där Piteå kommun gått i borgen för lån eller annan förpliktelse eller försäljer aktier eller andelar i bolag som äger sådan fastighet eller tomträtt, åligger det bolaget tillse att sådan kommunal borgen upphör om lånet är kopplat direkt till fastigheten eller bolaget.

10. Ansvarsfulla Investeringar - Etiska riktlinjer

Förvaltning av Piteå kommunkoncerns tillgångar samt dess anknutna stiftelser ska präglas av etiskt ansvarstagande. Kommunen ska därför undvika så långt som möjligt att placera medel direkt i företag som systematiskt bedriver sin verksamhet i strid mot väletablerade internationella normer, framför allt OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s Global

Compact samt de internationella konventioner som Sverige har ratificerat. Uppdagas att någon investering inte är lämplig ur ett etiskt och hållbarhetsmässigt perspektiv ska den avyttras så snart som möjligt.

Sammanfattning av de viktigaste internationella normerna: OECD:s gemensamma riktlinjer för multinationella företag innehåller i korthet:

- Respektera mänskliga rättigheter, bidra till en hållbar utveckling och anställdas fortbildning.
- Ge god information om sin verksamhet och sina produkter och tjänster.
- Respektera de anställdas fackliga rättigheter, samarbeta med de anställdas representanter och motarbeta barnarbete. Informera om och lindra negativa konsekvenserna av nedläggningar.
- Skydda miljö, hälsa och säkerhet. Utveckla och tillhandahålla produkter och tjänster utan olämplig miljöpåverkan.
- Inte ge mutor, främja öppenhet och de anställdas medvetenhet om företagets policy mot mutor.
- Ge information om produkter till konsumenter och etablera rutiner för att lösa konsumenttvister.
- Sträva efter att överföra teknik och kunskap till värdlandet.
- Inte samarbeta med konkurrenter så att konkurrensen begränsas.

FN:s ramverk för företag och mänskliga rättigheter
Företag kan inte tillskrivas samma ansvar som stater i skyddet och främjandet av de mänskliga rättigheterna, dock har företag ett ansvar att respektera dessa och att verka för att de inte medverkar till att de mänskliga rättigheterna kränks. De tio principerna i FN:s Global Compact uttalar ett tydligt företagsansvar inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korruption.

Direkta placeringar ska undvikas så långt som möjligt i värdepapper utgivna av företag med väsentlig del av omsättningen (5 % och mer) från tillverkning eller försäljning av pornografi, kommersiell spelverksamhet, eller från tillverkning av alkohol- eller tobaksprodukter. Vidare ska kommunkoncernen inte placera i bolag som är involverade i kontroversiella vapen såsom personminor, klustervapen, biologiska vapen, kemiska vapen samt kärnvapen.
Avseende fossila bränslen ska placeringar inte ske i bolag med omsättning från utvinning av fossila bränslen överstigande fem procent, eller i bolag som ägnar sig åt kontroversiell utvinning, till exempel oljesand eller skiffergas. Placeringar får heller inte ske i bolag som bedriver energiproduktion vilken till stor del baseras på fossila bränslen, investeringar får dock ske i sådana bolag om de har en plan för omställning i linje med FN:s Parisavtal.

Piteå Kommun

Finanspolicy

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Finanspolicy	Policy	1998-06-15, § 82	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	**Version**	**Senast reviderad**	**Giltig till**
Kommunstyrelsen	2	2017-02-13, § 4	Tillsvidare
Dokumentinformation	Styr placering och förvaltning av kommunala medel, likviditetsplanering och hantering, upplåning samt borgensåtaganden.		
Dokumentet gäller för	Piteå kommun inklusive kommunala bolagskoncernen		

1. Finanspolicy

Kommunfullmäktige beslutar målsättning och syfte för hur Piteå kommun skall hantera tillgångs-/ skuldförvaltning. Detta är formulerat i Finanspolicy.

Kommunstyrelsen beslutar om detaljerade regler för kommunens finansförvaltning. Detta är formulerat i Finansriktlinjer.

1.1. Finanspolicyns syfte och innehåll

I syfte till att bedriva kommunens finansiella verksamhet effektivt formuleras följande policy och strategier.

Finanspolicyn syftar till att klargöra hur finansiell verksamhet ska bedrivas och hur finansiella risker hanteras av kommunen och de kommunala bolagen. Policydokumentet innehåller mål och riktlinjer inom följande områden:

- Organisation och ansvarsfördelning
- Koncernsamverkan
- Likviditetsförvaltning
- Kapitalförvaltning
- Utlåning
- Upplåning (och leasing)
- Borgen
- Rapportering, uppföljning och intern kontroll

Policyn preciserar de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning som kommunfullmäktige enligt 8 kap 3 § Kommunallagen ska meddela.

1.2. Målsättning för finansverksamheten

Kommunens finansverksamhet ska bedrivas på ett säkert och effektivt sätt.

Kommunens överskottlikviditet som skall borga för kommunens betalningsberedskap benämns nedan som likviditetsförvaltning samt övrig överskottslikviditet benämns kapitalförvaltning.

Syftet med likviditetsförvaltningen är att sträva efter att alltid ha en god betalningsberedskap och skall placeras i instrument eller konton med mycket hög likviditet. Målsättning för likviditetsförvaltningen är i första hand upprätthålla för kommunen hög betalningsberedskap framför avkastning av kapitalet.

Syftet med kapitalförvaltningen är att sträva efter god avkastning till låg risk för det kapital som inte är behövligt under likviditetsförvaltningen. Risk definieras som att kapitalet är till betydande grad intakt över tid.

Likviditetsförvaltningens behov av kapital prioriteras före kapitalförvaltningen. Uppstår det behov inom likviditetsförvaltningen skall medel från kapitalförvaltningen avskiljas. På samma sätt om storleken av likviditetsförvaltningen långsiktigt överstiger behovet av kapital för att uppnå god betalningsberedskap skall delar flyttas över till kapitalförvaltningen.

Medelsförvaltningen ska medverka till att kapitalanskaffning och användning i kommunen och dess bolag blir effektiv och att kommunens finansnetto i ett långsiktigt perspektiv med beaktande av säkerhetsaspekten, blir så bra som möjligt.

Inom ramen för kommunallagens bestämmelser och denna policy skall på lång sikt kommunkoncernens upplåning ske till så låg kostnad och så låg risk som möjligt och de egna medlen placeras så att god avkastning erhålls till så låg risk som möjligt.

Finansverksamheten skall medverka till att kapitalanskaffning och kapitalanvändning i kommunen och dess företag blir effektiv.

1.3. Tillämpning och uppföljning av finanspolicyn

Om kommunens låne- eller placeringsportfölj behöver förändras till följd av denna policy gäller att förändringen ska genomföras så snart det kan ske.

Ekonomiavdelningen ska, på kommunstyrelsens uppdrag, kontinuerligt följa upp den finansiella policyn för att pröva dess ändamålsenlighet.

Kommunfullmäktiges föreskrifter för medelsförvaltning, uttryckta i denna finansiella policy, ska när behov föreligger omprövas.

2. Finansförvaltningens organisation

2.1. Kommunen och de kommunala bolagen

För att hantera koncernens ekonomi effektivt, skall kommunen på det sätt och ramar som kommunfullmäktige beslutar, koordinera de finansiella frågorna för de bolag som ingår i kommunkoncernen.

Samordningen mellan kommunen och de kommunala bolagen regleras i denna policy, kommunstyrelsens finansriktlinjer samt i avtal och/eller ägardirektiv.

2.2. Ansvars- och befogenhetsfördelning

För den kommunala koncernen ska följande fördelning av ansvar och befogenheter gälla inom den finansiella verksamheten.

Kommunfullmäktige	Beslutar om övergripande finanspolicy för kommunen och de kommunala bolagen. Beslutar om finansiella mål, borgensram, borgensavgifter och säkerheter samt ramar för kommunens upplåning.
Kommunstyrelsen	Beslutar om finansriktlinjer. Ansvarar för kommunens finansförvaltning i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd finanspolicy. Verkställer kommunfullmäktiges beslut. Inom ramen för fullmäktiges delegation beslutar styrelsen om upplåning, placering av kommunens medel, utlåning och externa förvaltningsuppdrag, borgen samt förvaltning av andra organisationers medel.
Ekonomiavdelningen	Ansvarar under kommunstyrelsen för finansförvaltningen, genomförandet av den finansiella verksamheten på de sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutar. Ansvarar för att finanspolicy uppdateras samt ansvarar för den koncerntotala uppföljningen och samordning av koncernens betalningsströmmar genom koncernkonto, i enlighet med punkt 2.2.1.
De kommunala bolagen	I kommunkoncernens bolag skall respektive styrelse fastställa en finanspolicy som i huvudsak skall baseras på denna policy, kommunens finansriktlinjer och ägardirektiv. Respektive styrelse har ett självständigt ansvar för bolagets finansiella verksamhet och risker i enlighet med Aktiebolagslagen (ABL).

I övrigt gäller vad som anges i fastställda reglementen och delegationsbeslut.

2.2.1. Finansförvaltning

Finansförvaltningen inom Ekonomiavdelningen har till uppgift att

- svara för övergripande samordning av kommunkoncernens finansiella verksamhet. Med samordning avses inte att finansförvaltningen övertar ansvaret för bolagets finansiella verksamhet. Styrelsen i respektive bolag har det yttersta ansvaret för bolagets finansiering och övrig finansiell verksamhet.
- bevaka utvecklingen inom de finansiella marknaderna samt upprätthålla kontakter med finansmarknadens aktörer
- administrera och samordna kommunkoncernens betalningsströmmar genom koncernkonto
- rapportera om kommunens finansiella ställning och utveckling till kommunstyrelsen
- initiera utvecklings- och förbättringsåtgärder av den finansiella verksamheten
- verkställa den finansiella verksamheten inom kommunen vad gäller upplåning, utlåning, penningplacering, likvidhantering, borgens- och ansvarsförbindelser

- ansvara för att riktlinje och policy är uppdaterad samt att bevaka och kontrollera de interna och externa riskerna
- svara för bokföring och penningtransaktioner
- säkerställa att portföljens tillgångar ej belånas

Ekonomichefen är ansvarig för finansförvaltningen och agerar utifrån den besluts- och delegationsordning som kommunstyrelsen fastställer.

2.2.2. Likviditetsförvaltning

Placeringar skall göras i marknadsnoterade värdepapper eller i kontoplacering med hög likviditet, som vid varje tidpunkt kan omsättas.

För att uppnå en effektiv medelsförvaltning skall en samordnad likviditetsplanering ske inom kommunkoncernens koncernvalutakonton. För att denna skall bli så korrekt som möjligt skall kommunen och de kommunala bolagen upprätta likviditetsplaner och löpande rapportera större avvikelser i penningflödet. Ekonomiavdelningen sammanställer dessa planer i en gemensam likviditetsplan för kommunkoncernen.

Likviditetsplaneringen skall

- ligga till grund för bedömning av betalningsberedskap på kort och lång sikt
- utgöra underlag för beslut om placering av likvida medel och upplåning

2.2.3. Kapitalförvaltning

Kapitalförvaltning kan ske i egen regi eller genom att anlita extern förvaltare som ges mandat att placera kommunens medel enligt fastställda placeringsriktlinjer (diskretionär förvaltning).

2.2.4. Upplåning

Kommunfullmäktige fastställer årligen limit för kontokredit.

Leasing som finansieringsform nyttjas med restriktivitet och beslutas av Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott för varje aktuellt avtalsområde.

2.2.5. Borgen och utlåning

Restriktivitet råder avseende borgensåtagande och som huvudprincip ges borgen endast till helägt bolag eller där kommunen har ett väsentligt ägarinflytande/ägaransvar.

Utlåning till annan part är inte tillåtet, undantaget kommunala bolagens interna kreditlimiter inom koncernkontostrukturen.

2.2.6. Intern kontroll

Med intern kontroll avses i detta fall de kontrollmoment som ingår i administrationen av löpande placerings- och finansieringsavslut inklusive handhavandet av aktuell dokumentation.

För att åstadkomma en god säkerhet och effektiva rutiner i finansarbetet krävs att handläggar- respektive intern kontrollfunktionerna inom finansförvaltningen hålls åtskilda.

3. Ansvarsfulla Investeringar - Etiska riktlinjer

Förvaltning av Piteå kommunkoncerns tillgångar samt dess anknutna stiftelser ska präglas av etiskt ansvarstagande. Kommunen ska därför undvika så långt som möjligt att placera medel direkt i företag som systematiskt bedriver sin verksamhet i strid mot väletablerade internationella normer, framförallt OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s Global Compact samt de internationella konventioner som Sverige har ratificerat.

Sammanfattning av de viktigaste internationella normerna:
OECD:s gemensamma riktlinjer för multinationella företag innehåller i korthet:

- Respektera mänskliga rättigheter, bidra till en hållbar utveckling och anställdas fortbildning.
- Ge god information om sin verksamhet och sina produkter och tjänster.
- Respektera de anställdas fackliga rättigheter, samarbeta med de anställdas representanter och motarbeta barnarbete. Informera om och lindra negativa konsekvenserna av nedläggningar.
- Skydda miljö, hälsa och säkerhet. Utveckla och tillhandahålla produkter och tjänster utan olämplig miljöpåverkan.
- Inte ge mutor, främja öppenhet och de anställdas medvetenhet om företagets policy mot mutor.
- Ge information om produkter till konsumenter och etablera rutiner för att lösa konsumenttvister.
- Sträva efter att överföra teknik och kunskap till värdlandet.
- Inte samarbeta med konkurrenter så att konkurrensen begränsas.

FN:s ramverk för företag och mänskliga rättigheter
Företag kan inte tillskrivas samma ansvar som stater i skyddet och främjandet av de mänskliga rättigheterna, dock har företag ett ansvar att respektera dessa och att verka för att de inte medverkar till att de mänskliga rättigheterna kränks. De tio principerna i FN:s Global Compact uttalar ett tydligt företagsansvar inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korruption.

Direkta placeringar ska undvikas så långt som möjligt i värdepapper utgivna av företag med väsentlig del av omsättningen (5 % och mer) från tillverkning eller försäljning av vapen och krigsmaterial, pornografi eller från tillverkning av alkohol- eller tobaksprodukter.

Med ansvarsfullt företag inbegrips även kunder och leverantörer i de fall där företaget har ett väsentligt inflytande.

Riktlinjer för God ekonomisk hushållning
§301
24KS633

...

Piteå kommun

Reviderade Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Reviderade Riktlinjer för god ekonomisk hushållning	Riktlinjer	2024-12-16 §	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Kommunledningsförvaltningen	5	24KS633	2028-12-31
Dokumentinformation	Riktlinjer för god ekonomisk hushållning		
Dokumentet gäller för	Kommunens nämnder och bolag		

Piteå kommun

Innehåll

Reviderade Riktlinjer för god ekonomisk hushållning 1
1. Bakgrund och syfte 2
2. God ekonomisk hushållning 2
2.1 Mål utifrån verksamhetsmässigt perspektiv 2
2.2 Mål utifrån finansiellt perspektiv 3
2.3 God ekonomisk hushållning för kommunkoncernen 3
2.4 Uppföljning och bedömning av god ekonomisk hushållning 3
3. Resultatutjämningsreserv (RUR) 4
3.1 Disponering av kvarvarande RUR 4
4. Resultatreserv (RER) 5
4.1 Avsättning till RER 5
4.2 Disponering (RER) 5
5. Balanskravsresultat 5
6. Stark finansiell ställning 6
7. Reservfond 6

1. Bakgrund och syfte

I kommunallagen och i lag om kommunal bokföring och redovisning finns regler för hur kommuner och regioner ska sköta sin ekonomiska förvaltning. Där står bland annat att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av att mål har uppnåtts och att riktlinjer för god ekonomisk hushållning har följts. I kommunens budget ska de finansiella och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges. Det är fullmäktiges uppgift att besluta om riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning för kommunkoncernen. Om kommunen har en resultatutjämningsreserv och/eller resultatreserv ska riktlinjerna även hantera detta.

2. God ekonomisk hushållning

Grunden i god ekonomisk hushållning är det s k *generationsperspektivet*, det vill säga att varje generation själv ska bära sina egna kostnader. Det innebär att kommande generationer inte skall behöva betala för det som tidigare generationer förbrukat. Det innebär också att löpande verksamhet inte skall finansieras med lån. Generationsperspektivet är även dubbelriktat, dvs att nuvarande generation inte heller skall behöva betala för framtida förbrukning.

För att säkra en hållbar ekonomi krävs ändamålsenliga och kostnadseffektiva verksamheter, hushållning med tillgängliga ekonomiska och personella resurser och en framförhållning i ekonomin. Kommunen ansvarar för en stor del av den samhällsservice som finns. Syftet i den kommunala verksamheten är inte att vara vinstdrivande utan att generera överskott och ackumulera eget kapital för att uppnå en långsiktigt god ekonomisk hushållning. För att verksamheten ska kunna planera och arbeta långsiktigt bör ekonomistyrningen vara utformad så att den ekonomiska variationen, om möjligt, fördelas över en längre tidperiod än ett enskilt budgetår.

2.1 Mål utifrån verksamhetsmässigt perspektiv

Mål och resultatstyrningen utgår från Vision 2050 [1]beslutad av kommunfullmäktige som är den gemensamma målbilden för Piteå kommunkoncern. Visionen stöds av strategier som bedöms som särskilt viktiga för att Piteå kommunkoncern ska kunna nå visionen. Därutöver finns en intern strategi för organisationen, där resursområdena personal och ekonomi är viktiga, både för att klara måluppfyllnad och visionens intentioner. I utvecklingsprogrammen konkretiserar kommunfullmäktige strategierna med övergripande insatsområden och övergripande indikatorer. Utvecklingsprogrammen sträcker sig över en mandatperiod. Kommunfullmäktige, nämnder och bolag har ett gemensamt ansvar för utvecklingsprogrammen.

Det långsiktiga målet för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsmässigt perspektiv är att bedriva verksamhet med både god kvalitet och hög servicenivå i enlighet med Vision 2050.

[1] Kommunfullmäktiges beslut Vision 2050, 2024-06-24 §145
Piteå kommuns styr och ledningssystem, 2024-06-24 §148

2.2 Mål utifrån finansiellt perspektiv

God ekonomisk hushållning utifrån finansiellt perspektiv innebär att både hushålla med kommunala resurser i närtid och över längre tid. Ekonomiska perspektiv ska vägas mot verksamhetsperspektiv på såväl kort som längre sikt.

Ekonomiska mål på kort sikt 1-3 år fastslås årligen i Riktlinjer till Budget och Strategisk plan för planperioden.

Ekonomiska mål på lång sikt upp till tio år fastlås i denna riktlinje. Inför beslut om Strategisk plan ska kommunfullmäktige stämma av kortsiktiga mål mot långsiktiga mål och vid avsteg ska orsak analyseras och framgå av beslut.

För att uppnå god ekonomisk hushållning, ur ett finansiellt långsiktigt perspektiv, fastställer kommunfullmäktige följande indikator:

Justerat eget kapital som andel av skatter och generella statsbidrag

Indikatorn innebär att det egna kapitalet minskas med ansvarsförbindelsen för pensionsutbetalningar inklusive särskild löneskatt och delas med summan av skatter och generella statsbidrag. Justerat eget kapital som andel av skatter och generella statsbidrag skall uppgå till minst 60 procent.

2.3 God ekonomisk hushållning för kommunkoncernen

Styrningen av de kommunala bolagen beskrivs i ägardirektiv och bolagsordning för respektive bolag. Bolagskoncernens långsiktiga finansiella mål är att vara självförsörjande.

2.4 Uppföljning och bedömning av god ekonomisk hushållning

Vid utvärdering av god ekonomisk hushållning ska utfallet avseende finansiella och verksamhetsmässiga mål vägas samman. En samlad bedömning av måluppfyllelse inom de strategier som kommunfullmäktige beslutat skall också tas med i bedömningen av god ekonomisk hushållning.

Bedömning av god ekonomisk hushållning i delårsrapport utgår från årsprognosen. Bedömning av god ekonomisk hushållning i årsredovisning utgår från faktiskt årsutfall. Bedömning av God ekonomisk hushållning sker på två nivåer vid delårsbokslut och årsbokslut, på nämndsnivå respektive på kommunövergripande nivå i förvaltningsberättelsen.

Kommunens nämnder och styrelse gör en bedömning av årsutfallet (finansiellt och verksamhetsmässigt i enlighet med kommunens styr- och ledningssystem) i delårsrapport och årsredovisning är förenliga med beslutade mål/strategier och om verksamheten har bedrivits med god ekonomisk hushållning samt om den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Kommunala bolagsstyrelser gör en bedömning av årsutfallet (finansiellt och verksamhetsmässigt i enlighet med kommunens styr- och ledningssystem) i delårsrapport och årsredovisning är förenliga med beslutade mål/strategier.

Analys sker utifrån fastställda mål/strategier för att undvika att enskilda indikatorer får allt för stor vikt. Grunden i analysen utgår från redovisade resultat och dialog kring måluppfyllelse.

Analysen ska handla om helheten för målet/strategin inte om detaljer. Indikatorerna ska stödja en kvalitativ bedömning, men kan aldrig utgöra det enda underlaget för bedömning av måluppfyllelse. Jämförelser med andra kommuner ger möjligheter att förhålla sig till de egna resultaten.

Grund för analysen är:

- Resultat i form av indikatorer, undersökningar, utvärderingar och andra icke mätbara värden
- Satsningar och pågående åtgärder för att bibehålla eller öka graden av måluppfyllelse

Indikatorer kopplade mot strategier, ekonomi och personal ska redovisas i månadsrapport, delårsrapport samt årsredovisning. En komplett redovisning av indikatorer sker i årsredovisningen. I delårsrapport och månadsrapport redovisas endast indikatorer som är baserade på månadsdata. För respektive nyckeltal redovisas inrapporterade värden för den senaste tillgängliga perioden. För individbaserat nyckeltal redovisas uppgifter fördelat på kvinnor och män.

Med årsredovisning och revisorernas utlåtande i revisionsberättelsen som grund beslutar kommunfullmäktige om ansvarsfrihet och God ekonomisk hushållning.

3. Resultatutjämningsreserv (RUR)

Resultatutjämningsreserv avvecklas från och med 1 januari 2024 men får finnas kvar och nyttjas till utgången av år 2033 enligt nuvarande lagstiftning.

3.1 Disponering av kvarvarande RUR

Kommunallagen stadgar att medel från en resultatutjämningsreserv får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Kommunfullmäktige fastställer riktlinjer för hanteringen av Resultatutjämningsreserv samt beslutar om disposition ur reserven.

Resultatutjämningsreserven ska i första hand användas för att reglera underskott som uppkommit till följd av konjunkturella variationer, exempelvis försämrad eller negativ skatteunderlagstillväxt.

***Piteå kommuns tillämpning innebär att**:*

- Resultatutjämningsreserven ska kunna användas om det uppstår svårigheter att uppfylla balanskravet på ett ansvarsfullt sätt. Därmed ges möjlighet att utjämna förändringar i de ekonomiska förutsättningarna mellan olika år.
- Disposition från reserven får göras under flera efter varandra följande år.
- Maximalt 70 procent av resultatutjämningsreserven får nyttjas ett enskilt år. Understiger resultatutjämningsreserven 0,2 procent av skatter och generella statsbidrag för aktuellt år får hela beloppet nyttjas ett enskilt år.

Disposition får inte göras för att möjliggöra en sänkning av skattesatsen.

Beslut om kommande års disponering fattas i samband med beslut om budget. I samband med årsbokslutet fattas beslut om faktisk disponering.

4. Resultatreserv (RER)

Från och med 1 januari 2024 inför en möjlighet att reservera medel till en Resultatreserv (RER).

4.1 Avsättning till RER

Reservering till Resultatreserv får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger:

1. En procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning
2. Två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om kommunen eller regionen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Kommunen får inte ha negativa balanskravsresultat från tidigare räkenskapsår kvar att reglera när man beslutar om avsättning till RER.

Resultatreserven får maximalt uppgå till 5 procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning.

4.2 Disponering (RER)

Förutsättningarna för att disponera resultatreserven för Piteå Kommun är följande:

- Balanskravsresultatet ska vara negativt och reserven får användas för att nå upp till nollresultat.
- Användning av medel från RER ska utgå från vad som avses med god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen.
- RER får användas vid omvärldsförändringar eller kostnadsökningar som på kort sikt påverkar kommunens resultat negativt förutsatt att det främjar en god ekonomisk hushållning.
- RER får även användas vid oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning.

Beslut om kommande års disponering fattas i samband med beslut om budget. I samband med årsbokslutet fattas beslut om faktisk disponering. Motivering till disponering av RER ska framgå i förvaltningsberättelsen.

5. Balanskravsresultat

Kommunen ska varje år upprätta en budget för kommande kalenderår där intäkterna överstiger kostnaderna för att klara balanskravet. Vid negativt balanskravsresultat ska underskott återställas under efterföljande tre år. Kommunfullmäktige får besluta att inte återställa negativt balanskravsresultat om det finns synnerliga skäl och tillgängliga medel i resultatreserv och/eller resultatutjämningsreserv saknas.

Kommunfullmäktige fattar beslut om vad som utgör synnerliga skäl för att upprätta en budget som inte är i balans samt beslut om att inte återställa negativt balanskravsresultat i samband

med årsbokslut. Beslut om synnerliga skäl ska motiveras. Ett förhållande som kan utgöra skäl för att inte reglera ett negativt resultat är om kommunen har en stark finansiell ställning.

6. Stark finansiell ställning

Piteå kommuns definition av stark finansiell ställning är om justerat eget kapital som andel av skatter och generella statsbidrag överstiger 60 procent.

7. Reservfond

Som en viktig del i en långsiktig stabil finansiell situation eftersträvas i kommunen en ekonomisk buffert i form av öronmärkta medel i balansräkningen. Denna buffert benämns i Piteå kommuns *Reservfond*. Medel ur Reservfonden får nyttjas till pensionsutbetalningar. Pensionsutbetalningar kan exempelvis vara premiebetalningar till pensionsförsäkringar eller pensionsavsättningar och utbetalningar till nuvarande och tidigare anställda. Insättningar i Reservfonden kan ske löpande men bör åtminstone övervägas en gång årligen i samband med beslut om årsredovisning.

Reservfonden förvaltas i enlighet med gällande finanspolicy och finansriktlinjer. Avkastning från förvaltningen återinvesteras i fonden, om inget annat beslutas.

Antagen av KF 2013-06-17 § 92
Reviderad i KF 2016-06-22 § 139
Reviderad i KF 2017-09-25 § 197
Reviderad i KF 2020-03-18 § 83
Reviderad i KF 2024-12-16 §

Piteå kommun

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning, resultatutjämningsreserv och reservfond

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Riktlinjer för god ekonomisk hushållning, resultatutjämningsreserv och reservfond	Riktlinjer	2020-03-02 § 83	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Kommunledningsförvaltningen	4	18KS360	2024-12-31
Dokumentinformation	Riktlinjer enligt kommunallagens bestämmelser		
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder		

1 Syfte och mål

Kommunallagen stadgar dels att kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer och dels att kommunen ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget. Om kommunen har inrättat en resultatutjämningsreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

1.1 Överordnade syften

Piteå kommuns verksamheter och ekonomi ska vara i ”gott skick”. Det förutsätter ett långsiktigt tänkande. För att säkerställa det krävs att varje generation står för de kostnader de ger upphov till. I annat fall kommer morgondagens medborgare att få betala inte bara för den verksamhet de själva konsumerar utan även för den som tidigare generationer konsumerat.

En annan viktig hörnpelare för att uppnå en verksamhet och ekonomi i ”gott skick” är att kommunen som ansvarig för förvaltningen av medborgarnas skattepengar alltid strävar efter att dessa används på effektivast möjligaste sätt. Öppenhet och lättillgänglighet ska kännetecknа kommunens rapportering.

Dessa riktlinjer avser i huvudsak den kommunalt skattefinansierade verksamheten. För den verksamhet som drivs i företagsform sker styrningen i huvudsak genom kommunens företagspolicy, bolagsordningar, ägardirektiv och årliga beslut om budget och avkastningskrav. Utgångspunkten för dessa styrdokument är också långsiktigt god ekonomisk hushållning.

1.2 Mål och måluppfyllelse

Piteås kommuns uppfattning är att den snabba samhällsutvecklingen samt jämförelser med andra har skapat ett behov av ”rörliga mål”. Piteå kommuns mål är därför uttryckta som kvalitativa mål i stället för mål med kvantitativa mått. Gemensam mall och arbetssätt med målbedömning skapar goda dialoger mellan politiker och tjänstemän. Dialog om verksamhetens kvalitet utgör grund för målbedömning, verksamhetsutveckling och medborgardialog.

Grad av måluppfyllelse bedöms enligt följande skala:

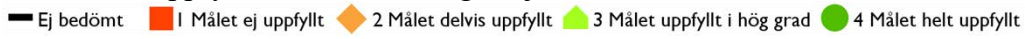

Analys

Analys sker utifrån de i verksamhetsplanen årligen fastställda målen. Grunden i analysen utgår från redovisade resultat och dialog kring måluppfyllelse.

Nyckeltalens roll är att stödja en kvalitativ bedömning, men kan aldrig utgöra det enda underlaget för bedömning av måluppfyllelse. Jämförelser med andra kommuner ger möjligheter att förhålla sig till de egna resultaten. Analysen ska handla om helheten för målet, eller det strategiska området, och inte om detaljer.

Analysen av måluppfyllelse grundar sig på följande delar:

- De i verksamhetsplanen årligen fastställda målen.
- Resultat i form av nyckeltal och/eller undersökningar.
- Åtgärder, planerade och/eller genomförda, i syfte att förbättra måluppfyllelsen.
- Satsningar i verksamhetsplan och koncernbudget.
- ”Andra värden” – ej mätbara.

Bilden nedan visar hur analysen byggs upp utifrån nyckeltal, resultat från undersökningar, genomförda åtgärder och satsningar samt andra värden kopplade till mål. Mål kopplade till varje strategiskt område och slutligen analys och bedömning om God ekonomisk hushållning.

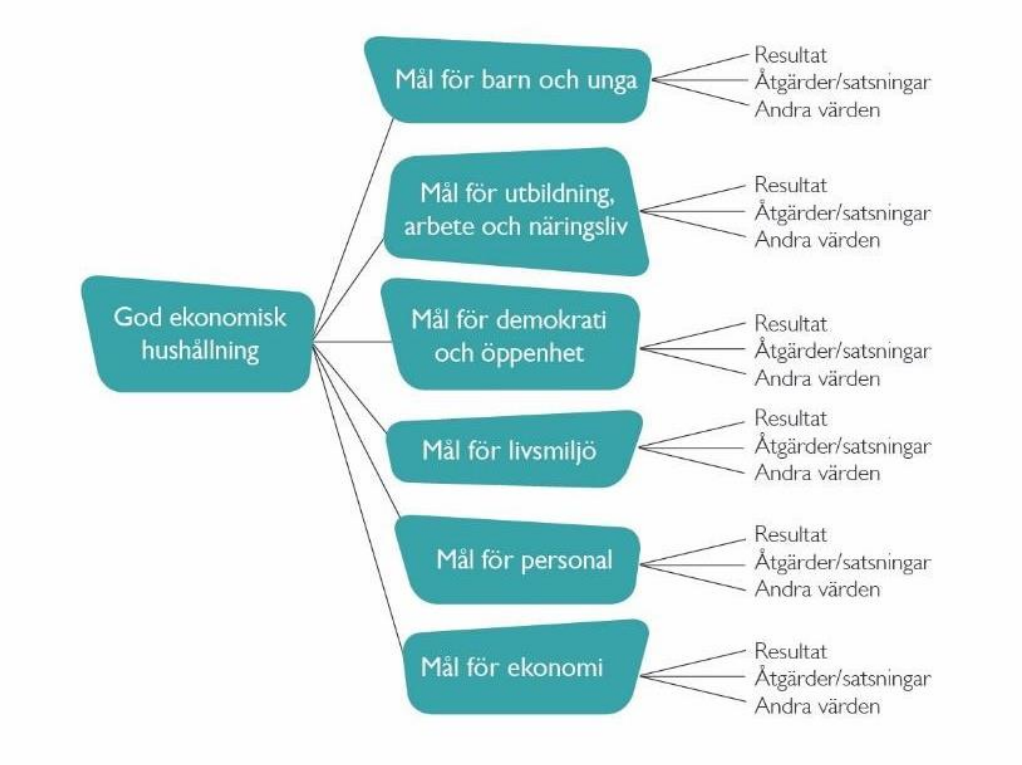

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning bedöms genom en samlad bedömning av måluppfyllelse inom de fyra strategiska områdena samt personal och ekonomi.

Avstämningen av god ekonomisk hushållning görs av kommunfullmäktige i samband med behandlingen av verksamhetsplan, delårsrapport och årsredovisning.

2 Ekonomiska mål

God ekonomisk hushållning skapar utrymme för verksamhetsutveckling och investeringar. En god ekonomi är en förutsättning för goda resultat och hög måluppfyllelse.

Kommunfullmäktige fastställer årligen i Verksamhetsplanen (VEP) vilka ekonomiska mål och nyckeltal som ska gälla för perioden. Långsiktighet och finansiell stabilitet ska särskilt beaktas vid utformning av mål och nyckeltal.

3 Resultatutjämningsreserv – RUR

Resultatutjämningsreserven (RUR) gör det möjligt att avsätta en del av ett överskott i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott som kan uppstå till följd av konjunkturförsämring. Genom reserven kan det balansmässiga resultatet justeras/utjämnas mellan olika år. Syftet är att kunna möta konjunkturvariationer för att nå stabila förutsättningar för kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige beslutar om inrättande av RUR och fastställer riktlinjer för hanteringen av den. Kommunfullmäktige beslutar också om reservering till och disposition ur denna reserv.

3.1 Reservering till resultatutjämningsreserv

Reservering kan göras år då resultatet så medger enligt Kommunallagens regler dvs. den del av årets resultat, efter balanskravsutredning, som överstiger 1 % av skatteintäkter och statsbidrag, får avsättas till resultatutjämningsreserven. Om kommunen har ett negativt eget kapital får det resultat som överstiger 2 % avsättas.

Vid uträkning av avsättningen utgör balanskravsresultatet, som det definieras i Lag om kommunal bokföring och redovisning, grund för beräkningen.

3.2 Disposition från resultatutjämningsreserv

Kommunallagen stadgar att medel från en resultatutjämningsreserv får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Någon närmare precisering än så görs inte i lagen. Resultatutjämningsreserven ska i första hand användas för att reglera underskott som uppkommit till följd av konjunkturella variationer, exempelvis försämrad eller negativ skatteunderlagstillväxt.

Piteå kommuns lokala tillämpning innebär att:

- Resultatutjämningsreserven ska kunna användas om det uppstår svårigheter att uppfylla balanskravet på ett ansvarsfullt sätt. Därmed ges möjlighet att utjämna förändringar i de ekonomiska förutsättningarna mellan olika år.
- Disposition från reserven får göras under flera efter varandra följande år.
- Maximalt 70 % av resultatutjämningsreserven får nyttjas ett enskilt år. Understiger resultatutjämningsreserven 0,2 % av skatter och generella statsbidrag för aktuellt år får hela beloppet nyttjas ett enskilt år.
- Disposition får inte göras för att möjliggöra en sänkning av skattesatsen.

4 Reservfond

Som en viktig del i en långsiktig stabil finansiell situation eftersträvas i kommunen en ekonomisk buffert i form av öronmärkta medel i balansräkningen. Denna buffert benämns i Piteå kommun *Reservfond*. Medel ur Reservfonden får nyttjas till pensionsutbetalningar och strategiskt viktiga investeringar. Pensionsutbetalningar kan exempelvis vara premiebetalningar till pensionsförsäkringar eller pensionsavsättningar och utbetalningar till nuvarande och tidigare anställda. Insättningar i Reservfonden kan ske löpande men bör åtminstone övervägas en gång årligen i samband med beslut om årsredovisning. Beslut om insättningar och uttag ur fonden tas av kommunfullmäktige.

Reservfonden förvaltas i enlighet med gällande finanspolicy och finansriktlinjer. Avkastning från förvaltningen återinvesteras i fonden, om inget annat beslutas.

Antagen av KF 2013-06-17 § 92
Reviderad i KF 2016-06-22 § 139
Reviderad i KF 2017-09-25 § 197
Reviderad i KF 2020-03-18 § 83

Planprogram Sörfjärden - Samråd §302 24KS647

...

Piteå kommun

Diarienummer: 24KS647
Datum: 2024-10-02

Planprogram Sörfjärden

Innehållsförteckning

1 Inledning **3**

Vad är ett planprogram? 3
Syfte 3
Bakgrund och utredningar 3
Programprocessen 3
Bedömning av miljöpåverkan 4

2 Programförslag **4**

Läsanvisning 4
Framtidens Sörfjärden - Principiella inriktningar 6
Tema: Järnvägen och resecentrum 7
Tema: Trafik och kommunikationer 8
Tema: Stråk och kopplingar 12
Tema: Gröna värden 14
Tema: Bebyggelse och markanvändning 15

3 Konsekvenser och utredningsbehov **21**

Översiktlig beskrivning av miljöpåverkan och konsekvenser 21
Fortsatt arbete 25

4 Källor **26**

1 Inledning

Vad är ett planprogram?

Ett planprogram beskriver kommunens viljeriktning för ett visst område. Det kan beröra övergripande mål, riktlinjer och principer, vilka blir vägledande för den fortsatta planeringen av området. Planprogrammet är inte ett juridiskt bindande dokument utan vägledande i kommande skeden. Programmet ger kommunen möjlighet att i ett tidigt skede utreda förutsättningarna, lämplig markanvändning och behandla avgörande planerings- och genomförandefrågor. Planprogrammet utgör grunden för den fortsatta utvecklingen och detaljplanering av området.

Till planprogram för Sörfjärden finns en bilaga som beskriver området och dess omgivning, genomförda utredningar och planeringsförutsättningar (bilaga 1).

Syfte

Syftet med planprogram för Sörfjärden är att inför Trafikverkets arbete med järnvägsplanen beskriva kommunens viljeriktning för områdets utveckling.

Norrbotniabanans dragning genom Piteå innebär stora förändringar för centrum och är en av de största och viktigaste händelserna i Piteås historia. Den nya kustnära järnvägen skapar möjligheter för en hållbar stadsutveckling som möter behoven av en befolkningsutveckling och Piteås fortsatta utveckling. Planprogrammet beskriver på ett övergripande sätt hur området ska knytas samman med stadskärnan och bli till en blandad stadsdel med bostäder, verksamheter, utbildning, kultur och inbjudande mötesplatser bland gröna rum och stråk. Just bevarandet och utvecklingen av grönområden är en viktig del i programmet. Centrala frågor kopplade till omvandlingen av området berör till exempel det nya resecentrumets placering och innehåll, omformning av Timmerleden (väg 506), nya väglänkar, lämplig markanvändning samt vilka stråk och kopplingar som behöver utvecklas eller skapas. Här finns också en önskan om att möjliggöra för upp till 1000 nya bostäder. Huvudidéerna för programområdets utformning baseras på vinnarförslaget *Solander Ring* i Europantävlingen som beskrivs närmare i bilaga 1.

Bakgrund och utredningar

Under kommande år planeras för de största industrisatsningar som någonsin gjorts i regionen. Det innebär att Piteå kommer att växa och befolkningen öka. Kommunen behöver planera för ytterligare bostäder, arbetsplatser och infrastruktur för att möta utvecklingen. Regeringens prognos är att med de investeringar som planeras i Norrbotten och Västerbotten behöver det ske en nettoinflyttning i regionerna på 100 000 personer de kommande 15 åren. Kommunens nya befolkningsmål uppgår år 2040 till 50 000 invånare.

För att möjliggöra snabbare, säkrare och mer miljövänliga resor i norra Sverige planeras just nu Norrbotniabanan, en 27 mil ny kustnära järnväg mellan Umeå och Luleå. Norrbotniabanan kommer även bidra till att knyta ihop de norra kommunerna och göra det enklare att transportera gods till och från regionen. Norrbotniabanan kommer att få stor betydelse både för kommunens utveckling och för invånarnas möjligheter att resa snabbt och smidigt norr- eller söderut utan att belasta klimatet. I samband med att Norrbotniabanan byggs kommer kommunens trafiksystem att påverkas och ett helhetsgrepp behöver därför tas för att säkra goda framtidslösningar för såväl gång- som cykeltrafik, kollektivtrafik, persontrafik och godstrafik.

Dragningen av järnvägen genom Piteå gör att Trafikverket tillsammans med kommunen får en unik möjlighet att på ett tydligt och positivt sätt förbättra trafiksituationen i och runt centrala Piteå och skapa ett mer hållbart och robust trafiksystem som minimerar negativ påverkan på miljön. Kommunens ambition i ÖP2030 är också att Västermalm utvecklas till en ny central och kollektivtrafiknära stadsdel med upp till 1000 nya bostäder (Piteå, 2016). Det förutsätter att godsbangården kan tas i anspråk för stadsutveckling och godshanteringen flyttas från Piteås centrala delar.

Följande utredningar har nyttjats och/eller tagits fram som underlag till programhandlingen:

- Trafikutredning Piteå tätort, Norconsult, 2019 och 2022
- Miljö- och geoteknisk utredning, Sweco, 2022
- Miljöteknisk utredning, Tyréns, 2023
- Alternativ för lokalisering av järnväg och resecentrum, Ramböll, 2024
- Mark- och geoteknisk utredning, Tyréns, 2024
- Trafikanalys, WSP, 2024

Programprocessen

Dialoger

Dialog har skett och sker löpande med Trafikverket och berörda industrier. I samrådet får allmänheten, näringsidkare och övriga berörda möjlighet att lämna synpunkter på programförslaget.

Samråd

Planprogrammet är ute på samråd under vecka 35-37 2024.

Under planprogrammets samråd ges kommunala förvaltningar, myndigheter, allmänhet och näringsliv möjlighet att framföra sina synpunkter på förslaget. Efter samrådet kan förslaget justeras innan det vidarebefordras för godkännande av politiken. Efter samrådet bemöter kommunen de inkomna synpunkterna samt redogör för vilka eventuella justeringar som gjorts i planprogrammet i en samrådsredogörelse som hör till godkännandehandlingen. Planprogrammet förväntas godkännas i Kommunfullmäktige.

Tidsperspektiv

Planprogrammet har år 2050 som planeringshorisont, det vill säga när hela området bedöms kunna vara färdigställt. Genomförandet kommer att ske i etapper.

Bedömning av miljöpåverkan

Planprogrammet visar kommunens viljeriktning och beskriver hur programområdet skulle kunna utvecklas i framtiden. Förslag på markanvändning och beskrivning av utveckling och inriktningar är visionära. Därför är bedömningen att det i nuläget inte är lämpligt eller möjligt att genomföra en relevant strategisk miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt miljöbalkens 6 kap 11§. För närvarande är dock den preliminära bedömningen att ett genomförande av programförslaget, och därmed kommande detaljplaner kan ha en betydande miljöpåverkan enligt 6 kapitel 11§ i miljöbalken. Detta innebär att en strategisk miljöbedömning behöver göras samt att en eller flera miljökonsekvensbeskrivningar (MKB) kommer att behöva tas fram i kommande processer. Se även avsnitt 4 om *Konsekvenser och utredningsbehov.*

Bild 1 Vy över Sörfjärden. Foto: Piteå kommun

2 Programförslag

Läsanvisning

Programförslaget består av tre skikt och kan därför läsas i tre delar. Den första delen består av en övergripande schematisk kartbild som illustrerar förslaget inom dess geografiska avgränsning (bild 2). Här kan man se förslag på markanvändning, nya stråk, resecentrumets placering med mera. Den andra delen beskriver planprogrammets ansats och principiella inriktningar. Den tredje delen består av en mer ingående beskrivning av förslaget, indelat i teman så som trafik, gröna värden och bebyggelse.

Bild 2 Programområdets övergripande struktur. Ortofoto: Lantmäteriet

Framtidens Sörfjärden - Principiella inriktningar

Den planerade Norrbotniabanan medför stora förändringar för Piteås stadskärna. Det innebär en unik chans att ompröva den övergripande stadsstrukturen. Idag är stadskärnan begränsad av storskalig infrastruktur och barriärer som minskar livskvaliteten och en nödvändig expansion av den centrala staden. Målbilden för Piteå kommun är att den nya järnvägsinfrastrukturen blir ett incitament till att skapa nya, ekologiskt och socialt hållbara stadsmiljöer som är attraktiva, flexibla, trygga och tillgängliga. Den nya stadsutvecklingen ska vara förankrad i platsens historia samtidigt som den visar vägen framåt genom val som gör Piteå motståndskraftig mot vår tids utmaningar såsom klimatförändringen och digitalisering.

Planprogrammets principiella inriktningar utgår från Europantävlingens vinnarförslag, Solander Ring, som beskrivs närmare i bilaga 1.

Ett tillgängligt resecentrum

Resecentrum blir ett nytt landmärke och navet i stadskärnan. Det utformas till en mobilitetshub och introducerar en ny funktion i staden: en mål- och bytespunkt för boende och besökare som överbryggar järnvägen och knyter samman den äldre bebyggelsen med den nya. I och kring byggnaden finns tågstation med perronger, busstation, bil- och cykelgarage, vändplan och torgytor. Utöver resecentrum är detta även en plats för publika funktioner, service och verksamheter som i sin tur genererar möten, aktivitet och attraktivitet.

Sammankopplade stadsmiljöer

Passager genom järnvägen ska inneha egna upplevelsevärden och ses som nya entréer, eller landmärken, som tillsammans med tydliga och gena stråk sömlöst kopplar samman stadsdelarna med Sörfjärden och andra stadsdelar. Höga ambitioner på utformning och gestaltning av miljöerna kring järnvägen bidrar till en kvalitativ stadsmiljö. Det är avgörande för den hållbara mobiliteten att passagerna placeras med jämna mellanrum och utformas tillgängligt och tryggt för såväl gående som cyklister.

Nya bostadsområden

Godsbangården flyttas ut från stadskärnan och i dess plats utvecklas Västermalm till en blandstad nära resecentrum där platsens historia möter framtidens utveckling. Samtidigt läks en barriär mellan omgivande stadsdelar. Här förtätas det i större skala men med utgångpunkt i rutnätsstadens principer samt med hänsyn till kulturvärden och gröna värden. Längs Timmerleden (väg 506), på Häggholmen, sker förtätning företrädelsevis genom lägre till- och påbyggnader. För att säkerställa kopplingen till vattnet är det viktigt att tydliga siktlinjer mellan stadskärnan och vattnet behålls och inte byggs för.

Ett dynamiskt upplevelseområde

Västra kajen erbjuder en unik möjlighet att experimentera med olika typer av markanvändning, både temporära och permanenta. Det är ett dynamiskt område för rekreation och rörelse, med plats för idrott, kultur och evenemang. För att ytterligare stärka detta utvecklas marinan. Där till bevaras och utökas övernattningsmöjligheter.

Attraktiva grönområden

Grönområden tillgängliggörs, förstärks och sammanfogas med fokus på ekosystemtjänster och biologisk mångfald för att skapa inbjudande, rekreativa och attraktiva vistelseplatser för både människor och djur året om. Ett ovalt stråk av grönska löper runt stadskärnan och binder samman grönområden, vilket förstärker kopplingen ytterligare mellan stadskärnan, Sörfjärden och Nördfjärden. Staden ska upplevas grön och tillgänglig för alla.

Minskad genomfartstrafik

För att minska barriäreffekten och störningar i form av buller och luftföroreningar samt höja stadsmässigheten omformas den befintliga Timmerleden (väg 506) till en stadsgata likt Sundsgatan. Genomfartstrafik flyttas till en ny väglänk över Sörfjärden. Denna nya väglänk blir en del av ringleden runt Piteå centrum. Detta är en av de viktigaste byggstenarna i Piteå stadskärnas utveckling och samtidigt något som gynnar industrier och verksamheter vars transporter på ett smidigt sätt kan passera staden i stället för att behöva köra genom centrum. Den nya väglänken över Sörfjärden avlastar centrum med cirka 10 000 fordon/dygn jämfört med hur framtidstrafiken skulle se ut med dagens infrastruktur. Den största förflyttningen av trafik är från den befintliga Timmerleden.

Samverkan och inkludering

En framgångsrik utveckling av området kräver att alla samhälls- och åldersgrupper ges möjlighet att delta och påverka. Detta innebär processer för inkluderande medborgardialog som involverar lokala intressegrupper och näringsliv och säkertsäller att utvecklingen gynnar alla. Här kan även tillgång till samskapande miljöer ges. Varierande ägande- och förvaltarskap kan möjliggöras för att genomföra en hållbar omställning där såväl temporära som permanenta strukturer finns representerade.

Bild 3 Programområdet med utpekat resecentrum och järnvägen. Ikonerna visar möjliga trafikslag. Ortofota: Lantmäteriet

Norrbotniabanan

Norrbotniabanans exakta dragning och spårantal är ännu inte beslutad, en ungefärlig järnvägskorridor har dock pekats ut, men processen för denna järnvägsplan fortlöper (se bilaga 1). Hur passager sker genom järnvägen är inte heller fastställt. Det kan röra sig om tunnlar eller broar. Det viktiga är att järnvägen inte blir en stor barriär mellan staden och havet, samt att passager upplevs inbjudande och trygga. Norrbotniabanan är en betydande utvecklingsmöjlighet för Piteå samtidigt som den ska ha en så liten påverkan på stadskärnan som möjligt. Det är därför också önskvärt att antalet spår genom stadskärnan blir så få som möjligt. Påverkan rör även buller och risker. Här kommer det i efterföljande process bli nödvändigt med mer djupgående utredningar som rör dessa frågor. Flytt av godsbangården är en avgörande pusselbit i den stadsutveckling som kommunen vill uppnå, se även Tema *Bebyggelse och markanvändning*.

I utvecklingskartan har inte stickspår till sågverket på Lövholmen eller till Smurfit Westrock ritats in. Verksamheterna ska dock behålla sin koppling till järnvägen. Skälet är att ovanstående utreds parallellt med järnvägsplanen. En tät dialog sker mellan Trafikverket, kommunen och näringslivet. I järnvägsplaneprocessen kommer även allmänheten att bli inbjuden till samråd.

Resecentrumet och stationsområdet

Resecentrumet introducerar en ny funktion och är navet i stadskärnan. Här skapas ett landmärke, tillika en mobilitetshub, som sammanför olika transportsätt. I och kring byggnaden finns tågstation med perronger, bil- och cykelgarage, vändplan och torgytor med flera funktioner. Hit flyttar även busstationen från nuvarande plats vid Sundsgatan. Utöver att fungera som ett resecentrum är detta även ett komplement till befintlig stadskärna: en plats för publika funktioner, service och verksamheter som i sin tur genererar möten, aktivitet och attraktivitet. Kanske finns här en biograf eller ytor för hotell, kontor och konferenser, caféer och restauranger. I eller i anslutning till resecentrumet kan det med fördel även finnas funktioner som livsmedelsbutik, apotek, paketskåp och annat

Bild 4 Exempel på broutformning som möjliggör passage för båtar. Foto: Adobe Stock Photos

Bild 5 Vy över Munksjöbron i Jönköping. Foto: Hampus Svensson, Ramböll

som underlättar vardagen för både Piteborna och besökare.

Resecentrumet placeras i närheten av nuvarande fyrvägskorsning vid Timmerleden (väg 506)/Västergatan. Lokaliseringen har föregåtts av en rad analyser med utgångspunkt i närhets- och tillgänglighetsprinciper. Denna placering förstärker befintliga kopplingar och bidrar till att skapa nya flöden mellan flera viktiga stråk och stadsdelar, samt möjliggör att stadskärnan växer. Det är därför optimalt för stadslivet, men också ur en hållbar mobilitetssynpunkt. Resecentrum blir därför både en viktig entré till staden och en länk mellan de olika stadsdelarna. Platsen kan även fungera som en passage och minska järnvägens barriäreffekt mellan stadskärnan och Sörfjärden. Se även *Tema Stråk och kopplingar.*

Tema: Trafik och kommunikationer

Flytt av Timmerleden (väg 506) till en ny väglänk med bro över Sörfjärden och flytt av godsbangården från Västermalm är en förutsättning för att kunna utveckla de centrala delarna av Piteå med både bostäder som inte utsätts för dagens buller och luftföroreningar orsakade av trafiken på Timmerleden (väg 506), men även ett mer effektivt nyttjande av marken som nu används för Timmerleden (väg 506) och bangården.

I programförslaget har det bedömts att en brolösning är mer fördelaktig framför en tunnellösning. Detta bland annat med anledning av projektets omfattning samt behovet av en trafikomledning under en lång tid. För inspiration för hur en bro över fjärden skulle kunna upplevas och samtidigt möjliggöra passage för olika typer av båtar, se bild 4 och bild 5.

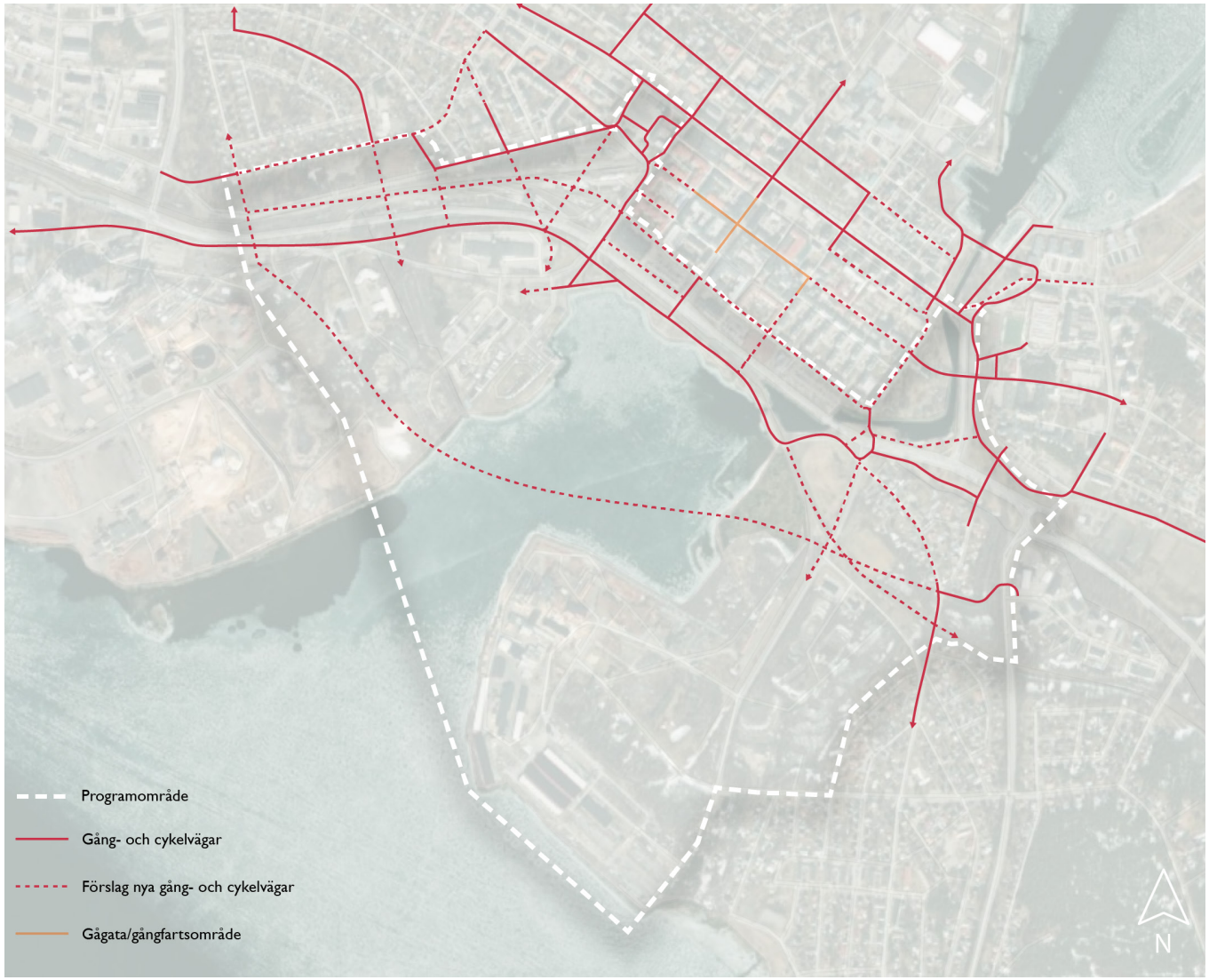

Bild 6 Programområdets samt intilliggande områdens befintliga och föreslagna vägnät. Ortofoto: Lantmäteriet

Gående och cyklister

En central del i att skapa en attraktiv och livskraftig stadsdel är att främja hållbara transportsätt. Att lyfta gång- och cykeltrafik genom att skapa goda förbindelser mellan stadsdelar är en av åtgärderna som möjliggör den hållbara mobiliteten.

Gång- och cykelvägnätet kompletteras både med de stråk som redan finns som förslag i kommunens handlingsprogram för gång och cykel, och med nya stråk. Ett nytt gång- och cykelstråk föreslås på den nya länken över Sörfjärden. I den befintliga järnvägens läge föreslås en gång- och cykelväg som knyter ihop stråket längs Södra hamn och bostadsområdet öster om Munksundsvägen. Några nya stråk föreslås även inom det befintliga bangårdsområdet. Dessa kommer att behöva justeras utifrån bebyggelsestrukturen. Det viktiga är att behålla förslagets intention om att skapa ett tätt rutnät av huvudstråk som liknar det centrala rutnätet. Stråken som visas i bild 6 behöver inte i alla lägen vara separerade gång- och cykelstråk utan kan på vissa gator vara exempelvis cykling i blandtrafik. Fyra gång- och cykelstråk planeras mellan centrum och Södra hamn och minst tre stråk behöver fortsätta över/under Timmerleden (väg 506) och järnvägen till området på Västra kajen. Hur dessa sedan fortsätter inom området Västra kajen behöver utvecklas parallellt med områdets utformning. Befintlig planfri gång- och cykelpassage mellan sjukhuset och Strömsborg behöver fortsatt finnas. Alla passage med järnvägen blir planfria.

En ny väglänk med bro över Sörfjärden skapar goda förutsättningar för ökad trafiksäkerhet både för de gående och cyklister som färdas på den nya korsningsfria länken och även längs eller över den befintliga Timmerleden (väg 506). Troligtvis kommer många att välja att gå eller cykla längs stranden på den nya stadsgatan i stället för att välja bron men det är bra att redan i planeringen ta höjd för möjligt utrymme för gående och cyklister på bron.

Att skapa en tillgänglig och säker trafikmiljö kan handla om många olika former av insatser och målsättningen bör vara att minska risken för allvarliga konsekvenser om/när en olycka ändå inträffar. Låg hastighet är den enskilt viktigaste parametern för att höja trafiksäkerheten, speciellt i urbana miljöer där hela paletten av trafikslag ska samsas. Genom att leda genomfartstrafiken över bron kan hastigheten på den

befintliga Timmerleden (väg 506) sänkas. I dagsläget bjuder vägens utformning in till relativt höga hastigheter. Det är därför viktigt att utformningen anpassas till den sänkta hastigheten för att få förväntade säkerhetseffekter.

Med minskade biltrafikflöden, sänkt hastighet och utformning som prioriterar oskyddade trafikanter kommer framkomligheten för gående och cyklister som vill korsa Timmerleden (väg 506) att bli betydligt bättre än i dag.

Kollektivtrafik och Resecentrum

I dagsläget finns ingen persontrafik på järnväg inom kommunen men den planerade Norrbotniabanan och ett centralt placerat resecentrum kommer ha stor betydelse för Piteborna och skapa en ny och mer hållbar möjlighet att arbetspendla exempelvis till Luleå och Skellefteå. Därtill kommer det nya resecentrumet samla både regional och lokal busstrafik, vilket möjliggör för multimodala resor.

Pendlarparkering för bil i anslutning till resecentrum behövs för att säkerställa att det ska bli en tillgång för boende och verksamma i hela kommunen.

Utöver detta är det viktigt med säkra och attraktiva cykelparkeringar i direkt anslutning till resecentrum och möjlighet att ta med sig cykeln på både buss och tåg bör utredas. Att det erbjuds ett varierat utbud av delade mobilitetstjänster i anslutning till resecentrum är också en viktig del i att uppmuntra hållbara resor och möjliggöra multimodala färdsätt.

För centrala Piteå är det viktigt att minska mängden biltrafik. Här kan *Mobility Management* i anslutning till resecentrum vara ett redskap. Det handlar om att påverka efterfrågan i stället för utbudet. Centralt är ”mjuka” åtgärder som innefattar kommunikation, information, organisering/samordning av tjänster vilket kan öka effektiviteten av ”hårda” åtgärder. Syftet är att främja hållbara transporter genom att förändra resenärers attityder och beteenden.

Bild 7 Planprogrammets kollektivtrafikstråk i form av busslinjer och järnväg/resecentrum. Ortofoto: Lantmäteriet

Vid val av mobilitetsåtgärder för resecentrum är bland annat följande aspekter viktiga:

- Åtgärdernas förväntade effekt
- Olika åtgärder riktade mot olika målgrupper
- Trygghet och säkerhet
- Uppföljning åtgärdernas verkliga effekter

Verksamheterna på båda sidor Sörfjärden saknar idag bussförbindelser och det behöver ses över hur dessa kan kopplas på ett bra sätt till det lokala busslinjenätet.

Bild 8 Planprogrammets övergripande väglänk över Sörfjärden samt huvudgator. Ortofoto: Lantmäteriet

Biltrafik

Timmerleden (väg 506) skapar i sin befintliga dragning en barriäreffekt, en stor bullerkälla och bidrar till att kommunen riskerar att inte uppfylla kommande luftkvalitetsnormer enligt de nya EU-direktiven. Dessa fakta ligger till grund för förslaget att skapa en ny väglänk över Sörfjärden med syfte att leda om genomfartstrafiken som i dagsläget går på Timmerleden (väg 506) och även till viss del Sundsgatan. Timmerledens (väg 506) befintliga sträckning genom centrala Piteå blir kvar, men görs om till en stadsgata med utformning som bidrar till ökad trafiksäkerhet för såväl gående och cyklister som bilister. Mindre trafik på Timmerleden (väg 506) innebär lägre bullernivåer och bättre luftkvalitet jämfört med dagens situation. Detta är en förutsättning för stadskärnans utbyggnad. Vidare möjliggör en omdragning även en smalare gatusektion, det vill säga att ytor som idag är kopplade till vägens funktion frigörs, vilket öppnar upp möjligheter för ny bebyggelse i området och genom det förlänga centrum och koppla ihop staden med vattnet. I det övergipande gatunätet kommer Bryggargatan ta över Västergatans funktion som huvudlänk mellan Norra Ringen och Timmerleden (bild 8).

Vilka effekter en ny väglänk och broförbindelse över Sörfjärden skulle ha på trafiken i centrala Piteå har studerats i en trafikanalys (WSP, 2024). Trafikanalysen har genomförts med hjälp av kommunens trafikmodell Visum. Den kan simulera och beräkna effekten av olika förändringar i trafiknätet. Trafikanalysen visar att en ny väglänk över Sörfjärden skulle ge en markant effekt på Piteås centrala trafiksystem jämfört med framtidsflöden utan den nya väglänken. Cirka 10 000 fordon per dygn skulle enligt simuleringen flyttas över till den nya länken, varav den största delen kommer från befintliga Timmerleden (väg 506). Genomfartstrafiken får med den nya väglänken en korsningsfri sträcka över Sörfjärden vilket bidrar till både ökad framkomlighet och ökad trafiksäkerhet.

Samtidigt som omdragningen av Timmerleden (väg 506) öppnar upp för potentiella fördelar är det viktigt att notera att konsekvenserna av en sådan åtgärd ännu inte är fullständigt utredda. Bullernivån i centrum minskar och gynnar speciellt dem som rör sig och bor nära Timmerleden (väg 506), men bron över Sörfjärden tillkommer som en ny bullerkälla. Den

nya väglänken går inte igenom utpekade natur- eller kulturområden, men kommer oundvikligen påverka fjärdens naturliv samt landskapsbilden. Dessa konsekvenser behöver utredas närmare i kommande detaljplaneprocesser för att säkerställa att beslutet gynnar både miljön och samhället på lång sikt.

Parkering

Utbud, avgifter, lokalisering och utformning av parkeringar har ett stort genomslag på bilanvändningen. Därför behöver parkering behandlas integrerat i den fortsatta planeringen av området. De mål som kommunen har kring färdmedelfördelning, utveckling av stadens centrum, satsningar på kollektivtrafik och ökad hållbarhet är inte möjliga att förverkliga utan en genomtänkt parkeringsstrategi som är integrerad med den fysiska planeringen av området.

För att uppmuntra hållbara färdmedel samt bidra till ett mer effektivt användande av centralt belägen mark föreslås parkeringsfrågan, tillsammans med mobilitetsfrågan, utredas vidare. Hur stor del av de parkeringsytor som tas i anspråk behöver ersättas? Vilka parkeringsfunktioner kan samnyttjas? Vilka parkeringsytor kan samlas i ett parkerings- eller mobilitetshus och var bör det lokaliseras? Hur kan utbud, avgifter, lokalisering och utformning av parkeringar bidra till minskad bilanvändning?

För tillkommande bostäder och verksamheter behöver kommunens parkeringsnorm tillämpas men reducering kan göras genom gröna parkeringsköp och/eller samnyttjande. I vanliga fall är det upp till entreprenören att ta initiativet till gröna parkeringsköp, men det är också möjligt för kommunen att ställa kravet, exempelvis som krav i markanvisning.

Tema: Stråk och kopplingar

Tydliga siktlinjer och stråk för oskyddade trafikanter behöver finnas för att koppla ihop Sörfjärden med staden.

Social hållbarhet är en viktig aspekt i utformningen av programområdet. I likhet med Piteå kommuns Plan för hållbarhet (2020) och visionen om ett Piteå för alla – är det av stor vikt att alla invånare och besökare kan röra sig i staden på lika villkor och känna sig trygga. Genom tydliga kopplingar, god överblickbarhet och orienterbarhet samt obrutna siktlinjer kan såväl läsbarhet av stadsrummet som trygghet främjas. Det i

Bild 9 Programområdets stråk och kopplingar för oskyddade trafikanter, stråk mot Sörfjärden från centrum är numrerade. Ortofoto: Lantmäteriet

sin tur skapar närhet och mer välanvända stråk, vilket i förlängningen ger attraktiva offentliga miljöer där människor möts och den sociala hållbarheten kan stärkas. Med dessa insatser kan även barriäreffekterna av vägar och järnväg minska i stadskärnan.

I likhet med *Solander Ring* pekar planprogrammet ut fyra passager/stråk som löper mellan Sörfjärden och stadskärnan genom järnvägen (bild 9).

1. Den första ligger i östra delen i anslutning till resecentrum i Västergatans förlängning.
2. Den andra i Uddmansgatans förlängning.
3. Den tredje finns i Kyrkbogatans förlängning och löper över det som i dag är en matvarubutik. Detta innebär inte att verksamheten ska flytta, men visar på en möjlighet till att förlänga stråket vidare ut mot Timmerleden (väg 506) och järnvägen om fastigheten i framtiden skulle stå till förfogande.
4. Den fjärde och östligaste passagen finns i Trädgårdsgatans förlängning och knyter samman grönstråket som löper runt programområdet med Sörfjärden.

Bild 9 visar också fler passager och stråk som anses lämpliga för att koppla ihop staden. Vissa av dessa finns i dagsläget och är viktiga att behålla även i framtiden, till exempel den planfria gång- och cykelpassagen under Timmerleden (väg 506) mellan sjukhuset och Strömsborg.

Det är ännu inte beslutat hur passager för oskyddade trafikanter genom järnvägen kommer att ske. Det kan röra sig om broar eller tunnlar eller båda delarna. Frågan utreds och diskuteras gemensamt av kommunen och Trafikverket. Passagen ska dock inte enbart ses som en del av infrastrukturen utan inneha egna upplevelsevärden. Här finns möjlighet att arbeta med olika fysiska element för att forma inkluderande offentliga miljöer som kan ses som nya entréer mellan stadsdelarna eller som landmärken med egna starka arkitektoniska uttryck. Det kan till exempel röra sig om extra breda tunnlar som fungerar som marknadsgator under sommaren, eller broar med solterrasser eller fågelskådarplatser. Det är avgörande för den hållbara mobiliteten i staden att passagerna också utformas tillgängligt för såväl gående som cyklister med fokus på lämpliga lutningar, materialval, ljusinsläpp, belysning med mera.

Allt detta ska stärka kopplingen mellan vattnet, programområdet och övriga stadskärnan då syftet bland annat är att göra Sörfjärden med dess vatten och gröna stråk till stadskärnans huvudsakliga offentliga plats året om. En förutsättning är dock att väl avvägda och väl utformade insatser genomförs, exempelvis ska siktlinjerna som löper mellan stadskärnan och vattnet tydliggöras. Därtill är omvandlingen av Timmerleden (väg 506) från huvudled till stadsgata en förutsättning för att minska barriäreffekten och minska den upplevda distansen mellan vattnet och staden. Barriäreffekten och nyttjandet av stråk och passager påverkas även av avstånden mellan passagerna. Dessa bör upprepas med inte alltför långa mellanrum.

Bild 10 Illustration som visar ett exempel på passage över järnvägen. Bildkälla: Europan 17, Solander Ring.

Bild 11 Illustration som visar ett exempel på grångtunnel under järnvägen. Bildkälla: Europan 17, Reclaiming territories.

Tema: Gröna värden

Grönområden är väsentliga för att hantera klimatrelaterade risker. Befintliga grönområden ska därför bevaras och grönstrukturen inom hela området ska utvecklas. Den biologiska mångfalden måste stärkas, inte minst på grund av att detta är ett sätt att skapa resiliens mot klimatförändringarna. Här finns goda förutsättningar att stärka Piteås identitet ytterligare genom att medvetet anlägga växtlighet som tillhör den norrbottniska floran. Likt förslaget i *Solander Ring*, (bilaga 1) skapas ett grönt sammanhängande stråk som löper från Sörfjärden, längs Södra hamn, via Trädgårdsgatan, Sundsgatan, förlängningen av Bryggargatan och ner mot vattnet igen. Sträckningen sammanfaller med spåren av den ursprungliga ö som utgjorde Piteå och omfamnar den gamla stadskärnan (bild 12). Samtidigt är detta tänkt att bli ett urbant ekosystem, och ett pollinatörsstråk, som sammanfogar nya och gamla strukturer. Det fylls av befintliga och nya parker, trädgårdar samt natur- och grönytor som ytterligare förstärker kopplingen mellan stadskärnan och Sörfjärden samt vidare mot Nördfjärdens grönstråk. Detta ska vara stadskärnans huvudsakliga offentliga rum med attraktiva vistelseplatser för både människor och djur, oavsett årstid, och upplevas tillgängligt för alla.

Bild 12 Programområdets park- och naturområden samt markutfyllnad. Ortofoto: Lantmäteriet

Västra kajen utgörs i grunden av ett större grönområde som fylls med aktiviteter och övrigt innehåll. Här finns möjlighet att nyttja de gröna värdena till såväl rekreation som idrott. Strandpromenaden längs Södra hamn utökas och förbättras, här kan en mindre markutfyllnad bli aktuell för att höja kvaliteten och omfattningen på området. I den östra delen av programområdet omvandlas grönområdet och markutfyllnaden närmast vattnet till en naturpark. Vistelse i miljön kommer fortsatt att vara möjlig, men begränsad tillgång till området kommer bli en realitet på grund av ny bro och vägdragning, samt de översvämningsrisker som finns.

För att grönområden ska vara så rekreativa platser som möjligt är ljudmiljön viktig. Buller är ett stort hälsoproblem i våra stadsmiljöer. Därför kan det behövas bullerdämpande insatser kring Sörfjärden både vad gäller järnvägen, vägstrukturen och den nya bron. Likt övriga delar av programförslaget behöver ovanstående föregås av dialog och utredningar för att säkerställa en så bra lösning som möjligt för såväl delar av som hela stråket, under alla årstider.

Tema: Bebyggelse och markanvändning

Norrbotniabanan kommer att medföra betydande förändringar i stadsstrukturen i Piteå. Markområden kommer att frigöras från sina nuvarande ändamål, medan andra kommer att anpassas till järnvägens behov. Ett exempel är etableringen av resecentrum vid korsningen Västergatan/Timmerleden (väg 506) som skapar en sammanslagning av tåg- och busstrafik, vilket resulterar i att busstationen flyttas från nuvarande plats vid Sundsgatan och frigör ett helt kvarter mitt på Västermalm. Norrbotniabanan aktualiserar även behovet av att flytta godsbangården till ett mindre störningskänsligt läge utanför Piteå. Detta är en förutsättning för utvecklingsförslaget och en utredning kommer att ske i kommande process.

Godsbangården utgör idag en stor barriär i staden och frigörandet av ytan innebär att omkringliggande stadsdelar och stadskärnan kan växa ihop genom utvecklingen av Västermalm. Här öppnas också en möjlighet upp för att öka invånarantalet genom att skapa nya varierande boendemiljöer och upplåtelseformer i linje med kommunens bostadsförsörjningsprogram (Piteå, 2023).

Tack vare den nya vägförbindelsen över Sörfjärden kan Timmerledens funktion och karaktär förändras till stadsgata, vilket även möjliggöra ny bostadsbebyggelse mot Sörfjärden.

I enlighet med Riktlinjer för bebyggelse i Piteå Centrum ska stadsutvecklingen följa Piteås historiska bebyggelseprincip av en småskalig rutnätsstad, men med moderna inslag av större skala (Piteå, 2022). Ett av planprogrammets syften är bland annat att möjliggöra upp till 1000 nya bostäder i stadskärnan. Om det är en möjlig eller lämplig omfattning i relation till täthet, grönska, klimatanpassning och stadsmässighet behöver studeras mer i detalj i efterföljande skede av stadsutvecklingsprocessen. Förtätningen ska däremot inte enbart utgöras av bostäder utan av en blandstad med inslag av exempelvis verksamheter, offentlig och kommersiell service och publika mötesplatser. I takt med att Sörfjärden utvecklas och nya bostäder byggs kommer behovet av utbildningsplatser i stadskärnan också att växa. Behovet av skola och/eller förskola behöver tillgodoses inom programområdet och utredas vidare i efterföljande process.

Bild 13 Markanvändning inom programområdet, ikonerna visar olika typer av markanvändning som kan vara möjlig på områdena. Ortofoto: Lantmäteriet

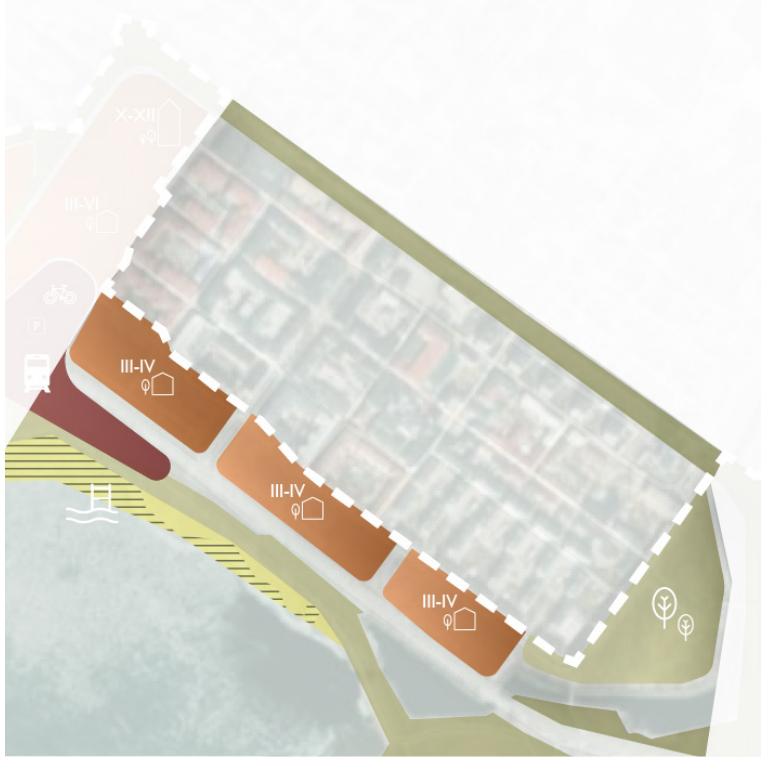

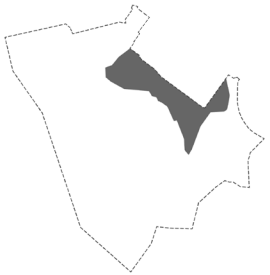

Bild 14 Markanvändning på Häggholmen. Romerska siffror anger våningsantal på bebyggelsen.

Häggholmen och Södra hamn

Häggholmen är en av Piteås äldsta stadsdelar där i synnerhet de småskaliga miljöerna kring Storgatan, Uddmansgatan och Rådhustorget har högt bevarandevärde (Piteå, 2022). Längs Timmerleden (väg 506) finns en varierad bebyggelse från mitten av förra seklet och framåt. Den utgörs av både flerbostadsbebyggelse, verksamheter och markparkeringar. Förutsättningarna är goda att genom förtätning bidra till att minska barriäreffekter i omformandet av befintliga Timmerleden (506) till en ny stadsgata på gående och cyklisters villkor. Detta sker företrädelsevis genom lägre till- och påbyggnader i befintliga kvarter (bild 14). Nybyggnation kan ske på lämpliga platser med anpassning till skala och rutnätsplan. Förtätningen kan även bidra till att skapa en ny årsring på Häggholmen och möjliggöra för fler dag- och nattaktiviteter, med mervärden som fler centrala arbetsplatser, publika mötesplatser och arkitektoniska värden. För att säkerställa kopplingen till Södra hamn och Sörfjärden är det viktigt att tydliga siktlinjer mellan stadskärnan och vattnet behålls och inte byggs för. Likt för övriga delar av programområdet så behöver detta föregås av dialog och mer ingående studier av vad som är möjligt och lämpligt att uppföra på Häggholmen, även i förhållande till buller och skyddsavstånd till exempelvis järnvägen.

För Södra hamn ges möjlighet till utveckling längs hela strandpromenaden såväl på land som i vattnet i kombination med en förhöjd kvalitet på grönområdet för att förbättra rekreativa värden. Här finns plats för olika typer av restauranger och caféer, varför inte i form av en eller flera restaurangbåtar? Småbåtshamnen ges förutsättningar för att främja ett rikare båtliv. Därför ska fjärden hållas farbar och bron över Sörfjärden möjliggöra passage för båtar av olika storlek till och från Södra hamn och Västra kajen. Nuvarande kanal kommer även fortsättningsvis fungera som en länk mellan norra och södra skärgården för samma typ av båtar som trafikerar leden idag.

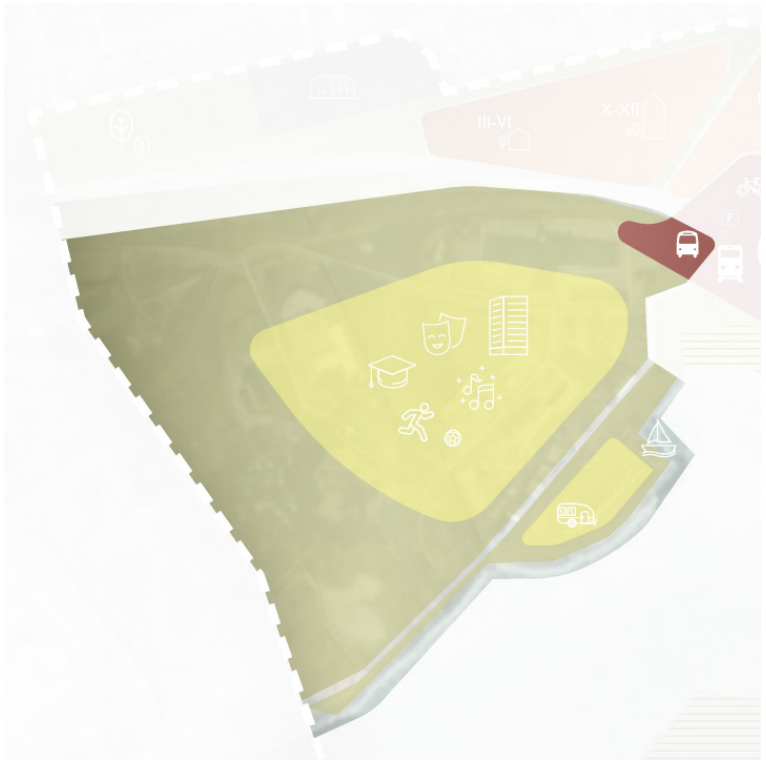

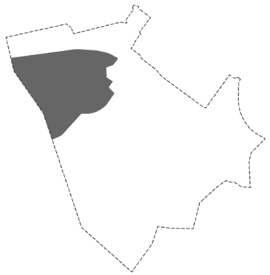

Bild 15 Markanvändning på västra kajen. Ikonerna visar olika typer av möjlig markanväning.

Västra kajen

Västra kajen utgörs i grunden av ett stort vattennära grönområde som fylls med aktivitet och innehåll. Platsen erbjuder en unik möjlighet att experimentera med olika typer av markanvändning, både temporär och permanent, året om. Det ger goda förutsättningar till att möta Piteås stora säsongvariation med toppar i evenemang och aktiviteter som lockar ett stort antal besökare och dalar då det är tämligen lugnt. Här finns även utrymme för flexibilitet kopplat till kulturella och kreativa näringar, utbildning, idrott och rekreation samt olika typer av evenemang. Mark- och vattenområdet vävs samman till en naturlig plats för såväl vinter- som sommaraktiviteter. Under vintertid kan även stadens stråk förlängas ut på isen med promenad-, skridsko- och skidspår. Marinan utvecklas och potentialen är god för ytterligare hotell som kan möta behovet av övernattning vid områdets olika evenemang och aktiviteter. Här finns möjlighet att erbjuda panoramavyer över vattnet och staden!

Västra kajen har alla förutsättningar att bli ett populärt besöksmål, så även för långväga besökare som erbjuds möjlighet till ett hållbart resande tack vare närheten till resecentrum. Utvecklingen behöver dock föregås av mer detaljerade studier och dialog med näringsliv, civilsamhälle och allmänhet för att uppnå planprogrammets vision. Inte minst för att förändringarna föranleder att vissa av dagens markanvändningar inte längre kan pågå, exempelvis behöver snöupplaget flyttas till en annan del av staden. Det är heller inte klarlagt om räddningstjänsten kommer vara kvar i sina lokaler. Vidare behöver den föreslagna bron över Sörfjärden planeras i relation till befintliga och kommande verksamheter. Samtidigt behöver det finnas en medvetenhet om att bron och den nya väglänken kommer innebära en ökad störning för vissa områden.

Bild 16 Markanvändning Västermalm. Romerska siffror anger våningsantal på bebyggelsen.

Västermalm

I enlighet med *Solander Ring* (bilaga 1) utvecklas Västermalm till en livlig blandstad med ett stadsmässigt uttryck i anslutning till resecentrum. Stadsdelen blir tillsammans med Häggholmen och intilliggande kvarter en del av Piteås stadskärna, en huvudmötesplats för såväl beoende som besökare. Stadsdelen fylls av, utöver bostäder, handel, kontor, restauranger och caféer samt övriga dag- och nattverksamheter. Här finns möjlighet till en mer hållbar vardag med direkt närhet till kollektivtrafik, stadsliv och rekreation.

Bebyggelsen ska i huvudsak uppgå till mellan tre och sex våningar, men enligt *Riktlinjer för bebyggelsen i Piteå Centrum* (2022) finns här även goda förutsättningar för en högre skala, tio våningar och uppåt och gärna i mindre kluster (bild 16).

Utgångspunkten för utvecklingen av Västermalm ska vila i rutnätsstadens principer med stor hänsyn till kulturhistoriska och gröna värden. Planprogrammets ambition, i likhet med *Solander Ring* (bilaga 1), är att den gamla godsbangården ska vara läsbar i stadsmiljön och att väl valda delar, så som räls, riktningar och byggnader, vävs in i den nya bebyggelsen. Genom att förlänga gator som Härdargatan, Krangatan och Bäckgatan i väst och Bryggargatan norr om bangården skapas naturliga flöden i och genom det nya området.

När Västermalm förtätas och hårdgörs måste också stor hänsyn tas till olika typer av klimatanpassningar. Tätheten får inte ske på bekostnad av grönskan och dess inneboende ekosystemtjänster. En viktig del av detta är hanteringen av dagvatten, som också kan bidra till positiva gestaltningsinslag i staden.

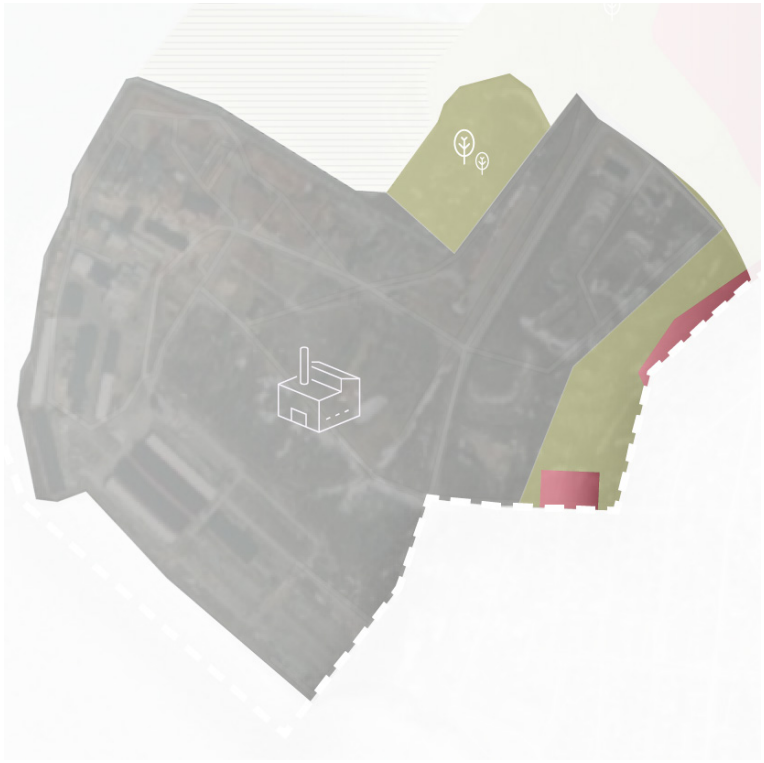

Bild 17 Markanvändning vid sågverket/Lövholmen. Ikonerna visar olika typer av möjlig markanväning.

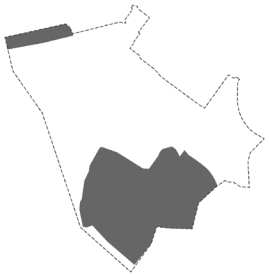

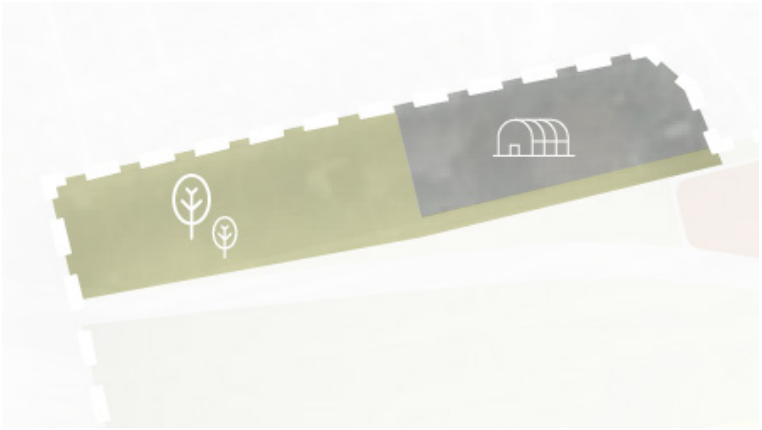

Bild 18 Markanvändning norr om bangården i Västermalm. Ikonerna visar olika typer av möjlig markanväning.

Sågverket och Lövholmen

En stor del av programområdet utgörs av befintliga och kommande verksamhets- och industriområden. Sågverket behåller sin verksamhet och koppling till järnvägen, vilket kommer behandlas vidare i Trafikverkets järnvägsplan och i samtal med kommunen (bild 17). Något längre öster ut på Lövholmen byggs just nu ett nytt verksamhetsområde, vilket innebär att snöupplaget flyttas till en annan plats i staden. Det är viktigt att dessa företag får fortsätta verka och utvecklas. Hur denna del av programområdet kan kopplas till den nya väglänken över Sörfjärden kommer utredas vidare i efterföljande process. Samma gäller den nya bron med eventuell nödvändig markutfyllnad ut i Sörfjärden.

I områdets östligaste del finns ett grönområde som buffert mot angränsande bebyggelse, men även ett stråk med befintlig bostadsbebyggelse och ett område planlagt för bostäder. Här är närheten till eventuellt störande verksamheter viktigt att ta hänsyn till vid framtida exploatering.

Verksamhetsområde norr om bangården

Norr om bangården i Västermalm, intill Bergviksvägen, finns ett mindre verksamhetsområde som enligt gällande detaljplan lämpar sig för icke störande verksamhet (bild 18). I och med bangårdens upphörande finns här goda möjligheter att väva samman området med den nya blandstaden och övriga omkringliggande stadsdelar.

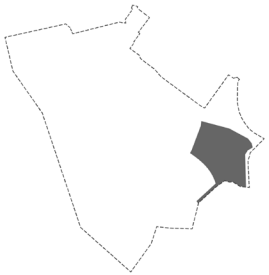

Bild 19 Markanvändning på Strömsborg och Klubbgärdet. Romerska siffror anger våningsantal på bebyggelsen.

Strömsborg och Klubbgärdet

För Strömsborg och en mindre del av Klubbgärdet med sin villabebyggelse föreslås ingen förändring (bild 19). Det som är avgörande för att dessa områden ska kunna fortsätta vara goda boendemiljöer är att insatser kopplade till såväl järnvägen och bron som vägstrukturer sker för att minska bullerstörning och risker. Därtill behöver en koppling finnas för gående och cyklister mellan Strömsborg, Klubbgärdet och Sörfjärden, men även omkringliggande stadsdelar. Detta för att främja inkludering i stadskärnan och möjlighet till en gen och hållbar förflyttning. Strömsborg riskerar annars att bli omringad av större barriärer, avskilt från övriga stadsdelar likt en ö. Dialog och utredningar behöver ske i kommande stadsutvecklingsprocess samt i järnvägsplanen.

3 Konsekvenser och utredningsbehov

För att kunna vidareutveckla planprogrammet till mer genomförandeinriktade detaljplaner kommer flera olika analyser och utredningar behöva genomföras. Utvecklingens konsekvenser behöver också utredas vidare för att planläggningen ska bli så hållbar som möjligt. Nedan listas rekommenderade utredningar med mera som bör genomföras under kommande stadsutvecklings- och detaljplaneprocesser. Behovet av utredningar kan komma att ändras i takt med att planläggningen fortskrider. Fokus ligger på att skapa en hållbar utveckling med Agenda 2030 och kommunens övriga hållbarhetsmål i sikte. Avsnittet innehåller även en översiktlig beskrivning av miljökonsekvenser och kan tjäna som inspel till efterföljande strategisk miljöbedömning.

Översiktlig beskrivning av miljöpåverkan och konsekvenser

Planprogrammet visar kommunens viljeriktning och beskriver hur programområdet skulle kunna utvecklas i framtiden. Den preliminära bedömningen är att genomförande av planprogrammet kan riskera att medföra betydande miljöpåverkan. Eftersom många frågor är fortsatt oklara, exempelvis järnvägens exakta dragning och omfattning, flytt av godsbangård och väglänk med bro över Sörfjärden behöver programmet ses som en vision. Därför är bedömningen att det i nuläget inte är lämpligt eller möjligt att genomföra en strategisk miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt miljöbalkens 6 kap 11§. Däremot har det på en övergripande nivå genomförts en översiktlig beskrivning av vilka miljöaspekter som kan komma att påverkas, dess möjliga konsekvenser samt vad som behöver utredas vidare i efterföljande planprocesser. Som underlag har samma utredningar nyttjats som för planprogrammet, vilka redovisas i bilaga 1. Därtill har information inhämtats från bland annat Länsstyrelsen Norrbotten. Inga frågor som rör den sociala hållbarheten har ingått i denna beskrivning då fokus legat på miljöfrågor.

För att beskriva ovanstående har programförslaget ställts emot ett nollalternativ. Nollalternativet är ett ”framskrivet nuläge” och ska beskriva hur det nuvarande tillståndet i miljön förväntas förändras i framtiden om planen eller programmet inte antas och genomförs.

Nollalternativet förutsätter följande:

- Järnvägen byggs ut inklusive en järnvägsstation, antal spår är ovissa.
- Antal passager under/genom järnvägen är ovissa.
- Timmerleden (väg 506) fortsätter att vara en genomfartsled, ingen väglänk med bro byggs och ingen markutfyllnad i Sörfjärden genomförs.
- Busstationen ligger kvar på sin nuvarande plats.
- Godsbangården ligger kvar på sin nuvarande plats.
- Västra Kajen, Södra hamn och Sörfjärden används som idag.
- Inga riktade insatser för att främja biologisk mångfald och gröna (spridnings)korridorer för flora och fauna. Inget sammankopplat grönstråk.
- Ingen sanering av mark genomförs.

⊕ Positivt ⊖ Negativt ○ Ingen eller liten positiv/negativ påverkan	**Nollalternativ**	**Programförslag**
Markföroreningar	⊖ Inom området finns varierande markföroreningar och föroreningsgrad. Generellt kommer ingen mark inom området att hanteras eller saneras, vilket inte bidrar till miljömålet om giftfri miljö. ⊕ För det nya bostadsområdet på Lövholmen intill vattnet kommer det krävas utredningar för att avgöra eventuell föroreningsgrad. I samband med exploatering kan det krävas marksaneringar.	○ Inom området finns det markutfyllnader där jordmassans innehåll är oklar och det behövs därför fler mätningar för att avgöra mer exakta förhållanden innan exploatering eller detaljplanering. ⊖ Inom området finns varierande markföroreningar och föroreningsgrad. Markföroreningar från tidigare deponi, industrier och tågverksamhet pekas speciellt ut. Ny bebyggelse kan röra upp föroreningar och bidra till att dessa sprids. ⊕ Saneringar och borttagning av förorenade massor kommer bli aktuellt, vilket kan främja miljömålet om giftfri miljö.
Sulfidjordar	⊕ Inga sulfidjordar påverkas därför minskar risken för negativ påverkan på mark och vatten.	⊖ Schaktning i sulfidjordar innebär en risk för föroreningar i mark och vatten. ⊖ Pålning har utpekats som en lämplig grundsättning i vissa delar av området. Sulfidjordar påverkar dock pålarnas livslängd, vilket bör inkluderas i byggnaders livscykelanalyser.
Buller	⊖ Järnvägen byggs ut. Omfattning och exakt dragning ännu inte beslutad. Norrbotniabanan är byggd för att klara fler tåg med tyngre laster i högre hastigheter och kan därför komma att ge ökad buller- och vibrationspåverkan. Utredning krävs för att fastställa påverkan och var det behöver göras förbättrande åtgärder. ⊖ Timmerleden (väg 506) kvarstår som genomfartsled. Andel invånare som är störda av fordonsbuller i de centrala delarna av Piteå är upp mot 40 % och har ökat de senaste åren. Om trafiken generellt fortsätter att öka så kommer fler att störas av fordonsbuller.	⊖ Järnvägen byggs ut. På en sträcka öster om Munksundsvägen kan det bli en rockad mellan järnväg och väg vilket innebär en ändrad ljudbild för bostäderna i Strömsborg och Klubbgärdet. Norrbotniabanan byggs för att klara fler tåg med tyngre laster i högre hastigheter och kan därför komma att ge ökad buller- och vibrationspåverkan. Utredning krävs för att fastställa påverkan och var det behöver göras förbättrande åtgärder. Detta gäller hela sträckan genom tätorten. ⊖ Den nya väglänken utgör en ny vägbullerkälla nära bostäder i Strömsborg och Klubbgärdet samtidigt som järnvägsbullerkällan flyttas. Utredning krävs för att fastställa påverkan och var det behöver göras förbättrande åtgärder. ⊕ Timmerledens (väg 506) genomfartstrafik flyttas till ny väglänk över Sörfjärden. Det innebär en förbättrad ljudmiljö för stadskärnan, speciellt längs Timmerleden (väg 506).

⊕ Positivt ⊖ Negativt ○ Ingen eller liten positiv/negativ påverkan	**Nollalternativ**	**Programförslag**
Buller	○ Förslagets blandstad med 1 000 bostäder samt verksamheter längs Timmerleden och på bangårdsområdet är inte möjligt i nollalternativet. Endast några mindre områden tillkommer i centrum, vilka ger begränsad trafikökning och därmed liten påverkan på buller.	○ Förslagets blandstad med 1 000 bostäder samt verksamheter byggs längs Timmerleden och på bangårdsområdet vilket kommer att ge ökning i trafiken och därmed kan den påverka ljudmiljön. Biltrafiken går dock att minimera genom fokus på hållbara transporter
Luftföroreningar	⊖ Luftkvalitetsberäkningar har utförts, resultaten för partiklar PM10 visar att halterna överskrider MKN för alla undersökta gaturum i dagsläget. Om EU kommissionens förslag på sänkta gränsvärden vinner laga kraft kommer det bli ännu svårare att uppnå god luftkvalitet i centrala Piteå. Här krävs åtgärder. ○ Luftkvalitetsberäkningar visar att halter för kväveoxid (NO2) överskrids inte idag. Med den generella ökningen i trafiken kan värdena höjas men om elektrifieringen av trafiken i Piteå fortsätter ger det minskande bidrag till NO2 i urbana miljöer ○ Förslagets blandstad med 1 000 bostäder och verksamheter längs Timmerleden och på bangårdsområdet är inte möjligt i nollalternativet. Endast några mindre områden tillkommer i centrum, vilka ger begränsad trafikökning och därmed liten påverkan på luftkvaliteten	⊕ Att flytta cirka 10 000 fordon per dygn från centrum till en bro över Sörfjärden borde rimligtvis innebära positiva förändringar gällande PM10 halter i centrum, speciellt vid Timmerleden (väg 506). Men för att säkerställa en förbättring av luftkvaliteten krävs en helhetssyn på hela transportsystemet. ○ Den nya väglänken utgör en ny källa för luftföroreningar men i områdena runt den finns varken lika tät bebyggelse eller lika många personer som rör sig i jämförelse med stadskärnan. Dock kommer luftkvaliteten kunna försämras något i de bostadsområden som ligger närmast den nya väglänken. ○ Om beräknad trafik flyttas från Timmerleden (506) till en ny bro, och med utgångspunkt i den framtida trafikens stadigt minskande bidrag till NO2 i urbana miljöer kommer NO2 värdena att minska i centrum och inte överskrida MKN på den nya bron. ○ Förslagets blandstad med 1 000 bostäder samt verksamheter byggs längs Timmerleden (väg 506) och på bangårdsområdet vilket kommer att ge ökning i trafiken och därmed kan den påverka luftkvaliteten. Biltrafiken går dock att minimera genom fokus på hållbara transporter.

⊕ Positivt ⊖ Negativt ○ Ingen eller liten positiv/negativ påverkan	**Nollalternativ**	**Programförslag**
Vatten	⊕ Sörfjärden förblir orörd. ⊖ Risker finns för fortsatta föroreningar av grundvattnet då markföroreningar inte saneras.	⊖ Schaktning av sulfidjordar innebär risker för förorening av grundvattnet och Sörfjärdens vatten. ⊖ Påverkan på Sörfjärdens vatten och sediment genom anläggandet av en bro samt markutfyllnad. ⊖ Sörfjärden ska vara forsatt farbar för större båtar/segelbåtar vilket tillsammans med landhöjningen innebär muddringsarbeten. Detta är kostsamt och ger negativa konsekvenser för den långsiktiga ekonomiska hållbarheten. ⊕ Genom sanering av markföroreningar minskar risken för att dessa fortsatt förorenar grundvattnet. ⊕ Dagvattenhantering i ett större sammanhang kan bidra till att minska översvämnings- och föroreningsrisker.
Naturområden	⊖ Grönområden kvarstår i sin nuvarande utformning och innehåll. Inga riktade insatser för att främja biologisk mångfald eller spridningskorridorer genomförs.	⊕ Programmets utformning främjar nyttjandet av grönområden och bidrar till att koppla samman och utveckla naturvärden för människor, flora och fauna i och kring staden. Fokus på biologisk mångfald, spridningskorridorer m.m bidrar till en positiv hållbar utveckling. ○ En markutfyllnad i fjärden kan ha påverkan på naturvärden, såväl i negativ som positiv riktning beroende på hur utfyllnaden planeras och genomförs. Kan bli en del av ett naturligt strövområde och därigenom bland annat främja biologisk mångfald.

⊕ Positivt ⊖ Negativt ○ Ingen eller liten positiv/negativ påverkan	**Nollalternativ**	**Programförslag**
Olycksrisker	⊕ Om alla passager på huvudspåret blir planskilda främjar det trafiksäkerheten. Korsningar med stickspår till industrierna kan dock bli i plan så som de är idag. ⊕ I och med byggnationen av Norrbotniabanan kan godstransporter inklusive farligt gods som i dag sker på väg ledas om till järnvägen vilket är positivt eftersom detta generellt sett minskar olycksrisken. Nya järnvägsanläggningar är också generellt säkrare än äldre banor. ⊖ Nackdelen är dock att genom flytt från väg till järnväg kan mängden transporter med farligt gods genom centrala Piteå öka. ⊖ Timmerleden (väg 506) är fortsatt genomfartsväg med oförändrad utformning vilket medför olycksrisker för alla trafikanter. Dock inte utpekad som en farligt godsled.	⊕ Alla passager med huvudjärnvägen är planskilda vilket är mer trafiksäkert. Korsningar med stickspår till industrierna kan bli i plan så som de är idag. ⊕ I och Norrbotniabanan kan transporter med farligt gods som i dag sker på väg ledas om till järnväg vilket är positivt eftersom detta generellt sett minskar olycksrisken. Nya järnvägsanläggningar är också generellt säkrare än äldre banor. ⊖ Nackdelen är dock att genom flytt från väg till järnväg kan mängden transporter med farligt gods genom centrala Piteå öka. ⊕ Timmerleden formas om till stadsgata, vilket ger goda förutsättningar för ökad trafiksäkerhet för alla trafikanter. ⊕ Den nya väglänken kommer vara korsningsfri för genomfartstrafiken. ○ Programförslaget utgår från att den nya väglänken inte kommer att pekas ut som rekommenderad väg för farligt gods.
Landskapsbild	○ Den begränsade bostadsbebyggelsen som tillkommer enligt ÖP kommer inte ha en nämnvärd påverkan på landskapsbilden. Hur järnvägsspår och stationsområde utformas kan däremot ha desto mer påverkan och behöver utredas vidare i järnvägsplanen.	⊖ Programförslaget har stor påverkan på nuvarande landskapsbild, framför allt påverkas utblickar och upplevelsen av landskapet av den nya bron över Sörfjärden. ⊕ Väl utvalda landmärken med högkvalitativ gestaltning och nytillkommande bebyggelse som förhåller sig till stadskärnans kulturhistoriska värden och struktur kan dock bidra positivt till landskapsbilden. ○ Hur järnvägsspår och resecentrum påverkar landskapsbilden behöver utredas vidare i järnvägsplanen.

Fortsatt arbete

Markföroreningar och geoteknik

Det behövs fler utredningar, efterarbetningsåtgärder, skyddsåtgärder och saneringsåtgärder i varierande omfattning för att möjliggöra för bostäder eller annan bebyggelse. Masshantering vid schaktarbeten behöver hanteras på lämpligt sätt och klassificeras för eventuell hantering av farligt avfall. För att helt klargöra förhållanden för geoteknik samt grundvatten behövs även mer detaljerade undersökningar. Därtill är det lämpligt med objektspecifika undersökningar för varje enskilt byggnadsverk för att avgöra slutlig grundläggning.

Klimatanpassningar och klimatpåverkan

För att skapa en resiliens i stadsutvecklingen behöver lämpliga klimatanpassningar ske. I samband med dessa klargörs också hur de olika delarna av planområdet kan detaljutformas. Fördjupade utredningar krävs inför den fortsatta planeringen av exempelvis grönstrukturen, ledningsdragningar, dagvatten- och skyfallshantering. Frågor om eventuell havsnivåhöjning, översvämning, hantering av perioder av torka med mera behöver också vävas in i detta. Utöver detta är det viktigt att genom någon form av klimatscanning avgöra stadsutvecklingens klimatpåverkan/klimatavtryck samt ta ställning till vilken nivå som ska uppnås och med vilka insatser.

Trafik

Planprogrammet målar upp de grova penseldragen för trafiken. Fördjupning behövs för bland annat:

- Trafiknätverken och anslutningar till befintliga nätverk för alla trafikslagen behöver planeras mer i detalj.
- Konsekvenserna av en ny väglänk behöver utredas vidare parallellt med att både väglinje och anslutningar fastställs för ny väglänk över Sörfjärden. Likaså när järnvägens dragning, inklusive stickspår till industriområdena fastställs. Aspekter som behöver utredas kopplade till trafiken är bland annat luftkvalitet, buller, trafiksäkerhet och framkomlighet.
- Kapacitetsberäkningar kan behövas för vissa av anslutningarna.
- Trafikutredning för tillkommande bostäder, verksamheter och resecentrum inklusive mobilitets- och parkeringsutredning. Redovisning av förutsättningar och framtidsförslag för alla trafikslag, trafikens påverkan på omkringliggande vägnät, befintlig parkeringssituation och potential för hållbara transporter, parkeringsefterfrågan för bil och cykel för tillkommande bostäder, verksamheter och resecentrum samt olika möjliga mobilitets- och parkeringslösningar.
- Utformning och lokalisering av resecentrum inklusive tillhörande trafikfunktioner.
- Utreda ändringar som behöver göras för busslinjer när busstationen flyttas till resecentrum.
- Fortsatt utveckling av gång- och cykelvägnätet.

Flytt av godsbangården från centrum

För utvecklingen av programområdet är en flytt av bangården från stadskärnan helt avgörande. Det finns i dagsläget inga beslut tagna. Trafikverket utreder frågan vidare i dialog med kommun och näringslivet.

Landskapsanalys, kulturmiljö och arkitekturtävlingar

Programområdet har goda förutsättningar att rymma flera olika identitetsskapande landmärken. Den föreslagna bron över Sörfjärden samt resecentrum, men även passager genom järnvägen är exempel på platser som har potential att bli landmärken. För att höja kvaliteten och bjuda in till nytänkande identitetsskapande lösningar kan arkitekturtävlingar med fördel anordnas i kommande process. Detta kan dock inte ske utan att en programövergripande landskapsanalys genomförs, samt en kulturmiljöutredning på väl valda delar av programområdet. På så vis säkras en sammanhållen stadsutveckling som tar hänsyn till såväl kulturhistoria som framtidsvision.

Fortsatt planering

Planprogrammet utgör grunden för den fortsatta detaljplaneringen av programområdet. Sannolikt kommer området delas in i flera detaljplaner och ytterligare studier kan behöva genomföras för att avgöra mer i detalj hur stadsutvecklingen lämpligen ska ske. Programområdet kommer också att byggas ut etappvis.

Samverkan

Med Norrbotniabanan står Piteå inför en betydande utveckling som kan omforma stadens identitet och position inom regionen. Därför är det avgörande att de ställningstaganden som görs ser till helheten och vilka konsekvenser olika beslut kan få i framtiden. För att uppnå bästa resultat i den fortsatta planeringen är samverkan mellan olika aktörer därför mycket viktigt. Stadsutvecklingen är dessutom en kostsam process där ansvaret och förvaltningen kan delas upp mellan såväl offentlig som privat sektor. Det är också avgörande för den sociala hållbarheten att människor får komma till tals och att utvecklingen sker i samklang och lyhördhet inför människors behov och önskemål.

4 Källor

Förstudie Miljötekniska utredningar för planprogrammet för Sörfjärden, Tyréns, 2023-03-13
Miljöteknisk markundersökning Sörfjärden Piteå, Tyréns, 2024-05-20
Piteå kommuns översiktsplan, Piteå kommun, 2016-12-19
Plan för bostadsförsörjning – riktlinjer för bostadsförsörjning, Piteå kommun, 2023-10-30
Plan för hållbarhet, Piteå kommun, 2020-11-30
PM Trafikanalys, WSP, 2024-06-10
Riktlinjer för bebyggelsen, Piteå kommun, 2022-03-28

Följande personer har deltagit under framtagandet av programhandlingen:

Piteå kommun:
- Florian Steiner, stadsarkitekt och uppdragsledare
- Jessica Nilsson, samhällsutvecklare och tf.enhetschef Mark och exploatering
- Malin Vikström, trafikplanerare

WSP:
- Katarina Hoyles Kobosko, samhällsplanerare och uppdragsledare
- Kristveig Sigurdardottir, trafikplanerare
- Elin Israelsson, samhällsplanerare
- Erica Välimaa, planarkitekt
- Lina Gozzi, samhällsplanerare och granskare

Bild på försättsblad liksom bild 10 kommer från Europantävlingens vinnarförslag, *Solander Ring.*
Bild 11 kommer från *Reclaiming Territories,* bidraget som kom på andra plats i Europantävlingen.

Alla övriga illustrationer är framtagna av WSP.

Piteå kommun

Diarienummer: 24KS647
Datum: 2024-10-02

Bilaga 1
Planprogram för Sörfjärden

Planeringsförutsättningar

Innehållsförteckning

1 Strategiska och kommunala dokument 3

Översiktsplan 3
Gällande detaljplaner 3
Riktlinjer för bebyggelsen Piteå centrum 4
Arkitektur- och stadsbyggnadstävlingen Europan 17 4
Trafikverket och Norrbotniabanan 6

2 Programområdet 7

Nuvarande markanvändning 8
Natur- och grönområden 8
Närområdet 9

3 Trafik och kommunikationer 9

Gång- och cykeltrafik 9
Kollektivtrafik 10
Biltrafik 10
Färdmedelsfördelning 11
Parkering 11
Säsongsbetonad/övrig trafik 11

4 Mark och miljö 11

Översiktlig geoteknisk beskrivning 11
Markmiljö 11
Buller, luft och lukt 12

5 Hållbarhet 14

Social hållbarhet 14
Ekologisk hållbarhet 14
Ekonomisk hållbarhet 14

6 Teknisk försörjning 15

7 Källor 15

1 Strategiska och kommunala dokument

Översiktsplan

I kommunens Översiktsplan 2030, antagen 2016, pekas området kring korsningen Timmerleden (väg 506) - Kolugnsvägen ut som utvecklingsområde för ett resecentrum medan järnvägskorridoren pekas ut som riksintresse Norrbotniabanan.

Industriområdet där pappersbruket, Smurfit Westrock har sin verksamhet är betecknat som befintliga verksamhetsområden samt vissa delar med tillhörande skyddszon. Närmare Timmerleden (väg 506) är områdena främst betecknade som befintlig bebyggelse, verksamhetsområde (sport och rekreation). Delar av bangården är utpekat som område för ny bebyggelse i form av blandstad (bild 1).

Översiktsplanen beskriver vidare att i stadskärnan utgör blandstaden en målbild där planeringen ska styra mot en blandning av boende, handel och verksamheter. Stadsdelar ska länkas samman genom ny bebyggelse och grönstrukturer med gång- och cykelstråk. Intentionerna i planprogrammet anses stämma överens med översiktsplanen.

Gällande detaljplaner

Programområdet omfattas av flertalet detaljplaner. På Västra kajen medger detaljplanerna till största del industri och småindustri inklusive handel och kontor samt ett område för småbåtshamn. Vid dagens campingområde medges centrum- och friluftsverksamhet.

Södra hamn pekas till största del ut som parkområde medan Strömsborgsområdet pekas ut som område för bostadsändamål. På Västermalm finns det en mängd mindre detaljplaner, både äldre och yngre.

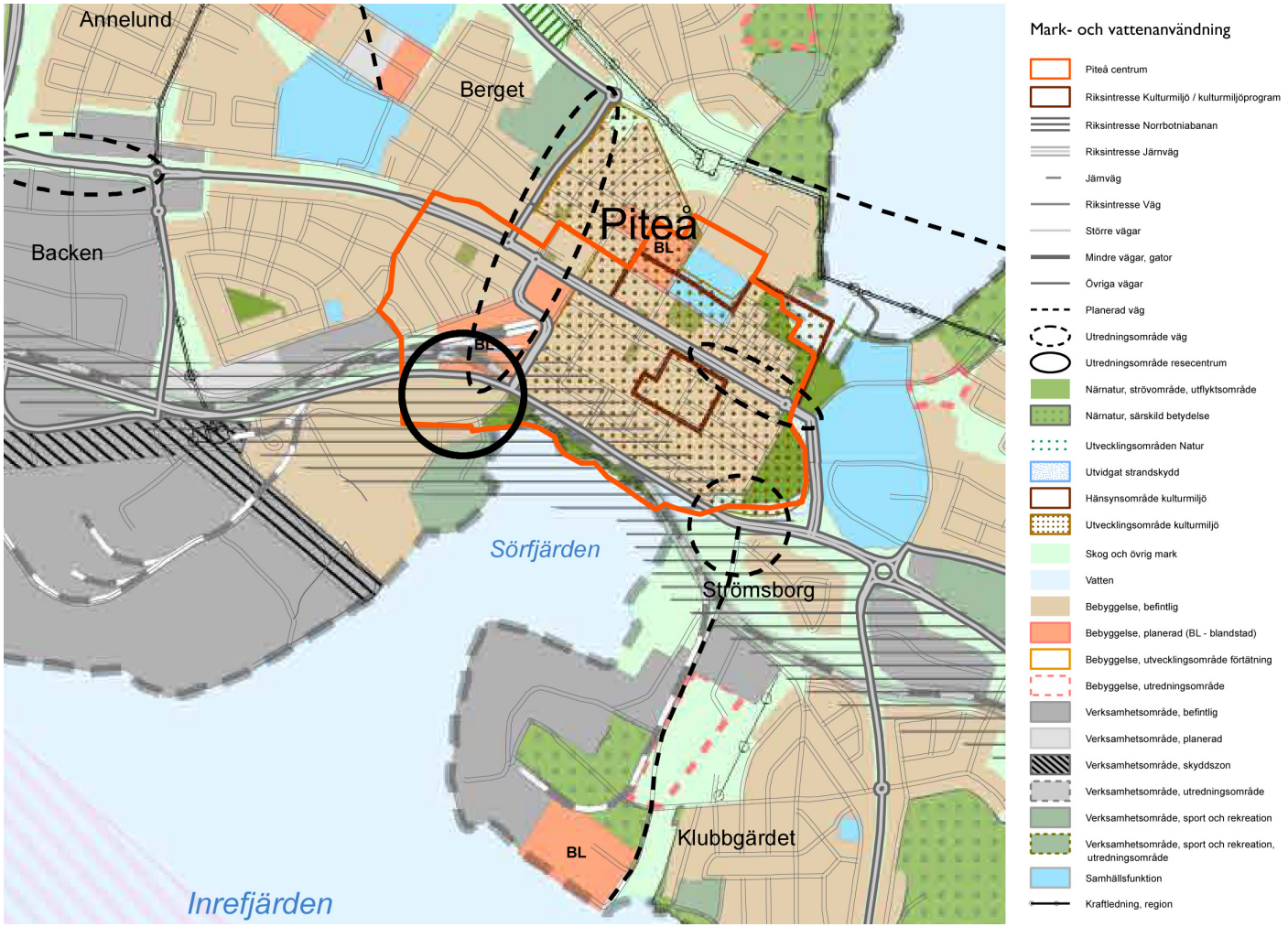

Bild 1 Utdrag ur öersiktsplanen över programområdet,. Källa: Piteå kommun.

Här blandas bostadsändamål med parkering, gator, park och verksamheter av olika slag.

Godsbangården omfattas inte av någon detaljplan, inte heller Lövholmen vid sågverket. Timmerleden (väg 506) och järnvägen pekas ut som huvudgata respektive järnvägsområde. Häggholmen längs Timmerleden (väg 506) är utpekat som handel, småindustri och kontor (bild 2).

Riktlinjer för bebyggelsen Piteå centrum

Programområdet berörs av kommunens Riktlinjer för bebyggelsen Piteå centrum (Piteå kommun, 2022) där Västermalm och en mindre del av östra Häggholmen ingår. Målsättningen med riktlinjerna är att bevara värden i stadsbyggnaden och utveckla stadskärnans attraktivitet. Riktlinjerna anger generella principer så som en strävan efter kvartersformer med publik tillgänglighet med aktiva bottenvåningar, uppdelning av stora volymer för att minska skalan samt vikten av att vidmakthålla rutnätsplanen, vilken också har en stark historisk koppling till området. Där till eftersträvas att ny bebyggelse ska förhålla sig till den befintliga, understryka det karaktäristiska och skapa en ny tilltalande helhet.

Västermalm utpekas som ett område lämpligt för byggnader på tio eller fler våningar, gärna uppförda i kluster. Detta ska dock föregås av noggranna analyser kopplat till påverkan på stadsbilden i sin helhet. Något högre byggnadshöjder kan också accepteras i Häggholmens utkanter, men här är det av stor vikt att ta hänsyn till stadssiluetten i förhållande till Rådhuset. Vidare beskrivs att Västermalms framtida bebyggelsestruktur ska uppföras i en sluten kvartersstad i tre till sex våningar med ovan nämnda inslag av höghus.

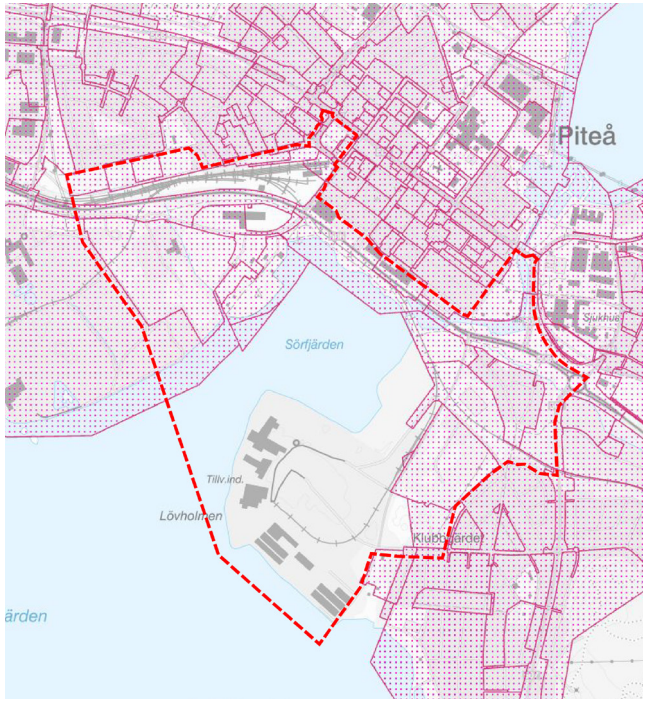

Bild 2 Detaljplaner inom programområdet (röd markering). Källa: Piteå kommun

Arkitektur- och stadsbyggnadstävlingen Europan 17

Piteå kommun och Trafikverket medverkade under 2023 tillsammans i den internationella arkitektur- och stadsbyggnadstävlingen Europan 17. Europan hålls vartannat år och är den största återkommande tävlingen för unga arkitekter under 40 år. Sverige ställde denna omgång upp med fem tävlingsområden: Nyköping, Piteå, Rimbo, Skellefteå och Växjö. I Piteå stod kommunen tillsammans med Trafikverket bakom tävlingsområdet vid Sörfjärden och Södra hamn. Syftet var att få inspiration och idéer inför fortsatt arbete med Norrbotniabanans dragning genom centrala Piteå och den stadsutveckling som det kommer innebära i området vid Sörfjärden, Södra hamn och Västra kajen.

Det vinnande förslaget blev *Solander ring*. Visionen var att skapa ett socialt, sammankopplat och hållbart Piteå genom att omvärdera den övergripande strukturen och sammanlänka stadens arv med stadens framtid. Förslaget knyter ihop stadskärnan med Sörfjärden genom ett flertal gångbroar som har ett eget attraktionsvärde. Resecentrum placeras i skärningspunkten Västergatan-Timmerleden (väg 506) och fungerar även som en gångbro. Byggnaden ges en sjöbodsinspirerad gestaltning och den föreslås inrymma publika funktioner såsom bibliotek.

Västra kajen blir ett område för kulturella och kreativa näringar, idrott och rekreation. Campingen bevaras och marinan utvecklas. Piteås centrum växer med nya kvarter mot både Sörfjärden och bangårdsområdet. Flera nya torg skapar mötesplatser runt resecentrum och i de nya stadskvarteren. Befintliga byggnader såsom räddningstjänsten och bangårdsbyggnader bevaras och integreras i den nya stadsstrukturen. Timmerleden (väg 506) föreslås som en stadsgata utan godstrafik (Bild 3).

Vinnarförslaget ger vägledning för framtidens utveckling av programområdet. Det inkluderar ungefärlig placeringen av resecentrum, huvudstråk och entréer till området, användningen av Västra kajen för evenemang, socialt umgänge och olika verksamheter, utveckling av grönområden samt planer för bostadsbyggande på den gamla godsbangården. Dessa övergripande utvecklingskoncept har integrerats i planprogrammet.

Bild 3 Programområdet ur det vinnande förslaget "Solander ring" av Giacomo Gallo, Jacopo Gennari Feslekanian, Agnese Marcigliano, Nancy Smolka, Ishaani Paresh Shah, Xinyi Xiang.

Trafikverket och Norrbotniabanan

Trafikverket har fått i uppdrag att påbörja arbetet längs sträckan Skellefteå–Luleå. Under 2023 inleddes arbetet med att ta fram järnvägsplaner för sträckan, men arbetet med hela järnvägen påbörjades många år tidigare. En järnvägsutredning togs fram 2010 och 2023 togs en resecentrumutredning fram. Piteå kommun undersökte och analyserade lämplig lokalisering av järnvägen och resecentrumet utifrån ett antal uppsatta parametrar. Särskilt undersökte man effekterna av läge vid Västergatan i jämförelse med Uddmansgatan.

Norrbotniabanan kommer att gå genom Pitholm, Munksund och centrum (Bild 4). Byggandet av Norrbotniabanan innebär att Trafikverket tillsammans med kommunen kan ta ett helhetsgrepp på den befintliga infrastrukturen kopplat till järnvägen i Piteå. Alla passager av järnvägen blir planskilda, det vill säga med passager över eller under järnvägen. Delar av godshanteringen inne i centrum föreslås flyttas bort från centrum eftersom bangården flyttas ut i anslutning till hamnen och industrierna på Pitholm. Ett centralt beläget resecentrum kommer lokaliseras i anslutning till järnvägen.

Trafikverket ansvarar för spår, plattformar och anslutningar till dessa, medan kommunen tar hand om övriga aspekter såsom stationsbyggnad, närliggande gator, parkeringar, gång- och cykelvägar samt anslutningar för kollektivtrafik. Järnvägsplanen förväntas vara färdigställd runt 2029–2030, och byggstart några år därefter. År 2027 sker det så kallade designstoppet då beslut om exempelvis passage och perrongers placering ska vara tagna i samråd med kommunen, se Trafikverkets planläggningsprocess i bild 5.

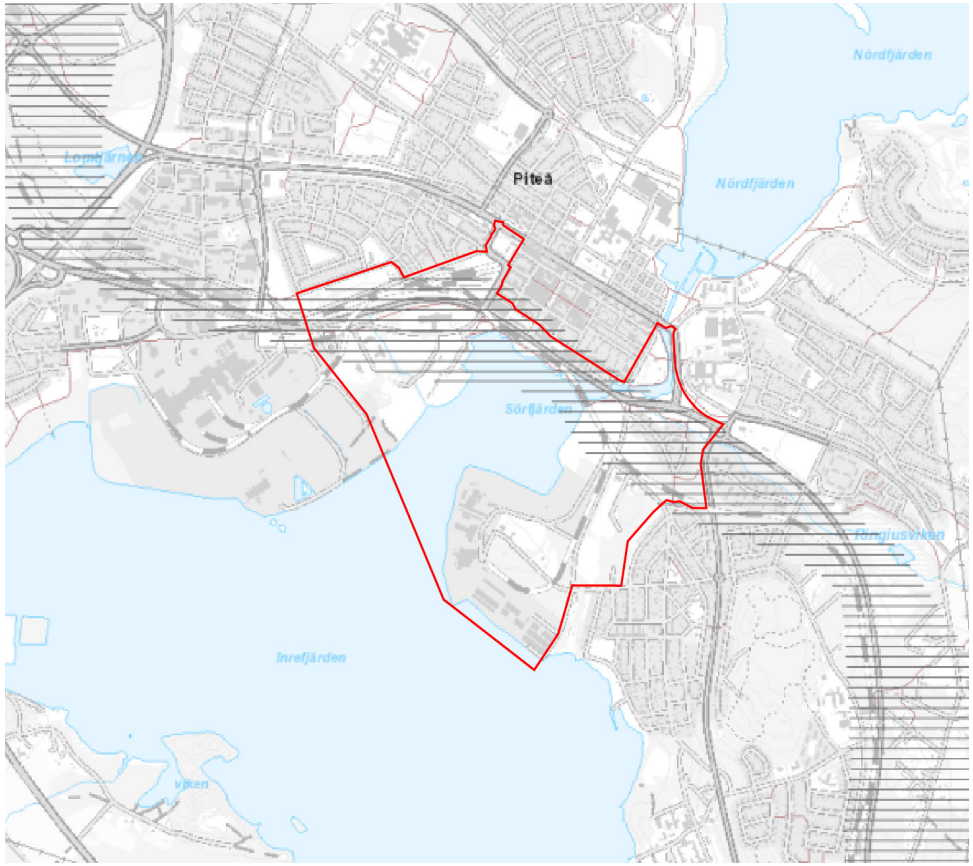

Bild 4 Utsnitt från Trafikverkets information över utredningskorridoren för Norrbotniabanan genom de centrala delarna av Piteå. Programområdet är markerat i rött.

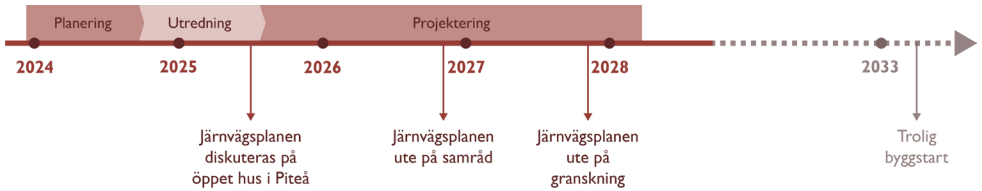

Bild 5 Utsnitt från Trafikverkets planläggningsprocess. Status våren 2024.

2 Programområdet

Bild 6 Svartstreckad linje markerar programområdet. Färgade ytor visar områdenas ungefärliga avgränsning och namn, samt gatunamn. Ortofoto: Lantmäteriet

Programområdet är cirka 230 hektar stort och omfattar Västra kajen, Södra hamn och delar av Strömsborg, Sörfjärden samt Lövholmen (bild 6). Avgränsningen är baserad på Norrbotniabanans föreslagna dragning (se bild 4).

Piteå har historiskt sett alltid haft en stark aknytning till sjöfarten. Uppgrundningen gjorde att de centrala delarna av staden, Häggholmen, förvandlades från ö till fastland. Den fortsatta uppgrundningen har medfört att hamnen flyttats ut mot Haraholmen. Idag är det maritima inslaget mindre iögonfallande. Barriärer i form av Timmerleden (väg 506) och järnvägen kapar kopplingen mellan stadskärnan och vattnet. Samtidigt har många utblickar mot vattnet försvunnit till följd av ny bebyggelse. Inom stora delar av programområdet finns dock vattenkontakten bevarad, framför allt längs Södra hamn.

Bild 7 Ortofoto från 1960. Röd linje visar dagens kantlinje. Orange yta illustrerar markutfyllnaden som skett sedan 1960. Svart streckad linje är programområdet. Ortofoto: Lantmäteriet

Nuvarande markanvändning

Ytorna inom den västra delen av programområdet, Västra kajen, är glest bebyggda med främst en till tre våningar höga byggnader som är avsedda för olika verksamheter. Närmare kajen präglas området av närheten till vattnet, där småbåtshamnen, sjöbodar och strandpromenaden vittnar om platsens historiska roll som hamn. Västra kajen rymmer även en kaj för turbåtar och en gästhamn.

Det finns en mångfald av verksamheter såsom affärer, campingplats, museum, polishus, brandkår, bangård och sågverk inom programområdet. Närheten till pappersbruket strax väster om programområdet har bidragit till att prägla vilka typer av verksamheter som etablerat sig i området, vilket framför allt innefattar tillverkningsindustrier och relaterade infrastrukturytor. Förutom hamn- och campingområdet kan den västra delen av programområdet upplevas som otillgängligt för boende och turister i Piteå (bild 8).

I programområdets nordvästra del ligger Västermalm. Här finns idag busstationen, godsbangården och parkeringsmöjligheter. I en första etapp har busstationen genomgått en ombyggnation och kvarteret Tallen har fått ny bebyggelse med 110 lägenheter och verksamhetslokaler, bland annat en vårdcentral.

Den östra delen av programområdet omfattas av Strömsborg. Här består huvuddelen av bebyggelsen av enfamiljshus i två våningar. I södra delen av programområdet finns Lövholmen som till övervägande del består av det stora sågverket Stenvalls.

Natur- och grönområden

I Södra hamn finns en centrumnära park som anlades i flera etapper med start 1991. Tidigare låg inloppet till Piteå hamn här, men på grund av landhöjningen kunde till sist inga större fartyg komma in i hamnen. Djuphamnen för de större fartygen flyttades till Haraholmen och området fylldes så småningom ut och gav plats för den park som finns här idag. I parken

Bild 8 Några av de verksamheter som är belägna inom programområdet (inom vit markering) idag. Ortofoto: Lantmäteriet

Bild 9 Vy sett från sydväst över del av Västra kajen och Södra hamn med stadskärnan i bakgrunden. Foto: Maria Fäldt

finns också en strandpromenad som sträcker sig hela vägen runt Sörfjärden. Längs promenaden finns flertalet iordningställda platser för picknick, lek och annan rekreation. 2012 påbörjades arbetet med att ge parken en ny utformning. Nya rabatter planterades, en ny vattenränna för in havet i parken och nya sittdäck möjliggör för en paus längs promenaden (Bild 9).

Bortsett från parken domineras vegetationen inom programområdet huvudsakligen av sly och annan spontant växande vegetation, särskilt i närheten av industriområdena.

Närområdet

Norr om programområdet ligger stadskärnan som har en identitet som trästad och karaktäriseras av en rutnätsstruktur, småskalighet och funktionsblandning. Gågatan Uddmansgatan och Rådhustorget är handelsstadens hjärta. Här finns detaljhandel, service, restauranger och caféer. Närmare programområdet, längs Timmerleden (väg 506), är två större matvarubutiker lokaliserade. Öster om programområdet ligger stadsdelen Klubbgärdet. Här finns förskola och skola upp till årskurs tre, fotbollsplan, pizzeria och flertalet andra mindre verksamheter.

3 Trafik och kommunikationer

Gång- och cykeltrafik

Cykelvägnätet består av huvudcykelvägar och lokala cykelvägar (bild 10). Alla cykelstråken är gemensamma för gående och cyklister men vissa av dem är uppdelade med en målad linje för att separera gående från cyklister. Standarden på gång- och cykelvägarna varierar gällande bredd, beläggning osv. Gång- och cykelvägnätet saknar flera kopplingar för att staden ska få ett heltäckande och sammanhängande nät. Piteå kommun har tagit fram en handlingsplan för utveckling av gång- och cykelvägnätet. Målsättningen är att möjliggöra för barn och unga att själva ta sig till och från skolan på ett trafiksäkert sätt, öka arbetspendling och få fler invånare att använda hållbara transportmedel och därmed minska de fossila koldioxidutsläppen från resor och transporter samt förbättra folkhälsan.

En del av Storgatan är gågata och samma gäller för den centrala delen av Aronsgatan. En kort sträcka på Kyrkbrogatan är reglerad som gångfartsområde.

Tillgängligheten för gående och cyklister till strandnära områden vid Sörfjärden begränsas av järnvägens barriäreffekt. Det finns i dagsläget tre centrumnära möjligheter för gående och cyklister att korsa järnvägen: vid Västergatan, vid Uddmansgatan, vid kanalen strax väster om Hallgrensvägen. Alla dessa korsningar är i plan. Tillgängligheten och framkomligheten för gående och cyklister till Södra hamn och andra områden runt Sörfjärden begränsas även av Timmerleden (väg 506) som i dagsläget är hårt trafikerad. Det finns övergångsställen över Timmerleden (väg 506) öster om Industrigatan, öster om Västergatan, väster om Uddmansgatan och öster om Hallgrensvägen. Det finns även en undergång för gående och cyklister mellan sjukhusområdet och Strömsborg.

Som en del av parken i Södra hamn löper ett rekreativt promenadstråk längs Sörfjärdens norra kaj. Stråket övergår efterhand till en kombinerad gång- och cykelbana. I anslutning till Timmerleden (väg 506) löper tre skyltade cykelleder som även används av gående: Framnäsleden med riktning mot Framnäs, Havsbadsleden med riktning mot havsbadet och Öholmaleden med riktning mot Hortlax.

Bild 10 Det huvudsakliga gång- och cykelvägnätet inom och i direkt anslutning till programområdet. Ortofoto: Lantmäteriet

Kollektivtrafik

I dagsläget saknas tågstation för persontrafik i Piteå. Inom och runt planområdet är tillgängligheten med busstrafik delvis god med flera både lokala och regionala busslinjer (bild 11). Dock saknas helt busskopplingar både till campingområdet samt intilliggande industriområde på Sörfjärdens västra sida och till verksamhetsområdet på och intill Lövholmen. Piteå busstation är belägen på Västermalm mellan Västergatan och Bryggargatan.

Biltrafik

I översiktsplanen finns ett huvudvägnät för biltrafiken utpekat. De tre stora infartsvägarna Timmerleden (väg 506), Sundsgatan och Norra Ringen har pekats ut som genomfart/infart. Utöver infartsvägarna utgörs det huvudsakliga vägnätet inom och i direkt anslutning till planområdet bland annat av Svartuddsvägen, Hallgrensvägen, Munksundsvägen, Industrigatan och Bryggargatan/Storgatan/Västergatan (bild 12). Trafikverket är väghållare för Timmerleden/Havsbadsvägen (väg 506).

Genom centrum trafikeras Timmerleden (väg 506) av ungefär 12 000–16 000 fordon per dygn (Norconsult, 2023), därav cirka 1 300 tunga fordon på sträckan mellan E4 och Lasarettsvägen. Timmerleden (väg 506) tillhör det funktionellt prioriterade vägnätet för dagliga personresor samt godstransporter. Sträckan genom de centrala delarna av Piteå tillhör däremot inte vägnätet för farligt gods.

Gatustrukturen inom området är uppbyggd kring de olika verksamheterna och är främst avsedd för biltrafik. Området är lätt att nå och ta sig runt i med bil men tillgängligheten till det begränsas dock något av järnvägen. Timmerleden (väg 506), Västergatan, Hallgrensvägen och Industrigatan korsar järnvägen i plan medan korsningen med Munksundsvägen är planskild.

Angöring till verksamheterna på den västra sidan om Sörfjärden sker via Kolugnsvägen som har tre anslutningar till Timmerleden (väg 506). På den östra sidan om Sörfjärden sker angöring via Hallgrensvägens anslutning till Timmerleden (väg 506).

Bild 11 Busslinjer inom och i direkt anslutning till planområdet. Ortofoto: Lantmäteriet

Bild 12 Det huvudsakliga vägnätet inom och i direkt anslutning till planområdet. Ortofoto: Lantmäteriet

Färdmedelsfördelning

Under våren 2023 genomfördes en resvaneundersökning i kommunen (Piteå kommun, 2023). Färdmedelsfördelningen visar att bil som förare utgör det vanligaste färdmedlet vid resor och används i 68 procent av fallen (inklusive som passagerare, se Bild 13). Val av färdmedel varierar mycket mellan olika områden i kommunen. Valet av färdmedel påverkas även i stor grad av reslängden. För resor över 5 kilometer används i 82 procent av fallen bil som förare eller passagerare som färdmedel. För resor kortare än 2 kilometer är andelen som använder bil 47 procent (Bild 14).

Resvaneundersökningens syfte var dels att skapa en bild av hur invånarna reser, dels att få en bild av invånarnas inställning till trafikmiljön i kommunen. Några av resultaten var:

- Kollektivtrafiken uppfattas som säker men omständlig
- Det upplevs något mer osäkert att cykla än att åka kollektivt
- Kollektivtrafiken anses vara det viktigaste färdmedlet att prioritera, följt av cykel
- Viktiga faktorer för att ställa bilen och i stället resa med kollektivtrafiken skulle vara fler förbindelser, följt av billigare kollektivtrafik
- Nästan samtliga Pitebor har någon form av parkeringsmöjlighet vid bostaden för såväl cykel som bil
- Cykelparkering vid arbetet finns oftast utomhus i eller utan cykelställ
- Nästan hälften av de tillfrågade har möjlighet att parkera sin bil gratis vid arbetet.

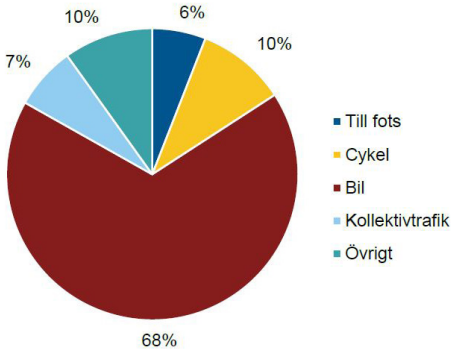

Bild 13 Färdmedelsfördelning i kommunen. Majoriteten av resorna utgörs av biltrafik, följt av cykel och övriga färdmedel.
Källa: Piteå kommun

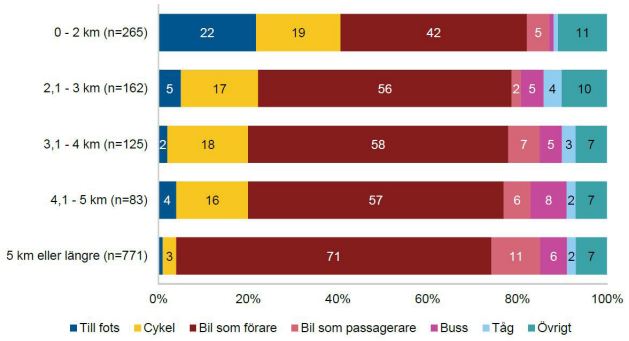

Bild 14 Färdmedelsfördelning uppdelat i resans längd.
Källa: Piteå kommun.

Parkering

Parkering inom programområdet sker till största del vid respektive verksamhet. En större allmän parkering finns vid godsbangården och på Västra kajen. Pendlarparkeringar för busstrafiken finns i två centrala lägen, en vid Sundsgatan och en vid Hembygdsvägen.

Säsongsbetonad/övrig trafik

Vid Västra kajen finns det sommartid en kaj för turbåtar samt en gästhamn/småbåtshamn (Bild 15).

4 Mark och miljö

Frågor som rör markanvändning och miljö kommer att behandlas mer ingående i kommande detaljplaneprocesser. Målet är att anpassa bebyggelsens expansion efter specifika förhållanden, inklusive buller, luftpartiklar, geotekniska förhållanden och markföroreningar. Syftet är att säkerställa en hållbar och trivsam livsmiljö för invånarna.

Översiktlig geoteknisk beskrivning

I området råder brist på information om exakt jorddjup och geoteknik. På grund av det närliggande sågverket kan landmassan vara utfylld med massor i form av ester från sågverket eller muddermassor då området verkar ha muddrats. I det fortsatta arbetet kommer fältgeotekniska undersökningar krävas (Sweco, 2022).

Markmiljö

Inom programområdet finns ett antal potentiellt förorenade områden, orsakade av tidigare eller nuvarande industriell verksamhet som påverkat miljön negativt. Det kan även finnas andra potentiellt förorenade

områden som inte är åtkomliga, till exempel under asfalterade ytor eller på platser där det fortfarande pågår industriell verksamhet. Ny markanvändning kan kräva sanering eller andra åtgärder för att undvika utsläpp till luft och vatten, eller styrning av mindre känslig markanvändning till förorenade områden (Tyréns, 2023). Undersökningar visar exempelvis att Bangårdsområdet norr om Timmerleden (väg 506) har förhöjda halter av petroleumämnen och tungmetaller som vid bostadsbebyggelse kräver efterbehandlingsåtgärder där mindre mängder förorenade jordmassor tas omhand. Vid Västra kajens deponiområde har det påvisats oljeämnen, PAH, tungmetaller, PCB och deponigas. Här anses exploatering möjlig med skyddsåtgärder eller saneringsåtgärder. För bostadsändamål behövs mer detaljerade undersökningar där tomtmark även utanför byggnader troligen behöver åtgärdas (Tyréns, 2024).

Buller, luft och lukt

För att studera hur befolkningen i Piteå upplever buller i sina bostadsområden har Piteå kommun genomfört sju besvärsundersökningar genom enkäter till utvalda bostadsområden. Enligt undersökningen som gjordes år 2018 framgår det att andelen som störs mycket eller ganska mycket av fordonsbuller har ökat i alla undersökta bostadsområden. På frågan om vad de som störs av buller tror orsakar bullret svarar de flesta biltrafiken. Bland de vägar som pekas ut som särskilt bullriga återfinns E4, Timmerleden (väg 506), Sundsgatan, Havsbadsvägen och Munksundsvägen (Norconsult, 2023).

År 2023 gjordes ytterligare en besvärsundersökning, denna hade dock en mycket låg svarsfrekvens och resultaten var därför svårtolkade. Överlag stämde dock svarsmönstren med 2018 års undersökning. Därtill beskrevs också besvär till följd av obehaglig lukt, sot och damm. Detta tolkades som, utöver närheten till trafikleder, närheten till ett antal större industrier (Piteå kommun, 2023).

Timmerleden (väg 506) och järnvägen orsakar även luftföroreningar i form av utsläpp av partiklar. SMHI har på Piteå kommuns uppdrag genomfört luftkvalitetsberäkningar vid vissa högt belastade gator och Piteå kommun har sedan tagit fram ett åtgärdsprogram för partiklar PM10 (Piteå kommun, 2022). Enligt SMHI:s resultat för partiklar PM10 beräknas halterna överskrida miljökvalitetsnormen för alla undersökta gaturum. Det gatuavsnitt med störst överskridande är Timmerleden (väg 506) utanför Nordea. Orsaken till Timmerledens (väg 506) höga haltnivåer jämfört med övriga gator är det betydligt större trafikflödet och den samtidigt väsentligt högre andelen tung trafik (Piteå kommun, 2022).

Industrierna i närområdet, till exempel sågverket och pappersbruket (Bild 16), genererar även de buller, partiklar och lukt som kan vara störande. Enligt gällande norm ligger gränsvärdet på 50 µg/m3. Gränsvärdet får överskridas max 35 gånger per år. Riksdagens riktvärden som sätts med hänsyn till känsliga grupper innebär att PM10 inte får överskrida 15 µg/m3 beräknat som årsmedelvärde eller 30 µg/m3 beräknat som dygnsmedelvärde, och att dygnsmedelvärdet får överskridas högst 35 dygn per år.

Nya EU-direktiv för nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, det så kallade takdirektivet, medför nationella krav om minskade utsläpp till 2020 och 2030. Enligt det nya förslaget ska både gränsvärdet sänkas till 45 µg/m3 (dygnsmedelvärde) och samtidigt får detta värde endast överskridas 18 gånger per år. Resultatet från mätningar visar att Timmerleden (väg 506) utanför Nordea har ett dygnsmedelvärde på 70,4 µg/m3 vilket överskrider både det gällande och det nya riktvärdet 45 µg/m3 (Piteå kommun, 2022).

Bild 15 Småbåtshamnen vid Västra kajen. Foto: Maria Fäldt

Bild 16 Vy över Västra kajen med pappersbruket Smurfit Westrock och Sörfjärden i bakgrunden. Foto: Sara Holm

5 Hållbarhet

Enligt *Plan för hållbarhet* (2020) ska Piteås samhällsbyggnad utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Planen utgår från kommunens övergripande verksamhetsplan och är ett internt styrdokument.

Social hållbarhet

I planen lyfts Piteå kommuns definition på mångfald, vilken har en bred och enkel ansats: Ett Piteå för alla – med ökad mångfald. Ett samhälle där alla människor har sina rättigheter och möjligheter – oavsett kön, utbildnings- och inkomstnivå, social status, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder och funktionsnedsättning. Samhället vilar på en demokratisk värdegrund där mångfald, hälsa, delaktighet och trygghet är i fokus. I fysisk planering kan social hållbarhet handla om att skapa samhällen som möjliggör för människor att mötas, att rumsligt segregerade områden kopplas samman med resten av kommunen eller staden, att bostadsområden erbjuder offentlig och privat service, att det finns grönområden som inbjuder till rörelse och att människor känner sig trygga.

I den sociala hållbarheten ingår också barnperspektivet. Barnkonventionen blev svensk lag år 2020. Syftet med konventionen är att synliggöra att varje barn, oavsett bakgrund, har egna rättigheter. Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som berör barn och barnrättsperspektivet behöver finnas med genom hela samhällsbyggnadsprocessen för att barns bästa ska förverkligas i den byggda miljön. Plats för förskolor och skolor, möjlighet att självständigt nå sina målpunkter och närhet till grönområden är några exempel på hur barnkonventionen kan implementeras i den fysiska planeringen. Var förskolan eller skolan lokaliseras påverkar förutsättningarna för att åstadkomma goda lär- och livsmiljöer inomhus och utomhus. Aspekter som tomtens storlek och kvaliteter, hur tryggt och trafiksäkert det är för barn och unga att promenera eller cykla själva till och från skolan, närhet till grönområden och läge i bebyggelsen (i tät stadsmiljö, i sammanhållen bebyggelse, på landsbygd) har stor betydelse.

I dagsläget kan delar av programområdet upplevas avskilda från omkringliggande stadsdelar vilket kan skapa en känsla av otrygghet och ovilja att spendera tid där. Timmerleden (väg 506) och järnvägen utgör tillsammans en stor barriär vilken kan vara svår att korsa på ett trafiksäkert sätt, speciellt för barn och unga. I kommande process är det därför viktigt att inkludera kvinnor och män, flickor och pojkar i planeringen, som den värdefulla kunskapskälla de är.

Ekologisk hållbarhet

Planen definierar ekologisk hållbarhet som en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillgodose sina behov. Det handlar om att hushålla med mänskliga, materiella och naturresurser på lång sikt. Detta ska nås genom att arbeta för miljö, klimat & energi samt konsumtion.

Invånarna i Piteå ska ha tillgång till frisk luft, rent vatten och en bullerfri miljö. De ska erbjudas goda förutsättningar för miljövänliga och hälsosamma val i vardagen. En bidragande faktor är bland annat valet att gå eller cykla korta sträckor i stället för att köra bil. Det förutsätter en utveckling av god infrastruktur och kommunikationer.

Kommunens naturvårdsarbete syftar till att främja och bevara biologisk mångfald, vilket främjar människors välbefinnande och gör ekosystemen mer motståndskraftiga mot exempelvis klimatförändringar. Kommunens målsättning är att alla lokaler och bostäder ska erbjuda en sund och giftfri boende- och vistelsemiljö (Piteå, 2020).

Fysisk planering kan främja ekologisk hållbarhet genom att medvetet peka ut grönska i staden, likt övrig markanvändning. Här blir det också viktigt att planera för effekterna av klimatförändringar samt göra kloka avvägningar kring marksaneringar och material- och energieffektiva byggnader, framför allt på Västra kajen och Västermalm. Att skapa goda förutsättningar för människor att välja hållbara transportalternativ kan också handla om att tydliggöra stråk och knyta samman stadskärnan så att avstånden upplevs korta.

Ekonomisk hållbarhet

I Piteå ska arbetet med ekonomisk hållbarhet i grunden präglas av långsiktighet. Det medför en tydlighet kring rätt prioriteringar och ageranden, kring att hitta goda finansieringslösningar och hantera konjunktursvängningar. Utfallet av arbetet med ekologisk och social hållbarhet påverkar på alla sätt den ekonomiska hållbarheten. Omvänt ger ekonomin förutsättningar för ekologisk hållbarhet och social hållbarhet. Med andra ord påverkar alla dessa tre faktorer varandra och en helhetssyn behöver därför tillämpas. Planen pekar därför i sin beskrivning av den ekonomiska hållbarheten på vikten av attraktiva och varierande boendemiljöer, en bra och utvecklad infrastruktur, goda kommunikationer samt kulturen som en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling. På så vis skapas ett Piteå för alla med tillväxt och framtidstro (Piteå, 2020). Genom att lyfta dessa aspekter i den

fysiska planeringen har programområdet alla möjligheter att möta kommunens hållbarhetsplan.

6 Teknisk försörjning

Inom programområdet finns befintliga ledningar. Hur dessa påverkas behöver utredas i kommande detaljplaneprocesser.

7 Källor

Besvärsundersökning 2023, Piteå kommun, 2023-12-22
Förstudie Miljötekniska utredningar för planprogrammet för Sörfjärden, Tyréns, 2023-03-13
Geoteknik Sörfjärden (desktop study)
Sweco, 2022-10-03
Miljöteknisk markundersökning Sörfjärden Piteå,
Tyréns, 2024-05-20
Plan för hållbarhet, Piteå kommun, 2020-11-30
Resvaneundersökning, Piteå kommun, 2023-06-27
Riktlinjer för bebyggelsen, Piteå kommun, 2022-03-28
Trafikutredning Piteå tätort 2022 (version 2.1)
Norconsult, 2023-03-29
Åtgärdsprogram för partiklar PM10 i Piteå 2022–2028
Piteå kommun, 2022

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Planprogram för Sörfjärden i Piteå kommun, Norrbottens län

A. Hur samrådet har bedrivits

Samrådsredogörelsen är en sammanfattning av inkomna yttranden under samrådet. Förslaget har varit ute på samråd under tiden 2024-08-26 – 2024-09-13

Inbjudan till samråd skickades ut till berörda instanser, sakägare, och andra som har väsentligt intresse av planprogrammet. Samrådsmötet annonserades i Piteå Tidningen. Handlingarna har varit tillgängliga på kommunens hemsida och har funnits utskrivna i Startportens medborgardel.

Under samrådstiden har följande yttranden inkommit:

1. Skanova	2024-08-26
2. Postnord	2024-08-26
3. Person 1	2024-08-26
4. Person 2	2024-08-27
5. Person 3	2024-08-27
6. Person 4	2024-08-28
7. Person 5	2024-08-28
8. Person 6	2024-08-29
9. Person 2	2024-08-29
10. Lantmäteriet	2024-08-30
11. Person 7 och 8	2024-09-01
12. Luftfartsverket	2024-09-02
13. Person 9	2024-09-02
14. Försvarsmakten	2024-09-02 (inga synpunkter)
15. Smurfit Westrock	2024-09-03
16. Statens Geotekniska Institut	2024-09-03
17. Person 10	2024-09-03
18. Person 11	2024-09-04
19. Person 9	2024-09-05
20. Person 12	2024-09-05
21. Person 13	2024-09-06
22. Person 14	2024-09-06

23. Person 15 och 16	2024-09-07
24. Person 17	2024-09-07
25. Person 18	2024-09-07
26. Person 19	2024-09-07
27. Person 20	2024-09-08
28. Person 21 och 22	2024-09-08
29. Person 2	2024-09-09
30. Vattenfall Eldistribution AB	2024-09-09
31. Person 23	2024-09-09
32. Person 24	2024-09-09
33. Person 25	2024-09-09
34. Person 26	2024-09-09
35. Person 27	2024-09-10
36. Person 28	2024-09-10
37. Skol och Landsbygdspartiet	2024-09-10
38. Person 29	2024-09-11
39. Centerpartiet	2024-09-11
40. Person 30	2024-09-11
41. Person 30	2024-09-11
42. Person 31	2024-09-12
43. Person 32	2024-09-12
44. Kristdemokraterna	2024-09-12
45. Person 33	2024-09-12
46. Person 34	2024-09-12
47. Norrbottens museum	2024-09-13
48. Miljö- och tillsynsnämnden	2024-09-13
49. Person 35	2024-09-13
50. Person 36	2024-09-13
51. Parkavdelningen	2024-09-13
52. Person 37	2024-09-13
53. Person 38	2024-09-13
54. Pite Energi	2024-09-13
55. Moderaterna	2024-09-13

56. Trafikverket	2024-09-13
57. VA-planeringsgruppen	2024-09-13
58. Person 39	2024-09-13
59. Person 40	2024-09-13
60. RAWI	2024-09-13
61. Person 41	2024-09-13
62. Person 42 och 43	2024-09-13
63. Person 44	2024-09-13
64. Person 45	2024-09-13
65. Sverigedemokraterna	2024-09-13
66. Person 46	2024-09-13
67. Person 47 och 48	2024-09-13
68. Person 49	2024-09-13
69. Person 50	2024-09-13
70. Person 51	2024-09-13

Yttranden som inkommit efter samrådstiden:

71. Region Norrbotten	2024-09-16	
72. Stenvalls Trä AB	2024-09-19	Ansökt och beviljats förlängd svarstid
73. Länsstyrelsen i Norrbotten	2024-09-23	Ansökt och beviljats förlängd svarstid
74. Person 52	2024-09-26	

B. Samrådsyttranden och kommentarer

1. Skanova som lämnat följande yttrande:

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet, det vill säga när detaljplanarbete påbörjas, för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder i planeringen som berör Skanovas nät undvikas för att få en smidigare och snabbare planprocess. Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på planeringsunderlaget. Kontakta https://www.ledningskollen.se

För ledningssamordning kontakta Skanova-Remisser-Nord@teliacompany.com

Kommentar: *Piteå kommun noterar yttrandet*

2. Postnord som lämnat följande yttrande:

Postnord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är Postnord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar Postnord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.

Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.

Vid nybyggnation av villor och radhus placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox på entréplan.

Kontakta PostNord i god tid på utdelningsforbattringar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation eller annan förändring gällande befintlig alt ny infrastruktur.
En placering som inte är godkänd leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Kommentar: *Piteå kommun noterar yttrandet*

3. Person 1 som lämnat följande yttrande:

Känner mej överkörd av beslut utan information ang.Lomtjärnsalternativ. Centrumdragningen ser ut som ett dyrare, mer angrepp på fina vattenområdet, många fler egnahem som påverkas och så sorgligt att vi inte får en chans att jämföra dom båda förslagen. Tänk om och låt oss Pitebor rösta.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.*

4. Person 2 som lämnat följande yttrande:

Hejsan! Som boende i Strömsborg så tycker jag att det fattas en hel del vägar, typ in ut i erat planprogram . Eller ska det området ens vara kvar ? Man måste ju vara älskare av bil och tågtrafik känns det som . Skulle vara fint med en modell alternativt en 3d ritning så att man kan få sig en uppfattning hur hög den nya länken blir när den passerar Strömsborg .

Sen verkar länken även komma närmare än vad järnvägen gör idag eller ? Sen att braka in med den direkt i den enda stadsnära campingen vi har känns som vansinne .

Snart blir Strömsborg lika intressant som en villa i Långträsk .

Kommentar: *Många ställningstaganden i planprogrammet bygger på en osäkerhet på grund av att den exakta dragningen av Norrbotniabanan inte är bestämt. Därmed är även oklart hur järnvägen och det framtida vägsystemet kommer att påverka Strömsborg. Planprogrammet får ses som en visionär handling som ska uttrycka kommunens vilja som ett inspel till Trafikverkets kommande järnvägsplanering. För Strömsborg betyder kommunens vision att den ska kunna vara kvar och att den tunga trafiken flyttas bort från stadskärnan, förelsagsvis till en ny väglänk över Sörfjärden. Det exakta läget av den nya länken samt kopplingar in mot Strömsborg är inte utredda i det här tidiga skedet. Kommunen anser att en flytt av genomfartstrafiken och godstrafiken till en ny väglänk förbättrar livsmiljön i stadskärnan signifikant, men är medveten om att det medför konsekvenser för områden som berörs av en ny dragning, bl.a.campingen på Västra kajen och Strömsborg. Dessa konsekvenser kommer att utredas i den fortsatta planeringen som kommunen avser göra tillsammans med Trafikverket som är väghållare.*

5. Person 3 som lämnat följande yttrande:

För att bevara södra hamn som den är så föreslår jag att man drar järnvägen efter E4 och sätter resecentat vid Lomtjärn

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket).*

6. Person 4 som lämnat följande yttrande:

Under kapitel: "Tema: Trafik och kommunikationer" Synpunkter är att Båttrafik exkluderats från temat. Att "Båttrafik" bör ingå som ett eget tema och därunder tas hänsyn till och kommenteras hur den avses beaktas i och med det planprogram som upprättas Samt att "båttrafik" därför naturligt ingår i konsekvensanalysen nummerstycke 3/Fortsatt arbete

Kommentar: *Piteå kommun delar synpunkten om att båttrafiken är en viktig fråga när det gäller mark- och vattenanvändning av Sörfjärdenområdet. Planprogrammet föreslår under kapitlet Bebyggelse och markanvändning att marinan vid Västra kajen utvecklas vilket talar för att det ska finnas förutsättningar för båttrafiken även i framtiden. Tanken är att bron utformas med hänsyn till båttrafiken. Planprogrammet förtydligas i det hänseendet.*

7. Person 5 som lämnat följande yttrande:

Efter att ha läst och sett video där ni pratar om hur Sörfjärden skulle bli en plats för bl.a. idrott så ville jag ge en tanke som en av sjukpensionärerna i stan.

Jag kommer från Piteå men bodde ett tag i Älvsbyn där jag lätt kunde gå till simhallen för att motionera varje morgon. Att det inte finns en simhall nära centrum är en negativ grej jag såg med att flytta till Piteå, jag har nämligen epilepsi så jag måste ta bussen för att komma ut till en simhall för att motionera men pga busskostnader och tider så fungerar det inte längre att simma varje dag. Här inne i stan, speciellt här på Hamnplan, bor många pensionärer och att simma är motionen som är snällast mot kroppen i äldre dagar så det skulle vara en positiv grej för alla åldrar att kunna ta sig till en simhall. Nu vet jag inte exakt vad planerna är när ni nämner idrott i er video om planerna för Sörfjärden och området vid västra kajen men eftersom mitt hopp om att en simhall kanske skulle byggas på Nolia området så ser det här ut som min enda chans att framföra mina förhoppningar om att en dag kunna simma på morgonen igen.

Så jag skickar in min önskan att ni undersöker idéen om att bygga en simhall om det finns plats.

Kommentar: *Planprogrammet är i det här skedet öppet vad gäller typ av idrotts- och rekreationsanläggningar på Västra kajen. Om en simhall i planområdet kan vara aktuell eller inte hänger även ihop med frågan om simhallarnas framtid i Piteå. Denna är i dagsläget oklar och det finns inget beslut eller ställningstagande om befintliga simhallar ska renoveras eller om nya ska byggas. Politiken har för avsikt att starta upp en dialog för att få veta vad Piteborna önskar och utifrån denna kunna ta ett beslut om hur Piteå ska arbeta vidare med simhallsfrågan.*

8. Person 6 som lämnat följande yttrande:

Otroligt dåligt beslut att dra dessa tågspår genom centrala stan. Ni förstör det fina område som ligger vid Södra Hamn. Usch!! Gör om- Gör rätt. Dra utefter E4an istället

Kommentar: *Planprogrammet ämnar att göra Sörfjärdenområdet attraktivare och lättillgängligare än det är idag. I övrigt förhåller sig planprogrammet till det av Trafikverkets tagna beslut om val av järnvägskorridor genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket).*

9. Person 2 som lämnat följande yttrande:

Varför ska man ha 2st ”Sundsgator ” ? Det innebär ju ännu mer trafik runt Strömsborg och då menat jag 1st ny länk och 1 st ny Sundsgata … å en vältrafikerad tågbana ..
Kanske vi Strömsborgare får rabatterade priser på hörselkåpor framöver ?

Kommentar: *Den av Piteå kommun avsedda förtätning och expansion av centrala Piteå med kommer att resultera i en ökning av biltrafiken. WSP har på uppdrag av Piteå kommun tagit fram en trafikanalys som utreder konsekvenserna av att flytta genomfartstrafiken från Timmerleden till en ny väglänk. Enligt denna analys skulle en flytt av genomfartstrafiken till en ny väglänk över Sörfjärden resultera i en halvering av årsdygnstrafiken på Timmerleden. Utöver detta kan hastigheten på Timmerleden begränsas till 40 km/h vilket minskar bullerstörningar.*

10. Lantmäteriet som lämnat följande yttrande:

Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade 2024-06-28) har följande noterats:

Delar av planen som bör förbättras

KONTROLLERA FASTIGHETSGRÄNSER MED 0,025 METERS LÄGESOSÄKERHET

Ett antal fastighetsgränser inom planområdet är inlagda i den digitala registerkartan med mycket god lägesosäkerhet (0,025 meter), men denna lägesosäkerhet kan vara missvisande. Det är möjligt att dessa fastighetsgränser inte har kontrollmätts av kommunen.

Vid övergången mellan referenssystemen RT 90 och SWEREF 99 transformerades nämligen tusentals gränspunkter över hela landet som registrerades rakt av, utan kontroll, med lägesosäkerheten 0,025 eller 0,03 meter. Det har i efterhand visat sig att många av dessa punkter till exempel i områden med lokala stomnät kan ha god ”intern” lägesosäkerhet, men inte ligga rätt i förhållande till SWEREF 99.

Lantmäteriet uppmanar därför kommunen att vara extra uppmärksam vid planläggning av områden där det förekommer gränser med just lägesosäkerheten 0,025 eller 0,03 meter, och vid behov kontrollmäta sådana gränser. Lyssna gärna på avsnitt 2 av Positionspodden från Geoforum Sverige där bland annat frågor om svårigheten med att vara säker på den angivna lägesosäkerheten diskuteras.

Kommentar: *Piteå kommun har rutiner etablerade som innebär att i samband med upprättade av detaljplaner så utförs alltid en kontroll/nymätning av osäkra fastighetsgränser. Detta utförs i ett tidigt skede av detaljplaneprocessen och levereras till Lantmäteriet via tjänsten registerkarte-GML.När Lantmäteriet godkänt de nya gränserna så nyttjas dessa vid upprättande av grundkartan.*

11. Person 7 och 8 som lämnat följande yttrande:

I gällande detaljplan (DB0032) är en del av vår fastighet utpekad som parkmark, med syfte att agera grön kil mellan industriområdet och tomterna på Ymersgatan/ resten av Klubbgärdet.

Denna detaljplan omnämns inte alls i planprogrammet som presenteras för Sörfjärden. Nedan har jag klippt in urdrag ur både detaljplanen (DB0032) och texter ur planprogrammet.

Bild 11 Programområdets park- och naturområden samt markutfyllnad.

Gällande detaljplaner

Programområdet omfattas av flertalet detaljplaner. På Västra kajen medger detaljplanerna till största del industri och småindustri inklusive handel och kontor samt ett område för småbåtshamn. Vid dagens campingområde medges centrum- och friluftsverksamhet.

Södra hamn pekas till största del ut som parkområde medan Strömsborgsområdet pekas ut som område för bostadsändamål. På Västermalm finns det en mängd mindre detaljplaner, både äldre och yngre.

Bild 1 Utdrag ur översiktsplanen över programområdet, Källa: Piteå kommun.

Här blandas bostadsändamål med parkering, gator, park och verksamheter av olika slag.

Godsbangården omfattas inte av någon detaljplan, inte heller Lövholmen vid sågverket. Timmerleden (väg 506) och järnvägen pekas ut som huvudgata respektive järnvägsområde. Häggholmen längs Timmerleden (väg 506) är utpekat som handel, småindustri och kontor (bild 2).

Riktlinjer för bebyggelsen Piteå centrum

Programområdet berörs av kommunens Riktlinjer för bebyggelsen Piteå centrum (Piteå kommun, 2022) där Västermalm och en mindre del av östra Häggholmen ingår. Målsättningen med riktlinjerna är att bevara värden i stadsbyggnaden och utveckla stadskärnans attraktivitet. Riktlinjerna anger generella principer så som en strävan efter kvartersformer med publik tillgänglighet med aktiva bottenvåningar, uppdelning av stora volymer för att minska skalan samt vikten

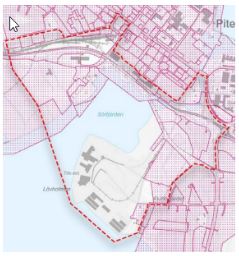

Bild 2 Detaljplaner inom programområdet (röd markering). Källa: Piteå kommun

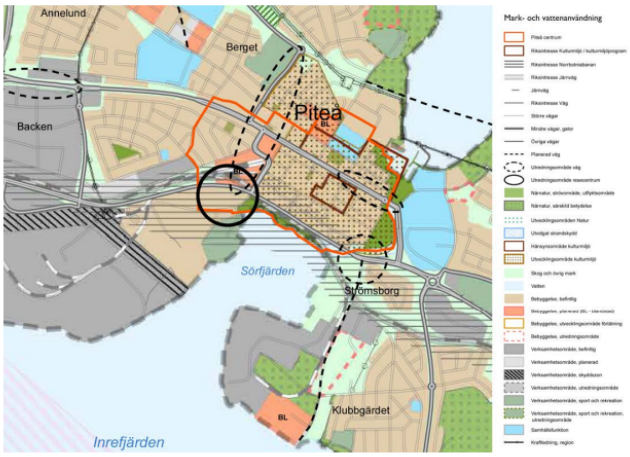

Bild 1 Utdrag ur översiktsplanen över programområdet, Källa: Piteå kommun.

I planprogrammet står också att läsa att gröna värden och grönområden ska prioriteras " Befintliga grönområden ska därför bevaras och grönstrukturen inom hela området ska utvecklas"

Vi tycker att det känns oklart vad den tänkta användningen av vår fastighet är - ska det bli industriområde (som planprogrammet deklarerar) och därmed få ändrad markanvändning?

Vi ser att det finns en stor risk med att ändra användningsområde till industri.

Det strider mot gällande detaljplan och det syfte med vilken den inrättades - att skapa en grön kil. Vi ser inte heller någon anledning att utöka ytan för industrin, eftersom det idag finns stora ytor inom industriområdet som inte nyttjas alls. Vi har inga problem med att bo grannar med sågverket, men vi tror inte att en bra idé att låta industriområdet växa så att det ligger dikt an mot villorna på Ymersgatan.

Vi avser bo kvar på den här fastigheten och använda den som vi gör idag - för boende samt småskalig odling och djurhållning. Önskvärt vore att det i planprogrammet framgår att fastigheten Klubbgärdet 3:1 utgörs av befintliga bostäder så att det i framtiden går att justera detaljplanen för att spegla en sådan fortsatt användning, alternativt att planområdesgränsen dras runt vår fastighet - så att vi inte omfattas av den.

Kommentar: *Som det påpekas i yttrandet är fastigheten Klubbgärdet 3:1 planlagd som parkmark med avskärmande funktion mot sågverksområdet. Det finns inga planer att ändra markanvändningen. Planområdesgränsen ändras så att fastigheten inte längre omfattas av planprogrammet.*

12. Luftfartsverket som meddelar att man inte har något att erinra mot planen:

Kommentar: *Piteå kommun noterar yttrandet*

13. Person 9 som lämnat följande yttrande:

Där befintlig järnväg går under Munksundsvägen kan göras om till gång- och cykelväg (blå markering), när Norrbottniabanan dras in mot staden. I dagsläget finns endast en befintlig planfri korsning (röd markering) till/från nedanstående område (gult inrigat). Jag har sett, i min proffesion att i andra städer fungerar ofta gamla järnvägssträckningar som gång och cykelvägar (t ex, Älvsbyns gamla sträckning på Pitebanan blev en bra gc-väg, den gamla Västkustbanan i Åsa, Kungsbacka kommun och Tvååker i Varbergs kommun). De gamla Kontaktledningsstolparna som är efter järnvägen kan då också användas som belysningsstolpar.

Se bild nedan för information. Detta förslag främjar gång cykeltrafik från och till staden och knyter ihop så bilberoendet minskar.

Kommentar: *Planprogrammet har en tydlig inriktning om att främja hållbara transporsätt. Komplettering av gång- och cykelvägnätet är en viktig del i detta. Tanken med att nyttja befintlig järnvägssträckning och gångtunnel under Munskundsvägen för att knyta ihop bostadsområden på bägge sidor Munskundsvägen är god, förutsatt att det framtida väg- och järnvägsystemet tillåter det. Planprogrammet kompletteras med ett förslag på ny gång- och cykelstråk genom befintlig gångtunnel.*

14. Försvarsmakten som avstår från att lämna yttrande:

Försvarsmakten har mottagit er förfrågan om möjlighet till synpunkter under samrådet för planprogrammet för Sörfjärden.

Som sektorsmyndighet bedömer och yttrar sig Försvarsmakten över samhällsplaneringsåtgärder som kan komma att påverka riksintressen för totalförsvarets militära del. Detta sker främst vid formella samråd, granskningar och andra remissförfaranden enligt definierade planeringsprocesser.

Försvarsmakten värdesätter att kunna bidra och delta så tidigt som möjligt i processerna, men då antalet inkommande formella remisser och andra typer av uppdrag inom fysisk planering är stort så behöver myndigheten göra prioriteringar av våra resurser i dessa frågor. Därmed har vi i dagsläget inte möjlighet att genomföra delta i processen utöver de formella remisskedena. Försvarsvarsmakten inväntar därmed detaljplaneskedet i detta ärende, om kommunen bedömer att ärendet faller in under vad som ska remitteras Försvarsmakten enligt riksintressekatalogen för totalförsvarets militära del.

För att ta del av aktuella planeringsunderlag och mer information om riksintressen för totalförsvarets militära del så hänvisar vi till riksintressekatalogen och tillhörande kartunderlag. Detta underlag så finns bl.a. hos Länsstyrelsen samt på vår hemsida www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

Försvarsmakten deltar fortsatt i formella samråd, granskningar och remissförfaranden enligt ordinarie förfaranden.

Kommentar: *Piteå kommun noterar yttrandet*

15. Smurfit Westrock som lämnat följande yttrande:

Infrastruktur är ett medel för tillväxt, välfärd och konkurrenskraft. Ett robust, effektivt och väl fungerande transportsystem är av yttersta betydelse för att lösa dels näringslivets nuvarande behov av godstransporter, dels framtida ökade behov av godstransporter både för befintliga och nya industrier. Smurfit Westrock är i dagsläget den aktör i Piteå med mest verksamhet kopplat till lokala godsbangården.

Smurfit Westrock önskar med Norrbottniabanan:

- hållbara transporter för vår långsiktiga konkurrenskraft. Vi vill med Norrbotniabanans etablering få effektivare järnvägstransporter och minska transporternas negativa påverkan på miljön avseende tex klimat, buller, föroreningar, biotoper och hälsa.
- bibehålla eller minska våra kostnader för transporter av gods utifrån både behov av inkommande råvara/förnödenheter och konkurrenssituationen på en global marknad där 90% av slutprodukten som produceras (kraftliner) går på export. För detta krävs bland annat kostnadseffektiv rangering och växling av järnvägsvagnar samt trafikering på järnväg.
- en god anslutning av Norrbotniabanan till Piteå Hamn
- bibehållen eller ökad funktionalitet för övrig infrastruktur. Nyttor på järnvägen ska inte uppstå på bekostnad av sänkt effektivitet i vägsystemet och/eller i våra leveranser till sjöss. Eventuella framtida sjötransporter direkt till vår industri får heller inte påverkas av planerna för Norrbotniabanan.
- behov av att nyttja vårt industriområde för framtida industriell utveckling, inte för spår.
- behov av att kunna växla in hela tågset på Smurfit Westrocks industriområde.
- Att vårt framtida logistiksystem måste byggas både för vagnslast och heltåg för kommersiell flexibilitet.
- Godsbangårdslösningen måste ha tillräcklig kapacitet för att klara nuvarande och framtida gods på järnväg. Detta innefattar mötesmöjligheter för tåg, tillräckligt med reparations- och uppställningsspår. Godsbangården bör möjliggöra tågmöten och rangering i centrala Piteå. Det bör vara två genomgående huvudspår genom staden.
- tåg in till Smurfit Westrock Piteå ska ej behöva korsa Norrbothniabanan.
- elektrifiering och rundgångsmöjligheter för tåg västerifrån.
- störningsfri drift av vår fabrik under byggnationstiden.

Smurfit Westrock Piteå instämmer i Planprogrammet gällande:

- Placering av resecentrum påverkar inte vår produktion.
- Planskilda vägar ger förbättrad säkerhet för våra leveranser till och från industriområdet.
- Ny väglänk över Sörfjärden bör gynna effektiviteten i transporterna till och från industriområdet. Förslaget anses bra så länge det inte sker på bekostnad av eventuell framtida sjötrafik in till pappersbruket samt möjliggör än tyngre vägtransporter. Förslaget ter sig också gynnsamt sett till minskade buller- och partikelnivåer i relation till närboende.
- En potentiell fördel med placeringen av resecentrum är att Smurfit Westrock Piteå skulle kunna få en större attraktionskraft som arbetsgivare med ett större upptagningsområde vid framtida rekryteringar, med gångavstånd mellan resecentrum och vår industri.

Smurfit Westrock Piteå instämmer inte i delar av planprogrammet för Sörfjärden gällande områdena ”Västra kajen” och ”Västermalm” då det inte är förenligt med Smurfit Westrock Piteås önskemål om:

- Närhet till godsbangård för effektiv växling av vagnar in till bruk.
- Svängradier för tågen in till och ut från vårt industriområde är inte beaktade och/eller kraftigt förenklat i planprogrammet (Bild 2 i underlaget ”Planprogram Sörfjärden”).
- Minst ett tåg med fullt uttag från vårt pappersmagasin samt ett full-längds massavedståg (750 m) inklusive lok måste rymmas i anslutning till vårt industriområde, obeaktat godsbangårdens placering. Detta innebär behov av uppställningsspår i nära anslutning till fabriksområdet för effektiva tågbyggen, vilket kommer att påverka de närboende i närområdet. Det här är redan idag ett mycket ansträngt område med buller, lukt och andra störningar. Vi ser det som svårförenligt med Piteå kommuns ambition i ÖP2030 att Västermalm ska utvecklas till en ny central stadsdel med upp till 1000 nya bostäder genom att låta staden växa med ny bebyggelse för

permanent boende på befintlig godsbangård. Vi ser det också som svårförenligt med tänkt grönområde i området ”Västra kajen”.
- Möjlig framtida expansionsyta för fler tågbildningsspår, reparationsspår, lokuppställning och parkeringsspår är inte förenligt med tänkt grönområde i område ”Västra kajen” samt område ”Västermalm”.
- Fortsatt redundans i angöring till vår verksamhet på den västra sidan om Sörfjärden. Idag sker angöring via Kolugnsvägen som har tre anslutningar till Timmerleden (väg 506). Vi önskar fortsatt tre eller fler anslutningar till den tänkta nya leden.

Sammanfattningsvis är det för vårt företag av största vikt att möjliggöra framtida industriell utveckling på vårt industriområde, med fortsatt närhet till godsbangård och framtida förbättrad möjlighet till effektiv tågtrafik i nära anslutning till vår industri samt till och från Piteå Hamn. En sådan verksamhetsutveckling tror vi också är bra för Piteå Kommuns utveckling och för dess invånare. Detta innebär att en ändrad placering av godsbangården inte är att föredra. Funktionalitet och operativ effektivitet på Norrbotniabanan bör i vår mening vara prioriterat.

***Kommentar**: Piteå kommun noterar att man är överens med Smurfit Westrock i många frågor och att det finns vissa skillnader i synen på stadsutveckling. Utveckling av befintliga och tillkommande industrier är av största vikt för Piteå. Kommunen delar Smurfit Westrocks uppfattning om att en positiv verksamhetsutveckling är bra för kommunen. Piteå kommun strävar efter att möjliggöra och tillhandahålla effektiva lösningar som gynnar verksamhetsutveckling. Samtidigt ser kommunen ett stort behov av att centrala Piteå kan få växa för att bemöta efterfrågan på centralt belägna bostäder samt stärka och framtidssäkra stadskärnan. Piteå kommun ser fram emot att försöka hitta lösningar tillsammans med Smurfit Westrock i den fortsatta planeringsprocessen.*

16. Statens Geotekniska Institut som lämnat följande yttrande:

Yttrande över planprogram
Statens geotekniska institut (SGI) har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerat planprogram. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår inte i vår granskning.

Underlag:
1. Planprogram Sörfjärden, datum: 2024-06-28

Bakgrund och förutsättningar
Syftet med planprogram för Sörfjärden är att inför Trafikverkets arbete med järnvägsplanen för Norrbotniabanan beskriva kommunens viljeriktning för områdets utveckling. Norrbotniabanans dragning genom Piteå innebär stora förändringar för centrum. Planprogrammet beskriver på ett övergripande sätt hur området ska knytas samman med stadskärnan och bli till en blandad stadsdel med bostäder, verksamheter, utbildning, kultur och inbjudande mötesplatser bland gröna rum och stråk.
Enligt SGU:s jordartskarta består det översta jordlagret i planområdet av fyllning, silt och morän. Enligt planprogrammet råder det brist på geoteknisk information men då området verkar muddrat och det ligger ett sågverk i närheten kan delar av området vara fyllt med rester från sågverket eller muddermassor [1].
Kommunen identifierar själv behovet av fortsatta utredningar för att helt klargöra förhållanden för geoteknik och grundvatten, fältgeotekniska undersökningar kommer krävas i det fortsatta arbetet. Kommunen anger också att frågor som rör markanvändning kommer behandlas med ingående i kommande detaljplaneprocesser.

SGI:s synpunkter
Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion.
Som underlag för en detaljplan ska en geoteknisk utredning, baserad på (nya och/eller befintliga) geotekniska fält- och laboratorieundersökningar och/eller en geoteknisk besiktning/kartering, utföras av en geoteknisk sakkunnig. Omfattningen av utredningar och besiktningar/karteringar beror på de geotekniska förutsättningarna och planändamålet. Geotekniska aspekter såsom säkerhetsfrågor avseende skred, ras samt erosion ska bedömas, men

även aspekter avseende sättningar, grundläggning, hantering av grundvatten och ytvatten etc. bör belysas. Detta inkluderar även kajernas stabilitet.
Kommunen har själv identifierat behovet av vidare utredningar. SGI ser positivt på detta och vill påminna om att en sådan ska omfatta både befintliga förhållanden samt de förhållanden som detaljplanen kommer att tillåta. SGI rekommenderar att utredningen även beaktar eventuella framtida förändringar för att bland annat hantera översvämningsåtgärder i planen. Om det finns områden med låg stabilitet i närheten av detaljplanen, som kan påverka aktuellt område, ska de också utredas och säkerställas. Eventuellt kan olika geotekniska säkerhetsfrågor i de olika detaljplaneområdena påverka närliggande områden. SGI rekommenderar därför att de geotekniska säkerhetsfrågorna först hanteras övergripande för att kommunen ska kunna upprätta en strategi för en optimerad detaljplane- och exploateringsordning.
SGI publicerade nyligen en vägledning gällande geoteknisk säkerhet i kommunal planering med goda råd om hur man kan nyttja geotekniskt underlag tidigt, både i översiktsplanering och detaljplanering.

Kommentar: *Piteå kommun har tagit fram översiktiga geotekniska utredningar i området som visar på behovet av fördjupade utredningar i kommande planarbeten. Även Trafikverket kommer att göra utredningar i samband med järnvägsplanen på områden som kommer att vara relevanta för Piteås stadsutveckling.*

17. Person 10 som lämnat följande yttrande:

Jag anser att förslaget om att bygga en bilbro som går förbi campingen på västra kajen till lövholmen sågverk för att leda om tung trafik från stan är en dålig idé. Det är bra med mindre trafik i stan, men jag undrar om det inte finns det NÅGON annan lösning än att bygga en bro kommer skymma den enda fina utsikten i Sörfjärden? Det kommer betyda att när man står i södra hamn och tittar ut över Sörfjärden kommer det vara sågverk till vänster, bilbro rakt fram, Smurfit Kappa till höger. Med tanke på de röster som höjts över att det hade varit en fin idé att ha fler kaféer och restauranger vid vattnet i Piteå så känns det som att det aldrig kommer hända om det byggs en bro där. Vem vill sitta och fika utan en fin utsikt med massor av biltrafik och industri runt om sig? Ingen!
Snälla, snälla, tänk om. Tänk på ett annat sätt? Kan vi bygga om Bergsviksbron så att den faktiskt är anpassad till industrifordon, vanliga bilister och epor? I dagsläget är den farlig då den är utan lyssna på vintern och svänger vilket gör det väldigt obehagligt att köra där med snö och mörker och blödande från mötande bilar. Det är en av anledningarna att vi valde att inte köpa hus i bergsviken är att jag inte vill köra över den bron varje dag. Fixa den bättre tack.
Industrin och tunga fordon kommer dessutom att komma närmare bostadsområdet på lövholmen och klubbgärdet och de som bor på Strömsborg kommer bli omringade av trafik. Inte okej! Det ska bort från stan! Istället för att människorna ska anpassa sig till industrin så kan väl industrin anpassa sig till människorna som lever i stan? Bli istället inspirerade av Hudiksvall som har flyttat industrierna som ex. sågverk från centrum vilket har skapat ett otroligt fint hamnområde där etableringar kan ta plats. Piteå har offrat nog för att industrierna ska ta plats (ja jag vet att de ger jobb) men snälla, ta inte det lilla vackra vi har <3
Jag skulle också önska mer tid att komma med åsikter och fler datum att gå på samråd. Vi fick hem brevet sent förra veckan och som tur är kan en av oss komma på mötet. Och att hinna skriva ihop något på kort tid uppskattas inte då det är så stora beslut.

Kommentar: *Planprogrammet ämnar att göra Sörfjärdenområdet attraktivare och lättillgängligare än det är idag. En av planprogrammets principiella inriktingar är att minska den tunga genomfartstrafiken på Timmerleden genom att flytta den längre bort från stadskärnan. Kommunens vision om en flyttad genomfartstrafik behöver utredas vidare tillsammans med Trafikverket i en åtgärdsvalsstudie där alternativa lösningar undersöks. Den i planprogrammet föreslagna bron är en av flera möjliga lösningar för att få bort störningar av biltrafik i stadskärnan.*
Bergsviksbron ligger utanför planprogrammets geografiska avgränsning. Synpunkter om denna ska riktas mot Trafikverket som är väghållare.
Kommunen förstår oron avseende Strömsborg och Västra kajen. Båda områden har redan idag ett utsatt läge nära industrier, järnväg och transportled, dessutom ligger de inom korridoren för Norrbottniabanan. Det är inte uteslutet att spårdragningen kan gå över både Strömsborg och Västra kajen.
Industrierna kan i nuvarande situation inte flyttas från staden, att industrierna finns där de är idag är en planeringsförutsättning. Vid eventuell nedläggning av verksamhet skulle en annan situation inträda men detta är inte aktuellt. I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv).

Vad gäller samrådstiden, så reglerar Plan- och bygglagen inte samrådsformen för just planprogram, till skillnad från översiktsplaner och detaljplaner. Kommunen har dock valt att samråda om planprogrammet under tre veckor, vilket motsvarar samrådstiden för översiktsplaner. Det kommer finnas fler tillfällen för samråd gällande Sörfjärden och Norrbotniabanan i både kommunens och Trafikverkets fortsatta planering.

18. Person 11 som lämnat följande yttrande:

Piteå är en turiststad. Den sträckning som nu är planerad kommer att ta död på vår stad. De flesta turisterna bor antingen på Västrakajen eller Piteå Havsbad. Piteå havsbad kommer att förlora många turister (Vem vill ha semester vid en järnväg) Västrakajen kommer troligtvis att tappa alla turister på grund av järnvägen. Detta kommer att innebära att många affärer i vår stad tvingas att läggas ner eftersom det inte kommer att gå ihop för dem.

Kommentar: *Planprogrammet ämnar att göra Sörfjärdenområdet attraktivare och lättillgängligare än det är idag. Campingen på Västra Kajen är redan idag utstatt till ett flertal bullerkällor: Timmerleden, bangården samt industrispåret, papperbruk och sågverk, räddningstjänsten, bussgaraget och kommunala verksamhetsytor (förrådsbyggnader). Oavsett detta har campingen utvecklats till en populär turistanläggning, mycket tack vare sitt centrumnära läge. Piteå kommun anser att den tilltänkta utvecklingen av Västra kajen till ett grönt upplevelseområde med bättre tillgänglighet till stadskärnan borde öka attraktiviteten för en centrumnära turistverksamhet. I planprogrammet uttrycks Piteå kommuns önskemål om att järnvägens dragning är i möjligaste mån parallellt med Timmerleden, dels för att inte inkräkta på Västra kajen, dels för möjliggöra ett resecentrum i direkt anslutning till stadskärnan vid korsningen Västergatan-Timmerleden.*

19. Person 9 som lämnat följande yttrande:

Här kommer lite rudimentära skisser med bilagor om lokalisering till detta förslag:

GC-väg med planskild korsning för munksundsvägen, detta ger möjlighet för boende på östra sidan av munksundsvägen att ha en trafiksäker passage till och från centrala piteå.
I dagsläget finns endast planskildhet längre söderut vid Åsgatan.
Gymnasieungdomar samt yrkesarbetande med slutmål skola och arbete kan nyttja denna väg, vilket skulle främja gång och cykelmöjligheterna in mot gymnasieskola, sjukhus och arbetsplatser.
Detta är ett vanligt förfarande av trafikverket i övriga delar av Sverige. Då elektrifierad järnväg slopas behålls banvall och kontaktledningsstolpar. Dessa kontaktledningsstolpar fyller funktionen av belysningsstolpar. Se exempel på bifogade bilder nedan.
Detta förslag skapar möjligheter för boende med genväg till jobb, skola och sjukhus, och återbrukar befintlig infrastruktur.
I dagsläget finns en "inofficiell" övergång mellan Juhlinsgatan/spovgatan över munksundsvägen till Gökhemsgatan, vilken skapar trafikfara för bilister och de som använder den "inofficiella" övergången.

Bild 1 Landskrona – Billberga Bild 2 Landskrona- Bilberga Bild 3 Landskrona - Bilberga

Kommentar: *Planprogrammet har en tydlig inriktning om att främja hållbara transportsätt. Komplettering av gång- och cykelvägnätet är en viktig del i detta. Tanken med en planskild korsning för gång och cykel vid Munskundsvägen för att knyta ihop bostadsområden på bägge sidor Munskundsvägen är god, förutsatt att det framtida väg- och järnvägsystemet tillåter det. Planprogrammet kompletteras med ett förslag på ny gång- och cykelstråk genom befintlig gångtunnel*

20. Person 12 som lämnat följande yttrande:

För människa och miljö är det förkastligt att dra en järnväg genom centrum som byggs för över 80 tåg/dygn. Då det också är dokumenterat att järnvägen byggs främst för godstrafik så finns ingen anledning att dra det genom staden när det finns ett ur samtliga perspektiv bättre alternativ att följa E4. Detta alternativ är både snabbare att bygga, billigare och säkrare ur terrorperspektiv.
Att Västra Kajen ska kunna bibehållas som camping och rekreationsområde är helt orimligt eftersom den enligt kartan kommer att hamna mellan en trespårig järnväg byggd för godstrafik och en ny ”Timmerled”. Allt liv i form av växtlighet och fiskar kommer att påverkas på ett sätt som vi idag inte kan överblicka.
Dra NBB längs med E4, gör ett säckspår in till centrum där Resecentrum placeras.
Då undviks all tung godstrafik och vi får behålla vår vattenspegel vid Södra Hamn som är en oslipad diamant som bara väntar på varsam utveckling.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dess alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.*
Campingen på Västra Kajen är redan idag utstatt till ett flertal bullerkällor: Timmerleden, bangården samt industrispåret, papperbruk och sågverk, räddningstjänsten, bussgaraget och kommunala verksamhetsytor (förrådsbyggnader). Oavsett detta har campingen utvecklats till en populär turistanläggning, mycket tack vare sitt centrumnära läge. Piteå kommun anser att den tilltänkta utvecklingen av Västra kajen till ett grönt upplevelseområde med bättre tillgänglighet till stadskärnan borde öka attraktiviteten för en centrumnära turistverksamhet.
Planprogrammet avser att behålla och utveckla Sörfjärdens vattenspegel. Den av landhöjningen orsakade uppgrundningen kommer i framtiden att kräva omfattande muddringsinsatser och det är i dagsläget oklart hur kommande generationer ser på den frågan.

21. Person 13 som lämnat följande yttrande:

Låt sunt förnuft få råda, det finns ingen rimlighet att bygga en bro över södra fjärden likväl som att upp till 80 stycken tåg skall passera centrum dygnet runt året om. Det finns lösningar både för trafiken och järnvägen som passar Piteå utan att förstöra Södra Hamn.

Kommentar: *Planprogrammet ämnar att göra Sörfjärdenområdet attraktivare och lättillgängligare än det är idag. Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.*

Förslaget om en ny bro över Sörfjärden grundar sig i avvägningen att den befintliga genomfartstrafiken på Timmerleden utgör en orimlig belastning för stadskärnan samt ett hinder för att Piteå som stad ska kunna växa. En flytt av den tunga genomfartstrafiken förväntas resultera i en halvering av årsdygnstrafiken, minskning av luftföroreningar samt bullerstörningar på Timmerleden. Flytten kommer även öka tillgängligheten mellan stadskärnan och Södra Hamn/Västra kajen. Den föreslagna bron är en utav flera möjliga lösningar, i den fortsatta processen kommer även andra lösningar utredas.

22. Person 14 som lämnat följande yttrande:

1) På kommunens hemsida kan man läsa påståendet att: Flytten av den tunga trafiken från Timmerleden gör att staden kan växa närmare Södra hamn. Det blir lugnare, grönare och luften blir renare.

Är det inte så att biltrafiken på timmerleden ersätts av mycket tyngre trafik i form av många fler tåg/dygn i samma område? Men ni påstår att det kommer att bli en lugnare miljö? Hur kan passerande gods & passagerartåg göra detta område lugnare?

2) Hur kommer "ljudbilden" i området påverkas när timmerledens trafik leds om till en bro, dvs en vägbana flera meter över ett stort område vatten/frusen is?

3) Kommer inte stan att upplevas mycket mindre attraktiv om den stora genomfartsleden förbi stan/centrum går väldigt nära tunga industrier, och dessutom på en bro så att man ser ut över industrierna?

4) Den här förändringen av stadsbilden är en enorm förändring som inte kommer att rättas till om det skulle visa sig vara fel beslut. Kan ni på Piteå Kommun med handen på hjärtat intyga att ni gjort er "Due diligence", dvs att ni undersökt alla tänkbara alternativ till NBB´s dragning genom eller förbi Piteå, och förordar den lösning som verkligen är att föredra?

5) Jag har tidigare kunnat läsa att att ni som kommun inte kan påverka dragningen av NBB genom Piteå. Att detta helt är upp till Trafikverket. Moderaterna i våran kommun säger att om dem skulle sitta vid "makten", så skulle inte NBB dras genom stan/centrum. Kan inte Piteå Kommun påverka dragningen?

6) Piteå vill utvecklas och växa, men en vältrafikerad järnväg är ingenting som någon (utom möjligen ett fåtal industrier) vill ha i sin närhet. Kan ni inte se att detta blir ett "sår" genom Piteå, som kan förhindra framtida expansion?

7) I den vision ni visar skisser på ser och beskrivs allt med resecentrum och nya områden som något väldigt vackert. Men sanningen är ju trots allt att det kommer bli ett stort område som skyltas med "Förbjudet att vistas på spårområdet" och gamla rostiga tågvagnar med sedvanlig grafitti kommer vara en del av centrum. Är det verkligen så ni vill att Piteå ska vara?

8) Finns det en ovilja hos Piteå Kommun att lyssna och agera på många av Piteås invånare, som faktiskt är de människor som gett er förtroendet att sitta på de tjänster ni har? Min känsla är definitivt att det finns en ovilja.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dess alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun. Planering av Norrbotniabanan är i övrigt Trafikverkets ansvar.*

Piteå kommun utredde frågan om resecentrums placering redan i samband med järnvägsutredningen. 2013-03-18 beslutade kommunfullmäktige att ett resecentrum placeras i nordvästligt läge i förhållande till Södra hamn, ett läge där man förväntar mest fördelar för stadsutveckling. Erfarenhet visar att staden växer runt ett resecentrum, som förutom bytespunkt för trafikflöden även kan bli en mötesplats i staden med betydelse för både invånare och besökare.

När det gäller den i yttrandet uttryckta farhågan om en framtid med ”rostiga tågvagnar och avstängda områden” - redan idag passerar godståg genom staden. Godståg är en vanlig syn i centrala Piteå: på den centralt belägna bangården och det godsspåret som korsar plant över den högtrafikerade Timmerleden. Norrbotniabanan ger oss möjlighet att förbättra infrastrukturen och godstågen kan passera utan att störa övrig infrastruktur. Norrbotniabanan ger oss dessutom möjlghet att förändra dessa områden till levande, gröna och urbana stadsmiljöer, i och med flytt av bangården och Timmerleden. Den

bidrar i sin nuvarande utformning i hög grad till en mindre attraktiv stadsmiljö, speciellt med tanke på buller, ljud och barriäreffekten. En flytt av denna genomfartstrafiken längre bort från stadskärnan och närmare industrierna kommer att öka stadens attraktivitet. Om kommunens vision kan bli verklighet kommer det trots tågtrafiken att bli lugnare och grönare i staden. Det kommer också bli lättare att ta sig från stadskärnan till Sörfjärden.

Piteå kommun är medveten om att en bro över Sörfjärden innebär ett ingrepp i landskapet vilket kräver en omsorgsfull gestaltning som ett landmärke. Minskad trafik och speciellt ett minskat antal lastbilstransporter kombinerad med sänkt hastighet kommer att resultera i en lugnare stadsmiljö. Konsekvenserna av fordonstrafik på den nya väglänken, exempelvis bullerpåverkan, behöver utredas i den fortsatta planeringen. Piteå kommun är övertygad om att Timmerleden inte kan ha sin nuvarnade funktion kvar och att den typen av trafik bör flyttas dit den gör minst negativ påverkan, nämligen längre bort från stadskärnan, närmare industrierna.

Syftet med detta samråd om planprogrammet är att ta del av medborgarnas farhågor och önskemål och idéer. Inkomna synpunkter samlas i denna samrådsredogörelse som är en beslutsgrundande handling för godkännande av planprogrammet av de förtroendevalda politikerna. Alla röstberättigade medborgare har möjlighet att påverka sammansättningen i kommunens politiska församlingar genom ett deltagande i kommunalvalet.

23. Person 15 och 16 som lämnat följande yttrande:

Att förstöra den fina sommarstaden Piteå med en dragning av Norrbotniabanan genom centrum känns helt fel. Vi är från Skellefteå och har funderat på att flytta permanent till våran stuga i Piteå men det kommer inte att bli aktuellt om banan kommer att gå genom centrum.

Kommentar: *Planprogrammet ämnar att göra Sörfjärdenområdet attraktivare och lättillgängligare än det är idag. Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärdenområdet med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.*

24. Person 17 som lämnat följande yttrande:

I egenskap av samhällsmedborgare tycker jag följande: Låt Piteborna gå till val. Det är ett sätt för samtliga röstberättigade pitebor att höra sin röst hörd.

Kommentar: *Syftet med detta samråd om planprogrammet är att ta del av medborgarnas farhågor och önskemål och idéer. Inkomna synpunkter samlas i denna samrådsredogörelse som är en beslutsgrundande handling för godkännande av planprogrammet av de förtroendevalda politikerna. Alla röstberättigade medborgare har möjlighet att påverka sammansättningen i kommunens politiska församlingar genom ett deltagande i kommunalvalet*

25. Person 18 som lämnat följande yttrande:

Vad menar ni när ni säger att det här projekten även har med idrott att göra? Mitt förslag är en simhall då vi inte har en i närheten av centrum och med hur dåligt bussarna går kan man inte ta sig till dem vi har utan körkort. Dessutom, de gånger jag tagit mig till t.ex Öjebyn har det blivit för mycket folk för att man ska kunna motionera bra. Vi behöver fler simhallar helt enkelt för pensionärers och ungdomars skull behövs en man inte måste ta bussen till. Min epilepsi innebär stora problem pga dåliga lokal busstider. Nolia, fotbollsplaner vid sjukhuset och ishallen är nära för alla andra sporter.

Kommentar: *Planprogrammet är i det här skedet öppet vad gäller typ av idrotts- och rekreationsanläggningar på Västra kajen. Om en simhall i planområdet kan vara aktuell eller inte hänger även ihop med frågan om simhallarnas framtid i Piteå. Denna är i dagsläget oklar och det finns inget beslut eller ställningstagande om befintliga simhallar ska renoveras eller om nya ska byggas. Politiken har för avsikt att starta upp en dialog för att få veta vad Piteborna önskar och utifrån denna kunna ta ett beslut om hur Piteå ska arbeta vidare med simhallsfrågan.*

26. Person 19 som lämnat följande yttrande:

Har piteborna pratat med Luleborna? Bro över Lule hamn.
Broolyckor: Baltimore 2024, Tjörn 1980
Klaffbron i Pitsundet har en nedre temperaturgräns.
Synpunkter från Försvarsmakten, Nato, Sjöfartsverket Trafikverket kan man hoppa över. Lotskompetens, isbrytarkompetens bogserbåtskompetens.
Ingenting om NB som godsjärnväg Gäller dygnet runt. Kommunal järnväg till Haraholmen
Politiska risker Riskabla politiker Tuta och kör Kommunens PR-avdelning mot folket.

Kommentar: *Piteå kommun noterar yttrandet*

27. Person 20 som lämnat följande yttrande:

Piteå Kommun efterlyste synpunkter på deras vision och planer på Södra hamn och södra fjärden så då ger jag här min synpunkt här och den är kort, enkel och tydlig.
Jag vill absolut INTE se någon järnväg dras in genom ett av Piteås finaste områden så jag säger totalt NEJ till denna vision som kommunen förespråkar, finns inget positivt med detta. Piteå kommun är på väg att göra ett gigantiskt misstag som påverkar staden och folket negativt i mer än hundra år framåt om dessa idiotiska planer genomförs. Att förstöra Södra Hamn och dra in långa bullrande godståg genom centrala staden är så fruktansvärt korkat att man tror knappt det är sant att det finns människor som på fulltaste allvar vill göra detta. De kan inte har tänkt till ordentligt. Jag behöver inte gå in på alla detaljer och nackdelar som detta katastof scenario innebär för de är så otroligt många.
Vilken stad i Sverige förutom Piteå skulle komma den idiotiska iden att förstöra ett fint område vid vattnet med en ful bullrande järnväg. Tiita på våra grannstäder som Luleå, Skellefteå och Umeå som har restauranger och fina promenadstråk längs vattnet precis som det ska vara men här vill vi förstöra det fina vi har vid vattnet, det är inte klokt! Piteå gjorde ju ett otroligt misstag på 60 talet som tillät en pappersmassefabrik anläggas vid vattnet och bara ca 1 km fågelvägen från centrum och nu vill de göra ett ännu större misstag.
Hoppas för guds skull att dessa planer med Norrbotniabanan genom centrum aldrig genomförs. Det enda rätta är att dra banan utanför Piteå längs med E4an, det är det klokaste och bästa, finns inget absolut inget som kan övertyga mig om motsatsen, kommer aldrig någonsin att ändra ståndpunkt i frågan. Järnvägen ska inte in i Piteå centrum!

Kommentar: *Planprogrammet ämnar att göra Sörfjärdenområdet attraktivare och lättillgängligare än det är idag. Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.*
Ett av planprogrammets principiella ställningstaganden är att göra Sörfjärdenområdet grönare och lugnare. Det ska bli lättare att ta sig från stadskärnan till vattnet. Piteå kommun bedömer att det kommer att bli det trots tågtrafiken. Timmerleden i sin nuvarande utformning bidrar i hög grad till en mindre attraktiv stadsmiljö, speciellt med tanke på buller, ljud och barriäreffekten. I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv).

28. Person 21 och 22 som lämnat följande yttrande:

För människa och miljö är det förkastligt att dra en järnväg genom centrum som byggs för över 80 tåg/dygn. Då det också är dokumenterat att järnvägen byggs främst för godstrafik så finns ingen anledning att dra det genom staden när det finns ett ur samtliga perspektiv bättre alternativ att följa E4. Detta alternativ är både snabbare att bygga, billigare och säkrare ur terrorperspektiv.
Att Västra Kajen ska kunna bibehållas som camping och rekreationsområde är helt orimligt eftersom den enligt kartan kommer att hamna mellan en trespårig järnväg byggd för godstrafik och en ny ”Timmerled”. Allt liv i form av växtlighet och fiskar kommer att påverkas på ett sätt som vi idag inte kan överblicka
Det finns så många saker sm är negativt med att dra järnvägen genom stan. Det börjar redan vid pitsund med en gigantisk bro, öppningsbar eller inte. Det påverkar renbetesmöjligheterna för samerna och drabbar många berörda

fastighetsägare i Klubbgärdet och Strömsborg. Jag drabbas inte alls personligen men tycker det är väldigt sorgligt att man kan tänka sig ett så stort och förfulande ingrepp på Södra hamn/ västra kajen där man kunde ha utvecklat stadsnära camping, rekreationsmöjligheter, restauranger mm vid vattnet, småbåtshamn mm

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.*
Campingen på Västra Kajen är redan idag utstatt till ett flertal bullerkällor: Timmerleden, bangården samt industrispåret, papperbruk och sågverk, räddningstjänsten, bussgaraget och kommunala verksamhetsytor (förrådsbyggnader). Oavsett detta har campingen utvecklats till en populär turistanläggning, mycket tack vare sitt centrumnära läge. Piteå kommun anser att den tilltänkta utvecklingen av Västra kajen till ett grönt upplevelseområde med bättre tillgänglighet till stadskärnan borde öka attraktiviteten för en centrumnära turistverksamhet.
I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv)

29. Person 2 som lämnat följande yttrande:

Skulle var fint om vi kunde göra en tunnel under nuvarande timmerleden där både tåg och trafik kan ta sig fram. Då får vi ju både tåg och biltrafik centralt utan att störa. Det förslaget skulle jag vilja se att ni tog fram.

Kommentar: *En av planprogrammets principiella inriktningar är att minska den tunga genomfartstrafiken på Timmerleden genom att flytta den längre bort från stadskärnan. Kommunens vision om en flyttad genomfartstrafik behöver utredas vidare tillsammans med Trafikverket i en åtgärdsvalsstudie där alternativa lösningar undersöks. Den i planprogrammet föreslagna bron är en av flera möjliga lösningar för att få bort störningar av biltrafik i stadskärnan. En tunnellösning är en annan möjlighet som behöver utredas i en åtgärdsvalsstudie.*

30. Vattenfall Eldistribution AB som lämnat följande yttrande:

Vattenfall Eldistribution AB har strax utanför planprogramsområdet har 150 kV regionnätsluftledning, lila heldragen linje i kartan nedan. Nätstation visas med blå ruta och ligger också utanför området, eller på gränsen av området vad vi kan utläsa från underlaget. Denna nätstation står inför ombyggnation och reinvesteringar och vi ser att underlaget visar på ny vägdragning i närheten av denna station. Vi ser fram emot vidare dialog allteftersom planprogrammet intentioner tydliggörs eftersom denna vägdragning kan komma att påverka vår station.

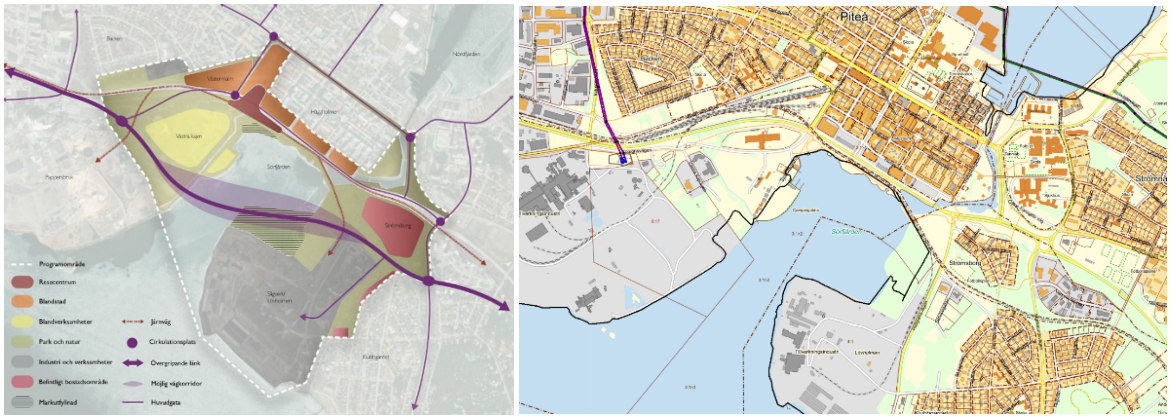

Kommentar: *Nätstationen som redovisas i detta yttrande kan påverkas av den framtida spårdragningen som i dagsläget är oklart. Frågan kommer att bevakas i den fortsatta planeringen.*

31. Person 23 som lämnat följande yttrande:

Lämnar synpunkter på upprättat planprogram för Sörfjärden som presenterats som en framtida placering av järnväg och väg för 10.000 fordon/dygn genom Piteå . Att placera en järnväg genom staden där den redovisats med en tågtrafik på 80 fordon / dygn kan ju inte anses vara realistiskt vare sig ur markbehov eller ur miljösynpunkt. Markbehovet bredvid gamla timmerleden för den nya järnvägsdragningen kommer ju behöva sådan bredd att stora delar av vattenspeglar mellan befintlig bro för timmerleden och fram mot västra kajen kommer behöva fyllas igen. Eftersom Norbothnibanan i stort sett bara är till för godstrafik så finns inga orsaker att man skall dra banan genom staden, med en dragning efter E4:an så får man kortare och billigare dragning utan att industrierna drabbas negativt. Den nya ”Timmerleden” kommer ju att behöva broar inte bara över Sörfjärden utan också över järnvägsspåren till Stenvalls och Kappa, sedan verkar man inte heller ha beaktat problemen för trafiken in och ut från Stenvalls. Vad gäller den nya Timmerledens sträckning har man fört fram att den är till för att minska luftföroreningarna i centra stan, men man flyttar ju å andra sidan bara till andra ställen i stan / men det kanske bara är centrala som räknas. Fick för mig att man analyserat mätningar av luftföroreningar och att man kommit fram till en stor del berodde på de vägarbeten som utförts vid Västergatan när man lade smågatsten, kanske man skulle förbjuda smågatsten och istället lägga betongplattor som ju går snabbare att lägga och dessutom är ett önskemål från handikapporganisationerna Fyllningen i vattnet i Sörfjärden kommer ju att sätta stora avtryck på vattengenomströmningen genom kanalen med risk för uppgrundning i hela områden. En miljökonsekvensbeskrivning måste ju föreligga innan ett sådant här förslag presenteras. Kontentan måste vara att dra Norrbotniabanan efter E4, ett spår in till centrum för resecentrum, vi får då en lösning där tung och ibland farligt gods inte behöver komma in i staden. Vi får också behålla markområdet runt västra kajen som kan utvecklas på ett sätt som tar på vara den idyll som finns idag.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.*

Den föreslagna omdragningen av gods- och genomfartstrafik från den befintliga Timmerleden till en ny dragning över en bro är inte i detalj studerat i detta tidiga planeringsskede. En ny genomfartsled är avhängigt valet av järnvägsspåret som kommer att utredas av Trafikverket i den kommande järnvägsplanne där olika spårdragningar inom den beslutade korridoren utreds. Detta inkluderar frågor som antal spår samt konsekvenser av de olika lösningarna.

Luftföroreningar är idag ett stort problem i den täta och hårdgjorda stadskärnan. Föroreningar beror till stora delar av partiklar från bildäcken, speciellt dubbdäck, och uppstår främst vid inbromsning. En rakare, mer störningsfri trafik utanför ”flaskhalsen” Piteå centrum bedöms minimera belastningen. Konsekvenserna av en sådan bro utreds i den fortsatta planeringen.

Sörfjärdens vattenspegel genomgår en naturlig uppgrundningsprocess vilket kräver ett flertal muddringsinsatser för att hålla vattenspegeln öppen. Planprogrammets vision är att upprätthålla vattenspegeln. Kommunens intention är att öka Västra kajens och hela Sörfjärdens attraktivitet. Detta uttrycks tydligt i planprogrammet.

I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv).

32. Person 24 som lämnat följande yttrande:

Fick som många andra här i Piteå en skriftlig inbjudan till samråd för det nya förslaget för Sörfjärden. Gick även i lördags och lyssnade på företrädarna för detta förslag. En bro skall tydligen byggas för att avlasta den hårt trafikerade Timmerleden. Ett gott förslag tycker jag, för som det är nu är det förenat med livsfara att färdas gående eller med cykel utefter den nuvarande trafikleden. Cykelbana saknas ju helt. Men när nu en helt ny " Timmerled" ska byggas i form av en bro, varför inte kombinera den med Norrbottniabanan? Vi får ha kvar vår oas, som strandpromenaden utgör. Ingen utfyllnad med grus och jord, inga dyrbara, tidsödande pålningarbeten. En kombinerad bro längre ut i fjärden. Resecentrum placeras vid det västra brofästet. Kombinationen biltrafik och järnväg fungerar ju bra mellan Sverige och Danmark med sin mycket hårda belastning av trafik. Samhällsekonomiskt vettigt. Detta är mitt förslag.

Kommentar: *En samordning av tåg och bil på en och samma bro är en god tanke. Det kan bli svårt att realisera eftersom bron ligger Norrbotniabanans korridor. Det skulle även innebära att ett resentrum hamnar för långt från stadskärnan, vilket skulle minska de positiva effekterna för stadsutveckling. Piteå kommun utredde frågan om resecentrums placering redan i samband med järnvägsutredningen. 2013-03-18 beslutade kommunfullmäktige att ett resecentrum placeras i nordvästligt läge i förhållande till Södra hamn.*

33. Person 25 som lämnat följande yttrande:

Totalt vansinnigt! ! Förstöra södra fjärden för all framtid Blir omöjligt för nedanstående farkoster att ta sig in i sö fjärden: mudderverk (som kommer att behövas i framtiden) turistfartyg, restaurangfartyg, nostalgifartyg, segelbåtar, större fritidsbåtar, kustbevakningsfartyg, marina besöksfartyg...m.m. Kanalen kommer att slamma igen och därmed snabbas uppgrundningen av Norra fjärden på. Idag finns 7 broar över kanalen nu får vi ytterligare två till ! De tre jv-spåren efter hela stranden gör det omöjligt för någon entreprenör att etablera någon verksamhet här. Likväl vem vill etablera verksamhet inom "västra kajen området" blir nu inringat av ny timmer led och ett trespårigt järnvägsområde. Bygg NBB utefter E4-korridoren med en säckstation i Piteå, finns idag i Luleå !

Bifogar ett dokument hur man enkelt och snabbt undviker att bygga denna ”nya timmerled”

Bifogar ytterligare ett antal dokument hur man enkelt drar om befintlig jv genom centrum, så att hela gamla bangården friställs för bostäder/affärsfastigheter, nuvarande byggnad för räddningstjänst behöver ej rivas, jv-plan-korsningar vid Industrigatan, Timmerleden och Västergatan försvinner. Allt detta kan genomföras inom några år till en kostnad på c:a 200-300 Mkr, istället för att vänta på Norrbotniabanan i 20-25 år ! Befintligt 14 km långa spår till Haraholmen kan användas. Är elektrifierat och uppgraderat till Svensk standard. Detta blir exat som det redan är i Umeå med ett befintligt 11 km spår ut till hamnen i Holmsund som är anslutet till Botniabanan, och i Skellefteå där befintligt 14 km spår ut till Rönnskär, skall anslutas till den kommande Norrbotniabanan.Om behov finns kan befintliga bangårdar vid Haraholmen och SCA utökas mycket enkelt. För att undvika att bygga en mindre bangård vid räddningstjänsten, kan denna förläggas inne på SmurfitWestrok stora industriområde, som Trafikverket har förslag på i JU-140. För att förtydliga dessa viktiga frågor önskar undertecknad ett möte med ansvariga för att förklara ovanstående. Önskar snarast ett svar.

Bilaga ”Undvik ny timmerled”:

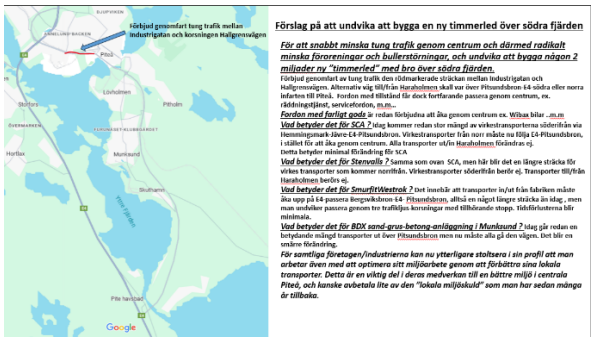

Bilaga ”Säcksp år 2-22 bilder ST rev”:

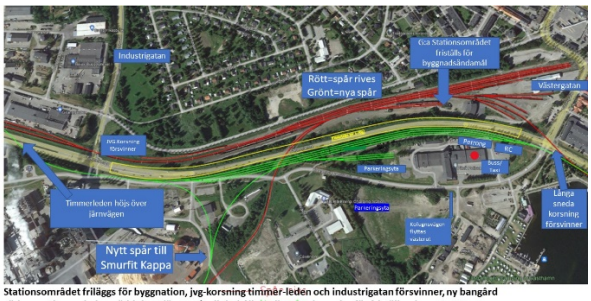

Bilaga ”Utökad bangård Haraholmen”:

Bilaga ”Utökning av Svedjans bangård invid SCA”:

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 ("Lomtjärnsalternativet"). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.*

Piteå kommun är medveten om att en bro behöver utformas med hänsyn till båttrafikens behov, vilket kommer att förydligas i planhandlingen. Landhöjningen är en väsentlig fråga i detta sammanhang. Sörfjärdens vattenspegel genomgår en naturlig uppgrundningsprocess vilket kräver ett flertal muddringsinsatser för att hålla vattenspegeln öppen, oavsett bron. Planprogrammets vision är att upprätthålla vattenspegeln.

Piteå kommun tar del av de inlämnade förslag på järnvägslösningar men väljer att inte ta ställning till dessa. Järnvägsplanering är Trafikverkets ansvar. I yttrandet uttrycks ett önskemål om ett personligt möte med kommunrepresentanter, vilket kommunen är öppet för.

34. Person 26 som lämnat följande yttrande:

Jag tycker att Piteå kommuns alternativ att dra järnvägen genom centrala Piteå är felaktigt. Beslutet fattades i fullmäktige för 15 år sedan. Mycket har förändrats på dessa år.
Alternativen finns! Dra järnvägen efter E4. Resecentrum vid Lomtjärn är ett bättre alternativ.
Det finns många fördelar för detta alternativ. Planera med TRV om detta. TRV och Piteå kommun bör seriöst diskutera ändring av Norrbottniabanans dragning.
Alternativ: Lomtjärn med järnväg efter E4 förordar jag. Många synpunkter är tidigare framförda på facebook om detta.
PS: Jag läser med förskräkkelse Planprogrammet om planerna för Sörfjärden. Ingen trevlig plan för närmaste 30-100 åren.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 ("Lomtjärnsalternativet"). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun. Piteå kommun anser att planeringsförutsättningar som låg till grund för beslutet om val av järnvägskorridoren är fortfarande aktuella.*

35. Person 27 som lämnat följande yttrande:

Lämnar härmed synpunkter gällande det planprogram för Sörfjärden som presenteras som en del i och med dragning av Norrbotniabanan genom centrala Piteå.

För människa och miljö är det förkastligt att dra en järnväg genom centrum med över 60 tåg/dygn. Då det också är dokumenterat att järnvägen byggs främst för godstrafik så finns ingen anledning att dra det genom staden när det finns ett ur samtliga perspektiv bättre alternativ att följa E4. Detta alternativ är både snabbare att bygga, billigare och säkrare ur ett terrorperspektiv.
Att Västra Kajen ska kunna bibehållas som camping och rekreationsområde är helt orimligt eftersom den enligt kartan kommer att hamna mellan en trespårig järnväg byggd för godstrafik och en ny "Timmerled" Oavsett om det inte blir en ny Timmerled så kommer campinggästerna att lämna Piteå för gott och leta sig till andra pärlor i kommuner där de styrande har förstånd att ta tillvara områden av den dignitet som Västra Kajen och Södra hamn besitter.
Sedan är förslaget med en ny "Timmerled" helt förkastlig eftersom den kostnaden mycket troligt faller på PK. Allt liv i form av växtlighet och fiskar kommer att påverkas på ett sätt som vi idag inte kan överblicka Kostnaden för dragning genom centrala Piteå innehåller otroliga mängder med dolda kostnader som kommer att belasta Piteå Kommun.
När sådana kostnader tillkommer PK, som i så hög grad påverkar kommunmedborgarna, så ska en folkomröstning ske. Det är det minsta våra styrande kan göra om vi ska leva i en demokrati

Dra NBB längs med E4, gör ett säckspår in till centrum där Resecentrum placeras. Då undviks all tung godstrafik och vi får behålla vår vattenspegel vid Södra Hamn som är en oslipad diamant som bara väntar på varsam utveckling.
Avslutar mina synpunkter med en fråga, varför har inte alla berörda mottagit utskicket som föregick samrådet 7/9-24? Många fastighetsägare inom området som berörs vid dragning av ny Timmerled har inte mottagit skriftligt utskick.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun. Den exakta spårdragningen inom den beslutade korridoren kommer att utredas av Trafikverket i den kommande järnvägsplanen. Detta inkluderar frågor som antal spår samt konsekvenser av de olika lösningarna.*

Campingen på Västra Kajen är redan idag utstatt till ett flertal bullerkällor: Timmerleden, bangården samt industrispåret, papperbruk och sågverk, räddningstjänsten, bussgaraget och kommunala verksamhetsytor (förrådsbyggnader). Oavsett detta har campingen utvecklats till en populär turistanläggning, mycket tack vare sitt centrumnära läge. Piteå kommun anser att den tilltänkta utvecklingen av Västra kajen till ett grönt upplevelseområde med bättre tillgänglighet till stadskärnan borde öka attraktiviteten för en centrumnära turistverksamhet.

I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv)

Utskicket i brevform gick ut till alla fastighetsägare och hyresgäster inom planprogramsområdet samt i direkt angränsande fastigheter utanför planområdet. Berörda personer framgår i den fastighetsförteckningen som togs fram 2024-08-15 enligt kommunens rutiner. Övriga kommunmedborgare informerades genom annons i PT och på kommunens hemsida och ävriga kanaler.

36. Person 28 som lämnat följande yttrande:

Lämnar härmed synpunkter gällande det planprogram för Sörfjärden som presenteras som en del i och med dragning av Norrbotniabanan genom centrala Piteå.
För människa och miljö är det förkastligt att dra en järnväg genom centrum som byggs för över 80 tåg/dygn. Då det också är dokumenterat att järnvägen byggs främst för godstrafik så finns ingen anledning att dra det genom staden när det finns ett ur samtliga perspektiv bättre alternativ att följa E4. Detta alternativ är både snabbare att bygga, mindre störande, billigare och säkrare ur terrorperspektiv samt även säkrare enligt Trafikverkets egna riktlinjer för transport av farligt genom tätbebyggt område.
Att Västra Kajen ska kunna bibehållas som camping och rekreationsområde (30.000 gästnätter) är helt orimligt eftersom den enligt kartan kommer att hamna mellan en trespårig järnväg byggd för godstrafik och en ny ” Timmerled”. Allt liv i form av växtlighet och djurliv kommer att påverkas på ett sätt som vi idag inte kan överblicka.
Ofta hävdas det att Södra hamn kommer ändå att växa igen någon gång. Jo, definitivt om man stänger igen Sörfjärden med en ny Timmerled. Vem röstar för att stänga av Södra Hamn för turbåtar, Kustbevakningens fartyg, segelbåtar mm samt risk för snabbare uppgrundning av både Södra hamn, kanalen och Norra hamn?
Dra NBB längs med E4, gör ett säckspår (som Luleå och Skellefteå). Resecentrum kan placeras utan att sötra hela centrla staden med passerande godståg när det inte finns behov. Till exempel vill inte Smurfit- Westrock ha någon godsbangård ute på Pitholmsheden. De vill hellre växla om på en egen bangård (vilken kan utökas till ca 1 km vid behov). De har även intresse av mer sjötransport.
För luftkvalitetens- och den tunga trafikens skull, låt de slippa trafikljus och ta vägen över Pitsund istället. Något längre men bättre med mindre tung trafik samt för människor och miljö.
Att sen vilja dra in mer personbilstrafik mot centrum vilket blir fallet med ett centralt placerat resecentrum verkar ogenomtänkt med den dålig luftkvalitet vi redan har.
Sammanfattningsvis undviker vi all passage av gods- och persontåg genom centrum och vi får behålla vår vattenspegel vid Södra Hamn som bara väntat på utveckling i många långa år.

Går att börja utveckla redan nu med restaurangpråmar, affärer osv. Så kanske vi slipper lägga hur mycket pengar som helst på något vi idag inte har en aning om ifall det blir av eller inte. Det enda vi kan vara helt säkra på idag är att det varit byggstopp länge inom korridoren och att snabbare passerande godståg låter högt och stör både invånare och turism.

Kommentar: *Järnvägskorridoren beslutades 2010-03-22 i järnvägsutredning JU140 av dåvarande Banverket. Luftföroreningar är idag ett stort problem i den täta och hårdgjorda stadskärnan. Det är inte tågtrafiken som kommer att försämra luftkvaliteten utan ökad biltrafik, Det är främst partiklar från bildäcken, speciellt dubbdäck, och uppstår främst vid inbromsning. En rakare, mer störningsfri trafik utanför "flaskhalsen" Piteå centrum bedöms minimera belastningen.*

Campingen på Västra Kajen är redan idag utstatt till ett flertal bullerkällor: Timmerleden, bangården samt industrispåret, papperbruk och sågverk, räddningstjänsten, bussgaraget och kommunala verksamhetsytor (förrådsbyggnader). Oavsett detta har campingen utvecklats till en populär turistanläggning, mycket tack vare sitt centrumnära läge. Piteå kommun anser att den tilltänkta utvecklingen av Västra kajen till ett grönt upplevelseområde med bättre tillgänglighet till stadskärnan borde öka attraktiviteten för en centrumnära turistverksamhet. Konsekvenserna av en sådan bro för bl. a. campingen på Västra Kajen utreds närmare i den fortsatta planeringen.

Sörfjärdens vattenspegel genomgår en naturlig uppgrundningsprocessvilket kräver ett flertal muddringsinsatser för att hålla vattenspegeln öppen. Planprogrammets vision är att upprätthålla vattenspegeln.

I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv.)

37. Skol och Landsbygdspartiet som lämnat följande yttrande:

Lämnar härmed synpunkter gällande det planprogram för Sörfjärden som presenteras som en del i och med dragning av Norrbotniabanan genom centrala Piteå.

För att hantera tung trafik genom stan och för att åtgärda otillåtna höga halter av PM10 parktiklar i centrala Piteå är förslaget att låta TRV bygga en bro över fjärden direkt förkastligt.
Att ta saken i egna händer känns som en förutsättning för att åtgärda problemet. Att vänta kanske 15 år för att TRV eventuellt kommer bygga en bro är inte att ta ansvar för människors hälsa och miljö. Piteå Kommun ska besluta om åtgärder som Piteå Kommun har rådighet över. Inte förlita sig på att TRV ska lösa det åt dem. Piteå Kommun ska dessutom besluta om åtgärder som sker inom snart framtid, inte något som eventuellt sker om 10-20 år.
Att hantera problemen med PM10 partiklargenom att begränsa tung genomfartstrafik längst Timmerleden är både en åtgärd som kan göras inom kort samt en åtgärd som kommunen rår över på ett bättre sätt.
En bro får dessutom förödande konsekvenser för vattenströmningar samt uppslamning och kommer absolut leda till att den vattenkontakt som just nu finns i centrala Piteå kommer försvinna med en väldigt onödigt accelererat händelseförlopp.
Att dessutom, om det blir verklighet, PK förordat en tungt trafikerad NBB så nära bebyggelsen i Piteå och dessutom trafikerad av farligt gods är direkt oansvarigt. Dels ut aspekten risk för olyckor både med och utan farligt gods men naturligtvis även kopplat till de ovan nämnda halterna a PM10. Tågtrafik medför stora mängder damm. Förutom det buller och de vibrationer som tågtrafik medför.
Nyttja i stället befintlig vattennära lägen i anslutning till centrala Piteå för att locka turister och nya Pitebor till staden. Locka genom att satsa på småhandel, cafeer och matställen samt rekreationsområden vid vattnet. UTAN närliggande störande element. På samma sätt som alla andra städer värnar om sina mervärden och bryr sig om sina invånare och tänker logiskt gällande hållbar utveckling. Pite är en sjöstad, en sommarstad och en turiststad, värna om detta och utveckla det som vi historiskt sett varit bra på. Förstör det inte!

Kommentar: *Luftröroreningar är en av flera anledningar till förslaget om flytt av tung genomfartstrafik. Barriäreffekterna av en högtrafikerad transportled och som konsekvens omfattande vägbuller är ytterligare. I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv).*

Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning

där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 ("Lomtjärnsalternativet"). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.

38. Person 29 som lämnat följande yttrande:

Hej, jag likväl många andra har under lång tid undrat varför inte kommunen samt TRV inte gjort två fullständiga projektförslag vad gällande i huvudsak Norrbotniabanans sträckning, så att kommuninvånare kunnat ta ställning vad som är bäst i närtid för vuxna och för barn, barnbarn.
Att bara visa i ett samråd med en sådan viktig förändring och inte har 2 konkreta förslag är inte på något sätt demokrati.
Sedan att inte till fullo informerat kommuninvånare hur trafiken på Norrbotniabanan kommer vara varje dygn samt varje vecka, vacker arkitektur utan järnvägsspår, kontaktledningar, samt vad bullret och allt damm som tågen för med sig och för med sig detta i 80 - 100 km i timmen. Bilarna på tim.erleden idag får max köra 60-70 km i timmen och dagtid kör de cirka 50 km i timmen.
Kommunen har inte informerat kommuninvånare om all typ av transporter och hastigheten som de kommer att ha, samt buller och partiklar som är direkt skadliga för människor som bor eller verkar kring en järnväg, järnvägsstation som Norrbotniabanan kommer utsätta människor för!
Som kommunen och flera andra vet så är alternativet att Norrbotniabanans sträckning skulle göra minst miljöpåverkan för människor och vattendrag, är att förlägga Norrbotniabanans sträckning via Lomtjärn.
Att kommunen inte har gjort två alternativ är oseriöst och inte att framföra all sanning om vad som är bra för miljön för boende och en större kostnad för kommuninvånare och för TRV och svenska staten.
Gör om och gör vad som är bäst för era barn och barnbarn, barnbarnsbarn!

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 ("Lomtjärnsalternativet"). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.*

Planprogrammets syfte är att uttrycka kommunens visioner i ett tidigt skede, innan Trafikverket påbörjar sitt arbete med järnvägsplanen. Det kommer finnas fler tillfällen för samråd gällande Sörfjärden och Norrbotniabanan i både kommunens och Trafikverkets fortsatta planering som kommer att ske öppet och transparent. Många av frågorna i yttrandet som avser den kommande tågtrafiken och dess konsekvenser för staden är på en detaljerad nivå. Den kommande järnvägsutredningen och de utredningar som görs i det arbete är en förutsättning för att kunna ge konkreta svar. Med ökat kunskapsläge kommer även konsekvenserna kunna redovisas tydligare.

I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv).

39. Centerpartiet i Piteå som lämnat följande yttrande:

Centerpartiet i Piteå har efter att ha tagit del av samrådshandlingarna ett antal överväganden som vi önskar prioriteras i det fortsatta arbetet. Vi är i grunden positiva till planprogrammet och den utveckling som föreslås i samrådshandlingarna. Vi ser stor potential för området att utvecklas utifrån ett centralt beläget resecentrum som kommer vara en av de viktigaste knytpunkterna i vårt framtida Piteå. Men också möjligheterna till en ny central stadsdel där vi önskar att vattenlägets fulla potential nu nyttjas för både bostäder och verksamheter.
Vi i Centerpartiet ser fram emot att ta del av alla synpunkter som inkommit och vårt yttrande ska därför inte tolkas som att vi önskar att det färdiga planprogrammet ska ligga helt i linje med samrådshandlingen. Vi är tvärtom öppna för förändringar utifrån de yttranden som inkommer eftersom vi tror att en inkluderande process där olika intressen och infallsvinklar lyfts är det bästa sättet för Piteå kommun att utvecklas.

Från Centerpartiet vill vi lyfta vikten av goda parkeringsmöjligheter för både bil och cykel för att resecentrum ska bli en tillgång för hela Piteå kommun. Vi är en landsbygdskommun och det är viktigt att hela kommunen på ett enkelt sätt kan nyttja resecentrum.

Centerpartiet ser också att det behöver säkerställas att en ny bro ger den positiva effekten på luftkvaliteten som avses. Det behöver vara tydligt både i utredningar och för allmänhet att den avsedda effekten faktiskt uppnås.

Piteå kommun är också en skärgårdskommun och Centerpartiet ser att det är viktigt att bron blir så pass hög att det är möjligt att passera med fritidsbåtar och turbåtar. Hamnen är otroligt viktig för Piteås attraktivitet och detta behöver bejakas. Även möjlighet till tankning av båtar på denna sida om kanalen är av vikt för att hamnen ska kunna nyttjas fullt ut.

Till sist ser Centerpartiet att det som viktigt att det fina läget vid vattnet nyttjas. Vi vill att det attraktiva vattenläget ska nyttjas på ett bättre sätt än idag och ser positivt på att bygga vattennära på denna sida av staden. Vi ser gärna restauranger och liknande verksamheter i bottenplan och att de attraktiva lägena också nyttjas för bostäder då detta förväntas bli Piteås kanske mest attraktiva platser för boende.

Kommentar: *Samtliga inkomna synpunkter samlas och besvaras i denna samrådsredogörelse som är en beslutsgrundande handling och tillgänglig för allmänheten. Av samrådsredogörelsen framgår även vilka synpunkter har resulterat i en justering av planprogrammet.*

Som Centerpartiet påpekar är fungerande parkeringsmöjligheter kopplade till resecentrumet en viktig fråga i den fortsatta planeringen. Enligt planprogrammet ska det framtida resecentrum fungera som en transporthub, vilket även inkluderar enkla byten från personbil till tågtrafik. Stora markparkeringar ska undvikas, ett mobilitetshus kan bli aktuellt.

Det främsta syftet med den utpekade bron är att kunna flytta den tunga genomfartstrafiken från sitt nuvarande läge till den i planprogrammet föreslagan dragning över Sörfjärden. Båttrafiken är en mycket angelägen fråga för en kuststad som Piteå. Sörfjärdens vattenspegel och dess betydelse får båtlivet är en viktig faktor för Piteås attraktivitet. Planprogrammet kommer att kompletteras med skrivningar om att bron ska utformas på ett sätt som säkerställer en fungerade båttrafik mellan Sörfjärden och Nördfjärden även i framtiden. Precis som det nämns i yttrandet gäller det att nyttja det attrakitva vattenläget. En av planprogrammets intentioner är att möjliggöra för bostäder och lokaler intill Timmerleden, dvs. närmare Sörfjärden för att få till en "waterfront." Planprogrammet kompletteras med ett upekande för blandverksamheter vid Södra Hamn, i syftet att möjliggöra för restauranger och caféer längs kajen.

40. Person 30 som lämnat följande yttrande:

För människa och miljö är det förkastligt att dra en järnväg genom centrum som byggs för över 80 tåg/dygn. Då det också är dokumenterat att järnvägen byggs främst för godstrafik så finns ingen anledning att dra det genom staden när det finns ett ur samtliga perspektiv bättre alternativ att följa E4. Detta alternativ är både snabbare att bygga, billigare och säkrare ur terrorperspektiv.
Att Västra Kajen ska kunna bibehållas som camping och rekreationsområde är helt orimligt eftersom den enligt kartan kommer att hamna mellan en trespårig järnväg byggd för godstrafik och en ny "Timmerled" Allt liv i form av växtlighet och fiskar kommer att påverkas på ett sätt som vi idag inte kan överblicka
Dra NBB längs med E4, gör ett säckspår in till centrum där Resecentrum placeras.
Då undviks all tung godstrafik och vi får behålla vår vattenspegel vid Södra Hamn som är en oslipad diamant som bara väntar på varsam utveckling.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 ("Lomtjärnsalternativet"). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun. I det kommande arbete med järnvägsplanen kommer Trafikverket att studera olika spårdragningar inom den beslutade korridoren vilket inkluderar frågor som antal spår samt konsekvenser av de olika lösningarna.*

Campingen på Västra Kajen är redan idag utstatt till ett flertal bullerkällor: Timmerleden, bangården samt industrispåret, papperbruk och sågverk, räddningstjänsten, bussgaraget och kommunala verksamhetsytor (förrådsbyggnader). Oavsett detta har campingen utvecklats till en populär turistanläggning, mycket tack vare sitt centrumnära läge. Piteå kommun anser att den tilltänkta utvecklingen av Västra kajen till ett grönt upplevelseområde med bättre tillgänglighet till stadskärnan borde öka attraktiviteten för en centrumnära turistverksamhet.

I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv.

41. Person 30 som lämnat följande yttrande:

Har sammanställt ett antal frågor som jag vill ha svar på gällande planprogrammet Sörfjärden.

- Vilka hushåll är det som fått information i sina brevlådor om planprogrammet för Sörfjärden innan Samrådet i Sinnenas Atelje den 7 september 2024?
- Varför har boende på Klubbgärdet inte fått denna information hem i sina brevlådor?
- Hur många tåg/dag går det i snitt idag till och från Haraholmen förbi Västra Kajen?
- Vilket är maxantalet för antalet tåg/dag som banan från Haraholmen till stambanan klarar av idag?
- Hur många fastigheter på Klubbgärdet och Strömsborg uppskattningsvis kommer att påverkas på ett eller annat sätt av den planerade dragningen av Norrbottniabanan samt flytten av Timmerleden
- Hur många fastigheter kommer att påverkas på ett eller annat sätt mellan Pitsund och Lomtjärn i den korridor som som är utlagd för P2 alternativet i den inventering som är gjord?
- Hur många fastigheter kommer att påverkas på ett eller annat sätt mellan Pitsund och Lomtjärn i den korridor som som är utlagd för P1 alternativet i den inventering som är gjord?

Kommentar: *Utskicket i brevform gick ut till alla fastighetsägare och hyresgäster inom planprogramsområdet samt i direkt angränsande fastigheter utanför planormdået. Berörda personer framgår i den fastighetsförteckningen som togs fram 2024-08-15 enligt kommunens rutiner. Övriga kommunmedborgare informerades genom annons i PT och på kommunens hemsida och övriga kanaler.*

I nuläget trafikeras Piteå med upp till fem ankommande och avgående godståg per dygn, några persontåg förekommer inte. Banan från Haraholmen till stambanan klarar idag upp till ca.tio tåg utan större ombyggnationer/kompletteringar av befintlig järnväg

Frågorna gällande antalet fastigheter som kommer att påverkas av Norrbotniabanan i de områden som anges i yttrandet kan inte besvaras i ett tidigt planeringsskede eftersom svar på dessa frågor är avhängigt spårdragningens placering som kommer nu att utredas i Trafikverkets järnvägsplaner. Därför hänvisar vi till kommande utredningar i ärendet. Verksamhetsutövare såsom Trafikverket ska uppfylla de regler som finns inom området.

42. Person 31 som lämnat följande yttrande:

Vad fantastiskt om det går att flytta Timmerleden. Jag är mycket positiv till er planering av norrbotniabanan.

Kommentar: *Piteå kommun noterar yttrandet*

43. Person 32 som lämnat följande yttrande:

Jag ser gärna att vi kan få till ett möte då det är lättare att sätta ord på möjligheter och risker.

1, Bro. Visionen med att flytta ut tung trafik ut på en bro. Bra, kan ta bort hjärtinfarkten för övrig trafik. Viktigt att det inte försämrar möjligheten för trafikanter att ta timmerleden. Dvs inte styra trafiken genom att göra timmergatan till en tydlig sämre väg med krångliga farthinder och låg hastighet, kullersten mm. Broalternativet behöver vara det självklara valet ändå pga. funktion och snabbhet.

2, Framtid för storhandel i centrum. Med den tillväxtsresa vi haft de senaste åren så kan det vara viktigt att förklara var vi tror att vi är om 10 år. Detta för att förstå våra behov då, och under resan dit. Vi har idag ca 1 miljon besökande kunder/år. Omsätter ca 230 miljoner. När ICA räknar på behov av parkeringar vid etablering måste man komma ihåg att kvantum/maxi enheter oftast etableras på externa områden och sällan delar sina parkeringar med många andra. På sådana etableringar räknar man 1 parkering/1 miljon kr i omsättning (i vårt fall skulle vi då idag behöva 230st egna parkeringar, har 165). Om vi ska upp till 300 – 400 miljoner om 10 år så kommer vi behöva lösa mer parkeringar för att klara den tillväxten. Vi har redan i dag växtvärk pga. tillgängligheten på parkeringen, speciellt helg och storförsäljningsdagar.

3, Tillgänglighet. Stadsgata.
Med en ny infart till hamnplan ”bakom” fastigheten så har vi löst den 20åriga frågan om att vara en blindtarm, och tagit bort de hindren kopplade till genomfarten över torget. Det blir en naturlig koppling till trafikeringen runt centrum och erbjuder oss samma tillgänglighet som våra konkurrenter. Hamnplan blir en naturlig del av ringen runt centrum. Kommer krävas politisk vilja och samsyn med Pitebo.

4, Resecentrum.
Med ett resecentrum kring stora Coop byggnaden så förändras hela förutsättningarna i centrum kring handel. Det kommer också ställa om flödena. Jag har svårt att se den flytt som Coop har tänkt till externt handelsområde och nermontering av storleken på den i centrum som annat än en fördel för mig. Jag tror dock inte att det kommer vara en fördel för centrum. Kanske kan resecentrumet balansera upp glappet på flöden som annars flyttas. Jag har tidigare haft svårt att förstå hur vi ska hantera ytterligare en enhet placerad i centrum (resecentrum) med prognos på 1 miljon besök/år då vi redan idag är trånga. Bro, flytt av stora Coop och lösning av hamnplan borde öppna upp och lösa ”proppen”.

5, Maxi, parkeringsbehov, Bostäder.
Växer Piteå som planerat/önskat så finns det all anledning att anta att vår verksamhet har möjlighet att utvecklas till en större stormarknad än vad det är idag. Piteå är utpekat av ICA som en stad som skulle kunna ha en Maxi, men inte klarar av både ett kvantum och maxi. Dvs vi behöver isf växa. Ytmässigt så behöver vi kunna få till 1000-1500kvm mer säljyta, och ca 100-150 parkeringar till för att skapa det strukturella förutsättningarna för en sådan etablering. En sådan satsning kräver att vi isf planerar och skapar långsiktiga förutsättningar för att nå dit. Jag kan tänka mig att det starkt skulle öka attraktiviteten av boende i Piteå stadskärna och möjliggöra handel av livsmedel för stora kundgrupper som annars har svårt att ta sig till externa handelsområden. Det är väldigt ovanligt för en stad att kunna erbjuda det, och säkerställer goda flöden av potentiella besökare till centrum.
Är man tydlig och vill att fastigheterna på hamnplan/timmerleden ska gå mot blandbebygglese med bostäder, så finns det gått om kvantum/maxi som har butiken i bottenplan och lägenheter i ovanvarande byggnad. Är det åt detta håll man vill gå så behöver man god tid och trygg förvissning om detta för att skapa ekonomiska förutsättningar att göra den satsningen.

6, Varuleveranser.
Hur detta ser ut om 10 år är svårt att sia, men vi kan säga hur det ser ut idag. Vi har tunga/stora leveranser 7 dagar i veckan. Stora dubbelställda ekipage med trailer. Dessa måste kunna på ett säkert sätt kunna nå butiken. Vi har även leveranser från 06:00-21:00 på vårt område. Man har testat att göra leveranser på tåg till Luleå men lagt ner för att det blev för mycket störningar och kvalitetsbrister, dock så var det en förbättring kring miljöpåverkan. Med Botniabanan på plats så skapare det troligast större möjligheter för detta, men det är bara en gissning. Vi vet att det även testas och utreds kring batteri och autonomier, 10 år tekniskt i framtiden är en lång tid så mycket hinner hända.

7, Behov av långsiktighet och samsyn på vägen framåt.
Vision är viktigt, ambition med. Jag tycker att det känns befriande att vi äntligen pratar om lösningar och möjligheter med vad vi vill. Jag upplever att det finns en stor kraft och vilja att gemensamt göra Piteå redo för den dag Botniabanan är här. Det kommer dock kräva tydlighet och att man står upp för de beslut man tar. Ska jag som företagare och fastighetsägare de kommande 10 åren sikta mot en gemensam målbild så börjar den resan nu, inte om 8 år. Vi kommer troligast ha återinvesterat mellan 20-30 miljoner i verksamhet/fastighet, det blir därför väldigt viktigt att dessa investeringar görs med rätt inriktning då dessa har en livslängd på 10 år eller mer. Dvs de beslut och investeringar jag gör under 2025 kommer troligast att leva även när Botniabanan är här.

Kommentar: *Piteå kommun är intresserad av att behålla och utvecklas handeln i centrala Piteå, speciellt storhandeln. Ett resecentrum ses som en funktion som möjliggör tillväxt och efterfrågan för etablering. Den i yttrandet beskrivna lösningen med matbutik i bottenplan och ovanpåliggande bostäder ser kommunen som ett eftersträvansvärt scenario.*
Parkeringsfrågan är en viktig fråga i den kommande utvecklingen av Sörfjrädenområdet, här är det av stor vikt att hitta effektiva lösningar.Planprogrammet föreslår att Timmerleden ska vara kvar i form av en bilgata som säkerställer fungerande flöden till och från stadskärnan och ett framtida resecentrum. Om nuvarande funktion som genomfartsled flyttas, kommer Timmerleden i framtiden antagligen vara en väg med kommunalt väghållaransvar vilket underlättar för att skapa infart till fastigheter i anslutning till Timmerleden.

Kommunen ser fram emot en tät dialog med verksamhetsutövaren i den fortsatta planeringsprocessen.

44. Kristdemokraterna i Piteå som lämnat följande yttrande:

Där det är djupt är det tänkt att fyllas, men där det är grunt blir farleden verkar det som. Svårt att bygga en så hög bro att båtar kan gå under samt risk att motorljudet från den tunga trafiken fortplantas och förstärks över vattnet. Bron måste också gå långt in på land på båda sidor för att få någon höjd. Det skulle också ha varit intressant att se hur vägen genom Klubbgärdet är tänkt att dras. Tråkig vy att se ut över timmerbilar och tung trafik när man vistas vid strandpromenaden där det är tänkt fina, rekreerande miljöer såsom caféer, restauranger, strövområden och annat för alla åldrar. Campingen blir omringad av järnvägen på ena sidan och en hårt trafikerad väg på andra sidan. Resecentrumets tänkta placering kommer förmodligen att öka utsläppen eftersom trafikmängden med fordon dit ökar, främst bilar och bussar. Stor parkering eller ett parkeringshus för bilar och cyklar krävs, det är förmodligen ett fåtal som kan gå dit. Nya Pitebor och familjer verkar föredra att bo utanför stadskärnan och ute i byarna och de är mitt i livet med arbeten som de ska till och barn som ska till förskola och skola, tveksamt att det är bästa lösningen att de alla ska in till centrum där det tänkta resecentret är planerat för att ta sig till arbetet. Mycket viktigt att tänka på tillgängligheten för alla redan vid planeringen, som till exempel för rörelsehindrade och synskadade.

Kommentar: *De i planprogrammet föreslagna markutfyllander i vattenområden får ses som ett uttryck att markutfyllander kommer att behövas i viss mån. Var exakt är osäkert i dagsläget eftersom järnvägens exakta dragning kommer att utredas av Trafikverket i arbetet med järnvägsplanen. En markutfyllnad vid Södra hamn innebär att djupare mark behöver fyllas, här är ambitionen att detta ska ske bara i den absolut nödvändiga utsträckningen. En större markutfyllnad föreslås i viken mot Lövholmen som redan idag är grunt.*

Bron och dess förlängda dragning genom Klubbgärdet är inte studerat i detalj, Främsta syftet för utpekandet är att uttrycka ett behov av att flytta genomfartstrafiken längre bort från stadskärnan. Piteå kommun eftersträvar ett utredningsarbete i form av en åtägrdsvalsstudie, tillsammans med Trafikverket som är väghållare för Timmerleden. Ett sådant arbete kan resultera i andra förslag än en bro.

När det gäller resecentrums placering så ligger den inom den av Trafikverket beslutade järnvägskorridoren och det i kommunens översiktsplan ÖP2030 utpekade läge vid Västergatan. Den fortsatta planeringen kommer behöva ta hänsyn till ett ökat transportbehov från och till ett resecentrum. Här är inriktningen att minska bilanvändnning och främja hållbara resor.

45. Person 33 som lämnat följande yttrande:

För människa och miljö är det förkastligt att dra en järnväg genom centrum som byggs för över 80 tår/dygn. Då det också är dokumenterat att järnvägen byggs främst för godstrafik så finns ingen anledning att dra det genom staden när det finns ett ur samtliga perspektiv bättre alternativ att följa E4. Detta alternativ är både snabbare att bygga, billigare och säkerare ur terrorperspektiv.
Att Västra Kajen ska kunna bibehållas som camping och rekreationsområde är helt orimligt eftersom den enligt kartan kommer att hamna mellan en trespårig järnväg byggd för godstrafik och en ny ”Timmerled” Allt liv i form av växtlighet och fiskar kommer att påverkas på ett sätt som vi idag inte kan överblicka
Dra NBB längs med E4, gör ett säckspår in till centrum där Resecentrum placeras. Då undviks all tung godstrafik och vi får behålla vår vattenspegel vid Södra Hamn som är en oslipad diamant som bara väntar på varsam utveckling.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dess alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun. I det kommande arbete med järnvägsplanen kommer Trafikverket att studera olika spårdragningar inom den beslutade korridoren vilket inkluderar frågor som antal spår samt konsekvenser av de olika lösningarna.*

Campingen på Västra Kajen är redan idag utstatt till ett flertal bullerkällor: Timmerleden, bangården samt industrispåret, papperbruk och sågverk, räddningstjänsten, bussgaraget och kommunala verksamhetsytor (förrådsbyggnader). Oavsett detta har campingen utvecklats till en populär turistanläggning, mycket tack vare sitt centrumnära läge. Piteå kommun anser att den tilltänkta utvecklingen av Västra kajen till ett grönt upplevelseområde med bättre tillgänglighet till stadskärnan borde öka attraktiviteten för en centrumnära turistverksamhet.

I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv)

46. Person 34 som lämnat följande yttrande:

Jag anser att den föreslagna detaljplanen (föranledd av att Norrbothniabanan för närvarande planeras att dras genom staden istället för längs e4:an) kommer att totalt förstöra den fina miljön som finns i dagsläget.
Att först dra järnvägen längs timmerleden och sedan dessutom lägga en nu huvudled för biltrafik över vattnet förbi lövholmen mot Smurfitwestrock kommer att kräva massiv utfyllnad av den bef. vattenspegeln som finns idag. Vad som idag är ett fint och populärt strövområde längs västra kajen kommer inte längre att nyttjas då människor knappast vill flanera omgivna av en högtrafikerad väg på ena sidan och en högtrafikerad järnväg på den andra sidan. Den nya bron för nyss nämnda väg, kommer dessutom att behöva en betydande höjd ovan vattennivån för att inte hindra båttrafik. Det kommer att medföra att omfattande buller från trafiken kommer att kunna spridas tillbaka till centrum.
Även den planerade järnvägsdragningen med tre spår kommer att innebära omfattande buller som påverkar boende i centrum och kommer inte att kunna avhjälpas med bullerplank. Bullerplanken kommer dessutom att helt skymma den utsikt ner mot vattnet som finns i dag. Då godstågen, som utgör huvuddelen av trafiken på banan, kommer att passera i hög fart kommer ljudet att vara omfattande.
Västra kajens camping, som idag bedriver en för Piteå värdefull verksamhet, kommer naturligtvis inte att kunna vara kvar omgiven av tung trafik på båda sidor.
Jag är alltså helt emot det nuvarande förslaget då jag anser att det förstör centrum och tar bort stadens mest populära promenadstråk samtidigt som det också förstör boendemiljön.

Kommentar: *Det aktuella dokumentet är ingen detaljplan utan ett planprogram som till skillnad från den förstnämnda inte är juridiskt bindande. Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.I det kommande arbete med järnvägsplanen kommer Trafikverket att studera olika spårdragningar inom den beslutade korridoren vilket inkluderar frågor som antal spår samt konsekvenser av de olika lösningarna.*

Campingen på Västra Kajen är redan idag utstatt till ett flertal bullerkällor: Timmerleden, bangården samt industrispåret, papperbruk och sågverk, räddningstjänsten, bussgaraget och kommunala verksamhetsytor (förrådsbyggnader). Oavsett detta har campingen utvecklats till en populär turistanläggning, mycket tack vare sitt centrumnära läge. Piteå kommun anser att den tilltänkta utvecklingen av Västra kajen till ett grönt upplevelseområde med bättre tillgänglighet till stadskärnan borde öka attraktiviteten för en centrumnära turistverksamhet.

I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv)

47. Norrbottens museum som lämnat följande yttrande:

Norrbottens museums yttrande avser Piteå kommuns planer på ny järnvägsinfrastruktur genom Piteå centrum. Syftet med planprogram för Sörfjärden är att inför Trafikverkets arbete med järnvägsplanen beskriva kommunens viljeriktning för områdets utveckling.
Projektet är mycket omfattande vilket medför att Norrbottens museum i nuläget endast kan lämna en övergripande ståndpunkt med koppling till planprogrammet, detta p.g.a den begränsade samrådstiden.

Norrbottens museums ståndpunkt
Planprogrammet synliggör i väldigt liten utsträckning de befintliga kulturhistoriska miljöerna och den äldre bebyggelsen. Att utarbeta en vision med tydliga riktlinjer som utgår från hållbarhet och resurshantering – där äldre byggnader är en del av det hållbara samhället, bör sätta grunden för kommunens förhållningssätt till järnvägsplanen.

I ÖP 2030 beskrivs Piteås unika natur- och kulturvärden som värdefulla för alla, där höga kulturvärden kan utvecklas och bevaras genom en långsiktig och medveten strategi. En grundläggande princip är där att kulturvärdena är resurser för både samhället och den enskilde samt att kulturhistoriska och estetiska värden i befintliga miljöer tas tillvara och förstärks.
Enligt Norrbottens museum måste förändringar därför ske med hänsyn till de befintliga kulturvärden som finns på platsen och till bebyggelsens karaktär.
Som grund för visionen bör en kulturmiljöutredning/miljökonsekvensbeskrivning utföras. Den senare är något som även nämns i planprogrammet och som är av stor vikt för kulturmiljöns bevarande. I utredningen bör det även framgå hur förändring och nybyggnation kan utföras utan negativ påverkan på befintliga miljöer då förtätning inte får ske på bekostnad av kulturmiljön och den äldre bebyggelsen.

Kommentar: *Piteå kommun delar Norrbottens museums syn om vikten av bevarandet av kulturhistoriska miljöer. I vilken omfattning detta kan ske är avhängigt järnvägens exakta dragning. Denna kommer att utredas i järnvägsplanen som Trafikverket kommer att starta upp inom kort. Kulturmiljöfrågor kommer att belysas närmare i den fortsatta planeringen.*

48. Miljö- och tillsynsnämnden som lämnat följande yttrande:

Miljö- och tillsynsnämnden har inget att invända mot den viljeinriktning som föreslås i planprogrammet för Sörfjärden. Nämnden vill poängtera vikten av att tillräckliga utredningar genomförs för att kunna fatta välgrundade beslut i senare skede.

I underlaget lyfts behov av ytterligare utredning av flera relevanta områden, såsom exempelvis förekomst av föroreningar. Nämnden ser positivt på att avsikten är att tidigare industrimark ska kunna nyttjas för annan markanvändning. Det förutsätter att undersökningar och eventuella avhjälpandeåtgärder genomförs med utgångspunkt i den markanvändning som planeras på platsen. De undersökningar och avhjälpandeåtgärder som har utförts tidigare kan ofta vara begränsade till att omfatta en viss verksamhet, plats eller föroreningstyp, och ger därmed inte en fullständig bild av föroreningsproblematiken. Undersökningar och avhjälpandeåtgärder inom förorenade områden kan medföra stora kostnader. Det finns i dagsläget möjlighet att söka statlig finansiering för sådana kostnader under vissa förutsättningar. Piteå kommun bör undersöka möjligheterna till detta.
Nämnden vill påtala behovet av att kartlägga förekomst av sulfidjord inom planprogrammets område. Det behöver finnas kunskap av var det finns samt en plan för hantering av massor som behöver grävas upp.
Då genomfartstrafiken flyttas längre från centrum kan planprogrammet bidra till en förbättring av luftkvaliteten kring centrum.

Nämnden bedömer att det under arbetet med planprogrammet inte i tillräckligt stor utsträckning gjorts utredningar och undersökningar för att kunna peka ut ett område för skola och förskola, en lokaliseringsprövning. Det område som utpekats har utmaningar vad gäller luftkvalité, buller och förorenad mark och kan ha svårt att uppnå en god miljö. För att säkerställa att skola och förskola kan tillgodoses inom planprogrammets område bör ytterligare alternativa placeringar utpekas för att i ett senare skede kunna göra en lokaliseringsprövning enligt miljöbalken.

Det är viktigt att få ett helhetsgrepp kring spridning av buller. Det både tillkommer och förändras bullerkällor som påverkar boende inom och utanför planprogrammets område. Att kunna se helheten och vilka bullernivåer de olika bullerkällorna gemensamt skapar är viktigt för att vid planering kunna arbeta förebyggande för att minska risk för olägenhet pga. buller. De områden utanför planprogrammet som påverkas av buller, exempelvis fortsättningen av väglänken förbi Klubbgärdet behöver ingå i bullerutredningen.

Redogörelse för ärendet

Planeringsavdelningen har remitterat ett samråd för planprogram Sörfjärden till Miljö- och tillsynsnämnden för yttrande.
Samhällsbyggnads Planeringsavdelning beskriver att syftet med planprogram för Sörfjärden är att inför Trafikverkets arbete med järnvägsplanen beskriva kommunens viljeriktning för områdets utveckling.
Norrbotniabanans dragning genom Piteå innebär stora förändringar för centrum och är en av de största och viktigaste händelserna i Piteås historia. Den nya kustnära järnvägen skapar möjligheter för en hållbar stadsutveckling som möter behoven av en befolkningsutveckling och Piteås fortsatta utveckling. Planprogrammet

beskriver på ett övergripande sätt hur området ska knytas samman med stadskärnan och bli till en blandad stadsdel med bostäder, verksamheter, utbildning, kultur och inbjudande mötesplatser bland gröna rum och stråk.
Ordförande för Miljö- och tillsynsnämnden fattar beslut då det inte inom utsatt samrådstid finns möjlighet för Miljö- och tillsynsnämnden att fatta beslut.

Delegationspunkt
Beslutet är fattat med stöd av delegationspunkt Ö.5 i miljö- och tillsynsnämndens delegationsbestämmelser (senast reviderad 2023-09-05 §34).

Kommentar: *Markföroreningar och hantering av förorenade massor kommer att utredas den fortsatta planeringsprocessen, likaså frågor om buller och andra störningar, med hänsyn till en utbyggnad med bostäder och en eventuell ny skola /förskola.*

49. Person 35 som lämnat följande yttrande:

För människa och miljö är det förkastligt att dra en järnväg genom centrum som byggs för över 80 tåg/dygn. Då det också är dokumenterat att järnvägen byggs främst för godstrafik så finns ingen anledning att dra det genom staden när det finns ett ur samtliga perspektiv bättre alternativ att följa E4. Detta alternativ är både snabbare att bygga, billigare och säkrare ur terrorperspektiv.
Att Västra Kajen ska kunna bibehållas som camping och rekreationsområde är helt orimligt eftersom den enligt kartan kommer att hamna mellan en trespårig järnväg byggd för godstrafik och en ny "Timmerled" Allt liv i form av växtlighet och fiskar kommer att påverkas på ett sätt som vi idag inte kan överblicka
Dra NBB längs med E4, gör ett säckspår in till centrum där Resecentrum placeras.
Då undviks all tung godstrafik och vi får behålla vår vattenspegel vid Södra Hamn som är en oslipad diamant som bara väntar på varsam utveckling.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun. I det kommande arbete med järnvägsplanen kommer Trafikverket att studera olika spårdragningar inom den beslutade korridoren vilket inkluderar frågor som antal spår samt konsekvenser av de olika lösningarna.*

Campingen på Västra Kajen är redan idag utstatt till ett flertal bullerkällor: Timmerleden, bangården samt industrispåret, papperbruk och sågverk, räddningstjänsten, bussgaraget och kommunala verksamhetsytor (förrådsbyggnader). Oavsett detta har campingen utvecklats till en populär turistanläggning, mycket tack vare sitt centrumnära läge. Piteå kommun anser att den tilltänkta utvecklingen av Västra kajen till ett grönt upplevelseområde med bättre tillgänglighet till stadskärnan borde öka attraktiviteten för en centrumnära turistverksamhet.

I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv).

50. Person 36 som lämnat följande yttrande:

Vill med detta ge min åsikt till dragning NB via centrum. Jag förespråkar dragning via E4,an.
Vill att Piteå skall få behålla sin idyll med mindre biltrafik och absolut ingen tågtrafik i centrum.

Kommentar: *Planprogrammet ämnar att göra Sörfjärden-området attraktivare och lättillgängligare än det är idag. Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun*

51. Parkavdelningen som lämnat följande yttrande:

Södra Hamn är i nuläget en viktig grön oas för Piteås medborgare. Ett grönstråk med höga rekreations-, sociala- och naturvärden. Vår farhåga är att banans sträckning och utbredning kommer att decimera dessa värden betydligt.

- Södra hamn är ett betydande grönstråk i vår stad som bör bevaras intakt, eftersom kopplingen till vatten samt natur i staden är viktig för oss människor.
- Det finns en överhängande risk när spår dras igenom Södra Hamn att grönytorna i parken avsevärt decimeras. Det kan medföra att stråken i parken snarare upplevs som en transportsträcka än en promenad genom ett vackert vattennära rekreationsområde. Detta gäller både tillgång till grönytor samt den bullernivå som mest troligt kommer att upplevas som besvärande.
- Grönområdet mellan tilltänkt huvudgata och bostadsområdet Strömsborg kommer i planförslaget att minskas åtskilligt om flera spår i bredd anläggs för Norrbottniabanan. I nuläget sköts dessa ytor som ängsytor med en omfattande biologisk mångfald. Där finns också större träd i området som har stora naturvärden och utgör en viktigt del av grönstrukturen genom planområdet.
- Det är av största vikt att bevara de få gröna korridorer som finns i Piteå centrum. De befintliga trädallérna längst timmerleden bidrar med positiv klimatpåverkan. Tack vare dess ålder lagrar de koldioxid i större mängd än exempelvis nyplanterade träd. Stora träd bidrar rent generellt med fler ekosystemtjänster såsom frisk luft, bullerfri miljö och rent vatten samt reglerar värmestress i stadsmiljöer.

Det är nu dags att grönstruktur prioriteras med tanke på de klimatmål vi behöver uppnå. Detta bör ske redan i planeringsstadiet och lika stor hänsyn behöver tas till grönstruktur som infrastruktur.

Kommentar: *Planprogrammet ämnar att göra Sörfjärdenområdet attraktivare och lättillgängligare än det är idag. Bevarandet och utveckling av grönstrukturen runt Sörfjärden är en av de principiella inriktningarna i planprogrammet. Bygget av Norrbotniabanan kommer på ett eller annat sätt att leda till förändringar som även innebär att parkytor kommer att kunna påverkas. I vilken omfattning är avhängigt järnvägens exakta dragning. Denna kommer att utredas i järnvägsplanen som Trafikverket kommer att starta upp inom kort. Piteå kommuns avsikt är att områden som Västar kajen, bangården, Södra Hamn och Strömsborg ska sammanlagt bli grönare än idag.*

52. Person 37 som lämnat följande yttrande:

Satt och funderade kring dragningen av Norrbottniabanan inne i Piteå och den utmaningen att det högst troligt kommer bli stor ökning av godtransporter genom centrala Piteå med tåg. Inte minst med transporter till hamnen. Eftersom vi nu ska driva linjen med en bro för tung trafik ut över fjärden så är mitt förslag att vi även skulle jobba för att lägga ut de tunga järnvägstransporterna dit. Det vill säga att det blir ett stickspår för persontåg in till centralstationen och att all tung trafik följer bron. Det skulle ge en acceptans för tågtrafiken och förbättra klimatet inne i centrala Piteå väsentligt.
Förmodligen något ni redan tänkt på, men iaf inget jag har hört någon lyfta.

Kommentar: *En samordning av tåg och bil på en och samma bro är en god tanke. Det kan bli svårt att realisera eftersom bron ligger Norrbotniabanans korridor. Det skulle även innebära att ett resentrum hamnar för långt från stadskärnan, vilket skulle minska de positiva effekterna för stadsutveckling. Piteå kommun utredde frågan om resecentrums placering redan i samband med järnvägsutredningen. 2013-03-18 beslutade kommunfullmäktige att ett resecentrum placeras i nordvästligt läge i förhållande till Södra hamn.*

53. Person 38 som lämnat följande yttrande:

Piteå kommun har tagit fram en intressant och djärv vision för området. Jag gillar vad jag ser och i visionen finns många element som kommer att göra Piteå centrum till en bättre plats att bo och verka i. Den nya bron över Sörfjärden skulle lösa många problem, vi får hoppas att Trafikverket tycker detsamma. Här kommer några synpunkter.

- Omledningsvägen inklusive bron måste bli attraktiv för de som ska passera centrum längs med älven/fjärden. Det är viktigt att avfarten/rondellen från Havsbadsvägen känns naturlig att ta. Använd så långt som möjligt

befintlig järnvägssträckning vid Strömsborg/Klubbgärdet för den nya bilvägen. Kopplingen till Havsbadsvägen måste bli smidig. Kanske en rondell i höjd med tunneln Durrnäsvägen/Havsbadsvägen?
- Bygg om möjligt bron och delar av väglänken i ett tidigt skede
- Placera eventuell segelbåtshamn på brons utsida så slipper bron vara så hög.
- Möjliggör Piteås broarna runt genom ett naturligt gång och cykelstråk runt fjärden.
- Likt Munksjön i Jönköping har Piteå i området ett pappersbruk i centrum. I Jönköping har man lyckats bygga ett prommendastråk/cykelled mellan vattnet och pappersbrukets område. Gör samma sak i Piteå och reclaim the river. Skapa på så sätt möjligheten att via älven ta sig från Klubbgärdet till Öjebyn längs med vattnet. Detta ligger utanför planområdet men det bör förberedas för. Detta är viktigt för folkhälsan och möjligheten att knyta ihop Klubbgärdet och Degeränget/Bergsviken/Öjebyn.
- Lägg badhuset i anslutning till resecentrumet som Umeås Vasaplan. Andra publika aktiviteter bör prioriteras nära resecentrumet (konferenser, bibliotek, hotell, co-working)

Med förhoppningar om att visionen förverkligas.

Kommentar: *Piteå kommun noterar yttrandet.*

54. Pite Energi som lämnat följande yttrande:

AB PiteEnergi och PiteEnergi Elnät AB har tagit del av samrådshandlingar avseende ovan rubricerat ärende och uppskattar möjligheten att i ett tidigt skede kunna delge synpunkter och planeringsförutsättningar från koncernens perspektiv. Vid exploatering förutsätter PiteEnergikoncernen generellt sett att eventuell flytt av befintliga ledningar eller anläggningar inom området bekostas av exploatör. Vid genomgång av planförslag till markanvändning har PiteEnergi följande synpunkter.

PiteEnergi är positiv till utveckling av området men det kommer att påverka företagets infrastruktur vad avser elnät, fjärrvärme och bredband. Förslaget berör även tre fastigheter tillhörande PiteEnergikoncernen, varav en avser huvudkontor och garage. PiteEnergi har även ledningsrätter och andra rättigheter inom berört område.

I detta skede är det svårt att ge mer detaljerade synpunkter men kontinuerlig dialog med bolagen bör ske i det fortsatta planeringsarbetet.

Kommentar: *Piteå kommun noterar yttrandet. Vilka av Pite Energis anläggningar kommer att beröras av utbyggnaden av järnvägen och annan infrastruktur är i dagsläget svårt att säga eftersom den slutgiltiga järnvägsdragningen är ej beslutad än.*

55. Moderaterna i Piteå som lämnat följande yttrande:

Moderaternas principiella ställningstaganden är:
- Norrbotniabanan ska inte dras genom centrum och våra vattennära, centrala områden utan kan med fördel dras utmed E4, för att åsamka minst skada på miljön, de boende i Piteå och de unika områdena runt södra hamnen.
- Ett resecentrum som ska fungera som lättillgänglig mobilitetshub för alla i hela kommunen, bör placeras mellan Piteå och Öjebyn, i höjd med Lomtjärn och det planerade externa handelsområdet vid backen.
- Attraktiva grönområden runt Sörfjärden bör utvecklas och bevaras. Lämplig verksamhet såsom restauranger och caféer bör planeras och uppmuntras. Västra kajen och området mitt emot räddningstjänstens nuvarande lokaler, bör utvecklas som upplevelseområde för kultur, evenemang, rekreation och idrott.
- Marinan bör utvecklas och en stadsnära camping ska kunna finnas kvar.
- Stadsmiljöer behöver sammankopplas bättre. Framför allt ska det bli lättare att ta sig från stadskärnan till Sörfjärden.
- Nya bostadsområden på Västermalm (nuvarande bangård) och mot Sörfjärden som möjliggör målet om att kunna bygga upp till 1000 bostäder i området
- För att kunna bygga bostäder närmare Sörfjärden, måste man minska barriäreffekten varför en Norrbotniabana därför är helt otänkbar genom området.
- För att klara nuvarande och framtida luftkvalitetsnormer behöver Timmerleden göras om till en stadsgata. Detta innebär att genomfartstrafiken genom staden (lastbilar och personbilar) behöver flyttas längre bort från

stadskärnan. Vi är inte främmande till en vacker bro, under förutsättning att man kan göra den tillräckligt hög för båttrafik – motorbåtar, segelbåtar och turbåtar.

Målbilden för Piteå kommun är att kommunen ska påverka Trafikverket att överge den nuvarande planen att dra Norrbotniabanan genom staden och södra fjärden, och istället förorda den mer kostnadseffektiva och rationella dragningen längs med E4, och inte minst, den sträckning som påverkar Piteåborna på minsta möjliga sätt. Den järnvägsinfrastrukturen kommer då att bli ett incitament till att skapa nya, ekologiskt och socialt hållbara stads-miljöer som är attraktiva, flexibla, trygga och tillgängliga. Samtidigt kommer möjligheter att ges för att ytterligare förtäta området mellan Öjebyn och den nuvarande stadskärnan, vilket skulle ge framtida möjligheter till stor befolkningstillväxt.

Nya bostadsområden
Godsbangården flyttas ut från stadskärnan och i dess plats utvecklas Västermalm till en blandstad och en ny stadsdel.
För att säkerställa kopplingen till vattnet är det viktigt att tydliga siktlinjer mellan stadskärnan och vattnet behålls och inte byggs för av exempelvis Norrbotniabanan.

Attraktiva grönområden
Grönområden tillgängliggörs, förstärks och sammanfogas med fokus på ekosystemtjänster och biologisk mångfald för att skapa inbjudande, rekreativa och attraktiva vistelseplatser för både människor och djur året om, där även rekreation i form av restauranger, barer och caféer möjliggörs.

Minskad genomfartstrafik
För att minska barriäreffekten och störningar i form av buller och luftföroreningar samt höja småstadskänslan omformas den befintliga Timmerleden (väg 506) till en stadsgata likt Sundsgatan. Genomfartstrafik flyttas till en ny väglänk över Sörfjärden. Denna nya väglänk blir en del av ringleden runt Piteå centrum. Detta måste då göras till en vacker bro, under förutsättning att man kan göra den tillräckligt hög för båttrafik – motorbåtar, segelbåtar och turbåtar.

Norrbotniabanan
För att nå denna vision och verkliggöra planen och tillvarata de unika miljöerna och känslan av det historiska Piteå som sjöfartsstad, är det helt otänkbart att förfula området med en höghastighetsbana med såväl persontrafik som tung godstrafik, med många gånger farligt gods. Det skulle även innebära stora säkerhetsrisker för människor och boende i området.
Trafikverket skriver själva på sin hemsida att ”Det är viktigt att beakta transporter av farligt gods när ny bebyggelse planeras intill transportanläggningar, när ny transportinfrastruktur planeras och när markens användning ska förändras på annat sätt.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet vid riskidentifiering i den kommunala planprocessen. Planeringen ska inriktas på att dessa transporter sker trafiksäkert och inte i anslutning till tätbebyggda områden, vattentäkter, värdefulla naturområden och andra särskilt sårbara områden.”

Strömsborg och Klubbgärdet
Det som är avgörande för att dessa områden ska kunna fortsätta vara goda boendemiljöer är att insatser kopplade till såväl bron som vägstrukturer sker för att minska bullerstörning och risker. Även att det inte sker någon dragning av Norrbotniabanan genom området.

Kommentar: *Planprogrammet ämnar att göra Sörfjärden-området attraktivare och lättillgängligare än det är idag. Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dess alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun. Ett centralt placerat resecentrum var en av de stora fördelarna som kommunen såg som positiva effekter av en centrumsdragning. 2013-03-18 beslutade kommunfullmäktige att ett resecentrum placeras i nordvästligt läge i förhållande till Södra hamn, ett läge där man förväntar mest fördelar för stadsutveckling. Erfarenhet visar att staden växer runt ett resecentrum, som förutom bytespunkt för trafikflöden även kan bli*

en mötesplats i staden med betydelse för både invånare och besökare. I översiktsplanen ÖP2030 (antagen 2016) föreslås ett läge vid korsningen Västergatan-Timmerleden.

Piteå kommun, Samhällsbyggnad konstaterar att det i övrigt finns en bred samsyn mellan planprogrammets och Moderaternas principiella ställningstaganden.

56. Trafikverket som lämnat följande yttrande:

Planområdet berör den statliga vägen 506 (Timmerleden) samt korridoren för Norrbotniabanan.

Synpunkter

Generellt
Trafikverket ser positivt på att kommunen lyfter hela resan perspektivet och har ett tänk kring hur Norrbotniabanan ska integreras med övriga trafikslag samt bebyggelseutvecklingen i Piteå. Exempelvis framhålls vikten av säkra och attraktiva parkeringsmöjligheter för cykel i direkt anslutning till resecentrum samt vikten av goda bussförbindelser till resecentrum. I planen finns även goda tankar och strategier för bebyggelseutveckling som främjar val av hållbara transportmedel.
Kommunen lyfter fram vikten av samverkan mellan olika aktörer i den fortsatta planeringen. Trafikverket delar kommunens syn på att samverkan är viktigt i den fortsatta planeringen av Norrbotniabanan samt kommande stadsutveckling.

Norrbotniabanan
Trafikverket vill betona att linjedragningen av Norrbotniabanan genom Piteå i dagsläget inte är beslutad. Det finns osäkerheter kring hur järnvägen kommer påverka befintlig bebyggelse, vägar och omgivande miljö. Flera områden som är utpekade för förtätning ligger inom korridoren för Norrbotniabanan. Det går idag inte att utesluta att framtida järnväg kan komma att inverka på föreslagna områden för förtätning. Utbyggnad av dessa områden är först möjlig efter att järnvägsplanen är fastställd.
Korridoren för Norrbotniabanan kan med fördel illustreras i en karta i planprogrammet och inte enbart i bilaga 1 för att tydliggöra inom vilket område järnvägen kommer att dras. Vidare anser Trafikverket att det behöver nämnas som en planeringsförutsättning att korridoren för Norrbotniabanan utgör riksintresse för kommunikationer.
I planen lyfter kommunen fram önskemål kring lokalisering av ett framtida resecentrum i närheten av fyrvägskorsningen vid Timmerleden/Västergatan. Lokaliseringen av stationsläget kommer utredas i järnvägsplanen och är i dagsläget inte fastställt. Kommunen utrycker även önskemål om att antalet spår genom stadskärnan ska bli så få så möjligt.
Trafikverket vill förtydliga att antal spår inte är beslutat och kommer utgå ifrån järnvägens funktion och förväntad trafik.
Trafikverket ser att nollalternativet är otydligt beskrivet eftersom Norrbotniabanan kommer påverka befintlig infrastruktur i Piteå såsom vägar och befintlig järnväg. Nollalternativet borde antingen beskrivas för nuläget utan att Norrbotniabanan byggs alternativt att Norrbotniabanan byggs med tillkommande funktioner på omgivande infrastruktur med mera.
I planprogrammet lyfter kommunen fram vikten av goda passagelösningar för oskyddade trafikanter. Samordning av passager av Timmerleden och framtida järnväg är viktigt för att uppnå god tillgänglighet för oskyddade trafikanter mellan resecentrum och målpunkter i Piteå.

Timmerleden och ny väglänk över Sörfjärden
En viljeinriktning i planprogrammet är att Timmerleden flyttas ut till en bro över Sörfjärden och den befintliga Timmerleden omvandlas till en stadsgata. Trafikverket anser att man innan man utreder konsekvenserna av en ny väglänk behöver analysera alternativa åtgärder i enlighet med fyrstegsprincipen. Trafikverket har i dagsläget inga planer på att flytta ut Timmerleden till en bro över Sörfjärden.
På s. 10 i bilaga 1 Planeringsförutsättningar står att Timmerleden tillhör det funktionellt prioriterade vägnätet för godstransporter. Timmerleden tillhör även det funktionellt prioriterade vägnätet för dagliga personresor.
Säkerhetsavstånd till infrastruktur
När det gäller kommande ny järnväg är det viktigt att i framtida planering av ny bebyggelse ta hänsyn till säkerhetsavstånd till järnvägen. Även säkerhetsavstånd till vägar är viktigt att beakta i kommande planering.

Buller och vibrationer

Trafikbuller behöver utredas vid planering av bostadsbebyggelse i närheten av framtida järnväg. Trafikverket anser att riktvärdena för trafikbuller ska klaras. Eftersom både väg- och järnvägsbuller kan förväntas behöver båda trafikslagen utredas sammantaget med avseende på buller. Även vibrationer behöver utredas.
Kommunen lyfter att Timmerleden idag är en stor bullerkälla. Trafikverket vill poängtera att markanvändningen närmast Timmerleden i centrala Piteå idag inte omfattas av riktvärdena för trafikbuller.

Luftkvalitet
Att förbättra luftkvalitén kräver en helhetssyn på hela transportsystemet där en ny väglänk över Sörfjärden inte nödvändigtvis behöver få önskad effekt på luftkvaliteten.

Kommentar: *Piteå kommun är medveten om att planprogrammets ställningstaganden samt föreslagna lösningar är beroende på den framtida järnvägens dragning. Alla dessa förslag är därför av visionär karaktär och ska i första hand uttrycka kommunens önskemål när det gäller stadsutveckling. Dessa förslag kommer att studeras närmare under pågående arbete med järnvägsplanen och konkretiseras när den är framtagen. Det faktum att dokumentet är mer av visionär karaktär kring frågan hur staden kan utvecklas när Norrbotniabanan byggs reflekteras även i nollalternativet i den översiktliga beskrivningen av miljöpåverkan: Där uttrycks nollalternativet som ett framskrivet nuläge. Detta inkluderar en viss påverkan på befintlig infrastruktur, men inte i den omfattning som planprogrammet föreslår såsom en flytt av godsbangård och Timmerleden.*

Piteå kommun ser fram emot ett fortsatt god samarbete med trafikverket när det gäller Piteås stadsutveckling och ställer sig positivt till att gemensamt genomföra en åtgärdsvalsstudie för att utreda alternativa lösningar enligt fyrstegsprincipen.

Planprogrammet kommer att kompletteras med järnvägskorridoren på kartbilden samt information om att Timmerleden även tillhör det funktionellt prioriterade vägnätet för dagliga personresor.

57. VA-planeringsgruppen som lämnat följande yttrande:

VA-planeringsgruppen anser att planprogrammet behöver förtydliga behovet av vatten- och avloppstjänster.

Planområdet omfattas idag av verksamhetsområde för VA, kapacitetsutredning för dricksvatten- och spillvattenförsörjning behöver göras i samband med detaljplaneläggning.
Planhandlingen lyfter övergripande att dagvatten behöver planeras för. Viktiga beaktande är att de kommunala riktlinjerna för dagvattenhantering behöver följas i samband med detaljplaneläggning och lämplig plats för denna hantering (rening/fördröjning) måste avsättas.

Vattenförekomsten (recipienten) inom planområdet heter Inrefjärden (WA65006613), inte Sörfjärden och bör i planprogrammet benämnas som sådan.

Det omgivande avrinningsområdet för dagvatten (nuvarande och omkringliggande bebyggelse) kan i framtiden komma att kräva rening med ytanspråk inom planområdet för att inte riskera att recipientens MKN (miljökvalitetsnorm) inte kan nås. Se vidare i den kommunala utredningen om förslag på kompensationsåtgärder som genomfördes år 2023.

Planhandlingen beskriver även att konsekvenser och planering för ett förändrat klimat med skyfall och översvämningar mm behöver utredas, vilket även VA-planeringsgruppen anser.

Kommentar: *Planprogrammet är av en övergripande karaktär mycket på grund av att den bygger på en osäkerhet när det gäller järnvägens exakta dragning. Frågor om vatten och avlopp behandlas i detta skede mycket övergripande. Hantering av dagvartten och konsekvenser för recipienten kommer att vara centrala frågor i den fortsatta planeringsprocessen.*

58. Person 39 som lämnat följande yttrande:

Att dra in en tungt trafikerad järnväg med framförallt godstrafik genom centrala stan intill Sörfjärden är förkastligt ur många aspekter. Det medför buller och smuts. Det kommer att utgöra en kraftig barriäreffekt gentemot vattnet, järnvägsspåren måste på ett eller annat sätt inhägnas. Området är idag ett omtyckt rekreationsområde särskilt för de som bor i centrala stan. Centrala Piteå är redan nu väldigt förtätad och har få naturområden. Kommunens vision att flytta den tunga trafiken från nuvarande Timmerled är bra, men det är endast en vision. Det finns i nuläget inget klart om hur en sådan bro ska utformas eller hur den ska finansieras. Därför är det ohederligt att lägga fram det i en plan för området då det ligger utanför kommunens beslutsmöjligheter. En eventuell bro riskerar att stoppa större

båtar, typ turtrafik och segelbåtar in till Södra hamn vilket rimmar illa för en kuststad. Norra hamn är inget alternativ annat än för små fritidsbåtar då farleden är alldeles för grund. Att bevarande av kanalen inte är ett mål utan endast en vision är mycket illa. Kanalen binder samman norra- och södra skärgården, är viktig för Badhusparkens attraktionskraft samt utgör ett historiskt landmärke för Piteå.
Dra NBB längs med E4, gör ett säckspår in till centrum där Resecentrum placeras.
Skaffa garantier för finansiering av en seglingsfri bro på mellan 18 och 25 meter innan den ingår i en plan för området.
Utveckla området vid Sörfjärden redan nu med restauranger, turbåtar, kulturhus, badbryggor mm. Byggnationen av NBB ligger väldigt lång fram i tiden, tidsplanen har spruckit med råge. Vi behöver ett attraktivt Piteå för boende och turister NU.

Kommentar: *Planprogrammet ämnar att göra Sörfjärden-området attraktivare och lättillgängligare än det är idag. Det ska bli mycket grönare och utvecklas för att utöka attraktionskraften för gastronomi och fritidsaktiviteter såsom båtlivet.*

Piteå kommun är medveten om att en bro behöver utformas med hänsyn till båttrafikens behov, vilket kommer att förtydligas i planhandlingen. Landhöjningen är en väsentlig fråga i detta sammanhang. Sörfjärdens vattenspegel genomgår en naturlig uppgrundningsprocess vilket kräver ett flertal muddringsinsatser för att hålla vattenspegeln öppen, oavsett bron. Planprogrammets vision- som likväl kan läsas som mål- är att upprätthålla Sörfjärdens vattenspegel och kanalen.

I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv)

I övrigt behandlar planprogrammet den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun. I det kommande arbete med järnvägsplanen kommer Trafikverket att studera olika spårdragningar inom den beslutade korridoren vilket inkluderar frågor som antal spår samt konsekvenser av de olika lösningarna.

59. Person 40 som lämnat följande yttrande:

Lämnar härmed synpunkter gällande det planprogram för Sörfjärden som presenteras som en del i och med dragning av Norrbotniabanan genom centrala Piteå
För människa och miljö är det förkastligt att dra en järnväg genom centrum som byggs för över 80 tåg/dygn. Då det också är dokumenterat att järnvägen byggs främst för godstrafik där TRV anger möjliga hastigheter för passerande godståg på mellan 100 – 120 km/h, så finns ingen anledning att dra det genom staden när det finns ett ur samtliga perspektiv bättre alternativ att följa E4. Detta alternativ är både snabbare att bygga, billigare och säkrare.
Att Västra Kajen ska kunna bibehållas som camping och rekreationsområde är helt orimligt eftersom den enligt kartan kommer att hamna mellan en trespårig järnväg byggd för godstrafik och en ny ”Timmerled” Flora och fauna tillsammas med ev uppgrundningar/ vattenströmningar kommer att påverkas på ett sätt som vi idag inte kan överblicka.
Dra NBB längs med E4. Då undviks all tung godstrafik och vi får behålla vår vattenspegel vid Södra Hamn som är en oslipad diamant som bara väntar på varsam utveckling.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun. I det kommande arbete med järnvägsplanen kommer Trafikverket att studera olika spårdragningar inom den beslutade korridoren vilket inkluderar frågor som antal spår samt konsekvenser av de olika lösningarna.*

Campingen på Västra Kajen är redan idag utstatt till ett flertal bullerkällor: Timmerleden, bangården samt industrispåret, papperbruk och sågverk, räddningstjänsten, bussgaraget och kommunala verksamhetsytor (förrådsbyggnader). Oavsett detta har campingen utvecklats till en populär turistanläggning, mycket tack vare sitt centrumnära läge. Piteå kommun anser att

den tilltänkta utvecklingen av Västra kajen till ett grönt upplevelseområde med bättre tillgänglighet till stadskärnan borde öka attraktiviteten för en centrumnära turistverksamhet.

I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv).

60. RAWI som lämnat följande yttrande:

Önskar förtydligande/fördjupning kring vattnet i planområdet: Vattenspegel, uppgrundning, vattenflöden och båtliv:

- Att Södra Hamns vattenspegel till största del bevaras trots uppgrundning och landhöjning. Det kan behöva det planeras för var muddermassor kan anläggas – Förslagsvis som blivande växtskärmsvallar mot Industrier så som planprogrammet verkar föreslå(?)
- Att nuvarande nivå av vattengenomströmning genom kanalen bibehålls för att hjälpa bevarande av hela Norra fjärden och Norra innerskärgårdens vattenspegel.
- Att det fortsatt finns förutsättningar för båtlivet att använda kanalen som transportled mellan Södra och Norra hamn för båtar med samma höjder som
- idag då det är enda transportmöjligheten mellan Norra och södra skärgården för mindre båtar.

Tydligt utpeka Planområdet samt Norr om planområdet (Häggholmen & Intilliggande kvarter Norrut) som centrum av Piteå som huvudmötesplats för både Pitebor och besökare.

- Att man i centrum förutom kollektivtrafikknutpunkten i ett resecentrum också vill ha en socialt, ekologiskt och ekonomiskt smart tät stadsbildning med fortsatt plats för dagligvaru- & detaljhandel, kontorsarbetsplatser, restauranger & caféer samt utveckla ytterligare besöksanledningar.
- I utvecklingen av stadskärnan sträva efter balans mellan och utveckling av både dag & nattaktivitet - boende, handel & kontor, där Piteå idag har en relativt låg andel kontorsarbetande i centrum och centrum skulle må bra av fler centralt belägna arbetsplatser.
- Värna om befintlig volym och helst utveckla volymen dagligvaruhandeln i centrum. Stora livsmedelsbutiker som drar många besökare in till centrum är en förutsättning för att övrig handel i centrum skall ha ett tillräckligt kundunderlag. Utan livsmedelsbutikerna dör centrum ur ett handelsperspektiv.

Att målsättningen tydligt är att styra tung trafik i högre hastighet utanför stadskärnan då de även utan förbränningsmotorer orsakar främst PM10-partiklar vid inbromsning till skillnad från normal biltrafik som i lägre hastigheter orsakar mycket liten negativ partikelpåverkan.

Centrum ska vara och uppfattas som lättillgängligt för både Pitebor och besökande, oavsett transportslag (gå, cykla, buss, tåg eller bil). Utforma gator och gång & cykelvägar på så sätt att:

- Det är lätt att hitta till centrum
- Man det blir naturligt att välja att åka in och besöka centrum istället för att köra runt centrum (exempelvis direkt till havsbadet från E4:an). Detta t ex genom att
- utforma rondeller, korsningar och gatubelysning på sådant sätt att man kör ”rakt fram till centrum och ljuset”.
- Gatustrukturen gör det enkelt att hitta inne i centrum för både fotgängare, cyklister och fordon
- Både fotgängare, cyklister och fordon kan ta sig fram enkelt, säkert och effektivt utan onödiga omvägar (minimera energiåtgång och tid).

Generellt försöka skapa grönytevallar för att dölja mindre attraktiva siktlinjer (så som industrier) och säkra attraktiva siktlinjer mot grönska, vatten och upplysta samlingsplatser för människor.

Explicit i planen knyta ihop de viktiga gröna rekreationsgångstråken längs Nördfjärden med Sörfjärdens och ge dem tydligare kopplingar in till snö- & halkfria rekreations- gångstråk i centrum.

Planering så det finns möjlighet att uppföra en märkesbyggnad eller byggnader – Stationshus, badhus eller kulturhus i direkt kontakt med vattnet i Sörfjärden som mycket explicit förflyttar stadens utbredning också till ”andra sidan” järnvägen. Planen skulle kunna medge ytterligare bebyggelse på Södra sidan om järnvägen – T ex på Sydöstra stranden som annars riskerar blir relativt outnyttjad.

Tydligare än i planen utpeka behovet av bekväm pendlarparkering för alla typer av fordon i direkt anslutning till resecentrum för att uppmuntra till tågpendling centrum till centrum istället för längre pendlingsresor i egna fordon. Ytterligare arbetsplatser i centrum ställer också krav på fler arbetsplatsparkeringar för alla typer av fordon, något som också bör tydliggöras i planen. Olika typer av parkering kan kanske samlokaliseras för att optimera nyttjandegraden av de platserna.

Generellt kring alla planer, så även denna, så skulle det vara bra att komplettera den ofta mycket bra konsekvensbeskrivningen ur ett ekologiskt hållbarhetsperspektiv och alltid berörda sociala perspektivet också med ett ekonomiskt hållbarhetsperspektiv.

- Bostadsbebyggelse i stadskvarter är inte ekonomiskt hållbar om den uppförs i endast 4 våningar – d v s ej möjlig att uppföra.

Kommentar: *Planprogrammet ämnar att göra Sörfjärdenområdet attraktivare och lättillgängligare än det är idag. Planprogrammets intention är att bevara Sörfjärdens öppna vattenspegel. Kommunen är medveten om att den pågående uppgrundningsprocessen kräver omfattande muddringsinsatser. Möjligheten att använda muddermassor för avskärmande vallar mot industriområden behöver utredas i den kommande planprocessen.*

Kanalen har en viktig funktion som transportsträcka för båttrafiken mellan Sörfjärden och Nördfjärden och även för avläsbarheten av stadskärnan (den f.d. ön Häggholmen) som ska bibehållas. Ett sammanhängande grönstråk runt stadskärnan som kopplar ihop Nördfjärden med Sörfjärden är planprogrammets intention. Planprogrammet är otydligt när det gäller kopplingen av Nördfjärdens och Sörfjärdens grönstruktur, detta kommer att förtydligas i dokumentet.

Piteå kommun delar yttrandet syn på stadskärnans funktion och att det ska vara lätta att kunna hitta dit. Den i planprogrammet föreslagna trafiklösningen erbjuder en tydligare hierarki utan barriärer som gör det lättare att komma in med både bil och hållbara alternativ. Det gäller även Västra kajen som enligt planprogrammet ska utvecklas med bebyggelse för kultur, rekreation och idrott. Det är önskvärt att de ska utformas som märkesbyggnader, precis som det är ambitionen med resecentrum.

Piteå kommun instämmer att genomtänkta parkeringslösningar är avgörande för att den eftersträvande transporthuben ska kunna fungera optimalt. Detta inkluderar även pendlarparkeringar. Detta kommer bli en viktig fråga i den fortsatta planeringen

Planprogrammets föreslagna våningsantal på Västermalm är avsedd att följa gällande riktlinjer för bebyggelse. Där ges ett utrymme mellan tre och sex våningar, samt att det får finnas inslag av bebyggelse på tio eller fler våningar. Detta framgår inte korrekt på kartorna och behöver justeras. Bebyggelsen mot Södra Hamn skulle enligt riktlinerna kunna uppföras upp till 20 m höjd men föreslås i planprogrammet mellan 3 och 4 våningar med anledning av att inte bygga för högt mot befintligt bebyggelse.

61. Person 41 som lämnat följande yttrande:

Verkligen heltokiga visioner att ringa in Södra Hamn med en vägbro för tung trafik där man i ryggen har en trespårig järnväg. Styr i stället bort tung, farlig trafik från timmerleden. Använd E4! Jag är även kritisk till visionsbilderna som helt saknar den trespåriga järnväg som är planerad. Eller är det så att er vision är att järnvägen inte alls ska gå där den är beslutad?

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun. I det kommande arbete med järnvägsplanen kommer Trafikverket att studera olika spårdragningar inom den beslutade korridoren vilket inkluderar frågor som antal spår samt konsekvenser av de olika lösningarna.*

62. Person 42 och 43 som lämnat följande yttrande:

Synpunkter kring planprogrammet sörjärden är att visionen känns väldigt långt från verkligheten. Illustrationerna som visas känns inte verklighetstrogna. Känns tråkigt att kommunen spenderar skattepengar på illustrationer som inte speglar en verklighet,. alltså slarv och dåligt ansvar över de skattemedel man har. Har man tänkt göra en bro, visa då en verklighetstrogen bro med bilar och lastbilar på, inte ett par tunna vita streck i horisonten med fiskmåsar som flyger omkring. Ska man visa på framtida tågstation och bana, jamen rita en sådan då och inte något helt annat. Det är ju där utmaningen ligger, att få verkligheten att se bra ut. Det är en utmaning men man måste lyckas bättre. Vi anser att ni borde ställa högre krav och ta större ansvar över att presentera en verklighetstrogen bild av hur det kan se ut, det är inte visionsbilder utan snarare illusionsbilder. Visionen som man presenterat hittills känns inte alls verklig och rimligtvis bör ni känna samma sak själv ni som arbetar med det här. Var ärliga och presentera en ärlig bild av projektet, det tycker vi inte att det gjorts hittills.

Kommentar: *I ett tidigt planeringsskede ska man börja med ”breda penseldrag” som visar en vision och inriktningar för den framtida utvecklingen. I efterföljande planeringsprocesser jobbar man för att göra visionen till verklighet. Visualiseringar syftar till att göra intentionerna i en vision synliga. De kan av sin natur inte vara i den detaljeringsgrad som ger svar på alla frågor. Bron exempelvis är ritat på ett sätt som uttrycker intentionen att en bro över Sörfjärden ska vara en väl gestaltad byggnad. I sin vision ser kommunen alltså inte en tung betongbro utan en filigran stålbro och detta är en inriktning för det framtida arbetet.*

63. Person 44 som lämnat följande yttrande:

Lämnar härmed synpunkter gällande det planprogram för Sörfjärden som presenteras som en del i och med dragning av Norrbotniabanan genom centrala Piteå.
Att valet av dragning inte är förankrat bland nu levande kommun medborgare är mer likt Putins Ryssland än ett modernt demokratiskt samhälle. Dragningen kommer andra än jag att kommentera så det jag funderar på är det ekonomiska. Vilka delar av fantasifostret skall PK stå för?
Kan inte tro att det finns tillräckligt med äldreboenden eller skolor att lägga ned för att finansiera kommunens åtaganden.
Mig veterligen har ni inte redovisat samtliga kostnader som vi Piteå bor skall bära för detta. Det gäller allt från inlösta fastigheter, nya vägar, till resecentrum. Hur mycket har PK tänkt låna för kalaset och var hamnar kommunskatten. Förmodligen högst i hela landet.
Ni vet att det finns ett alternativ som är bättre på alla sätt, som dessutom visar alla medborgare respekt. För människa och miljö är det förkastligt att dra en järnväg genom centrum med över 60 tåg/dygn.
Då det också är dokumenterat att järnvägen byggs främst för godstrafik så finns ingen anledning att dra det genom staden när det finns ett ur samtliga perspektiv bättre alternativ att följa E4.
Detta alternativ är både snabbare att bygga, billigare och tillåter centrum att leva och utvecklas.
Dra NBB längs med E4, gör ett säckspår in till centrum där Resecentrum placeras.
Då undviks all tung godstrafik och vi får behålla vår vattenspegel vid Södra Hamn som är en oslipad diamant som bara väntar på varsam utveckling.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). I utredningen togs både logistikbehoven för industrierna och behoven för en fungerande passagerartrafik med i beaktande. Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.*

Byggnation av Norrbotniabanan är en nödvändig infrastruktursatsning som kommer att kosta pengar, oavsett läget. För att kunna svara på kostnader behövs fler utredningar. Den exakta järnvägsdragningen som utreds i järnvägsplanen kommer vara avgörande. Vilka kostnader det kommer att innebära för Piteå kommun är avhängigt framtida gränsdragningar i ansvarsfördelningen mellan Trafikverket och kommunen.

Vad gäller Sörfjärdens vattenspegel så är Piteå kommuns intention att bevara och utveckla den, vilket framgår av planprogrammet.

64. Person 45 som lämnat följande yttrande:

Tycker överlag det är ett mycket bra förslag. Gillar idén med bro över Sörfjärden, timmerleden är ingen trevlig del av stadsbilden. För egen del försöker jag förstå om det ens ska kunna vara trivsamt att bo kvar på Klubbgärdet, för oss och våra grannar. Bor vid korridoren för Norrbotniabanan, och nya timmerleden ser ut att ska rymmas mellan nya tågrälsen och vårat hus. Har alltid tyckt det varit mycket buller här, än mer nu sedan man huggit ner en stor del av skogsområdet för de nya varmgaragen m.m. Men det här blir ju några snepp extra.

Kommentar: *Piteå kommun noterar yttrandet*

65. Sverigedemokraterna i Piteå som lämnat följande yttrande:

Varandes ett politiskt parti med insyn och möjligheter att påverka i den politiska processen så önskar Sverigedemokraterna Piteå likväl inkomma med följande inlaga gällde planprogrammet för Sörfjärden.

Partiet har tagit del av de nya föreslagna lösningarna som i stora drag bygger på ett nyanläggande av en bro för att distansera den tyngre trafiken från stadskärnan. Sverigedemokraterna Piteå har efter moget övervägande inte kunnat finna att förslaget på något omvälvande sätt har förändrat partiets inställning. Partiets inställning fortsätter därmed att vara att istället förlägga Norrbottniabanan utanför stadskärnan. Lämpligtvis följer man E4 samt anlägger stationsområde mellan Öjebyn och Piteå. Detta skulle i vår mening skapa de möjligheter till stadsutveckling som kommunen söker uppnå genom ett sammanväxande av dessa olika stadsdelar. De negativa effekterna på Piteå som småstad äro nästan oräkneliga och säkerligen redan bekanta för alla inblandande och anförs inte i denna inlaga. Partiet upplever att en majoritet av Piteåborna delar partiets uppfattning och ämnar verka för att förändra liggande planförslag i kommunala fora framöver.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.*

66. Person 46 som lämnat följande yttrande:

Lämnar härmed synpunkter gällande det planprogram för Sörfjärden som presenteras som en del i och med dragning av Norrbotniabanan genom centrala Piteå

För människa och miljö är det förkastligt att dra en järnväg genom centrum som byggs för över 80 tåg/dygn. Då det också är dokumenterat att järnvägen byggs främst för godstrafik så finns ingen anledning att dra det genom staden när det finns ett ur samtliga perspektiv bättre alternativ att följa E4. Detta alternativ är både snabbare att bygga, billigare och säkrare ur terrorperspektiv.
Att Västra Kajen ska kunna bibehållas som camping och rekreationsområde är helt orimligt eftersom den enligt kartan kommer att hamna mellan en trespårig järnväg byggd för godstrafik och en ny ”Timmerled” Allt liv i form av växtlighet och fiskar kommer att påverkas på ett sätt som vi idag inte kan överblicka
Dra NBB längs med E4, gör ett säckspår in till centrum där Resecentrum placeras.
Då undviks all tung godstrafik och vi får behålla vår vattenspegel vid Södra Hamn som är en oslipad diamant som bara väntar på varsam utveckling.

Motsätter mig å det starkaste en central dragning genom Piteå stad av Norrbotniabanan.
En plan som bygger på historia & som inte har förankring i nu- & framtid. Går ni vidare med detta förstör ni för alltid ett PIteå & med en stadskärna som för alltid är fördärvad.
Visa att ni med era givna förtroendeuppdrag tar den framförda kritiken på fullaste allvar.
Dra omedelbart i "handbromsen" & låt Piteå`s medborgare år 2024 komma till tals, genom omröstning besluta om vad kommuninnevånarna vill hur Piteå stad skall utvecklas & förvaltas.
Bättre sent än aldrig.....

Kommentar: *Planprogrammet ämnar att göra Sörfjärden-området attraktivare och lättillgängligare än det är idag. Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om*

järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 ("Lomtjärnsalternativet"). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.

Campingen på Västra Kajen är redan idag utstatt till ett flertal bullerkällor: Timmerleden, bangården samt industrispåret, papperbruk och sågverk, räddningstjänsten, bussgaraget och kommunala verksamhetsytor (förrådsbyggnader). Oavsett detta har campingen utvecklats till en populär turistanläggning, mycket tack vare sitt centrumnära läge. Piteå kommun anser att den tilltänkta utvecklingen av Västra kajen till ett grönt upplevelseområde med bättre tillgänglighet till stadskärnan borde öka attraktiviteten för en centrumnära turistverksamhet.

67. Person 47 och 48 som lämnat följande yttrande:

Hur kan man för det första komma på att dra en järnväg, främst byggd för tungt och farligt gods och framför allt upp till 80 tåg/dygn, genom en stad? Har vi inte nog dålig miljö i Piteå för att spä på det också? Är det gjort någon konsekvensanalys hur buller och vibrationer påverkar de människor som bor i området? Sen att det blir otroligt mycket dyrare att bygga den genom stan än att bygga efter E4:an gör ju att man inte heller fattar hur ni tänker. Naturligtvis så måste en stad utvecklas och fräschas upp men då man ser hur mycket pengar som ni är villiga att betala för detta så blir man mörkrädd. Som skattebetalare protesterar jag mot detta slöseri, man blir fort fartblind när man inte måste öppna sin egen börs.

Vad det kommer att kosta och påverka omgivningen under byggtiden vill man inte tänka på eftersom allt det här kommer att ta en lång tid att bygga. Hur ska ni lösa trafiken, bullret och hur det påverkar de som bor och färdas till/genom Piteå under dessa år som det kommer att ta? Det är ju inte så konstigt att Pitebo vill sälja sina hus på Hamngatan.

Hur kan ni tro att turister kommer att vilja komma hit och bo bredvid ett järnvägsspår är ju fundersamt. Om man åker upp till Norrbotten så är det ofta för att komma till en härlig miljö med lugn och ro. Personligen så tror vi att pengar från turismen kommer att påverkas otroligt mycket, både genom att vi tappar Västra Kajen och att banan går bredvid Pite Havsbad. Förövrigt så anser vi att ni med era fina bilder om Sörfjärden vilseleder piteborna eftersom man inte ser vare sig tågbanan eller bullerplank utan bara mysig idyll. Är inte det bedrägeri att inte visa hela bilden?

Som forumet JA till Norrbotniabanan E4 - Lomtjärn skriver: Att Västra Kajen ska kunna bibehållas som camping och rekreationsområde är helt orimligt eftersom den enligt kartan kommer att hamna mellan en trespårig järnväg byggd för godstrafik och en ny "Timmerled"
Allt liv i form av växtlighet och fiskar kommer att påverkas på ett sätt som vi idag inte kan överblicka.
Dra NBB längs med E4, gör ett säckspår in till centrum där Resecentrum placeras. Då undviks all tung godstrafik och vi får behålla vår vattenspegel vid Södra Hamn som är en oslipad diamant som bara väntar på varsam utveckling.

Vi vill också klargöra att jag/vår familj inte har ett boende som berörs av Norrbotnia-banan överhuvudtaget men vi vill inte se vår stad förstöras då det finns bättre alternativ.

Kommentar: *Planprogrammet ämnar att göra Sörfjärden-området attraktivare och lättillgängligare än det är idag. Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 ("Lomtjärnsalternativet"). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun. I det kommande arbete med järnvägsplanen kommer Trafikverket att studera olika spårdragningar inom den beslutade korridoren vilket inkluderar frågor som antal spår samt konsekvenser av de olika lösningarna.*

Campingen på Västra Kajen är redan idag utstatt till ett flertal bullerkällor: Timmerleden, bangården samt industrispåret, papperbruk och sågverk, räddningstjänsten, bussgaraget och kommunala verksamhetsytor (förrådsbyggnader). Oavsett detta har campingen utvecklats till en populär turistanläggning, mycket tack vare sitt centrumnära läge. Piteå kommun anser att den tilltänkta utvecklingen av Västra kajen till ett grönt upplevelseområde med bättre tillgänglighet till stadskärnan borde

öka attraktiviteten för en centrumnära turistverksamhet. Turismen torde generellt ta nytta av en ort som får bättre tillgänglighet genom ett centralt placerat resecentrum

I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv).

68. Person 49 som lämnat följande yttrande:

Om Norrbotniabanan kommer att gå genom centrala Piteå så bör Resecentrum för Norrbotniabanan förläggas till östra sidan av Sörfjärden, dvs Lövholmen/Hallgrensområdet. Då blir det nära till centrala delar av Piteå så som centrum, sjukhuset, Strömbackaskolan, Stadshuset men också till Kust hotell och Stadshotellet och till Furunäset företagsby och Stenvalls Lövholmen och SCA och Smurfit. Ett läge på västra sidan är sämre.

Det är en jättebra idé att bygga en ny bro över Sörfjärden för genomgående bil- och lastbilstransporter. Dock bör om möjligt även Norrbotniabanan förläggas till denna nya bron. Om det inte är möjligt bör Norbotniabanan förläggas på en egen bro över Sörfjärden.

Kommentar: *En samordning av tåg och bil på en och samma bro är en god tanke. Det kan bli svårt att realisera eftersom bron ligger Norrbotniabanans korridor. Det skulle även innebära att ett resentrum hamnar för långt från stadskärnan, vilket skulle minska de positiva effekterna för stadsutveckling. Piteå kommun utredde frågan om resecentrums placering redan i samband med järnvägsutredningen. 2013-03-18 beslutade kommunfullmäktige att ett resecentrum placeras i nordvästligt läge i förhållande till Södra hamn.*

69. Person 50 som lämnat följande yttrande:

Jag är helt emot det planprogram för södra fjärden som presenterats. En bilbro över fjärden ?
Godståg genom centrala stan i 100-120 kmh ? Helt galet. Farligt gods på tåg genom centrala stan? Nu kanske man kan tycka att det kör långtradare med farligt gods genom staden och att det är bättre med godståg men det det bästa är att förbjuda alla farliga transporter.
Gör om och gör rätt. E4-dragning av Norrbotniabanan. Resecentrum i höjd med Norra Ringen.
Bangård norrut.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun.*

I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv.

70. Person 51 som lämnat följande yttrande:

Klubbgärdet har redan dålig luft och många har tankar på att flytta till en annan stadsdel pga av detta enligt enkätundersökning av kommunen. Bor själv på Klubbgärdet och min upplevelse är att den dåliga luften kommer från industrierna. Klubbgärdet har ett mycket bra läge, nära vatten, skog och till centrum.
Piteå kommuns vision att dra timmerleden från Kappa till Lövholmen, via en bro, kommer att öka luftföroreningarna och buller i Klubbgärdet och många fastigheter behöver köpas ut.
Antar att timmerleden ska gå genom Klubbgärdet och knytas ihop med havsbadsvägen ? Detta framgår dock inte av visionen. Att dra Norrbotniabanan och Timmerleden genom Klubbgärdet känns som en total katastrof för Klubbgärdet. Timmerleden gör mycket större skada där än där den ligger nu.

Kommentar: *En av planprogrammets principiella inriktingar är att minska den tunga genomfartstrafiken på Timmerleden genom att flytta den längre bort från stadskärnan. Kommunens vision om en flyttad genomfartstrafik behöver utredas vidare*

tillsammans med Trafikverket i en åtgärdsvalsstudie där alternativa lösningar undersöks. Den i planprogrammet föreslagna bron är en av flera möjliga lösningar för att få bort störningar av biltrafik i stadskärnan.

Piteå kommun förstår oron om ökade buller och luftföroreningar i Klubbgärdet. Den föreslagna bron är inte i detalj utrett i detta tidiga skede och åtgärdsvalsstudien som omnämns i stycket ovan kan leda till andra vägdragningar och lösningar. Konskvenserna behöver i vilket fall utredas i kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket. I den kommande planeringen gäller det att säkerställa tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv.)

71. Region Norrbotten som lämnat följande yttrande:

Sammanfattning
Piteå kommun har inkommit med ett förslag till nytt planprogram för området Sörfjärden som ställs ut för samråd under perioden 26 augusti 2024–13 september 2024. Syftet med planprogram för Sörfjärden är att inför Trafikverkets arbete med järnvägsplanen beskriva kommunens viljeriktning för områdets utveckling. Utvecklingen av ett nytt resecentrum i centrala Piteå skapar möjligheter för att ta ett helhetsgrepp kring områdets utveckling.

Region Norrbottens Synpunkter
Region Norrbotten tackar för möjligheten att lämna synpunkter på planförslaget.
Regionen anser att Piteå har antagit ett bra helhetsperspektiv som stämmer överens med Regionens syn på utvecklingen. Kommunen har tydligt fokuserat på gestaltning och utformning i planförslaget vilket är viktigt. Ett resecentrum är mångas första möte med kommunen samt en central plats i vardagen för många invånare vilket gör den särskilt viktig att utforma på ett tydligt och tilltalande sätt. Arbetsmarknadsområdet förstoras när kommunerna satsar på platser för hållbart resande. Regionen ställer sig positiv till att kommunerna vill göra det enkelt för hållbart resande inom och utanför länet. Regionen ställer sig även positiv till att kommunen bygger sitt planförslag utifrån den antagna dragningen för Norrbottniabanan. Det är särskilt viktigt att Norrbottniabanan får fortsätta utvecklas enligt plan för att inte bromsa utvecklingen inom och utanför länet.

Kommentar: *Piteå kommun noterar yttrandet*

72. Stenvalls Trä AB som lämnat följande yttrande:

Med anledning av Piteå kommuns (kommunen) inbjudan till samråd gällande förslag på planprogram för Sörfjärden inkommer härmed Stenvalls Trä AB (Stenvalls) med yttrande.

1. Om Stenvalls Trä AB

Stenvalls är ett familjeägt sågverksföretag med rötter i Sikfors. I snart 80 år har Stenvalls verkat för en levande landsbygd med lokal förankring. Med fem anläggningar i Sikfors, Piteå, Luleå, Örarna och Seskarö sysselsätter Stenvalls ca 290 personer och omsätter ca 1,9 miljarder kronor. Produktionen uppgår till 440 000 m3 utsågad trävara av vilken 75 % vidareförädlas direkt till slutkund. Kunderna finns bland annat i Asien, Nordafrika och Europa med Norden som den största marknaden.
Stenvalls är moderbolag i en koncern med ett stort antal helägda dotterbolag, bland annat Kallax Flyg AB, Stenvalls Skogar AB, XL Bygg Stenvalls AB, Genesis IT AB, Klubbgärdet Fastighets AB och Sågenergi i Sikfors AB. Koncernen omsätter totalt ca 2,5 miljarder kronor och sysselsätter ca 500 personer från Östersund till Kiruna.

2. Lövholmen

Stenvalls har sedan 2009 bedrivit verksamhet på Lövholmen i Piteå, på fastigheten Piteå Klubbgärdet 4:1. Inledningsvis hyrde Stenvalls sågverkslokalerna på anläggningen, men 2010 köpte Stenvalls hela fastigheten genom sitt helägda dotterbolag Klubbgärdet Fastighets AB.
Sedan köpet av fastigheten 2010 har Stenvalls gjort investeringar för 270 miljoner på Lövholmen. Det rör sig bland annat om investeringar i en ny såglinje, ett nytt justerverk, virkesmagasin och en pelletsfabrik samt löpande reinvesteringar i hela produktionslinjen. Därtill har stora investeringar gjorts i befintlig järnväg med ny terminal på fastigheten för 11 miljoner. 2022 invigdes den nya järnvägsterminalen, och det finns långtgående planer på att skala upp tågverksamheten ytterligare i takt med att Stenvalls expanderar.

Vid expansion av såväl såg- som tågverksamheten har Stenvalls behov av att nyttja all befintlig mark mellan industrifastigheten och centrala Piteå (se punkt 3.2).

3. Planprogram Sörfjärden

Stenvalls är positiva till Norrbotniabanan och den utveckling som möjliggörs av en kustgående järnväg. Ny och modern infrastruktur är en förutsättning för att Piteå och Norrbotten ska kunna fortsätta växa, nå klimatmålen och behålla sin konkurrenskraft över tid. Ett välplanerat och attraktivt Piteå med bra förbindelser skapar goda förutsättningar för tillväxt, inte minst för de företag som redan verkar i bygden. Mot den bakgrunden anser Stenvalls att kommunens planprogram till största del innehåller bra förslag.
Emellertid innehåller planprogrammet även delar som väcker frågor, framför allt utifrån den verksamhet som bedrivs på Lövholmen. Med anledning av fastighetens storlek och läge så påverkas Stenvalls i stor utsträckning av planprogrammet, både som fastighetsägare och verksamhetsutövare. Stenvalls vill därför lyfta fyra viktiga punkter i detta yttrande: fastigheten, järnvägen, trafikflöden och grönområden. Dessa behandlas i underavsnitten nedan.

3.1 Fastigheten

Inledningsvis konstaterar Stenvalls att en stor del av kommunens programområde består av fastigheten Piteå Klubbgärdet 4:1. Detta framgår inte tydligt av underlaget, tvärtom verkar fastigheten beskrivas som mindre än vad den är. Fastigheten, som är klassad som industrifastighet, består inte endast av själva sågverksområdet, utan innefattar även en stor del av vattnet i Sörfjärden samt mark längs med Hallgrensvägen:

Stenvalls noterar vidare att kommunen i programförslaget har kapat delar av fastigheten och i stället använt dessa till kommunala ändamål, bland annat för markutfyllnad och grönområden. Dessa markområden ligger utanför Norrbotniabanans korridor:

Anläggningen på Lövholmen är en strategiskt viktig nod för hela verksamheten, något som kommer att cementeras ytterligare i takt med att verksamheten expanderar. Stenvalls befinner sig i en expansiv fas. Investeringar görs i alla fem anläggningar och tempot är högt. I skrivande stund bygger Stenvalls ett helt nytt sågverk i Sikfors för en halv miljard kronor, en investering som kommer att innebära en fördubbling av produktionskapaciteten på plats. En stor del av dessa volymer kommer i framtiden att skickas med tåg från Lövholmen.
För att Stenvalls ska kunna fortsätta att växa, nu och i framtiden, krävs yta för verksamheten. Stenvalls intention är att hela fastigheten ska användas för industriändamål, även om delar av fastigheten i dagsläget är förhållandevis oexploaterade. Allt eftersom verksamheten växer kommer Stenvalls att nyinvestera på den mark som finns på fastigheten. Detsamma kan även bli aktuellt för vattensidan på fastigheten, i den mån tillstånd ges av myndigheter. Om Stenvalls skulle komma att tvångsvis avhändas delar av fastigheten skulle det innebära ett allvarligt avbräck i Stenvalls planerade utveckling av Lövholmen på såväl kort som lång sikt. Ersättningen som skulle krävas för sådant skulle i så fall bli mycket betydande.

Mot denna bakgrund har Stenvalls inte någon avsikt eller möjlighet att upplåta delar av fastigheten till de syften som kommunen lyfter fram i planprogrammet.

3.2 Järnvägen

Ett av Sveriges klimatmål är att utsläppen från inrikes transporter ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med år 2010. En central del i arbetet med att minska utsläppen från transportsektorn är att ställa om från fossila bränslen till förnybara drivmedel och elektrifiering.

Järnvägen är nyckeln till fossilfria transporter. Tack vare tågterminalen på Lövholmen har Stenvalls kunnat minska utsläppen för transporterna till hamnen i Göteborg med ca 85% jämfört med att skicka godset med båt från Piteå. I dagsläget avgår två tåg i veckan, men antalet avgångar kommer att öka i takt med att verksamheten växer. Stenvalls har även börjat kommersialisera terminalen så att andra lokala företag kan nyttja järnvägen på ett lättillgängligt och kostnadseffektivt sätt.

Med anledning av detta har Stenvalls under 2024 genomfört en funktionsutredning för järnvägen på Lövholmen med syfte att utreda och genomföra kapacitetshöjande åtgärder för ökad funktionell terminalkapacitet i Piteå.

Utredningen visar att det saknas funktionella terminaler med tillräcklig kapacitet i Piteå, där bristande kapacitet och bristande utbud påverkar prissättningen. Stenvalls har därför sökt statlig medfinansiering för utbyggnad av en mer funktionell anslutning till och från statens huvudnät enligt följande förslag:

Förslag utformning

- Förlängt rundgångsspår (350 => 670 meter hinderfritt), d.v.s. ny ankomst-/avgångs-bangård (inkl. skyddsväxel/utdrag).
- Elektrifiering rundgångsspår med Gudrunbrygga till terminal 1 och terminal 2.
- Signalreglerat ankomst- och avgångsspår (görs i samband med signalreglering bangård Piteå – ej separat åtgärd). Växlingsväg in och tågväg ut.
- Nytt hanteringsspår parallellt med bangården 1.
- Nytt uppställnings- och repspår
- Nytt terminal- och logistik-område (ej inkluderat i kalkyl)
- Beräknad kostnad 18-25 MSEK

Förslaget har tagits med i en större funktionsutredning om Pitebanan och driftplats Piteå som Trafikverket har genomfört tillsammans med bland annat Piteå kommun, Piteå hamn och Stegra (tidigare H2GS). Funktionsutredningen ligger i dagsläget hos Trafikverket som ett beslutsunderlag för åtgärd. För Stenvalls del kommer utbyggnaden innebära att terminalen på Lövholmen kan ta emot och avsända 630 meter långa godståg.

I samband med att Norrbotniabanan blir verklighet önskar Stenvalls att ett triangelspår byggs för att möjliggöra effektiva, funktionella och sömlösa anslutningar till och från tågterminalen på Lövholmen. På så vis integreras terminalen i det övriga järnvägsnätet, och negativ påverkan på övrig trafik undviks. Därtill vill Stenvalls att kommunen i genomförandet av planprogrammet tar hänsyn till elektrifieringen av tågterminalen och järnvägen, detta då en sådan utbyggnad kräver utrymme i såväl i bredd- som höjdled.

3.3 Trafikflöden
Stenvalls är över lag positiva till kommunens förslag om ändrade trafikflöden, med reservation för att markupplåtelse på fastigheten Piteå Klubbgärdet 4:1 inte är möjlig (se punkt 3.1).
I dagsläget är korsningen Hallgrensvägen-Timmerleden en flaskhals för den tunga trafik som passerar Lövholmen dagligen. Eftersom denna trafik kommer att öka i takt med att verksamheten och tågterminalen expanderar finns det ett behov av att se över och anpassa trafikflödet. Enligt Stenvalls bör en ny, effektiv och säker anslutning till Timmerleden prioriteras. Detta är särskilt viktigt under tiden Norrbotniabanan byggs för att undvika tung trafik genom Klubbgärdet.
Vad gäller en broförbindelse över Sörfjärden anser Stenvalls att förslaget är bra, under förutsättning att Stenvalls fastighet lämnas orörd både på land- och vattensidan samt att järnvägen och de planerade investeringarna inte påverkas negativt (se punkt 3.2).

3.4 Grönområden
Stenvalls är försiktigt positiva till de grönområden och gröna värden som lyfts fram i planprogrammet, med reservation för att markupplåtelse på fastigheten Piteå Klubbgärdet 4:1 inte är möjlig (se punkt 3.1).
Stenvalls anser att det är positivt med grönområden i stadsmiljö, men ser samtidigt problem med planprogrammets genomförande utifrån Stenvalls och övriga stadsnära industriers verksamheter. Att anlägga en naturpark bredvid anläggningen på Lövholmen är direkt olämpligt. En naturpark bredvid en aktiv industri kommer aldrig vara helt opåverkad, och det finns därför risk för att syftet med en sådan park går om intet. Vidare kan en eventuell detaljplan samt skydd av naturen närmast fastigheten påverka Stenvalls möjligheter att bedriva industriverksamhet på fastigheten. Detta då man i processer för tillstånd och andra myndighetsbeslut tar hänsyn till påverkan på intilliggande områden – framför allt skyddade områden.

4. Avslutning
Sammanfattningsvis anser Stenvalls att planprogrammet till största del är väl utformat, med en tydlig vision för framtidens Piteå. Stenvalls är ett stolt Piteå-företag som värnar om bygden, dess invånare och näringsliv, och planprogrammet tar sikte på alla dessa delar.
Emellertid innehåller planprogrammet även delar som direkt eller indirekt påverkar Stenvalls negativt. I ett sådant scenario drabbas även anställda med familjer, leverantörer, entreprenörer, underentreprenörer och kunder. Delarna i fråga bör därför arbetas om för att skapa bästa möjliga förutsättningar för fortsatt tillväxt – både för Stenvalls och för Piteå.

Kommentar: *Piteå kommun är medveten om att fastigheten sträcker sig ut i vattnet och berörs av en föreslagen markutfyllnad samt ny vägdragning och bro. Planprogrammet får ses som en visionär handling som visar på nödvändigheten att flytta genomfartstrafiken från dagens Timmerleden längre bort från stadskärnan som behöver utredas vidare tillsammans med Trafikverket i en åtgärdsvalsstudie där alternativa lösningar undersöks. Den i planprogrammet föreslagna bron är en av flera möjliga lösningar för att få bort störningar av biltrafik i stadskärnan. Piteå kommun kommer att föra en tät dialog med Stenvalls om dessa frågor.*

Planprogrammet föreslår grönområden runt Sörfjärden både ur rekreationssynpunkt och ekologisk synpunkt. Grönområden i anslutning till Lövholmen får ses som naturområden som i första hand gynnar biologisk mångfald samt ett grönt bälte mot industriverksamhet. Det finns alltså inget fokus på att nyttja dessa för avkoppling och en stillsam naturupplevelse.

Piteå kommun noterar Stenvalls förslag om tåganslutningen till verksamhetsområdet som i första hand behöver hanteras av Trafikverket i järnvägsplaneringen och sedan i kommunens fortsatta planeringsprocess.

Piteå kommun strävar efter att möjliggöra och tillhandahålla effektiva lösningar som gynnar verksamhetsutveckling och ser fram emot att försöka hitta lösningar tillsammans med Stenvalls Trä i den fortsatta planeringsprocessen.

73. Länsstyrelsen i Norrbotten som lämnat följande yttrande:

Beskrivning av ärendet
Planprogrammet har överlämnats till Länsstyrelsen för samråd i enlighet med 5 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.
Under samrådet ska Länsstyrelsen enligt 5 kap. 14 § PBL särskilt

- ta till vara och samordna statens intressen

- verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (1998:808), MB, tillgodoses, att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. MB följs och att strandskydd enligt 7 kap. MB inte upphävs i strid med gällande bestämmelser
- verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt och
- verka för att en bebyggelse inte blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Under samrådet ska Länsstyrelsen också särskilt ge råd om tillämpningen av 2 kap. PBL Länsstyrelsen ska dessutom ge råd i övrigt om tillämpningen av bestämmelserna i denna lag, om det behövs från allmän synpunkt.

Syftet med planprogrammet
Syftet med planprogrammet för Sörfjärden är att inför Trafikverkets arbete med järnvägsplanen beskriva kommunens viljeriktning för områdets utveckling.

Planprogrammets överensstämmelse med översiktsplanen
Länsstyrelsen bedömer att intentionerna i förslaget till planprogram överensstämmer med översiktsplanen enligt PBL 4 kap. 33 § p.5.

Länsstyrelsens synpunkter

Generella synpunkter
Länsstyrelsen ser positivt på att Piteå kommun tar ett helhetsgrepp kring utveckling av stadskärnan genom ett planprogram för området i samband med planeringen av Norrbotniabanan. Planprogrammet är generellt sett ett mycket bra material som presenterar kommunens vilja för utveckling i området. Det är särskilt bra att kommunen redan nu börjar tänka över hur tillgängligheten till järnvägsstationen ska lösas med inte minst gång- och cykel samt kollektivtrafik i övrigt utöver själva järnvägstrafiken. Det borde också ge Trafikverket en bra bild över kommunens vision med den kommande järnvägen.
En förflyttning av Timmerleden till bro över Sörbyfjärden är en central del av planprogrammet, men detta är inte en del av planen för Norrbotniabanans anläggande, vilket innebär att möjligheterna för att genomföra planprogrammet är osäkert.
Ett alternativt scenario där Timmerleden inte flyttas hade varit ett bra tillägg till planprogrammet.

Prövningsgrunder enligt 11 kap 10 § PBL

Riksintressen
Planprogramområdet omfattas av riksintresse för kommunikationer enl. 3 kap. 8§ MB samt riksintresse för rörligt friluftsliv enl. 4 kap. 1- 2§ MB.

Kommunikationer - Norrbotniabanan
Det behöver tydliggöras i planprogrammet att Norrbotniabanans riksintressekorridor utgör en förutsättning för planering i området. En kartillustration i planprogrammet som visar programområdet i kombination med järnvägskorridoren hade varit önskvärd.
Den slutgiltiga linjedragningen av Norrbotniabanan genom Piteå är ännu inte beslutad inom den järnvägskorridor som utpekats som riksintresse. Det är ännu osäkert hur järnvägen kommer påverka befintlig bebyggelse, vägar och omgivande miljö. Flera områden som är utpekade för förtätning ligger inom riksintressekorridoren Det går idag inte att utesluta att framtida järnväg kan komma att inverka på föreslagna områden för förtätning.
Det är därför inte möjligt att ta ställning till om planprogrammets intentioner går att genomföra förrän linjedragningen är beslutad.

Rörligt friluftsliv
Planområdet omfattas av riksintresse för rörligt friluftsliv som del av kustområdet och skärgården i Norrbotten. Riksintresset ska dock inte utgöra ett hinder för utvecklingen av befintliga tätorter enligt 4 kap. 2 § MB.

Miljökvalitetsnormer 5 kap. MB
Planprogrammet saknar en beskrivning av miljökvalitetsnormer som berörs av planområdet. Kommunen behöver beskriva och bedöma planens eventuella påverkan på miljökvalitetsnormerna.

Hälsa och säkerhet

Buller

En samlad utredning av trafikbuller behövs vid planering av bostadsbebyggelse i närheten av framtida väg och järnväg för att säkerställa att riktvärdena för buller inte överskrids.

Luft

Timmerleden (väg 506) och järnvägen orsakar luftföroreningar i form av utsläpp av partiklar. Piteå kommun har tagit fram ett åtgärdsprogram för partiklar PM10 (Piteå kommun, 2022). Luftkvalitén behöver undersökas och säkerställas i kommande detaljplaner.

Olycksrisker

Kommande ny infrastruktur kan innebära olycksrisker. Skyddsavstånd till t.ex farligt gods transporter som behöver beaktas.

Övriga frågor – råd 2 kap. PBL

Förorenad mark

Inom programområdet finns ett antal potentiellt förorenade områden, orsakade av tidigare eller nuvarande industriell verksamhet. Inför eventuella framtida schaktnings-, grävnings- eller rivningsåtgärder krävs en miljöteknisk utredning som kartlägger föroreningarna och som fastslår vilka försiktighets- eller saneringsåtgärder som krävs för att undvika exponering. Innan eventuella schaktnings-, grävnings-, eller rivningsarbeten påbörjas bör därför kommunicering ske med tillsynsmyndigheten. Om en misstänkt förorening påträffas ska arbetet stoppas och omedelbart anmälas till tillsynsmyndigheten.

Kulturmiljö

Det område som planprogrammet omfattar berör bara i mindre grad bebyggelse och miljöer med kulturhistoriska värden. Dit hör dock bland annat det gamla lokstallet vid bangården. Om bangården rivs och ersätts av ett bostadsområde bör lokstallet tillvaratas som en resurs, bevaras och användas på ett lämpligt och varsamt sätt. Detsamma gäller de övriga kulturhistoriska inslag som kan finnas kvar. När de nya miljöerna byggs upp kan man också med fördel ta utgångspunkt i Piteås kulturmiljövärden för att förstärka den bebyggelsekaraktär som är typisk för just Piteå.

Klimatanpassning

Piteå kommun behöver i planprogram och planprogram – planeringsförutsättningar, inarbeta de resultat, rekommendationer och åtgärder som kommunen kommit fram till gällande klimatanpassning.
Kommunen har omfattande underlag avseende klimatanpassning och det behöver användas i samhällsplaneringen för att minska risker kopplat till framtida klimatförändringar.

Kollektivtrafik och pendling

Utöver vilka möjligheter och nyttor Norrbotniabanan och ett centrumnära resecentrum innebär för piteborna behöver planprogrammet beskriva nyttan av resecentrumet för inpendlare, besökare, tjänsteresor och turister som ska till Piteå och därmed deras behov när man kommer till resecentrumet.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Kommunen ska undersöka om ett genomförande av den efterföljande detaljplanen eller detaljplanerna kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen innebär att kommunen dels ska identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, dels ska samråda i frågan om betydande miljöpåverkan. Kommunen behöver dock inte göra en miljöbedömning och ta fram miljökonsekvensbeskrivning i programskedet utan det görs i de efterföljande detaljplanerna. (jfr prop. 2020/21:174 sid. 64). Kommunen har i planprogrammet redovisat en undersökning om betydande miljöpåverkan genom att jämföra ett nollalternativ med en utbyggnad enligt planprogrammet.
Kommunens preliminära bedömning är att ett genomförande av programförslaget, och därmed kommande detaljplaner kan ha en betydande miljöpåverkan enligt 6 kapitel 11§ i miljöbalken. Detta innebär att en strategisk miljöbedömning behöver göras samt att en eller flera miljökonsekvensbeskrivningar (MKB) kommer att behöva tas fram i kommande processer.

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att den efterföljande detaljplanen eller detaljplanerna kan antas medföra en betydande miljöpåverkan men kan inte i detta skede och baserat på underlaget bedöma vilka aspekter kan innebära betydande miljöpåverkan i kommande detaljplaner.
Buller, luftpartiklar, geotekniska förhållanden, trafiksäkerhet, mark- föroreningar, miljökvalitetsnormer för vatten och olycksrisker bör dock vara sådana aspekter som kan komma att innebära betydande miljöpåverkan och behöver utredas.
Nollalternativet är otydligt beskrivet eftersom Norrbotniabanan kommer påverka befintlig infrastruktur i Piteå såsom vägar och befintlig järnväg. Nollalternativet borde antingen beskrivas för nuläget utan att Norrbotniabanan byggs alternativt att Norrbotniabanan byggs med tillkommande funktioner på omgivande infrastruktur med mera.

Länsstyrelsens synpunkter enligt annan lagstiftning
Av handlingarna uppfattar Länsstyrelsen att anläggandet av en bro planeras att genomföras. Länsstyrelsen vill upplysa om att i de fall vattenverksamhet kommer att bedrivas kan det behövas anmälan eller tillstånd.

Kommentar: *Precis som Länsstyrelsen påpekar i sitt yttrande så är det svårt att ta ställning hur den ännu ej beslutade järnvägsdragningen inom den beslutade korridoren kommer att påverka befintliga miljöer samt den framtida stadsutvecklingen. Piteå komun har därför bestämt att ta fram detta planprogram för att ge ett inspel till Trafikverketes kommande arbete med järnvägsplanen. Av ovan nämt anledning är detta planprogram av visionär karaktär. Detta innebär att det finns en osäkerhet om samtliga ställningstaganden i planprogrammet går att genomföra.*
Kommunens vision om en flyttad genomfartstrafik behöver utredas vidare tillsammans med Trafikverket i en åtgärdsvalsstudie där alternativa lösningar undersöks.

Frågor såsom påverkan på miljlökvalitetsnormer, hälsa och säkerhet, samt övriga frågor som markföroreningar, klimatanpassning, kollektivtrafik och pendling kommer att utredas i den fortsatta planeringsprocessen

I de efterföljande detaljplanarbeten kommer kommunen att undersöka om dessa kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Nollalternativet i Planprogrammets preliminära bedömning om betydande miljöpåverkan beskriver ett framskrivet nuläge. Detta inkluderar en viss påverkan på befintlig infrastruktur, men inte i den omfattning som planprogrammet föreslår såsom en flytt av godsbangård och Timmerleden.

Kulturmiljöfrågor kommer att vara viktiga att beakta i den fortsatta planeringsprocessen och Piteå kommuns avsikt är att bevara och synliggöra områdets historia. I vilken omfattning kulturmiljöer kan bevaras är avhängigt järnvägens exakta dragning. Denna kommer att utredas i järnvägsplanen som Trafikverket kommer att starta upp inom kort.

Kartbilden i planprogrammet kommer att kompletteras med korridoren för Norrbotniabanan.

74. Person 52 som lämnat följande yttrande:

Lämnar härmed synpunkter gällande det planprogram för Sörfjärden som presenteras som en del i och med dragning an Norrbotniabanan genom centrala Piteå. För människa och miljö är det förkastligt att dra en järnväg genom centrum som byggs för över 80 tåg/dygn.
Då det också är dokumenterat att järnvägen byggs främst för godstrafik så finns ingen anledning att dra det genom staden när det finns ett ur samtliga perspektiv bättre alternativ att följa E4. Detta alternativ är både snabbare att bygga, billigare och säkrare ur terrorperspektiv.
Att Västra Kajen ska kunna bibehållas som camping och rekreationsområde är helt orimligt eftersom den enligt kartan kommer att hamna mellan en trespårig järnväg byggd för godstrafik och en ny "Timmerled". Allt liv i form av växtlighet och fiskar kommer att påverkas på ett sätt som vi idag inte kan överblicka.
Dra NBB längs med E4, gör ett säckspår in till centrum där Resecentrum placeras. Då undviks all tung godstrafik och vi får behålla vår vattenspegel vid Södra Hamn som är en oslipad diamant som bara väntar på varsam utveckling.

Kommentar: *Planprogrammet behandlar den framtida utvecklingen av Sörfjärden-området, med utgångspunkt i Trafikverkets beslut om järnvägskorridoren genom Piteå centrum (2010-03-22 av dåvarande Banverket). Beslutet föregicks av en järnvägsutredning där Trafikverket utredde flera alternativa järnvägskorridorer genom Piteå kommun, bl.a. även dragningen parallellt med E4 (”Lomtjärnsalternativet”). Samråd om dessa alternativ skedde med länsstyrelser, sakägare, näringslivet, rennäringen, allmänheten, myndigheter och kommuner, däribland Piteå kommun. I det kommande arbete med*

järnvägsplanen kommer Trafikverket att studera olika spårdragningar inom den beslutade korridoren vilket inkluderar frågor som antal spår samt konsekvenser av de olika lösningarna.

Campingen på Västra Kajen är redan idag utstatt till ett flertal bullerkällor: Timmerleden, bangården samt industrispåret, papperbruk och sågverk, räddningstjänsten, bussgaraget och kommunala verksamhetsytor (förrådsbyggnader). Oavsett detta har campingen utvecklats till en populär turistanläggning, mycket tack vare sitt centrumnära läge. Piteå kommun anser att den tilltänkta utvecklingen av Västra kajen till ett grönt upplevelseområde med bättre tillgänglighet till stadskärnan borde öka attraktiviteten för en centrumnära turistverksamhet. Turismen torde generellt ta nytta av en ort som får bättre tillgänglighet genom ett centralt placerat resecentrum

I kommande utredningar som ska göras av verksamhetsutövare såsom trafikverket gäller att de säkerställer tillräckliga skyddsåtgärder för att klara de olika krav som finns inom allt ifrån säkerhetsfrågor (skydd, trafik mm) samt miljöfrågor (ex vis buller, vibrationer, tillhörande bullerskydd osv).

C. Samrådsmöte

Den 7 september kl 11:00 – 13:00 anordnades ett samrådsmöte i form av ett öppet möte på Sinnenas ateljé på Västra Kajen. Omkring 150 deltagare kunde informera sig om planprogrammet och ställa frågor till de närvarande representanterna från kommunen och Trafikverket.
Många diskussioner kretsade kring järnvägskorridoren där det visade sig finnas olika syn på frågan bland deltagarna. Flera av deltagarna ställde sig negativ till ”centrumdragningen” och förordade ”Lomtjärnsalternativet” som man bedömde som billigare och mindre störande. Det fanns också dem som ställde sig positiv till centrumsdragningen som man bedömde som fördelaktig för utveckling av stadskärnan. Förutom närhet till centrum och arbetsplatser lyftes även möjligheten att effektivt kunna nyttja kollektivtrafiken.
Den i planprogrammet föreslagna bron väckte också blandade reaktioner. De flesta ansåg man det positivt att flytta genomfartstrafiken från stadskärnan, frågor som lyftes var oklarheter om brons bullerpåverkan och höjd med tanke på båttrafiken. Även påverkan på landskapsbilden var en fråga som lyftes av flera personer. Några föreslog att ha en kombinerad bro för bil- och tågtrafik vilket man ansåg som lösning för buller- och barriärfrågan.
På mötet uttrycktes även önskemål om att utveckla Sörfjärden med fler restauranger och caféer, speciellt på Södra Hamn där man saknar redovisning av en sådan utvecklingsmöjlighet.
Flera deltagare uttryckte sin oro om Strömsborgs framtid, hur den påverkas av nya trafikleder och järnvägen. Man ville veta om det går att bygga och om respektive hur mycket ersättning man ska kunna få och av vem.
En deltagare lyfte frågan om hur man ska kunna ha fler ytor för butiker medan Piteå centrum drabbas av ”butiksdöden.”

D. Ställningstaganden

Med anledning av inkomna yttranden har följande förändringar, förtydliganden och kompletteringar gjorts i planprogrammet:

Planprogram

Planområdesgränsen ändras så att fastigheten Klubbgärdet 3:1 inte längre omfattas av planprogrammet. Plangränsen är ändrat i alla kartbilder.

Korridoren för Norrbotniabanan är lagt in i relevanta kartor.

Förslag om en möjlig gång- och cykelväg i nuvarande järnvägssträckning mot Klubbgärdet har lagts in under temat Trafik och kommunikationer.

Temat bebyggelse och markanvändning har kompletterats avseende båttrafiken. Text har uttvecklat om båthamn, Södra hamn och kanalen. Brons möjlig utformning med hänsynstagande till båttrafiken har förtydligats under tema Trafik och kommuniktationer samt kompletterats med ytterligare en inspirationsbild.

Konsekvenserna av muddringsbehovet har lagts till under ekonomiska konsekvenser i den översiktliga beskrivningen av miljöpåverkan och konsekvenser.

Relevanta kartor och text under temat bebyggelse och markanvändning har kompletterats med utpekande av blandverksamheter (restaurang- och caféverksamhet) vid Södra hamns kajkant.

De principiella ställningstaganden har kompletterats med en skrivning om att utveckling av nya bostadsområden ska ske med hänsynstagande till kulturmiljöerna, vilekt förtydligas i temat bebyggelse och markanvändning samt i kapitlet Fortsatt arbete.

Temat Gröna värden har förtydligats med att Nördfjärdens grönområden sammankopplas med Sörfjärdens.

Våningsantal på Västermalm har justerats i temat Bebyggelse och markanvändning, i både text och illustrationer i överensstämmelse med gällande riktlinjer för bebyggelse .

I den översiktliga beskrivningen av konsekvenserna har punkten om luftföroreningar kompletterats med upplysningen om att luftfkvaliteten behöver utredas utifrån en helhetssyn.

Rubriken Kollektivtrafik under temat Trafik och kommunikationer har ändrats till Kollektivtrafik och Resecentrum

I planprogrammet finns referenser till en äldre version av kommunens Plan för hållbarhet. Detta är justerat till den senaste versionen.

I övrigt har redaktionella ändringar gjorts avseende layout när och omlänkning av bilder och illustrationer. Kartbilder har kompletterats med källangivelse. Namnet Smurfit Kappa har genomgående ändrats till företagets nya namn Smurfit Westrock.

Bilaga ”Planeringsförutsättningar”
I planeringsförutsättningarna finns referenser till en äldre version av kommunens Plan för hållbarhet. Detta är justerat till den senaste versionen.

Under Biltrafik har beskrivningen av Timmerleden uppdaterats med uppgiften om att denna även tilljör det prioriterade vägnätet för personresor.

Planområdesgränsen ändrats så att fastigheten Klubbgärdet 3:1 inte längre omfattas av planprogrammet. Plangränsen är ändrat i alla kartbilder.

SAMHÄLLSBYGGNAD

Planeringsavdelningen

Florian Steiner

Stadsarkitekt

Primärt samverkansavtal gällande planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning

§303

24KS736

...

FYRKANTENS GYMNASIESAMVERKAN
Boden | Luleå | Piteå | Älvsbyn

Samverkansavtal om gymnasieutbildning för Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner från och med 2025-01-01

Innehåll

Sida:

Avtalsparter **3**

Inledning **3**

§ 1 Syfte **3**

§ 2 Avtalets status **3**

§ 3 Ekonomiska förutsättningar **3**

§ 4 Omfattning **4**

§ 5 Samverkansorganisation **4**

§ 6 Samråd **4**

§ 7 Dimensionering - utbildningsutbud **4**

§ 8 Kommunernas ansvar **4**

8.1 Gemensamt ansvar **4**

8.2 Mottagande kommuns ansvar **4**

8.3 Hemkommunens ansvar **4**

§ 9 Uppföljning och utvärdering **5**

§ 10 Force Majeur **5**

§ 11 Tvist **5**

§ 12 Avtalstid och uppsägning av avtal **5**

§ 13 Ny avtalspart **5**

Parternas underskrifter **5**

BILAGOR ..... **6 - 16**

Avtalsparter

Parter i detta avtal är följande kommuner: Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyn.

Inledning

Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyn har kommit överens om att samverka kring gymnasieutbildning så att elever från kommunerna fritt kan söka gymnasieutbildning i de samverkande kommunerna. Utgångspunkten är att det ska vara så likvärdigt som möjligt för alla elever att kunna gå sin gymnasieutbildning.
Detta avtal ersätter avtal: Samverkansavtal om gymnasieutbildning för Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner från och med 2023-01-01.

1) § Syfte

- att genom samarbete och samordning erbjuda fyrkantens elever ett brett och kvalitativt utbud av utbildningar som i möjligaste mån ska erbjudas i hemkommunen, med hänsyn till kvalité, resurser och ekonomi
- att i möjligaste mån tillgodose elevernas förstahandsval, vid val av utbildning
- att vid gemensam planering och dimensionering av utbildningsutbudet ta hänsyn till regionens kompetensförsörjningsbehov
- att samverkan ska bidra till att öka elevernas måluppfyllelse
- att samverkan bidrar till gemensamt arbete med kompetensförsörjning och kompetensutveckling för personalen

2) § Avtalets status

Genom samverkansavtalet bildar parterna ett samverkansområde för de utbildningar som omfattas av avtalet med stöd av 15 kap. 30§ skollagen med tillhörande förordningar.

Kommunala samverkansavtalet undertecknas av respektive kommun.

Till avtalet finns bilagor som är förvaltningsspecifika frågor och beslutas av respektive barn- och utbildningsnämnd eller motsvarande.

3) § Ekonomiska förutsättningar

Finansiering av samverkan

Budget för samverkan fastställs av utbildningsgruppen senast oktober året före budgetåret.

- Kansliet fakturerar respektive kommun efter fastställd budget per december respektive kalenderår.
- Kostnaden för samverkan per kommun baseras på en procentuell fördelning[1] i relation till elevantalet. Elevantalet baseras på senaste tillgängliga SCB-statistik.
- Uppföljningar under pågående budgetår; kansliet följer de budgetprinciper och den styrmodell som gäller i den kommun där kansliet för samverkan fysiskt är placerat, dvs. Luleå Kommun.
- Utfall av årets faktiska kostnader redovisas av kansliet vid bokslut. Respektive kommun ska senast den 10 januari efter avslutat budgetår erhålla information om avvikelser. Information delges utbildningsgrupp och ekonomiansvariga.
- Reglering av underskott eller överskott sker enligt överenskommelsen i avtalet dvs. procentuellt efter elevantalet[2]

[1] Enligt avtal; Varje kommuns del av såväl investeringar som årlig driftbudget beräknas utifrån procentuell del av totala elevunderlaget för 4-kanten.
[2] Elevantal enligt fördelning av budgeterade kostnader

4) § Omfattning

Samverkansavtalet omfattar utbildning inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola som anordnas av parterna.

5) § Samverkansorganisation

Ledningsgruppen*,* bestående av ordförande i den kommunala nämnd eller utskott med ansvar för gymnasieskola, beslutar i frågor gällande avtalet.

Utbildningsgruppen, bestående av skolchefer och gymnasiechefer från respektive kommun samt utvecklingsledare för samverkan, bereder och verkställer i frågor gällande avtalet. Utbildningsgruppen har till sitt förfogande ett gemensamt kansli med placering i Luleå kommun AUF, varifrån samordning och utveckling för 4-kanten administreras.

Gymnasieantagningen administreras via *Gymnasieantagning Nord huvudman Luleå kommun AUF.* Separata avtal skrivs för Gymnasieantagning Nord.

6) § Samråd

De lokala initiativen ligger till grund för det samlade gymnasieutbudet i 4-kanten. Samverkan sker genom samråd och möten på politiker- och/eller tjänstemannanivå.
Gemensam programplanering sker årligen i ett kort- och långsiktigt perspektiv. Genom samverkan ska även möjlighet ges att påbörja arbete med gemensam kursplanering för att underlätta elevernas möjligheter till övergång mellan skolorna.

7) § Dimensionering – utbildningsutbud

Avseende förändringar av utbildningsutbudet ansvarar och beslutar den enskilda kommunen. Respektive kommun beslutar i enlighet med skollagen och i samråd med parterna om förläggning och dimensionering av de utbildningar som man är huvudman för. Processen regleras i bilaga 7.

8) § Kommunernas ansvar

8.1 Gemensamt ansvar

Kommunerna har ett gemensamt ansvar för information till elever och vårdnadshavare om de utbildningar som erbjuds inom samverkansområdet. Hemkommunen svarar för att mottagande skola får nödvändig pedagogisk information om de elever som ska börja på gymnasieskolan. Mottagande skola ansvarar för att rutiner upprättas för hur en sådan överföring av information ska ske och vad den ska innehålla. Gemensam prislista upprättas varje år av kommunerna.

8.2 Mottagande kommuns ansvar

Mottagande kommun ska i god tid informera elevens hemkommun inför betydande förändringar av studieplanen. Hemkommun informeras skyndsamt vid hög frånvaro och studieavbrott.

8.3 Hemkommunens ansvar

Hemkommunen ansvarar för sådana kostnader som regleras i skollag med tillhörande förordningar. Hemkommunen ska i juni varje år redovisa elevernas slutbetyg från grundskolan till Gymnasieantagning Nord.

9) § Uppföljning och utvärdering

Ledningsgruppen för samverkan uppdrar vid behov till Utbildningsgruppen att utvärdera avtalet i sin helhet eller om behov uppstår göra uppföljningar av delar av avtalet.

10) § Force Majeur

Om fullgörande av åtagande från mottagande kommuns sida förhindras av omständigheter som kommunen inte kan råda över, såsom arbetskonflikt, eldsvåda, krig med mera är den inte ansvarig för skada eller förlust som därigenom kan uppkomma för motparten. Informationsskyldighet kvarstår från mottagande kommuns sida.

11) § Tvist

Tvist i anledning av detta avtal löses av respektive kommun utsedda företrädare.

12) § Avtalstid och uppsägning av avtal

Samverkansavtalet gäller från 2025-01-01 och tills vidare. Avtalet kan sägas upp av någon av avtalsparterna per den 31 december varje år. Uppsägningstiden är ett år och uppsägningen gäller från och med den 1 januari ett år senare. Uppsägning ska göras skriftligen till övriga avtalsparter.

13) § Ny avtalspart

Kommun som vill inträda i samverkan ska ansöka om inträde senast 1 januari året innan avtalet ska börja gälla.

Parternas beslut gällande Kommunala samverkansavtalet om gymnasieutbildning i Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner:

Boden: Datum: Luleå: Datum:

Piteå: Datum: Älvsbyn: Datum:

BILAGA 1
Interkommunal ersättning

Gemensam fakturering interkommunala ersättningar
1) Kansliet tar fram/läser av underlag för interkommunala ersättningar månadsvis. Underlaget omfattar alla elever från kommuner utanför fyrkantsområdet som studerar vid skolor inom fyrkantsområdet med kommunen som huvudman, och alla interkommunala elever från och till respektive kommun som studerar vid skolor inom fyrkantsområdet med kommunen som huvudman.
2) Ovanstående underlag kontrolleras av respektive kommun i systemet löpande så att underlagen är korrekta inför fakturering den 15:e varje månad. Respektive kommun meddelar kansliet via systemet eller i direkt kontakt med kansliet om ev. ändringar i underlaget. Kansliet står som kontakt utåt till andra kommuner och gör ev. rättelser i systemet.
3) Faktureringsunderlag/filer skickas senast den 15:e varje månad till resp. kommuns ekonomisystem för utskick.

Beräkning av interkommunal ersättning (IKE) avseende kommunala samverkansavtalet
Gemensam prislista för:

- Nationella program och inriktningar
- Anpassad gymnasieskola
- Programinriktat val och Yrkesintroduktion.
  Om elevrörlighet uppkommer på Språkintroduktion och Individuellt alternativ ska ersättning förhandlas fram mellan berörda kommuner i varje enskilt fall.
- Särskilda varianter beräknas enligt Skolverkets anvisningar.

En gemensam prislista för kommunerna i 4-kanten fastställs inför varje nytt kalenderår. Prislistan tillämpas på interkommunal ersättning i samverkansområdet för; Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommun. Prislistan sammanställs i december inför kommande år. Ekonomiansvariga i respektive kommuns förvaltning, eller motsvarande; är gemensamt ansvariga för att räkna fram och föreslå den gemensamma prislistan. Kansliets controller är sammankallande.

- Prislistan baseras på budgetmodell vilket innebär att självkostnadspris tas fram i alla samverkande kommuner.

- Varje kommun rapporterar den egna självkostnaden per utbildningsprogram samt på inriktningsnivå ***på de program där även Riksprislistan beräknar på inriktningsnivå.***

- Prislistan sammanställs därefter av den sammankallande kommunen. Prislistan baseras på rapporterad självkostnad/program och ev. inriktning (se ovan ang. Riksprislistan) från kommunerna. Genomsnittligt pris framräknas på samtliga program som bedrivs i samverkansområdet.
  - *Om programmet/inriktningen finns i samtliga kommuner räknas ett genomsnitt av kommuns självkostnad för aktuellt program/inriktning.*
  - *Om programmet/inriktningen enbart finns i två eller tre kommuner blir aktuellt pris ett genomsnittligt värde av dessa.*
  - *Om program/inriktning bara finns i en kommun räknas ett* ***genomsnitt*** *av kommuns självkostnad för aktuellt program/inriktning och angivet pris för aktuellt program/ inriktning i Riksprislistan.*

- För elever som läser Nationell idrottsutbildning (NIU), tillämpas i samverkansområdet SKR:s rekommendationer om extra ersättning för lagidrott och för enskild idrott per helår.

BILAGA 2
Stöd till inackordering - elever i gymnasieskolan med offentlig huvudman

Allmänt
Enligt 15 kap 32 § skollagen skall hemkommunen lämna ekonomiskt stöd till elever i en gymnasieskola med offentlig huvudman som behöver inackordering på grund av skolgången. Syftet med stödet är att minska merkostnaden för familjer där ungdomar måste inackordera sig på utbildningsorten. Stödet ska avse en del av kostnader för boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet (folkbokföringsadressen). Stödet kan beviljas till och med första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år.

Stöd till inackordering
För att kunna få stöd till inackordering ska den sökande

- vara inskriven i gymnasieskola
- vara folkbokförd hos vårdnadshavare i kommunen
- inte vara äldre än 20 år
- studera på heltid
- ha ett reseavstånd mellan hemmet och skolan på mer än 50 km eller vid kortare resväg åberopa särskilda skäl

Storlek på stödet
Det är utbildningsnämnderna som fattar beslut om nivåerna på stödet. Storleken på stödet beror på hur långt avståndet är mellan hemmet och skolan. Lägsta beloppet uppgår till 1/30 av prisbasbeloppet avrundat neråt till närmaste 10-tal kronor.
Ett tilläggsbelopp betalas ut till elever vars studieort ligger mer än 500 km från hemorten. Tilläggsbeloppet är 1/130 av prisbasbeloppet.

Undantag
Elev som väljer att vara inackorderad trots att avståndet är kortare än 50 km kan erhålla kontant ersättning, under förutsättning att inackorderingen kan styrkas, samt att det inte uppstår någon merkostnad för kommunen. Ersättningen motsvarar den faktiska busskortskostnaden dock högst 1/30 av ett basbelopp.

Var lämnas ansökan?
Inför varje läsår lämnas ansökan till hemkommunen. Det är hemkommunen som ansvarar för inackorderingstillägget för elever som studerar i en gymnasieskola som drivs av kommun eller region.
Elever som studerar på en fristående skola eller folkhögskolan får ansöka om stöd till inackordering hos CSN.

Ansökningstider
Stödet ansöks läsårsvis och utbetalas med högst en månad retroaktivitet från den månad då ansökan inkommer till kommunen. Prisbasbeloppet räknas upp varje kalenderår och stödet höjs utifrån den nya beräkningen.

Ändrade förhållanden och anmälningsskyldighet
Den som felaktigt tar emot stöd för inackordering är skyldig att genast återbetala beloppet. Beslut om stöd till inackordering grundar sig på de uppgifter som har lämnats i ansökan. Stödet betalas endast ut om studierna bedrivs på heltid och den studerande är berättigad till studiehjälp. För att undvika återkrav är det därför viktigt att anmälan görs till skolan enligt nedan om man:
- avbryter studierna - minskar studieomfattning från hel- till deltid - flyttar hem - ändrar folkbokföringskommun

Vem får pengarna?
Stöd till inackordering betalas ut till vårdnadshavaren om eleven är omyndig eller till den person vårdnadshavaren utser till betalningsmottagare. I övrigt direkt till elev. *Pengarna sätts in på ett konto i valfri bank under förutsättning att kontot är anslutet till SUS (Sparbankens Utbetalnings System).*

Utbetalning
Stödet betalas ut i högst nio månader per läsår, uppdelat på fem gånger under våren och fyra gånger under hösten. Betalningen sker i efterskott (i slutet av varje månad).

BILAGA 3
Gymnasieelevers dagliga resor mellan bostaden och skolan, elevresor

Bakgrund
Kommunen är skyldig att ansvara för elevernas dagliga resor mellan bostaden och skolan. Ansvaret gäller elever som är studiehjälpberättigade och som har en färdväg på minst sex kilometer. (Lag om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor, SFS 1991:1110, ändrad 1993:801; 1999:1403). Det gäller t o m vårterminen det år eleven fyller 20 år.

Regler – färdbevis-busskort
För att eleven ska vara berättigad till fritt färdbevis gäller följande:

- inte vara äldre än 20 år
- studera på heltid
- reseavståndet mellan bostad och skolan är minst 6 kilometer (med bostad menas den adress där eleven är folkbokförd.)

Eleven som uppfyller ovanstående regler kan tilldelas ett busskort av hemkommunen. Busskortets giltighet varierar mellan kommunerna. Avgift för en utökad giltighet kan förekomma. Ytterligare information om detta lämnas av hemkommunen.

Kontant ersättning/anslutningsresor
Elev som uppfyller ovanstående regler kan ansöka om kontant ersättning av hemkommunen om något av nedanstående alternativ uppfylls:

- färdvägen till närmsta hållplats är minst 6 kilometer
- bussförbindelse saknas helt
- medicinska skäl, ansökan kompletteras med läkarintyg
- särskilda skäl, ansökan kompletteras med intyg

Reseavstånd (*avser enkel väg*), belopp för kontant ersättning/anslutningsresor Färdväg i km minst	6	10	20	30
Resetillägg i % av prisbasbelopp	0,75 %	1,00 %	1,75 %	2,25 %

Prisbasbeloppet räknas upp varje kalenderår och tillägget höjs utifrån den nya beräkningen.

BILAGA 4
Stöd till inackordering - elever i anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman
Skolskjuts – elever i anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman

Stöd till inackordering anpassad gymnasieskola
Enligt 18 kap 32 § skollagen skall hemkommunen lämna ekonomiskt stöd till elever i anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman som behöver inackordering på grund av skolgången. Syftet med stödet är att minska merkostnaden för familjer där ungdomar måste inackordera sig på utbildningsorten. Stödet ska avse en del av kostnader för boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet (folkbokföringsadressen). Stödet kan beviljas till och med första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år.

Ansökan görs till hemkommunen. Kontakta Studie- och yrkesvägledare för anpassad gymnasieskola i din kommun för vidare information och ansökan.

Skolskjuts anpassad gymnasieskola
Enligt 18 kap 30–31 §§ skollagen gäller följande beträffande rätt till skolskjuts:
Elever anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts inom hemkommunen från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet. För elever som går i en annan kommuns anpassad gymnasieskola ska hemkommunen anordna skolskjuts i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter. Elevens hemkommun eller den region som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket. *Lag (2012:109)*.

En elev som med stöd av 19 kap. 35 - 37 §§ (första hands mottagen och riksrekryterande utbildning) går i anpassad gymnasieskola i en annan kommun än sin hemkommun och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen, har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

Den kommun som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket. Kommunens kostnader för detta ska ersättas av elevens hemkommun. *Lag (2012:109)*.

Ansökan görs till hemkommunen. Kontakta Studie- och yrkesvägledare för anpassad gymnasieskola i din kommun för vidare information och ansökan.

BILAGA 5
Måltidsersättning i samband med APL

Gemensam modell för 4-kanten gällande måltidsersättning för gymnasieskolornas elever vid APL. Eleverna rör sig mellan orterna och bör därför också ha lika måltidsersättning på samma sätt som man har lika inackorderingsersättning och reseersättning.

1. Eleverna ska i första hand äta vid närliggande skola.

2. Om det inte är möjligt att äta vid närliggande skola ska mentor/handledare intyga om att det inte är möjligt för eleven. Eleven föreslås då få ett måltidsbidrag på 45kr/lunch (2023) och med en årlig indexuppräkning av beloppet enligt skolindex. Framtida indexuppräkningar sker i dialog mellan controllers i 4-kanten i samband när den gemensamma prislistan för 4-kanten uppdateras och samordnas då av controller för kansliet. Skolkommunen står för måltidsbidraget.

3. När elever som studerar i annan fyrkantskommun gör APL på hemorten eller i annan 4-kantskommun och har möjlighet att äta sin lunch i skolmatsal, ska ingen ersättning mellan kommunerna tas ut.

BILAGA 6
Reseersättning i samband med APL

Generellt gäller att eleverna ska ta sig till skolan/APL-platsen på ett säkert sätt och att bilkörning till och från bör undvikas. Ifall det endast är möjligt att genomföra utbildning med arbetstider som ligger då inte allmänna kommunikationer kan nyttjas, bör utbildningens berättigande ifrågasättas på grund av säkerhetsaspekterna. Denna modell som innehåller möjlighet att ge milersättning skall därför användas restriktivt och beslutas av rektor för programmet och som också ansvarar för rutiner kring redovisning.

1. Förläggning av APL på studie/hemorten gäller i första hand och under tider som allmänna kommunikationsmedel kan nyttjas och ersättning utgår enligt billigaste färdsätt.

2. Milersättning 25,00 kr utgår om allmänna kommunikationsmedel ej finns eller om tiderna inte fungerar. Samåkning i bil ska eftersträvas. Rektor beslutar, ska användas restriktivt. Kommunen betalar maximalt för 1560km under hela APL perioden. APL period definieras av rektor.

3. Elever som är på annan ort veckovis kan få ersättning motsvarande inackorderingsersättning. Då utgår inte annan ersättning.

För att resebidrag ska kunna erhållas i enlighet med ovanstående punkter, måste avståndet mellan hem och APL-plats överstiga sex kilometer.

Resebidraget ska uppräknas av resp. kommun enligt Skatteverkets rekommendationer för skattefri reseersättning som för närvarande uppgår till 25.00kr/mil. (2024)

BILAGA 7
Gemensam process för planering och dimensionering av gymnasieutbildning

Sammanfattning

Den 1 juli 2023 skedde ändringar i Skollagen (2010:800). Ändringarna ställer krav på kommuner att utveckla en process för utbud och dimensionering av gymnasieutbildning i samverkan. Detta dokument beskriver hur en sådan process för utbud och dimensionering av gymnasieutbildning skulle kunna se ut och skall ingå som en bilaga och komplettering till nuvarande samverkansavtal för 4-kantens gymnasieskolor.

Utifrån uppdrag till den politiska ledningsgruppen för Gymnasiesamverkan, samt ändringar i skollagen (2010:800), har förslag tagits fram för hur process för utbud och dimensionering av gymnasieutbildning skulle kunna se ut inom befintligt samverkansområde.

Detta dokument presenterar ett förslag för hur en process för planering och dimensionering av gymnasieutbildning kan pågå på regional nivå. Det regionala planeringsunderlaget föreslås att diskuteras på ett dokumenterat politiskt samråd på regional nivå. Resultatet av samrådet kan fungera som bilaga till beslutsunderlag på kommunal nivå.
Förslaget är framtaget av utbildningsgruppen för Gymnasiesamverkan i 4-kanten samt förankrat med den politiska ledningsgruppen för Gymnasiesamverkan.
I detta dokument tolkar vi begreppet ”region” som vårt samverkansområde fram till att något annat framkommer från Skolverket.

Bakgrund

4-kantens Gymnasiesamverkan har sedan 2007 en etablerad samverkan med tillhörande samverkansavtal mellan kommunerna: Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyn. I samverkans-organisationen finns en etablerad politisk ledningsgrupp och utbildningsgrupp bestående av gymnasie- och skolchefer.

I februari 2023 tog Ledningsgruppen för 4-kantens Gymnasiesamverkan vid ett gemensamt möte med Utbildningsgruppen, beslut om att arbetet med att ta fram en modell på hur utbud och dimensionering av gymnasieutbildningar på regional nivå skulle arbetas fram av Utbildningsgruppen. Ledningsgruppen förordade också ett samarbete med VUX Södra Norrbotten, Fristående gymnasieskolor, Regionen samt näringsliv/arbetsliv. Dessa parter skall inte ingå i vårt samverkansavtal utan samarbetet med nämnda aktörer skall ske utifrån olika konstellationer som redan idag är etablerade.

När det gäller VUX Södra Norrbotten avser 4-kantens Gymnasiesamverkan att särskilt bjuda in dem till gemensamma möten-samarbete, eftersom man finner dem nära i vårt gemensamma arbete kring utbud- och dimensionering av gymnasieutbildningar.

Arbetet grundar sig i att ta fram ett förslag på process för en gemensam planering av hur rätt utbud och rätt kapacitet på rätt plats ska uppnås.

Syftet med en gemensam process för utbud och dimensionering

Syftet med ett gemensamt utbud och dimensionering av gymnasieutbildning är att utveckla en process som motsvarar skollagens krav och intentioner när det gäller samverkan mellan kommuner; minskar kostnader för gymnasieutbildning i samverkansområdet och ökar kvalitet. Vidare kommer en gemensam process leda till ökad kunskap om demografiska processer i närområdet och därmed öka möjligheter att anpassa verksamhet utifrån dessa förändringar på ett effektivt sätt – planera för utökning av gymnasieplatser för att uppnå rätt kapacitet på rätt plats.

Uppdrag enligt kommunallag och skollag

Enligt kommunallagen sköter kommuner och regioner på demokratins och den kommunala självstyrelsens grund de kommunala angelägenheter som är av allmänt intresse och som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar. Kommuner får inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, en region eller någon annan ska ha hand om.

Förändring av skollagen innebär att arbetsmarknadens behov ska vägas in vid planering och dimensionering av vissa utbildningar på gymnasial nivå. Mer konkret innebär det att när en kommun, region eller enskild huvudman lägger fram vilka gymnasieutbildningar som ska erbjudas och hur många platser utbildningarna ska ha, ska det tas hänsyn till både ungdomarnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Kommunerna ska genom avtal med minst två andra kommuner även samverka om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning i ett primärt samverkansområde.

Vidare ska det vara tydligt för den sökande vilken inriktning utbildningen har och vad utbildningen kan leda till. Lagändringarna börjar gälla den 1 juli 2023 och tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025.

Samverkansområde – region

Det primära samverkansområdet omfattar alla kommuner i 4-kantsområdet: Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyn

I enlighet med skollagen avser samverkan följande program:

- Alla nationella program
- Introduktionsprogrammet programinriktat val
- Yrkesintroduktion utformad för en grupp elever
- Anpassad gymnasieskola

En kommun i det primära samverkansområdet ska erbjuda all sådan utbildning som anordnas av någon av kommunerna i samverkansområdet.

För att få en helhetsbild angående utbud och dimensionering av gymnasieutbildning diskuteras underlag på regional nivå. Dialogen ska hjälpa till att identifiera specifika utbildningar med få sökande som inte kan erbjudas i varje kommun.

Kommuner inom samverkansområdet kan teckna sekundära samverkansavtal avseende andra utbildningar som inte regleras här eller med kommuner utanför primärt samverkansområdet.

Funktioner och ansvar

Samordningsfunktionen utgår från utbildningsgruppen inom 4-kantens gymnasiesamverkan. Utbildningsgruppen har ansvar för beredning av ärende angående underlag för utbud och dimensionering samt är sammankallande för tjänstepersoner på regional nivå. Utbildningsgruppen är också ansvarig att bjuda in fristående huvudmän, VUX Södra Norrbotten samt näringsliv/arbetsliv till dialog på regional nivå utifrån behov.

Varje kommun har ansvar att delta på möten på regional nivå samt vara behjälpliga i framtagande av underlag. Varje kommun som är huvudman för gymnasieskola ansvarar för beslut angående utbud och dimensionering utifrån gällande delegationsordning.
Vidare ansvarar varje kommun som är huvudman för gymnasieskola att säkerställa att deras utbud och dimensionering av gymnasieutbildning utgår från gemensam process för planering och dimensionering med andra kommuner i primärt samverkansområdet. Alla kommuner i samverkansområdet har ansvar att bidra till att det finns rätt utbildning, på rätt plats i rätt kapacitet.

Informationskedja inför beslut med regional och lokal förankring

1. Regional tjänstepersonnivå (Utbildningsgruppen 4-kanten) i samråd med politisk styrning inom regionen (Ledningsgruppen för 4-kanten) tar fram regionens utbuds- och dimensioneringsförslag:

   - formulering av behov i regionen
   - tar fram beslutsunderlag med konsekvensanalys

2. Dokumenterat samråd äger rum på regionalpolitisk nivå (Ledningsgruppen 4-kanten) utifrån underlaget för utbud och dimensionering från regional tjänstepersonnivå (Utbildningsgruppen 4-kanten)

3. Resultatet av samrådet skickas till tjänstepersoner regionalt samt kan vid behov fungera som bilaga till beslutsunderlag på kommunal nivå

4. Beslut angående utbud för gymnasieutbildning fattas i respektive kommunal nämnd

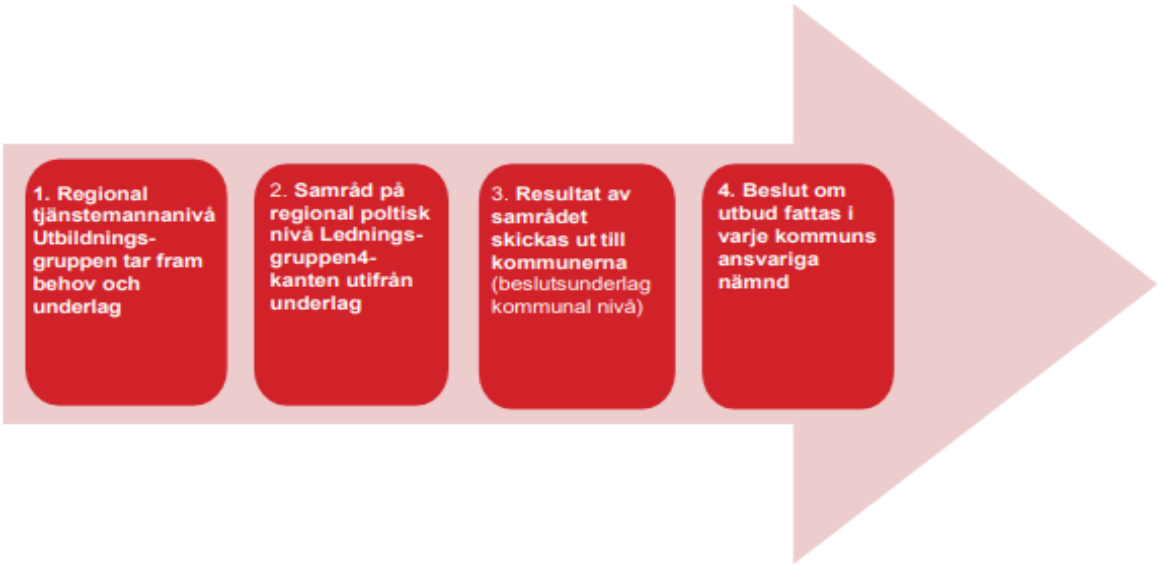

Årshjul – dialoger

Skolverkets dialog varje tredje år

Anordnare: Skolverket

Fokus: övergripande, kick-off för vidare diskussion

Målgrupp*:* skolhuvudmän, Regionen, branschorganisationer, Arbetsförmedlingen

Syfte*:* Få gemensam bild, börja dialogen

Samverkans dialog 1. Årligen november-december

Anordnare*:* Ledningsgruppen 4-kantens Gymnasiesamverkan

Fokus: Första diskussion inom samverkansområdet med analys av gångna antagningsperioden samt preliminär plan angående utbud och dimensionering från alla kommuner i kommande antagning med koppling till Skolverkets underlag. *Diskussion handlar om justering för nästa läsår samt planering för 1,5 år framåt*

Målgrupp*:* Lednings- och Utbildningsgrupp 4-kantens Gymnasiesamverkan

Syfte: Identifiera övergripande behov av förändring i utbud för kommande år med hjälp av utfallet av senaste antagning och andra underlag

Regional dialog 1a med tjänstepersoner. Årligen november-december

Anordnare*:* Utbildningsgruppen 4-kantens Gymnasiesamverkan

Fokus: Följa upp diskussion efter Skolverkets presentation, hur behöver utbud anpassas i sin helhet i regionen. Konsekvensanalyser av förändringar i utbud

Målgrupp: Gymnasiechefer samverkanskommunerna samt inbjudan till VUX-chefer Södra Norrbotten
Underlag: Skolverkets underlag

Syfte: Identifiera hur utbud behöver förändras på regional nivå och hur man ska nå dit – hur ska vi åstadkomma förändring? Vilken förändring är möjlig utifrån perspektiv kommunalt självstyre?
Var tredje år är det en större process med planering för tre år framåt. Efter Skolverkets dialog.

Regional dialog 1b med en politisk konstellation. Årligen december-januari kommande år

Anordnare: Ledningsgruppen 4-kantens Gymnasiesamverkan

Fokus: Politiskt dokumenterat samråd om utbud för 1,5 år framåt.

Målgrupp: Ledningsgruppen och Utbildningsgruppen 4-kantens Gymnasiesamverkan samt inbjudan till politiker och tjänstepersoner VUX Södra Norrbotten.

Underlag: Planerat utbud för 1,5 år framåt som tagits fram av utbildningsgruppen för 4-kantens Gymnasiesamverkan samt av VUX Södra Norrbottens tjänstepersoner.

Syfte: Samråda om utbud och behov i regionen inför utbud för 1,5 år framåt för att kunna omsätta i planering under kommande år. Vart tredje år större process med planering för 3 år.

Samverkans dialog 2. Årligen mars-april

Anordnare: Ledningsgruppen 4-kantens Gymnasiesamverkan

Fokus: Återkoppling från diskussion i kommuner internt utifrån regional politiskt samråd.

Målgrupp*:* Utbildningsgrupp 4-kanten, Ledningsgrupp 4-kanten

Syfte: Att komma överens om slutgiltigt utbud avseende 1,5 år framåt för samverkansområdet

Regional dialog 2. Årligen maj-juni

Anordnare: Utbildningsgruppen 4-kantens Gymnasiesamverkan

Fokus: Diskussion om samlat regionalt utbud för 1,5 år framåt

Målgrupp: Gymnasiechefer i 4-kanten samt inbjudan till chefer VUX Södra Norrbotten.

Syfte: Att få en helhetsbild av regionalutbud

Beslut om gymnasieutbildning fattas i varje kommun. Årligen juni

Varje kommun fattar beslut utifrån underlaget.

Uppföljning av utbud-och dimensioneringsprocess. Årligen oktober

§ 80 Revidering av Samverkansavtal om gymnasieutbildning för Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner

Diarienr 24BUN207

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att godkänna bifogat samverkansavtal om gymnasieutbildning för Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner från och med 2025-01-01.

Barn- och utbildningsnämnden antar avtalets förvaltningsspecifika bilagor.

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att betala elevpeng för Piteåelever på Grans motsvarande skolans självkostnadspris per elev.

Ärendebeskrivning

Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyn har kommit överens om att samverka kring gymnasieutbildning så att elever från kommunerna fritt kan söka gymnasieutbildning i de samverkande kommunerna. Denna samverkan har pågått sedan 2007. Utgångspunkten är att det ska vara så likvärdigt som möjligt för alla elever att kunna gå sin gymnasieutbildning inom samverkansområdet.
Detta avtal ersätter avtal: Samverkansavtal om gymnasieutbildning för Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner från och med 2023-01-01.
Genom samverkansavtalet bildar parterna ett samverkansområde för de utbildningar som omfattas av avtalet med stöd av 15 kap. 30§ skollagen med tillhörande förordningar.

Kommunala samverkansavtalet undertecknas av respektive kommun.
Till avtalet finns bilagor som är förvaltningsspecifika frågor och beslutas av respektive (arbetsmarknads)-barn- och utbildningsnämnd eller motsvarande i varje kommun.

Förändringar från föregående avtal att besluta om:
4 § Omfattning - Samverkansavtalet omfattar utbildning inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola som anordnas av parterna.

(Inbegriper nu även Grans Naturbruksgymnasium Piteå Kommun.)

Bilaga 1 Interkommunal ersättning- under beräkning av IKE-
Om program/inriktning bara finns i en kommun räknas ett genomsnitt av kommunens självkostnad för aktuellt program/inriktning och angivet pris för aktuellt program/ inriktning i Riksprislistan.
(Föregående skrivning : Vid enbart aktuellt program/inriktning i en kommun ska Riksprislistan användas.)

Bilaga 6 Reseersättning i samband med APL
Resebidraget ska uppräknas av resp. kommun enligt Skatteverkets rekommendationer för skattefri reseersättning som för närvarande uppgår till 25.00 kr/mil. (2024)

Dialog:
De fyra samverkande kommunerna har fört dialog kring avtalets utformning och syfte:
• att genom samarbete och samordning erbjuda fyrkantens elever ett brett och kvalitativt utbud av utbildningar som i möjligaste mån ska erbjudas i hemkommunen, med hänsyn till kvalité, resurser och ekonomi
• att i möjligaste mån tillgodose elevernas förstahandsval, vid val av utbildning
• att vid gemensam planering och dimensionering av utbildningsutbudet ta hänsyn till regionens kompetensförsörjningsbehov
• att samverkan ska bidra till att öka elevernas måluppfyllelse
• att samverkan bidrar till gemensamt arbete med kompetensförsörjning och kompetensutveckling för personalen

Samverkansavtalets utgångspunkt är att det för eleverna i samverkansområdet ska vara så likvärdigt som möjligt att kunna välja och gå sin gymnasieutbildning.
Samverkansavtalet ska ge förutsättningar för gemensam planering och dimensionering av utbildningsutbudet kopplat till regionens kompetensförsörjningsbehov.

Eftersom Grans Naturbruksgymnasium är organiserat som en ekonomisk resultatenhet i Piteå kommun, som ej erhåller budget från Barn- och Utbildningsnämnden, ersätter Utbildningsförvaltningen Grans via elevpeng (liknande interkommunal ersättning). Då det gäller studieplatser för

kommunens egna elever föreslår Utbildningsförvaltningen att elevpengen till Grans grundar sig på självkostnadspriset istället för IKE utifrån samverkansavtalet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Barn- och utbildningsnämndens beslut.

Beslutsunderlag

- Samverkansavtal om gymnasieutbildning För Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner från och med 2025-01-01

Paragrafen är justerad

Reglemente för styrelsen och nämnder
§304
24KS742

...

Piteå kommun

Kopia av Reglemente för styrelsen och nämnder

Kommunstyrelse
Barn- och utbildningsnämnd
Fastighets- och servicenämnd
Kultur- och fritidsnämnd
Miljö- och tillsynsnämnd
Samhällsbyggnadsnämnd
Socialnämnd
Valnämnd

Dokumentnamn	**Dokumenttyp**	**Senast antagen**	**Beslutsinstans**
Kopia av Reglemente för styrelsen och nämnder	Reglemente	2024-12-16 §	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Kommunledningsförvaltningen	10	24KS742	2028-12-31
Dokumentinformation	Gemensamt reglemente för styrelsen och nämnder		

Dokumentet gäller för	Alla nämnder

Innehåll

Reglemente för styrelsen och nämnder 1
1 Allmänna bestämmelser 4
Fullmäktiges uppgifter 4
Nämnder och antal ledamöter 5
Fasta utskott och antal ledamöter 5
Kommunalråd 5
2 Gemensamma bestämmelser 6
Ansvar och organisation 6
Uppdrag och verksamhet 6
Organisation inom verksamhetsområdet 6
Personalansvar 6
Kommunchefens roll 6
Behandling av personuppgifter 6
Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige 7
Information och samråd 7
Medborgarförslag som överlåtits till nämnden för beslut 7
Övrigt ansvar 7
Arbetsformer 8
Tidpunkt för sammanträden 8
Kallelse 8
Offentliga sammanträden 8
Sammanträde på distans 9
Närvarorätt 9
Sammansättning 9
Ordföranden 9
Presidium 10
Ersättare för ordföranden 10
Förhinder 10
Ersättarnas tjänstgöring 10
Jäv, avbruten tjänstgöring 11
Yrkanden 11
Deltagande i beslut 11

Reservation 11
Justering av protokoll 11
Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m. 11
Delgivningsmottagare 11
Undertecknade av handlingar 12
Utskott 12
3 Kommunstyrelsens uppgifter 14
Styrning och ledning 14
Styrnings- och ledningsfunktionen 14
Kommunövergripande uppgifter 15
Ekonomisk förvaltning 15
Personalpolitiken 16
Företag och stiftelser 17
Kommunalförbund 18
Uppföljningsfunktionen 18
Särskilda uppgifter 18
Krisberedskap, civilt försvar och krig 18
Arkivmyndighet 18
Anslagstavla och webbplats 19
Författningssamling 19
Budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning 19
Processbehörighet 19
Övriga uppgifter 19
Delegering från kommunfullmäktige 20
Övrigt om nämndens förvaltningsorganisation 20
4 Barn- och utbildningsnämndens uppgifter 22
Barn– och utbildningsnämndens verksamhetsområde 22
Delegering från kommunfullmäktige 22
5 Fastighets- och servicesnämndens uppgifter 23
Fastighets- och servicenämndens verksamhetsområden 23
Delegering från kommunfullmäktige 23
6 Kultur och fritidsnämndens uppgifter 24
7 Miljö- och tillsynsnämndens uppgifter 26
8 Samhällsbyggnadsnämndens uppgifter 27
9 Socialnämndens uppgifter 31

10 Valnämndens uppgifter 32

I Allmänna bestämmelser

Detta reglemente reglerar kommunens egna nämnder. Reglementet omfattar inte gemensamma nämnder, samordningsinstanser, brukarråd, samverkansråd eller verksamhetsreglementen. Dessa regleras i separata reglementen.

Kapitel 1 behandlar allmänna förutsättningar och sammansättning av nämnderna. Kapitel 2 behandlar gemensamma bestämmelser för samtliga egna nämnder i kommunen. Kapitel 3–10 behandlar de specifika nämndernas uppgifter och verksamhetsområden.

Fullmäktiges uppgifter

1 § Kommunallagen ger de grundläggande reglerna för ansvar och beslutanderätt i en kommun. Vissa uppgifter handhas av kommunfullmäktige, styrelsen och nämnderna enligt annan lag, författning eller myndighetsbeslut.

2 § Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen i enlighet med 5 kap. 1 § KL. Fullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i KL eller andra författningar.

Detta innebär att fullmäktige bl.a. ska besluta i ärenden om:

1. planer och föreskrifter, som kommunen kan meddela enligt författning,
2. taxor och avgifter om inte annat särskilt angivits,
3. ramar för kommunens upplåning,
4. kommunövergripande kvalitetskrav på den kommunala verksamheten,
5. hur mål, riktlinjer, verksamhet och kvalitetskrav ska följas upp,
6. mottagande av donationer,
7. mellankommunala avtal av kommunövergripande karaktär och bildande av kommunalförbund och gemensam nämnd,
8. expropriation,
9. program avseende privata utförare enligt 5 kap. 3 § KL,
10. kommunal verksamhet ska bedrivas i kommunalt företag,
11. konkurrensprogram och företagspolicy m.m.

Fullmäktige beslutar också om kommunalråden, deras ansvarsområden och deras benämning.

Nämnder och antal ledamöter

3 § Piteå kommun har följande egna nämnder:

Nämnd	Antal ledamöter	Antal Ersättare
Kommunstyrelse	15	15
Barn- och utbildningsnämnd	13	8
Fastighets och Servicenämnd	9	6
Kultur- och fritidsnämnd	13	8
Miljö- och tillsynsnämnd	11	7
Samhällsbyggnadsnämnd	13	8
Socialnämnd	13	8
Valnämnd	9	5

Ledamöter och ersättare i en nämnd väljs för fyra år, räknat från och med 1 januari året efter det år då val av kommunfullmäktige har ägt rum.

Fasta utskott och antal ledamöter

4 § Följande utskott ska alltid inrättas.

Nämnd	Utskott	Antal ledamöter	Antal Ersättare
Kommunstyrelse	Arbets- och personalutskott	7	7
Barn- och utbildningsnämnd	Arbetsutskott	5	5
Samhällsbyggnadsnämnd	Arbetsutskott	5	5
Socialnämnd	Arbetsutskott	5	5

Kommunalråd

5 § Sedan val av kommunstyrelse skett utser fullmäktige två kommunalråd.

Den som har ett förtroendeuppdrag som ensamt omfattar heltid eller betydande del av heltid och som inte har utsetts till kommunalråd ska benämnas med beteckningen för det som uppdraget avser (t.ex. Ordförande för Socialnämnden).

2 Gemensamma bestämmelser

Följande gemensamma bestämmelser gäller för både styrelsen och nämnder. Beteckningen nämnd används för åtaganden som gäller både nämnd och styrelse. När beteckningen styrelsen används är det exklusiva bestämmelser för styrelsen.

I vissa fall anges att styrelsen har ett "strategiskt övergripande ansvar" för en uppgift. I dessa fall ansvarar respektive nämnd för uppgiften inom sitt verksamhetsområde, medan styrelsen har det strategiska ansvaret över hela kommunen. Av 3 kap 1 § framgår att styrelsen får besluta om riktlinjer och anvisningar som binder alla nämnder, inom verksamhetsområden där man har ett strategiskt övergripande ansvar i kommunen.

Ansvar och organisation

Uppdrag och verksamhet

1 § Nämnderna ska inom sina respektive verksamhetsområden följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska följa det fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna ~~riktlinjer~~ ställningstaganden.

Organisation inom verksamhetsområdet

2 § Nämnden ansvarar för att dess förvaltningsorganisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. I det fall förvaltningsorganisationen stadigvarande utför uppgifter åt annan nämnd ska samråd ske med denna innan större förändringar i förvaltningsorganisationen.

Personalansvar

3 § Nämnden är anställningsmyndighet för personal vid dess förvaltning med undantag för förvaltningschef som anställs av styrelsen. Nämnderna har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sina respektive verksamhetsområden med undantag av de frågor som styrelsen ansvarar för enligt 5 § 3 kap Kommunstyrelsens uppgifter.

Nämnden ansvarar för lönesättning av anställda i nämndens verksamhet, i enlighet med Riktlinjer för hållbar lönebildning.

Kommunchefens roll

4 § Förvaltningschefer anställs av Piteå kommun med placering på respektive förvaltning. Förvaltningschefen är därmed underställd kommunchefen, förutom i nämndspecifika verksamhetsfrågor och myndighetsutövning, där förvaltningschef lyder under politiskt utsedd nämnd.

Behandling av personuppgifter

5 § Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet. Styrelsen är utöver det personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen, enligt vad som angivits i styrelsens registerförteckning

enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen. Styrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige samt hos fullmäktigeberedningar.
Varje nämnd ska utse Dataskyddsombud.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

6 § Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.
Nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat dem

- i reglemente,
- genom finansebemyndiganden

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till den fullgjorts.
Redovisning till fullmäktige ska ske vid fullmäktiges sammanträde i samband med delårsrapport och årsredovisning. Redovisningen lämnas till styrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar.
Nämnderna ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts dem enligt speciallag.
Särskilda bestämmelser om styrelsens underrättelseskyldighet finns i kap 3 § 1 §.

Information och samråd

7 § Nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnd erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör annan nämnds verksamhet. Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Medborgarförslag som överlåtits till nämnden för beslut

8 § Medborgarförslag som fullmäktige överlåtit till nämnden för beslut ska om möjligt handläggas så att ärendet kan avgöras inom ett år från det att det väcktes i fullmäktige.
Nämnden ska fortlöpande informera fullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag

Nämnden ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte beretts färdigt för beslut i fullmäktige inom ett år från det att förslagen väcktes i fullmäktige. Fullmäktige ska informeras om anledningen till att ärendena inte avgjorts och när beslut kan förväntas fattas. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden en gång på våren och en gång på hösten.

Nämnden får besluta att den eller de som har väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden behandlar ärendet och delta i överläggningarna men inte när beslut fattas.

Övrigt ansvar

9 § Nämnden ansvarar därutöver för följande uppgifter:

- information till allmänheten om den egna verksamheten.
- reformeringen av nämndens regelbestånd.

- vården av sitt arkiv
- beakta det offentliga ansvaret att respektera, skydda och främja de mänskliga rättigheterna.
- Försäljning och utlån av lös egendom, som inte är byggnad, lägenhet eller lokal, inom nämndens verksamhetsområde.

Arbetsformer

Tidpunkt för sammanträden

10 § Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.
Sammanträde ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.

Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordförandena om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Kallelse

11 § Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Kallelsen ska på ett lämpligt sätt skickas till varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fem dagar före sammanträdesdagen. Kallelse får ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse.

I undantagsfall får kallelse ske inom annan tid och/eller på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. Ordföranden ska i kallelsen ange om utelämnande av handlingar har skett.

Offentliga sammanträden

12 § Nämnden får besluta om offentliga sammanträden. Offentliga sammanträden får inte hållas i ärenden som avser myndighetsutövning eller i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess.

Sammanträde på distans

13 § Nämnden och dess utskott får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.
Ledamot som önskar delta på distans ska senast fem dagar i förväg anmäla detta till nämndens kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.
Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden och dess utskott.

Närvarorätt

14 § Kommunalråd och styrelsens ordförande har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna. Nämnd får därutöver medge ledamot av styrelsen eller gruppledare denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad i protokollet.
Härutöver får nämnden medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar.
Även anställd i kommunen och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.
Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Sammansättning

15 § Nämnden består av det antal ledamöter och ersättare som fullmäktige beslutat. (Kap 1 §3)

Ordföranden

16 § Det åligger ordföranden

- att leda nämndens arbete och sammanträden,
- kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,
- kalla ersättare,
- inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda,
- se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden,
- bevaka att nämndens beslut verkställs.

Härutöver åligger det styrelsens ordförande att under styrelsen

1. ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning,
2. med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor,
3. främja samverkan mellan styrelsen, kommunens övriga nämnder och fullmäktige samt
4. representera styrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte styrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.

Presidium

17 § Nämndens presidium ska bestå av ordförande och vice ordföranden samt i förekommande fall andre vice ordförande.

Viceordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

Ersättare för ordföranden

18 § Om varken ordföranden eller annan i presidiet kan delta i ett helt sammanträde eller en del av ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i nämnden längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller annan i presidiet inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid.

Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens/övriga presidiets uppgifter.

Förhinder

19 § En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare. Sekreteraren ska underrätta den ersättare som står i tur om att denne ska tjänstgöra.

Ersättarnas tjänstgöring

20 § Om en ledamot är förhindrad att delta eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. Den ersättare ska kallas in som står i tur att tjänstgöra och som inte redan har kallats in. En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Ersättarna ska, om dessa inte valts proportionellt, tjänstgöra enligt den ordning som fullmäktige har bestämt. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättarna i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet.

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna och få sin mening antecknad till protokollet.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har företräde oberoende av turordningen. Om det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna påverkats genom ersättarens tjänstgöring, får dock en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i turordningen.

Därutöver kallas två ersättare till nämndens sammanträde som adjungerade ersättare efter ett rullande schema.

Jäv, avbruten tjänstgöring

21 § En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet har handlagts.
En ledamot som en gång har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om inplacerad tjänstgörande ersättare tillhör annat parti.

Yrkanden

22 § När nämnden förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte nämnden enhälligt beslutar att medge det.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

Deltagande i beslut

23 § En ledamot som, där detta är möjligt, avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas.
En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om nämnden fattar det med acklamation.

Reservation

24 § Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast dagen efter sammanträdet. Ska ärendet omedelbart justeras ska motiveringen lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen.

Justering av protokoll

25 § Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.
Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt vid sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot.

Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

26 § Nämnden ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.
Nämnden ska underrätta styrelsen om ändringen och dess innehåll så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

Delgivningsmottagare

27 § Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschefen eller annan anställd som nämnden beslutar.

Undertecknade av handlingar

28 § Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnd ska undertecknas av ordföranden. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser.

När ett utskott fattat beslut med stöd av delegation ska beslutet och de handlingar som behöver skrivas under med anledning av detta, på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden för utskottet. Vid förfall för ordföranden ska handlingen undertecknas av vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser.
När en tjänsteperson fattat beslut med stöd av delegation ska beslutet och de handlingar som behöver skrivas under med anledning av detta, undertecknas på nämndens vägnar av den tjänsteperson som fattat beslutet.

Nämnden får ge särskilt uppdrag åt förtroendevald eller tjänsteperson att underteckna handlingar på nämndens vägnar. Sådant uppdrag får lämnas för enskild handling eller ärende eller för grupp av ärenden.

I de fall handling enligt nämndens beslut ska kontrasigneras, ska handlingen kontrasigneras av den som nämnden utser.

Utskott

29 § Nämnden har vid behov rätt att inrätta ett eller flera utskott. Av § 4 Allmänna bestämmelser, framgår vilka utskott som alltid ska finnas.

Ledamöter och ersättare samt ordförande och vice ordförande i ett utskott väljs av nämnden bland dess ledamöter för den tid nämnden bestämmer.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

Ersättare ska som huvudregel närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av nämnden vid valet bestämda ordningen.

Nämnd får medge egen nämnds ledamot eller ersättare, samt gruppledare för kommunfullmäktigegrupp, rätt att närvara vid eget utskottssammanträde (“insynsplats”). Medgivande får lämnas för visst sammanträde eller för viss tid och som längst till mandatperiodens slut. Förtroendevald med insynplats har inte rätt till ersättning, yttranderätt eller beslutsrätt.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

Utskott sammanträder på dag och tid som utskottet bestämmer. Sammanträde ska också hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst hälften av utskottets ledamöter begär det. Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig

och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt uppgift om de ärenden som ska behandlas.

Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Vid utskottssammanträde ska protokoll föras och justeras på samma sätt som nämndens protokoll.
De ärenden som ska avgöras av styrelsen/nämnden i dess helhet bör beredas av utskottet om beredning behövs. Ordföranden, kommundirektören eller förvaltningschefen överlämnar sådana ärenden till utskottet.

När ärendet beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

3 Kommunstyrelsens uppgifter

Styrning och ledning

1 § Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Styrelsen ska leda, utveckla och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnder och eventuella gemensamma nämnders verksamheter. (*ledningsfunktion*). Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Styrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (*styrfunktion*).

Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige (*uppföljningsfunktion*).

Styrelsen ansvarar för i detta reglemente angivna uppgifter jämte sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd (*särskilda uppgifter*).

Kommunstyrelsen får fatta följande beslut rörande övriga nämnders verksamhet:

1. Beslut om anställningsstopp.
2. Beslut om strategiska personalfrågor inklusive frågor rörande kommunens visselblåsarfunktion.
3. Beslut om stopp för ytterligare investeringar.
4. Beslut om etiska riktlinjer i kommunen.
5. Beslut om riktlinjer och anvisningar inom verksamhetsområden där man har ett strategiskt övergripande ansvar i kommunen.
6. Beslut om kommungemensam klassificeringsstruktur samt informationshanteringsplan för kommunövergripande processer.
7. Slutligt beslut när två nämnder är oense.
8. Beslut om tilldelning av avtal efter upphandling över direktupphandlingsgränsen oavsett vilken nämnds verksamhet upphandlingen rör samt beslut om tilldelning efter kommunövergripande upphandling (upphandling som rör fler än en nämnd).

Kommunstyrelsen ska hålla fullmäktige underrättad om de beslut som har fattats med stöd av första stycket.
Härutöver ansvarar styrelsen för de uppgifter som framgår av kommunallagen (2017:725) och annan lagstiftning.

Styrnings- och ledningsfunktionen

2 § Styrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna, gränsdragning mellan nämndernas kompetens.
Styrelsen ansvarar för att kommunens organisation är effektiv och ändamålsenlig.

Kommunövergripande uppgifter

3 § Styrelsen ska:

1. leda och samordna arbetet med kommunövergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållen annan nämnd
2. utöva uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders beslut
3. tillse att uppföljning sker till fullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret
4. ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § KL eller enligt annan lag eller författning
5. ha ett strategiskt övergripande ansvar för interna säkerhetsfrågor i kommunen
6. ha ett strategiskt övergripande ansvar för att säkerhetsskyddslagen (2018:585) följs
7. anställa direktör samt besluta om instruktion för denne
8. anställa förvaltningschefer
9. hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs
10. kontinuerligt följa verksamheten i övriga nämnder
11. ansvara för utformning och utveckling av kommunens system för intern kontroll i enlighet med vad fullmäktige särskilt beslutar
12. ansvara för samordningsträffar med nämndpresidierna och förvaltningscheferna
13. upprätta förslag till program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare
14. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige.
15. verkställa fullmäktiges beslut, om fullmäktige inte beslutat annat.
16. leda arbete rörande kommunövergripande statistik och samhällsanalys
17. leda utveckling av den kommunala demokratin, brukarinflytande och medborgardialog
18. ha ett strategiskt övergripande ansvar för en sammanhållen och likvärdig ärendeprocess i kommunen, inklusive processen kopplad till begäran om allmän handling.
19. ansvara för samhällsbyggnadsarbete, samhällsplanering och landsbygdsutveckling av strategisk natur.
20. tillvarata kommunens intressen i de kommunala bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i. Detta gäller främst ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen
21. samordna kommunens arbete inom bostadsförsörjning och markberedskap
22. leda arbetet med att allmänt främja näringslivet och tillväxt i kommunen-
23. Leda arbetet med att stärka kommunens varumärke och attraktivitet.

Om fullmäktige inte har beslutat något annat, avgör styrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska handlägga ska beredas.

Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

Ekonomisk förvaltning

4 § Styrelsen ~~har ett övergripande~~ ansvarar för kommunens medelsförvaltning och ska följa av fullmäktige meddelade ~~riktlinjer~~ ställningstaganden för denna.

Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

Styrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att:

1. underhålla och förvalta kommunens fasta och lösa egendom där underhåll och förvaltning inte uppdragits åt annan nämnd,
2. se till att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett
3. handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden
4. upprätta förslag till budget i enlighet med KL,
5. upprätta årsredovisning och delårsrapport samt se till att bokföring och redovisning sker i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning,
6. i enlighet med fullmäktiges särskilda ~~riktlinjer~~ ställningstaganden förvalta medel som avsatts till pensionsförpliktelser.
7. se till att värdehandlingar som styrelsen omhänderhar för kommunens räkning förvaras på betryggande sätt

5 § Kommunstyrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för kommunens upphandlings- och inköpsprocess. ~~Av 1 § framgår i vilka fall kommunstyrelsen får besluta i fråga om upphandling för andra nämnders räkning.~~ Kommunstyrelsen ansvarar för upphandling över direktupphandlingsgränsen oavsett vilken nämnds verksamhetsområde upphandlingen rör, samt för upphandling under direktupphandlingsgränsen inom sitt verksamhetsområde och vid kommunövergripande avtal (avtal som rör fler än en förvaltning).

Personalpolitiken

6 § Styrelsen ~~ska ha hand om~~ ansvarar för frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid att

1. med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
2. förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11-14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden
3. avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
4. besluta om stridsåtgärd
5. själv eller genom ombud föra kommunens talan i frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
6. lämna uppdrag som avses i lagen om vissa kommunala befogenheter 6 kap, 3 § (kommunal delegation)

Styrelsen är pensionsmyndighet med uppdrag att tolka och tillämpa gällande bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda.

Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för:

- arbetsmiljöarbetet
- kompetensförsörjningsfrågor och utveckling inom personalområde
- hållbar lönebildning
- frågor som rör jämställd arbetsgivarpolitik,
- företagshälsovård och friskvård,
- rehabilitering och anpassningsärenden

~~Styrelsen har ett övergripande ansvar för arbetsmiljöarbetet samt kompetensförsörjningsfrågor och utveckling inom personalområdet. Styrelsen har det övergripande ansvaret för frågor som rör jämställdhet, företagshälsovård, friskvård, rehabilitering och anpassningsärenden.~~

Styrelsen ger stöd, råd och service i personalfrågor till övriga nämnder.

Styrelsen ansvarar för att ta fram kommungemensam statistik för personalområdet.

~~Till frågor som faller inom verksamhetsområdet hör även att ge råd och biträde i personalpolitiska frågor samt medverka till att statistik upprättas.~~

Respektive nämnd ansvarar för personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde utöver vad som anges ovan.

Företag och stiftelser

7 § Styrelsen ska:

1. ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen
2. ansvara för att beslut om ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterade
3. ansvara för regelbundna möten mellan styrelsen och företagsledningarna / stiftelseledningarna
4. löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 2-6 §§ KL är uppfyllda beträffande de företag och stiftelser kommunen äger eller har intresse i
5. årligen, besluta i samband med årsredovisning pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges fullmäktige snarast. Finner styrelsen att brister förelegat, ska den samtidigt lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

6. svara för att tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de bolag och organisationer som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i

Kommunalförbund

8 § Styrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Uppföljningsfunktionen

9 § Styrelsen ska

1. övervaka att av fullmäktige fastställda kvalitetskrav, mål, ~~riktlinjer~~ ställningstagande och program för verksamheten samt ekonomi följs upp i nämnderna
2. övervaka att kommunens löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt
3. följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna
4. två gånger per år rapportera till fullmäktige hur samtliga kommunens verksamheter utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret
5. en gång årligen till fullmäktige rapportera om kommunens avtalssamverkan enligt 9 kap. 37 § KL eller enligt annan lag eller författning
6. inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv
7. senast den 1 april varje år lämna fullmäktige en redovisning över beredningen av motioner som väckts i fullmäktige och som inte slutligt handlagts av fullmäktige

Särskilda uppgifter

Krisberedskap, civilt försvar och krig

10 § Styrelsen ansvarar ~~har ett övergripande ansvar~~ för kommunens uppgifter enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ("LEH") och ansvarar för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva. Styrelsen ansvarar även för kommunens uppgifter enligt Lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap, ~~när krisledningsnämnd ej är aktiverad.~~ Ansvaret i dessa delar är även strategiskt övergripande.

Kommunstyrelsen har rätt att begära sändning av Viktigt Meddelande till Allmänheten, VMA, inom ramen för sitt ansvarsområde.

Krisledningsnämndens verksamhet regleras i särskilt reglemente.

Arkivmyndighet

11 § Styrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i arkivlag och reglemente för arkiv.

Anslagstavla och webbplats

12 § Styrelsen ansvarar för kommunens anslagstavla.
Styrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för kommunens externa och interna webbplats.

Författningssamling

13 § Styrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.

Budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning

14 § Styrelsen fullgör kommunens uppgifter i form av råd och anvisningar till skuldsatta personer enligt skuldsaneringslagen.
15§ Styrelsen ansvarar för konsumentvägledning.

Processbehörighet

16 § Kommunstyrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av fullmäktige. Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att själv föra talan i målet.

Övriga uppgifter

17 § Styrelsen ansvarar för en kommunövergripande intern rapporteringskanal enligt Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

18 § Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för informationsförvaltning och informationssäkerhet.

19 § Styrelsen ansvarar för att samordna arbetet med att digitalisera kommunens service och tjänster.

20 § Styrelsen ansvarar för att förvalta och utveckla kommunens samlade IT infrastruktur, IT-säkerhet och IT-system.

21 § Styrelsen ansvar för att förvalta och utveckla kommunens personaladministrativa system, ekonomisystem, dokument- och ärendesystem, e-postsystem, kommunikationssystem, skaderapporteringssystem, passersystem och förtroendemannaregister samt e-tjänster.

22 § Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för kommunens kommunikation. Styrelsen biträder därutöver nämnderna med stöd och service gällande förvaltningsspecifik kommunikation.

23 § Inom styrelsen utgör enheten för ekonomistyrning en särskild verksamhet som avser framställning av statistik enligt bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen 24 kap. 8 § (2009:400).

24 § Styrelsen beslutar om stöd från budgetposterna klimatpott, landsbygdsmedel och pott för arbete mot droger.

25 § givande av sponsring samt strategiskt övergripande frågor rörande mottagande av gåva/sponsring.

26 § Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för regionalt, nationellt och internationellt arbete, inklusive vänortsarbete och ~~övergripande~~ internationella projekt.

27 § Styrelsen ansvarar för de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.

28§ Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för drönarverksamhet i kommunen.

29 § Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för kommunens brottsförebyggande arbete enligt lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

30 § Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för kommunens arbete när det gäller demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter.

31 § Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för att utveckla och koordinera kommunens samverkan med andra kommuner och externa parter.

Delegering från kommunfullmäktige

31 § Styrelsen ska besluta i följande grupper av ärenden:

1. Vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de styrande dokument som fullmäktige fastställt
2. På begäran av en nämnd omfördela medel som anslagits till nämnden inom den budgeterade verksamhetsvolymen och av fullmäktige fastställd beloppsram och andra ~~riktlinjer~~ ställningstaganden
3. I mål och ärenden, där styrelsen för kommunens talan, med för kommunen bindande verkan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal
4. Avge yttrande som ankommer på kommunen och som inte har delegerats till annan nämnd om inte yttrandet är av principiell betydelse eller annars av större vikt. Styrelsen får också besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med fullmäktige.
5. Beslut om markanvisning som ej följer gällande översiktsplan eller som kräver ändring av gällande detaljplan
6. Tillstånd att använda kommunens heraldiska vapen

Övrigt om nämndens förvaltningsorganisation

Medarbetare inom samhällsbyggnadsnämnden deltar i beredning av ärenden inför, samt verkställer kommunstyrelsens beslut av följande ärenden: markanvisningar (32 §), landsbygdsmedel (24 §), klimatpott (24 §), översiktsplanearbete (3 §), mark- och bostadspolitiken (3 §) och samhällsbyggnadsarbete och samhällsbyggnadsprojekt av strategisk natur (3 §).

Medarbetare inom socialtjänsten deltar i beredningen inför, samt verkställer kommunstyrelsens beslut i följande ärenden: pott för arbete mot droger-och alkoholpott (24 §).

4 Barn- och utbildningsnämndens uppgifter

Barn– och utbildningsnämndens verksamhetsområde

1 § Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Nämndens uppgifter omfattar förskoleklass, grundskola och gymnasieskola inklusive anpassade skolan (anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan) ~~särskolan~~, ~~kommunal musikskola~~ och Grans naturbruksgymnasium. Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom förskoleverksamhet och fritidshemsverksamhet.

Delegering från kommunfullmäktige

2 § Barn- och utbildningsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden;

- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde

5 Fastighets- och servicesnämndens uppgifter

Fastighets- och servicenämndens verksamhetsområden

1 § Fastighets- och servicenämnden ansvarar för underhåll och förvaltning av Piteå kommuns ägda bebyggda fastigheter där underhåll och förvaltning inte uppdragits åt annan nämnd. Fastighets- och servicenämnden ansvarar för att verkställa beslut om uppförande av byggnad som behövs för kommunens egna verksamheter, där uppdrag inte ålagts annan nämnd.

Fastighets- och servicenämnden är ansvarig för uthyrning av lokaler och lägenheter som tillhör kommunen.
Fastighets- och servicenämnden är ansvarig för kommunens kostverksamhet förutom den kostverksamhet som Gemensam kost- och servicenämnd ansvarar för.

2 § Fastighets- och servicenämnden ansvarar även för

- beredning av fullmäktiges beslut om taxa avseende Kost- och servicenämndens tjänster
- kommunens centrala städverksamhet
- kommunens vaktmästeriverksamhet
- kontorsservice med tillhandahållande av kontorsmaterial och trycksaker

Delegering från kommunfullmäktige

3 § Fastighets- och servicenämnden ska besluta i följande grupper av ärenden:

- köp och försäljning av bebyggd fastighet eller fastighetsdel och byggnad som är lös egendom, inom nämndens ansvarsområde, där köpeskillingen – eller vid byte – värdet inte överstiger 60 prisbasbelopp
- upplåtelse av nyttjanderätt till bebyggd fastighet
- rivning av byggnad, eller byggnadsdel, inom nämndens ansvarsområde
- själv, eller genom ombud, föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde

6 Kultur och fritidsnämndens uppgifter

Kultur och fritidsnämndens verksamhetsområde

1 § Kultur- och fritidsnämnden har till uppgift att stödja och främja kultur-, idrott- och fritidslivet i kommunen i ett nära samarbete med föreningar och organisationer. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att främja frivillig bildningsverksamhet genom föreningar och studieförbund.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för grönområden som i detaljplan angetts som park. Ansvaret omfattar inte kommunens uppgifter som markägare. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar dock för upplåtelse av parkområde för evenemang.

Kultur- och fritidsnämnden fullgör kommunens ansvar avseende renhållning enligt lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning inom grönområden som i detaljplan angetts som park.

Kultur- och fritidsnämnden samordnar utvecklingen av skärgården och ansvarar för att tillgängliggöra skärgården för kultur- och fritidsändamål.

2 § Kultur och fritidsnämnden ansvarar även för

- att bedriva folkbiblioteksverksamhet i kommunen
- att bedriva kommunal kulturskola
- att främja tillgång av anläggningar och lokaler för idrott-, kultur- och fritidsverksamhet
- att förvalta kommunens egna anläggningar samlingslokaler och lokaler för idrott-, kultur- och fritidsverksamhet, samt verkställa beslut om uppförande av byggnader inom nämndens verksamhetsområde.
- att ta del i utformning och utsmyckning av offentliga platser och byggnader
- att anskaffa, förvalta konstverk för kommunens räkning samt bedriva utställningsverksamhet
- ekonomiskt och konsultativt stöd till föreningar, studieförbund och andra med verksamhet inom kultur- och fritidsområdet
- att främja utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter
- registrering, tillståndsgivning och kontroll enligt lotterilagen
- att fullgöra kommunens uppgifter enligt avtal för den regionala dansverksamheten i Norrbotten
- att förvalta kommunens föreningsregister

Delegering från kommunfullmäktige

3 § Kultur och fritidsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden:

- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Medarbetare från kultur- park- och fritidsförvaltningen utför uppgifter inom drift, underhåll och förvaltning av kommunens skogsbestånd efter uppdrag från samhällsbyggnadsnämnden.
Medarbetare från kultur- park- och fritidsförvaltningen utför uppgifter inom simundervisning i samverkan med utbildningsförvaltningen.

7 Miljö- och tillsynsnämndens uppgifter

Miljö- och tillsynsnämndens verksamhetsområden

1 § Miljö- och tillsynsnämnden svarar för prövning, tillsyn och miljöövervakning enligt miljöbalken, livsmedelslagen och angränsade lagar, förordningar och föreskrifter inklusive den lokala hälsoskyddsföreskriften. Nämnden svarar vidare för de övriga uppgifter som enligt svensk lag eller Europaunionens bestämmelser ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

2 § Miljö- och tillsynsnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt:

- alkohollagen (2010:1622)
- tobakslagen (1993:581)
- lag om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730)
- lag om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (2017:425)
- lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter
- lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter
- strålskyddslagen (2018:396)
- lag om sprängämnesprekursorer (2014:799)
- lag (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa
- lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg

Övriga uppgifter

Miljö- och tillsynsnämnden ska genom miljöövervakning följa och informera om luft, mark, vatten och buller samt miljöns inverkan på människors hälsa i kommunen.

Delegering från kommunfullmäktige

Miljö- och tillsynsnämnden får själv, eller genom ombud, föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Miljö- och tillsynsnämndens beslut bereds och verkställs av medarbetare inom Samhällsbyggnadsnämndens förvaltning, inklusive ärenden rörande tillsyn av Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet.

Miljö och tillsynsnämnden ansvarar likväl för arbetsmiljön inom sitt verksamhetsområde.

8 Samhällsbyggnadsnämndens uppgifter

Samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområden

Sysselsättningsfrågor och kompetensförsörjning

1 § Samhällsbyggnadsnämnden ~~har övergripande~~ ansvarar för kommunens övergripande arbete med sysselsättningsfrågor och kompetensförsörjning.

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för vuxna. Nämndens uppgifter omfattar kommunal vuxenutbildning inklusive särskild utbildning för vuxna (särvux), utbildning i svenska för invandrare (SFI) och övriga frågor kopplade till eftergymnasial utbildning.

Inom ramen för kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för vuxna får samhällsbyggnadsnämnden bedriva uppdragsutbildning enligt lagen (1991:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall samt förordning (1992:395) om uppdragsutbildning inom det offentliga skolväsendet. Samhällsbyggnadsnämnden får bedriva utbildningsverksamhet enligt första och andra stycket också i annan kommun.

Arbetsmarknadsfrågor

2 § Samhällsbyggnadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd enligt lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.
Samhällsbyggnadsnämnden har kommunalt aktivitetsansvar för ungdomar enligt 29 kap 9 § Skollagen.

Flyktingmottagning och invandring

3 § Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för boende till de nyanlända som anvisats till kommunen genom Migrationsverket enligt Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning och vid behov praktisk hjälp i samband med sådan bosättning.
Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för att erbjuda samhällsorientering till nyanlända.

Trafikuppgifter

4 § Samhällsbyggnadsnämnden har ~~ett övergripande~~ ansvar för trafikpolitiken och ska verka för en tillfredsställande trafikförsörjning.
Samhällsbyggnadsnämnden fullgör de uppgifter som avses i 1 § lagen (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor.

Samhällsbyggnadsnämnden är huvudman för den kommunala parkeringsövervakningen enligt lag 1987:24 om kommunal parkeringsövervakning m.m. samt förordning 1987:26 om parkeringsvakter i kommuner.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar i ärenden angående gatukostnader m.m. enligt 6 kap plan- och bygglagen (2010:800).
Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för anläggning, drift och underhåll av kommunens gator och vägar samt industrijärnvägar. Nämnden ansvarar även för bidrag till och andra ärenden angående enskilda vägar.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för kollektivtrafik förutom skolskjuts.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för frågor om offentlig belysning där kommunen är väghållare.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om flyttning av fordon enligt lag (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall.

Samhällsbyggnad och planverksamhet

Av kommunstyrelsens reglemente framgår att kommunstyrelsen ansvarar för samhällsbyggnadsarbete och samhällsplanering av strategisk karaktär.

5 § Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för samhällsbyggnadsarbete och samhällsbyggnadsprojekt av operativ karaktär.

Samhällsbyggnadsnämnden är ansvarig för landsbygdsutvecklingsfrågor som inte kommunstyrelsen ansvarar för.

Samhällsbyggnadsnämnden har ~~ett övergripande~~ ansvar för geografisk information och geografiska data.

Samhällsbyggnadsnämnden har ansvar för byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen och de övriga uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom fysisk planering och byggande.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för detaljplanering av användningen av mark och vatten samt övrig fysisk planering, som inte är av strategisk natur

Samhällsbyggnadsnämnden har vidare ansvaret för skyddsrumsbesked enligt civilförsvarslagen samt gatunamn och adresser, inklusive fastighets- och lägenhetsregister.

Naturvård och kulturmiljövård

6 § Samhällsbyggnadsnämnden har ~~det övergripande~~ ansvaret för naturvårdsfrågor i planering, naturskydd och skötsel. Nämnden ansvarar för naturskyddade områden på kommunens mark samt planerar, organiserar och genomför skötsel övriga reservat där kommunen har ett skötselansvar.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för fiskefrågor inom naturvård.

Samhällsbyggnadsnämnden har ~~det övergripande~~ ansvaret för kulturmiljön i kommunen och frågor angående kulturmiljövård i planering och byggande.

Fastighetsförvaltning

7 § Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för drift, underhåll och förvaltning av kommunens skogsbestånd samt övriga ej bebyggda fastigheter som tillhör kommunen.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för utarrendering, uthyrning och annan upplåtelse av ej bebyggd fastighet som tillhör kommunen, och som ej omfattas av annan nämnds ansvar.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för markanvisning för etablering på kommunens mark i överensstämmelse med Översiktsplanen eller i enlighet med gällande detaljplan.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för köp och försäljning av ej bebyggd fastighet eller fastighetsdel där köpeskillingen – eller vid byte – värdet inte överstiger 60 prisbasbelopp.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för upplåtelse av tomträtt i fastighet som tillhör kommunen på av kommunfullmäktige fastställda villkor i beslut 2018-03-26 § 38.

Samhällsbyggnadsnämnden ska bevaka kommunens intressen i ärenden angående fastighetsbildning, fastighetsbestämning, planläggning och byggnadsverksamhet, gemensamhetsanläggningar och enskilda vägar samt i andra ärenden, som är jämförliga med dessa.

Övriga uppgifter

8 § Samhällsbyggnadsnämnden ansvara även för följande uppgifter:

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för miljö-, klimat - och energiplanering, med särskild uppmärksamhet mot utveckling för ett hållbart samhälle.

Samhällsbyggnadsnämnden har ett särskilt ansvar att samverka inom sina verksamhetsområden för att ge näringslivet goda förutsättningar.

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning inom alla områden förutom avseende renhållning av sådana områden som i detaljplan angetts som park.

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör inte uppgifter som innebär myndighetsutövning mot samhällsbyggnadsnämndens egna verksamheter.

Delegering från kommunfullmäktige

9 § Samhällsbyggnadsnämnden ska besluta i följande ärenden:

- yttrande enligt kameraövervakningslagen

- yttrande vad gäller fördelning av vattenkraftsintrångsersättning, bygdemedel o dyl.
- detaljplaner som upprättats med standardförfarande enligt bestämmelserna i plan- och bygglagen
- markanvisning i överensstämmelse med översiktsplan och detaljplan
- exploateringsavtal i enlighet med fullmäktiges ~~riktlinjer~~ ställningstagande
- själv, eller genom ombud, föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde.

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Medarbetare inom kultur- och fritidsnämndens förvaltning verkställer samhällsbyggnadsnämndens beslut om drift, underhåll och förvaltning av kommunens skogsbestånd.

Medarbetare inom samhällsbyggnadsnämndens förvaltning deltar i beredning av ärenden inför samt verkställer kommunstyrelsen beslut av följande ärenden enligt kommunstyrelsens reglemente (kap 3): markanvisningar (16 §), landsbygdsmedel (15§), klimat-och alkoholpott (15§), översiktsplanearbete (3§), mark- och bostadspolitiken (3§) och samhällsbyggnadsarbete och samhällsbyggnadsprojekt av strategisk natur (3§).

Samhällsbyggnadsnämndens förvaltning kan i mån av plats anordna hem för vård eller boende för ensamkommande barn enligt beslut av socialnämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden får genomföra personalutbildning efter beställning från annan nämnd.

Kommunens uppgifter enligt lagen (1997:736) om färdtjänst och lagen om riksfärdtjänst (1997:735) har överlåtits till Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten genom avtal. Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för uppföljning och samordning av samt betalning i enlighet med avtalet.

9 Socialnämndens uppgifter

Socialnämndens verksamhetsområde

1 § Socialnämndens ansvarar för att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialnämnden arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor. Ansvaret omfattar att:

- ge stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna
- ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning
- ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd
- tillhandahålla familjerådgivning samt tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och ordinärt boende samt under vistelsetid på daglig verksamhet

2 § Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt:

- Socialtjänstlagen (2001:453) (SOL) och vad som i lag sägs om socialnämnd.
- Föräldrabalken (1949:381).
- Lagar och förordningar gällande mottagande av ensamkommande flyktingbarn, bland annat Lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl, till den del som inte har anförtrotts annan nämnd.
- Lag om särskilt stöd till vissa funktionshindrade (LSS)
- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) (HSL)
- Patientsäkerhetslagen (2010:659) (PSL)
- Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
- Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Lag (1992:1 574) om bostadsanpassningsbidrag mm
- Ärvdabalkens (1958:637) bestämmelser om dödsboanmälan
- Begravningslags (1990:1144) bestämmelser om anordnande av gravsättning
- Lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården

Socialnämnden ansvarar för de uppgifter i övrigt som enligt lag ankommer på socialnämnd och som inte särskilt anförtrotts annan nämnd i kommunen

Delegering från kommunfullmäktige

3 § Socialnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden

- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde
- Yttrande över ansökan till hemvärnet

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Socialnämnden ansvarar för samordning och administration av Piteå kommuns pensionärsråd, tillgänglighetsråd och förebygganderådet.

10 Valnämndens uppgifter

Valnämndens verksamhetsområde

1 § Valnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt vallagen samt de uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av valnämnd. Det innebär att nämnden bl.a. ansvarar för genomförande av allmänna val, val till EU-parlamentet samt ev. förekommande folkomröstningar.

Delegering från kommunfullmäktige

2 § Valnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden

- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Valnämndens administration sköts av Kommunledningsförvaltningen.

Antagen av KF 2018-12-17 § 275
Reviderad av KF 2019-12-16 § 299
Reviderad av KF 2020-06-22 § 128
Revidering av KF 2020-12-14 § 279
Redaktionell ändring av KLF 2021-10-25
Reviderad av KF 2022-12-12 § 171
Redaktionell ändring av KLF 2023-01-03
Reviderad av KF 2023-10-30 § 241
Reviderad av KF 2024-06-24 § 154

Vindbruksplan - revidering §305 24KS709

...

Piteå kommun

Vindbruksplan

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Vindbruksplan	Plan	2024-12-16, §	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Samhällsbyggnad	2	24KS709	2028-12-30
Dokumentinformation	Vindbruksplan		
Dokumentet gäller för	?????????		

Piteå kommun

I VINDBRUKSPLANEN

Piteå kommun har sedan 2014 en vindbruksplan, Kommunfullmäktiges beslut 2014-03-17 § 56. Sedan dess har en omfattande etablering av vindkraftverk skett vilket ligger i linje med Piteå kommuns vilja att bidra till Sveriges miljöambition om 100 % förnyelsebar elproduktion, samtidigt som kommunen tar ansvar för både mark- och vattenanvändningen inom kommunen. Utvecklingen inom vindkraftbranschen går mot allt högre verk. Vindbruksplanen från år 2014 fokuserade på höjden 200 meter, mätt vid spetsen på det blad som står rakt upp. Det är sannolikt att kommande etableringar innebär ännu högre verk, upp till 300 meter och i framtiden högre än så. Förutom att de blir högre förbättras även effektiviteten. År 2010 var effekten ca 2–3 MW, år 2020 ca 4 MW för landbaserad vindkraft och 10 MW för havsbaserad vindkraft, år 2030 förväntas ca 10 MW för landbaserad och ca 20 MW för havsbaserad, år 2040 förväntas ca 20 MW för landbaserad och ca 30 MW för havsbaserad.

Under ett antal år har flera etableringar av vindkraft i kommunen skett och etableringsarbetet pågår fortfarande.

Det finns i kommunen tillstånd att bygga i storleksordningen 1200 vindkraftverk varav 1101 i Markbygden. Nu år 2024 finns cirka 500 stycken vindkraftverk uppförda. Vindkraftsutbyggnaden i Markbygden är ännu inte fullständigt genomförd men en erfarenhet av det pågående arbetet är att utbyggnaden har inneburit konsekvenser för boende i Markbygden samt kommunen i stort. Under dessa år har både positiva och negativa kommentarer gällande vindkraftsetableringarna kommit till kommunens kännedom.

Positiva synpunkter som har framkommit:

- Arbetstillfällen lokalt inom bland annat markentreprenader.
- Lokala företag som har fått uppdrag har gynnats av utbyggnaden.
- Förnyelsebar elproduktion.

Negativa synpunkter som har framkommit:

- Förändrad landskapsbild i områden som karaktäriserats av naturens former och där det tidigare varit relativt låg grad av bebyggelse eller höga byggnader.
- Förändringar genom ljus och hindersbelysning i områden där det tidigare saknats ljuskällor.
- Upplevelser av industriellt ljud/brus på platser där det tidigare inte funnits.
- Ökad trafikbelastning på vägar och vägskador.
- Förutsättningar för natur- och vildmarksupplevelser har förändrats.
- Oro kring vindkraftverkens stabilitet (skador och händelser gällande vingar, torn).

Nu har vindbruksplanen reviderats eftersom kommunen vill ta tillvara de erfarenheter som byggt på under ett antal år.

Revideringen av vindbruksplanen säkerställer att planen förhåller sig väl till vindkraftverkens utvecklade teknik och högre byggnadshöjd samt avgränsar var i kommunen etablering av vindkraftsverk som är högre än 150 meter är möjlig. Den reviderade planen är tänkt att användas under de närmsta åren i väntan på resultaten från pågående nationella utredningar.

Fortsatt redovisas lämpliga och olämpliga områden för etablering av vindkraft. Därutöver tillkommer områden med maxhöjd 150 meter för vindkraftverk. Orsaken till detta är dels nuvarande bestämmelser gällande hindermarkering samt inriktningen till allt högre vindkraftsverk både som byggnad samt hur de påverkar landskapsbilden i kommunen. Markanvändningskartan tar hänsyn till detta.

Denna plan visar kommunens syn på vindkraften i den kommunala planeringen och ska ge stöd vid handläggning och bedömning av vindkraftsärenden. Genom analys och avvägning mellan olika förekommande resurser och utvecklingsmöjligheter ska vindkraften anpassas till en socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling. Detta dokument är vägledande för efterkommande planering.
Planen omfattar hela kommunytan, men ställningstaganden och riktlinjer är avgränsade till temat vindbruk. Till planen hör även en miljökonsekvensbeskrivning. Revideringen av vindbruksplanen baseras på tidigare framtagen vindbruksplan från 2014. (Vindbruksplan, Planeringsförutsättningar och Miljökonsekvensbeskrivning)..

Underlagsanalyser
Vindbruksplanen bygger på särskilt framtagna underlag och utredningar som landskapsanalys, örninventering, fiskeutredning och demokratiutredning. Dessa är, tillsammans med tidigare utredningar och planer, analyserade i dokumentet ”Del 2 Planeringsförutsättningar”. Del 2 utgör förarbete till vindbruksplanen och beskriver och analyserar faktaunderlag utförligt.

Avvägningar mellan resurser i landskapet och i planen
Alla verksamheter kräver plats i fysiskt begränsade rum - i detta fall Piteå kommun betraktad som yta. Landskapet är det fysiska rum, den gemensamma resurs där såväl existerande som tillkommade värden och markanvändningar ska rymmas. Landskapet kan nyttjas funktionsspecialiserat men kan då utesluta andra värden och intressen. I ett mångbruk kan olika värden och markanvändningar försöka samsas.

Vindkraft är en förhållandevis ny typ av verksamhet och markanvändning inom kommunen som tar stora arealer i anspråk och som förändrar och dominerar landskapet. Stora och okänsligt utförda vindkraftsparker kan föröda grundläggande kvaliteter i natur- och kulturlandskapet. Vindkraft kan också inrymmas i ett mångbruk och samspela med och stärka andra resurser.

Den Europeiska Landskapskonventionen anger som mål att åstadkomma kvalitativa landskap. Det betyder att naturens och kulturlandskapets innehåll och värden ska respekteras. Resursutnyttjanden som vindkraft ska inordnas i landskapliga strukturer; dalgångar, höjdsträckningar och trakter som kan identifieras i förhållande till byar, kända landmärken, namngivna områden etc.
Vindbruksplanen redovisar avvägningar mellan olika värden och resurser inom kommunens yta i konventionens anda. Landskapet är en gemensam tillgång och ett gemensamt ansvar.

Demokrati
Där förändringar sker ska människor aktivt kunna delta i värdering och förvaltning av landskapet.

2 METOD FÖR AVGRÄNSNING AV VINDKRAFTSOMRÅDEN

Nedan beskrivs de ställningstaganden som har legat till grund för den geografiska indelningen i lämplighetsklasser för storskalig vindkraftsexploatering. Kriterierna för avgränsning beskrivs närmare i ”Del 2 Vindkraft i Piteå kommun, Planeringsförutsättningar”.

Det kan ske genom ett aktivt deltagande i i samråd och granskning om denna plan eller i samband med samråd inför prövning enligt miljöbalken.
Utgångspunkt har varit goda vindförhållanden, riksintressen samt andra viktiga resurser. Där områden med goda vindförhållanden överlappat områden med andra för kommunen viktiga resurser har avvägningar gjorts.
I samband med revideringen av den antagna vindbruksplanen har ett fokusområde varit att ta tillvara var i kommunen höga vindkraftsverk lämpligen ska placeras.

Vindförhållanden
Vindförhållanden har avgörande betydelse för vindkraftens effektivitet och lönsamhet. Energimyndighetens vindkartering från 2011 ger en indikation om var i kommunen vindförhållandena är bäst och har utgjort utgångspunkt för den föreslagna områdesindelningen. Nya mer detaljerade vindkarteringar genomförs efterhand av Energimyndigheten.
Vindberäkningarna är gjorda för höjder mellan 80 och 140 meter över marknivån. I denna plan används beräknade vindstyrkor 100 meter ovan mark, vilket är samma höjd som Energimyndigheten använt vid utpekande av riksintresseområden för vindbruk.

Riksintressen
Riksintressena naturmiljö, kulturmiljö, friluftsliv, infrastruktur och kommunikationer, försvarsintressen samt rennäring har ingått i avvägningarna.
Vid avvägningar mellan intressena har bedömning gjorts om etablering av vindkraft skulle påverka själva motivet, kärnvärdet, för riksintresset. Där så är fallet har stor del av dessa områden bedömts vara olämpliga för vindkraftetablering. I de fall vindkraftetablering ändå ansetts kunna komma ifråga motiveras detta i beskrivningen av respektive område.

Landskap
I kommunen har sex olika landskapskaraktärer identifierats.

- Skogsbygden,
- Kustnära skogslandskapet,
- Mellanbygden,
- Odlingsbygden,
- Skärgården och
- Tätortslandskapet.

Skogsbygden och Kustnära skogslandskapet bedöms ha relativt hög visuell tålighet gentemot förändringar och tillskott av nya element som exempelvis vindkraftverk.
Landskapskaraktärerna beskrivs och analyseras i underlagsmaterialet ’Landskapsanalys Piteå kommun’ samt översiktligt i Del 2 Planeringsförutsättningar.

Natur, kultur, friluftsliv
Höga naturvärden, höga kulturmiljövärden samt för pitebor och turister viktiga besöksmål och rekreationsmiljöer har ingått i avvägningarna.

Kustnära skogslandskapets tålighet för förändringar och den visuella tåligheten har ansetts vara relativt hög, särskilt inom områden som är starkt påverkade av människan. Strandområden anses däremot känsliga, sett både utifrån upplevelsevärden och deras låga visuella tålighet.

Bebyggelse
Bebyggelsen i kommunen är i hög grad koncentrerad till stadsbygden, till de större byarna samt till kustlinjen. Etablering av vindkraft inom dessa områden får här generellt större påverkan på bebyggelsen och på bostadsmiljöerna. Den glesa bebyggelsen i de inre delarna av kommunen innebär större utrymme för areellt utbredda verksamheter såsom vindkraft.

Näringsliv och arbetsmarknad
I områden med få arbetstillfällen och långa pendlingsavstånd till arbete kan vindkraften tillföra stora värden. I miljöer där andra värden finns, t ex för turism och det är acceptabelt nära till arbetstillfällen, kan påverkan på näringsliv och arbetsmarknad vara mindre gynnsam. Detta gäller exempelvis betydande delar av kusten och skärgården.

3 OMRÅDESKLASSNING FÖR STORSKALIG VINDKRAFT

Vindbruksplanen pekar ut områden med goda förutsättningar för vindkraft med få konkurrerande intressen, samtidigt som om- råden där vindkraft inte går eller är svår att kombinera med andra intressen tydliggörs.
Områdesklassningens utgångspunkt är etablering av storskalig vindkraft.
Med storskalig vindkraft avses vindkraftetableringar som har en sådan omfattning att de är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt Miljöbalken och dess tillhörande förordningar.
Den geografiska analysen som har lett fram till områdesindelningen beskrivs i ’Del 2 Planeringsförutsättningar’. Analysen grundar sig på verk med en totalhöjd av 150-200 meter. Det råder mycket stor sannolikhet att högre verk än så kan komma att etableras.

Områdessklasser
Fyra klasser som avser etablering av vindkraft inom kommunen har avgränsats. Områdena benämns:

- Områden med tillstånd för vindkraft
- Lämpliga områden för vindkraft (klass L)
- Lämpliga områden med maxhöjd 150 m (klass LH)
- Olämpliga områden för vindkraft (klass O)

Områdesklassningen visas på markanvändningskarta. I en kommuntäckande vindbruksplan blir områdesindelningen översiktlig. Områdesavgränsningarna får inte ses som skarpa gränser.
I samband med prövning av vindkraftsetableringar tas fördjupad kunskap fram. Det innebär att delar av områden kan komma att omprövas i samband med fördjupade studier i exempelvis ett tillståndsförfarande. Detta gäller alla typer av områden.

Områdesbeskrivningar
Samtliga ’Lämpliga områden’ och ’Villkorad tillåtlighet för Markbygden Vind AB’ är redovisade i ’Del 2 Planeringsförutsättningar’. Det som särskilt ska beaktas i samband med vindkraftsetablering är beskrivet.

'Olämpliga områden' beskrivs med de särskilda skäl som gör att områdena bedöms olämpliga för etablering av vindkraft.

Lämpliga områden, L och LH
Lämpliga områden (L) för etablering av vindkraft redovisas, det har sedan revideringen tillkommit en kategori kallad Lämpliga områden (LH) med en maxhöjd av 150 meter för verken. Lämpliga områden är områden där vindkraft i första hand bör etableras. Konflikter med andra kända intressen inom dessa områden är förhållandevis få. Inom Lämpliga områden prioriteras vindkraft framför andra intressen. Det medför konsekvenser för landskapsbilden och friluftslivet. Etablering av fritidshus försvåras.
Lämpliga områden för vindkraftsetablering är områden med goda vindförhållanden. De har i huvudsak medelvindar på mer än 7,0 meter per sekund på 100 meters höjd.
Lämpliga områden finns inom landskapskaraktärerna Skogsbygden och Kustnära skogslandskapet där den visuella tåligheten bedömts som hög. Landskapets nyttjande i dessa områden utgörs idag av skogsbruk, rennäring och friluftsliv.
Lämpliga områden har avgränsats så att bebodda fastigheter eller fritidsfastigheter inte finns inom de utpekade områdena. Jordbruksfastigheter som används som fritidshus och andra ospecificerade byggnader kan finnas inom områdena.

Områden med tillstånd för vindkraft
Sedan en längre tid finns ett antal lämnade miljöbalkstillstånd för vindkraftsetableringar.

Olämpliga områden
Vindkraftsetablering inom Olämpliga områden bedöms stå i strid med god resurshushållning. I dessa områden finns starka motstående intressen såsom riksintressen eller kommunala intressen. Det kan vara höga natur- och kulturmiljövärden eller värden för friluftslivet, försvarsintressen eller rennäring. Det kan också vara områden som bedöms ha låg visuell tålighet för vindkraftsetableringar eller närhet till tätbefolkade områden.

4 RIKTLINJER FÖR STORSKALIG VINDKRAFTSETABLERING

Dessa riktlinjer ska beaktas för att effekterna av vindkraftutbyggnaden i kommunen ska vara acceptabla för boende och landskap.

Generella riktlinjer
Dessa riktlinjer gäller för vindkraftsetablering som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöbalken, det vill säga ett eller fler vindkraftverk högre än 50 meter.
Varje kommunal prövning av vindkraftsintresset ska värderas mot kravet på en god boende- och livsmiljö.
Det allmänna intresset av tätortsutbyggnad, utbyggnad av annan sammanhållen bebyggelse och hänsyn till befintlig bostadsbebyggelse innebär i vissa fall krav på detaljplan, se avsnitt detaljplaneläggning.
Oavsett prövning ska den samlade påverkan tydligt framgå.
Vindkraftsutbyggnad ska planeras så att god hushållning med vindenergiresursen uppnås.

Lokal utveckling

Sökanden ska möjliggöra för lokalbefolkning och allmänhet att köpa andelar eller på annat sätt bli delaktig i den elproduktion som planeras.
Vindkraftsetableringar ska kombineras med ett starkt engagemang i närområdets utveckling.

Landskap
Analys av landskapspåverkan ska ingå i prövning och påverkan ska redovisas genom adekvat och tillgänglig teknik, exempelvis genom fotomontage och siktfältsanalyser. Fotomontage från viktiga utblickspunkter ska redovisas. Olika årstider samt förhållande dag och natt ska beskrivas. Strukturer och gränser kan ges av höjdsträckningar, dalgångar, vattendrag, vägar och järnvägar, ägo- och brukningsstrukturer osv. Särskild vikt ska läggas på anpassning till naturgivna landskapssrum och karaktärsgivande landmärken.
Vindkraftverk ska placeras i landskapet så att identifierbara grupper uppstår. Placeringen ska respektera landskapets långsiktiga läsbarhet och hållbarhet.

Rotation ska vara likriktad.
Färgsättning av vindkraftverk bör ske med försiktighet. Svagt gråtonade kulörer bedöms idag vara att föredra. Senast tillgängliga forskningsresultat ska användas vid vindkraftsverkens placering, färgsättning etc.

Geologi m m
I ett tidigt skede skall de geotekniska förhållandena redovisas och vilka konsekvenser dessa ger för grundläggning av vindkraftverk.
Geologiska värden ska klargöras i ansökan samt vilken hänsyn som tas till dessa värden.
Påverkan på vattnets rörelse i mark och våtmarker ska alltid minimeras. Dikning, grumling samt ras och erosion ska undvikas i samband med anläggandet av vägar. Anläggningsarbeten bedrivs under mindre känsliga tider på året och våtmarker bör undvikas för dessa typer av arbeten.
Exploatering och schaktarbeten i områden med sulfidjordar ska särskilt beaktas då det ställer särskilda krav på massornas hantering.
I ansökan måste visas hur det säkerställs att miljökvalitetsnormer för vatten inte påverkas negativt.

Allemansrättslig tillgänglighet
Påverkan på allemansrättslig tillgänglighet till mark och vatten liksom till publika leder och vägar ska klargöras, samt om och på vilket sätt jakt och fiske kan bedrivs inom vindkraftsområdet.
Information om projektet och eventuella varningar eller restriktioner för allmänheten ska uppsättas på lämpligt avstånd och vid tillfartsvägarna till anläggningen.

Natur, kultur och friluftsliv
Platser med höga friluftsvärden, kulturmiljövärden och naturvärden ska undvikas vid etablering av vindkraft. Fördjupade utredningar krävs för hantering av eventuella intressekonflikter.
Vid naturskyddade områden ska skyddsavstånd vara av sådan omfattning att besökarens naturupplevelse inte påverkas negativt med tanke på bland annat buller. I naturområden med områdesskydd som inte redan är bullerpåverkade på grund av exempelvis närhet till allmänna vägar är ljudkvalitén att betrakta som särskilt värdefull. Därmed ska Naturvårdsverkets riktvärden för områden med lågt bakgrundsljud följas i sådana områden.

Arkeologiska utredningar kan bli aktuellt innan nytt mark- eller vattenområde tas i anspråk även inom områden inom tillåtligheten. Detta eftersom även icke kända lämningar är lagskyddade och en arkeologisk utredning enligt Kulturminneslagen ska svara på frågan om vilka hänsyn som krävs vad gäller arkeologiska värden. Beslut om huruvida arkeologiska utredningar krävs fattas av Länsstyrelsen innan en planerad verksamhet.
Beträffande utredningsområdena ute till havs ingår även fartygsvrak, vilka faller under fornlämningsbegreppet. Här kan Länsstyrelsen komma att ställa krav på en arkeologisk utredning.
Skyddsavstånd kring utpekade natur- och kulturmiljöer, flora, fauna och fornlämningar ska vara tillräckligt stora så att vindkraften inte omöjliggör deras fortlevnad. Rimligt skyddsavstånd utreds och avgörs i det enskilda fallet.

Fisk
Viktiga lek och uppväxtområden för fisk ned till 6 m djup undantas vindkraftsetablering.

Bebyggelse
Adekvata skyddsavstånd kring bostäder och fritidsbebyggelse ska alltid läggas ut med hänsyn till realiteten och upplevelsen av att ha ett eller flera stora vindkraftverk nära. Härvid kan buller, utsikter, solinfall under attraktiva tider etc ha stor betydelse. Eventuella störningar från hinderbelysning ska beaktas.

Ljud, skuggor m m
Samlad bedömning av påverkan av ljud, ljus och skugga ska göras. Naturvårdsverkets riktvärden för ljud från vindkraft och Boverkets rekommenderade riktvärden för skuggor och reflexer ska följas.

Hinderbelysning
Hinderbelysning på vindkraftverken anordnas och utformas med senaste teknik för att minimera ljusspridningen i nedåtgående riktning samt på ett sådant sätt att störningar minimeras med hänsyn till gällande lagstiftning.

Infrastruktur
Vid vindkraftetablering måste samråd hållas med Trafikverket för projekt i anslutning till allmän väg eller järnväg; med Försvarsmakten i samtliga planeringsskeden från översiktlig planering till tillstånds- givning; med ansvariga för radio- och telenätet samt med Luftfartsintressen, dvs den eller de flygplatser som berörs samt med Sjöfartsverket gällande etablering i havet.
Miljöpåverkan av nya transportvägar ska minimeras. I stora exploateringar hålls regelbundna samråd mellan exploatören, Trafikverket och kommunen.
Möjlighet att ansluta till elnät bör prövas. Det är en fördel om vindkraftaggregatets transformatorstation är placerad inne i turbin- eller tornhuset och inte som fristående enhet.
Anslutning till elnät utförs så att påverkan på skyddsvärda naturområden minimeras.
Nya luftledningar ska undvikas. Kablar bör grävas ner i marken för att inte utgöra hinder och barriärer för fåglar samt för att öka leveranssäkerheten.
Vid placering av vindkraftverk i närheten av Svenska
Kraftnäts anläggningar ska Vattenfall Eldistribution AB:s riktlinjer för säkerhetsavstånd följas

Rennäring
Samråd med berörd sameby, se Del 2 Planeringsförutsättningar, och Sametinget hålls tidigt i processen.

Materialhushållning
En materialhushållningsplan för varje etablering ska upprättas. Uppkomna överskottmassor, sprängsten mm ska nyttiggöras inom projektet eller omhändertas på ett sådant sätt att de inte blir synliga i naturen eller i vägkanterna.

Uppföljning och kontroll
För vindkraftetableringar som är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken ska kontrollprogram tas fram, vilket ska säkerställa att verksamhetens villkor följs.

Avveckling
I miljötillstånd eller bygglov ska finnas villkor om hur och när vindkraftverken ska nedmonteras och marken efterbehandlas samt hur finansieringen av efterbehandlingen ska garanteras.

Tillståndspliktiga verk enligt miljöbalken
Tillståndsplikt gäller för de fall där en etablering planeras ske där de olika punkter som finns redovisade i Miljöbalken och dess tillhörande förordningar pekar ut tillståndsplikt. Det gäller också vindkraft i havet.

Anmälningspliktiga verk enligt miljöbalken (C-anmälan)
Vindkraftetableringar är anmälningspliktiga enligt miljöbalken i vissa fall.
Utöver anmälan enligt miljöbalken kan eventuellt bygglov fordras. Handläggning av C-anmälan och bygglov ska samordnas.

Till denna vindbruksplan hör följande bilagor:

- Markanvändningskarta – vindbruksplan
- Del 2 Planeringsförutsättningar
- Del 3 Miljökonsekvensbeskrivning

LÄMPLIGA OMRÅDEN

L1 – Stavaliden nordost
L2 – Stor-Blåliden
L3 – Dragaliden
L4 – Manliden (del av), se även O30
L10 – Granholm (Råliden)

OMRÅDEN MED MAXHÖJD 150 METER

LH1 – Gråberget
LH2 – Bräntberget-Granträskmark (del av), se även O31
LH3 – Björnhålen-Brännfors-Brändmyran (del av), se även O32
LH4 – Blåsmark
LH5 – Andersmyran
LH6 – Jävreknöppeln

OLÄMPLIGA OMRÅDEN

O1 – Gråträsk
O2 – Haraliden
O3 – Åbyälven–Färskberget
O4 – Fagerheden–Rokliden
O5 – Långträsk–Storgranliden
O6 – Flyttleden
O7 – Holmfors–Mellanboda–Klubbfors–Brännfors
O8 – Sågån–Svensbyån–Knöppelberget
O9 – Infjärdenområdet
O10 – Krokträsk
O11 – Blåsmark–Hemmingsmark
O12 – Piteälvens dalgång
O13 – Södra kusten
O14 – Tärtortsområdet
O15 – Alterdalen
O16 – Horngubben–Skarpljugaren
O17 – Kust- och skärgårdsområdet
O18 – Norra Rosvik–Sjulsmark
O19 – Risnabben
O20 – Norrberget
O21 – Försvar-Storsund
O22 – Koler
O23 – Tällträsk
O24 – Granholm
O25 – Klubbälven
O26 – Klöverträsk
O27 – Pite-Byske
O28 – Knöppeln-Kälen
O29 – Manjärvträsk
O30 – Manliden (del av), se även L4
O31 – Bräntberget-Granträskmark (del av), se även LH2
O32 – Björnhålen-Brännfors-Brändmyran, se även LH3
O33 – Tärnans grund (tidigare H1)
O34 – Klockgrundet (tidigare H2)

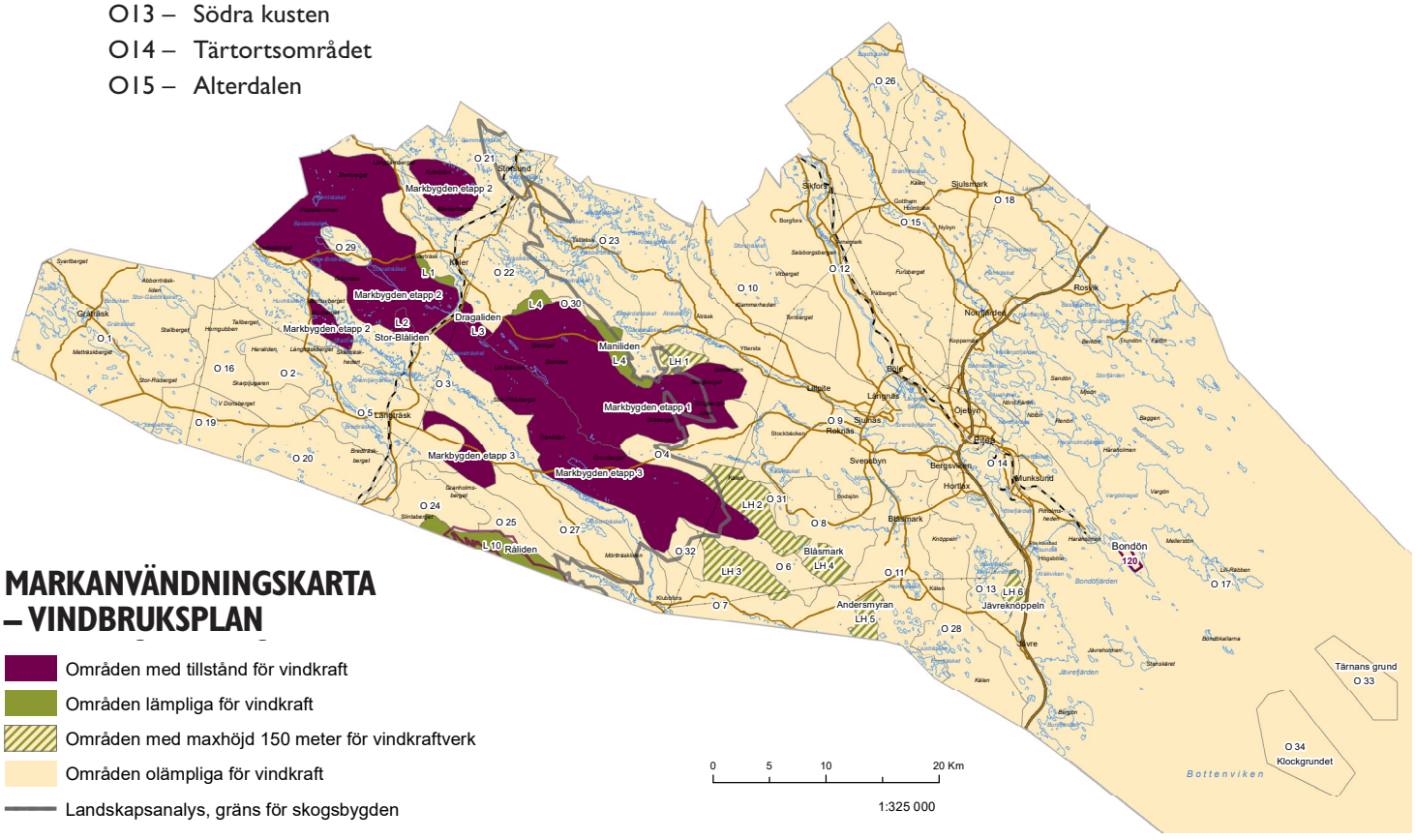

MARKANVÄNDNINGSKARTA – VINDBRUKSPLAN

Områden med tillstånd för vindkraft
Områden lämpliga för vindkraft
Områden med maxhöjd 150 meter för vindkraftverk
Områden olämpliga för vindkraft
Landskapsanalys, gräns för skogsbygden

VINDBRUKSPLAN DEL 2

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Tematiskt tillägg till översiktsplanen avseende vindbruk

Piteå kommun

INNEHÅLL

1. Inledning 3
1.1 Bakgrund 3
1.2 Översiktsplanering i Piteå 4
2. Landskapet - en gemensam resurs 6
2.1 Skala och komplexitet 6
2.2 Landskapskaraktärernas tålighet för exploatering 6
3. Befintlig mark- och vattenanvändning i kommunen 14
3.1 Naturmiljö 14
3.2 Flora och fauna 17
3.3 Kulturmiljö 22
3.4 Friluftsliv och rekreation 25
3.5 Rennäring 28
3.6 Befolkning och bebyggelse 31
3.7 Näringsliv – arbetsmarknad 33
3.8 Besöksnäring 34
3.9 Infrastruktur för transporter, energi och telekommunikation 38
3.10 Totalförsvar 40
3.11 Energi 42
3.12 Miljökvalitetsnormer
4. Vindkraftens förutsättningar i Piteå 46
4.1 Vindresursen nationellt och i Piteå 46
4.2 Allmänt om vindkraft 46
4.3 Behov av infrastruktur 48
4.4 Storlek och prövningsförfarande 49
4.5 Vindkraft i Piteå 49
4.6 Vindkraften som tillväxtfaktor 49
5. Vindkraftens påverkan på landskapet och dess resurser 50
5.1 Förnybar elproduktion 50
5.2 Kontinuerlig påverkan 50
5.3 Direkt och indirekt arealpåverkan 50
5.4 Människors upplevelse av vindkraft 51
5.5 Hälsa och säkerhet 52
6. Metod för avgränsning av vindkraftområden 54
6.1 Utgångspunkter 54
6.2 Områdesindelning 54
6.3 Kriterier och steg i analysen 54
6.4 Analysresultat 61
6.5 Från analys till områdsindelning 61
6.6 Områdesklasser 61
7. Områdesbeskrivningar 63
7.1 Villkorad tillåtlighet för Markbygden Vind AB 63
7.2 Lämpliga områden (klass L) 65
7.3 Olämpliga områden (klass O) 70
8. Planens förhållande till nationella och regionala intressen 84
8.1 Riksintressen 84
8.2 Miljökvalitetsnormer 85
9. Riktlinjer för vindkraftutbyggnad 85
9.1 Generella riktlinjer 85
9.2 Riktlinjer för mindre vindkraftetableringar 88
10. Handläggningsfrågor 88
10.1 Översiktsplanens roll 88
10.2 Prövning och tillstånd 88
10.3 Bygglov och bygganmälan 89
10.4 Detaljplaner 89
10.5 Tillsyn och kontroll 89
10.6 Mellankommunala frågor 89
10.7 Uppföljning 90

I INLEDNING

1.1 Bakgrund

Det område som idag är Piteå kommun har skapats och utvecklats genom ett samspel mellan natur- och kulturgivna faktorer. Landskapets olika värden – ekologiska, kulturella, sociala, estetiska och ekonomiska – är resurser för utveckling. De är gemensamma tillgångar och ett gemensamt ansvar. Piteå kommun har goda förutsättningar för vind kraft, som ska vägas mot andra markanvändningar och värden.

Sverige har som en av Europarådets medlemsstater ratificerat Landskapskonventionen (2011) och bekräftar därmed att landskapet är en viktig del av människornas livskvalitet. Enligt den europeiska landskapskonventionen förväntas de länder som ratificerat landskapskonventionen att *"i lag erkänna landskapet som en väsentlig beståndsdel i människornas omgivningar, ett uttryck för mångfalden i deras gemensamma kultur- och naturarv samt en grund för deras identitet."* Konventionen medför att stor vikt ska läggas vid hänsynstaganden till landskapet och dess upplevelse då landskapet har en betydelsefull inverkan på människans identitet. Detta ska beaktas även om inte Sverige fullt ut har inarbetat landskapets värde i svensk lagstiftning.

Mot bakgrund av detta har den landskapsanalys som togs fram 2012 som ett underlag i arbetet med vindbruksplanen, beaktats i högre grad i den nya analysen i nu gällande revidering. Detta har medfört en viss omvärdering av områden nära bebyggelse och i den kustnära delen av kommunen, där det bor fler människor som berörs av vindkraft.

Landskapstyperna öster om skogslandskapet är plattare och har större känslighet för vindkraft. En tolkning är att skogslandskapet är mer tåligt för vindkraft och verken kan där vara högre medan landskapstyperna öster därom inte klarar högre verk än max 150 meter med tanke på både visuella intryck och störningar från hinderbelysning för boende. Redan idag sker en indirekt påverkan på exempelvis Infjärden från Markbygden trots att vindkraften inte ännu är fullt utbyggd i Markbygden och att Infjärden ligger öster om skogslandskapet.

Tillämpningen av landskapsanalysen har medfört en ganska stor förändring av utpekandet av lämpliga områden för vindkraft i kommunens östra delar.

Även om skogslandskapet kan tolkas som mer tåligt för vindkraft kommer en höjning av vindkraftverken från 200 m till eventuellt mer än 300 m sannolikt att ge en större och mer vidsträckt landskapspåverkan i områden utpekade som lämpliga.

De hindermarkeringsbestämmelser som gäller anger att ett vindkraftverk som har en höjd av 45–150 meter över mark- eller vattenytan ska vara försett med medelintensivt rött blinkande ljus på nacellen (generatorn). Ett vindkraftverk som har en höjd över 150 meter över mark- eller vattenytan ska, dagtid samt i gryning och skymning, vara försett med högintensivt vitt blinkande ljus på nacellen.

För mer utförlig information om hindersmarkering se gällande författningssamling hos Transportstyrelsen.

Aktualisering av analysresultatet från vindbruksplanen 2012

Utöver tillämpningen av landskapsanalysen har även analysresultatet från vindbruksplanen 2012 aktualiserats. I analysen ingick underlag som riksintressen och andra markanvändningsintressen än vindkraft. Förändringar i dessa underlag har i den nya analysen beaktats.

Underlag som använts i analysen är följande:

- **Riksintressen**
- **Försvarsintressen**
- **Rennäringsintressen**
- **Boende – permanentboende**
- **Friluftslivsintressen**
- **Naturmiljöintressen**

Av de underlag som ingick i analysen är det främst ny kunskap om förekommande örnrevir och bostäder som har resulterat i en förändrad klassning för ett mindre antal små områden. Då det gäller bostäder har det visat sig att det underlagsdata som användes för analys till vindbruksplan 2012 har brister. Den tidigare analysen innehöll enbart permanenta bostäder, dvs bostäder där någon är folkbokförd enligt Skatteverkets uppgifter. Analysen har därför kompletterats och tar även med bostäder som har adressats, dvs nyttjas som bostad men inte permanentbostad. Den tidigare analysen fick konsekvenser då det i området finns många exempel på bostäder (bostadsbyggnader på gamla jord- och skogsbruksfastigheter) som idag nyttjas för deltidsboende/fritidsboende.

Områden som redan är tillståndsgivna eller har regeringens tillåtlighet påverkas inte av resultatet av den nya analysen. Det finns delar av tillståndsgivna områden som enligt analysen bedöms som olämpliga men tillståndet gäller fortsatt.

Detta dokument sammanfattar bakgrundsmaterial som utgör underlag för arbetet med att ta fram ett tematiskt tillägg avseende vindkraft till översikts planen för Piteå kommun. Plantillägget omfattar kommunens hela yta men behandlar primärt temat vindkraft.

Denna kunskapssammanställning och de tillhörande analyserna undersöker vilket utrymme som finns för vindkraft i kommunen och pekar ut områden med olika förutsättningar för vindkraft. Med kunskapsunderlag som grund kan riktlinjer ges för hur vindkraften ska planeras och lokaliseras.

Piteå kommuns övergripande mål är långsiktig hållbarhet och attraktivitet för medborgarna. Syftet är att arbetet med vindbruksplanen ska utgöra tillräckligt underlag för beslut om en långsiktigt hållbar markanvändning.

1.2 Översiktsplanering i Piteå

En översiktsplan visar kommunens viljeinriktning avseende mark- och vattenanvändning och ska ge vägledning i beslut om hur mark, vatten och bebyggd miljö ska utvecklas, bevaras och användas.

2 LANDSKAPET - EN GEMENSAM RESURS

I kommunen finns stora resurser som i ett långsiktigt tidsperspektiv lägger grunden för utvecklingsmöjligheter. De mest värdefulla natur områdena är skyddade enligt lag och är en viktig resurs för utveckling av upplevelse och naturturism, friluftsliv och pedagogisk verksamhet.

Landskapet är varierande med skog och hav, berg och skärgård, dalgångar, sjöar och myrar. Landskapet kan grovt delas in i kustlandet, dalgångarna, skärgården och inlandet. Inom dessa områden finns starka gemensamma nämnare men också stora variationer.

Under 2010 har kommunen genomfört en landskapsanalys, som definierat sex landskapskaraktärer i kommunen, se Figur 2:1. Landskapskaraktärerna beskriver landskapets grunddrag, den struktur och det innehåll som kännetecknar ett visst landskapsavsnitt och vad som skiljer det från andra angränsande områden.

Gränsen mellan olika karaktärsområden är ibland skarp, ibland relativt flytande. Indelningen av landskapet i karaktärsområden är översiktlig och sedd från ett "fågelperspektiv". Karaktärerna är relativt bestående men förändras ändå med tiden.

2.1 Skala och komplexitet

Landskapets skala har stor betydelse för upplevelsen av landskapet, liksom för hur mycket och vilken form av nya inslag ett landskapsavsnitt kan tåla innan karaktären förändras. Med skala avses här främst graden av öppenhet (sikt) och med komplexitet menas hur rikt landskapet är på olika element som nivåskillnader, skog, sjöar, vattendrag, brukade marker, bebyggelse, konstgjorda föremål (artefakter) etc.

Vid kusten är landskapet i huvudsak småskaligt med hög komplexitet, särskilt kring byarna. De stora, kustnära skogsområdena är däremot storskaliga med låg komplexitet. Även de större, öppna åkermarkerna exempelvis mellan Norrfjärden och Sjulsmark har en lägre komplexitet, men upplevs trots detta som en del av ett relativt småskaligt odlingslandskap.

Kuperat, småskaligt landskap med hög komplexitet finns i Rosfors och Sikfors, som båda är gamla kulturmiljöer med höga kulturvärden. Kuperat landskap med låg komplexitet finner man vid kommungränsen till Älvsbyn och Arvidsjaur. I Gråträsk är bergkullsterrängen något mer kuperad eller starkt böljande jämfört med övriga delar av Markbygden.

2.2 Landskapskaraktärernas tålighet för exploatering

Skogsbygden - Inlandets skogslandskap med inslag av sjöar och myrar

Skogsbygden karaktäriseras av ett storskaligt, böljande skogslandskap med få landskapselement. Det är den vanligast förekommande landskapskaraktären i kommunen och finns i området ovanför högsta kustlinjen.

Tre större byar finns i detta skogslandskap – Långträsk, Koler och Storsund – med samlad bebyggelse, service och verksamheter. Dessa byar är exempel på enheter med högre komplexitet i landskapet. Området mellan och kring byarna är rikt på sjöar och myrar, vilket skapar en avvikande landskapsbild med öppna, flacka landskapsrum som ger långa utblickar i det för övrigt slutna skogslandskapet.

Utblickarna är långa uppe på höjdryggar. Nere i sänkor och dalar är utblickarna begränsade. När man närmar sig kommungränsen till Älvsbyn respektive Arvidsjaur, där terrängen blir mera kuperad och kantig, förstärks upplevelsen av vildmark.

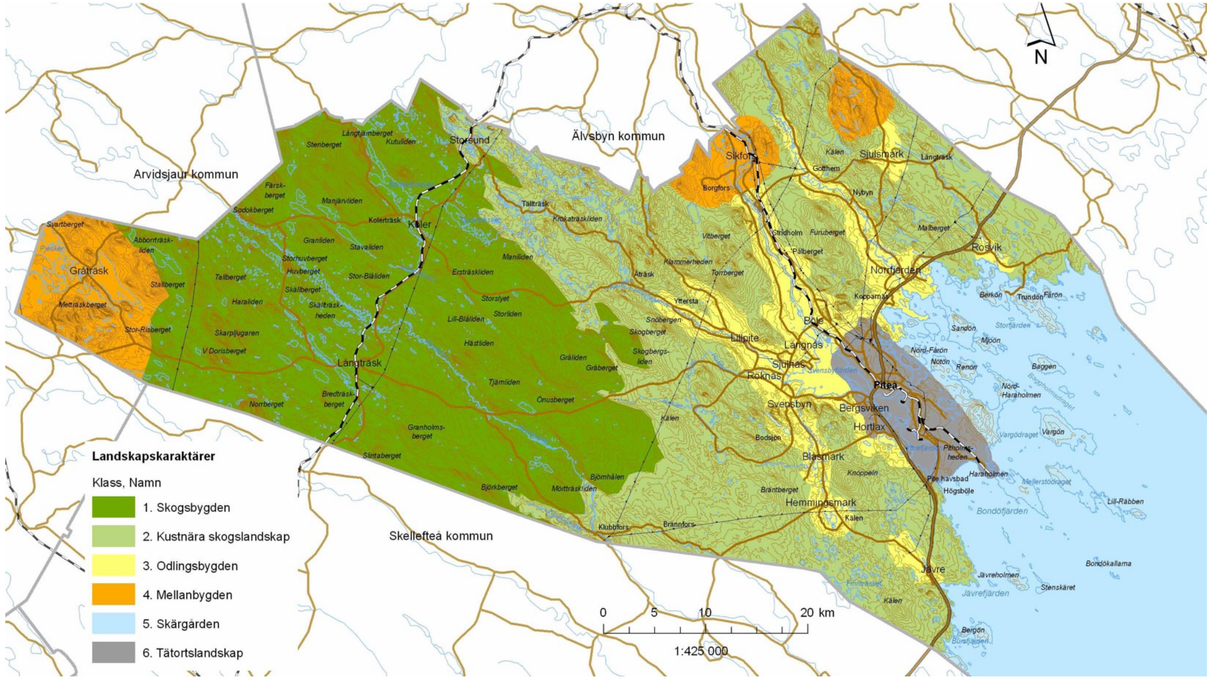

Figur 2:1 Landskapskaraktärer enligt landskapsanalys (källa: Piteå kommun).

Visuell tålighet

Detta böljande storskaliga landskap har relativt hög visuell tålighet, men samtidigt blir nya större föremål också väl synliga. Inga oväntade perspektiv uppstår på grund av de relativt långa siktlinjerna till skillnad från i ett backigt landskap med korta utblickar.

Med en genomtänkt placering av nya föremål kan den böljande terrängen samtidigt skapa möjligheter. De korta utblickarna när besökaren befinner sig i en dalgång eller svacka i landskapet gör att besökaren stundvis kan "glömma bort" de mänskligt producerade objekten. På avstånd och där utblick ges blir nya mänskliga objekt möjliga att identifiera. Deras omfattning kan överblickas. Nya objekt i större mängd innebär dock stor förändring av ostördheten – natur och vildmarkskänslan påverkas starkt. Karaktär och upplevelsevärden ändras.

Kustnära skogslandskap

Kustnära skogslandskap kännetecknas av flack eller svagt böljande terräng och storskaligt skogslandskap med låg komplexitet och inslag av odlingsmark, bebyggelse och milslånga sandstränder. Skogsmarken sträcker sig ända ut till strandlinjen vid kusten. Stranden karaktäriseras av ett landskapsrum som på ena sidan begränsas av skogen och på andra sidan öppnar sig ut mot havet och skärgården, och som hålls öppen av havets vågor och av människans påverkan.

Tät skogvegetation gör att utblickarna är korta inne i skogen. I det öppna landskapsrummet på stranden är däremot utblickarna långa. I landskapet finns stora trafikstråk som E4. Norrbotniabanan kommer att dras genom det kustnära skogslandskapet. Sulfidjordar finns i det kustnära landskapet då det ligger under högsta kustlinjen.

Visuell tålighet

Den flacka eller svagt böljande terrängen med den täta skogvegetationen gör att utblickarna är relativt korta. Olika objekt syns inte så väl. I öppna områden som byar, vägkorridorer och det öppna landskapsrummet på stranden är utblickarna däremot alltid långa ut mot havet och skärgården.

Kustnära skogslandskapets tålighet för förändringar och den visuella tåligheten är relativt hög, särskilt inom områden som är starkt påverkade av människan. Strandområdet är däremot ett känsligt område, både utifrån dess upplevelsevärden och den låga visuella tåligheten.

Mellanbygden

Mellanbygden kännetecknas av småskalig, småbruten, kuperad eller starkt böljande terräng med hög komplexitet. Landskapkaraktären finner man i Rosfors och Sikfors samt vid kommungränsen till Arvidsjaur, kring Gråträsk och Pjäsker. De välskötta små åkerfälten och de inhägnade beteshagarna varvas med åkerholmar, mangårdsbyggnader, ladugårdar, lador och skogsdungar. Enstaka herrgårdsbyggnader och andra kulturhistoriskt intressanta byggnader ger sin prägel åt landskapet.

Bebyggelsen ligger samlad antingen i närheten av ett vattendrag som ringlar i en dalgång genom området eller kring en sjö. I det kuperade, småskaliga landskapet är utblickarna korta i sänkor och dalar men långa när man befinner sig på höjdryggar.

De öppna landskapsrummen omgärdas av skog och bergkullar. Växtligheten är förhållandevis frodig och består av barr- och blandskog. Inslaget av lövträd är störst kring bebyggelse och odlingsmarker.

Skogsbygden. Utblick från Norr-Dubbla mot liderna i västra Piteå kommun (foto: Elina Söderström).

Kustnära skogslandskap. Vy från Kalahatten mot Piteå tätort. (foto: Elina Söderström).

Visuell tålighet

Det kuperade landskapet i Mellanbygden har en relativt låg visuell tålighet på grund av terrängens form och den höga mängden landskapselement som skär av siktlinjen.

Tillskott av byggda objekt blir svåra att överblicka och blir snabbt dominanta i de relativt småskaliga landskapen.

Odlingsbygden

Landskapskaraktären i odlingsbygden kännetecknas av ett flackt eller svagt böljande landskap. Odlingslandskapet är välskött med hög komplexitet. Bebyggelsen ligger i huvudsak längs byavägen och odlingsmarkerna ligger samlade. Denna landskapskaraktär är en småskalig kulturmiljö där åkerfälten och beteshagar varvas med åkerholmar, enstaka gårdar, ladugårdar, lador och villor. Detta skapar ett gemytligt landskap där utblickarna är korta på grund av den höga komplexiteten i landskapet. Inom en del områden, som t.ex. i Sjulsmark och Långnäs, är dock åkerfälten med norrbottniska mått relativt långsträckta. Landskapsrummen är öppna med långa utblickar.

I horisonten omgärdas det öppna landskapsrummet av bergkullar och skog. Vegetationen består främst av lövträd och buskar, samt prydnadsväxter. Fältskiktet består främst av jordbruksgrödor och ängsblommor.

Landskapskaraktären finns i Lillpitedalen, Piteälvdalen, Alterälvdalen, Sjulsmark, kring Infjärden, i Öjebyn, Norrfjärden och kring Rosvik.

Även i Odlingsbygden finns sulfidjordar då de ligger under högsta kustlinjen.

Visuell tålighet

De öppna odlingsfälten erbjuder stundvis långa utblickar men den höga komplexiteten och småskaligheten som dominerar i odlingsbygden gör samtidigt att siktlinjer ofta bryts. Med tanke på detta och de höga kulturmiljö och upplevelsevärden bedöms landskapets visuella tålighet som låg.

Skärgården

Skärgården i Piteå delas upp i inre skärgården och yttre skärgården. Den inre delen av skärgården karaktäriseras av närheten till fastlandet, kusten och älvmynningarna. Landskapet upplevs inte lika storskaligt och öarna närmare fastlandet ligger mer skyddade i jämförelse med den yttre delen av skärgården där öarna är kraftigt påverkade av havet och vinden. Skärgårdsöarna ligger i huvudsak i nordvästsydostlig riktning, vilket är den dominerande riktningen i landskapet för övrigt.

Landhöjningen, som är ca 1 cm varje år, förändrar tillsammans med sedimenten från älvarna ständigt landskapsbilden i skärgården.

Den norrbottniska skärgården kallas för den "Låga kusten" på grund av öarnas låga höjd. Det storskaliga landskapet med den låga och vida horisontlinjen skapar en speciell känsla av rymd. Öarnas storlek i skärgården varierar. De största öarna – Vargön, Mellerstön, Jävreholmen, Jävre-Sandön och Baggen – är bevuxna med barrskog, medan de mindre öarna, särskilt i den yttre skärgården, t ex Stor-Räbben, har en karg natur. På en del öar finns stora hällmarkspartier, t ex på Kluntarna. En del är rena klippöar, vilket är mera ovanligt i Norrbotten.

Gamla pittoreska fiskelägen finns på flera av öarna, även på de ytterst. Det finns dock inget året runt-boende, utan man vistas på öarna i huvudsak under sommarhalvåret. Dessa småskaliga, charmiga miljöer i utsatta lägen ute i skärgården har en speciell atmosfär, som drar till sig många besökare.

Visuell tålighet

Nya föremål syns tydligt i detta storskaliga och öppna landskapsrum. Den långa, fria horisontlinjen erbjuder upplevelser som är oersättliga. Havets karaktär är tidlöshet och ständig föränderlighet på en och samma gång.

Den visuella tåligheten är låg. Horisontlinjen bryts av i det horisontella och öppna landskapet då mänskliga objekt placeras in. Landskapsrummet delas sönder och splittras upp, upplevelsen likaså.

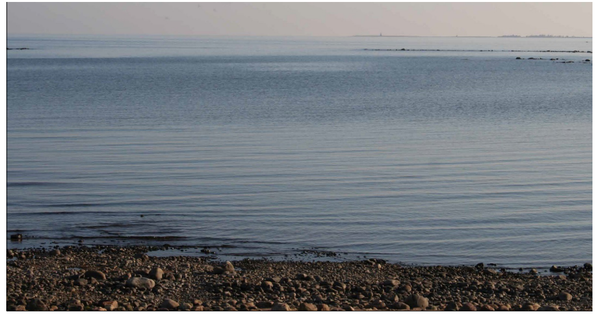

Yttre skärgård. Utblick från Stor-Räbben. (foto: Peder Ljungqvist).

Inre skärgård (foto: Piteå kommun)

Vy över Gråträsk (foto: Piteå kommun).

Mellanbygden. Vy över det kuperade och småskaliga landskapet i Rosfors (foto: Elina Söderström).

Odlingsbygd i Sjulsmark (foto: Elina Söderström).

Tätortslandskap

Denna landskapskaraktär finns i huvudsak i de centrala delarna av Piteå och kännetecknas av tät bebyggelse med hög komplexitet och hårdgjorda, relativt plana ytor vilka omfattar byggnader för bostäder, verksamheter och industri samt trafikytor, parker och torg med mera.

Skalan i tätorten är småskalig med hög komplexitet. Även stadsdelarna i Piteå är småskaliga med hög komplexitet och består i tätortens yttre delar i huvudsak av villor och centralt främst av flerfamiljshus.

Industri- och verksamhetsområden är däremot storskaliga, med stora byggnader och ytor. Industriområdena innehåller ofta många olika element och kan upplevas som röriga.

Trafikytor ingår som en del av tätortslandskapet. Gaturummen i centrum är småskaliga och har hög komplexitet jämfört med huvudgator och vägar utanför egentliga centrum som är storskaliga och har låg komplexitet.

Visuell tålighet

Den höga komplexiteten och småskaligheten gör att nya objekt kan placeras så att de ingår i sammanhang med andra befintliga mänskliga objekt. Det krävs alltid noggranna överväganden vid placering.

Tätortslandskap. Flygbild över Öjebyn (foto: Piteås fotoarkiv).

Sammanfattning

Olika landskap har olika skala och grader av komplexitet, beroende på såväl naturgivna som kulturskapade egenskaper.

I Piteå har 6 övergripande landskapskaraktärer identifierats. 'Skogsbygden' och 'Kustnära skogslandskapet' bedöms ha relativt hög visuell tålighet gentemot förändringar och tillskott av nya element. Antalet olika element är få och nya kan lätt identifieras och dess omfattning kan avläsas.

Stora nya inslag kommer att förändra karaktär av orördhet och vildmark främst i 'Skogsbygden'.

En attraktiv landskapsupplevelse är en grundläggande resurs för att locka fler fritids- och fastboende till kommunen. Landskapet är en resurs för utveckling av lokal upplevelseturism och besöksnäring.

3 BEFINTLIG MARK- OCH VATTENANVÄNDNING I KOMMUNEN

3.1 Naturmiljö

I kommunen finns många naturområden med natur-, friluft- och upplevelsevärden av olika karaktär. Den örika skärgården med sina landhöjningsstränder bildar tillsammans med ladriket, slättbygden, skogslandet och nationalälven Piteälven delar av innehållet i Piteås varierade natur.

Många naturområden har stora upplevelsevärden och gör dem intressanta för friluftslivet och besöksnäringen. I naturreservaten finns ofta eldplatser med ved, vindskydd, markerade stigar och informationstavlor. Anordningarna underlättar vistelsen och ökar tillgängligheten till reservatens sevärdheter och möjligheter till naturupplevelser.

Fria stränder är en naturresurs som har attraktionskraft och ger utvecklingsmöjligheter för bebyggelse, rekreation och turism. Strandskyddet ska trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. Strandskyddet gäller längs hela Piteås kust och dess öar, samt för sjöar, älvar och vattendrag.

Landskap, naturtyper och arter – allt hänger ihop

Landskapets förutsättningar lägger grunden till variationen av naturtyper och livsmiljöer som gör att olika växt- och djurarter finns i Piteås natur. Arterna samspelar med varandra i olika processer i ett ekologiskt system. Vi drar nytta av dessa processer i form av ekosystemtjänster för produktion av syre, rent vatten, energi, mat, pollinering, rekreation mm. För att Piteå ska nå målet om en ekologiskt uthållig kommun krävs att våra växt- och djurarter och de ekosystem de ingår i kan fortleva.

Bottenviken

Bottenvikens skärgård är unik då det är ett intakt brackvattenhav med stor landhöjning. Landhöjningen skapar ständigt nya landarealer, produktiva uppgrundningsområden och grunda havsvikar. De orörda men successivt föränderliga landhöjningsskogarna och de flacka oexploaterade stränderna tillhör de mest unika naturmiljöer som Sverige har.

Bottenviken är ett näringsfattigt hav med låg salthalt och, till skillnad från Östersjön i stort, relativt snabb vattenomsättning. Det beror på det stora in flödet av sötvatten från vattendragen runt Bottenviken.

Bottenvikens havsområden är naturligt artfattiga och några få arter dominerar ekosystemen. Detta gör Bottenvikens ekosystem känsligt för störningar. Strömmingen, siken och havsöringen är karaktäristiska arter. Den speciella siklöjan, vikaresälen och ishavsgråsuggan är exempel på glacialrelikter som också finns i Bottenviken.

I havet utanför öarna ligger utsjöbankarna, grunda områden som stiger ur havet med landhöjningens hjälp. Skär och små kobbar växer och blir till öar. Vår nya ytterskärgård föds. En orörd naturresurs med ursprungliga värden. En resurs för framtida generationer.

Havets vågor skiljer skärgårdens land från vattnet, men är också det som förenar och binder samman öar och vatten i ett sammanhängande nätverk – en arkipelag. Den omväxlande blandningen av vatten och land ger mycket goda förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv. Speciella skärgårds- och havsarter som havsörn, tordmule, tobisgrissla, skräntärna, roskarl och svärta finns i skärgården och vid grynnor och skär i det öppna havet. Bland växterna finns specifika havsväxter som saltarv, och havsnajas. De endemiska växterna bottnisk malört, strandögontröst och gultåtel finns bara på stränderna i Bottenviken och inte någon annanstans i världen.

De största obrutna, orörda naturområdena i Piteå finns i ytterskärgården och i öppet hav. Det är också i dessa delar av kommunen vi har de högsta naturvärdena.

Fastlandet

På fastlandet är naturlandskapet mera påverkat och uppsplittrat av areella näringar. Värdefull natur påträffas som öar eller rester från ett ursprungligt naturlandskap. Väglösa områden, höjdlägen, bergstoppar, orörda myrområden och vissa vattendrag är exempel på detta. I delar av Markbygden och vid Rosfors finns ansamlingar av naturområden med sådana naturvärden och relativt låg påverkansgrad.

Dessa ofta otillgängliga områden med känsla av vildmark, ostördhet och tystnad uppskattas av rovdjur, örnar, utter och andra störningskänsliga djur.

Skyddad natur

Skyddade naturområden i landskapet bildar ett nätverk, en grön infrastruktur, som är tillgänglig för alla och ger stora chanser till rika naturupplevelser. De olika skyddsformerna ska långsiktigt skydda olika naturmiljöer, arter och bevara biologisk mångfald. De största sammanhängande områdena med skyddad natur ligger i skärgården.

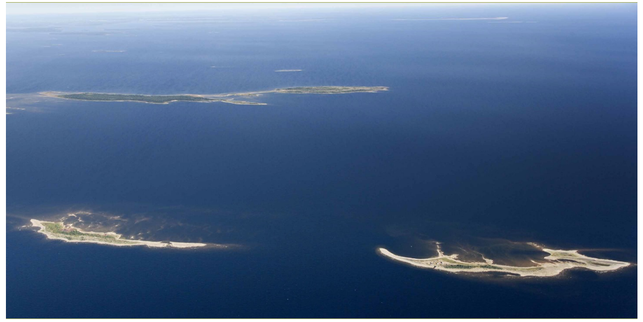

Stor-Räbbens naturreservat i Bottenvikens skärgård (foto: Piteå kommun)

Syftet med naturreservat och biotopskydd är att bevara biologisk mångfald genom att bevara och vårda naturmiljöer. I flera naturreservat är också behovet av att tillgodose friluftslivet med områden ett av syftena. Naturreservaten i Piteå kommun sammanfaller ofta med Natura 2000-områden.

Natura 2000-områden är ett nätverk av områden som är utvalda enligt EU:s fågeldirektiv samt art- och habitatdirektivet. Syftet med Natura 2000-områdena är att områdena ska skyddas mot yttre på verkan som bebyggelse eller annan exploatering. Piteå älv och Åby älv, med biflöden, samt stora områden av Piteå kommuns skärgård, är Natura 2000-områden.

Områden av riksintresse för naturvård representerar huvuddragen i svensk natur, visar mångfalden i naturen ur ett nationellt perspektiv och ska skyddas från påtaglig skada. Riksintresseområdena sammanfaller med Natura 2000-områdena längs Piteå älv och ute i skärgården.

Strandskyddet är till för att allmänheten ska ha tillgång till stränder för sitt friluftsliv samt att bevara goda livsvillkor för djur och växter i strandnära områden. Skyddet omfattar land- och vattenområden

inom 100 meter från strandlinjen vid hav, sjöar och vattendrag i hela kommunen. Fria stränder är en naturresurs som har attraktionskraft och ger utvecklingsmöjligheter för bebyggelse, rekreation och turism.

Piteå rymmer många fina natur- och friluftsområden med upplevelsevärden och olika karaktär.

I de naturskyddade områdena finns oftast anläggningar, exempelvis eldplatser med ved, naturstigar och informationstavlor, som underlättar att vara i området och ökar tillgängligheten till sevärdheter och upplevelsevärden.

Piteälvens delta är ett Natura 2000-område (foto: Piteå kommun).

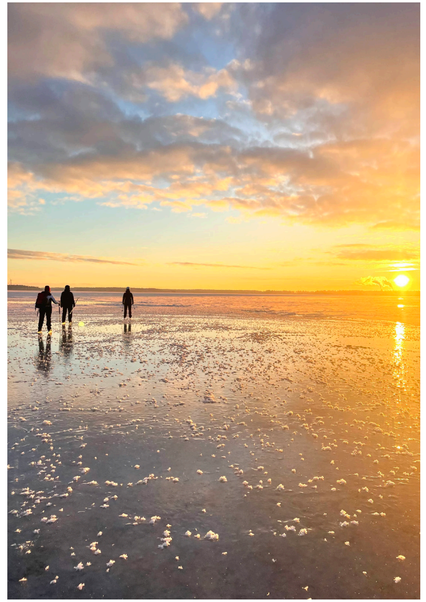

Långfärdsskridskor i skärgårdens naturreservat (foto: Siv Edholm).

3.2 Flora och fauna

Rödlistade arter är växter och djur som på ett eller annat sätt löper risk att dö ut. Artdatabanken har klassat 4 127 av Sveriges ca 48 000 arter som rödlistade. Dessa arter riskerar att försvinna på grund av markanvändning som skadar eller förstör arternas livsmiljöer. Överfiske och rationellt jord- och skogsbruk är några problemområden.

I Piteå finns ännu en del intakta naturområden med förekomster av rödlistade arter. Vanligen ligger fyndplatserna i ostörda områden med låg påverkan. Havet, skärgården, naturskogar på bergstoppar och stora våtmarker är exempel på ostörda naturområden. Några rödlistade arter i Piteå är havsörn, utter, mindre hackspett, ävjepilört, myrstarr och norna.

EU:s art- och habitatdirektiv anger att vi ska särskilt uppmärksamma och bevara arter och naturtyper som är unika för EU. Några exempel är guckusko, lappranunkel, bottnisk malört samt flodpärlmussla, utter och vikaresäl. Flertalet av dessa arter har viktiga och livskraftiga populationer i Piteå kommun.

Flora

Piteå är intressant ur florasynpunkt av flera skäl. Den stora variationen av naturtyper med landhöjningsstränder, skärgård, sjöar och vattendrag, aktivt odlingslandskap på bördiga marker och blandade skogstyper gör att det finns goda förutsättningar för olika växtarter och därför också en artrik flora.

Den nya landskapsfloran för Norrbotten visar att 1 654 olika växter har hittats i landskapet. 606 växter är nya för Norrbotten. 27 växter är nya för Sverige och tre är inte tidigare kända från Europa.

Vanliga träd i Piteå är tall, gran, björk, asp, gråal, hägg, rönn och sälg. Norrbottens landskapsblomma är det utsökta åkerbäret som bara finns i övre Norrland.

Många växter och deras utbredning är dåligt kända i kommunen. Inte minst gäller det våra vattenlevande växter, lavar, mossor och svampar. Bland matsvampar är stenmurklan, Karl-Johan och trattkantareller vanliga i Piteå.

På flera håll i kommunen finns det en särskilt rik flora, bland annat i skärgården. På Tetberget och Skarpljugaren samt i Lustgården och vid Torrbergstjärn kan intressanta exkursioner genomföras bland orkidéer och spännande växter.

I Piteå finns även en randflora där vissa arters utbredningsgräns slutar i våra trakter. Blåsippan, till exempel, har sin nordligaste kända växtplats i landet just i Piteå kommun. Fler växtarter i Piteå med en mer sydlig karaktär och spridning är örnbräken, klibbal, fyrflikig jordstjärna och underviol. I Piteå finns även röd trolldruva som bara finns längre norrut och därför har sin sydgräns i Piteå. Finnmyrten är ett exempel på en östlig art som är vanlig i Finland och Ryssland. Denna finns i Piteå men inte längre västerut.

Piteå är även platsen för några endemiska växter som har en mycket begränsad utbredning i världen. Bottnisk malört, strandögontröst och gultåtel är endemiska växter som bara finns längs sandsträn der i Bottenviken och ingen annanstans i världen.

Nornan är en orkidé som har sitt huvudutbredningsområde i världen inom Norr och Västerbotten. Nornan är en av våra ansvarsarter och vi har ett särskilt ansvar för dess växtplatser i Piteå.

Fauna

Piteås djurliv omfattar vanliga djur som älg, ren, räv, skogshare och ekorre. Mindre synliga djur är utter, mård, björn, lo och järv. Utter och björn har ökat på senare år. De vanligaste marina däggdjuren vid kusten är gråsäl och vikare. Tumlaren är rödlistad och numera sällsynt i Östersjön men kan ibland ses i norrbottniska vatten.

Piteås fauna omfattar även ett rikt fågelliv som uppmärksammats internationellt. Vid Stor-Räbben och Mellerstön finns ett fågelrikt område som är upptaget på den internationella CWlistan (Convention of Wetlands). I Sverige finns 51 sådana unika områden varav ett i Piteå.

Bottenvikens säregna miljö med landhöjning och bräckt vatten ger speciella förutsättningar för djurlivet. Den låga salthalten beror på sött vatten från älvarna och låg avdunstning. I Bottenviken finns ändå havsdjur som vikaresäl, gråsäl och strömming tillsammans med sötvattensarter som gädda, sik och abborre. Den speciella siklöjan med den dyrbara rommen finns också i Bottenviken.

Piteås skärgård och havsmiljöer har även stor betydelse för existensen av ovanliga och sällsynta fåglar som havsörnen, tordmulen, tobisgrisslan och fiskgjusen.

Förutom de vanliga arterna och de rödlistade eller endemiska arterna finns det i Bottenviken också ishavsrelikter. En ishavsrelikt är ett djur som förekommer isolerad i främst sjöar utanför det arktiska området men har sin huvudsakliga utbredning i arktiska hav. I Bottenviken finns ishavsreliktерna vikare, nors- och hornsimpa samt ett antal kräftdjur, av vilka skorv (ishavsgråsugga) och vitmärla är de mest kända.

Störningskänsliga djurarter söker sig till lågexploaterade och ostörda områden. För kungsörnar, havsörnar, utter, lo och andra rovdjur är områdena i skärgården, till havs och svårtillgängliga delar av markbygden som höjdlägen och bergstoppar viktiga för den långsiktiga överlevnaden. Rosfors är ett vildmarkspräglat större naturskogsområde på fastlandet med flera naturreservat och ekopark.

Blåsippan - en del av Piteås flora (foto: Lennart Lindelöf).

Björnen föredrar ostörda marker (foto: Jörgen Wiklund).

Fiskbestånd

Livskraftiga fiskbestånd är en förutsättning för kommunens yrkesfiske, husbehovs- och sportfiske. Särskilt viktiga är lek- och uppväxtområden då rom och yngel har specifika krav på sin omgivning för att överleva och utvecklas till vuxna fiskar.

2009–2010 gjordes en intervjustudie med yrkes- och fritidsfiskare i kommunen. Syftet var att sammanställa befintlig kunskap om lek- och uppväxtområden för bland annat sik och strömming. Fiskeriverkets intervjustudie med ostkustfiskare och länsfiskekonsulenter från 2003 har också använts i undersökningen.

De insamlade uppgifterna överensstämmer relativt väl med litteraturuppgifter över de olika arternas val av lekmiljöer.

Längs kusten förekommer strömming, siklöja, abborre, gädda, kust och älvlekande sik, havslekande harr, lake, lax, havsöring, samt olika karpfiskar. Ansamlingen av vuxen fisk i lekområden eller på vissa platser vid lekvandringen har alltid inneburit att fisket efter många arter varit särskilt intensivt just på dessa platser.

Vattenområden av särskild betydelse för yrkesfisket anges av Fiskeriverket som riksintresse för yrkesfisket. Dessa områden ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra näringens bedrivande.

Fåglar

Havsörn och kungsörn

Vid tidigare örninventeringar lokaliserades överraskande många havs- och kungsörnsrevir i eller strax utanför kommunen.

Totalt observerades två bon av havsörn i Piteå skärgård och minst en unge vardera sågs i dessa bon. I Luleå, Kalix och Haparanda konstaterades ytterligare sex revir och det finns nu häckande havsörn i hela Norrbottens skärgård.

Kungsörnens häckningsplatser är knutna till områden med höga naturvärden. Ett liknande mönster gäller även för havsörn. Kungsörnens häckningsplatser ligger på höjder över 300 meter över havet med vindrika förhållanden, ofta i naturskog. Ostördhet och goda jaktmarker är andra viktiga faktorer som attraherar kungsörn. Det är också möjligt att ett viktigt flyttfågelstråk för örn går genom Markbygden.

Skärgårdens häckfåglar

Länsstyrelsen har under 2007–2008 inventerat hela kustfågelbeståndet i Norrbottens län. Vissa arter som kräver särskild hänsyn och har en viktig förekomst i Piteå skärgård är tobisgrissla, dvärgmås, roskarl, silltrut, gråtrut, svärta, vitkindad gås, ejder, storspov, stjärtand, bergand, skrattmås, storskarv, havsörn, fiskgjuse och brun kärrhök.

Smålom är en annan viktig art som födosöker i skärgården men häckar i småsjöar nära kusten. De viktigaste fågelkolonierna i Piteå kommun skyddas i naturreservat och fågelskyddsområden.

Känsliga områden

Områden som kräver särskild hänsyn är:

- viktiga flyttfågelsträck eller rastplatser.
- viktiga häckningsplatser för känsliga eller rödlistade arter, inklusive en rimlig skyddszon.

Områden i kommunen som har olika känslighet:

1. I skärgård och hav med dess öar och skär samt i kustens skogs- och odlingslandskap har fågellivet mycket hög känslighet. Många rödlistade arter häckar här. Området är också ett viktigt flyttstråk för ett stort antal fågelarter.

2. I delar av skogslandet, särskilt partier med ostördhet, naturskogar, klippor, höga berg och vidsträckta våtmarker har fågellivet hög känslighet. Dalgångarna är ofta viktiga flyttstråk för rovfåglar. I skogslandet häckar bland annat kungsörn, fiskgjuse, lappuggla, storlom och tjäder.

3. I övriga delar av kommunen bedöms fågellivet ha normal eller låg känslighet. Det innebär ändå att det finns risk för störning av enskilda häckningar eller att mer vanliga arter riskerar att drabbas.

Sammanfattning Naturmiljö

I Piteå kommun finns de högsta naturvärdena och de största orörda områdena i ytterskärgården och i öppet hav. I skärgården finns även de största sammanhängande områdena med skyddad natur och riksintressen. Piteå skärgård är som brackvattenhav med stor landhöjning unikt men ekosystemet är känsligt för störningar. Grundområden och utsjöbankar är viktiga lekområden för fisk.

I delar av skogslandet, särskilt partier med ostördhet, naturskogar, klippor, höga berg och vidsträckta våtmarker finns också områden med hög känslighet. Det är också här, i skogslandets orörda områden - samt i skärgården - som det finns flest skyddsvärda växter och djur.

En artrik och varierad natur är en tillgång för kommunen, både när det gäller livskvalitet, friluftsliv och ekonomisk nytta. Ekoturism och naturbaserade upplevelser och lärande är allt populärare för turistnäringen. Internet och ökade resmöjligheter underlättar för naturintresserade att lära känna och nå olika målområden.

Ekoturism är en av de snabbast växande branscherna inom internationell turism. Lokalt ger exempelvis djur- och fågelskådning i skyddade naturområden intäkter.

Sikfångst i skärgården (foto: Lennart Lindelöf).

Havsörnen ökar i Piteås skärgård (foto: Jörgen Wiklund).

Figur 3:1 Naturvärdesresurser i Piteå kommun (källa: Piteå kommun, Länsstyrelsen).

3.3 Kulturmiljö

I Piteå kommun finns rika kulturmiljöer som vid sidan av sitt kunskapsvärde på olika sätt är en upplevelseresurs för både befolkning och turistnäring. Kulturlandskapet i Piteå kommun visar spåren av människans samspel med naturmiljön. Alla landskap har en mer eller mindre tydlig historisk dimension, såväl i fråga om mänsklig påverkan som naturliga förändringar.

Kulturmiljön är en del av vårt kulturarv som ger oss en nödvändig bakgrund till dagens och morgondagens utveckling och förståelse för sambandet med tidigare epoker.

Avsnittet redogör för kända och utpekade kulturmiljövärden. Beskrivning av kulturmiljövärden i Skogsbygden och Kustnära skogslandskapet, de aktuella områdena för vindkraftsetablering, saknas. För Markbygden har Piteå Museums i sin förstudie "Markbygden – från skogslandskap till industrilandskap" beskrivit Markbygdens kulturhistoria.

Riksintresse för kulturmiljövården
(3 kap 6§ MB)

Riksantikvarieämbetet, som ansvarar för områden av riksintresse för kulturmiljövården, har uttryckt som mål, att samhällsförändringar ska ske utan att upplevelsen och läsbarheten av den historiska dimensionen i landskapet påverkas negativt, samt att dokumentvärdet hos kulturlämningar på land och till havs bibehålls.

Följande objekt är utpekade som riksintresse för kulturmiljövården:

- Lillpitedalen, väl hävdat odlingslandskap med kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer.
- Hortlax kyrka och kyrkstad, från 1900-talets början.
- Piteå, stadsmiljö med småskalig trästadskaraktär och landets bäst bevarade 1600-talstorg med slutna hörn kring ett kvadratiskt rum.
- Öjebyn, kyrka och kyrkstad på platsen för den första stadsbildningen 1621. Kyrka och bebyggelsestruktur med medeltida anor. Levande kyrkstadssed med rötter i 1600-talet.
- Norrfjärden, modernistisk kyrka och kyrkstad från 1900-talets början.
- Rosfors, bruksmiljö i närheten av Riskälsgruvan, från 1830-talet.
- Sjulsmark, väl hävdat odlingslandskap med kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer.
- Kyrkbyn, lämningar efter medeltida handelsplats, centralort i pitebygden och sannolikt platsen för Piteå sockens första kyrka.
- Rosvik, fäbodmiljö med kontinuitet sedan 1600-talet.
- Jävre, fornlämningsmiljö med gravfält av sydskandinavisk typ och dateringar till brons och järnålder.
- Stor-Räbben och Svarthällan, säsongsfiskelägen som nyttjats sedan förhistoriskt tid och fram till våra dagar. Fornlämningar och fiskar bebyggelsemiljöer.

Bevarandeprogram för odlingslandskapet

Ett flertal områden (26) ingår i länsstyrelsens be varandeprogram för odlingslandskapet, vårt hävdade Norrbotten vars syfte är att bevara natur- och kulturhistoriska värden.

Fornlämningar
(Kulturminneslagen 1988:950)

I inlandet och längs älvdalarna finns lämningar efter bland annat boplatser, rennäring, jordbruk, verksamhet knutna till skogsbruket i form av kolbottnar och tjärdalar och industriverksamhet.

I kustområdet har de flesta registrerade fornlämningarna anknytning till jakt och fiske och består av rester efter hamnar, fiskelägen, säljägarläger och sjömärken. I havet utanför kusten finns även ett antal marinarkeologiska fornlämningar (vrak). Fornlämningar skyddas av 2 kap KML.

Krav på arkeologiska utredningar kan aktualiseras före det att nya mark- eller vattenområden tas i anspråk. Även okända lämningar är lagskyddade och en arkeologisk utredning enligt § 11, 2 kap, KML ska svara på frågan om det finns fornlämningar inom området eller inte.

Sammanfattning Kulturmiljö

Utpekade kulturmiljöer har stor utvecklingspotential, både för besöksnäringen och som attraktiva miljöer för boende och rekreation.

Arkeologistigen i Jävre och Eliasleden i Svensbyn är exempel på välbesökta vandringsleder av historisk karaktär.

Labyrint på Stenskär (foto: Peder Ljungqvist).

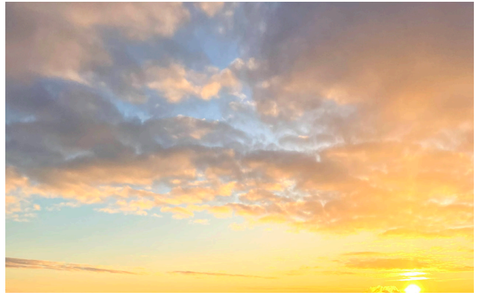

Rådhustorget i Piteå (foto: Maria Fäldt).

Odlingslandskap i Lillpite (foto: Eva Andersson).

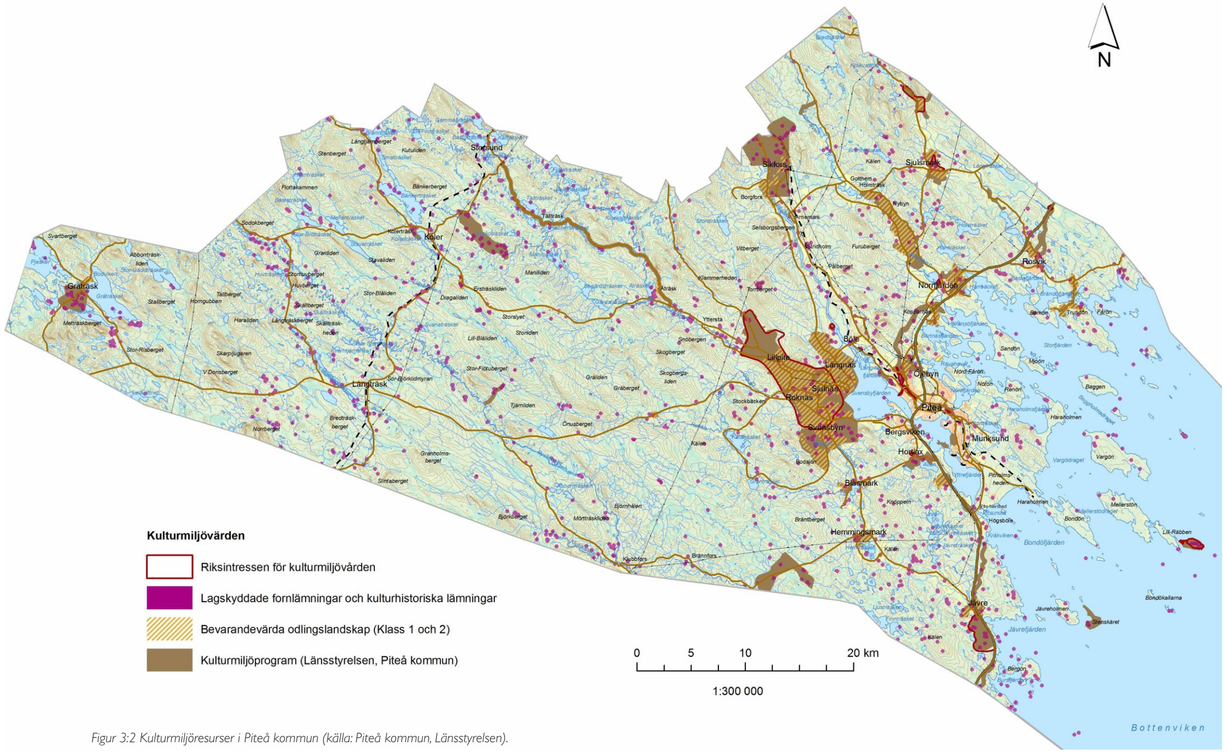

Figur 3:2 Kulturmiljöresurser i Piteå kommun (källa: Piteå kommun, Länsstyrelsen).

3.4 Friluftsliv och rekreation

Friluftslivet är en del av det svenska kulturarvet och har betydelse för människors hälsa och välbefinnande. Friluftsliv bygger på vistelser i naturen på ett sådant sätt att det ger naturupplevelser, rekreation, motion och stimulerar miljömedvetenhet. Det uthålliga friluftslivet sker i samklang med naturen och andra människor och skänker livskvalitet, livsglädje och gemenskap till utövaren.

Friluftskvaliteter och friluftsmiljöer

Friluftslivets arena är främst naturen men även kulturmiljöer i kommunen har betydelse. En förutsättning för friluftsliv är allemansrätten och lång siktigt god tillgång till friluftsmiljöer. Samhällsplanering och verksamheter påverkar friluftslivets förutsättningar.

Viktiga friluftskvalitéer är närhet, tillgänglighet, framkomlighet, utsikt, ostördhet, frihet och frånvaro av buller. Naturupplevelsen är inte hela, men en viktig del av friluftsupplevelsen. För närrekreation är friluftsmiljöerna i och nära Piteå och mindre orter särskilt betydelsefulla. Här kan vardagens behov av friluftsliv och natur tillgodoses.

Friluftsliv ska även kunna tillgodose utmaningar och äventyr som ger tillvaron dramatik. Då är friluftsområden av större format viktiga. Piteås skärgård, sjöar, älvar, trolska skogar, utsiktsberg och öppna landskap är sådana friluftsmiljöer. Skärgården är en fascinerande och attraktiv friluftsmiljö med speciella växter och djur. Vida vyer med horisontutsikt, stillhet, tystnad, salta bad i ett skiftande hav är kvaliteter i skärgården.

Stränderna är en väsentlig kvalitet för friluftslivet och sportfisket och måste vara tillgängliga. Möjligheten till tystnad är viktig när man är på stränder och vid vatten.

Skogen är den till ytan mest omfattande friluftsmiljön och rymmer stora möjligheter till vandring, jakt, bär- och svampplockning. Odlingsbygden är tilltalande genom landskapets öppenhet, dess artrikedom och kulturspår.

Samhällsplanering för friluftsliv handlar i huvudsak om att behålla eller skapa förutsättningar. Den viktigaste förutsättningen är att det finns natur tillgänglig och tillräckligt nära, men också att den har kvaliteter som gör den attraktiv för människor att vara i. Friluftsmiljöer är en ändlig resurs som kräver aktiv planering i viktiga friluftsområden.

Friluftslivet och rekreationsområden

Friluftsmiljöernas betydelse växlar över årstiderna beroende på vilka aktiviteter som är möjliga. Fina strövområden eller skogar med god tillgång på bär och svamp är mer intressanta under sensommaren och hösten än på vintern.

Kust- och skärgårdsområdet är en särskild tillgång då det är av riksintresse för friluftslivet och erbjuder upplevelser och friluftsmöjligheter under alla årstider. Vår, sommar och höst bedrivs båtliv och utflykter i olika former, vandring på öar, sol och bad, vindsurfing, fiske, jakt, bär- och svampplockning. På vintern inbjuder de isbelagda fjärdarna till långfärdsskridskor, skidor, skoter och utflykter till isbergsformationer i ytterskärgården och på utsjöbankarna. Fritidsboende vid havet tilltalar många människor under stora delar av året.

I Piteå skärgård finns 550 öar och tio naturreservat med anordningar för friluftslivet. På öarna finns spår av inlandsisen och landhöjningen skapar fortlöpande nya skär, stränder och landområden. Kusten och öarna är låga och har fått ett eget begrepp: "Låga kusten". Skärgårdens unika kulturmiljöer och det rika djur och fågellivet lockar besökare från när och fjärran.

För seglare är vinden på det öppna havet av stort värde. För fritidsbåtsägare finns gästbryggor på Stenskär, Stor-Räbben, Mellerstön, Vargön och Baggen. Sjösättningsplatser för båtar finns i Jävre, Pitsund, Bondön, Trundön och Rosvik. Bastu och stugor kan hyras på flera av öarna. Om man inte har egen båt är turbåten en möjlighet att ta sig ut i skärgården. Vill man paddla finns 18 organiserade kajakleder i Piteå skärgård. På vintern anläggs en isbana och skidspår runt Fårön.

Sjulsmark, Norrfjärden, Öjebyn, Lillpite, Svensbyn, Hemmingsmark, Koler och Långträsk är andra

viktiga rekreationsområden i Pitetrakten där det finns insjöar med inplanterad fisk, eldplatser, vindskydd mm. Lillpiteälven, Åbyälven och Piteälven är rinnande vatten av stort intresse för sportfiskare. Sportfiskebaserad turism ökar i landet och Piteå har goda förutsättningar för fortsatt utveckling av sportfisket. Fina platser för sportfiske finns även i fler älvar och i de flesta insjöar samt i skärgården.

I naturskyddade områden finns möjligheter till naturupplevelser, vandringar, eldplatser osv.

Fina bär- och svampskogar och jaktmarker finns det gott om i kommunen.

Cykel, vandrings, rid och skoterleder hittar man spritt i kommunen. Bland cykelleder är Markbygdsleden, Infjärden runt och Älvdalsleden omtyckta. Eliasleden och Arkeologistigen är vältrampade vandringsleder på sommaren medan Nasaleden är en av de populära vinterlederna för skoter och skidor. Ett flertal ridstigar ligger i anslutning till ridanläggningar.

Pimpeltävlingen Fäbodanappet hålls varje år i Blåsmark. Bild från 2007. (foto: Tore Sundström)

Hästhage i Norrfjärden (foto: Elina Söderström).

Seglare gillar öppet hav (foto: Peder Ljungqvist).

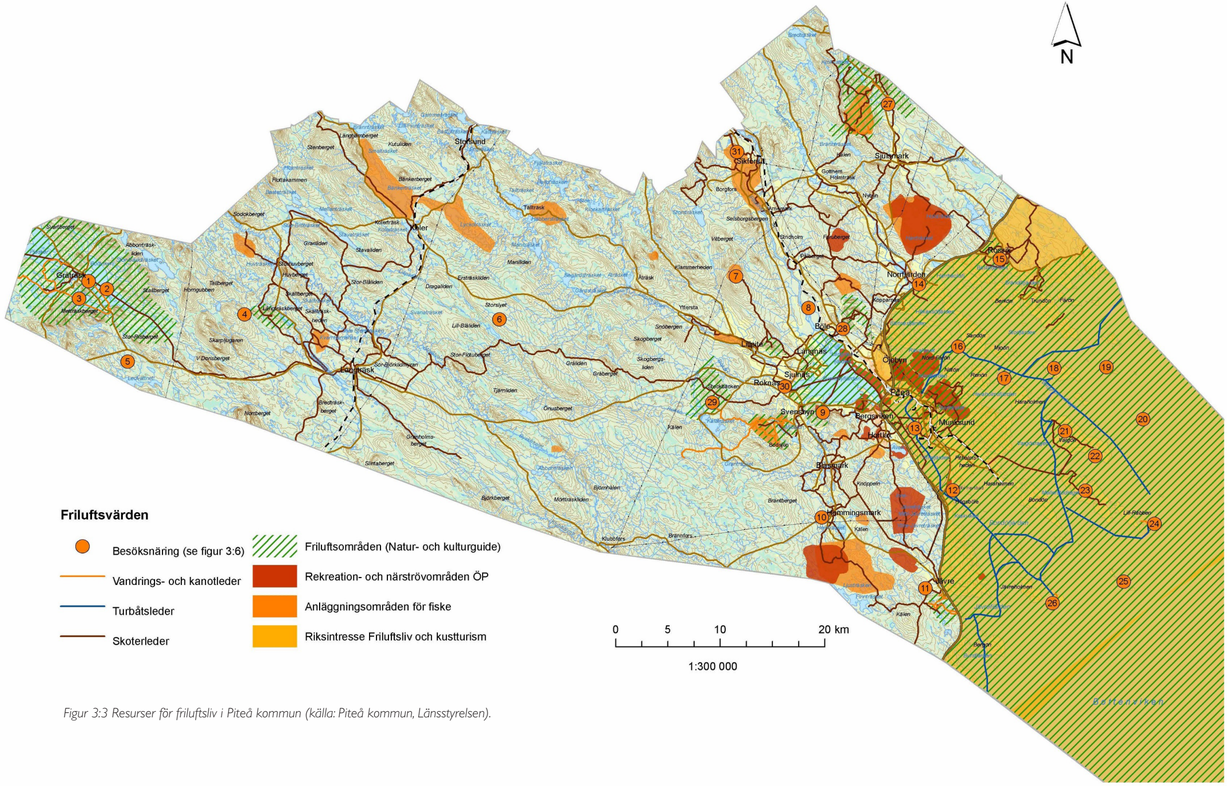

Figur 3:3 Resurser för friluftsliv i Piteå kommun (källa: Piteå kommun, Länsstyrelsen).

Riksintressen för friluftslivet

(3 kap 6§ och 4 kap 2§ MB)

Hela kustområdet öster om E4 är av riksintresse för friluftslivet och kustturism, se figur 3:3. Där finns naturskyddade områden, värdefulla kulturmiljöer och attraktiva besöksmål. Området ska skyddas mot åtgärder eller exploateringsföretag som påtagligt kan skada dess värden.

Beslutet om riksintresse för friluftslivet är från slutet på 1980-talet. Troligen kommer en översyn av riksintresset att göras under de kommande åren. Det kan finnas skäl att undanta exempelvis industriområden och tätbebyggda områden från riksintresset för friluftsliv men också att utöka riksintresset i områden av mer oexploaterad karaktär.

När beslut om riksintresse för friluftsliv togs sträckte sig planeringskartorna inte längre österut än till strax utanför öarna. Vindkraftsintressen på utsjöbankar och grundområden har medfört att planeringkartan förlängts till territorialvatten gränsen.

Den tolkning som använts i denna plan är att riksintresset för friluftsliv sträcker sig ut till territorialgränsen. Även det öppna havet har betydelse för friluftsliv, turism och upplevelser. Havsområdet nyttjas för bland annat båtfärder, segling och fiske, och har en indirekt betydelse genom möjligheten till vyer och långa utblickar över havet mot horisonten vid vistelser längre in.

Sammanfattning Friluftsliv

Friluftsliv har betydelse för människors hälsa och välbefinnande men förutsätter god tillgång till friluftsmiljöer med kvaliteter som tillgänglighet, ostördhet, utsikt, naturvärden och frihet.

Det starka skyddet för friluftslivet i Piteå skärgård ger goda grunder till att utveckla turism och friluftsliv i detta område.

Friluftsmiljöer är en ändlig resurs som kräver aktiv planering.

3.5 Rennäring

Rennäringen är en arealkrävande uråldrig näring i Sverige som omfattar ca 40 % av landets yta. Den betraktas av tradition som en basnäring även om dess ekonomiska omfattning inte kan jämföras med t ex de stora basnäringarna jord- och skogsbruk.

Rätten till renskötsel är enligt rennäringslagen (1971:437) förbehållen det samiska folket. Möjligheten att utöva renskötsel ges via medlemskap i sameby och regleras genom rennäringslagen och rennäringsförordningen (1993:984). Rätten grundar sig på sedvanerätt enligt en dom i Högsta domstolen 2011, utgör en bruksrätt tilll fast egendom och innebär bland annat en rätt för medlem i sameby till renbete, jakt och fiske.

Riksintresse för rennäringen (3 kap 5 § MB)

Riksintresseområden för rennäringen är mark- och vattenområden av betydelse för rennäringen och ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra rennäringens bedrivande. Områdena karaktäriseras som flyttvägar, svåra passager, kalvningsområden och rastbeten.

Årscykel

Under olika tider av året nyttjar samebyarna olika delar av landskapet för sin renskötsel. Renskötselåret kan beskrivas utifrån de åtta årstiderna som finns i det samiska språket.

Under vårvintern (mars–april) sker flyttning från vinterbetesområdet till vår och kalvningslandet i fjällregionen. Skogssamerna flyttar till skogslandet. Tidpunkten för flyttningen varierar beroende på snö- och betesförhållanden.

Under våren (april–maj) föder vajorna (renkorna) sina kalvar. En vaja föder normalt en kalv per år. Under kalvningstiden är vajan störningskänslig och kan lämna sin nyfödda kalv om det är för mycket störningar.

Försommaren (juni) är en lugnare period för både renskötaren och renen. Renen får beta i lugn och ro fram till den tid då mygg och insekter infinner sig. Ett bra försommarbete innebär att de vuxna renarna snabbt kan återhämta vad de tappat i vikt under vintern.

Under sommaren (juni–juli) drar renarna upp mot högfjället eller ut på vidder där värme och insekter är mindre besvärande. I slutet av juni börjar renskötarna samla ihop renarna till kalvmärkning. Arbetet med samlingar kan ta flera dagar då renarna ofta är spridda över stora områden.

Slutet av juli till september är en viktig uppbyggnadsperiod då det är viktigt att renarna får betesro och kan bygga upp muskelmassan och det fettlager som är nödvändigt för att klara vintern. I augusti betar renarna i björkskogen och på myrarna.

Under hösten (september–oktober) finns renarna i huvudsak i lågfjällregionen. I senare delen av september är sarvslakten avslutad.

Under förvinter (november–december) söker sig renarna till betesmarker med kvarvarande grönska, gräs- och lavrika skogsområden och myrar. Nu börjar renarnas vandring mot vinterbeteslandet. Därför samlas renarna för skiljning till vintergrupper och för slakt. Huvuddelen av höstslakten sker i november–december.

Under vintern (december–mars) har renarna nu delats upp i mindre vintergrupper som hålls åtskilda och flyttar mellan olika betesmarker under vintern. Nere på vinterlandet betar de olika vintergrupperna främst i barrskogsområdet men även i kustom rådet och på öar ute till havs.

Tillgången på vinterbete beror inte bara på arealens storlek och lavförekomst utan i första hand på betets tillgänglighet. Vinterbetet är en flaskhals för rennäringen. De stora problemen är nedisning av betesmarkerna eller hård skare. Snöförhållandena försämras på grund av stora kalhyggen med ogynnsam snökonsistens och förstört och skadat lavtäcke.

När markbetet blir oåtkomligt sker stödutfodring eller i sämsta fall helutfodring för att förhindra en omfattande rendöd. Vinterbetsmarkerna är oftast inte sammanhängande, utan sönderstyckade genom kalhyggen, vägar, järnvägar, flygfält, militäranläggningar, samhällsbyggen mm. Vintergrupperna måste därför flytta mellan olika betesmarker.

Rennäringens markanvändning i Piteå kommun

Rennäringen i Piteå kommun bedrivs av samebyarna Västra Kikkejaur, Östra Kikkejaur, Ståkke, Semisjaur-Njarg, Lokta-Mavas, Sirges, Jåhkågasska, Tuorpon och Udtja. Fastställda gränser, riksintresseområden och strategiskt viktiga områden framgår av figur 3:4.

Renar i vinterlandskap (foto: Piteå kommun)

Sammanfattning Rennäring

Rennäringen har ett starkt lagstadgat skydd och därmed ett stort bevarandevärde. En uthållig kommun förutsätter en rennäring som är livskraftig.

Rennäringen är en uråldrig näring som omfattar ca 40 % av Sveriges yta.

Rennäring i Piteå bedrivs av samebyarna Östra Kikkejaur, Västra Kikkejaur, Ståkke, Semisjaur- Njarg och Luokta-Mavas. Samebyarna Sirges, Jåhkågasska, Tuorpon och Udtja har vinterbete i kommunen.

Riksintresseområdena ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra för rennäringen.

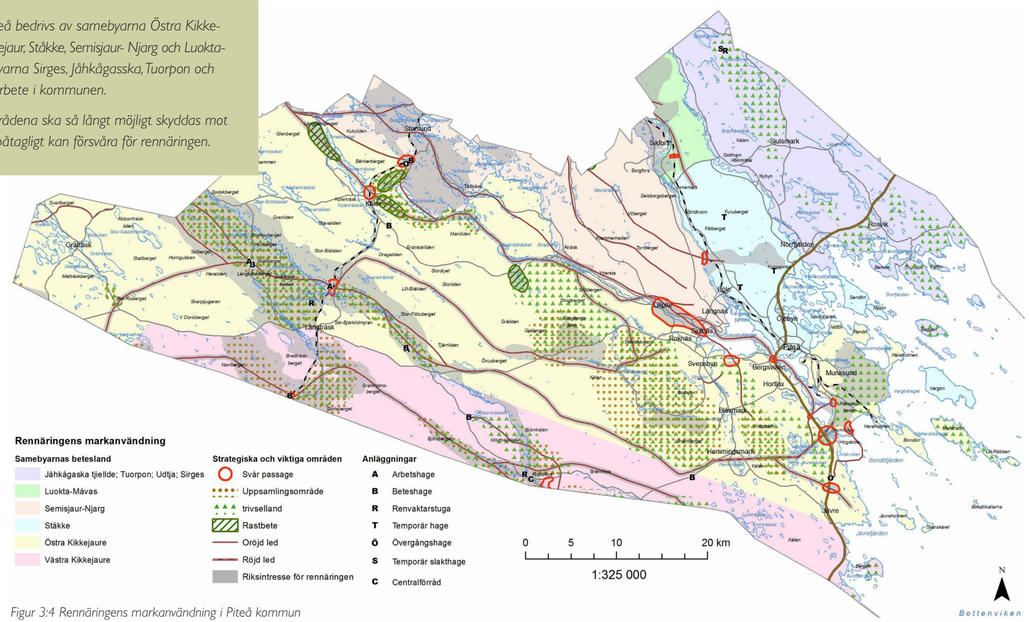

Figur 3:4 Rennäringens markanvändning i Piteå kommun

3.6 Befolkning och bebyggelse

Centrala Piteå består av Piteå, Öjebyn, Framnäs, Bergsviken, Munksund, Hortlax och Pitholmen. Trots att största delen av befolkning och service är koncentrerad till centrala Piteå, har landsbygden fortfarande en stark position inom kommunen. Av kommunens invånare bor 32 % inom landsbygden och det finns över fyrtio byar av olika storlekar.

Bebyggelsen är som framgår av Figur 3:5 till största delen lokaliserad i närhet till hav, sjöar och vattendrag.

Längs kusten ligger fritidshusbebyggelse som ett pärlband. De boende har utblickar mot öar och de öppna havet. Bebyggelsen representerar både äldre och modernare byggnadstradition. Det finns en stark trend att fritidsboende vid havet omvandlas till åretruntboende. Det finns också en vilja i kommunen att möjliggöra detta.

De inre delarna av kommunen (landsbygdsområdet Markbygden och de västligaste delarna av Infjärden) är glest bebyggda. Befolkningen i Markbygden har minskat med cirka 30 procent under det senaste decenniet.

I takt med att utrymmet för fritidshus vid kusten minskar ökar intresset för fritidsbebyggelse i inlandet. Möjligheten att kombinera jakt- och fiskeintressen med fritidsboende utgör en attraktionskraft.

Näringslivsprogram

Piteå kommun antog 2020 ett Näringslivsprogram. Målet är att Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande och vara den ledande kommunen i länet för företag och företagare.

Översiktsplanen

I de fördjupade översiktsplanerna är visionen att Piteå kommun ska erbjuda ett attraktivt och varierat utbud av bostäder oavsett det rör sig om permanentbostäder eller fritidsboende. Kommunen ska i översiktsplanen också skapa möjlighet till att nya områden i strandnära lägen får bebyggas.

Kostnaderna för allmänheten att äga, hyra eller nyttja en stuga i skärgården ska hållas så låga som möjligt. Utbudet av tomter och stugor skall därför ökas och tillgängligheten förbättras i området. Kommunen ska aktivt verka för en levande landsbygd.

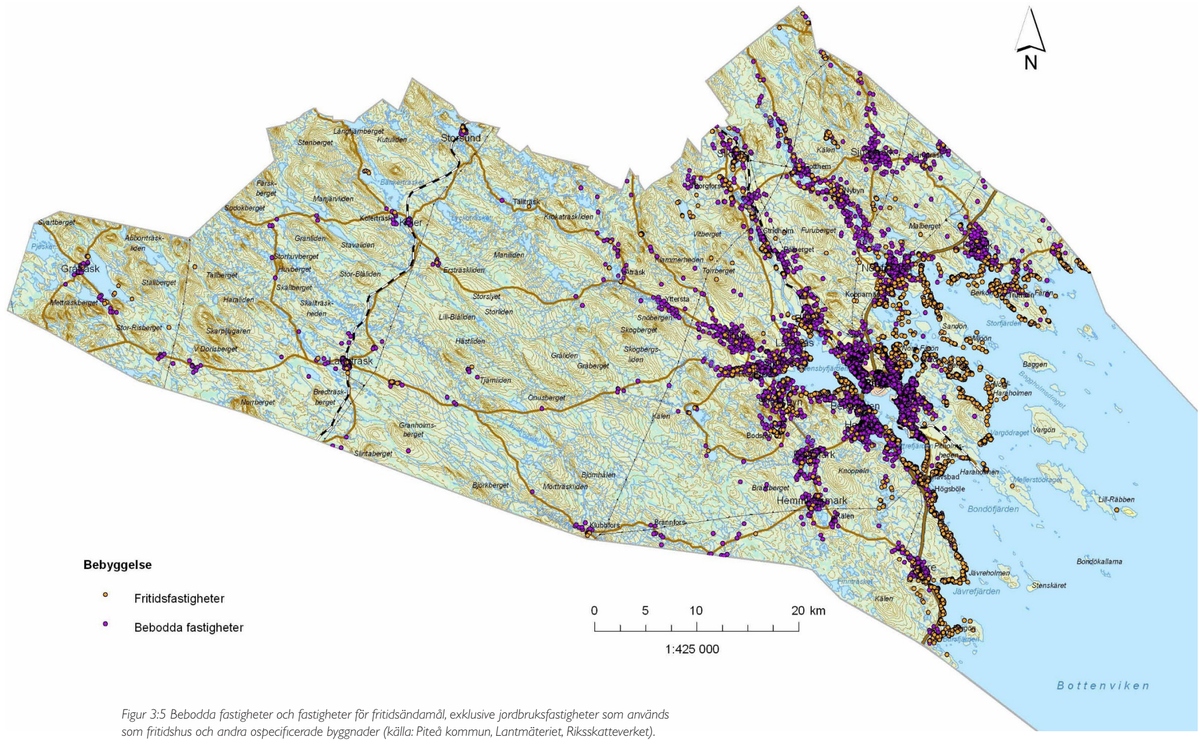

Figur 3:5 Bebodda fastigheter och fastigheter för fritidsändamål, exklusive jordbruksfastigheter som används som fritidshus och andra ospecificerade byggnader (källa: Piteå kommun, Lantmäteriet, Riksskatteverket).

3.7 Näringsliv – arbetsmarknad

Piteå är känt för sin attraktiva kust och skärgård. Pite Havsbad har en miljon besökare varje år. Upplevelse- och besöksnäringen är ett område som har ökat stadigt under de senaste åren, liksom handeln.

Kommunens landyta är till stor del täckt av skog och Piteå är en av landets viktigaste skogskommuner med skogsindustri, främst pappersindustri, som en viktig näringsgren.

Industrin har en stark roll i samhället och förutom basindustri finns även livsmedels-, metall-, bygg- och byggmaterialindustri i kommunen. För fram tiden finns förhoppningar om fler arbetstillfällen inom sektorerna förnyelsebar energi (bioenergi och vindkraft), forskning, multimedia och musik.

Kommunen har stora områden med högklassig jordbruksmark. Ett aktivt jordbruk ger en attraktiv landsbygd genom att landskapet hålls öppet och byarna levande. Jordbruk har ett stort kulturellt värde och strävan är att bibehålla ett levande jordbruk. Vid konflikter i samband med andra exploateringsintressen ges jordbruket företräde i kommunens översiktsplan. Fiske och rennäring är andra areella näringar som utövas i kommunen.

Landsbygden

Näringslivet i Piteås landsbygdsområde har en traditionell bas i jord och skogsbruket, sågverk och transportföretag. Strukturrationaliseringen inom jord och skogsbruket har slagit hårt mot landsbygden och då särskilt i de inre delarna av kommunen. Antalet arbetstillfällen har här stadigt minskat. Det finns dock livskraftiga småföretag. Kommunen bedömer att det finns goda förutsättningar för företagande på landsbygden, dels inom besöksnäringen men även inom annan näring. Företag med inriktning mot häst är starkt ökande. Många av byarna ligger nära E4 med god tillgänglighet till huvudorten Piteå. Luleå, Boden och Älvsbyn ligger inom rimligt avstånd. Kommunen arbetar för en bred utveckling av energisektorn, vilket kommer att öka antalet arbetstillfällen på landsbygden.

Trots det stora antalet småföretag är arbetspendling till centralorter av stor betydelse för boende i Piteås landsbygd. Företag som vill etablera sig i Piteå väljer oftast en central placering, nära andra liknande företag. Pendlingsavstånden är långa för de inre delarna av landsbygdsområdet. Långträsk, som är den största byn i Markbygden, har ca 60 km både till Piteå och till Arvidsjaur och ca 110 km till både Luleå och Skellefteå.

Skärgården

Piteås skärgård domineras av areella näringar och besöksnäring. Piteå kust och skärgård erbjuder ett givande fiske, både för yrkes- och sportfiskare, med livskraftiga bestånd av naturligt förekommande fiskarter. Sportfisketurismen ökar och ger arbetstillfällen under åtminstone sommarhalvåret. I skärgården bedrivs konventionellt skogsbruk.

Gågatan i Piteå centrum (Foto: Maria Fäldt)

Näringsliv och arbetsmarknad

Näringslivet i Piteå har sin bas i jord- och skogsbruket, sågverk och transportföretag. Förutsom basindustri finns livsmedels-, metall, bygg- och byggmaterialindustri i kommunen.

Piteå är känt för sin attraktiva kust och skärgård där skogsbruk, besöksnäring och fiske är de viktiga näringsgrenarna.

För framtiden finns förhoppningar om fler arbetstillfällen inom sektorerna forskning, multimedia, musik och förnyelsebar energi.

3.8 Besöksnäring

Turismen är en starkt växande näring då efterfrågan på natur- och kulturupplevelser i världen ökar. Antalet turister som söker vildmarksupplevelser och tystnad förväntas öka i Norrbotten och turismberoende branscher förväntas sysselsätta allt fler i framtiden.

Piteå är en evenemangsstad med regelbundet förekommande mässor och festivaler såsom Nolia, Piteå-Summergames och Piteå dansar och ler. Dessa är arrangemang kopplade till centrala staden.

Piteå har många turistiskt intressanta områden:

- Stadsbygden med kulturhistoriska miljöer, stadsliv, handel och anläggningar,
- Skärgården med vackra och lugna naturmiljöer och intressanta kulturmiljöer,
- Landsbygden med både kulturhistoriskt intressanta platser och byggnader och värdefulla naturområden med stor potential att utveckla upplevelser i form av kultur, natur, lärande, avkoppling och rekreation.

Skyddade områden med natur- och kulturvärden förväntas spela allt större roll i framtiden i samverkan med aktiviteter och evenemang.

KML ska svara på frågan om det finns fornlämningar inom området eller inte.

Områden som är intressanta för besöksnäringen och som rekreationsområden sammanfaller ofta med värdefulla natur- och kulturmiljöer. Det som är unikt, vackert eller intressant lockar besökare.

Regeringen har en vision om att skapa matupplevelser, en levande landsbygd och sysselsättning genom att utveckla Sverige till att bli ett nytt matland i Europa. Mat är en stor del av en turistisk upplevelse och med lokalproducerade råvaror och inhemska maträtter är mat-turism en potentiell utvecklingsbransch i kommunen.

I regeringens vision Skogsriket finns en vision att skapa förutsättningar för nya arbetstillfällen med anknytning till skog och därigenom bidra till ekonomisk utveckling på landsbygden och i småortssverige. Dess fyra inriktningar är *Hållbart brukande, Förädling och innovation, Upplevelser och rekreation* samt *Sverige i världen.*

Skärgården

Skärgården i Piteå är det landskap som upplevs vara mest värdefullt ur besöksnäringens synpunkt. Detta världsunika landskap har starka värden och är ett viktigt friluftslivs- och rekreationsområde.

De flesta av kvarvarande områden med orörd natur i Piteå finner man i den yttre skärgården. Tystnad, ostörd närhet till naturen, orördhet, det speciella ljuset med midnattsol, middagsmånsken, den världsunika bräckvattenmiljön samt det rika växt- och djurlivet är speciella egenskaper och viktiga faktorer för utveckling av upplevelseturism i Piteå.

I maj 2008 genomfördes samråd kring en skärgårdsstrategi för Norrbottenskusten (kustkommunerna och länsstyrelsen) där förslaget till vision lade stor tyngdpunkt just på turismutveckling:

"Visionen är att gemensamt öka attraktionskraften för Bottenvikens skärgård med tonvikt på kvalitet, tillgänglighet och service. Att med ett ökande antal boende längs kusten och på några utvalda öar, bättre kommunikationer, fler företag och kraftigt ökad turism inom området bli ledande inom regionalutveckling och en stor tillgång för hela regionen. Detta görs med särskild hänsyn till och bevarande av skärgårdens kultur- och naturvärden, miljö och landskapsbild."

- Bottenvikens Skärgård - en del av Swedish Lapland En strategi för åren 2008 - 2013

Sedan 10-talet är pågår ett antal delprojekt för att beskriva och utveckla Bottenvikens skärgård. Fem kommuner, från Haparanda i norr till Skellefteå i söder, samarbetar för att utveckla skärgården och göra den mera tillgänglig. Resultatet visar den stora potential som skärgården har.

Piteå havsbad (foto: Elina Söderström).

Landsbygden

Nedan redovisas några exempel på områden som kan vara intressanta för utveckling av naturbaserad turism i olika former.

- Rosfors – tre naturreservat och en ekopark. Rosforherrgård med möjligheter till inkvartering och mat. Rosfors är därutöver ett viltrikt område med en ovanligt stor älgstam.
- Pite älv – Nationalälv och Natura 2000. Pite älvs ekonomiska förening arbetar med att förbättra fisket och att skapa förutsättningar för fisketurism i älven.
- Åby älv – Natura 2000 och en av våra större skogsälvar. Relativt opåverkad och orörd med höga naturvärden. Sedan 1996 finns en fungerande fiskvandringsväg i älvens enda vatten kraftverk, Hednäs, i Västerbotten.
- Lillpite älv – en vacker och spännande skogsälv med höga värden vilken i sin helhet ligger inom kommunen. Området har stor potential för utveckling inom natur- och sportfisketurism. Älven är ett komplement till Piteälven som lekområde för havsöring och lax men det förutsätter att det skapas fiskvandringsvägar förbi de två minikraftverken i Lillpite och Råbäcken.
- Långträsk – Sjöar och vattendrag som ingår i Natura 2000-området för Byskeälven. Förutsättningar för naturbaserad turism finns.

Utvecklingsintressen

I kommunen finns en strävan att än bättre ta till vara de fördelar man har av sitt läge vid havet.

Människor har alltid attraherats av den havsnära miljön. Närheten till havet har oftast varit en förutsättning för en orts tillväxtmöjligheter. Kommunens målsättning är att skapa mer liv och aktivitet i skärgården. Översiktsplanen skall, så långt möjligt, underlätta för lokalisering av nya etableringar och anläggningar, stimulera utvecklingen av besöksnäringen i kommunen och stödja en positiv utveckling av det rörliga friluftslivets möjligheter att nyttja området.

I skärgården finns områden med mycket höga natur och kulturvärden att lyfta fram, ge erforderligt skydd och göras tillgängliga för allmänheten. Piteå skall erbjuda ett bra företagsklimat för små och stora turistentreprenörer. Verksamheter knutna till skärgården skall i framtiden bli en allt viktigare del av turistnäringen.

Piteå kust och skärgård ska erbjuda ett givande fiske, både för yrkes- och sportfiskare, med livskraftiga bestånd av naturligt förekommande fiskarter. Sportfisketurismen ökar och ger arbetstillfällen under åtminstone sommarhalvåret.

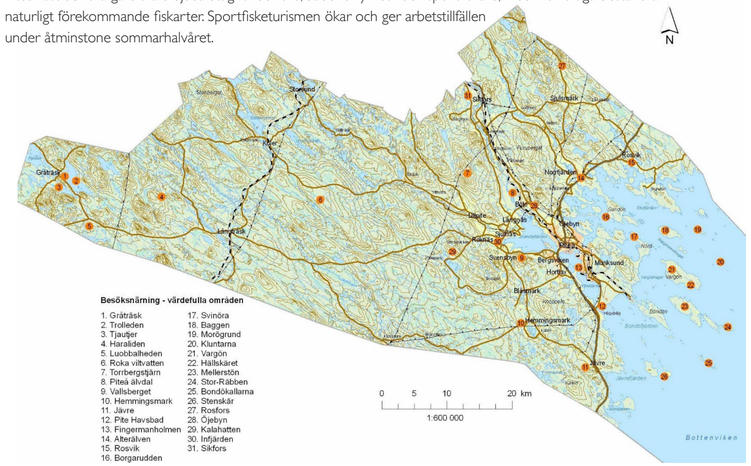

Figur 3:6 Värdefulla områden för besöksnäringen (källa: Piteå kommun - Landskapsanalys)

Arrangemang är en viktig del av turistnäringen med fortsatt stark utveckling främst knutna till Piteå stad.

Technical visits erbjuder besök för den nyfikne och grupper som vill ha fördjupning och höja upplevelsen under besöket. I Piteå kan det t ex gälla de energisatsningar som görs i kommunen inom bioenergi och vindkraft.

Turism och vindkraft i landskapet

Anledningarna till att människor besöker ett visst resmål kan kopplas till platsens attraktionskraft. Attraktionskraften hos en plats hänger samman med natur och klimat, kulturell miljö, aktiviteter, evenemang, stödjande turistiska materiella strukturer och byggnader samt personliga och professionella band.

Beroende på vilka aktiviteter som utövas uppfattas vindkraftverk på olika sätt. Vid exempelvis utförsåkning uppfattas vindkraftverk mer positivt än vid fiske, vandring och turskidåkning. I områden där människor förväntar sig ostörd landskapsbild och naturmiljö samt låga bullernivåer störs en större andel av besökarna av vindkraftsetableringar.

Forskning om vindkraft och turism visar att ett områdes attraktionskraft kan komma att minska genom vindkraftens utbyggnad. Risken för konflikter är mer framträdande i landskapstyper med höga natur- och kulturvärden. Risken för konflikter är mindre i områden där turistnäringen är kommersiellt svag.[1]

[1] *Länsstyrelsen Dalarnas län, Vindkraft kring Siljan - en landskapsbedömning.*

Visionen om turismutveckling i Skärgården är svår att kombinera med storskalig vindkraftutbyggnad, beroende på målkonflikter avseende bevarandet av landskapsbilden och orördheten.

I områden med bristande underlag för hotell och restaurangnäring, kan vindkraftsetablering innebära ett kompletterande underlag.

Sammanfattning Besöksnäring

Piteås turistiskt intressanta områden:

- *stadsbygden med kulturhistoriska miljöer, evenemang, handel och anläggningar som Pite Havsbad*
- *skärgården med vackra och lugna naturmiljöer och intressanta kulturmiljöer samt*
- *landsbygden med både kulturhistoriskt intressanta platser och byggnader och värdefulla naturområden.*

Minnessten järnvägen i Koler (Foto Piteå kommun)

3.9 Infrastruktur för transporter, energi och telekommunikation

Vägar

Följande vägar är riksintresseklassade i kommunen:

- Väg E4 Skellefteå – Piteå – Luleå
- Väg 506 och 505, Pitsund – Pitholmsheden – Haraholmen

E4 längs kusten har de största trafikflödena i kommunen och sammanbinder de större orterna längs kusten med Piteå kommuncentrum, samt Piteå tätort med andra kommuncentra längs Norrlandskusten. Vägnätets koppling till hamnen är mycket god i Piteå.

Väg 373 förbinder kustlandet med inlandet och är en mycket viktig transportled, dock ej av riksintresse. Trafikverket har upprättat en förstudie i syfte att förbättra vägstandard och trafiksäkerhet på sträckan E4 – Svensbyn.

Ansvarig väghållare kan antingen vara Trafikverket (statlig väg), Piteå kommun eller enskilda (figur 3:7). Generellt är vägar inom tätorterna kommunala, medan genomfartsleder och vägar som förbinder de olika tätorterna är statliga.

För många lågtrafikerade vägar är den enskilda väghållaren ansvarig. Det kan exempelvis vara en vägförening eller fastighetsägare längs med vägen.

På grund av det omfattande skogsbruket inom kommunen är en stor del av de enskilda vägarna skogsbilvägar som förvaltas av skogsbolagen.

Vägnätet inom kommunen har relativt god bärighet för huvudstråken.

Data för bärighetsstandard för det enskilda vägnätet saknas i princip inom hela kommunen. Det är därför svårt att säga något generellt, men standarden är i vissa fall låg.

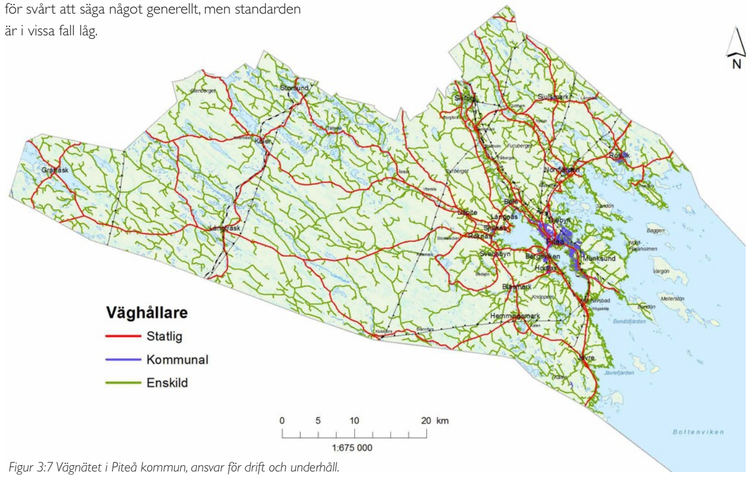

Figur 3:7 Vägnätet i Piteå kommun, ansvar för drift och underhåll.

Järnväg

Följande järnvägar är av riksintresse:

- Stambanan genom Övre Norrland
- Banan mellan Älvsbyn och Piteå
- Norrbotniabanans korridor

Områden som är av riksintresse för järnvägsanläggningar ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra nyttjandet av anläggningen eller tillkomst av ny anläggning.

Järnvägsutredningarna för Norrbotniabanan genom Piteå kommun är klara. Järnvägsplanerna (järnvägsplan påbörjas under år 2024) innebär att järnvägen kommer att få stor betydelse i den kommunala planeringen.

Sjöfart

Piteå hamn är Bottenvikens ledande skogsprodukthamn och är av riksintresse för sjöfarten.

De vattenområden som sjöfarten använder benämns farleder och det finns farleder i fyra klasser. Viktigast är stomfarleder och Helcomfarleder. Stomfarleder tillhör ett sammanhängande transporthuvudstråk för de stora godsflödena. Helcomfarleder är ett internationellt farledssätt i Östersjön. Sjöfartsverket har som komplement till dessa märkt ut säkra sjövägar. De utgör de sträckningar och korridorer som är av störst vikt för sjöfarten och som Sjöfartsverket prioriterar.

Förutom de större farlederna som leder in till de kommersiella hamnarna finns två andra typer av farleder; de gamla inomskärsfarlederna och båtsportleder. Inomskärsfarlederna är till stora delar avrustade, underhålls inte och antalet flytande sjömärken är få.

Flyg

Flyget är en mycket viktig förutsättning för att stora delar av den offentliga och privata sektorn i Norrbotten skall kunna fungera. Luleå Airport är belägen på Kallaxheden, strax söder om Luleå centralort och är även militär flygplats.

Arvidsjaurs flygplats ligger cirka 78 km väster om Koler och är Markbygdens närmaste flygplats för reguljär linjetrafik.

Nordväst om Piteå och öster om Markbygden ligger Långnäs flygfält med Piteå Flygklubb och flyg för små plan med affärs- och skolflyg.

Vidsels flygplats 45 km NNV om Koler är en militär övningsflygplats, se 3.10 Totalförsvar.

För varje flygplats, som har instrumentflygprocedurer publicerade, finns en eller flera Minimum Sector Altitude uträknad, MSA. Om MSA-ytorna skulle genomträngas medför detta en påverkan på instrumentflygprocedurerna.

Energiinfrastruktur

Fyra 400kV-stamledningar går genom kommunen i nord-sydlig riktning, samtliga av riksintresse.

Radio- och telenät

Mobiltelefoninätet har genomgått en omfattande utbyggnad, men det finns fortfarande områden i Piteå kommun som inte har täckning för GSM-telefoni, främst större skogspartier i kommunens västra delar, samt på större öar i skärgården. Mobil datatrafik har idag ungefär samma täckning som mobiltelefoni.

Andra radiosystem som finns i kommunen är:

- Teracoms sändare och radiolänkar avseende rundradio och radiolänkstråk avseende TV-sändningar,
- totalförsvarets kommunikationssystem,
- radiosystem kopplade till järnvägs och vägtrafiken
- flygtrafikens radiosändare och radiofyrar
- sjötrafikens radiokommunikation.

3.10 Totalförsvar

Riksintresse för totalförsvaret (MB 3 kap 9§)

Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen.

Totalförsvarets intressen är av två typer, dels sådana som kan redovisas öppet, exempelvis övnings- och skjutfält och flygflottiljer, dels områden som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet. De sekretessbelagda områdena har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. De öppet redovisade intressena finns redovisade i Figur 3:8.

Vid Luleå/Kallax flottiljflygplats 40 km nordost om Piteå bedrivs verksamheten av stridsflygdivisioner och helikopterbataljon. Huvudmålsättningen med flygverksamheten är att öva och utbilda insatsför banden inför såväl nationella som internationella insatser.

Vidsel övningsflygplats 85 km nordväst om Piteå nyttjas främst i samband med test och utprovningsverksamhet, detta med såväl svenska som utländska luftfarkoster. Övningsflygplatsen utnyttjas även av Försvarsmaktens stridsflyg-, transport- och helikopterförband i samband med nationella och internationella flygövningar.

I Luleå kommun finns också en väderradar. Normalt sett görs en analys av eventuella störningar vid uppförande av vindkraftverk upp till 20 km från väderradarn. Utredningen "VINDRAD" som blev klar 2011 har dock visat att vindkraftverk kan störa väderradarinformationen ända ut till 50 km från väderradarn.

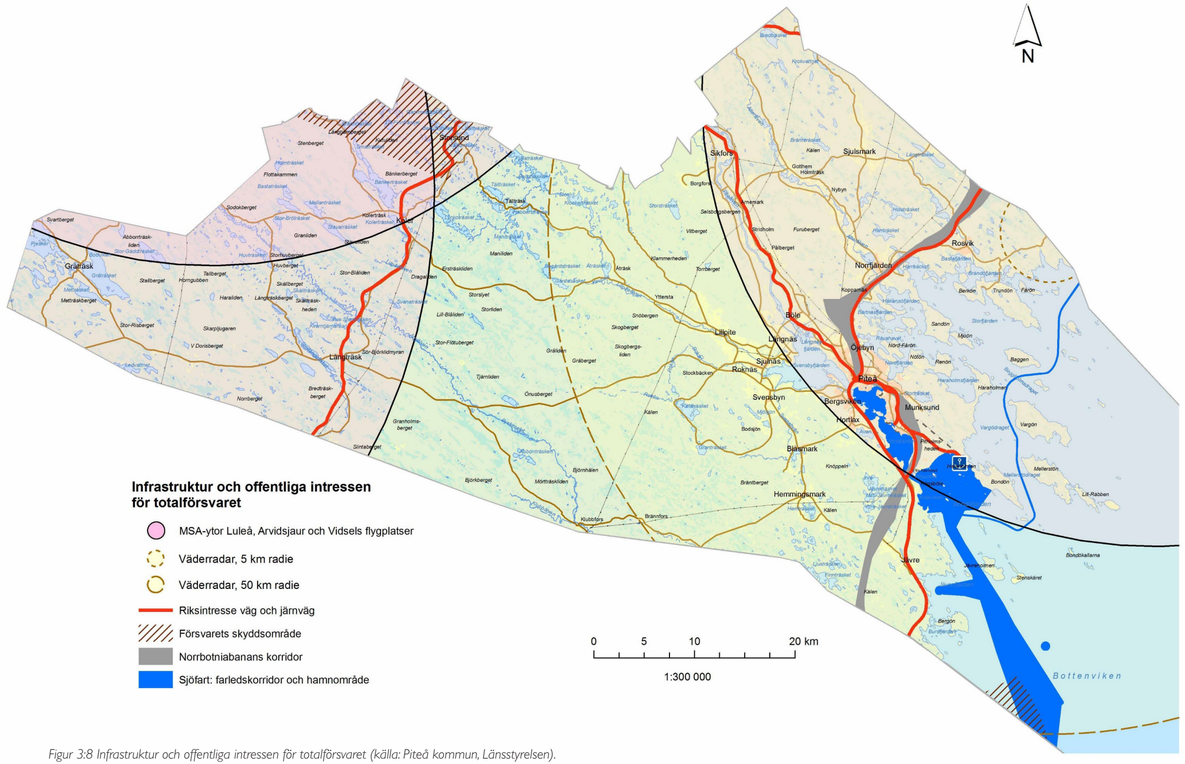

Figur 3:8 Infrastruktur och offentliga intressen för totalförsvaret (källa: Piteå kommun, Länsstyrelsen).

3.11 Energi

Piteå kommun arbetar med att ligga i framkant nationellt och i Europa vad gäller förnybar energi, avseende biobränsle och vindkraft.

Piteå är en stor nettoexportör av förnyelsebar energi genom den vindkraftetablering som redan genomförts i kommunen och de tillstånd som finns för ytterligare vindkraft.

Smurfit Kappa (foto: Elina Söderström).

3.12 Miljökvalitetsnormer

I Sverige finns fastställda miljökvalitetsnormer (MKN) för utomhusluft och för vatten. Normerna ska nås vid en viss tidpunkt eller upprätthållas framöver. Om en miljökvalitetsnorm överträds måste kommunen upprätta åtgärdsprogram för hur normen ska uppnås.

MKN Utomhusluft

I förordningen om miljökvalitetsnormer för utomhusluft finns miljökvalitetsnormer för en rad luftföroreningar fastställda. Normer finns för kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, bly och partiklar.

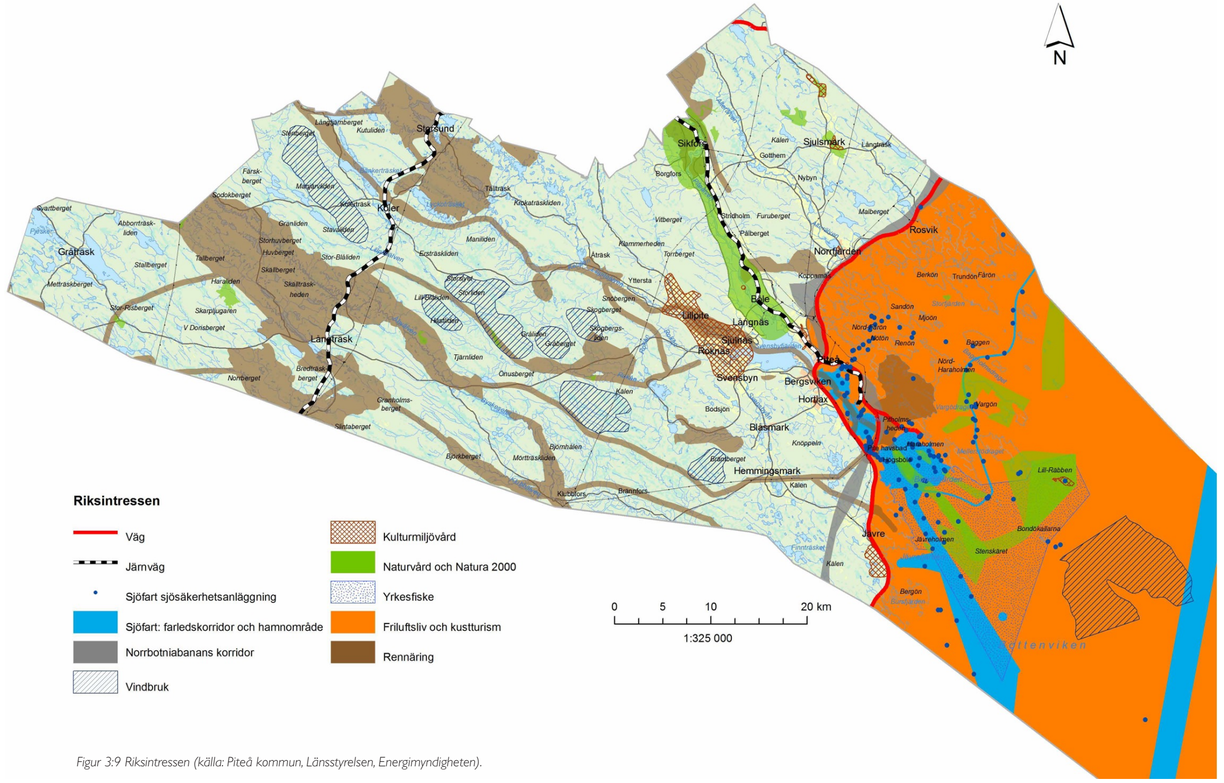
N
Riksintressen
Väg
Järnväg
Sjöfart sjösäkerhetsanläggning
Sjöfart: farledskorridor och hamnområde
Norrbotniabanans korridor
Vindbruk
Kulturmiljövård
Naturvård och Natura 2000
Yrkesfiske
Friluftsliv och kustturism
Rennäring
0 5 10 20 km
1:325 000
Skellefteå
Sikfors
Sjulsmark
Rosvik
Norrfjärden
Bergsviken
Hortlax
Blåsmark
Hemmingsmark
Svensbyn
Långnäs
Lillpite
Pite
Piteå
Rönnskär
Jävre
Bondskallarna
Stensnäret
Lill-Råbben
Bergön
Bergöns Bomhamn
Piteå havsbad
Piteå Havsbads Camping
Hägnsbole
Piteå Golfklubb
Piteå Golfbana
Piteå Golfrestaurang
Piteå Golfbanan
Piteå Golfbanans Restaurang
Piteå Golfbanans Klubbhus
Piteå Golfbanans Parkering
Piteå Golfbanans Driving Range
Piteå Golfbanans Putting Green
Piteå Golfbanans Chipping Green
Piteå Golfbanans Bunkrar
Piteå Golfbanans Vattenhinder
Piteå Golfbanans Träd
Piteå Golfbanans Buskar
Piteå Golfbanans Gräsytor
Piteå Golfbanans Stigar
Piteå Golfbanans Skyltar
Piteå Golfbanans Flaggstänger
Piteå Golfbanans Hål
Piteå Golfbanans Tees
Piteå Golfbanans Greener
Piteå Golfbanans Fairways
Piteå Golfbanans Rough
Piteå Golfbanans Out of Bounds
Piteå Golfbanans Penalty Areas
Piteå Golfbanans Lateral Water Hazards
Piteå Golfbanans Water Hazards
Piteå Golfbanans Ground Under Repair
Piteå Golfbanans Obstructions
Piteå Golfbanans Immovable Obstructions
Piteå Golfbanans Movable Obstructions
Piteå Golfbanans Boundaries
Piteå Golfbanans Out of Bounds Markers
Piteå Golfbanans Penalty Area Markers
Piteå Golfbanans Lateral Water Hazard Markers
Piteå Golfbanans Water Hazard Markers
Piteå Golfbanans Ground Under Repair Markers
Piteå Golfbanans Obstruction Markers
Piteå Golfbanans Immovable Obstruction Markers
Piteå Golfbanans Movable Obstruction Markers
Piteå Golfbanans Boundary Markers

I enlighet med vattendirektivet (förordning 2004:660) fastställer Sveriges fem vattenmyndigheter ekologisk- och kemiskstatus för landets sjöar och vattendrag i sina förvaltningsplaner. Samtidigt fastställes också vilken miljökvalitetsnorm (MKN) som ska uppnås i våra vatten. Generellt skall Miljökvalitetsnormen god status uppnås i kommunens alla inlands- och kustvatten där inte normen uppnås idag. Det gäller både ekologisk- och ytvattenkemisk status. I vatten som uppnår MKN får vattenkvaliteten inte försämras.

I figur 3:10 visar ekologisk status i kommunens vatten. De flesta av våra vatten uppnår idag inte MKN och orsaken är i de flesta fall förhöjda halter av näringsämnen. För de vatten som idag inte når normen måste åtgärder vidtas för att minska belastningen av näringsämnen.

Figur 3:10. Tillståndet i Piteås vattendrag, sjöar och kustvatten.

Ekologisk status

- Hög status
- God status
- Måttlig status
- Otillfredsställande status
- Dålig status

Vad gäller ytvattenkemisk status så uppnår inga av våra vatten idag MKN. Det beror på förhöjda halter av bland annat kvicksilver och TBDE. Det finns då undantag från MKN och undantagen kan bestå i tidsfrist eller mindre stränga krav. Tidsfrist ges om det möjligt att nå normen men det tar längre tid och mindre stränga krav sätts om bakgrunds- eller naturligahalt överstiger EU:s krav. Förutom dessa ämnen så uppnår de flesta av kommunens vatten MKN.

Burstfjärden, Haraholmsfjärden, Davids stenar

Undantag:

- Tidsfrist till 2027 för ekologisk status
- Tidsfrist till 2027 för dioxiner och dioxinlika föreningar
- Mindre stränga krav för bromerade difenyleter (TBDE) och kvicksilver (Hg) och dess föreningar

Inrefjärden

Undantag:

- Tidsfrist till 2027 för ekologisk status
- Tidsfrist till 2027 för dioxiner och dioxinlika föreningar
- Tidsfrist till 2027 för antracen
- Mindre stränga krav för bromerade difenyleter (TBDE) och kvicksilver (Hg) och dess föreningar

Mjoöfjärden, Bärtnäsfjärden, Harrbäcksfjärden, Storfjärden

Undantag:

- Tidsfrist till 2027 för dioxiner och dioxinlika föreningar
- Mindre stränga krav för bromerade difenyleter (TBDE) och kvicksilver (Hg) och dess föreningar

Nördfjärden, Rävahavet, Håkansöfjärden, Brändöfjärden, Bastafjärden

Undantag:

- Tidsfrist till 2039 för ekologisk status
- Tidsfrist till 2027 för dioxiner och dioxinlika föreningar
- Mindre stränga krav för bromerade difenyleter (TBDE) och kvicksilver (Hg) och dess föreningar

Förutom vattendirektivet så omfattas våra vatten av ytterligare krav som är gemensamma för EU:s medlemsstater. Havsmiljödirektivet som införlivades hösten 2010 omfattar alla marina vatten inom EU. Havsmiljödirektivet innebär att medlemsländerna ska definiera och bedöma miljöstatusen i sina marina vatten och sedan utveckla program för övervakning och eventuella åtgärder. I kustzonen överlappar vattendirektivet och havsmiljödirektivet varandra.

4. VINDKRAFTENS FÖRUTSÄTTNINGAR I PITEÅ

4.1 Vindresursen nationellt och i Piteå

Utbyggnadsmål

Riksdagen har beslutat om en planeringsram för vindkraft. Det innebär att samhällsplaneringen, exempelvis i kommunernas översiktsplaner, ska skapa förutsättningar för en utbyggnad av vindkraft.

Vindförhållanden

Energimyndigheten genomförde 2011 en vindkartläggning av Sverige. Delar av den redovisas i figur 6:1-2. Det blåser generellt bäst på havet, i fjällvärlden och längs kusten. Vindhastigheterna är högre över Götaland och Svealand än i Norrlands inland. De sämsta vindenergierna finns i skogslandets dalgångar. Årsmedelvindar redovisas vid en höjd av 100 meter ovan mark.

Vindkartläggning finns också för högre höjder och generellt kan sägas att ju högre upp man kommer desto mer blåser det.

Piteå kommun har valt att utgå ifrån 100 m ovan mark, dels för att Energimyndigheten baserar sina utpekanden av riksintresse för vindbruk på 100 meter ovan mark, dels för att många andra kommuner, t.ex. Skellefteå kommun, använder sig av samma höjd. I samband med revideringen som nu genomförs kan konstateras att mycket högre vindkraftverk efterfrågas. Därför möjliggör revideringen etablering av storskalig högre vindkraftverk västerom skogslandskapet.

Vindförhållanden i Piteå

Vindförhållandena i Piteå framgår av figur 6:2. Som framgår av figuren finns det goda vindförhållanden i delar av skogslandet i Piteå kommun.

I Piteå kommun finns sju områden av riksintresse för vindbruk inom skogslandskapet och ett område i havet.

Projektörer av vindkraft i kommunen har genomfört vindmätningar, främst i markbygdenområdet. Inledningsvis har mätningarna skett i befintliga master, men de senaste åren har mätningar också gjorts i särskilda master som är upp till 150 meter höga. Därtill kan vindförhållandena vid befintliga vindkraftverk ge ytterligare information om vindförhållande.

4.2 Allmänt om vindkraft

Teknik

Vind är en energikälla som människan har använt under lång tid. Längs Norrlandskusten var väderkvarnarna få, men handeln med segelfartyg var omfattande. Idag är vindkraften en energikälla på tillväxt i hela världen.

Vindenergin varierar med vindens hastighet, varaktighet och lufttemperatur. Jordytans skrovlighet, vegetation och byggnader bromsar vinden. Generellt blåser det mer och jämnare högre upp från marken. Utvecklingen av vindkraftverk går mot allt högre verk.

De vindkraftverk som byggs idag är så kallade horisontalaxlade verk, som består av ett torn, rotor med rotorblad och en generator. Tornet är av stål eller betong, medan vingarna normalt tillverkas av lätt kompositmaterial. Fundamentet, där tornet är för ankrat, är gjutet i betong.

Med höjd över marken avses den högsta höjd som anordningen uppnår, inklusive mast eller torn. Diametern på vindturbinen beräknas på den största cirkel som turbinen beskriver runt sin axel. Navhöjd är höjden från marken till rotorns axel.

Vindenergin förs över från vindkraftverkets rotorblad via en axel till en generator där den omvandlas till elektricitet, som efter transformering till rätt spänning och frekvens levereras ut via nätet.

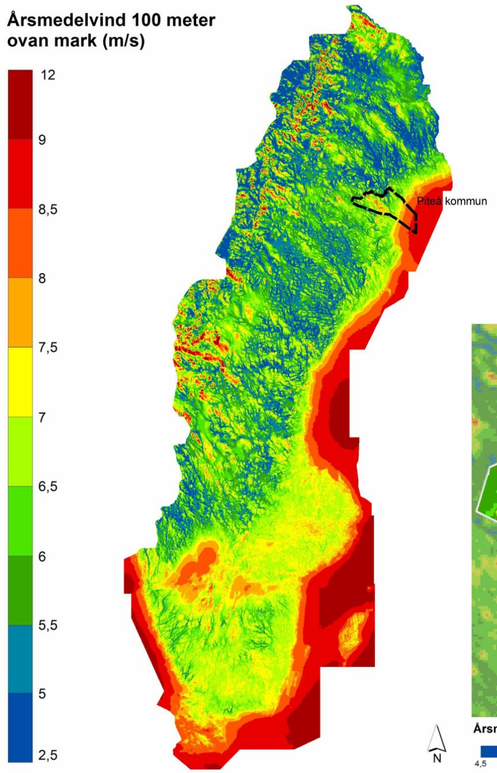

Figur 4:1 Beräknad årsmedelvind 100 meter ovan mark för hela Sverige.

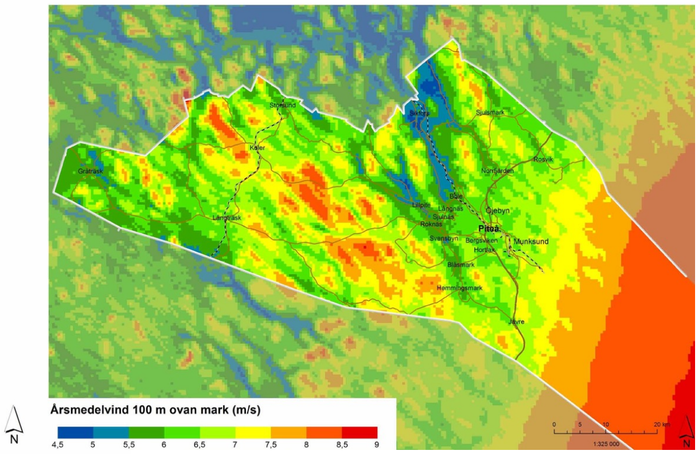

Figur 4:2 Beräknad årsmedelvind 100 meter ovan mark

4.3 Behov av infrastruktur

Elanslutning

Kostnaderna för elanslutning och eldistribution är viktiga delar av en vindkraftanläggnings totalekonomi, särskilt i norra Sverige där nätet är glest och det är långt till slutkunder. Nätanslutningsfrågorna är av stor betydelse vid vindbruksplanering.

Vindkraftsintressenter behöver i ett tidigt skede utreda möjligheten att ansluta till det lokala nätet via den som har nätkoncessionen i området, alternativt att ansluta till det regionala nätet via den som har linjekoncessionen.

Distributionsledningar anläggs i luften eller grävs ner i marken.

Förstärkning av stamnätet

Med en kraftfull utbyggnad av vindkraft i norra Norden ökar kraven på de svenska stamnäten. Begränsad överföringskapacitet ställer också krav på ökad samkörning mellan olika produktionsslag.

Transporter på väg

Till varje vindkraftverk behövs en väganslutning som klarar de transporter som behövs för vindkraftverkets uppförande, drift och underhåll.

Ökning av tunga transporter förväntas, i synnerhet under uppbyggnadsskedet, vilket ställer högre krav på det allmänna vägnätet. De massor och vindkraftverksdelar som krävs för att uppföra ett enskilt vindkraftverk kan i dagsläget kräva upp till 300 tunga transporter. Av dessa utgörs cirka en tredjedel av vindkraftverksdelar, och två tredjedelar av massor. Det innebär att en maximal utbyggnad av landbaserad vindkraft enligt vindbruksplanen teoretiskt kan alstra sammanlagt över 400 000 transporter.

I de tillstånd som hittills prövats i kommunen transporteras vindkraftverksdelar främst via båt, vilket innebär att dessa transporter utgår från Piteå hamn. Massor bryts oftare relativt nära etableringsområdet. Transport av massor kan således utgöra relativt mindre belastning på det allmänna vägnätet samt få mindre konsekvenser för de tätbebyggda områdena närmare kusten.

Förutom underhållsåtgärder på grund av avsevärt ökat slitage på vägar kommer förstärkningsåtgärder och breddning av broar att krävas. Åtgärder för att höja trafiksäkerheten genom byar och vid bebyggelse kommer vara av mycket stor vikt.

Det är angeläget att samråd och samverkan etableras mellan exploatör, Trafikverket och kommunen och trafikmätningar bör ske före och under utbyggnad.

Skogsbruket i kommunen innebär att det finns ett omfattande skogsbilvägsnät. Detta vägnät består av enskilda vägar som till största delen ägs och förvaltas av SCA och Sveaskog. Skogsbilvägnätet förmodas kunna nyttjas även för vindkraften. Befintliga skogsvägar behöver vanligtvis förstärkas samt breddas och rätas, och vägnätet behöver normalt kompletteras med storleksordningen 500 meter ny väg per vindkraftverk.

Transporter på järnväg

Järnvägen passerar inom tillåtlighetsområdet och transport av vissa delar till vindkraftverk via järnväg skulle kunna ske. Transport via järnväg försvåras av att alla delar inte ryms inom lastprofilen. Om järnvägen ska kunna användas för transport av vissa delar till vindkraftverk krävs en utbyggnad av bangården i Långträsk eller Koler. Transport med lastbil kommer då att ske i nära anslutning till bostäder.

Sjöfart

Transporter av delar till vindkraftverken sker med båt till Piteå hamn. Det finns ett konstaterat behov av investeringar i hamnen, och Piteå Hamn planerar i dagsläget en utökning av bl.a. lagringsytor och kajens kapacitet.

Täkter

För vindkraftverkens fundament, uppställningsplatser och anslutande vägnät finns behov av grus och sand av olika kvaliteter. Särskilt för stora etableringar är detta angeläget att ta med i planeringen. Massorna bör tas ut så nära etableringsområ det som möjligt för att minska belastningen på det allmänna vägnätet och klimatpåverkan. Vissa av de massor som används vid uppställningsplatserna kan återanvändas, vilket bör ske i så stor utsträckning som möjligt.

4.4 Storlek och prövningsförfarande

Vilka krav som ställs i samband med byggande av vindkraftverk beror på verkens storlek och antal.

Se gällande lagstiftning i Miljöbalken och dess författningssamling för information om vilka lagar och processer som reglerar prövning och tillstånd för etablering av vindkraftsverk.

4.5 Vindkraft i Piteå

I dagsläget år 2023 finns ca 500 vindkraftverk i Piteå kommun.

4.6 Vindkraften som tillväxtfaktor

Vindkraftens ekonomiska påverkan på människor och näringsliv ser olika ut i olika områden. I områden med låga förvärvsfrekvenser och långa pendlingsavstånd till arbete kan vindkraften tillföra ett värde. I andra typer av miljöer där värden för turistnäringen är stora och det är acceptabelt nära till arbetstillfällen, kan påverkan på näringsliv och arbetsmarknad av vindkraftsetablering vara negativ. Detta gäller exempelvis betydande delar av kusten och skärgården.

Transport av rotorblad på väg. Foto: Alexi Kostibas, "Windmill Blade on I-35"

5. VINDKRAFTENS PÅVERKAN PÅ LANDSKAPET OCH DESS RESURSER

5.1 Förnybar elproduktion

Vindkraften kan, genom att ersätta annan elproduktion, begränsa ekologisk påverkan på den lokala och globala miljön. Den största miljönyttan uppnås när vindkraften ersätter energi från fossilbaserade bränslen, men vindkraften innebär också miljö nyttor jämfört med vattenkraft (betydligt mindre yta påverkas) och kärnkraft (inget bränsle behöver utvinnas, transporteras eller förvaras). Spåren i landskapet till kommande generationer efter avslutad vindkraft är förhållandevis små.

5.2 Kontinuerlig påverkan

Vindkraftsutbyggnad i stor skala utgör en ständig påverkan på landskapet. Kraftverkens rörelser skiftar över tid och påverkar landskapet på olika sätt men de finns alltid där och utgör en påverkan på landskapet.

5.3 Direkt och indirekt arealpåverkan

Direkt arealbehov av vindkraftverk och följdverksamheter

Vindkraftens direkta påverkan på landskapet sker genom den fysiska etableringen med fundament, vägar och kraftledningar. Ett modernt vindkraftverk tar i anspråk en yta på minst 300 kvadratmeter för vindkraftverket och dess fundament, en uppställningsplats på ca 3000-6000 kvadratmeter och storleksordningen 500 meter ny anslutningsväg.

Placeras vindkraftverket i skogsterräng behövs också avverkning runt verket på ytterligare ca en halv till en hektar. Det innebär att vindkraften påverkar drygt en hektar mark per vindkraftverk. Därtill kommer anslutande kraftledningar, som inom vindkraftanläggningen normalt förläggs i mark, men för den vidare distributionen normalt går som luftledning, vilket innebär nya eller breddade kraftledningsgator. Längden och bredden på dessa kraftledningsgator beror på var närmaste lämplig anslutningspunkt finns, och spänningsnivå.

Vindkraftens direkta markanspråk inklusive följdverksamheter är i storleksordningen någon hektar. Vindkraftens direkta markpåverkan är också möjligt att relativt enkelt återställa till tidigare markanvändning när vindkraften tjänat ut, med endast små spår i terrängen.

Vindkraftens indirekta arealbehov

Vindkraftens indirekta arealbehov är svårare att definiera och beror helt av vilken alternativ mark- eller vattenanvändning som vindkraften relateras till.

Vindkraftverk kan påverka radio och telekommunikationer. Möjlighet till samordning av telemaster och vindkraftetablering kan ha flera fördelar. Genom att montera vindmätningsutrustning på befintliga master kan noggrannare vindmätningar göras i området, vilket ger bättre information för mer detaljerade produktionskalkyler och val av vindkraftverk. Arealpåverkan kan minska om t ex tillfartsvägar kan samordnas.

För allmänna vägar och järnvägar innebär vindkraft ett skyddsavstånd motsvarande verkets total höjd, vilket för ett 200 meter högt vindkraftverk blir 12 hektar.

Vindkraftverk kan genom att de tar vind från varandra inte placeras nära varandra, utan kräver ett minimiavstånd om 3-5 rotordiametrar.

Inkluderas all yta där vindkraftverket eller någon följdverksamhet är synlig blir den påverkade ytan mycket stor. Påverkan på landskapsbilden behandlas i nästa avsnitt.

5.4 Människors upplevelse av vindkraft

Människors uppfattning av vindkraftverk

Landskapets karaktär förändras med vindkraftetableringar vilket påverkar den som betraktar landskapet. Vindkraftverk kan uppfattas mycket olika av olika människor. En del uppfattar vindkraftverk som främmande ingrepp i landskapsbilden och ser dem som störande, fula och onaturliga. Människors nyttjande av naturen inskränks då naturlandskap förändras till industrilandskap. Några uppfattar vindkraftverken som anläggningar som tillför landskapet en ny dimension och ser dem som miljövänliga, nödvändiga och effektiva. Vissa kopplar vindkraftverken till den nytta de gör, för miljön och ekonomiskt för bygden, och accepterar därmed påverkan på landskapsbilden.

Oavsett inställning utgör vindkraftverk starkt dominerande inslag i landskapsbilden på grund av kraftverkens storlek, bladens rörlighet och varningsbelysning.

Vindkraftens landskapspåverkan dagtid

Teknikutvecklingen inom vindkraftbranschen går mot allt större och högre vindkraftverk. De verk som planeras i Piteå kommun har idag vanligtvis en totalhöjd på över 200 meter. Vindkraftverk kom mer därför att kunna ses på stora avstånd från öppna platser i det omgivande landskapet. Stora verk innebär dock ofta en fördel då antalet verk kan reduceras samt att rotationshastigheten blir lägre och därmed kan ge ett mera harmoniskt intryck. Enligt transportstyrelsens föreskrifter behöver vindkraftverk med totalhöjd över 45 m markeras med vit färg för att synas under dagtid.

Hur vindkraften påverkar landskapsbilden beror på verkens storlek, antal, utformning, konstruktion, synbarhet och betraktelsesavstånd.

De flesta vindkraftverk har idag en likartad konstruktion med horisontell axel och trebladig rotor, men avvikelser förekommer och teknikutveckling pågår bland annat avseende vertikalaxlade verk, som ger ett helt annat intryck.

Fler vindkraftverk ger större landskapspåverkan än färre, men inte i proportion till antalet. Sett från en utblickspunkt är det närmast synliga verket det mest dominerande och verk som tillkommer i bakgrunden ger betydligt mindre påverkan.

Den visuella landskapspåverkan beror på hur väl anläggningen harmoniserar med landskapet. Begreppen dominans, kontrast och samverkan kan användas för att förstå samspelet med landskapet.

Vindkraftverkens inbördes positioner har betydelse för hur vindkraftparken påverkar landskapet. En vindkraftanläggning som följer såväl naturgivna som kulturskapade stråk i landskapet kan upplevas som mer harmonisk.

Vindkraftsparker som begränsas till väl definierade terrängformationer ger tydlighet för betraktaren och uppfattas som ett mindre intrång än vindkraftsparker som helt överordnas naturgivna formationer, naturliga gränser och namngivna landskap.

Vindkraftverk som syns på nära håll i ett småbrutet jordbruks eller skogslandskap kommer att **dominera** landskapsbilden, medan vindkraftverk på längre avstånd i ett stort obrutet landskap kan upp fattas som mindre dominerande. För en enskild utblickspunkt påverkas vindkraftverkens dominans av vilka andra objekt som finns i närheten. Byggnader, enskilda stora träd och en trafikerad väg är exempel på sådant som kan göra vindkraftverken mindre synbara. Vindkraftverkens dominans påverkas också av avståndet.

Kontrast handlar om anläggningens förmåga att smälta in i landskapet. I ett ålderdomligt landskap, t.ex opåverkade skogs- och kulturmiljöer, blir kontrasten med vindkraftverken stor jämfört med områden med stor sentida påverkan, som E4-stråket eller Smurfit Kappa-fabriken i Piteå. Kontrasten upplevs också något mindre med ett storskaligt skogsbruk än med opåverkade skogsmiljöer.

Samverkan kan uppstå om det finns samband mellan särskilda anläggningar, som genom sin karaktär kan sägas samverka med en vindkraftetablering. Exempel är nyetableringar av vindkraftverk i närheten av befintliga vindkraftverk och i

närheten av industriområden. Samverkan kan även upplevas mellan gårdsvindkraftverk och ett aktivt jordbruk.

Nedanstående avståndsgränser är ungefärliga och baseras på vindkraftverk med en totalhöjd av 150 m.

- Inom närzonen (på upp till ca 4 km avstånd) uppfattas synliga vindkraftverk som dominerande element i landskapet.
- I mellanzonen (ca 4 - 8 km) varierar synlig heten beroende på landskapets karaktär. Över öppna partier blir verken väl synliga, men det är svårt att uppfatta deras storlek.
- I fjärrzonen, 8 - 15 km, kommer vindkraftverken att bli väl synliga från öppna partier, men landskapsformerna minskar dominansen.
- På avstånd längre än 15 km uppfattas vindkraftverken som små företeelser vid horisonten.
- På ca 40 km avstånd kommer ett 150 m högt verk att ligga helt bakom horisontlinjen, men kan ändå bli synligt om man har kikare och en fri vy från en högt belägen utblickspunkt.

Vissa utblicksriktningar upplevs känsligare än andra. Vindkraftverk i synfältet mot vackra utsikter och mot söderväster upplevs mera negativt än vindkraftverk bakom skog och i nordlig riktning. Ett stort avstånd till kusten är viktigt från visuell synpunkt, särskilt med tanke på riksintresset för det rörliga friluftslivet. Ett stort avstånd till kusten betyder att omfattande grunda kustnära områden behöver undantas från vindkraft. Samtidigt kan natur- och friluftsupplevelsen i kustområdet värnas.

Synligheten beror på faktorer som verkens storlek, antal verk, parkens utformning, betraktarens höjd över havet, väderförhållanden etc. Andra viktiga aspekter är hur stor del av horisonten som påverkas av anläggningen, om det finns flera anläggningar i synfältet samt att vissa kustlandskap kräver särskilt stor hänsyn. När det gäller utblickar mot havet har olika kommuner och myndigheter angivit olika riktvärden för när landskapspåverkan blir påtaglig. I Skåne anges att vindkraftsparker normalt inte bör uppföras närmare kusten än 8 km, samma avstånd har också använts i vindbruksplanen för Karlskrona. I Riksantikvarieämbetets studie från 2003 anges 15 km som skyddavstånd från värdekärnor.

När det gäller vindkraftens synbarhet på stora avstånd bör också beaktas att möjligheten att se vindkraftverk och deras rörelse är beroende av siktlängden och av kontrasten mellan vindkraftverken och himlen bakom.

Se kapitel 2 *Landskapet- en gemensam resurs.*

Vindkraftens landskapspåverkan nattetid

På natten påverkar vindkraften landskapsbilden genom de varningslampor som krävs för flygsäkerheten. Enligt gällande hindermarkeringsbestämmelser behöver höga vindkraftverk utmärkas med belysning för att synas vid gryning, skymning och nattetid för luftfarten. Lampan ska sitta på vindkrafttornets högsta punkt, vilket vanligtvis är ovanpå generatorhuset.

5.5 Hälsa och säkerhet

Nedisning och risk för iskast är en påtaglig risk i kallt klimat och regleras vanligtvis i tillståndsprocessen.

Säkerhetsfrågorna uppmärksammas i samband med föreskriven egenkontroll enligt miljöbalken och följs upp i tillsynen.

Det är verksamhetsutövarens ansvar att se till att allmänheten inte utsätts för risker Det kan ske genom att verk automatiskt stängs av och genom skyltning.

Vindkraftverk över Roknäs, Sjulnäs och Infjärden. Bild Maria Fäldt.

6. METOD FÖR AVGRÄNSNING AV VINDKRAFTOMRÅDEN

6.1 Utgångspunkter

Syftet med vindbruksplanen är att peka ut områden med goda förutsättningar för vindkraft där andra utvecklingsintressen är få, samtidigt som områden där vindkraft inte går eller är svår att förena med andra intressen ska tydliggöras.

Områdesanalysen bygger på en tankemodell enligt figur 8:1 där kommunens yta ses som en gemensam resurs, vilken kan användas på olika sätt, med funktionsspecialisering eller mångbruk, med aktivt, utvecklande nyttjande av landskapet eller ett passivt, förvaltande nyttjande av landskapet. Ett mångbruk eftersträvas, men en funktionsspecialisering kan i vissa fall motiveras för att uppnå rationella verksamheter eller för att kunna utveckla och stärka olika verksamheter i olika områden. Vindkraften kommer under sin drifttid att innebära ett aktivt nyttjande av landskapet som både förändrar och dominerar landskapet, medan vissa välbevarade kultur- eller naturlandskap befinner sig på andra änden av axeln, med förvaltande och landskapsorienterat nyttjande, ofta med mångbruk.

6.2 Områdesindelning

Med detta tankesätt som grund har en geografisk analys genomförts i syfte att dela in kommunens yta i lämpliga och olämpliga områden avseende etablering av storskalig vindkraft.

Med storskalig vindkraft menas etableringar som har en sådan omfattning att de är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt bilagan till Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899), dvs ett eller fler vindkraftverk högre än 50 meter.

Områdena är översiktligt avgränsade för användning i översiktlig planering. Inom lämpliga och möjliga områden finns mindre eller större ytor där vindkraft inte kan komma i fråga med hänsyn till restriktioner som rör totalförsvarets intressen, när miljö och säkerhet eller starka kultur- eller naturmiljöintressen. Inom olämpliga områden kan också finnas enstaka platser där en mindre etablering, vindkraftverk med en totalhöjd av max 50 meter, kan vara acceptabel med hänsyn till den lokala närmiljön.

6.3 Kriterier och steg i analysen

Den geografiska analysen har genomförts i flera steg utifrån kända och tillgängliga data. Kriterierna som använts i analysen redovisas under respektive analyssteg.

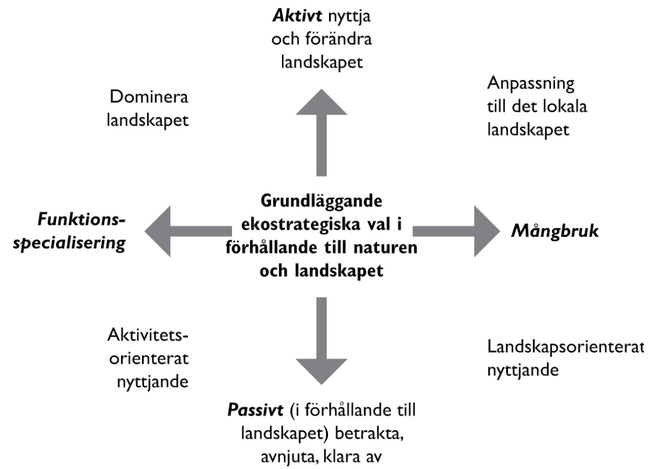

Figur 6:1 Den ekostrategiska begreppsramen som legat till grund för områdesbedömningarna. (Bengt Schibbye 2010 efter Kent Sandell, 2000)

Steg 0 - Vindförhållanden

Utgångspunkten är Energimyndighetens vindkartering från 2011 (100 m ovan mark) samt Energimyndighetens utpekade områden av riksintresse för vindkraft.

- Medelvind vid 100 meters höjd (Beräknade värden från Energimyndigheten).
- Områden av riksintresse för vindbruk (Ej värderade av länsstyrelsen).

Ingen detaljhänsyn till höjdläget och höjdkurvor har tagits vid utpekande av lämpliga områden. De taljerade utredningar av vindförhållanden måste alltid utföras.

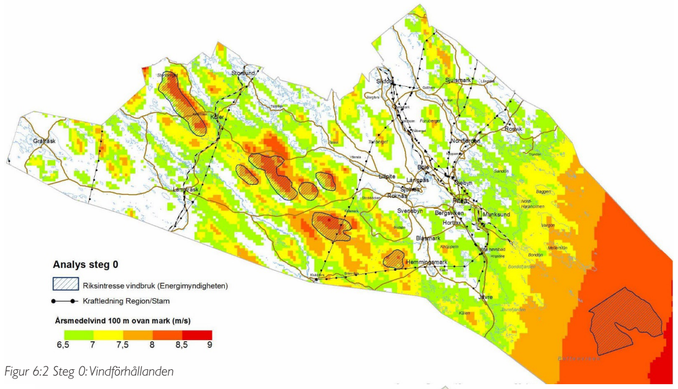

Figur 6:2 Steg 0: Vindförhållanden

Steg 1 - Natur- och kulturvärden samt försvarsintressen

Områden som undantas från storskalig vindkraftsexploatering utgörs av områden med höga natur- och kulturvärden samt försvarsintressen enligt nedan:

Skyddad natur

- Naturreservat med skyddsavstånd 1000 m.
- Pågående reservatsbildning med skyddsavstånd 1000 m.
- Djurskyddsområden.
- Biotopskydd.
- Områden med naturvårdsavtal.
- Områden i VMI föreslagna att skyddas - ingår i myrskyddsplan.

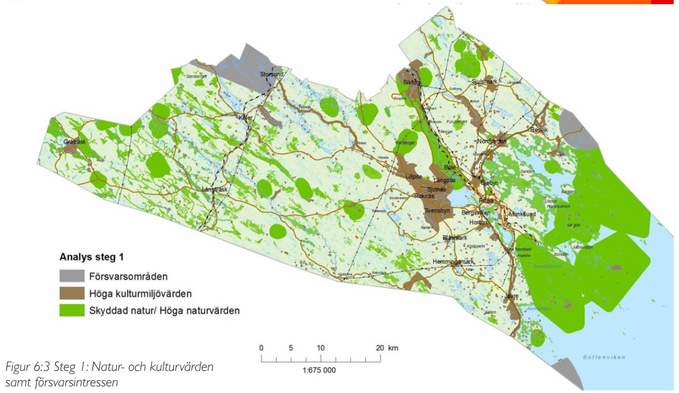

Figur 6:3 Steg 1: Natur- och kulturvärden samt försvarsintressen

Riksintressen/Natura 2000

- Riksintresse natur
- Riksintresse natura 2000
- Natura 2000 inkl Åbyälven, Byskeälven, Piteälven

Övriga områden med höga naturvärden

- Utdrag ur kommunens naturdatabas för naturvärden klass 1-3
- Viktiga områden för fiskreproduktion
- Örnrevir med konstaterad häckning
- Våtmarksinventeringen VMI klass 1 och 2
- Områden av reservatsklass enligt Länsstyrelsen
- Nyckelbiotoper
- Sumpskogar klass 1 och 2
- Större sjöar och vattendrag med skyddsavstånd på 100 meter

Kulturmiljövärden

- Riksintresse för kulturmiljövärden
- Bevarandevärda odlingslandskap enligt läns styrelsen klass 1 och 2
- Områden utpekade i Länsstyrelsens kulturmiljöprogram
- Områden utpekade i Piteå kommuns kulturmiljöprogram
- Kulturhistoriska lämningar och fornlämningar
- Värdefulla vägmiljöer

Kända försvarsintressen

Varje etablering måste samrådas med försvaret.

- Radarzoner
- Skjutfältszoner
- Flygzoner

Steg 2 - Friluftsliv och rennäring

Följande områden har undantagits från storskalig exploatering för vindkraft:

- Riksintressen för friluftsliv och kustturism samt rennäring. I redovisningen ingår förslag till ny tolkning av riksintresse för friluftsliv.
- Besöksmål beskrivna i Piteå kommuns Natur- och kulturguide (NKG).
- Friluftsområden - Särskilt värdefulla områden för friluftslivet utifrån NKG.
- Urval av områden för anläggningsfiske.
- Turbåtsfarleder.
- Vandringsleder från NKG.
- Områden utpekade i översiktsplan stadsbygd och landsbygd för rekreation/närströv.
- Områden utpekade för besöksnäring (numrerade) i enkätstudie till landskapsanalys.

Steg 3 - Bebyggelse

Följande har undantagits från storskalig vindkraftsetablering:

- Bebodda fastigheter utifrån fastighetsregistret (FIR) samt folkbokföringsregistret (KIR) dvs fastighet. där person är skriven + skyddsavstånd på 1000 meter
- Fritidsfastigheter (Typkod 221 från FIR) + skyddsavstånd 1000 meter.
- Bebyggelseområden från översiktsplan.
- Observera att arrendetomter och fritidsbostäder där fastigheten är klassad som jordbruksfastighet inte kommer med i denna redovisning.

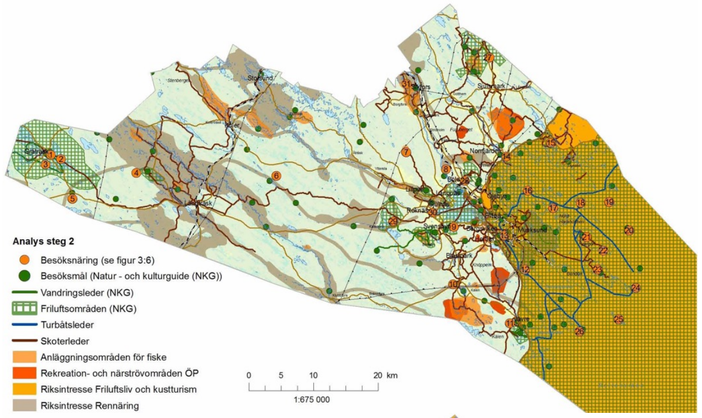

Figur 6:4 Steg 2: Friluftsliv och rennäring

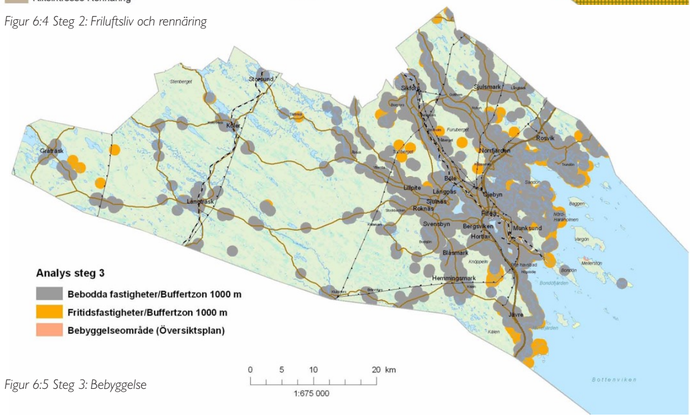

Figur 6:5 Steg 3: Bebyggelse

Steg 4 - Infrastruktur

Riksintresse för sjöfart, farleder och farledskorridorer samt hamnområden har undantagits för storskalig vindkraftsetablering.

Vindkraft är inte heller möjligt i omedelbar närhet till övriga riksintressen för infrastruktur som väg, järnväg och kraftledningar men kan vara möjligt i anslutning till dessa. Motiveringen till det är att områdena redan är ianspråktagna.

Steg 5 - Landskapets visuella tålighet

Landskapets visuella tålighet för vindkraft är indelad i två klasser utifrån Landskapsanalysen. Den visuella tåligheten är hög i skogsbygden och det kustnära skogslandskapet. Övriga områden är inte lämpliga för storskalig vindkraftsetablering.

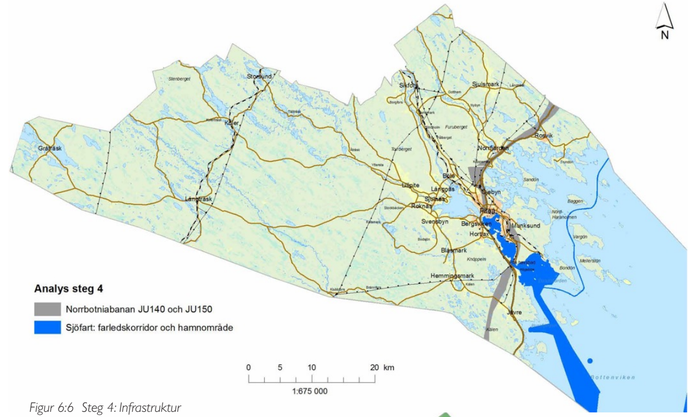

Figur 6:6 Steg 4: Infrastruktur

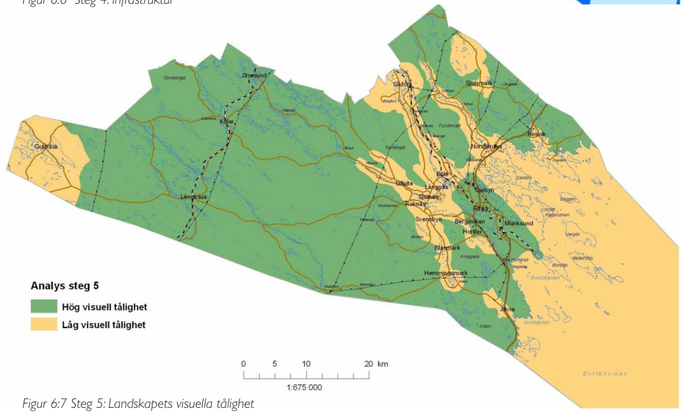

Figur 6:7 Steg 5: Landskapets visuella tålighet

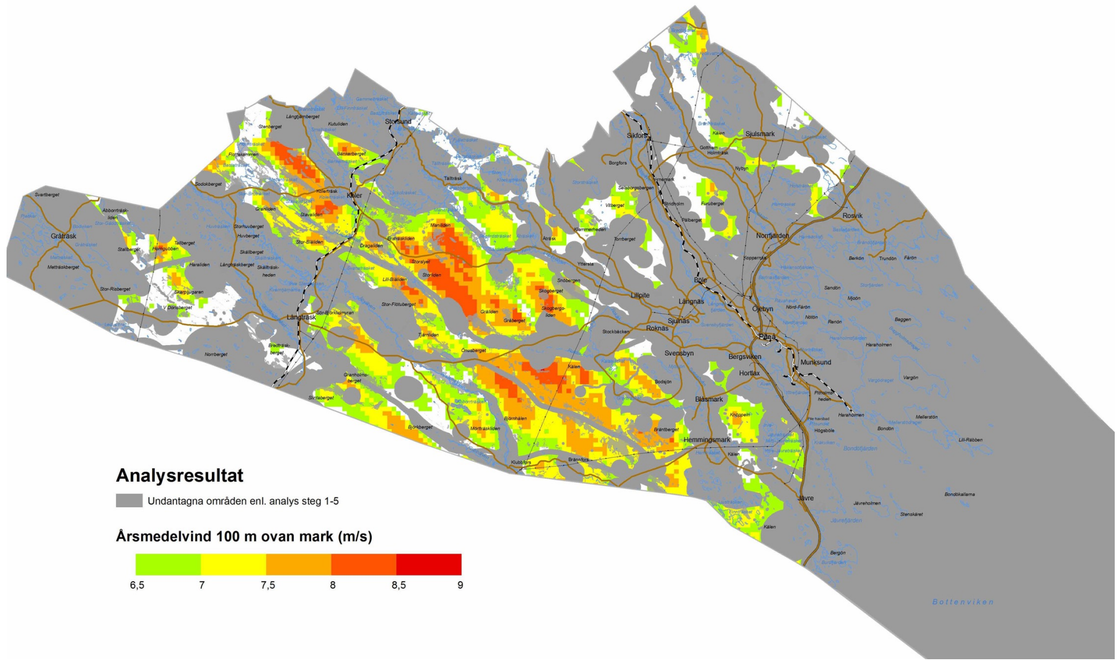

Figur 6:8 Analysresultat

6.4 Analysresultat

Resultatet av den geografiska analysen redovisas i figur 8:8. De områden som undantagits genom analysens olika steg redovisas i mörkt grå. Relevanta områden att pröva för etablering av vindkraft visas genom de beräknade vindförhållandena enligt Energimyndighetens vindkartering.

De största ytorna som enligt analysen är lämpliga för prövning av vindkraft finns i skogsbygden och det kustnära skogslandskapets södra delar. Dessa landskap innehåller områden med goda vindförhållanden, hög visuell tålighet och få motstående intressen. De utgörs av höjdsträckningarna som går från Blåsmark och Hemmingsmark i sydost och sträcker sig genom kommunen i nordvästlig riktning upp mot gränserna till Arvidsjaurs och Älvsbyns kommuner. Motstående intressen överlagrar varandra framför allt i dalgångarna. Åbyälvens, Rokåns och Lillpiteälvens dalgångar löper genom landskapet och delar upp de mera sammanhängande höjdplatåerna lämpade för prövning av vindkraft.

Resterande delar av det kustnära skogslandskapet, odlingsbygden och skärgården har bedömts vara mindre lämpliga att pröva för vindkraft, företrädesvis på grund av högre befolkningstäthet och de intressen som följer därav. Dessa landskap har också generellt låg visuell tålighet och högre natur- och kulturvärden. I det kustnära skogslandskapet återfinns dock ett antal mindre områden av olika storlek vilka bedöms möjliga för prövning av vindkraft.

6.5 Från analys till områdsindelning

Den geografiska analysen har efter bearbetning och generalisering resulterat i en områdesindelning. Indelningen baseras på analysresultatet sammanvägt med mer detaljerad lokal kunskap om naturgeografiska förhållanden. Varje område har klassats som antingen lämpligt eller olämpligt för vindkraftetablering. Områdenas indelning och klassning är gjorda utifrån ett markanvändningsperspektiv kopplat till de värden som finns i de konkreta geografiska områdena.

Därefter har följande aspekter, utan koppling till platsen eller området i sig, vägts in i bedömningen:

- Piteå kommuns framställan till regeringen om tillåtlighetsprövning för vindkraft i Markbygden.
- Piteå kommuns tillstyrkan till att tillåtlighet meddelas.
- Piteå kommuns antagande av planprogram för vindkraft på Tärnas grund och Klockgrundet.
- Samhällsekonomiska aspekter.
- Förmodad minskad klimatpåverkan.

Läs mer om dessa aspekter i Del 1 Vindbruksplan, kapitel 1.

6.6 Områdesklasser

Fyra klasser som avser etablering av vindkraft inom kommunen har därmed kunnat avgränsas. Områdena benämns:

- Områden med tillstånd för vindkraft
- Lämpliga områden för vindkraft (klass L)
- Lämpliga områden med maxhöjd 150 m (klass LH)
- Olämpliga områden för vindkraft (klass O).

I en kommuntäckande vindbruksplan blir områdesindelningen översiktlig. Områdesavgränsningarna får inte ses som skarpa gränser. I samband med prövning av vindkraftsetableringar tas fördjupad kunskap fram. Det kan innebära nya ställningstaganden i förhållande till den kunskap som ligger till grund för denna plan. Inom utpekade områden kan finnas delområden som är olämpliga för vindkraft. På samma sätt kan det inom olämpliga områden finnas mindre delområden där bedömning om etablering av vindkraft är möjlig och där omprövning kan göras som följd av fördjupade kunskaper om områdena.

Områdesindelningen redovisas i figur 6:9. Områdesklasserna och samtliga områden beskrivs närmare i kapitel 7.

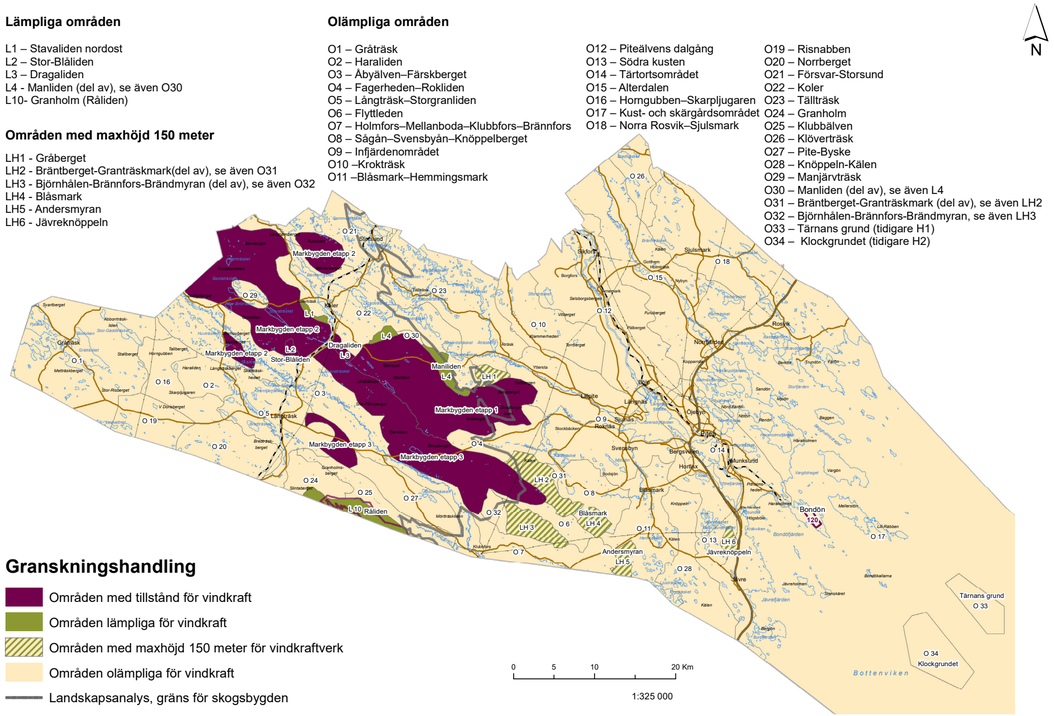

Figur 6:9 Områdesindelning

7. Områdesbeskrivningar

Detta kapitel beskriver områdesklasserna från kartan på vidstående sida. Varje numrerat delområde beskrivs också kortfattat. Under rubriken 'Särskilt att beakta' beskrivs vad som särskilt behöver beaktas för respektive område.

Samtliga 'Olämpliga områden' beskrivs kortfattat med de särskilda skäl som gör att området bedömts som olämpligt för storskalig vindkraftsetablering.

För att samtliga aspekter ska bli beaktade i områdesbeskrivningarna har följande checklista använts: Vindförhållanden, Riksintressen, Försvarsintressen, Natur- och kulturvärden, Rennäring, Friluftsliv, Andra näringar, Bebyggelse, Landskap, Visuell påverkan, och Speciellt beaktansvärt.

Områdesklassningens utgångspunkt är, som tidigare nämnts, etablering av storskalig vindkraft.

Inom området finns delområden som utgör riksintresse för vindbruk som är lämpliga för vindkraftsetablering. Området innehåller också delområden med till vindkraft motstående intressen. Dessa områden kräver förstärkt hänsyn. Se Figur 9.1.

Området ligger i huvudsak inom det område som pekades ut som utredningsområde för vindbruk i Översiktsplan Landsbygden 2007. Området ligger inom Skogsbygden. Byskeälven, Lillpiteälvens, Piteälvens och Åbyälvens dalgångar passerar genom området, varav Byskeälven, Piteälven och Åbyälven utgör Natura 2000-områden. Inom området finns flera naturreservat, större obrutna skogsområden, våtmarksområden av högsta värde samt försvarsintressen. Hela Etapp 2 och delar av Etapp 3 ligger inom MSA-ytan för Arvidsjaurs flygplats.

Särskilt att beakta för delområden lämpliga för vindkraft:

- Hänsyn till bebyggelse i Långträsk, Stor-Granliden, Finnliden, Önusberg och Kalamark.
- Hänsyn till konstaterade örnrevir samt indikationer.
- Riksintresse för totalförsvaret. Tidigt samråd med Försvarsmakten krävs pga närheten till väderradar.
- Hänsyn till riksintresse för rennäring.
- Hänsyn till delområden med biotopskydd och naturvärden.
- Hänsyn till sammanvägt landskapsbildsmässigt intrång och behov av stråk av genomsläpplighet i nord-sydlig riktning.
- Hänsyn till värdefull kulturmiljö i Fagerheden.
- Hänsyn till Natura 2000-områdena Byskeälven, Piteälven och Åbyälven.
- Samråd med Arvidsjaur kommun krävs.
- Samråd med Arvidsjaurs Flygplats krävs.

7.1 Villkorad tillåtlighet för Markbygden Vind AB

Regeringen lämnade 2010 Markbygden Vind AB tillåtlighet inom området, 45 000 ha, för uppförande av upp till 1101 vindkraftverk.

Tillstånd enligt miljöbalken, en mer detaljerad prövning, har lämnats för ett flertal vindkraftsetableringar i Markbygden.

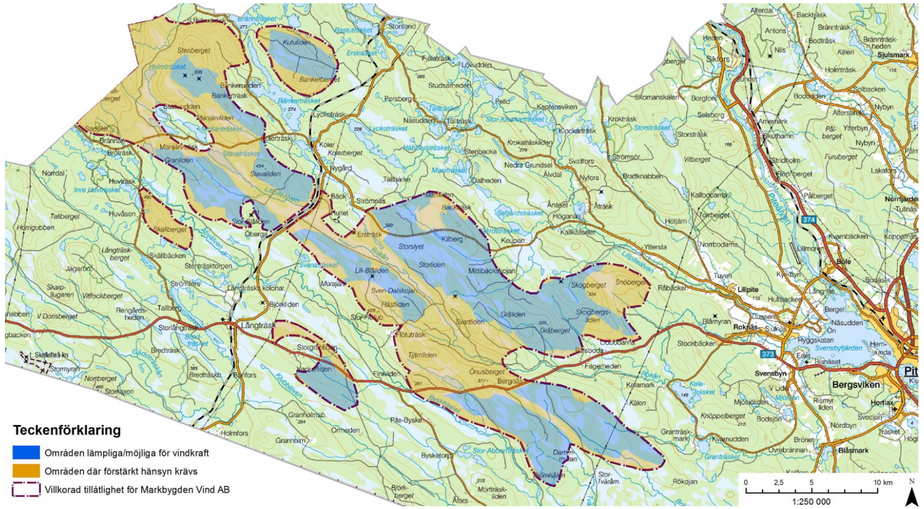

Figur 7:1 Detaljstudie av Villkorad tillåtlighet Markbygden Vind AB - lämpliga/möjliga områden och områden där förstärkt hänsyn krävs.

Särskilt att beakta för delområden med förstärkt hänsyn

- Hänsyn till bebyggelse i Storgranliden och Bänkerudden som inte bör få vindkraft i alla riktningar.
- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i Bastaudden, Bergbacka, Brännan, Bröträsk, Bänker- träsk, Fagerheden, Långträsk, Koler, Kolerträsk, Manjärv, Manjärvträsk, Manträsk, Pålsboda/Lidbodarna, Strömnäs, Södra Brännträsk, Yttersta, Önusberg.
- Hänsyn till konstaterade örnrevir samt indikationer.
- Hänsyn till Natura 2000-områdena Piteälven och Åbyälven.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Huvåsen, Nasaleden, Roka viltvatten, Svartlidenkojan, Åbyälven samt naturreservaten.
- Hänsyn till naturreservaten Dubblabergen, Lill-Flötuberget, Rokliden, Sodokberget och Svartliden.
- Hänsyn till värdefulla kulturmiljöer i Björkheden, Fagerheden, Ersträsk, Ersträsk gammeltomter, lämningar efter Kristinavägen, väg och bymiljö i och kring Flötuträsk, Lyckoträsket, Strömnäs by samt Lillpitedalens riksintresse för kulturmiljövården.
- Riksintresse för totalförsvaret.
- Hänsyn till riksintresse för rennäring.
- Samråd med Arvidsjaur kommun krävs.
- Hänsyn till karaktärsbergen Bänkerberget, Dubblabergen, Lillflötuberget, Långtjärnberget, Skällberget och Snöbergen.
- Hänsyn till Natura 2000-områdena Byskeälven, Piteälven och Åbyälven.
- Hänsyn till reproducerande bestånd av flodpärlmussla i Lillpiteälven.
- Hänsyn till värdefulla naturområden med naturskogar, opåverkade våtmarker, fågelsjöar samt rödlistade/ovanliga växt- och djurarter.
- Hänsyn till goda jakt- och fiskemöjligheter.
- Hänsyn till upplevelse- och besöksvärden knutna till de naturreservat och skyddade naturskogar samt till de delar av Dubblabergens ekopark som ligger i Arvidsjaurs kommun i anslutning till området Villkorad tillåtlighet för Markbygdens Vind AB.
- Hänsyn till Stor-Huvbergets övervintringsplatser för kräldjur.
- Samråd med Arvidsjaurs Flygplats krävs.

7.2 Lämpliga områden (klass L)

'Lämpliga områden' är områden där vindkraft i första hand bör etableras. Konflikter med andra kända intressen inom dessa områden är förhållandevis få. Inom 'Lämpliga områden' prioriteras vindkraft framför andra intressen. Det medför konsekvenser för landskapsbild och friluftslivet och att etablering av fritidshus försvåras.

'Lämpliga områden' för vindkraftsetablering är områden med goda vindförhållanden. De har i huvudsak medelvindar på mer än 7,0 meter per se kund på 100 meters höjd.

'Lämpliga områden' finns inom landskapskaraktärerna Skogsbygden och Kustnära skogslandskapet där den visuella tåligheten bedömts som hög. Landskapets nyttjande i dessa områden utgörs idag av skogsbruk, rennäring och friluftsliv.

'Lämpliga områden' har avgränsats så att bebodda fastigheter eller fritidsfastigheter inte finns inom de utpekade områdena. Jordbruksfastigheter som används som fritidshus och andra ospecificerade byggnader kan finnas inom områdena.

Elva 'Lämpliga områden' har pekats ut med en sammanlagd yta av 13 400 ha.

L 1 – Stavaliden nordost

Areal: 2,6 km²
Årsmedelvind: 6,5–8,0 m/s på 100 m höjd

Området beläget inom Skogsbygden och gränsar i söder till utredningsområde för vindkraft (ÖP 2007) samt tillåtligheten. Området ligger ca 1 km söder/sydväst om bebyggelseområden Koler, Kolerträsk och Björkheden. Inom området finns några våtmarksområden med VMI-klass 3. Området ligger inom MSA-ytan för Arvidsjaurs Flygplats.

Särskilt att beakta:

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i Strömnäs, Kolerträsk och Koler.
- Hänsyn till rörliga friluftslivet och värdefull kulturmiljö i Strömnäs och Lyckoträsket.
- Hänsyn till värdefulla kulturmiljöer i Koler, Björkheden och Strömnäs.
- Samråd med Arvidsjaurs Flygplats krävs.

L 2 – Stor-Blåliden

Areal: 2 km²
Årsmedelvind: 6,6–7,7 m/s på 100 m höjd

Området, beläget inom Skogsbygden, ligger inom ett av de större sammanhängande orörda / ostörda områdena som finns på fastlandet i kommunen. Området ligger inom ÖP 2007. Områdets södra och östra del berörs av ett naturskogsområde samt ett våtmarksområde med VMI-klass 3. Området ligger inom MSA-ytan för Arvidsjaurs Flygplats. Tillstånd för en vindkraftspark omfattande 8 vindkraftverk finns inom området.

Särskilt att beakta

- Hänsyn till riksintresse rennäring.
- Hänsyn till ospecificerade byggnader i söder.
- Hänsyn till naturvärden i naturskog och våtmark.
- Samråd med Arvidsjaurs Flygplats krävs.

L 3 – Dragaliden

Areal: 2,3 km²
Årsmedelvind: 6,7–7,8 m/s på 100 m höjd

Området, beläget inom Skogsbygden, ligger innanför utredningsområde för vindkraft i ÖP Landsbygden 2007. Befintlig park på 12 verk inom området.
Våtmarker med VMI-klass 1 finns i området.

Särskilt att beakta

- Hänsyn tas till bebodda fastigheter/fritidshus Strömnäs by, norr om området.
- Hänsyn tas till höga kulturmiljövärden och besökspunkt för rörliga friluftslivet, Strömnäs by.
- Hänsyn till riksintresse för rennäringen söder om området.

L 4 – Maniliden – Lövberget, se även O30

Areal: 15 km²
Årsmedelvind: 6,3–8,3 m/s på 100 m höjd

Området är beläget inom Skogsbygden och delvis inom utredningsområde för vindkraft. I söder gränsar området till tillåtligheten.

I samband med revideringen har delar av området konstaterats olämpligt för vindkraft. Därav hänvisning till O30.

Keupan ligger ca 1,5 km öster om området. Området i och omkring Keupan är av riksintresse för rennäringen.

Strömnäs by ligger cirka 2 km väster om området, med flera bebodda fastigheter och höga kulturmiljövärden.

Eventuell vindkraftsetablering i delar av området kolliderar med totalförsvarets intressen. Våtmarker med VMI-klass 3 och 4 finns i området.

Fornlämningsområdet kring sjön Lyckoträsk (kommunens kulturmiljöprogram) ligger cirka 500 meter norr om området.

Särskilt att beakta

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus och kulturmiljövärden i Strömnäs.
- Hänsyn till bebyggelsen och boende i Keupan.
- Hänsyn till riksintresse för rennäring norr om området.
- Hänsyn till totalförsvarets intressen i delar av området. Tidigt samråd med Försvarsmakten krävs pga. närheten till väderradar.

LH 1 Områden max 150 m – Gråberget

Areal: 7 km²
Årsmedelvind: 6,5–7,6 m/s på 100 m höjd

Området är beläget inom Skogsbygden. Mindre delar ligger inom riksintresse för vindbruk och har medelvindar över 7 m/s.

Landskapet öster om skogslandskapet (kustnära skogslandskapet och odlingsbygden) har en större känslighet för vindkraft med tanke på både visuella intryck och störningar från hindersbelysning för boende.

Området sträcker sig i öster nära intill och omger delvis Skogberget och Snöbergen. Dessa har höga landskaps-, natur,- och friluftsvärden och är karaktäristiska landmärken från bl a Lillpite, Yttersta men också på längre avstånd där Skogberget är ett av bergen man blickar in mot från kusten, t ex över Svensbyfjärden och från delar av Bölebyn.

Den närliggande Kalahatten är ett annat av dessa karaktärsberg och också ett kalottberg samt ett välbesökt utflyktsmål/friluftsområde. Roklidens naturreservat ligger söder om området. Flera nyckelbiotoper och mindre naturskogsobjekt med höga naturvärden finns spritt i området. Den visuella påverkan på Infjärden blir påtaglig/ kraftig om området exploateras.

Särskilt att beakta

- Hänsyn till visuell påverkan på Infjärdenområdet.
- Hänsyn till Snöbergens naturområde norr om området.
- Hänsyn till Kalahattens friluftsområde öster om området.
- Hänsyn till riksintresse för kulturmiljövården – Lillpitedalen.
- Hänsyn till riksintresse för rennäring öster och söder om området.
- Indikation på örnrevir.
- Tidigt samråd med Försvarsmakten krävs pga. närheten till väderradar.

LH3 Områden max 150 m– Björnhålen – Brännfors – Brändmyran. Se även O32

Areal: 36 km²
Årsmedelvind: 6,2–7,8 m/s på 100 m höjd

Området ligger cirka 1 respektive 2 km norr om byarna Brännfors och Klubbfors. Dryga 2 km öster om området ligger Mellanbodas kolonatområde. Området gränsar i väster mot tillåtligheten.

I samband med revideringen har delar av området konstaterats olämpligt för vindkraft. Därav hänvisning till O32

Landskapet öster om skogslandskapet (kustnära skogslandskapet och odlingsbygden) har en större känslighet för vindkraft med tanke på både visuella intryck och störningar från hindersbelysning för boende.

Många vattendrag och dalgångar skär igenom landskapet. Vattendragen och tjärnarna i området ingår i Natura 2000-området Åbyälven. Området berörs av flera stora våtmarksområden med VMI-klass 3 och 4 samt i liten del klass 2. Nyckelbiotoper och naturskogspartier finns spritt i området.

Särskilt att beakta

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i Mellanboda, Klubbfors och Brännfors.
- Hänsyn till behov av stråk av genomsläpplighet i nord-sydlig riktning.
- Hänsyn till riksintresse rennäring.
- Hänsyn till nyckelbiotoper och naturskogspartier med naturvärden. Hänsyn till ett biotopskydd och Natura 2000 – Åbyälven.
- Tidigt samråd med Försvarsmakten krävs pga. närheten till väderradar.

LH2 Områden max 150 m – Granträskmark. Se även O31

Areal: 28 km²
Årsmedelvind: 6,4–8,4 m/s på 100 m höjd

Området, beläget inom Skogsbygden och Kustnära skogslandskapet ligger rakt i sydväst från och nära Kalahatten. Området utgör närområde till byarna Kalamark och Granträskmark. Området berörs av ett flertal våtmarksområden med VMI-klass 3 och 4. Nyckelbiotoper och naturskogspartier finns spritt i området.

I samband med revideringen har delar av området konstaterats olämpligt för vindkraft. Därav hänvisning till O31.

Landskapet öster om skogslandskapet (kustnära skogslandskapet och odlingsbygden) har en större

känslighet för vindkraft med tanke på både visuella intryck och störningar från hindersbelysning för boende.

Område med riksintresse för vindbruk finns inom området.

Särskilt att beakta:

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i Fagerheden, Kalamark och Granträskmark.
- Hänsyn till behov av tillgängliga stråk och uppdelning av genomsläpplighet i nord-sydlig riktning.
- Hänsyn till sammanvägt landskapsbildsmässigt intrång p g a mycket stor areal.
- Hänsyn till rörliga friluftslivet vid Kalahatten, Nötmyrbodarna och Eliasleden.
- Hänsyn till riksintresse rennäring.
- Hänsyn till nyckelbiotoper och områden med naturvärden.
- Hänsyn till värdefull kulturmiljö, Fagerheden, norr om området.
- Hänsyn till totalförsvarets intressen i delar av området. Tidigt samråd med Försvarsmakten krävs pga närheten till väderradar.
- Samråd med Östra Kikkejaure sameby.

LH 4 Område max 150m – Blåsmark

Areal: 9 km²

Årsmedelvind: 6,2–7,9 m/s på 100 m höjd

Området, beläget inom Kustnära skogslandskapet, ligger söder om Bräntberget, nära byarna Hemmingsmark och Blåsmark. Området bildar fond i sydväst för byn Blåsmark. Området berörs av ett par våtmarksområden med VMI-klass 2 som delvis sträcker sig in i området. Ett par nyckelbiotoper finns i den östra delen.

Landskapet öster om skogslandskapet (kustnära skogslandskapet och odlingsbygden) har en större känslighet för vindkraft med tanke på både visuella intryck och störningar från hindersbelysning för boende.

Område med riksintresse för vindbruk finns inom området. Området ligger delvis innanför och del vis utanför utredningsområde för vindkraft i ÖP Landsbygden 2007.

Särskilt att beakta

- Hänsyn till bebyggelsen i Hemmingsmark och Blåsmark.
- Hänsyn till kulturmiljö vid Bodhällorna.
- Hänsyn till värdefulla kulturlandskap och -miljöer i Blåsmark, Hemmingsmark och Mellanboda.
- Hänsyn till riksintresse för rennäring söder och sydost om området.
- Hänsyn till flera små naturvärdesobjekt och våtmarker inom området.
- Hänsyn till totalförsvarets intressen i delar av området. Tidigt samråd med Försvarsmakten krävs pga närheten till väderradar.

Vy mot området från Hemmingsmark (Foto: Piteå kommun

LH 5 Område max 150 m – Andersmyran

Areal: 8 km²

Årsmedelvind: 6,9–7,6 m/s på 100 m höjd

Området, beläget inom kustnära skogslandskapet, ligger innanför utredningsområde för vindkraft. Ett våtmarksområden med VMI-klass 4 sträcker sig in i området. Några hög klassiga nyckelbiotoper finns spritt i området.

Landskapet öster om skogslandskapet (kustnära skogslandskapet och odlingsbygden) har en större känslighet för vindkraft med tanke på både visuella intryck och störningar från hindersbelysning för boende.

Området gränsar mot Skellefteå kommun och sammanfaller med ett område inom Skellefteå kommun som pekats ut som lämpligt för vindkraft.

Särskilt att beakta:

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i Mellanboda och Holmfors samt till Hemmingsmark med omnejd.
- Hänsyn till ospecificerade byggnader i områdets närhet.
- Hänsyn till värdefulla kulturlandskap och -miljöer i Hemmingsmark och Mellanboda.
- Hänsyn till område för rekreation och närströvområde enligt ÖP Landsbygden 2007 i öster.
- Hänsyn till rennäringen norr och väster om området, Mellanboda kolonatområde.
- Samråd med Skellefteå kommun krävs.
- Hänsyn till delområden med naturvärden inom området.
- Hänsyn till totalförsvarets intressen i delar av området. Tidigt samråd med Försvarsmakten krävs pga. närheten till väderradar.

L 10 – Granholm

Areal: 20 km²

Årsmedelvind: 6,3–7,8 m/s på 100 m höjd

Området beläget inom Skogsbygden. Ett aktivt kungsörnsrevir sträcker sig in i området och indikationer på ytterligare ett revir finns. Mindre vattendrag tillhörande Natura 2000 för Åbyälven passerar igenom området. Ett större naturskogsområde med höga naturvärden finns direkt norr om området. Naturskogsområdet har klassats av Länsstyrelsen som utredningsobjekt reservatsbildning.

Området gränsar mot Skellefteå kommun och sammanfaller delvis med ett område inom Skellefteå kommun som pekats ut som lämpligt för vindkraft.

Särskilt att beakta:

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i Holmfors och Granholm.
- Hänsyn till rennäringsintresset i väster.
- Hänsyn till aktivt örnrevir och indikationer.
- Hänsyn till höga naturvärden, Stor-Slintamyran, VMI, klass 2.
- Hänsyn till Natura 2000 områden för Åbyälven
- Hänsyn till totalförsvarets intressen i delar av området.
- Samråd med Skellefteå kommun krävs.

LH6 Område max 150m – Jävreknöppeln

Areal: 4,5 km²

Årsmedelvind: 6,6–7,0 m/s på 100 m höjd

Området ligger kust och skärgårdsnära inom Kustnära skogslandskapet, strax väster om E4:an ca 2 km norr om Jävre. Avståndet till bebyggelse kring Jävreträsket och Högsböle är cirka 1,7 respektive 1,2 km.

Landskapet öster om skogslandskapet (kustnära skogslandskapet och odlingsbygden) har en större känslighet för vindkraft med tanke på både visuella intryck och störningar från hindersbelysning för boende.

Välbesökta, stora skärgårds-/naturreservat strax öster om området. Dessa reservat omfattar även riksintresse natur och riksintresse Natura 2000. Området gränsar i öster mot riksintresse friluftsliv. Områdets västra del ligger inom Norrbotniabanans korridor (JU 140). Etablering inom korridoren kan ej komma till innan järnvägens exakta dragning är fastställd.

Särskilt att beakta

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i Jävre, kring Jävreträsket samt ut över kust och skärgård. Påverkan på bebyggelsen bör särskilt utredas.
- Hänsyn till riksintresse för rennäring söder och nordväst om området.
- Hänsyn till riksintresse infrastruktur, E4 och Norrbotniabanans korridor.
- Hänsyn till värdefulla kulturlandskap i Jävre.
- Viss risk för skada på riksintresse för totalförsvaret. Tidigt samråd med Försvarsmakten krävs.

7.3 Olämpliga områden (klass O)

Vindkraftsetablering inom Olämpliga områden bedöms stå i strid med god resurshushållning. I dessa områden finns starka motstående intressen såsom riksintressen eller kommunala intressen. Det kan vara höga natur och kulturmiljövärden eller värden för friluftslivet, försvarsintressen eller rennäring. Det kan också vara områden som bedöms ha låg visuell tålighet för vindkraftsetableringar.

Följande områden bedöms som olämpliga för storskalig vindkraftetablering.

O 1 – Gråträsk

Området ligger inom Mellanbygden som kännetecknas av småskaligt, småbrutet, kuperat eller starkt böljande terräng med hög komplexitet. Landskapskaraktären har låg visuell tålighet gentemot nya landskapselement.

Särskilda skäl

- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-områdena Byskeälven och Åbyälven.
- Naturreservaten Luobbalheden, Trollberget, Norrdal och Vinterberget ligger i området. Flera av dessa är Natura 2000-områden och av riksintresse. I reservaten finns naturstigar, eldplatser mm.
- Betydelsefull knutpunkt när silvermalmen från Nasafjället skulle ner till kusten. Vandringsled med skyltning om kulturlämningar i området kring Tjautjer.
- Nasaleden. Luobbalhedens naturreservat med stigar och eldstad. Vandringsled med skyltning om kulturlämningar i området kring Tjautjer.
- Två konstaterade örnrevir.
- Många större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter ur natur- eller kultursynpunkt eller för rörliga friluftslivet, bl a Trolleden, Norrdal, Trolltjärnen, Luobbalheden och Gråträsk by.
- Låg visuell tålighet för vindkraft

O 2 – Haraliden

Området ligger inom Skogsbygden och inom ett sammanhängande orört område.

Särskilda skäl

- Inom området finns ett sammanhängande orört område.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Byskeälven.
- Naturreservatet Haraliden som även är Natura 2000-område och av riksintresse ligger här. I reservatet finns naturstigar, eldplatser mm.
- Närhet till Haralidens naturreservat med vissa anordningar för friluftslivet.
- Skarpljugaren utreds för eventuell reservatsbildning
- Besökspunkt/-område för rörliga friluftslivet, Långträskberget och Vitflocksberget. Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur- eller friluftsliv, bl a Skarpljugaren som är botaniskt intressant och det närliggande Haralidens naturreservat.
- Riksintresse för rennäringen.
- Indikation på örnrevir.

O 3 – Åbyälven

Området beläget inom Skogsbygden. Området ligger inom ett sammanhängande orört område som i väster gränsar mot Dubblabergens ekopark. Inom området finns Lill-Huvberget och Sodokbergets naturreservat.

Särskilda skäl

- Åbyälvens dalgång passerar genom området. Sjöarna och vattendragen ingår i Natura 2000-området Åbyälven och Byskeälven.
- Naturreservatet Lill-Flötuberget som även är Natura 2000-områden och av riksintresse ligger i området. I reservatet finns naturstigar, eldplatser mm.
- Tre konstaterade örnrevir.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Huvåsen, Åbyälven, Lill-Flötubergets naturreservat och de nya reservaten Lill-Huvberget och Sodokberget.
- Besökspunkt för rörliga friluftslivet.
- Delar av området inom sammanhängande orört område.
- Bebyggelse i Finnliden (som inte bör få industriell vindkraft i alla riktningar?).
- Riksintresse för rennäringen.

O 4 – Fagerheden-Rokliden

Området är beläget inom Kustnära skogslandskapet.

Särskilda skäl

- Rokåns dalgång passerar genom området.
- Roklidens naturreservat är även Natura 2000-områden. I reservatet finns naturstigar, eldplatser mm.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, rinnande vattendrag, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Nasaleden och Roklidens naturreservat.
- Områden med riksintresse för rennäringen.
- Bebodda fastigheter/fritidshus i Fagerheden.

O 5 – Långträsk

Området är beläget inom Skogsbygden. Genom Stor-Långträsket sträcker sig en intressant åsformation med höga geovetenskapliga värden.

Särskilda skäl

- Vattendragen och sjöarna i området tillhör Natura 2000-områdena Åbyälven och Byskeälven.
- Konstaterat örnrevir.
- Flera större värdefulla naturområden med opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Bebyggelsen i Långträsk och Storgranliden med omnejd som inte bör få industriell vindkraft i alla riktningar.
- Riksintresse för rennäringen.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Stor-Långträsket.

O 6 – Flyttleden

Området är beläget inom Skogsbygden och Skogsnära kustlandskapet. Mindre del av området utgör riksintresse för vindbruk.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäringen, flyttled.
- Bebyggda fastigheter/fritidshus i Mellanboda.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Åbyälven. Några värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.

O 7 – Holmfors-Mellanboda

Området är beläget inom Kustnära skogslandskapet.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäringen.
- Bebyggelse i Klubbfors, Brännfors, Holmfors och Mellanboda.

- Område med höga kulturmiljövärden, Mellanboda kolonatområde, och gammalt kulturlandskap Åbyälvens dalgång.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Åbyälven.
- Några värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Hänsyn till rörliga friluftslivet, Kvarnholmen.

Lillpiteälven vid Stavaliden (Foto: Piteå kommun

O 8 – Sågån – Svensbyån

Området är beläget inom Kustnära skogslandskapet och delvis inom utredningsområde för vind kraft i ÖP Landsbygden 2007.

Flera nyckelbiotoper och mindre naturskogsobjekt finns spritt i området. Bebodda fastigheter och fritidshusområden öster, väster och söder om om rådet. Om området pekas ut får de bebodda fast igheterna och fritidshusen i söder vindkraft i alla riktningar. Den visuella påverkan på Infjärdenom rådet skulle bli påtaglig/kraftig.

Området har närhet till värdefullt utflyktsmål och utblickspunkt samt 64 vid Mjösjöliden/Eliasgrottan och 67 söder om området. Området har flera populära vandringsleder

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäringen
- Bebyggelse i Granträskmark, Kalamark, Stockbäcken, Bodsjön, Svensbyn och Blåsmark.
- Besökspunkt för rörliga friluftslivet, Kälbodarna.
- Påtaglig visuell påverkan på Infjärdenområdet.
- Några värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.

O 9 – Infjärdenområdet

Området är beläget inom Odlingslandskapet. Landskapskaraktären kännetecknas av ett flackt eller svagt böljande landskap. Infjärden följer Lillpite älvens dalgång och är ett välskött odlingslandskap med hög komplexitet där bebyggelsen i huvudsak är placerad längs byavägen och odlingsmarkerna ligger samlade. Den utgör en småskalig kulturmiljö där åkerfälten och beteshagar varvas med åkerholmar och enstaka gårdar, ekonomibyggnader och villor. Detta skapar ett gemytligt landskap där utblickarna är korta på grund av den höga komplexiteten i landskapet. Odlingslandskapet har låg visuell tålighet gentemot nya landskapselement. Infjärden kantas av karaktäristiska kalottberg som Snöbergen, Skogberget och Kalahatten. Dessa ut gör markör mellan olika landskapstyper och är landmärken och orienteringspunkter synliga från stora delar av kommunen. Kalottbergen har höga geologiska värden där topparna är utflyktsmål och utkikspunkter med storslagen utsikt över odlingslandskapet och ner till kusten.

Särskilda skäl

- Riksintresse för kulturmiljövården, Lillpitedalen.
- Större delen av området ingår i länsstyrelsens bevarandeplan för odlingslandskap.
- Riksintresse för rennäringen.
- Koncentration av bebyggelse, byarna Svensbyn, Roknäs, Sjulnäs, Långnäs, Lillpite och Yttersta.
- Många viktiga friluftsområden.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Kalahatten, Gölaberget, Bröstfallen, Snöbergen, Vallsberget, Svensbyliden, Svensbyfjärden och Eliasleden.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar och odlingsmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter. Flera viktiga landmärken. Låg visuell tålighet.

O 10 – Krokträsk

Området är beläget inom Kustnära skogslandkapet.

Särskilda skäl

- Inom orört område.
- Naturreservaten Torrbergstjärn och Ludenhatten ligger i området. I reservaten finns naturstigar, eldplatser, fiskemöjligheter mm.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Piteälven.
- Ett konstaterat örnrevir.
- Flera större värdefulla naturområden i en värdetrakt med naturskog, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.

- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Torrbergstjärns och Ludenhattens naturreservat.
- Bebyggelse i Krokträsk m fl byar.
- Gränsar i norr mot Älvsbyns kommun och byn Granträsk.

O 11 – Blåsmark-Hemmingsmark

Området är beläget inom landskapskaraktären Odlingslandskapet. Läs mer om det karakteristiska för Odlingsbygden under Infjärdenområdet.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäring, flyttled.
- Koncentration av bebyggelse, Blåsmark och Hemmingsmark.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Många fiskesjöar med anläggningar i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a många fiskesjöar, Igeltjärnsberget, Hemträsket.
- Låg visuell tålighet för vindkraft.

O 12 – Piteälvens dalgång

Området har landskapskaraktärerna Odlingslandskapet i södra delen och Mellanbygden i norra delen. Piteälven och dess biflöden tillhör Natura 2000- området Piteälven. Piteälven är en av fyra nationalälvar i landet.

Särskilda skäl

- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Piteälven som är en av landets fyra nationalälvar och av riksintresse för naturvård.
- Floxen och naturreservatet Forstjärnberget är också Natura 2000-områden av riksintresse. I naturreservatet finns naturstigar, eldplatser mm.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Riksintresse för rennäringen
- Riksintresse infrastruktur, järnväg.
- Koncentration av bebyggelse, Böle, Stridholm, Arnemark, Selsborg, Borgfors och Sikfors.
- Många fiskesjöar och rinnande vatten med anläggningar i området.
- Mycket goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Sikfors, Stryckholmen och Floxen.
- Höga kulturmiljövärden med bl a byggnadsminnen.
- Låg visuell tålighet för vindkraft.

O 13 – Södra kusten

Området har landskapskaraktären Odlingsbygden i Jävre med omnejd och i övrigt kustnära skogslandskapet.

Arkeologistigen är ett välbesökt område med flera stigar, anordningar och utsiktspunkter.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäring, flyttled.
- Riksintresse för kulturmiljövården, Arkeologistigen, Jävre.
- Riksintresse för infrastruktur, väg, järnväg.
- Koncentration av bebyggelse, Jävre och delar av Hortlax och Bergsviken.
- Stor visuell påverkan ut mot kust och skärgård.
- Flera värdefulla besökspunkter tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Arkeologistigen, Jävre.
- Låg visuell tålighet för vindkraft.
- Några värdefulla naturområden med naturskog och rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.

O 14 – Tätortsområdet

Landskapskaraktären för området har benämnts Tätortslandskap. Den visuella tåligheten mot nya landskapselement kan vara hög men koncentrationen av bebyggelse gör att lokalisering av storskalig vindkraft i området är olämpligt.

Särskilda skäl

- Flera områden med riksintresse för kulturmiljövården.
- Riksintresse friluftsliv.
- Riksintresse kustturism.
- Koncentration av bebyggelse, Piteå centralort, Bergsviken, Hortlax, Munksund och Öjebyn.
- Nedre delen av Piteälven som är nationalälv och riksintresse för naturvård berörs till viss del.
- Sandängesstrandens naturreservat ligger i området.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, fågelrika sjöar, våtmarker och odlingsmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiskemöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Lomtjärn, Fingermanholmen, Furunäset, Öjeby kyrkstad, Pite havsbad, Sandängesstrandens naturreservat .

O 15 – Alterdalen

Området är beläget inom landskapskaraktären Odlingslandskapet. Läs mer om det karakteristiska för Odlingsbygden under Infjärdenområdet. Den visuella tåligheten för vindkraftverk är låg.

Området domineras i hela sin sträckning av Alterälven och dess dalgång. I dalgången finns flera områden som är identifierade i värdeklass 3 och 5. Området har flera vatten som nyttjas för sportfiske. Mindre orört område, Furuberget, finns inom området.

Särskilda skäl

- Alterälvens dalgång passerar genom området.
- Koncentration av bebyggelse, Norrfjärden, Lakafors, Nybyn, och Holmträsk.
- Flera värdefulla kulturmiljöer, Kopparnäs, Håkansön & Sandlabygden och Alterdalen.
- Floxen och naturreservatet Forstjärnberget är Natura 2000-områden av riksintresse. I naturreservatet finns naturstigar, eldplatser mm.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar och fjärdar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Flera fiskesjöar och rinnande vatten med anläggningar i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter för friluftslivet/besöksnäringen, Alterälven, Altersbruk, Ottergården, Råbergen, Sladan, Malberget, Tetberget, Furuberget m fl.
- Låg visuell tålighet för vindkraft.
- Riksintresse rennäring.

O 16 – Horngubben – Skarpljugaren

Området beläget inom Skogsbygden och delvis innanför utredningsområde för vindkraft i ÖP Landsbygden 2007.

Inom området finns ett sammanhängande ostört område och närhet till konstaterat örnrevir samt indikationer på ytterligare örnrevir berör området. Skarpljugaren innehåller kalkberggrund och har extremt artrik flora med många orkidéer. Området är väldigt kuperat och är lämpligt för friluftsliv, flera utflyktsmål inom området.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäring.
- Konstaterat örnrevir.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Byskeälven.
- Närhet till Haralidens naturreservat där det finns anordningar för friluftslivet.
- Skarpljugaren har klassats av Länsstyrelsen som utredningsobjekt för reservatsbildning
- Flera värdefulla naturområden med naturskog, artrika våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bland annat Skarpljugaren som är botaniskt intressant och det närliggande Haralidens naturreservat.
- Hög koncentration av forn- och kulturhistoriska lämningar.

O 17 – Kust- och skärgårdsområdet

Landskapskaraktären benämns Skärgården. Skärgården med sin låga komplexitet har låg visuell tålighet för vindkraft.

I havet finns ett område med riksintresse för vindbruk. Området har medelvindar på mer än 7,0 m/s och inåt land över 6,5 m/s .

I skärgården finns ostördheten, den obrutna horisonten och havets skiftningar. Värden som grundlägger upplevelsen av öppenhet, frihet, rymd och tidlöshet. Det nordliga läget ger oss ljusa sommarnätter och vintrar med isbelagda fjärdar och isbergsformationer i ytterskärgården och på utsjöbankarna. Detta gör Bottenviken till en exklusiv del av norra Europa.

Skärgården och Bottenviken är Piteås stolthet och det varumärke som ligger till grund för Piteås attraktionskraft för boende, besökare och besöksnäring såsom t ex Pite havsbad. Skärgården och havet är en avgörande resurs för friluftslivet, livskvalitet och utveckling av nya grenar inom besöksnäringen. Friluftslivets aktiviteter är av många slag; fritids fiske, båtutflykter, paddling, segling, vindsurfing, skidor, skoter, långfärdsskridskor mm.

En stor del av kommunens besöksmål med natur- och kulturupplevelser ligger i kust och skärgårdsområdet. Upplevelserna bygger på långa utblickar över öppet hav mot horisonten samt möjligheten att fritt kunna färdas på havet eller isen.

Bottenviken är världens enda intakta brackvatten hav och -skärgård. Landhöjningen skapar ständigt nya orörda landområden och stränder. Utanför öarna ligger utsjöbankarna vars grund stiger ur havet med landhöjningens hjälp och blir till vår nya skärgård. I havet och skärgården finns några av Sveriges mest unika naturmiljöer med ett rikt växt- och djurliv med speciella skärgårds- och havsarter. Några arter finns bara i Bottenviken och ingen annanstans i världen.

På Pitholm finns två olika vindkraftsetableringar, en med två mindre vindkraftverk nära Piteå Hamn och en park ute på Bondön. Dessa etableringar tillkom redan innan Piteå kommun tog fram sin första vindbruksplan. Vid en eventuell repowering eller förändring av dessa kommer frågan att beredas och beslutas politiskt och ställningstagande göras. Utifrån denna reviderade vindbruksplan kommer inte en eventuell repowering eller förändring kunna medföra att vindkraftsverken i sådana fall blir högre än 150 meter.

Särskilda skäl

- Riksintresse friluftsliv.
- Riksintresse kustturism.
- Riksintresse infrastruktur, hamn och farled.
- Riksintresse fiske.
- Riksintresse naturvård.
- Riksintresse Natura 2000.
- Riksintresse kulturmiljö.
- Riksintresse rennäring.
- Bebodda fastigheter och fritidshus längs hela kusten och på öarna.
- Skärgården och Bottenviken är Piteås stolthet och det varumärke som ligger till grund för Piteås attraktionskraft för boende, besökare och besöksnäring.
- Låg visuell tålighet för vindkraft.
- Ur kulturmiljösynpunkt finns både värdefulla helhetsmiljöer och enskilda objekt.
- Viktiga områden för fiskreproduktion - strömming, sik, siklöja, harr mm.
- Det viktigaste friluftsområdet i Piteå kommun.
- Många värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur och friluftsliv, bl a Stenskär, Stor-Räbben, Koskär, Baggen, Svinöra, Sandängesstranden, Trundön, Pite havsbad, Olsvensakallarna, Bondökallarna, Nörd-Mörön.
- Anläggningar för friluftslivet är många, inte minst i naturreservaten. Eldplatser, ved, vindskydd, markerade stigar och informationstavlor ökar tillgängligheten till sevärdheter och upplevelser.
- Mycket bra fiske- och jaktmöjligheter.
- Piteå kommuns hela population av havsörn finns inom området.
- 9 olika Natura 2000-områden, samtliga av riksintresse Natura 2000.
- 8 naturreservat samt 3 pågående reservatsbildningar
- De högsta naturvärdena i Piteå kommun ligger här med många stora värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, fjärdar, stränder, skär och öar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Bottenviken är ekologiskt känslig för störningar.
- Skärgårdens och det öppna havets värden och resurser är oförenliga med vindkraft.

O 18 – Norra Rosvik–Sjulsmark

Landskapskaraktären utgörs av Kustnära skogslandskapet, Odlingsbygden och Mellanbygden. Den visuella tåligheten för vindkraft är låg i Odlingsbygden och Mellanbygden. Området mellan Rosvik och kommungränsen mot Luleå har förhållandevis få skogsbilvägar och utgörs till stora delar av en mosaik av våtmarker, skog och små sjöar.

Rosforsområdet är av vildmarkskaraktär med gamla skogar i ett kuperat landskap med karaktäristiska berg och sjöar. Rosån och Brännträskbäcken är två rinnande vattendrag. Flera välbesökta naturreservat av hög klass finns. Rosforsområdets värdefulla naturskogar och det rika växt- och djurlivet har resulterat i att naturreservaten och även Rosfors ekopark avsatts för naturvård och friluftsliv.

Indikationer på häckande kungsörn finns. Värdefullt odlingslandskap finns i Rosfors, Sjulsmark och Hälleström. Sammanhängande orört område finns inom området.

Skoterledsnätet gör delar av området lättillgängligt under vintern. Lappviksberget är en fin utsiktspunkt.

Särskilda skäl

- Riksintresse för friluftslivet, miljöbalken 4 kap § 3.
- Riksintresse kustturism.
- Riksintresse naturvård och kulturmiljö – Sjulsmark och Rosfors bruk och herrgård med kringliggande odlingslandskap, Ristjälsgruvan.
- Koncentration av bebyggelse, Rosvik.
- Rosåns dalgång passerar genom området.
- Värdefull kulturmiljö Långvik.
- Nationella myrskyddsplanen pekar ut ett stort våtmarksområde av nationellt bevarandeintresse där reservatsbildning utreds.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar och fjärdar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bland annat Långvik, Lappviksberget och Rosviksbodarna.
- Lustgården, Hällträskskogen och Backen är Natura 2000-områden och även riksintresse Natura 2000.
- Naturreservaten Lustgården och Rosfors bruk är välbesökta. Anordningar för rörligt friluftsliv i reservaten är väl utbyggda. Hällträskskogen är länets första kommunala naturreservat.
- Rosfors ekopark med attraktiva fiskesjöar och friluftsanläggningar finns i området.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar och fjärdar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Besöksnäring vid Rosfors herrgård beroende av andra värden i landskapet.
- Andra värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv är t ex Nävertjärn, Lill-Brännträsk, Aggnäsberget, Rosfors ekopark och Hällträskskogen.
- Flera fiskesjöar och rinnande vatten med anläggningar i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Låg visuell tålighet för vindkraft

O 19 – Risnabben

Området är beläget inom Skogsbygden mellan byarna Risnabben och Högbacken med omnejd.

Särskilda skäl

- Bebodda fastigheter/fritidshus i Högbacken och Risnabben.
- Riksintresse för rennäringen.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Byskeälven.
- Flera större värdefulla naturområden med rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Konstaterade örnrevir.

O 20 – Norrberget

Området är beläget inom Skogsbygden.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäringen.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Byskeälven.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Konstaterat örnrevir i området.

O 21 – Storsund-Försvaret

Området är beläget inom Skogsbygden.

Särskilda skäl

- Riksintresse för försvaret.
- Bebodda fastigheter/fritidshus i Storsund.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Piteälven.
- Flera värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Konstaterat örnrevir.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.

O 22 – Koler

Området är beläget inom Skogsbygden.

Särskilda skäl

- Lillpiteälvens dalgång passerar genom området.
- Bebodda fastigheter/fritidshus i Koler och Strömnäs.
- Riksintresse för rennäring.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Piteälven.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, rödistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Flera fiskesjöar och rinnande vatten med anläggningar i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Konstaterat örnrevir.
- Värdefulla kulturmiljöer, Lyckoträsket och Strömnäs by.

O 23 – Tällträsk

Beläget är inom Kustnära skogslandskapet.

Särskilda skäl

- Bebodda fastigheter/fritidshus i Grundsel, Klockarträsk, Kaptensviken, Svallfors m fl byar.
- Lillpiteälvens dalgång passerar genom området.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Piteälven.
- Pågående reservatsbildning vid Stor-Klockarträsket.
- Flera värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Flera fiskesjöar och rinnande vatten med anläggningar i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Konstaterat örnrevir och indikation på ytterligare revir.
- Värdefulla kulturmiljöer, Åträsk.
- Värdefulla besöksmål för rörliga friluftslivet, Tällträsk, Kvarnbäcken, Stortjärn och Pithorsträsket.
- Kulturhistorisktvärdefull vägmiljö, väg 546, Åträsk - Storsund.
- Riksintresse för rennäringen.

Vy från vägen vid Tällträsk (Foto.Piteå kommun)

O 24 – Granholm

Området är beläget inom Skogsbygden.

Särskilda skäl

- Bebodda fastigheter/fritidshus i Holmfors och Granholm.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Åbyälven och Byskeälven.
- Pågående reservatsbildning vid Getingmyran.
- Konstaterat örnrevir och indikationer på ytterligare ett örnrevir.
- Några värdefulla naturområden med naturskog, våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda jaktmöjligheter.
- Hänsyn till rörliga friluftslivet och utsiktspunkt Slintaberget.
- Riksintresse för rennäringen.

O 25 – Klubbälven

Området är beläget inom Kustnära skogslandskapet.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäring.
- Bebodda fastigheter/fritidshus i bl a Klubbfors och Åfors.
- Indikation på örnrevir.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Åbyälven.
- Flera värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.

O 26 – Klöverträsk

Området är beläget inom Kustnära skogslandskapet.

Området är ett vildmarksområde med indikationer på örnrevir och förekomst av andra störningskänsliga rovfåglar och djur. Gränsar mot Hällträskskogens och Lustgårdens naturreservat samt ekopark Rosfors. Flera större och mindre naturskogsområden med höga naturvärden och artrika växtplatser finns spritt i området.

Särskilda skäl

- Närhet till koncentration av bebyggelse.
- Gränsar mot Älvsbyns och Luleå kommuner.
- Indikation på örnrevir.
- Närhet till Lustgårdens och Hällträskskogens naturreservat.
- Flera värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.

O 27 – Pite-Byske

Området är beläget inom Skogsbygden.

Särskilda skäl

- Bebodda fastigheter/fritidshus i Åfors och Klubbfors
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Åbyälven.
- Pågående reservatsbildning Flakaliden.
- Indikation på örnrevir.
- Några värdefulla naturområden med naturskog, våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter samt geovetenskapliga värden i ett gammalt deltaområde.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.

O 28 – Kälen-Knöppeln

Området är beläget inom Kustnära skogslandskapet. Området ligger mellan Hemmingsmark, Blåsmark, Hortlax och Jävre.

Yttrekälen och den närliggande Arkeologistigen med utsikt från bl a Högberget är några fina utflyktsmål. Högberget är en av utsiktsplatserna med utblick över bl a Kälen. Kälen är fågelrikt och ett stort antal rödlistade fågelarter finns i området som dessutom anmälts som ett IBA-område (Important Bird Areas – IBAs). Flera nyckelbiotoper, tjäderspelplatser, skoterleder och fiskesjöar finns inom området.

Särskilda skäl

- Bebodda fastigheter/fritidshus i Kälen/Hemmingsmark, Blåsmark, Hortlax och Jävre.
- Många större värdefulla naturområden med naturskog, fågelrika sjöar, skogar och våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Indikation på örnrevir.
- Flera fiskesjöar och rinnande vatten med anläggningar i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Arkeologistigen och Yttrekälen.
- Rörliga friluftslivet, fiskesjöar, skoterleder samt besökspunkter, Yttrekälen, Jävreån.
- Rekreation- och närströvområde ÖP.
- Riksintresse för rennäring.

O29 – Manjärvträsk

Området är beläget inom Skogsbygden och utgörs av Lillpiteälvens dalgång, med två höjdplatåer som löper i nordvästsydostlig riktning norr och söder om området. Området omges i alla väderstreck av tillåtligheten (Markbygden etapp 2). I området finns en småskalig bystruktur med bebodda fastig heter/fritidshus.

Området ligger inom ett sammanhängande orört område

Särskilda skäl

- Lillpiteälvens dalgång passerar genom området.
- Flera värdefulla naturområden med värdefulla naturskogar och opåverkade våtmarker, (klass 1). Även fågelrika sjöar, rinnande vattendrag, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter finns i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Områden med riksintresse för rennäringen.
- Bebodda fastigheter/fritidshus i Manjärvträsk, Manträsk, Bastaudden och Bergbacka.

O30 Manliden (del av). Se även L4

Större hänsynstagande till bebyggelse än i vindbruksplan från 2012. Här tas även hänsyn till bostäder som används för fritidsboende.

I samband med revideringen har delar av området konstaterats olämpligt för vindkraft. Därav hänvisning till L4

O31 Bräntberget – Granträskmark *(del av).*

Se även LH2

Större hänsynstagande till bebyggelse än i vindbruksplan från 2012. Här tas även hänsyn till bostäder som används för fritidsboende

I samband med revideringen har delar av området konstaterats olämpligt för vindkraft. Därav hänvisning till LH2

O32 Björnhålen- Brännfors – Brändmyran

Se även LH3

Större hänsynstagande till bebyggelse än i vindbruksplan från 2012. Här tas även hänsyn till bostäder som används för fritidsboende

I samband med revideringen har delar av området konstaterats olämpligt för vindkraft. Därav hänvisning till LH3

O 33 – Tärnans grund och O 34 – Klockgrundet.

(Tidigare H1 respektive H2 Utredningsområde)

I samband med revideringen beslutade regeringen om nya havsplaner, detta tillsammans med inkomna synpunkter i genomförda samråd tas utredningsområdena bort (H1 respektive H2) från vindbruksplanen och klassas istället som olämpliga *(O33 respektive O34).*

Tärnans grund och Klockgrundet är belägna inom landskapskaraktären Skärgården som har låg visuell tålighet för vindkraft och känslighet för störningar från hindersbelysning.

I nära anslutning finns de i kommunen största skyddade områdena ur natur och friluftslivspersperktiv (naturreservat, riksintresse och Natura 2000).

Tärnans grund och Klockgrundet är belägna inom riksintresseområde för vindbruk.

Flera av kommunens viktigaste besöks- och ut flyktsmål med natur- och kulturupplevelser, bl a Stenskär och Stor-Räbben, ligger nära intill Tärnans grund och Klockgrundet. Förväntningar hos besökaren om vackra och öppna landskap, ostörd och sevärd natur i kombination med spännande kultur samverkar och bidrar till besöksmålens stora attraktionskraft. Besökarens upplevelser bygger även på långa utblickar över öppet hav mot horisonten samt möjligheten att fritt kunna färdas på havet eller isen.

Tärnans grund och Klockgrundet ingår i en unik helhet genom att Bottenviken är världens enda intakta brackvattenhav och -skärgård. Här finns några av Sveriges mest unika naturmiljöer med ett rikt växt- och djurliv och speciella skärgårds- och havsarter. Några arter finns bara i Bottenviken och ingen annanstans i världen. Genom landhöjningen skapas ständigt nya orörda landområden och strän der. Utanför öarna ligger utsjöbankarna som van ligen är viktiga lekområden för fiskproduktion. Tärnans grund är ett av dessa grund som stiger ur havet och blir till nya öar i vår framtida ytterskärgård.

Eventuell etablering av vindkraft på Tärnans grund eller Klockgrundet skulle innebära konsekvenser för skärgårdens attraktivitet för fritidsboende, som besöks- och utflyktsmål, för naturturism, besöksnäring, friluftsliv mm.

Försvarsmakten motsätter sig vindkraft i dessa områden.

Särskilda skäl

- Stor risk för skada på riksintresset för totalförsvarets militära del. Samråd med försvaret krävs.
- Samråd med Sjöfartsverket krävs.
- Samråd med Luleå kommun krävs.
- Hänsyn till riksintresse friluftsliv.
- Hänsyn till riksintresse kustturism.
- Hänsyn till riksintresse infrastruktur, hamn och farled.
- Hänsyn till riksintresse fiske.
- Riksintresse naturvård och riksintresse Natura 2000 och naturreservaten Stor-Räbben och Bondöfjärden (Stenskär).
- Riksintresse kulturmiljö.
- Känsligt landskap med låg visuell tålighet för vindkraft.
- Flera närliggande, välbesökta naturreservat och Natura 2000-områden med stora hamnanläggningar och anordningar för friluftslivet. Eldplatser, ved, vindskydd, vandringsstigar och informationstavlor ökar tillgängligheten till sevärdheter och upplevelser.
- Bebodda fastigheter och fritidshus längs kusten och på öarna.
- Skärgården och Bottenviken är Piteås stolthet och det varumärke som ligger till grund för Piteås attraktionskraft för boende, besökare och besöksnäring.
- Ur kulturmiljösynpunkt finns både värdefulla helhetsmiljöer och enskilda objekt.
- Viktiga områden för fiskreproduktion - strömming, sik, siklöja, harr mm.
- Fiskeområde för yrkesfisket.
- Närliggande viktiga besöksmål och friluftsområden med tanke på natur, kultur och friluftsliv, bland annat Stenskär, Stor-Räbben, Koskär, Baggen, Olsvensa-kallarna, Bondökallarna, Kluntarna, Trundön, Pite havsbad, Nörd-Mörön.
- Piteå kommuns hela population av havsörn finns inom området.
- De högsta naturvärdena i Piteå kommun ligger här med många stora värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, fjärdar, stränder, skär och öar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Bottenviken är ekologiskt känslig för störningar.
- Skärgårdens och det öppna havets värden och resurser är svårt att förena med vindkraft.

8. Planens förhållande till nationella och regionala intressen

Kapitlet beskriver hur Vindbruksplanen förhåller sig till nationella och regionala intressen. Riksintressena beskrivs närmare i kap 3

8.1 Riksintressen

Sammantaget bedöms planförslaget inte innebära påtagliga skada för något utpekat riksintresse i kommunen.

Riksintresse för kulturmiljövården (MB 3 kap, 6§)

Samtliga områden av riksintresse för kulturmiljö vården har i planförslaget undantagits från utpekande för vindbruk. Säkerställande av riksintresset sker genom att områdena på plankartan utpekas som olämpliga för vindbruk.

Riksintresse för naturvården samt Natura 2000-områden

(MB 3 kap, 6§ samt 7 kap, 27-29§§)

De flesta områden av riksintresse för naturvården liksom de flesta områden inom nätverket Natura 2000 undantas från utpekande för vindbruk. För Natura 2000 områden gäller att områden intill dessa bör undantas från exploatering. Säkerställande av riksintresset sker genom att områdena på plankartan utpekas som olämpliga för vindbruk.

Riksintresse för friluftslivet

(MB 3 kap 6§ samt MB 4 kap 1-2§)

Inga lämpliga områden för vindbruk utpekas inom riksintresse för friluftsliv. Däremot ligger utredningsområdena i havet inom riksintresse för friluftsliv. Dessa områden är områden av riskintresse för vindbruk. Säkerställande av riksintresset sker genom att områdena på plankartan utpekas som olämpliga för vindbruk.

Riksintresse för rennäringen eller yrkesfisket

(MB 3 kap 6§ samt MB 4 kap 5§)

Områdena av riksintresse för rennäringen har undantagits från utpekande som lämpliga för vindbruk. Med hänsyn till den sammanvägda bedömning som kommun, länsstyrelse och regering gjort avseende Markbygden bedöms det dock som möjligt med vindkraft och rennäring i samma område. Bondöfjärden är utpekad som riksintresse för yrkesfisket och här finns inga utpekanden av områden för havsbaserad vindkraft.

Riksintresse för totalförsvaret

(MB 3 kap 9§)

Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen. Detta har i planförslaget skett genom att de offentligt redovisade skyddszonerna kring flygbaserna i Kallax och Vidsel/Jokkmokk liksom 5 km-zonen kring väderradarstationen i Långviken markerats som olämpliga för vindkraft på plankartan. I övrigt säkerställs totalförsvarets intressen genom de samrådskrav som föreligger vid tillstånds- och bygglovansökningar.

Riksintresse för vindbruk

De områden som energimyndigheten pekat ut som riksintresse för vindkraft på land ligger näst intill i sin helhet inom de i vindbruksplanen utpekade områdena för vindkraft(ca 130km² av 134km²).

Vad gäller havsbaserad vindkraft är riksintresseområdena klassade som olämpliga för vindkraft, pga starka motstående intressen.

Nationella miljömål

All planering bör sträva efter att uppfylla dessa mål. Nedan beskrivs kortfattat hur berörda miljömål påverkas.

Miljömålen "Begränsad klimatpåverkan", "Frisk luft", "Bara naturlig försurning" och "Ingen övergödning" är alla förbundna med luftutsläpp i samband med energiproduktion, vilken bör övergå från fossilbränsle till uthålliga alternativ. Nyproducerad vindkraft kan ersätta elenergi från kol och oljeeldade kraftverk och medverkar därigenom till minskad växthuseffekt, liksom minskade försurande och övergödande nedfall. Vindkraften kan därmed bidra till att uppfylla de fyra miljömål, som är relaterade till luftutsläpp.

Miljömålet "Levande sjöar och vattendrag" innebär bland annat att särskilt värdefulla sjöar och vattendrag behöver ett långsiktigt skydd. Genom en restriktiv hållning till utbyggnad av vindkraft i skärgården, längs kusterna och de större vattendragen medverkar planförslaget till att detta mål uppfylls. I efterföljande prövning får vandringsvägar för fisk säkerställas.

Miljömålen "Myllrande våtmarker", "Levande skogar", "Ett rikt odlingslandskap" och "Ett rikt växt- och djurliv" påverkas negativt av anläggningarnas fysiska intrång med effekter på biologisk mångfald och produktion samt på kulturlandskapets kontinuitet. Stor vikt bör, i samband med tillståndsansökan, läggas vid att minimera riskerna med detta och bör kunna hållas till att endast med föra en begränsad påverkan.

Miljömålen "Skyddande ozonskikt", "Giftfri miljö", "Storslagen fjällmiljö" och "Säker strålmiljö" påverkas inte av planförslaget.

8.2 Miljökvalitetsnormer

MKN Utomhusluft

I Piteå överskrids inte någon norm för utomhus luft. Halterna av kvävedioxid i centrala Piteå är så pass höga att mätningar måste ske. En vindkraftsutbyggnad enligt planen har gynnsam inverkan på MKN utomhusluft om vindkraften ersätter för bränning av biobränsle eller fossila bränslen.

MKN Fisk- och musselvatten

Åby och Byske älvar utgör laxvatten. Vid en utbyggnad enligt planen finns risk för att MKN Fisk och musselvatten kan påverkas. Detta gäller vid utbyggnad av Markbygden Etapp I och II samt områdena L6 och L10. Särskild uppmärksamhet måste finnas kring dikning och grumling i samband med anläggandet av vägar. Erosion och ras måste undvikas. Se också kap 11 Riktlinjer för vindkraftutbyggnad.

MKN Sjöar, vattendrag och kustvatten

Utbyggnad i enlighet med planen medför risk för negativ påverkan på vattendrag i de utpekade om rådena samt i områdenas närhet. Särskild uppmärk samhet måste finnas kring dikning och grumling i samband med anläggandet av vägar. Erosion och ras måste undvikas. Se också kap 11 Riktlinjer för vind kraftutbyggnad.Regionala mål och strategier

RUS Norrbotten

En utbyggnad i enligt Vindbruksplanen bidrar till den regionala utvecklingsstrategin på så sätt att den stimulerar till investeringar och etableringar i länet i enlighet med prioriterade åtgärder inom området Livsmiljö.

Strategiska utbildningar inom vindkraft har redan startat i Piteå och planen medverkar till att åtgärden om utbildningssystem av hög kvalitet inom strategiska yrkesområden kommer till stånd.

Planens stora utpekande av områden möjliggör också satsningar av innovativ karaktär såsom Vindkraftcentrum i Piteå vars uppgift är att stödja innovation och förnyelse.

Regionala miljömål

Norrbottens regionala miljömål håller på att omarbetas med den inriktningen att en handlingsplan för hur nationella miljömål och delmål ska nås är under upprättande (våren 2013).

Dessa riktlinjer ska beaktas för att effekterna av vindkraftutbyggnaden i kommunen ska vara acceptabla för boende och landskap.

9. Riktlinjer för vindkraftutbyggnad

9.1 Generella riktlinjer

Dessa riktlinjer gäller för vindkraftsetablering som är tillstånds eller anmälningspliktig enligt miljöbalken, dvs. ett eller fler vindkraftverk högre än 50 meter.

Varje kommunal prövning av vindkraftsintresset ska värderas mot kravet på en god boende och livsmiljö.

Det allmänna intresset av tätortsutbyggnad, utbyggnad av annan sammanhållen bebyggelse och hänsyn till befintlig bostadsbebyggelse innebär

i vissa fall krav på detaljplan, se avsnitt detaljplaneläggning. Oavsett prövning ska den samlade påverkan tydligt framgå.

Vindkraftsutbyggnad ska planeras så att god hushållning med vindenergiresursen uppnås.

Lokal utveckling

Sökanden ska möjliggöra för lokalbefolkning och allmänhet att köpa andelar eller på annat sätt bli delaktig i den elproduktion som planeras.

Vindkraftsetableringar ska kombineras med ett starkt engagemang i närområgivningens utveckling.

Landskap

Analys av landskapspåverkan ska ingå i prövning och påverkan ska redovisas genom adekvat och tillgänglig teknik exempelvis genom fotomontage från viktiga utblickpunkter och siktfältsanalyser. Fotomontage från viktiga utblickspunkter ska redovisas. Olika årstider samt förhållande dag och natt beskrivs.

Vindkraftverk ska placeras så att de respekterar strukturer och gränser i landskapet. Strukturer och gränser kan ges av höjdsträckningar, dalgångar, vattendrag, vägar och järnvägar, ägo och brukningsstrukturer osv. Särskild vikt ska läggas på anpassning till naturgivna landskapsrum och karaktärsgivande landmärken.

Vindkraftverk ska placeras i landskapet så att identifierbara grupper uppstår. Placeringen ska respektera landskapets långsiktiga läsbarhet och hållbarhet. Rotation ska vara likriktad.

Färgsättning av vindkraftverk bör ske med försiktighet. Svagt gråtonade kulörer bedöms idag vara att föredra. Senast tillgängliga forskningsresultat ska används vid vindkraftsverkens placering, färgsättning etc.

Geologi m m

I ett tidigt skede skall de geotekniska förhållandena redovisas och vilka konsekvenser dessa ger för grundläggning av vindkraftverk.

Geologiska värden ska klargöras i ansökan samt vilken hänsyn som tas till dessa värden.

Påverkan på vattnets rörelse i mark och våtmarker ska alltid minimeras. Dikning, grumling samt ras och erosion ska undvikas i samband med anläggandet av vägar. Anläggningsarbeten bedrivs under mindre känsliga tider på året och våtmarker bör undvikas för dessa typer av arbeten.

Exploatering och schaktarbeten i områden med sulfidjordar ska särskilt beaktas då det ställer särskilda krav på massornas hantering.

I ansökan måste visas hur det säkerställs att miljökvalitetsnormer för vatten inte påverkas negativt.

Allemansrättslig tillgänglighet

Påverkan på allemansrättslig tillgänglighet till mark och vatten liksom till publika leder och vägar ska klargöras liksom om och på vilket sätt jakt och fiske kan bedrivs inom vindkraftsområdet.

Information om projektet och eventuella varningar eller restriktioner för allmänheten ska uppsättas på lämpligt avstånd och vid tillfartsvägarna till anläggningen.

Natur, kultur och friluftsliv

Platser med höga friluftsvärden, kulturmiljövärden och naturvärden ska undvikas vid etablering av vindkraft. Fördjupade utredningar krävs för hantering av eventuella intressekonflikter.

Vid naturskyddade områden ska skyddsavstånd vara av sådan omfattning att besökarens naturupplevelse inte påverkas negativt med tanke på bl a buller. I naturområden med områdesskydd som inte redan är bullerpåverkade p.g.a. exempelvis närhet till allmänna vägar är ljudkvalitén att betrakta som särskilt värdefull. Därmed ska Naturvårdsverkets riktvärden för områden med lågt bakgrundsljud följas i sådana områden.

Arkeologiska utredningar kan bli aktuellt innan nytt mark eller vattenområde tas i anspråk även inom områden inom tillåtligheten. Detta eftersom även icke kända lämningar är lagskyddade och en arkeologisk utredning enl. § 11, 2 kap, KML ska svara på frågan om vilka hänsyn som krävs vad gäller arkeologiska värden. Beslut om huruvida arkeologiska utredningar krävs fattas av Länsstyrelsen innan en planerad verksamhet.

Beträffande utredningsområdena ute till havs ingår även fartygsvrak, vilka faller under fornlämningsbegreppet. Här kan Länsstyrelsen komma att ställa krav på att en arkeologisk utredning enligt lagen om kulturminnen (KML), kap. 2, genomförs såväl i områdena som i planerade ledningsdragningar till dem.

Skyddsavstånd kring utpekade natur- och kultur miljöer, flora, fauna och fornlämningar ska vara tillräckligt stora så att vindkraften inte omöjliggör deras fortlevnad. Rimligt skyddsavstånd utreds och avgörs i det enskilda fallet.

Fisk

Viktiga lek- och uppväxtområden för fisk ned till 6 m djup undantas vindkraftsetablering.

Bebyggelse

Adekvata skyddsavstånd kring bostäder och fritidsbebyggelse ska alltid läggas ut med hänsyn till realiteten och upplevelsen att ha ett eller flera stora vindkraftverk nära. Härvid kan buller, utsikter, solinfall under attraktiva tider etc ha stor betydelse. Eventuella störningar från hinderbelysning ska beaktas.

Ljud, skuggor m m

Samlad bedömning av påverkan av ljud, ljus och skugga ska göras. Naturvårdsverkets riktvärden för ljud från vindkraft och Boverkets rekommenderade riktvärden för skuggor och reflexer ska följas.

Hinderbelysning

Hinderbelysning på vindkraftverken anordnas och utformas med senaste teknik för att minimera ljusspridningen i nedåtgående riktning samt på ett så dant sätt att störningar minimeras med hänsyn till gällande lagstiftning.

Infrastruktur

Vid vindkraftetablering måste samråd hållas med Trafikverket för projekt i anslutning till allmän väg eller järnväg; med Försvarsmakten i samtliga planeringsskeden från översiktlig planering till tillståndsgivning; med ansvariga för radio och telenätet samt med Luftfartsintressen, dvs den eller de flygplatser som berörs samt med Sjöfartsverket gällande etablering i havet.

Miljöpåverkan av nya transportvägar ska minimeras. I stora exploateringar hålls regelbundna samråd mellan exploatör, Trafikverket och kommunen.

Möjlighet att ansluta till elnät bör prövas. Det är en fördel om vindkraftaggregatets transformatorstation är placerad inne i turbin- eller tornhuset och inte som fristående enhet.

Anslutning till elnät utförs så att påverkan på skyddsvärda naturområden minimeras.

Nya luftledningar ska undvikas. Kablar bör grävas ner i marken för att inte utgöra hinder och barriärer för fåglar samt för att öka leveranssäkerheten.

Vid placering av vindkraftverk i närheten av Svenska Kraftnäts anläggningar ska Svenska Kraftnäts riktlinjer för säkerhetsavstånd följas.

Rennäring

Samråd med berörd sameby, se avsnitt 3.5 Del 2 Planeringsförutsättningar, och Sametinget hålls tidigt i processen.

Materialhushållning

En materialhushållningsplan för varje etablering ska upprättas. Uppkomna överskottmassor, sprängsten mm ska nyttiggöras inom projektet eller omhändertas på ett sådant sätt att de inte blir synliga i naturen eller i vägkanterna.

Uppföljning och kontroll

För vindkraftetableringar som är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken ska kontrollprogram tas fram, vilket ska säkerställa att verksamhetens villkor följs.

Avveckling

I miljötillstånd eller bygglov ska finnas villkor om hur och när vindkraftverken ska nedmonteras och marken efterbehandlas samt hur finansieringen av efterbehandlingen ska garanteras.

Tillståndspliktiga verk enligt miljöbalken

I miljöbalken regleras tillståndspliktiga vindkraftverk. Det gäller också vindkraft i havet. Bygglov krävs ej men bygganmälan ska alltid gö ras senast tre veckor före byggstart.

Anmälningspliktiga verk enligt miljöbalken (C-anmälan)

Vindkraftetableringar är anmälningspliktiga enligt miljöbalken i vissa fall.

Utöver anmälan enligt miljöbalken krävs bygglov. Handläggning av C-anmälan och bygglov ska samordnas. Bygganmälan ska alltid göras senast tre veckor före byggstart.

9.2 Riktlinjer för mindre vindkraftetableringar

Med mindre vindkraftsetableringar menas etablering av ett eller fler vindkraftverk med en totalhöjd av maximalt 50 meter. Dessa prövas från fall till fall och kan prövas inom hela kommunen.

Gårdsverk

Vindkraftverk med en totalhöjd mellan 20 och 50 meter. Bygglov och bygganmälan krävs.

Lokalisering gårdsverk

Bygglovprövning av lämplighet ska ske med hänsyn tagen till lokala förutsättningar och verkets samlade påverkan på omgivningen avseende:

- Landskapsbild
- Riksintressen
- Kulturmiljövärden
- Naturvärden
- Värden för friluftslivet
- Bebyggelse
- Boendemiljö
- Höjd, antireflexbehandling av rotorblad, färgsättning och estetiska faktorer.

10. Handläggningsfrågor

10.1 Översiktsplanens roll

Planeringsförutsättningar utgör faktaunderlag till Vindbruksplanen. Planeringsförutsättningar kan fungera som ett stöd för handläggning av vindkraftsärenden.

Vindbruksplanen är i sin tur ett tematiskt tillägg avseende vindkraft till kommunens översiktsplan. Vindbruksplanen visar kommunens syn på vindkraften i den kommunala planeringen och syftar till att styra vindkraftsetablering till de för vindkraft mest lämpade områdena i kommunen. Samtidigt pekas olämpliga områden för vindkraftsetablering ut. Syftet med Vindbruksplanen är också att undvika felaktiga etableringar.

10.2 Prövning och tillstånd

I prövningen ska visas hur påverkan på landskapsbild, boendemiljö, riksintressen, natur och kulturmiljö och friluftsliv kan minimeras.

Prövning enligt Miljöbalken

Tillståndspliktiga anläggningar prövas av länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen.

Samråd med länsstyrelsen och kommunen ska hållas i ett tidigt skede av planeringen. Frågor om lokalisering bör avgöras innan MKB (miljökonsekvensbeskrivning) påbörjas.

Kommunens tillstyrkan av en vindkraftsetablering krävs för att länsstyrelsen ska kunna meddela till stånd enligt miljöbalken.

Verksamhetsutövaren har skyldighet att samråda med Försvarsmakten, andra statliga myndigheter, kommunet samt den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda.

Samråd ska hållas med andra näringsverksamheter i området. En viktigt del i samrådet är att klarlägga om och hur flera intressen kan samexistera i så kallade mångbruk i området. Synnergieffekter med andra näringar bör eftersträvas.

Samråd ska ske med angränsande kommuner vid vindkraftsetableringar närmare kommungränsen än 5 km. För områden av mellankommunal betydelse behöver prövning innefatta dialog. Särskilt viktiga frågor att belysa är landskapsbild, luftfartens intressen och angränsande områden med skyddsvärd natur- och kulturmiljö.

Miljö- och byggnämnden tar emot anmälningar enligt miljöbalken för anmälningspliktiga vindkraftverk på land.

10.3 Bygglov och bygganmälan

En bygglovsansökan prövas enligt PBL 9 kap. 30 eller 31 §, beroende på om platsen där verket avses att lokaliseras omfattas av en detaljplan eller inte. Den sökande kan också begära ett förhandsbesked om bygglov av kommunen, som då gör en så kallad lokaliseringsprövning. Beslutet om lämplig lokalisering kan liksom bygglovet villkoras, t ex gällande färgsättning och omgivningspåverkan och kan överklagas av berörda inom tre veckor. Vid positivt förhandsbesked är sedan kommunen skyldig att bevilja bygglov om förhandsbeskedets villkor är uppfyllda. Denna skyldighet gäller i två år efter beslutet.

Senast tre veckor före byggstart krävs alltid en bygganmälan till Miljö- och byggnämnden, även om bygglov inte krävs.

10.4 Detaljplaner

Detaljplan krävs generellt inte om prövning sker genom tillståndsansökan enligt miljöbalken. Detaljplan föreslås dock krävas:

- När ett utpekat område redan är detaljplanelagt för annan markanvändning eller om det gränsar till tätorter eller redan detaljplanelagd mark.
- När flera aktörer planerar att etablera vindkraftverk inom ett och samma område. Det är då viktigt att det aktuella projektet utformas så att potentialen i området inte påverkas negativt.
- Om det inom det utpekade området råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse.Miljö- och byggnämnden avgör om det krävs detaljplan för ett vindkraftsprojekt.

10.5 Tillsyn och kontroll

Alla som bedriver en verksamhet omfattas av kravet om egenkontroll enligt 26 kap. 19 § miljöbalken. Förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll (FVE) omfattar verksamheter som är tillstånds eller anmälningspliktiga enligt 9 eller 11-14 kap. miljöbalken.

Den myndighet som utför tillsyn och kontroll enligt Miljöbalken är Miljö- och byggnämnden. Nämnden kontrollerar att de villkor som finns i meddelade tillstånd följs. Det kan exempelvis gälla buller, belysning och annat. Granskning av miljörapporter och egenkontroll är en viktig del av tillsynsarbetet.

För de verksamheter som omfattas av FVE ska en fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret för frågor som gäller verksamheten finnas.

Miljö- och byggnämnden kan t ex meddela till synsbeslut med anledning av eventuella störningar från vindkraftverk.

10.6 Mellankommunala frågor

Enligt den föreslagna områdesklassningen finns tre områden belägna närmare än 5 km från angränsande kommuner, två områden har närhet till Skellefteå kommun och ett, Tillåtligheten, har närhet till Arvidsjaur kommun. Samråd med dessa kommuner krävs i samband med prövning enligt miljöbalken.

10.7 Uppföljning

För att översiktsplanen ska kunna fungera som strategisk vägvisare och vara ett användbart beslutsunderlag, är det viktigt att betrakta översiktsplaneringen som en process och inte som ett tillfälligt projekt.

Kunskapsläget gällande vindkraft förändras hela tiden och vindkraften som näring- och planeringsintresse bör utifrån kunskapsläge och utvärdering av genomförda projekt regelbundet utvärderas. Det tematiska tillägget avseende vindkraft revideras regelbundet utifrån genomförda utvärderingar och kommunens erfarenheter av storskalig vindkraftsetablering.

OM VINDBRUKSPLAN

Detta dokument tillhör ett tillägg till kommunens översiktsplan gällande vindbruk. Syftet är att skapa planeringsförutsättningar för etablering av vindkraft på ett hållbart sätt. Vindbruksplanen pekar ut områden som bedömts lämpliga utifrån vindförutsättningar och infrastruktur med hänsyn taget till bl a bebyggelse, natur-, kultur- och friluftsvärden. Även områden som bedöms olämpliga för vindkraft redovisas.

VINDBRUKSPLAN BESTÅR AV FÖLJANDE HANDLINGAR:

Del 1: Plan (detta dokument)
Del 2: Planeringsförutsättningar
Del 3: Miljökonsekvensbeskrivning
Samrådsredogörelse
Utlåtande och särskild sammanställning

VART VÄNDER JAG MIG MED FRÅGOR?

Frågor kring Vindbruksplan kan skickas med e-post till
samhallsbyggnad@pitea.se

Piteå kommun

VINDBRUKSPLAN DEL 3

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Tematiskt tillägg till översiktsplanen avseende vindbruk

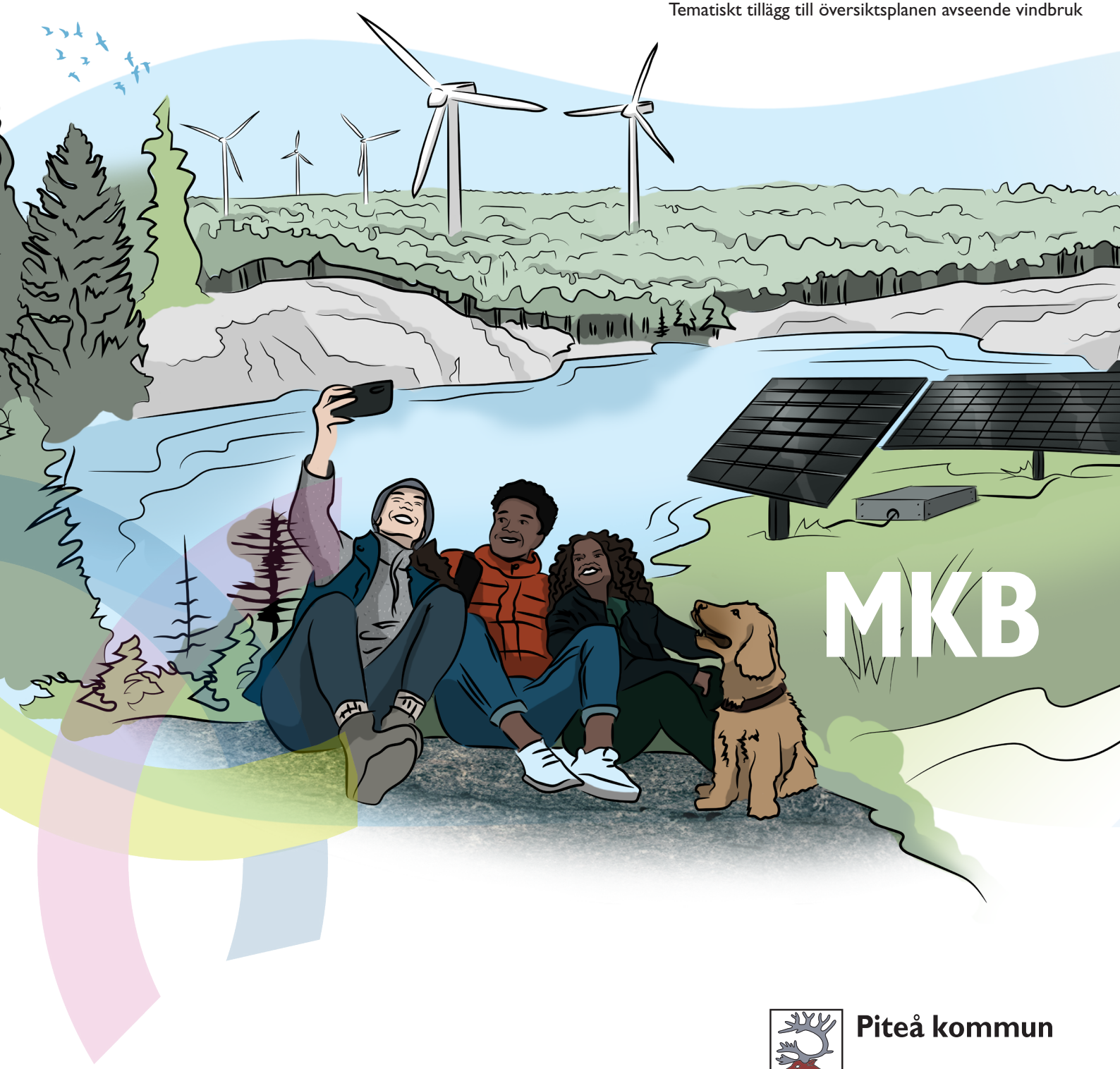

MKB

Piteå kommun

Foto: Maria Fäldt

I. INNEHÅLL

Inledning	4
Inriktning av arbetet med MKB:n	4
Avgränsning av MKB:n	4
Sammanfattning av planförslaget	5
Alternativ	8
Nollalternativ	8
Vindbruksplan	8
Miljökonsekvenser	9
Konsekvenser för riksintressen	9
Konsekvenser för landskapsbilden	9
Konsekvenser för natur, kultur, friluftsliv	11
Konsekvenser för hälsa och säkerhet	12
Konsekvenser för markanvändning och resurshushållning	13
Konsekvenser av vindkraftens följdverksamheter	13
Konsekvenser under byggtid och återställningsarbeten	13
Transporter under byggtiden	13
Övriga konsekvenser	16
Mellankommunala frågor	16
Ekonomiska konsekvenser	16
Sociala konsekvenser	16
Allmänt	17
Miljömål	17
Klimatfaktorer	17
Miljökvalitetsnormer	17
Samlad bedömning	18
Uppföljning	18

Till vindbruksplan hör följande förslagshandlingar:

- Del 1: Vindbruksplan
- Del 2: Planeringsförutsättningar
- Del 3: Miljökonsekvensbeskrivning (detta dokument)
- Samrådsredogörelse
- Utlåtande och särskild sammanställning

Till den antagna planen biläggs även protokollutdrag från kommunfullmäktiges antagandebeslut.

2. INLEDNING

Vissa delar av Piteå kommun har goda förutsättningar för vindkraft som ska prövas mot andra markanvändningar och värden. I översiktsplanen bedöms olika intressens utvecklingsbehov sett över tid.

Översiktsplaner - och deras fördjupningar och tillägg - hör enligt Miljöbalken till de planer, som alltid antas medföra betydande miljöpåverkan och därför alltid ska åtföljas av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Nedan redovisas vilka åtgärder kommunen avser att vidta för att förhindra betydande miljöpåverkan och hur man avser att följa upp denna.

Resultatet av miljöbedömningen redovisas i dokumentet *Utlåtande och särskild sammanställning.*

2.2. Inriktning av arbetet med MKB:n

Arbetet har inletts med en bedömning av vilka av planförslagets konsekvenser som kan vara av betydande art. Planförslagets konsekvenser jämförs med ett nollalternativ och alternativa utbyggnadsförslag. Kommunen samråder med länsstyrelsen och berörda kommuner om miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning.

Fokus i miljökonsekvensbeskrivningen ligger på de miljöaspekter, som kan leda till betydande miljöpåverkan om planen genomförs.

Den huvudsakliga miljöpåverkan handlar om påverkan på

- energiförsörjning och klimat
- resurshushållning
- landskapsbild
- naturmiljöer
- kulturmiljöer
- boendemiljöer
- rörligt friluftsliv och rekreation
- hälsa och säkerhet
- rennäringen
- besöksnäringen

Det har även gjorts en bedömning av miljöns känslighet för olika verksamheter kopplade till uppförande, drift och avveckling av vindkraftverk enligt planförslaget.

2.3. Avgränsning av MKB:n

Avgränsningen av arbetet har anpassats till aktuell nivå på planen. I en översiktsplan innebär det att man koncentrerar sig på strukturella frågor på översiktlig nivå. Fokus ligger därmed på hur vindkraften - som en av flera utvecklingsresurser i kommunen - kan utvecklas enligt planens intentioner, samtidigt som negativ miljöpåverkan minimeras.

Frågor rörande buller, skuggbildning, elnätsanslutning, anläggning av vägar, fundament och transformatorer mm tas upp i samband med efterföljande tillståndsansökan enligt Miljöbalken eller bygglovansökan och i de fall detaljplanering måste komma till stånd. Resonemang kring dessa frågor finns med i planförslaget och i detta dokument på ett mer generellt sätt och för att redovisa en helhetsbild om vilken påverkan dessa faktorer kan komma att medföra.

Miljökonsekvensbeskrivningen har samråtts med Länsstyrelsen. Vindkraften ger effekter på miljön i ett bredare geografiskt perspektiv, detta beskrivs dels under klimatpåverkan och dels under mellankommunala frågor.

Tillägget till översiktsplanen kommer att gälla så länge som översiktsplanen ses som aktuell. I översiktsplanen används tidsperspektivet 10-20 år och utifrån det har 2030 bedömts vara en relevant tidsmässig avgränsning, även för denna miljökonsekvensbeskrivning. Miljökonsekvensbeskrivningen innehåller planeringsmässigt relevanta resonemang som hanteras nu, men som berör tidsperioden efter 2030. Det gäller bland annat säkerställandet av att vindkraftverken kan monteras ned och att området efterbehandlas efter det att anläggningarna tjänat ut.

3. SAMMANFATTNING AV PLANFÖRSLAGET

Vindbruksplanen är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen och bygger på en analys och beskrivning av vindkraften i ett sammanhang med övriga utvecklingsresurser i kommunen.

Analysen och ett antal ställningstaganden har resulterat i en indelning av kommunen i olika lämplighetsklasser för vindkraftsetablering. Planen redovisar:

- Områden med tillstånd för vindkraft
- Lämpliga områden för vindkraft (klass L)
- Lämpliga områden med maxhöjd 150 m (klass LH)
- Olämpliga områden för vindkraft (klass O)

Kommunen har tagit fram ett avvägt förslag på områdesindelning enligt kartan nedan.

I planen ingår även generella riktlinjer för olika vindkraftsetableringar i kommunen och riktlinjer för handläggning.

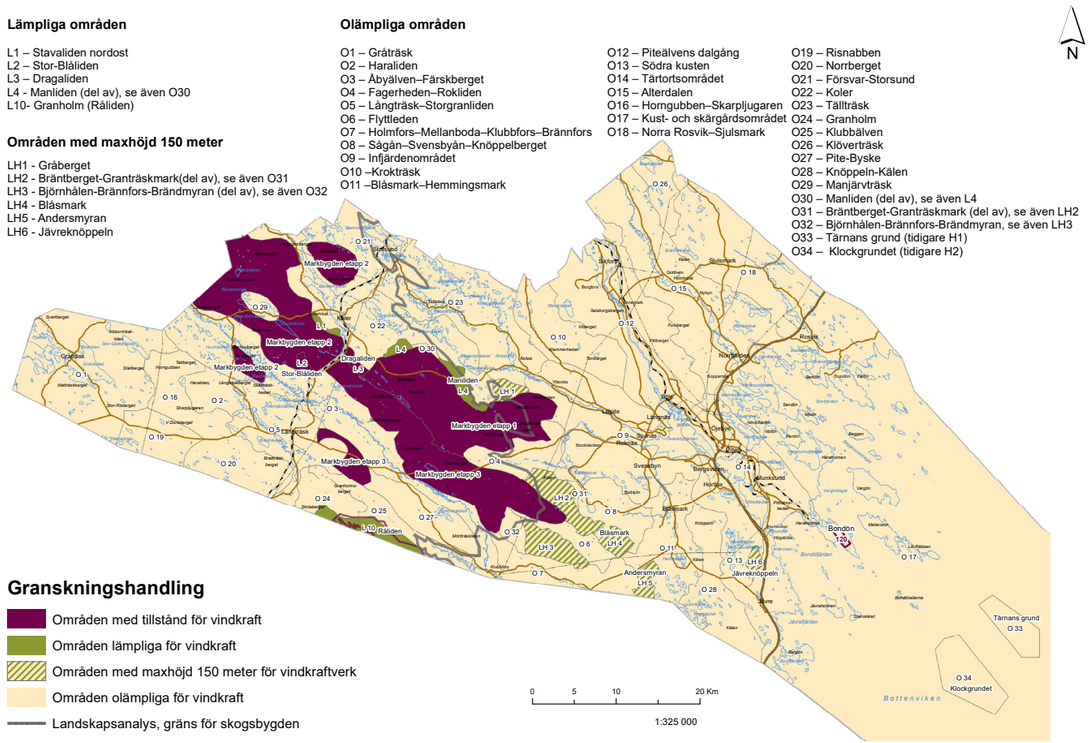

Figur 1: Områdesindelning i vindbruksplan

Oavsett lokalisering utgör stora vindkraftverk ett storskaligt inslag i landskapet som är synligt på långt håll. Olika placeringar har emellertid olika synbarhet och påverkansgrad. I och med att vindkraftverk är beroende av god tillgång på vind placeras de nästan alltid på platser som gör att de tydligt syns i landskapet.

Roknäs, Sjulnäs och Infjärden Foto Maria Fäldt

4. ALTERNATIV

4.1. Nollalternativ

Planförslaget har ur miljösynpunkt bedömts i jämförelse med ett nollalternativ. Om planen inte antas förblir gällande översiktsplan styrande för vindkraftutbyggnad.

I gällande översiktsplan finns ett antal områden utpekade som utredningsområde för vindkraft. Dessa områden är valda och avgränsade med betydligt sämre, övergripande kunskap än föreliggande vindbruksplan. I gällande plan beskrivs inte områdena i sig eller deras innehåll annat än som linjer på markanvändningskartan. Någon analys rörande hur urvalet av områden gjorts finns inte beskriven.

Om ingen ytterligare planering vad gäller vindkraftutbyggnad görs kan detta leda till negativa miljökonsekvenser genom exempelvis:

- att vindkraftprojekt måste prövas enskilt utan någon samlad bakgrundskunskap och utan genomarbetade utgångspunkter för hur kommunen ser på vindkraftutbyggnad.
- att då befintlig översiktsplan inte tydliggör om/hur hänsyn tas till konkurrerande intressen och värden inom eller omkring utpekade områden, saknas underlag för en samlad bedömning av situationen utifrån bästa markanvändning.
- att det helt saknas riktlinjer för hur kommunen förhåller sig till exempelvis skyddsavstånd till boende, bullerpåverkan, skuggbildning eller andra störningar.
- att förutsättningarna för vindkraftutbyggnad är otydliga för exploatörer och andra myndigheter, vilket kan leda till en ineffektiv planeringsprocess där osäkerhet för allmänhet och exploatörer skapar längre handläggningstider, fler överklaganden och större motsättningar, samt i förlängningen att samhällets omställning till förnyelsebar energi går långsammare.
- att allmänheten och andra aktörer inte på ett samlat sätt kunnat ta ställning till kommunens syn på vindkraftutbyggnad, vilket innebär risk för demokratiunderskott i planeringen av mark och vatten.

4.2. Vindbruksplan

För att undvika felaktiga etableringar av vindkraft och för att minimera de negativa effekterna av vindkraftsetablering har ett tematiskt tillägg till Översiktsplanen avseende vindbruk tagits fram.

Planen redovisar ett förslag till områdesindelning. De eventuella invändningar och förändringsförslag som framkommer vid utställningen kommer med tillhörande motiv att vägas in i den fortsatta processen och både klasser och områdesgränser kan komma att revideras.

I planförslaget anges vilka områden som är lämpade för etablering av vindkraft och vilka som är olämpliga. Ingen storskalig vindkraftetablering föreslås tillåtas inom de områden som är utpekade som olämpliga.

5. MILJÖKONSEKVENSER

5.1. Konsekvenser för riksintressen

Riksintresse för kulturmiljövården (MB 3 kap, 6§)

Samtliga områden av riksintresse för kulturmiljövården har i planförslaget undantagits från utpekande för vindbruk. Säkerställande av riksintresset sker genom att områdena på plankartan utpekas som olämpliga för vindbruk.

Riksintresse för naturvården samt Natura 2000-områden

(MB 3 kap, 6§ samt 7 kap, 27-29§§)

De flesta områden av riksintresse för naturvården liksom de flesta områden inom nätverket Natura 2000 undantas från utpekande för vindbruk. För Natura 2000 områden gäller även att områden intill dessa bör undantas från exploatering. Säkerställande av riksintresset sker genom att områdena på plankartan utpekas som olämpliga för vindbruk.

Riksintresse för friluftslivet

(MB 3 kap 6§ samt MB 4 kap 1-2§)

Inga lämpliga områden för vindbruk utpekas inom riksintresse för friluftsliv. Säkerställande av riksintresset sker genom att områdena på plankartan utpekas som olämpliga för vindbruk.

Enligt MB 4 kap 1§ ska varje etablering föregås av avvägning mot riksintresset. Dock kan vindkraften bedömas utgöra del av det lokala näringslivet, vilket inte ska hindras i sin utveckling. Detta gör att delar av riksintresset är utpekat som ”utredningsområde i havet”.

Riksintresse för rennäringen eller yrkesfisket (MB 3 kap 6§ samt MB 4 kap 5§)

Områdena av riksintresse för rennäringen har undantagits från utpekande som lämpliga för vindbruk. Med hänsyn till den sammanvägda bedömning som kommun, länsstyrelse och regering gjort avseende Markbygden bedöms det dock som möjligt med vindkraft och rennäring i samma område. Bondöfjärden är utpekad som riksintresse för yrkesfisket och här finns inga utpekade områden för havsbaserad vindkraft.

Riksintresse för totalförsvaret (MB 3 kap 9§)

Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen. Detta har i planförslaget skett genom att de offentligt redovisade skyddszonerna kring flygbaserna i Kallax och Vidsel/Jokkmokk liksom 5-km zonen kring väderradarstationen i Långviken markerats som olämpliga för vindkraft på plankartan. I övrigt säkerställs totalförsvarets intressen genom de samrådskrav som föreligger vid tillstånds- och bygglovansökningar.

Riksintresse för vindbruk

Större delen av de områden av riksintresse för vindbruk som Energimyndigheten pekat ut är i vindbruksplanen klassade som områden där etablering av vindkraft kan ske. Mindre områden av riksintresse för vindbruk har bedömts få stå tillbaka till förmån för andra intressen såsom närhet till bebyggelse, områdenas visuella tålighet för vindkraft och naturvård.

Sammantaget bedöms planförslaget inte innebära påtagliga skada för något utpekat riksintresse i kommunen.

5.2. Konsekvenser för landskapsbilden

Oavsett lokalisering utgör stora vindkraftverk ett storskaligt inslag i landskapet som är synligt på långt håll. Olika placeringar har emellertid olika synbarhet och påverkansgrad. I och med att vindkraftverk är beroende av god tillgång på vind placeras de nästan alltid på platser som gör att de tydligt syns i landskapet.

Till detta kommer att rotorn är i rörelse 80-90 % av tiden. Antalet verk, liksom om de är placerade i grupp eller enskilt samt hur omgivningen ser ut, påverkar upplevelsen. Ur upplevelse- och landskapsbildsynpunkt gäller att ensartade, storskaliga landskap bättre tål vindkraftverk än småskaliga, varierade miljöer.

I miljöer där vindkraftverken inte går att jämföra med mindre objekt i mänsklig skala, kommer de inte att verka lika stora och dominerande. I områden som domineras av industri, kan vindkraftverk upplevas som ett positivt tillskott. I den landskapsanalys Piteå kommun låtit genomföra 2010 har kommunen indelats i landskapskaraktärer med olika visuell tålighet för storskaliga etableringar av nya föremål i landskapet. Dessa landskapskaraktärer har olika känslighet för etablering av storskalig vindkraft, men även inom områdena finns skillnader i känslighet. Områden med låg visuell tålighet har i de flesta fall bedömts som olämpliga för vindkraft.

Moderna vindkraftverk blir allt högre och ett vindkraftverk med en höjd av 150 m bedöms vara dominerande i landskapsbilden på ca 4 km avstånd. Många av de vindkraftverk som planeras idag är över 300 meter.

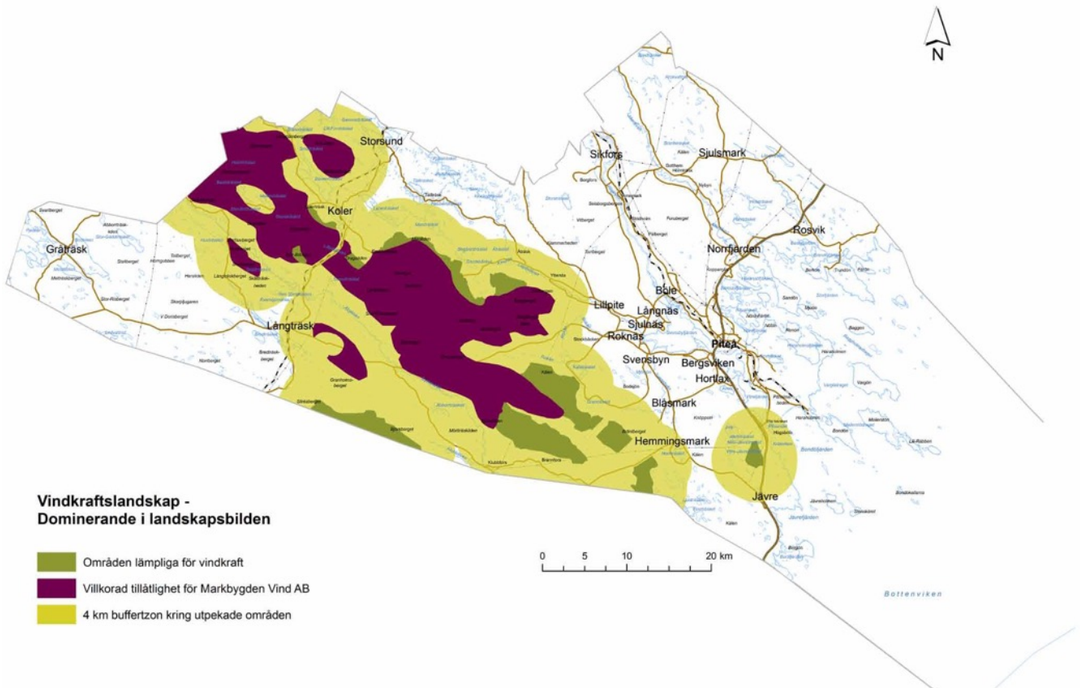

Figur 2: Vindkraftverkens dominans i landskapet

Fig 2 visar hur stor del av Piteå kommun där landskapet skulle domineras av vindkraftverk om hela planens potential skulle tas i anspråk.

Buffertzonen, 4 km, på bilden är utlagd utan hänsyn till höjdförhållanden och vegetation. Det innebär att finns områden innanför zonen där vindkraftverken inte är synliga och därmed inte dominerande.

5.3. Konsekvenser för natur, kultur och friluftsliv

Samtliga naturreservat, Natura 2000 och riksintresseområden undantas från utpekande för vindbruk. Säkerställande av riksintresset för natur- och kulturmiljön sker genom att områdena på plankartan utpekas som olämpliga för vindbruk. Områden nära skyddsområden för fågellivet har också undantagits.

Påverkan på riksintresse för friluftsliv har beaktats genom att inte peka ut områden för vindbruk öster om E4 med undantag för de två utredningsområdena i havet.

Mark och växter

Områden för väg- och ledningsdragning samt verksplacering kommer att avskogas. Markanvändningen förändras från skogsbruk till hårdgjorda ytor. Tillfartsvägar, schaktning, gjutning, lednings- och kabeldragning är exempel på påverkan på naturmiljön. Efterbehandling av marktäcket ska utföras med metoder anpassade till naturtypen. Den direkta markyta som påverkas av en etablering är mindre jämfört med andra energikällor och verklokaliseringarna kan anpassas till lokala skyddsvärda biotoper och ekosystem, genom omlokalisering eller genom olika tekniska eller biologiska skyddsåtgärder. Denna fråga hanteras i samband med tillståndsansökan och i de villkor som ges i tillståndet.

Djurliv

Vindkraftens påverkan på djurlivet gäller främst fåglar och fladdermöss. Vid etablering till havs är riskerna störst under anläggningsperioden och fiskarnas reproduktionsområden bör undvikas.

Inventeringar av örnrevir och fiskbestånd har genomförts inom ramen för arbetet med Vindbruksplanen och utgör beslutsunderlag vid kommande tillståndsprövningar.

Fåglar

Vindkraftsutbyggnad kan leda till barriäreffekter, habitatförlust och att vilda fåglar förolyckas genom kollisioner. Rovfåglar är särskilt känsliga för lokalisering intill häckningsplatser och födosökslokaler. Genom noggrann kartering av fågelfaunan inför projektering, kan lokaliseringen finjusteras och eventuella skador minimeras. Kommunen har låtit utföra kommunövergripande örninventering som bidrar till vindbruksplanen.[1]

Hänsyn till de känsligaste fågelarterna i områdena längs kusten och i områden med höga naturvärden i inlandet har tagits genom att dessa områden inte pekats ut som Lämpliga för vindkraft i vindbruksplanen.

Fladdermöss

Att fladdermöss dödats vid vindkraftverk har uppmärksammats i olika studier. Jagande fladdermöss attraheras av de insekter som samlas runt vindkraftverken på grund av värmeutstrålningen. I Norrbotten finns i huvudsak den vanligaste svenska fladdermusarten nordisk fladdermus, vars population bedöms vara på tillväxt[2].

Arten förekommer i de flesta slags miljöer, såsom jordbrukslandskap, kuster, villaområden och skog. Fladdermöss söker sig till insektsrika miljöer med lövskog, skogsbryn, hålträd och helst i närhet av vatten, dvs i de områden (kustlandet och värdefulla naturområden) som bedöms vara olämpliga för vindkraft i planen.

Fisk

Miljö- och byggkontoret, f d, genomförde 2010 och 2011 en studie av lek- och uppväxtområden för bl.a. sik, siklöja, strömming och harr. Studien finns redovisad i rapporten Fiskbestånd och vindkraft i Piteå kommun. Rapporten redovisar viktiga lek- och uppväxtområden och ger underlag för riktlinjer som återfinns i vindbruksplan.

Havsbaserade vindkraftetableringar har sin största påverkan under uppbyggnadsfasen, då bl.a. ljud och grumling medför ökade risker för störningar på djurlivet. De långsiktiga konsekvenserna för djurlivet är idag oklara. Dock förändras livsmiljöerna i ett långsiktigt perspektiv, då vissa livsmiljöer förstörs medan andra tillkommer i och med den reveffekt som vindkraftetableringen innebär.

Jakt

Kunskapen om hur jakten påverkas i områden med vindkraftsparker av den storleksordning som planen medger saknas idag och måste följas upp i samband med prövning och tillsyn.

[1] Piteå kommun, 2010

[2] Ahlén, 2004

5.4. Konsekvenser för hälsa och säkerhet

Ljud

Vindkraftverk ger upphov till ljud, som kan upplevas störande för den som befinner sig i närheten.

Ljudet från vindkraftverk är av två typer, dels mekaniskt ljud från bland annat växellådan, dels aerodynamiskt ljud från bladen. Det mekaniska är normalt dämpat genom ljudisolering i generatorhuset. Det aerodynamiska ljudet går däremot inte att reducera lika väl. Det upplevs nära verket som ett rytmiskt svischande ljud och på längre avstånd, och tillsammans med andra verk får ljudet en jämnare karaktär. Moderna verk låter trots högre elproduktion inte mycket mer än äldre vindkraftverk.

Det ljud som genereras varierar med vinden och vindkraftverkets effekt. Hur stort område som påverkas av buller beror förstås på vilken typ av kraftverk som byggs, men även på platsbundna faktorer som topografi eller förhärskande vindriktning. Ljudabsorptionen i luften varierar också med frekvens, fuktighet och temperatur på ett komplext sätt. Därför går det inte att ge generella rekommendationer om avstånd mellan bostäder och vindkraftverk för att uppnå en god ljudmiljö, utan detta måste prövas från fall till fall och sker lämpligast i samband med tillståndsprövningen.

I Sverige har studier över ljud från vindkraftverk utförts som visar på en koppling mellan ljudnivå och upplevd störning. Studierna visar även andra effekter som att vår uppfattning om landskapet och om vindkraftverken syns eller inte påverkar upplevd bullerstörning. Det finns också ett samband mellan hur störande de boende tyckte att ljudet var och hur mycket de tyckte att vindkraftverken störde utsikten.

Naturvårdsverkets rekommendationer för buller utomhus anger att 40 dB(A) inte bör överskridas vid bostaden. Inför utpekande av områden för etablering av vindkraft, används i planen ett schablonavstånd på 1000 meter till bostäder. Dock krävs det mer detaljerade studier i det individuella fallet för att klargöra vilken påverkan vindkraftverken ger.

För vissa områden, där ljudmiljön är särskilt viktig – där naturliga ljud dominerar, t ex fjäll och skärgårdar – bör värdet vara lägre än 40 dB(A).

För fritidshusområdet Bänkerudden gäller att ljudnivån inte får överstiga 35 dB(A).

Länsstyrelsen har i uppdrag att inventera, men har ännu inte pekat ut, så kallade ”tysta områden” i länet. ”Orörda” områden i betydelsen avstånd från väg har inventerats i Landskapsanalys för Piteå kommun. Informationen bör dock fördjupas för att kunna göra särskilda avvägningar avseende ”tysta” eller ”bullerfria” områden.

En vindkraftutbyggnad enligt Vindbruksplanen innebär att inga bostäder ska få en ljudnivå som överstiger begränsningsvärdet 40 dBA från vindkraftverk. Trots detta kan enskilda boende uppleva sig störda av vindkraftverkens ljud vid vissa väderlekar och i viss topografi.

Elektromagnetiska fält på grund av kabeldragning till vindkraftverk bedöms bli försumbara.

Skuggor och reflexer

Vindkraftverkens rotorblad kan ge upphov till reflexer som boende i närheten kan uppleva som störande. Detta går att undvika genom att använda matta blad, vilket regelmässigt görs idag.

Den växelvisa skugga som uppstår när rotorbladen ”klipper” solljuset kan också vara störande. Även detta går att undvika, antingen genom att placera vindkraftverken norr om de som kan tänkas bli störda, eller genom ljus- och siktsensorer som stänger av verken när det finns risk att skuggor kan störa.

De svenska rekommendationerna är utarbetade utifrån erfarenheter från Tyskland. Forskning i Tyskland har visat att försökspersoner, som utsattes för mer än 15 timmars faktisk skuggtid per år kände sig väldigt störda. Boverket anger ett riktvärde på åtta timmars faktisk skuggtid per år på störningskänsliga platser samt vid bostäder. Detta värde har tillämpats vid tillståndsprövning.

Tillämpningen av riktvärdet, samt de goda möjligheterna till skyddsåtgärder gör att konsekvenserna bedöms bli små.

Ljus

Vindkraftverk ska förses med hinderbelysning enligt Transportstyrelsens föreskrifter. Om ljuset är medelintensivt eller högintensivt beror på vindkraftverkets höjd och placering.

Vilka konsekvenser hinderbelysningen får är beroende av vindkraftverkens höjd och placering, hur belysningen utformas och vilka försiktighetsåtgärder som vidtas. Exempelvis kan ljuset dämpas under mörker och/eller skärmas av från marken. Förutsatt att så sker, kan störningen minimeras. Frågorna behandlas i samband med tillståndsansökan eller anmälan enligt miljöbalken.

Säkerhet

I direkt anslutning till vindkraftverk kan olyckor hända till följd av tappade rotorblad-/ delar eller iskast (is som faller från rotorblad) eller om kraftverk, i samband med storm, rasar ihop. Inga kända personskador har rapporterats i Sverige beroende på dessa faktorer.

Eftersom andra faktorer (exempelvis ljud) styr att vindkraftverk inte kommer att placeras nära bebyggelse, bedöms säkerhetsriskerna vara små. Däremot kan det upplevda obehaget av en sådan risk vara mer betydande i frilufts- och strövområden.

Genom information till allmänheten vid de platser där människor vistas samt krav på utformning och reglerutrustning, som kan stänga av verken i situationer som kan vara farliga, kan riskerna minimeras.

I tillståndsskedet bör behovet av riskavstånd bedömas och om någon särskild riskanalys behöver göras.

5.5. Konsekvenser för markanvändning och resurshushållning

653 km2 (65300 ha) har i Vindbruksplanen pekats ut som områden för vindkraftsetablering,

Ändrad markanvändning

Om potentialen i planen nyttjas maximalt innebär det en nybyggnad av ca 2000 vindkraftverk (räknat på 3 verk per km2). Det i sin tur innebär en ändrad markanvänding från skog till fundament och vägar (räknat på ca 2 ha per verk) för sammanlagt ca 4 000 ha mark (40 km2).

Materialhushållning

Materialhushållning beror på utvecklingen av vidkraftsverkens storlek. För att anlägga fundament och vägar behöver massor i form av grus och bergkross tas i anspråk. För fundament behövs ca 1000 m3 massor per verk (för ett 3 MW verk), dvs ca 2 milj m3 massor för fundament. Det behövs i genomsnitt nya vägar motsvarande storleksordningen 500 m väg per vindkraftverk. Ca 5 m3 massor per meter väg medför ett behov vid maximal utbyggnad av grus och bergkross motsvarande ca 5 milj m3. Utöver dessa totalt ca 7 milj m3 massor behövs massor för kranuppställningsplatser. En del av dessa massor kan återanvändas.

För att minimera användningen av massor och antalet nya täkter som kan behöva tas i anspråk ställer planen krav på att det för varje projekt upprättas en materialhushållningsplan.

5.6. Konsekvenser av vindkraftens följdverksamheter

Vindkraftens följdverksamheter handlar i huvudsak om behov av väg- och kraftledningsinfrastruktur. Både vägar och kraftledningar kräver ofta separata tillstånd, men miljökonsekvenserna inkluderas allt oftare i tillståndsansökningar för vindkraft. Detta är också rimligt med tanke på att den direkta markpåverkan ofta är större från följdverksamheterna än från vindkraften. Till följdverksamheterna hör även de täkter som behövs för vägbyggnationer och betongfundament.

Sammantaget är det direkta arealbehovet för vindkraftverk, vägar och kraftledningar mindre än annan förnyelsebar energi (vattenkraft eller bioenergi).

Förutom den direkta markpåverkan kan vägar och kraftledningar också splittra sammanhängande naturmiljöer och ekosystem, öka trafikbuller och damning eller försvåra en rationell rennäring. Luftledningar kan också utgöra en kollisionsrisk för fågellivet.

5.7. Konsekvenser under byggtid och återställningsarbeten

Under byggtiden och när vindkraften monteras ner uppkommer från verksamheten särskilda konsekvenser, exempelvis avseende:

- Ljud från anläggningsarbeten, transporter och täkt verksamhet. Ökad tung trafik på anslutande vägar.
- Risker förknippade med anläggnings- och byggarbeten.
- En större mänsklig närvaro i området.

5.8. Transporter under byggtiden

Ökning av tunga transporter förväntas, i synnerhet under uppbyggnadsskedet, vilket ställer högre krav på det allmänna vägnätet. De massor och vindkraftverksdelar som krävs för att uppföra ett enskilt vindkraftverk kan i dagsläget kräva upp till 300 tunga transporter. Av dessa utgörs cirka en tredjedel av vindkraftverksdelar, och två tredjedelar av massor. Det innebär att en maximal utbyggnad av landbaserad vindkraft enligt vindbruksplanen teoretiskt kan alstra sammanlagt över 400 000 transporter.

I de tillstånd som hittills prövats i kommunen transporteras vindkraftverksdelar främst via båt, vilket innebär att dessa transporter utgår från Piteå hamn. Massor bryts oftare relativt nära etableringsområdet. Transport av massor kan således utgöra relativt mindre belastning på det allmänna vägnätet samt få mindre konsekvenser för de tätbebyggda områdena närmare kusten.

Förutom underhållsåtgärder på grund av avsevärt ökat slitage på vägar kommer förstärkningsåtgärder och breddning av broar att krävas. Åtgärder för att höja trafiksäkerheten genom byar och vid bebyggelse kommer vara av mycket stor vikt.

En utbyggnad av vindkraften enligt Vindbruksplanen innebär att vindbruket koncentreras till kommunens södra och väst-nordvästra delar. Gods som anländer via Piteå hamn kommer att transporteras på de allmänna vägar som leder från Piteå hamn, via Pitsund, västerut genom kommunens södra och centrala delar (se figur 3).

För utbyggnaden av vindkraft i utpekade områden är följande vägar i det allmänna vägnätet särskilt viktiga och förväntas få de största trafikökningarna:

- Väg 505/506: Piteå hamn – Pitsund.
  Anslutning mellan E4 och Piteå hamn.
- Väg 373: Bergsviken – Långträsk.
- Väg 543/550: Svensbyn – Lillpite – Koler. Särskilt känslig i Infjärdenområdet pga boendemiljöer. Transporter bör så långt som möjligt undvikas.
- Väg 515/545: Holmsund – Långträsk – Koler – Storsund.
- Väg 544: Kolerträsk – Åselet.
- Väg 501/502/503/513/933: Hortlax / Jävre – Hemmingsmark – Klubbfors. De två alternativa vägarna mellan Hemmingsmark och E4 är känsliga pga boendemiljöer, i synnerhet den via Hortlax – Blåsmark.
- Väg 501 Blåsmark – Svensbyn

Samtliga ovan nämnda vägsträckor tillhör det statliga vägnätet, vilket innebär att Trafikverket ansvarar för skötseln. Det kommunala vägnätet bedöms inte påverkas av de ökade transporterna.

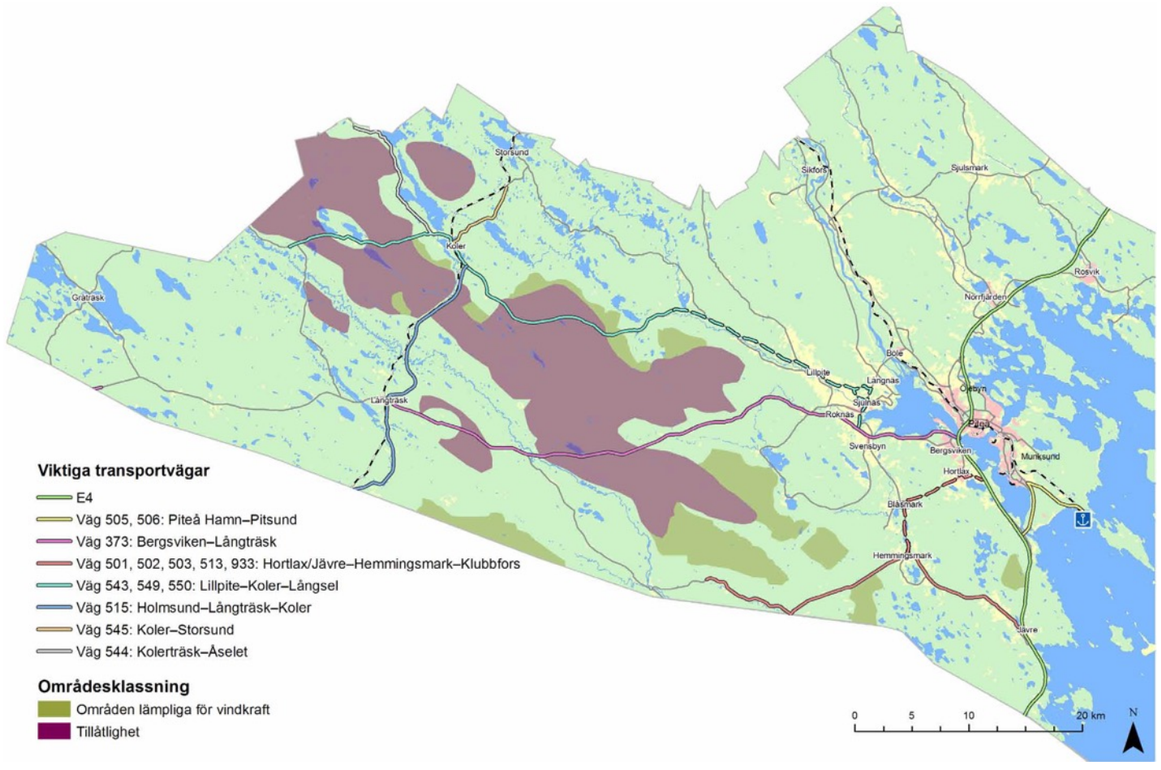

Figur 3: Viktiga transportvägar under byggskedet

6. ÖVRIGA KONSEKVENSER

6.1. Mellankommunala frågor

Samtliga omgivande kommuner kommer att tillskrivas i samrådsrespektive utställningsskedena för att ges möjlighet till påverkan av planförslaget. Synpunkterna kommer därefter att vägas mot övriga intressen. Den påverkan som vindkraftutbyggnad i kommunen kan ha för omgivande kommuner torde bestå av

- påverkan på landskapsbilden
- påverkan på energisystemet
- påverkan på transportsystemet
- påverkan på rennäringen
- påverkan på olika samhällsfunktioner

6.2. Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna av en vindkraftsutbyggnad hänger främst ihop med de arbetstillfällen som skapas dels i uppbyggnadsskedet för (lokala) anläggningsentreprenörer, dels under driftsskedet för underhåll, service och tillsyn. Nya vägar till vindkraftanläggningar kan underlätta transporterna inom skogsområden och därmed förbättra de ekonomiska förutsättningarna för skogsbruksnäringen.

För markägare och även för berörda grannar till markägare kan ekonomisk ersättning för upplåtande av mark eller närmiljö innebära att inställningen till etableringen blir mer positiv. Ibland erbjuds lokalbefolkningen möjlighet att delta ekonomiskt i vindkraftprojekt.

6.3. Sociala konsekvenser

Om den ekonomiska avkastningen endast kommer markägare till godo, medan störningarna drabbar grannar och annan lokalbefolkning, kan oönskade konflikter kring etableringar uppstå. Ett möjligt sätt att balansera konflikterna är att använda sig av olika fördelningsmodeller, så att de ekonomiska vinsterna kan komma flera/så många som möjligt av de berörda till del.

För att minska påverkan på rekreationsvärden är det viktigt att stor omsorg ägnas åt den exakta lokaliseringen och utformningen av etableringarna. Hänsyn till rekreationsvärden har tagits vid utpekandet av lämpliga och olämpliga områden för vindkraft.

Hänsyn till friluftslivet har tagits i planen i och med att stora områden undantagits från etablering av vindkraft. Det är oklart hur friluftslivet påverkas i de områden som utpekats.

7. MILJÖMÅL

7.1. Allmänt uthållig

Det övergripande målet vid nyetablering av verksamheter är att en hållbar utveckling ska främjas, så att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö (MB 1 kap 1§).

Vindkraften är en ren, lokal energikälla vars miljöeffekter inte är bestående. Den dag produktionen upphör försvinner även miljöeffekterna (exempelvis avseende ljud och landskapsbild). Verken på land kan rivas och marken efterbehandlas, vilket gör att spåren efter produktionen kan begränsas. Till havs tas verken bort, förutom den del av fundamentet som ligger ca 1 m under havsbotten.

7.2. Miljömål

Riksdagen har antagit 16 mål för miljökvaliteten i Sverige. Miljömålen ger ledning för att bedöma vad en hållbar utveckling innebär och är därigenom vägledande vid tillämpningen av bestämmelserna i miljöbalken. All planering bör därför sträva efter att uppfylla dessa mål. Nedan beskrivs kortfattat hur berörda miljömål påverkas.

Miljömålen ”Begränsad klimatpåverkan”, ”Frisk luft”, ”Bara naturlig försurning” och ”Ingen övergödning” är alla förbundna med luftutsläpp i samband med energiproduktion, vilken bör övergå från fossilbränsle till uthålliga alternativ. Nyproducerad vindkraft kan ersätta elenergi från kol- och oljeeldade kraftverk och medverkar därigenom till minskad växthuseffekt, liksom minskade försurande och övergödande nedfall. Vindkraften kan därmed bidra till att uppfylla de fyra miljömål, som är relaterade till luftutsläpp.

Miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag” innebär bland annat att särskilt värdefulla sjöar och vattendrag behöver ett långsiktigt skydd. Genom en restriktiv hållning till utbyggnad av vindkraft i skärgården, längs kusterna och de större vattendragen medverkar planförslaget till att detta mål uppfylls. I efterföljande prövning får vandringsvägar för fisk säkerställas.

Miljömålen ”Myllrande våtmarker”, ”Levande skogar”, ”Ett rikt odlingslandskap” och ”Ett rikt växt- och djurliv” påverkas negativt av anläggningarnas fysiska intrång med effekter på biologisk mångfald och produktion samt på kulturlandskapets kontinuitet. Stor vikt bör, i samband med tillståndsansökan, läggas vid att minimera riskerna med detta och bör kunna hållas till att endast medföra en begränsad påverkan.

Miljömålen ”Skyddande ozonskikt”, ”Giftfri miljö”, ”Storslagen fjällmiljö” och ”Säker strålmiljö” påverkas inte av planförslaget.

7.3. Klimatfaktorer

Om el från vindkraft ersätter el producerad i fossileldade anläggningar, kan ett vindkraftverk med en effekt på 2 MW på ett år minska utsläppen av fossil koldioxid med ca 2 000 ton (SOU 1999:75).

I det fall samtliga områden, som pekats ut inför samrådet, skulle exploateras maximalt med vindkraft, innebär det en installerad effekt av uppskattningsvis 4 000 MW (ca 2 000 verk med installerad effekt av 2 MW). Om den producerande elen ersätter el från fossileldade anläggningar medverkar utbyggnaden till en minskning av utsläpp av fossil koldioxid motsvarande ca 4 miljoner ton per år.

Om planen nyttjas fullt ut skulle Piteå kommun bidra med förnyelsebar elproduktion motsvarande över 10 TWh vilket är ca 6-7 gånger elanvändningen i Piteå kommun som är ca 1,5 TWh/år. (Uträkningen är gjord enligt följande: 2,5 vindkraftverk per kvadratkilometer, verk på 2,5 MW och 2 500 fullasttimmar.)

7.4. Miljökvalitetsnormer

MKN Utomhusluft

En vindkraftsutbyggnad enligt planen har gynnsam inverkan på MKN utomhusluft om vindkraften ersätter förbränning av biobränsle eller fossila bränslen.

MKN Fisk- och musselvatten

Åby och Byske älvar utgör laxvatten. Vid en utbyggnad enligt planen finns risk för att MKN Fisk och musselvatten kan påverkas. Detta gäller vid utbyggnad av Markbygden Etapp I och II samt områdena L6 och L10. Särskild uppmärksmhet måste finnas kring dikning och grumling i samband med anläggandet av vägar. Erosion och ras måste undvikas.

MKN Sjöar, vattendrag och kustvatten

Utbyggnad i enlighet med planen medför risk för negativ påverkan på vattendrag i de utpekade områdena samt i områdenas närhet. Särskild uppmärksamhet måste finnas kring dikning och grumling i samband med anläggandet av vägar. Erosion och ras måste undvikas.

8. SAMLAD BEDÖMNING

Det tematiska tillägget till översiktsplanen avseende vindbruk i Piteå kommun är avsett att fungera som ett planeringsinstrument för att styra och anpassa vindkraftsutbyggnad till förutsättningarna i Piteå kommun.

Planen baseras på ett resurshushållningsperspektiv och pekar ut stora områden för vindkraft.

Planens genomförande innebär en förändrad landskapsbild och konsekvenser för boende, rekreation, friluftsliv och rennäring.

Planens genomförande innebär också en ändrad markanvändning från skogsbruk till väg och anläggningar på ca 4 000 ha (40 km2).

Planens genomförande innebär en materialanvändning av massor motsvarande ca 7 milj m3 samt betydande mängder stål och komposit.

Planens genomförande innebär också ett ökat antal tunga transporter i samband med uppförande av vindkraftverk, totalt ca 400 000 om hela planens potential genomförs.

Vid fortsatt planering ska miljökvalitetsnormerna beaktas.

9. UPPFÖLJNING

Enligt 6 kap 18 § Miljöbalken måste alla planer och program som miljöbedöms också följas upp. Uppföljningen ska täcka all betydande miljöpåverkan dvs i princip positiva, negativa, förutsedda och oförutsedda konsekvenser.

Syftet med uppföljningen är att kommunen tidigt ska skaffa sig kunskap om den miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet faktiskt medför så att avhjälpande åtgärder kan sättas in.

Kunskapsläget gällande vindkraft förändras hela tiden och vindkraften som näring och planeringsintresse bör utifrån kunskapsläge och utvärdering av genomförda projekt regelbundet utvärderas. Det tematiska tillägget avseende vindkraft revideras regelbundet utifrån genomförda utvärderingar och uppföljningar och förvärvad kunskap används i efterföljande prövningar.

Koler, Markbygden Foto: Maria Fäldt

OM VINDBRUKSPLAN

Detta dokument tillhör ett tillägg till kommunens översiktsplan gällande vindbruk. Syftet är att skapa planeringsförutsättningar för etablering av vindkraft på ett hållbart sätt. Vindbruksplanen pekar ut områden som bedömts lämpliga utifrån vindförutsättningar och infrastruktur med hänsyn taget till bl a bebyggelse, natur-, kultur- och friluftsvärden. Även områden som bedöms olämpliga för vindkraft redovisas.

VINDBRUKSPLAN BESTÅR AV FÖLJANDE HANDLINGAR:

Del 1: Plan (detta dokument)
Del 2: Planeringsförutsättningar
Del 3: Miljökonsekvensbeskrivning
Samrådsredogörelse
Utlåtande och särskild sammanställning

VART VÄNDER JAG MIG MED FRÅGOR?

Frågor kring Vindbruksplan kan skickas med e-post till
samhallsbyggnad@pitea.se

Piteå kommun

Granskningsutlåtande

Vindbruksplan

Datum 24-10-27

Piteå kommun

Innehåll

1 Inledning 2
Granskningsutlåtande - vad är det? 2
Hur har granskningen gått till? 2
Vilka har svarat? 3
2 Inkomna synpunkter och kommunens kommentarer 3
2.1 Statliga myndigheter 3
2.1.1 Energimyndigheten 3
2.1.2 Försvarsmakten 3
2.1.3 Havs och vattenmyndigheten 3
2.1.4 Skogsstyrelsen 3
2.1.5 Trafikverket 3
2.1.6 Svenska kraftnät 3
2.1.7 Sveriges geologiska undersökning (SGU) 4
2.1.8 Länsstyrelsen 4
2.2 Kommuner 5
2.2.1 Luleå kommun 5
2.2.2 Skellefteå kommun 5
2.3 Kommunala myndigheter 5
2.3.1 Samhällsbyggnadsnämnden 5
2.3.2 Miljö- och tillsynsnämnden 5
2.4 Bolag, partier, organisationer och föreningar 6
2.4.1 Vattenfall Eldistribution AB 6
2.4.2 Statkraft 6
2.4.3 Svea Vind Offshore 6
2.4.4 FU-GEN 7
2.4.5 Föreningen Svenskt Landskapsskydds (FSL) 7
2.4.6 SCA Energy AB 7
2.5 Inkomna yttranden från privatpersoner 8
2.5.1 Privatperson 1 8

1 Inledning

Piteå kommun har sedan 2014 en vindbruksplan, KF beslut 2014-03-17 § 56. Sedan dess har en omfattande etablering av vindkraftverk skett vilket ligger i linje med Piteå kommuns vilja att bidra till Sveriges miljöambition om 100 % förnyelsebar elproduktion, samtidigt som kommunen tar ansvar för både mark- och vattenanvändningen inom kommunen.

Nu har vindbruksplanen reviderats eftersom kommunen vill ta tillvara de erfarenheter som byggt på under ett antal år.

Förslaget till revidering av vindbruksplan var ute på samråd under perioden 12 oktober – 22 december 2021, i syfte att ge medborgare, föreningar och olika parter möjlighet att yttra sig om planförslaget. Under samrådet kom 40 skriftliga yttranden in. Efter samrådet har planen ändrats och justerats med anledning av de inkomna yttrandena i de fall det har bedömts lämpligt och möjligt. Det omarbetade förslaget har varit ute på granskning under perioden 22 juni 2024 – 16 oktober 2024. Till granskningshandlingen av det tematiska tillägget till översiktsplanen hörde planförslag, planeringsförutsättningar, mark- och vattenanvändningskartan, miljökonsekvensbeskrivning samt en samrådsredogörelse som redovisar de yttranden som kommit in under samrådet samt hur kommunen har valt att hantera dessa yttranden. I föreliggande granskningsutlåtande redovisas de yttranden och synpunkter som kommit in under granskningstiden samt hur kommunen valt att hantera dessa samt kommunens bemötande.

Kommunen har efter granskningen inte gjort några större förändringar.

Kommunen har gjort följande revideringar:

- Vissa tekniska justeringar, förtydliganden och tillägg. Även smärre förändringar av redaktionell karaktär är genomförda.
- Förklaring och ställningstagande, kustnära etableringar, exempelvis Bondön.

Utöver synpunkter om saker som bör förändras eller plockas bort ut förslaget har ett par synpunkter inkommit som gör gällande att det är positivt att kommunen valt att hörsamma synpunkter i samrådsskedet och att det sammanlagda förslaget till handling har förbättrats. För dessa synpunkter redogörs inte särskilt.

Granskningsutlåtande - vad är det?

Efter granskningstiden ska kommunen i ett särskilt utlåtande/granskningsutlåtande sammanställa de synpunkter som inkommit under granskningstiden och redovisa de förslag som synpunkterna gett anledning till. Det särskilda utlåtandet med de sammanställda synpunkterna ska sedan bifogas de övriga översiktsplanehandlingarna. Om synpunkter som inkommit under granskningstiden inte kan tillgodoses i planförslaget bör detta särskilt motiveras. Ansvariga politiker och tjänstepersoner har läst och diskuterat alla inkomna yttranden. I detta särskilda utlåtande har synpunkterna sammanfattats i ett antal kategorier.

Hur har granskningen gått till?

Förslaget till reviderad vindbruksplan har varit ute på granskningssamråd under 22 juni 2024 – 16 oktober 2024.

Granskningshandlingen har skickats på remiss till länsstyrelsen, myndigheter, grannkommuner, kommunala förvaltningar, övriga instanser samt andra berörda.

Granskningshandlingen har även funnits tillgänglig på Piteå kommuns webbplats och utställd på följande platser:

- Stadsporten, Västergatan 10
- Stadsbiblioteket, Piteå
- Stadshuset, Svartuddsvägen 1

Granskningen har annonserats i Piteå Tidningen samt på Piteå kommuns Facebook sida. Inkomna synpunkter har kunnat lämnas via webben samt skriftligen, även inkomna synpunkter via mail och telefon har registrerats.

Vilka har svarat?

Under granskningstiden har det sammantaget inkommit 19 skriftliga yttranden. Yttranden har inkommit från myndigheter, bolag, föreningar samt privatpersoner och fördelar sig enligt nedan:

Myndigheter	8
Kommuner	4
Föreningar & bolag	6
Privatpersoner	1

2 Inkomna synpunkter och kommunens kommentarer

För att underlätta läsningen har nedanstående yttranden sammanfattats och redovisas inte alltid i sin helhet, utan är till viss del förkortade. Kommunen har valt att redogöra för de synpunkter som inkommit från respektive remissinstans samt bemöta dem nedan. Alla inkomna yttranden i sin helhet finns registrerade hos Piteå kommun och svaren bemöter yttrandet i sin helhet, inte den till viss del förkortade versionen nedan.

2.1 *Statliga myndigheter*

2.1.1 Energimyndigheten

Energimyndigheten redovisar handlingsgång i etableringsärende.

Kommunens kommentar

Handläggningsgången beaktas i senare tillståndsprocess vid tillståndsansökan.

2.1.2 Försvarsmakten

Försvarsmakten avstår i detta fall att yttra sig.

2.1.3 Havs och vattenmyndigheten

Havs och vattenmyndigheten avstår i detta fall att yttra sig.

2.1.4 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen avstår i detta fall att yttra sig.

2.1.5 Trafikverket

Trafikverket har inget att erinra med vindbruksplanen. De vill dock lyfta att texten under rubriken Järnväg på s. 39 i Vindbruksplan del 2 med fördel kan uppdateras då det inte längre är oklart när järnvägsplanerna kommer genomföras. Järnvägsplanerna för Norrbotniabanan påbörjas under detta år.

Kommunens kommentar

Piteå kommun kommer att föra in i Vindbruksplan del 2 att järnvägsplanerna kommer att påbörjas under 2024.

2.1.6 Svenska kraftnät

Inga ytterligare synpunkter i ärendet, men anser att kommunen bör korrigera följande:

- 400kW-stamledningar behöver ändras till 400 kV-stamnätsledningar
- I planhandlingarna anges att kraftledningar är av riksintresse. Denna fråga utreds för närvarande och beslut har inte fattats

Kommunens kommentar

Piteå kommun kommer att föra in i Vindbruksplan del 2 rätt nomenklatur enligt yttrandet.

2.1.7 Sveriges geologiska undersökning (SGU)

SGU framför att marklutning, jordart, jorddjup och bergart samt grundvattennivå kan ha betydelse för riskbild vid samhällsplanering och därmed påverka såväl lämplig markanvändning som grundläggning och därmed erforderliga geotekniska lösningar och resulterande byggkostnader.

För att kunna följa Boverkets uppdaterade riktlinjer om kommunal planering i översvämningskänsliga områden (2018) bör en analys av höga vattenflöden för berörda avrinningsområden och hur de kan påverka befintliga och planerade strandnära byggnader samt tillhörande infrastruktur utföras. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) utför kartering och beräkning av översvämningsrisk som visas i Portalen för översvämningshot.

SGU har lämnat riktlinjer om : hantering av värdefulla ämnen och material, mineralresurser, gruv- och täktverksamhet, MKN, materialförsörjning, berggrund, jordarter, grundvatten

Kommunens kommentar

Kommunen bedömer att det i en översiktlig plan inte är nödvändigt med ytterligare redovisning. Komplettering av kunskapsunderlaget avseende bland annat natur- och kulturvärden, geotekniska förhållanden och risker, dagvattenhantering, dricksvattenförsörjning och avloppsförsörjning, kulturmiljö, rennäring, trafikfrågor kommer att ske i kommande tillståndsprocess.

2.1.8 Länsstyrelsen

De synpunkter Länsstyrelsen framförde i samrådsyttrande har till stor del beaktats i den aktuella granskningshandlingen.

Länsstyrelsen konstaterar att inga nya områden pekas ut som lämpliga för vindkraftverk i föreslagen revidering. I planförslaget har två tidigare utpekade områden lämpliga för vindkraft tagits bort. Inom vissa sedan tidigare utpekade områden lämpliga för vindkraftverk, har satts en begränsning av 150 meters maximal höjd för nya vindkraftverk medan vissa sedan tidigare utpekade områden är lämpliga för eventuella tillkommande moderna och höga vindkraftverk.

Länsstyrelsen har redovisat synpunkter på Rennäring, Kommunikation och Kulturmiljövård, Ras, skred, erosion och översvämning.

I länsstyrelsens yttrande finns yttrande från Sametinget. Sametinget har redovisat eventuell påverkan där exempelvis sammanhängande betesmarker kan hindras, samt risk att flyttleder skärs av.

Samt att vissa områden är olämpliga utifrån aspekter som uppsamlingsområde, trivselområde.

Vidare redovisar sametinget avsaknad av och hänsynstagande och konsekvensbeskrivning vid tillkommande projekt. Vilka kumulativa, permanenta, tillfälliga, sociala och kulturella effekter blir det på lokal och regional nivå.

För kommande generationer renskötare är det viktigt att verken ska plockas ner efter tillståndstiden och marken återställas. Genom att det i den nya planen tillförs nya områden så anser vi att kommunen

ska konsultera berörda samebyar för att kunna utreda markens betydelse tidigare, nu och i framtiden enligt vad vi skrivit ovan, innan det tematiska tillägget kan komma att antas.

Kommunens kommentar

Kommunen bedömer att det i en översiktlig plan inte är nödvändigt med ytterligare redovisning. Komplettering av kunskapsunderlaget avseende bland annat natur- och kulturvärden, geotekniska förhållanden och risker, dagvattenhantering, dricksvattenförsörjning och avloppsförsörjning, kulturmiljö, rennäring, trafikfrågor kommer att ske i kommande tillståndsprocess.

I områden inom eller i närhet av riksintresse för rennäringen ska stor försiktighet råda vid nyetableringar. I det vidare arbetet med respektive bolags tillståndsansökan ska dessa frågor synliggöras.

I den nya planen har inte nya områden tillförts utan antalet har minskats.

2.2 *Kommuner*

2.2.1 Luleå kommun

Luleå kommun har yttrat sig tidigare i samrådsskedet och har inget att mer att tillägga.

2.2.2 Skellefteå kommun

Skellefteå kommun har meddelat att de inte hunnit med att upprätta ett förslag till yttrande, och därför inte kommer att skicka in något.

2.3 *Kommunala myndigheter*

2.3.1 Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden lämnar följande synpunkter på granskningshandlingen:

- Många synpunkter från boende och föreningsliv i Markbygden gäller upplevda störningar av vindkraft i form av ljus, ljud, synintryck, påverkan på boendemiljö och rekreationsmöjligheter. Flertalet av dessa yttranden anger att det räcker med den vindkraft som redan etablerats i Markbygden. Synpunkter i samrådsskedet har inte medfört ändringar i granskningshandlingen gällande utpekandet av lämpliga områden i Markbygden. En konsekvens är att boende i landsbygd och glesbygd upplever att de inte känner sig hörda i sammanhanget.
- Plankartan på sidan 9 i vindbruksplanen del 1 – den östra delen av kartan har fallit bort vilket betyder att alla områden inte syns, i en slutversion bör hela kartan tydligt framgå.
- Plankartan innehåller även specialfall där det finns tillståndsgiven vindkraft inom områden som anges olämpligt för vindkraft. Plankartan bör därför kompletteras med förklarande text för områden som omges av lila linje (ex. Bondön, område med tillstånd men inom område som är olämpligt för vindkraft - vindkraft avvecklas på sikt).
- Bondön bör redovisas som ett eget område på plankartan och beskrivas i tabellen som ett eget område.

Kommunens kommentar
Korrekt karta kommer att läggas in i vindbruksplanen

Uppgifter och ställningstaganden om vindkraftverken på Bondön samt de två mindre vindkraftverken som finns på Pitholmen kommer även att redovisas i del 2 planeringsförutsättningar (under stycket om skärgård och kustnära).

2.3.2 Miljö- och tillsynsnämnden

- Översiktskartan bör kompletteras med förklaring till område som omges av lila linje (ex. Bondön, område med tillstånd inom område som är olämpligt för

vindkraft).

- Bondön i översiktskartan finns inte omnämnd i tabellen ovanför översiktskartan. I kartan är Bondön även försedd med siffrorna ”120” vilken även saknar förklaring. Förklaring bör finnas eller så bör siffrorna tas bort.
- I översiktskartan, L 10 Råliden bör redan tillståndsgivet område vara ifyllt lilafärgat i stället för lila linje.
- Översiktskartan på sidan 9 i vindbruksplan del 1 får inte plats vilket betyder att alla områden inte syns, i en slutversion bör hela kartan få plats.

Kommunens kommentar

Korrekt karta kommer att läggas in i vindbruksplanen

Uppgifter och ställningstaganden om vindkraftverken på Bondön samt de två mindre vindkraftverken som finns på Pitholmen kommer även att redovisas i del 2 planeringsförutsättningar (under stycket om skärgård och kustnära).

2.4 *Bolag, partier, organisationer och föreningar*

2.4.1 Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution AB har inget ytterligare att tillföra än det som framfördes i samrådet.

2.4.2 Statkraft

Statkraft framför i sitt yttrande att:

- högre vindkraftverk än 150 meter bör tillåtas för god hushållning med vindenergiresurser och även i fler områden
- Analysen borde göras på högre verk
- Vindkraft medverkar till fler positiva etableringar i länet än vad som redogörs i vindbruksplanen
- Vikten att fortsätta revidera och uppdatera

Kommunens kommentar

Det är kommunens uppgift att göra en avvägning mellan olika intressen i avseende på användning av mark- och vattenområden. Piteå kommun har tagit ett stort ansvar gällande vindkraftsutbyggnaden i Sverige och har därigenom väl bidragit samt bidrar till uppfyllandet av Sveriges miljömål. Med avseende på de etableringar som skett i kommunen har behovet för kommunen uppkommit att styra etableringen av höga vindkraftverk västerut i skogsbygden. Föreslagen revidering av vindbruksplanen säkerställer att planen förhåller sig väl till vindkraftsverkens utvecklade teknik och högre byggnadshöjd samt avgränsar var i kommunen etablering av vindkraftsverk som är högre än 150 meter är lämplig.

Revidering av vindbruksplanen planeras ske enligt gällande bestämmelser.

2.4.3 Svea Vind Offshore

Svea Vind Offshores synpunkter avser de delar av vindbruksplanen som rör havsbaserad vindkraft. Svea Vind konstaterar att behovet av energi kommer att vara fortsatt stort och ha en stor påverkan på eventuellt kommande industrietableringar.

Svea Vind menar att samexistens mellan vindkraft och sjöfart kan ske och att frågan prövas i ett senare tillfälle.

Offshore menar att en genomförd nautisk riskanalys borde vara grund för bedömning av lämplig vattenanvändning i översiktsplanen.

Svea Vind Offshore anser att områdena 033 och 034 bör finnas kvar som utpekade lämpliga områden för vindbruk i översiktsplanen då Bolaget anser sig ha visat att samexistens med Övriga allmänna intressen är fullt möjlig och att påverkan på miljön blir begränsad.

Kommunens kommentar

Kommunens ställningstagande baseras på att en omfattande utbyggnad av vindkraft har genomförts i kommunen. Havs och vattenmyndighetens har fattat beslut om att samexistens av riksintresse sjöfart och riksintresse vindbruk inte är möjlig. Piteå kommun följer Havs och vattenmyndighetens fattade beslut. Frågan om visuell tålighet i Piteås skärgård är även av stor vikt.

2.4.4 FU-GEN

Enligt bolagets uppfattning är det mycket olämpligt att i vindbruksplanen införliva en höjdbegränsning för vindkraftverk inom vissa på förhand angivna områden.

Transportstyrelsen gör just nu översyn av gällande föreskrifter för hindermarkering av höga föremål.

Bolaget noterar vidare i den reviderade vindbruksplanen att en relativt grov gränsdragning är gjord mellan det så kallade skogslandskapet och landskapet öster om detta. Skogslandskapet beskrivs som mer tåligt för vindkraft, samtidigt som området öster därom inte anses kunna tåla vindkraftverk högre än 150 meter utifrån visuella intryck och störningar från hinderbelysning. Gränsen verkar vara både ologisk och felaktigt dragen i relation till hur verkligheten ser ut. LH -områdena 1 — 4 ligger tydligt i skogslandskap. Undantaget är LH5 som är beläget i myrmark. Gränslinjen är dessutom dragen så att den genomkorsar områden i Markbygden som redan erhållit tillstånd för vindkraftverk med 200 meters totalhöjd

Avslutningsvis ser vi det som angeläget att en fortsatt utveckling av vindkraften sker i nära dialog mellan företagen som investerar, kommunen, närboende, övriga invånare och näringslivet. Samt naturligtvis att det sker med nödvändigt hänsynstagande till såväl naturen och tillgängligheten till den, som till biologisk mångfald och möjligheten till friluftsliv, jakt, rennäring mm., allt i enlighet med gällande regelverk.

Kommunens kommentar

Gränsdragning mellan det så kallade skogslandskapet och landskapet öster om detta är gjord, inte helt som en vetenskaplig analys, utan mer som ett ställningstagande utifrån kommunens erfarenheter av vindkraftsetableringar. Nära bebyggelse beaktas i högre grad i revideringen.

2.4.5 Föreningen Svenskt Landskapsskydds (FSL)

Föreningen Svenskt Landskapsskydds (FSL) menar att förslaget är alltför generöst mot vindkraftsbranschen, FSL förordar att inget verk byggs men om det nu ändå blir så kan kommunen skapa egna kriterier mot de som vill etablera vindkraftverk.

Föreningen Svenskt Landskapsskydds (FSL) önskar att kommunen utreder ett antal punkter som i sin helhet redovisas i yttrandet.

Kommunens kommentar

Det är kommunens uppgift att göra en avvägning mellan olika intressen i avseende på användning av mark- och vattenområden. Eventuella utredningar ska genomföras av exploatör vid tillståndsansökan.

2.4.6 SCA Energy AB

SCA Energy AB redovisar synpunkter i två områden:

i vilket det ena (L4-Manliden) anser man att det är positivt att det går att utöka utan höjdbegränsning.

i det andra (LH1-Gråliden) anser man att det är olyckligt att hela området givits höjdbegränsning då det i princip omöjliggör en etablering.

Kommunens kommentar

Det är kommunens uppgift att göra en avvägning mellan olika intressen i avseende på användning av mark- och vattenområden.

I samband med förändring av områden i Markbygden har större hänsyn tagits till visuell tålighet.

2.5 Inkomna yttranden från privatpersoner

2.5.1 Privatperson 1

Yttrandet tar upp risken för försämrade naturupplevelser och att tillräckligt med etableringar redan har genomförts och framför att inga ytterligare bör tillkomma.

Kommunens kommentar

Det är kommunens uppgift att göra en avvägning mellan olika intressen i avseende på användning av mark- och vattenområden. I den nya planen har inte nya områden tillförts utan antalet har minskats.

.

Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar - revidering

§306

24KS732

...

Piteå kommun

Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar	Taxa	2024-12-16, § xxx	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Samhällsbyggnad	2	23MTN28 24KS732	~~2027-12-31~~ 2028-12-31
Dokumentinformation	Taxa för tillsyn av avfallshantering i fritidsbåthamnar, med fler än 25 båtplatser		
Dokumentet gäller för	Miljö- och tillsynsnämnden, verksamhetsutövare till fritidsbåthamnar, båtklubbar, fastighetsägare m.fl.		

Med stöd av 6 kap. 8 § andra stycket lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, föreskriver Piteå kommun följande:

Avgift för prövning av avfallshanteringsplaner

1 §

~~För prövning av frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner när det gäller verksamhet på platser som ankommer på kommunen enligt 3 kap. 9 § lagen om förorening från fartyg, tar kommunen ut en avgift för nedlagd handläggningstid med 1 170 kr per timme.~~

För prövning av frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner när det gäller verksamhet på platser som ankommer på kommunen enligt 3 kap. 9 § lagen om förorening från fartyg, tar kommunen ut en avgift för nedlagd handläggningstid med 1 285 kr per timme.

Avgift vid tillsyn

2 §

~~För tillsyn enligt 6 kap. 5 a § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg tar kommunen ut avgift för nedlagd handläggningstid med 1 170 kr per timme.~~

För tillsyn enligt 6 kap. 5 a § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg tar kommunen ut avgift för nedlagd handläggningstid med 1 285 kr per timme.

3 §

I de fall avgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid kommunen har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet, såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, provtagningar och kontroller, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.

Timavgift tas ut för varje nedlagd halvtimme handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut för tillsyn. För godkännande av plan för mottagning och hantering av avfall tas avgift ut, även om handläggningen understiger en halvtimme.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timtaxan.

4 §

~~Avgift tas inte ut för handläggning av överklagande av nämndens eller en överinstans beslut.~~

Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

1. Tillsyn som föranleds av klagomål som är befogat, och inte kräver utredning.
2. Handläggning som föranleds av överklagande av nämndens eller en överinstans beslut.
3. Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.”

Avgiftsskyldig

5 §

Avgiftsskyldig är den som bedriver en verksamhet inom kommunens tillsynsansvar enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

Avgiftens erläggande

6 §
Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av Miljö- och tillsynsnämnden. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

Nedsättning av avgift

7 §
Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

Överklagande m.m.

8 §
Bestämmelser om överklagande av Miljö- och tillsynsnämndens beslut enligt denna taxa finns i 9 kap. 2 § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

Indexreglering av taxan

9 §
Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Taxan började gälla år 2023.

~~Kommunfullmäktige har 2023-10-30 § 244 beslutat att Miljö- och tillsynsnämnden årligen får indexuppräkna taxan upp till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Basmånad för indexuppräkningen är oktober månad 2023.~~

Miljö- och tillsynsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Miljö- och tillsynsnämnden ska efter beslut om indexuppräkning delge beslutet till Kommunfullmäktige.

Antagen av Kommunfullmäktige 2023-10-30 § 244, dnr 23KS577
Uppräknad av Miljö- och tillsynsnämnden 2023-11-22, § 49, indexuppräkning PKV
Reviderad av Kommunfullmäktige 2024-12-16, § xxx

Taxa för industrispår Munksund - Haraholmen §307 24KS731

...

Piteå kommun

Taxa för nyttjande av kommunens industrispår Munksund – Haraholmen

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Taxa för nyttjande av kommunens industrispår Munksund – Haraholmen	Taxa	2024-12-16 § zzz	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Samhällsbyggnad, Gatuavdelningen	2	24KS731	2028-12-31~~-07-01~~
Dokumentinformation	~~Kommunal föreskrift som~~ Avser avgift för nyttjande av kommunens industrispår		

Piteå kommun

Dokumentet gäller för	Samhällsbyggnadsnämnden samt företag som nyttjar kommunens industrispår mellan Munksund och Haraholmen

Piteå kommun

Inledning

De företag som nyttjar kommunens industrispår mellan Munksund och Haraholmen ska betala en avgift till kommunen. Kommunfullmäktige fastställer avgiften.

Avgift

Avgiften för nyttjandet av kommunens industrispår är 3,50 kronor per ton.

Betalning av avgift

Avgiften betalas till Samhällsbyggnad, Gatuavdelningen. Fakturering baseras på det antal vagnar som tågföretagen månadsvis rapporterar in till Samhällsbyggnad. Betalning ska ske inom den tid som anges i fakturan.

Indexreglering av avgiften

Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Konsumentprisindex (KPI) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Taxan började gälla år 2024.

~~Samhällsbyggnadsnämnden årligen får indexuppräkna avgiften upp till konsumentprisindex (KPI), med oktober 2024 som basmånad.~~

Samhällsbyggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för KPI som är publicerad på Statistiska centralbyråns webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Samhällsbyggnadsnämnden ska delge Kommunfullmäktige sitt beslut efter indexuppräkning.

Antagen av Kommunfullmäktige 2004-12-13 § 229
Reviderad av Kommunfullmäktige 2024-12-16 § zzz

Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering
§308
24KS245

...

Piteå kommun

~~Avgifter~~ Taxa inom offentlig plats ~~dispenser~~ och parkering

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
~~Avgifter~~ Taxa inom offentlig plats ~~dispenser~~ och parkering	Taxa	2024-12-16 §	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Samhällsbyggnad	7	23SBN745 24KS245	2028-12-31
Dokumentinformation	~~Avgifter~~ Taxa inom offentlig plats ~~dispenser~~ och parkering		
Dokumentet gäller för	Allmänheten		

Piteå kommun

Innehåll

1. Inledning 3
2. Offentlig plats 3
   2.1 Allmänna bestämmelser 3
   2.2 Zonindelning för arbetsplatsområde och uteservering 3
   2.3 Avgiftstabell 6
3. Dispenser 7
   3.1 Allmänna bestämmelser 7
   3.1.1 Transportdispenser 7
   3.1.2 Dispens från lokal trafikföreskrift (LTF) 7
   3.1.3 Nyttoparkeringstillstånd 7
4. Parkering 8
   4.1 Allmänna bestämmelser 8
   4.2 Avgiftstabell 9
5. Indexreglering av taxan 11

Piteå kommun

~~Avgifter~~ Taxa inom offentlig plats ~~dispenser~~ och parkering

1. Inledning

Piteå kommun har rätt att ta ut en avgift för olika tjänster som tillhandahålls med stöd av följande lagstiftning; kommunallagen (2017:725), lag (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, mm, avgiftsförordningen (1992:191) och lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor.

Nedan följer allmänna bestämmelser och avgiftstabeller för offentlig plats, dispenser och parkering fördelat i tre kapitel.

2. Offentlig plats

2.1 Allmänna bestämmelser

Av tabellerna nedan framgår den avgift som Piteå kommun tar ut för respektive ändamål vid upplåtelse av offentlig plats. Avgift erläggs mot faktura. Debitering sker inte till skolklasser, ideella föreningar, humanitära organisationer eller liknande. Samtliga upplåtelseavgifter är momsbefriade.

Avgifterna regleras årligen, den 1 januari, utifrån statistiska centralbyråns konsumentprisindex (KPI). Oktober 2011 utgör basindex.

2.2 Zonindelning för arbetsplatsområde och uteservering

Zonindelningen baseras på Piteå kommuns översiktsplan gällande indelning av centrum, stad, landsbygdscentra och landsbygd, se bild 1 nedan. Områdenas aktuella attraktivitet för ny- och ombyggnad, boendetäthet och kommunens möjlighet till att disponera attraktiv yta för både arbetsplatsområde och uteserveringar stödjer indelning och prissättning.

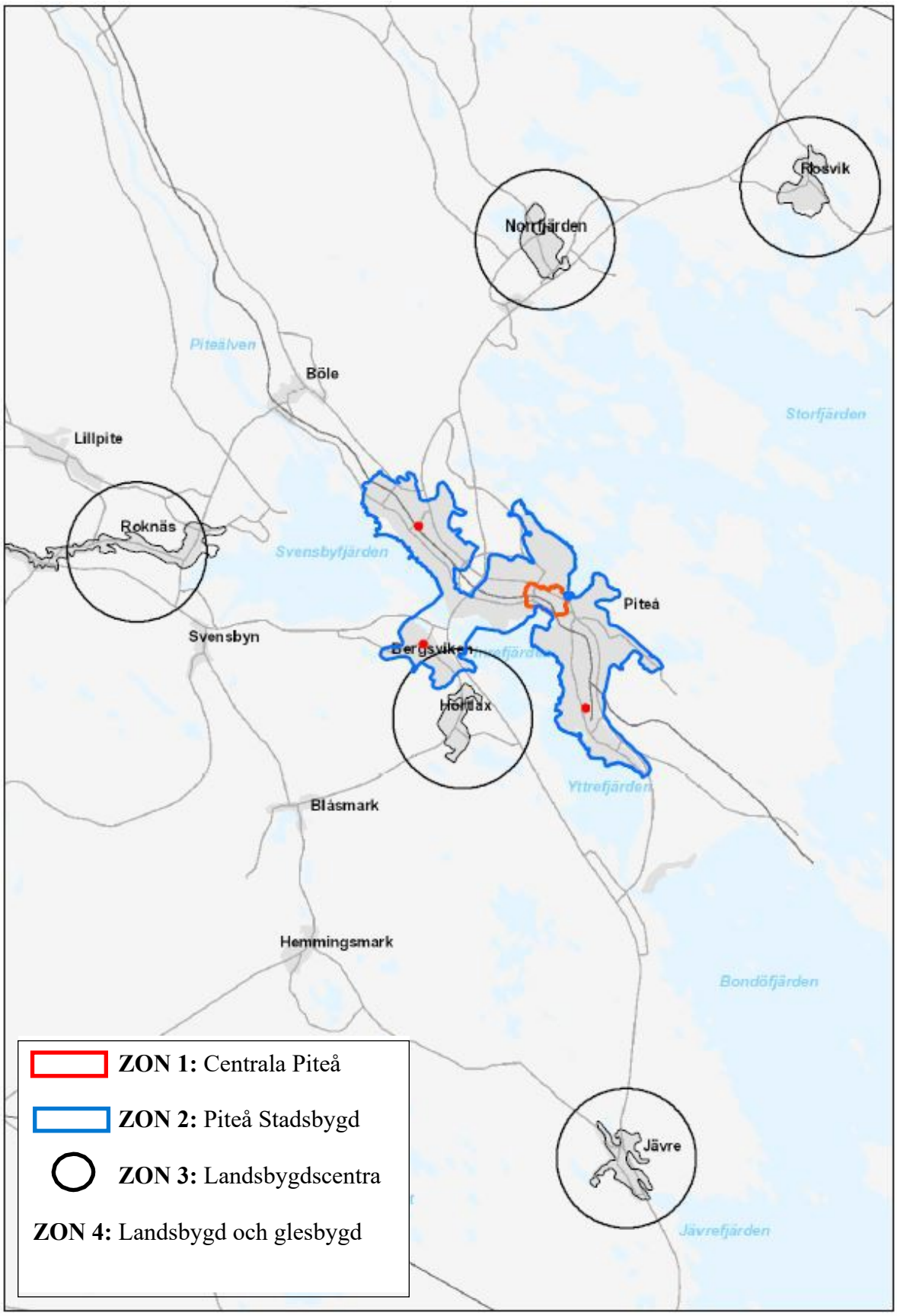

Bild 1: ***Zon 1*** *Centrala Piteå,* ***Zon 2*** *Piteå Stadsbygd,* ***Zon 3*** *Landsbygdscentra,* ***Zon 4*** *Landsbygd och glesbygd*

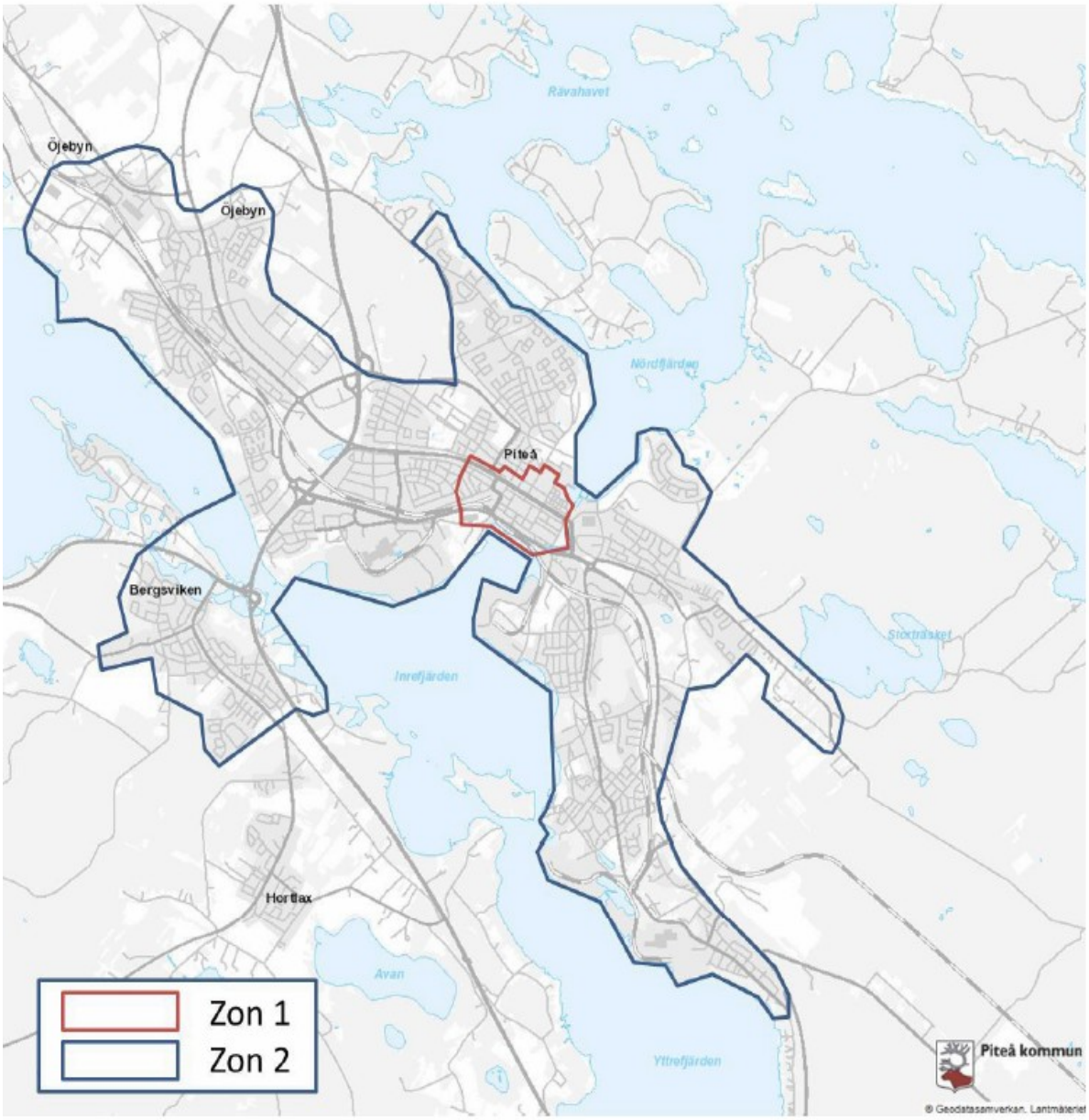

Bild 2: Förtydligande av gränser för zon 1 och 2

2.3 Avgiftstabell

Avgifter enligt nedan kan reduceras om det råder särskilda omständigheter. Undantag från gällande avgifter får då medges av chefer inom Planeringsavdelningen. I de fall en upplåtelse inte faller inom en befintlig kategori får debitering ske med utgångspunkt från närmast likvärdiga kategori.

Elström, vatten eller renhållning ingår inte i respektive upplåtelseform.

Zonindelning	Avgift
Byggplatsområde, byggnadsställningar, tillfälliga upplag och bodar	
Zon 1	45 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Zon 2	21 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Zon 3	14 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Zon 4	14 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Uteservering	
Zon 1	59 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Zon 2	48 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Zon 3	35 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Zon 4	35 kr/kvadrat/påbörjad månad*

Offentlig plats (inklusive grönytor)	Avgift
Avgiftsfria upplåtelser	
Körer, orkestrar, dansuppvisning och dylikt som tar offentlig plats i anspråk under en kortare tid, max 3 h/dag ≤ 50 m^2	0 kr/dag eller 290 kr/dag* vid upplåtelse längre än 3 h/dag*
Offentlig information och möten av allmännyttig och icke kommersiell art under en kortare tid, max 3 h/dag ≤ 50 m^2	0 kr/dag eller 290 kr/dag* vid upplåtelse längre än 3 h/dag*
Valbodar inklusive valaffischer	0 kr/dag
Upplåtelser med avgift	
Arrangemang, festivaler, marknader, tävlingar etc. > 10 000 m^2	4 236 kr/dag*
Cirkus, tivoli och liknande verksamhet	4 236 kr/dag *
Skyltställ, reklamskyltar ≤ 5 m^2	706 kr/år*
Skyltställ, reklamskyltar > 5 m^2	1 411 kr/år*
Bord, varuvisning i anslutning till egen butik	706 kr/plats/år*
Tillfällig försäljning, kommersiell aktivitet ≤ 25 m^2	290 kr/dag* eller 2 118 kr/månad*
Torghandelsplats	202 kr/dag*, 2 118 kr/månad*
Tillfällig försäljning/kommersiell aktivitet, restaurang- och öltält > 25 m^2	1 130 kr/dag* eller 59 kr/kvadrat/månad*
Uppställning/visning av fordon	706 kr/dag*
Banderoller och vepor	290 kr/styck/dag*

**) Avgiften regleras årligen, den 1 januari, med statistiska centralbyråns konsumentprisindex (KPI). Oktober 2011 utgör basindex.*

3. Dispenser

3.1 Allmänna bestämmelser

Av tabellen nedan framgår den avgift som Piteå kommun tar ut för respektive dispens. Avgifterna är momsbefriade och erläggs mot faktura.

3.1.1 Transportdispenser

Undantag från fordons vikt- och måttdimensioner får medges under särskilda förutsättningar genom en transportdispens. Det kan avse ett fordon eller fordonståg vars behov är att tillfälligt transportera tyngre, bredare eller längre gods (odelbar last) än vad som är tillåtet i Sverige. Om en transport genomförs inom en kommun är det kommunen som är beslutsinstans. Då en transport genomförs i två eller fler kommuner är Trafikverket beslutsinstans.

3.1.2 Dispens från lokal trafikföreskrift (LTF)

Undantag för den rörliga och stillastående trafiken får medges under särskilda förutsättningar genom en dispens från en lokal trafikföreskrift. Kommunen har därmed möjlighet att i vissa fall utfärda dispens för ett fordon som har behov att trafikera, stanna eller parkera i ett område där lokal trafikföreskrift förbjuder detta.

3.1.3 Nyttoparkeringstillstånd

Undantag från lokala trafikföreskrifter om parkering i en kommun får enbart medges för näringsidkare eller andra med särskilda behov av att parkera i sitt arbete genom ett nyttoparkeringstillstånd. Debitering sker beroende på vilken kategori nyttoparkeringstillståndet omfattas av. Kategori A omfattas av yrkesgrupper inom hemtjänst, rehabilitering, sjukvård och hjälpmedelsleveranser eller liknande. Kategori B omfattas av övriga yrkesgrupper.

3.2 Avgiftstabell

Dispenser	Avgift
Transportdispenser	
Längd ≤ 35m	600 kr
Längd > 35m	800 kr
Bredd ≤ 4,5m	600 kr
Bredd > 4,5m	1 100 kr
Vikt	1 100 kr
Skyndsam handläggning påslag på ordinarie taxa < 24 h	1 000 kr
Övrigt	
Dispens från lokal trafikföreskrift	300 kr/påbörjad månad
Nyttoparkeringstillstånd kategori A	300 kr/månad, 1 000 kr/år
Nyttoparkeringstillstånd kategori B	300 kr/månad, 3 000 kr/år

4. Parkering

4.1 Allmänna bestämmelser

Av tabellerna nedan framgår den avgift som Piteå kommun tar ut i samband med parkering. Avgifterna är momsbefriade, om inget annat anges. För gällande zonindelning, se bild 3.

- Brun zon: två timmar gratis parkeringstid per dygn med möjlighet att betala för att parkera längre på samtliga parkeringar på tomt- och gatumark, enligt Taxa 2.
- Röd zon: markerade gatuparkeringar som har betalning från första timmen, enligt Taxa 1.

Avgift och registrering av parkering gäller vardagar mellan klockan 8 - 18 samt vardag före sön- och helgdag 9 - 15. Registrering ska alltid ske elektroniskt via mobilapp, sms eller liknande. Undantag från registrering gäller endast skyltade korttidsparkeringar med en maximal parkeringstid på 30 minuter.

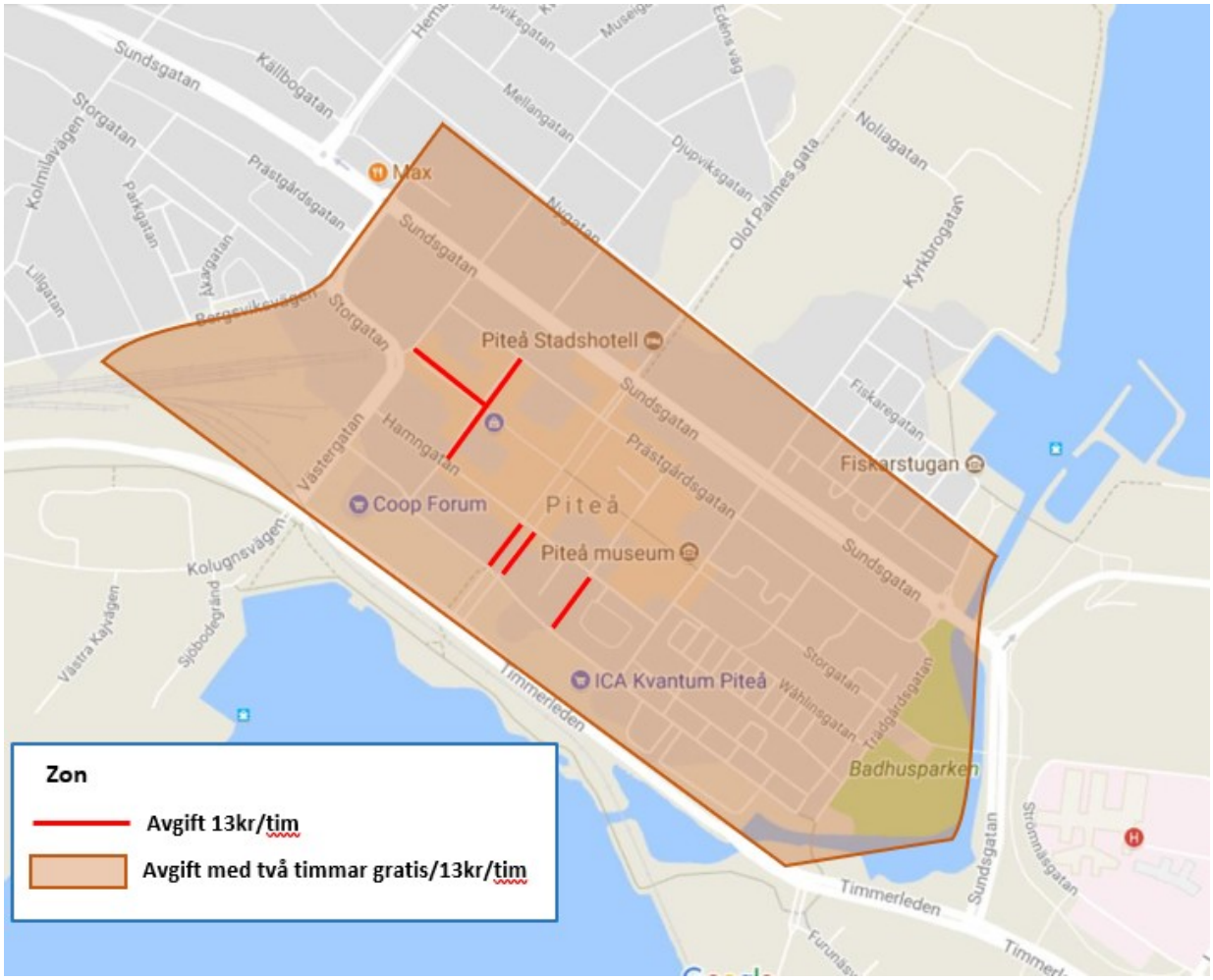

Bild 3: Zonindelning

Piteå kommun

4.2 Avgiftstabell

Parkeringsavgifter	Avgift ink. moms
Taxa 1: vardag utom vardag före sön- och helgdag klockan 08 - 18, vardag före sön- och helgdag klockan 9 - 15.	13 kr/timme.
Taxa 2: vardag utom vardag före sön- och helgdag klockan 08 - 18, vardag före sön- och helgdag klockan 9 - 15.	0 kr timme 1 och 2, från timme 3 13 kr/timme.
Taxa 3: vardag utom vardag före sön- och helgdag klockan 08 - 18, vardag före sön- och helgdag klockan 9 - 15.	0 kr timme 1 och 2, från timme 3 13 kr/timme. 60 kr/dygn.
Taxa 4: vardag utom vardag före sön- och helgdag klockan 08 - 18, vardag före sön- och helgdag klockan 9 - 15.	0 kr timme, parkeringstid max 2 timmar.
Parkering inkl. motorvärmare	
Taxa 5: avgift alla dagar mellan klockan 00 - 24.	13 kr/timme
Taxa 6: avgift alla dagar mellan klockan 00 - 24.	13 kr/timme. 100 kr/dygn.
Samåkningsparkering	
Taxa 7: avgift alla dagar under perioden 15/10 - 15/4.	30 kr/dygn. Övrig tid avgiftsfri P-biljett.
Taxa 8: avgift alla dagar under perioden 15/10 - 15/4.	15 kr/dygn. Övrig tid avgiftsfri P-biljett.
Taxa 9: avgift alla dagar under perioden 15/10 - 15/4.	7 kr/dygn.
Taxa 10: avgift alla dagar mellan klockan 00 - 24.	30 kr/dygn perioden 15/10 - 15/4. Övrig tid 10 kr/dygn.
Taxa 11: avgift alla dagar mellan klockan 00 - 24.	15 kr/dygn perioden 15/10 - 15/4. Övrig tid 5 kr/dygn.
Taxa 12: avgift alla dagar mellan klockan 00 - 24.	20 kr/dygn perioden 15/10 - 15/4. Övrig tid 10 kr/dygn.
Taxa 13: avgift alla dagar mellan klockan 00 - 24.	13 kr/timme. Mer än 10 timmar 20 kr/dygn.
Laddplats för elfordon	
Taxa 14: avgift alla dagar mellan klockan 00 - 24.*	15 kr/timme
Taxa 15: avgift alla dagar mellan klockan 00 - 24.**	15 kr/timme
Taxa 16: avgift alla dagar mellan klockan 00 - 24.***	3 kr/minut

*) Laddplats normalladdning
**) Laddplats semisnabbladdning
***) Laddplats snabbladdning

Ny avgiftstabell

Parkeringsavgifter	Avgift ink. moms
Taxa 1: Vardag utom vardag före söm- och helgdag klockan 08–18, vardag före sön- och helgdag 09–15	15 kr/timme
Taxa 2: Vardag utom vardag före söm- och helgdag klockan 08–18, vardag före sön- och helgdag 09–15	Avgiftsfritt 2 timmar/dygn, därefter 15 kr/timme
Taxa 3: Vardag utom vardag före söm- och helgdag klockan 08–18, vardag före sön- och helgdag 09–15 *(Alternativ utanför centrum)*	Avgiftsfritt 2 timmar/dygn, därefter 10 kr/timme
Taxa 4: Vardag utom vardag före söm- och helgdag klockan 08–18, vardag före sön- och helgdag 09–15 *(Alternativ*	10 kr/timme

utanför centrum eller där lägre taxa förordas i stället för 2-timmar gratis)	
Taxa 5: Avgift alla dagar mellan klockan 00–24	Avgiftsfritt 2 timmar/dygn därefter 15 kr/timme
Taxa 6: Avgift alla dagar mellan klockan 00–24	15 kr/timme mellan 08–18 (09–15). Övrig tid 5 kr/timme
Taxa 7: Avgift alla dagar mellan klockan 00–24	15 kr/timme mellan 08–18 (09–15). Övrig tid 5 kr/timme. Dygn 150 kr
Parkering inkl. motorvärmare	
Taxa 8: Avgift alla dagar mellan klockan 00–24.	15 kr/timme 08–18 (09–15) övrig tid 3 kr/timme
Taxa 9: Avgift alla dagar mellan klockan 00–24.	3 kr /timme 1 och 2 därefter 18 kr/timme mellan 08–18 (09–15). Övrig tid 3 kr/timme
Samåkningsparkering	
Taxa 10: Avgift alla dagar under perioden 15/10 - 15/4. Perioden 16/4 – 14/10 avgiftsfritt, elektronisk P-biljett erfordras	15 kr/dygn.
Taxa 11: Avgift alla dagar 00–24	15/10–15/4 15 kr/dygn 16/4–14/10 10 kr/dygn
Taxa 12: Avgift alla dagar under perioden 15/10 - 15/4. Perioden 16/4 – 14/10 avgiftsfritt, elektronisk P-biljett erfordras	20 kr/dygn
Taxa 13: Avgift alla dagar under perioden 15/10 - 15/4.	7 kr/dygn
Taxa 14: Avgift alla dagar under perioden 15/10 - 15/4.	10 kr/dygn
Taxa 15: Avgift alla dagar 00–24, parkering tillåten endast för fordon med särskilt utfärdat tillstånd.	15 kr/dygn

*) Ej betald avgift, parkerad utöver tillåten tid, ej följt parkeringsvillkor etc.

Felparkerings- och kontrollavgifter	Avgift
Förbud att stanna	700 kr
Parkeringsplats för rörelsehindrad	1 000 kr
Busshållplats	700 kr
Korsning	700 kr
Mot färdriktning	600 kr
P-förbud enligt lokal trafikföreskrift	600 kr
Övriga*	400 kr

Tillfälligt parkeringstillstånd	Avgift ink. moms
Tillfälligt parkeringstillstånd	300 kr/påbörjad månad.

Ny avgiftstabell

Fordonsflytt	Avgift
Fordonsflytt	2000

5. Indexreglering av taxan

Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Konsumentprisindex (PKI) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Taxan började gälla år 2011.

Samhällsbyggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för PKL som är publicerad på Statistiska centralbyråns webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

~~Kommunfullmäktige beslutade 2020-12-14 § 284 att Samhällsbyggnadsnämnden årligen får indexuppräkna taxan upp till Konsumentprisindex (KPI). Basmånad för indexuppräkningen är oktober 2011.~~

Samhällsbyggnadsnämnden ska delge Kommunfullmäktige beslut efter indexuppräkning.

Delegering av beslutanderätt för indexuppräkning av taxan

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2021-12-09, § 193, att delegera till trafikhandläggare att årligen indexuppräkna avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering enligt konsumentprisindex (KPI).

Samhällsbyggnad ska delge Samhällsbyggnadsnämnden och Kommunfullmäktige delegationsbeslutet efter indexuppräkning vid närmast kommande sammanträde.

Piteå kommun

Reviderad av Samhällsbyggnadsnämnden 2023-12-12, indexuppräkning (delegationsbeslut)
Reviderad av Kommunfullmäktige 2024-12-16 §

Konsekvenser av förslagen i minoritetsåterremissen

Nedan redovisas vilka positiva och negativa konsekvenser som tillkommer om centrumparkering har för låg avgift eller är helt avgiftsfri.

Konsekvenser:

Positivt:

- Billigt för bilisten

Negativt:

- Lägre eller ingen intäkt för parkering på gatumark, vilket ger stora intäktsbortfall. *Summan nedan är utifrån intäkter som genererats 2022 på de gatuparkeringar som idag har avgift.*

  10 min avgiftsfritt 150 000 kr/år

  30 min avgiftsfritt 360 000 kr/år

  60 min avgiftsfri parkering 1 050 000 – 1 150 000 kr/år

- Troligtvis kommer kostnaden för den upphandlade parkeringslösningen (P-app) att öka då avgiftsfri tid innebär mindre intäkter för leverantörerna. Deras intäkt är procentuellt på intäkterna
- Ruljangsen på parkeringarna kommer försämras avsevärt beroende på hur länge den avgiftsfria tiden är. Men även om den avgiftsfria tiden endast blir 10 minuter som kommer fordon att parkera längre, får stå längre för samma peng. Är det avgiftsfritt dygnet runt kommer detta bli boendeparkering vilket innebär att handel tappar flera ”nära entréparkeringar”.
- När ruljangsen blir sämre ökar söktrafiken vilket innebär att utsläppen av skadliga partiklar och andra ämnen ökar.
- Billig parkering på gatumark missgynnar privata parkeringar. Parkeringsnormen kräver ett visst antal parkeringar vilket såklart medför kostnader för fastighetsägaren. Om då kommunen erbjuder avgiftsfria gatumarksparkeringar kommer detta att påverka hur en fastighetsägare kan få sina platser uthyrda. Parkering är dyrt att anlägga och om kommunen erbjuder billig parkering så kommer detta att påverka hur mycket fastighetsägaren kan ta i hyra för sin parkering. Sedan läggs resterande kostnad på yran av exempelvis lägenheten. Detta snedvrider parkeringsansvaret enormt mycket.
- Billigare för bilisten att ta bilen till centrum.
- Stökigt intryck av staden då avgiften ofta påverkar valet av färdsätt.
- Sämre luftkvalitet i centrum då billig parkering oftast lockar till sig fler bilar, vilket kan generera krav från Naturvårdsverket och Länsstyrelsen om begränsningar på trafiken i centrum.

- Svårare att snöröja gatorna eftersom fordon står parkerade längre tid. På gatumark bör avgift gälla dygnet runt samt vara tidsbegränsade för att få fordon att parkera i parkeringshus istället.
- Kommunen får ökade kostnader för snöröjning då den behöver utföras vid flera tidpunkter på plaster där fordon parkerat länge eller under nattetid.
- Färre lediga parkeringsplatser vilket kan medföra större kostnader, exempelvis så kan efterfrågan om fler centrumnära parkeringar öka. Vilket är svårt när det redan idag finns begränsade ytor tillgängligt för detta ändamål.
- Negativt för de som bor på landsbygden då det riskerar bli färre parkeringsplatser.
- Färre som kommer att resa kollektivt samt gå och cykla vilket kan leda till ökade kostnader för bussresenären då kommunen kan tvingas höja biljettpriserna, se exemplet nedan.

  Figur 2 visar exempel på skillnad i resmönster när parkering är avgiftsfri vid arbetsplatsen och när den har avgift.

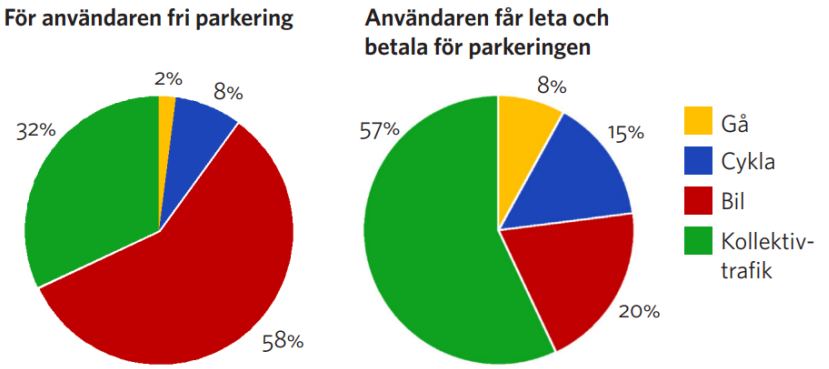

Figur 2. Sex av tio personer med fri parkering (58 procent) åker regelbundet bil till arbetet. För de som betalar för sin parkering är motsvarande andel två av tio (20 procent). Källa: Skillnad i resmönster vid arbetsplatser, undersökning med 1600 personer i Kista, Stockholm (SATSA 2011).

- Fler halkolyckor när folk kliver i- och ur ett fordon under vinterperioden eftersom det kan bli svårare att snöröja och utföra halkbekämpning.
- Parkeringsnormen påverkas negativt vilket kommer att öka kostnaden för kommunen rejält eftersom efterfrågan på kommunala besöks-, arbetsplats- och boende parkeringar kommer att öka.
- Besökare till staden måste gå längre från en parkering eftersom de som jobbar i centrum och kommer först tills staden tar de bästa platserna. Detta blir negativt för de som behöver använda bilen för att ta sig till centrum, exempelvis landsbygdsborna.
- Sämre framkomlighet i centrum eftersom avgiftsfri parkering oftast betyder en ökad trafikmängd.
- Riskerar att påverka folkhälsan negativt.

Bolagsordning AB Furunäsets Fastigheter

§309

24KS721

...

Piteå kommun

Bolagsordning för AB Furunäsets Fastigheter

Piteå kommun

Bolagsordning för AB Furunäsets Fastigheter
Org nr 556472-3681

§ 1 Firma

Bolagets firma är Aktiebolaget Furunäsets Fastigheter

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

~~Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Piteå kommun äga och förvalta fastigheter.~~
Bolaget har till föremål för sin verksamhet att uppföra, förvärva, äga, avyttra, hyra ut och förvalta fastigheter samt, utan att det innebär spekulativ verksamhet, äga och förvalta aktier och andelar i företag vars verksamhet ligger i linje med bolagets ändamål.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

~~Bolagets syfte är att tillhandahålla lokaler för primärt små företag samt organisationer i Piteå kommun.~~

~~Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.~~

~~Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB.~~

Bolagets huvudsyfte är att allmänt främja näringslivet i Piteå kommun, genom att tillgodose småföretagarkollektivets behov av lokaler inom kommunen. Om det finns särskilda skäl får bolaget även tillgodose enskilda företags behov av lokaler, oavsett storlek på företaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

~~Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning, innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Fullmäktige skall godkänna bolagsordningen.~~

~~Vidare skall fullmäktige fastställa koncernövergripande och principiellt viktiga policy, inriktningsbeslut och beslut såsom;~~

- ~~Mål och riktlinjer för verksamheten och ekonomin, koncernbudget~~
- ~~Beslut om kommunal borgen~~
- ~~Kapitaltillskott (nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m)~~
- ~~Ansvarsfrihet om ej revisor tillstyrkt sådan~~
- ~~Godkännande av förvärv, bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang~~
- ~~Frivillig likvidation, fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission, fusion av bolag~~
- ~~Försäljning eller köp av bolag, del av bolag eller bolags rörelse~~

~~Innan bolaget försäljer fastighet eller tomträtt där Piteå kommun gått i borgen för lån eller annan förpliktelse eller försäljer aktier i bolag som äger sådan fastighet eller tomträtt, åligger det bolaget tillse att sådan kommunal borgen upphör.~~

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige fastställer bolagsordning för bolagets helägda och delägda dotterbolag på alla nivåer. ~~Vad gäller ägardirektiv ska fullmäktige besluta till den del som avser bolagets verksamhetsinriktning.~~

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

~~Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Om ärende till bolagsstämma återfinns under § 5 måste detta underställas kommunfullmäktige för beslut.~~

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.

- Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 1 000 000 kronor och högst 4 000 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget ska finnas lägst 10 000 aktier och högst 40 000 aktier.

§ 9 Styrelse

~~Styrelsen skall bestå av lägst 5 och högst 9 ledamöter.~~

~~Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Samtliga ovan skall utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.~~

~~Uppdrag som ordförande och vice ordförande skall sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.~~

~~Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:~~
~~§ 1. Mötets öppnande~~
~~§ 2. Val av sekreterare och justerare~~
~~§ 3. Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande~~
~~§ 4. Utseende av firmatecknare~~
~~§ 5. Övriga ärenden~~
~~§ 6. Mötets avslutande~~

Styrelsen ska bestå av lägst 7 och högst 9 styrelseledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.
Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat.
Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.
Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.
Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

§ 1.Mötets öppnande
§ 2.Val av sekreterare och justerare
§ 3.Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
§ 4.Utseende av firmatecknare
§ 5.Övriga ärenden
§ 6.Mötets avslutande

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse ska kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun ska regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål ska revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisors granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse ska på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, eller om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, ska följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
9. Beslut om
    a. fastställelse av resultat-och balansräkningen för bolaget
    b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
    c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val ska ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val ska ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val ska ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Bolagsordning
Hedfastigheter i Piteå
AB
§310
24KS720

...

Piteå kommun

Bolagsordning för Hedfastigheter i Piteå AB

Piteå kommun

Bolagsordning för Hedfastigheter i Piteå AB
Org nr 556755-2509

§ 1 Firma

Bolagets firma är Hedfastigheter i Piteå AB.

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

~~Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Piteå kommun äga och förvalta fastigheter.~~

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att uppföra, förvärva, äga, avyttra, hyra ut och förvalta fastigheter samt, utan att det innebär spekulativ verksamhet, äga och förvalta aktier och andelar i företag vars verksamhet ligger i linje med bolagets ändamål.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

~~Bolagets syfte är att tillhandahålla lokaler för primärt små företag samt organisationer i Piteå kommun.~~

~~Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.~~

~~Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Piteå Kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB.~~

Bolagets huvudsyfte är att allmänt främja näringslivet i Piteå kommun, genom att tillgodose småföretagarkollektivets behov av lokaler inom kommunen. Om det finns särskilda skäl får bolaget även tillgodose enskilda företags behov av lokaler, oavsett storlek på företaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

~~Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.~~

~~Fullmäktige skall godkänna bolagsordningen. Vidare skall fullmäktige fastställa koncernövergripande och principiellt viktiga policy, inriktningsbeslut och beslut såsom;~~
~~• Mål och riktlinjer för verksamheten och ekonomin, koncernbudget~~
~~• Beslut om kommunal borgen~~
~~• Kapitaltillskott (nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m)~~
~~• Ansvarsfrihet om ej revisor tillstyrkt sådan~~
~~• Godkännande av förvärv, bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang~~
~~• Frivillig likvidation, fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission, fusion av bolag~~
~~• Försäljning eller köp av bolag, del av bolag eller bolags rörelse~~

~~Innan bolaget försäljer fastighet eller tomträtt där Piteå kommun gått i borgen för lån eller annan förpliktelse eller försäljer aktier i bolag som äger sådan fastighet eller tomträtt, åligger det bolaget tillse att sådan kommunal borgen upphör.~~

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige fastställer bolagsordning för bolagets helägda och delägda dotterbolag på alla nivåer. ~~Vad gäller ägardirektiv ska fullmäktige besluta till den del som avser bolagets verksamhetsinriktning.~~

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

~~Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Om ärende till bolagsstämma återfinns under § 5 måste detta underställas kommunfullmäktige för beslut.~~

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.
- Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 1 000 000 kronor och högst 4 000 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget ska finnas lägst 10 000 aktier och högst 40 000 aktier.

§ 9 Styrelse

~~Styrelsen skall bestå av lägst 7 och högst 9 ledamöter.~~
~~Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget.~~
~~Samtliga ovan skall utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.~~
~~Uppdrag som ordförande och vice ordförande skall sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.~~
~~Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:~~
~~§ 1. Mötets öppnande~~
~~§ 2. Val av sekreterare och justerare~~
~~§ 3. Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande~~
~~§ 4. Utseende av firmatecknare~~
~~§ 5. Övriga ärenden~~
~~§ 6. Mötets avslutande~~

Styrelsen ska bestå av lägst 7 och högst 9 styrelseledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.
Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat.
Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.
Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.
Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

§ 1.Mötets öppnande
§ 2.Val av sekreterare och justerare
§ 3.Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
§ 4.Utseende av firmatecknare
§ 5.Övriga ärenden
§ 6.Mötets avslutande

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse ska kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun ska regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål ska revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisors granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse ska på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, eller om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, ska följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
9. Beslut om
    a. fastställelse av resultat-och balansräkningen för bolaget
    b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
    c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val ska ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val ska ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val ska ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Bolagsordning Nevatko AB

§311

24KS718

...

Piteå kommun

Bolagsordning för Nevatko AB

Piteå kommun

Bolagsordning för Nevatko AB
Org nr 556797-5171

§ 1 Firma

Bolagets firma är Nevatko Aktiebolag.

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

~~Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Piteå kommun äga och förvalta fastigheter.~~

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att uppföra, förvärva, äga, avyttra, hyra ut och förvalta fastigheter samt, utan att det innebär spekulativ verksamhet, äga och förvalta aktier och andelar i företag vars verksamhet ligger i linje med bolagets ändamål.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

~~Bolagets syfte är att förvalta konserthuset Studio Acusticum i Piteå kommun.~~

~~Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.~~

~~Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB.~~

Bolagets huvudsyfte är att allmänt främja näringslivet i Piteå kommun, genom att tillgodose småföretagarkollektivets behov av lokaler inom kommunen. Om det finns särskilda skäl får bolaget även tillgodose enskilda företags behov av lokaler, oavsett storlek på företaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

~~Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.~~

~~Fullmäktige skall godkänna bolagsordningen. Vidare skall fullmäktige fastställa koncernövergripande och principiellt viktiga policy, inriktningsbeslut och beslut såsom;~~
~~• Mål och riktlinjer för verksamheten och ekonomin, koncernbudget~~
~~• Beslut om kommunal borgen~~
~~• Kapitaltillskott (nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m)~~
~~• Ansvarsfrihet om ej revisor tillstyrkt sådan~~
~~• Godkännande av förvärv, bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang~~
~~• Frivillig likvidation, fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission, fusion av bolag~~
~~• Försäljning eller köp av bolag, del av bolag eller bolags rörelse~~

~~Innan bolaget försäljer fastighet eller tomträtt där Piteå kommun gått i borgen för lån eller annan förpliktelse eller försäljer aktier i bolag som äger sådan fastighet eller tomträtt, åligger det bolaget tillse att sådan kommunal borgen upphör.~~

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige fastställer bolagsordning för bolagets helägda och delägda dotterbolag på alla nivåer. ~~Vad gäller ägardirektiv ska fullmäktige besluta till den del som avser bolagets verksamhetsinriktning.~~

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

~~Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Om ärende till bolagsstämma återfinns under § 5 måste detta underställas kommunfullmäktige för beslut.~~

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.
- Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 100 000 kronor och högst 400 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget ska finnas lägst 1000 aktier och högst 4000 aktier.

§ 9 Styrelse

~~Styrelsen skall bestå av lägst 7 och högst 9 ledamöter.~~

~~Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget.~~
~~Samtliga ovan skall utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.~~

~~Uppdrag som ordförande och vice ordförande skall sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.~~

~~Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:~~
~~§ 1. Mötets öppnande~~
~~§ 2. Val av sekreterare och justerare~~
~~§ 3. Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande~~
~~§ 4. Utseende av firmatecknare~~
~~§ 5. Övriga ärenden~~
~~§ 6. Mötets avslutande~~

Styrelsen ska bestå av lägst 7 och högst 9 styrelseledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.
Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat.
Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.
Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.
Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

§ 1.Mötets öppnande
§ 2.Val av sekreterare och justerare
§ 3.Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
§ 4.Utseende av firmatecknare
§ 5.Övriga ärenden
§ 6.Mötets avslutande

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse ska kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun ska regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål ska revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisors granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse ska på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, eller om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, ska följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
9. Beslut om
    a. fastställelse av resultat-och balansräkningen för bolaget
    b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
    c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val ska ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val ska ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val ska ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Bolagsordning Mallita i Piteå AB
§312
24KS719

...

Piteå kommun

Bolagsordning för Mallita i Piteå AB

Piteå kommun

Bolagsordning för Mallita i Piteå Aktiebolag
Org nr 559256-4164

§ 1 Firma

Bolagets firma är Mallita i Piteå Aktiebolag.

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

~~Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Piteå kommun äga och förvalta fastigheter.~~

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att uppföra, förvärva, äga, avyttra, hyra ut och förvalta fastigheter samt, utan att det innebär spekulativ verksamhet, äga och förvalta aktier och andelar i företag vars verksamhet ligger i linje med bolagets ändamål.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

~~Bolagets syfte är att tillhandahålla lokaler för primärt små företag samt organisationer i Piteå kommun.~~

~~Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.~~

~~Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB.~~

Bolagets huvudsyfte är att allmänt främja näringslivet i Piteå kommun, genom att tillgodose småföretagarkollektivets behov av lokaler inom kommunen. Om det finns särskilda skäl får bolaget även tillgodose enskilda företags behov av lokaler, oavsett storlek på företaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

~~Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning, innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.~~
~~Fullmäktige skall godkänna bolagsordningen.~~
~~Vidare skall fullmäktige fastställa koncernövergripande och principiellt viktiga policy, inriktningsbeslut och beslut såsom;~~
~~• Mål och riktlinjer för verksamheten och ekonomin, koncernbudget~~
~~• Beslut om kommunal borgen~~
~~• Kapitaltillskott (nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m)~~
~~• Ansvarsfrihet om ej revisor tillstyrkt sådan~~
~~• Godkännande av förvärv, bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang~~
~~• Frivillig likvidation, fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission, fusion av bolag~~
~~• Försäljning eller köp av bolag, del av bolag, eller bolags rörelse~~

~~Innan bolaget försäljer fastighet eller tomträtt där Piteå kommun gått i borgen för lån eller annan förpliktelse eller försäljer aktier i bolag som äger sådan fastighet eller tomträtt, åligger det bolaget tillse att sådan kommunal borgen upphör.~~

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige fastställer bolagsordning för bolagets helägda och delägda dotterbolag på alla nivåer. ~~Vad gäller ägardirektiv ska fullmäktige besluta till den del som avser bolagets verksamhetsinriktning.~~

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

~~Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Om ärende till bolagsstämma återfinns under § 5 måste detta underställas kommunfullmäktige för beslut.~~

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation

- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.
- Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 1 000 000 kronor och högst 4 000 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget ska finnas lägst 10 000 aktier och högst 40 000 aktier.

§ 9 Styrelse

~~Styrelsen skall bestå av lägst 7 och högst 9 ledamöter.~~

~~Kommunfullmäktige utser styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget.~~
~~Samtliga ovan skall utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.~~

~~Uppdrag som ordförande och vice ordförande skall sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.~~

~~Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:~~
~~§ 1.Mötets öppnande~~
~~§ 2.Val av sekreterare och justerare~~
~~§ 3.Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande~~
~~§ 4.Utseende av firmatecknare~~
~~§ 5.Övriga ärenden~~
~~§ 6.Mötets avslutande~~

Styrelsen ska bestå av lägst 7 och högst 9 styrelseledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.
Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat.
Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.
Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.
Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

§ 1.Mötets öppnande
§ 2.Val av sekreterare och justerare

§ 3.Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
§ 4.Utseende av firmatecknare
§ 5.Övriga ärenden
§ 6.Mötets avslutande

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse ska kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun ska regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål ska revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisors granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse ska på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, eller om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, ska följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
9. Beslut om
    a. fastställelse av resultat-och balansräkningen för bolaget
    b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
    c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val ska ske)

12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val ska ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val ska ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Bolagsordning Norrfab i Piteå AB

§313

24KS717

...

Piteå kommun

Bolagsordning för Norrfab i Piteå AB

Piteå kommun

Bolagsordning för Norrfab i Piteå AB
Org nr 556755-2491

§ 1 Firma

~~Bolagets firma är Norrfab i Piteå Aktiebolag.~~

Bolagets firma är Norrfab i Piteå AB.

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

~~Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta fastigheter.~~

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att uppföra, förvärva, äga, avyttra, hyra ut och förvalta fastigheter samt, utan att det innebär spekulativ verksamhet, äga och förvalta aktier och andelar i företag vars verksamhet ligger i linje med bolagets ändamål.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

~~Bolagets syfte är att tillhandahålla lokaler för primärt små företag samt organisationer i Piteå kommun.~~

~~Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.~~

~~Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB och övriga delägare motsvarande respektive ägares del i aktiekapitalet.~~

Bolagets huvudsyfte är att allmänt främja näringslivet i Piteå kommun, genom att tillgodose småföretagarkollektivets behov av lokaler inom kommunen. Om det finns särskilda skäl får bolaget även tillgodose enskilda företags behov av lokaler, oavsett storlek på företaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB och övriga delägare motsvarande respektive ägares del i aktiekapitalet.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

~~Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning, innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.~~
~~Fullmäktige skall godkänna bolagsordningen.~~
~~Vidare skall fullmäktige fastställa koncernövergripande och principiellt viktiga policy, inriktningsbeslut och beslut såsom;~~
~~• Mål och riktlinjer för verksamheten och ekonomin, koncernbudget~~
~~• Beslut om kommunal borgen~~
~~• Kapitaltillskott (nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m)~~
~~• Ansvarsfrihet om ej revisor tillstyrkt sådan~~
~~• Godkännande av förvärv, bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang~~
~~• Frivillig likvidation, fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission, fusion av bolag~~
~~• Försäljning eller köp av bolag, del av bolag eller bolags rörelse~~

~~Innan bolaget försäljer fastighet eller tomträtt där Piteå kommun gått i borgen för lån eller annan förpliktelse eller försäljer aktier i bolag som äger sådan fastighet eller tomträtt, åligger det bolaget tillse att sådan kommunal borgen upphör.~~

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige fastställer bolagsordning för bolagets helägda och delägda dotterbolag på alla nivåer.

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

~~Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Om ärende till bolagsstämma återfinns under § 5 måste detta underställas kommunfullmäktige för beslut.~~

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang

- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.
- Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 1 000 000 kronor och högst 4 000 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget ska finnas lägst 10 000 aktier och högst 40 000 aktier.

§ 9 Styrelse

~~Styrelsen skall bestå av lägst 3 och högst 4 ledamöter med lägst 0 och högst 4 suppleanter.~~

~~Kommunfullmäktige utser lägst 2 och högst 3 styrelseledamöter samt ev suppleanter för dessa, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Dessa skall utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.~~

~~Uppdrag som ordförande och vice ordförande skall sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.~~
~~Minoritetsaktieägaren utser 1 styrelseledamot samt ev suppleant för denne.~~

~~Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:~~
~~§ 1. Mötets öppnande~~
~~§ 2. Val av sekreterare och justerare~~
~~§ 3. Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande~~
~~§ 4. Utseende av firmatecknare~~
~~§ 5. Övriga ärenden~~
~~§ 6. Mötets avslutande~~

Styrelsen skall bestå av lägst 3 och högst 4 ledamöter med lägst 0 och högst 4 suppleanter.

Kommunfullmäktige utser lägst 2 och högst 3 styrelseledamöter samt ev suppleanter för dessa, ordförande och vice ordförande i styrelsen.

Minoritetsaktieägaren utser 1 styrelseledamot samt ev suppleant för denne.

Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.
Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.
Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

§ 1.Mötets öppnande
§ 2.Val av sekreterare och justerare
§ 3.Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
§ 4.Utseende av firmatecknare
§ 5.Övriga ärenden
§ 6.Mötets avslutande

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse ska kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun ska regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål ska revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisors granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse ska på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, eller om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, ska följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
9. Beslut om
    a. fastställelse av resultat-och balansräkningen för bolaget
    b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
    c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter

11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val ska ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val ska ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val ska ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Bolagsordning
Nordbostäder i Piteå AB
§314
24KS725

...

Piteå kommun

Bolagsordning
Nordbostäder i Piteå AB

Piteå Kommun

Bolagsordning för Nordbostäder i Piteå AB

§ 1 Firma

Bolagets firma är Nordbostäder i Piteå AB.

§ 2 Säte

Styrelsen skall ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Piteå kommun uppföra, förvärva, avyttra, äga, hyra ut och förvalta bostäder och lokaler.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolaget ska i allmännyttigt syfte främja bostadsförsörjningen i Piteå kommun och erbjuda hyresgästerna boendeinflytande och inflytande i bolaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika och ett förbud att lämna stöd till enskild, ~~såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag~~. Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla AB PiteBos dotterbolag ~~Nordfastigheter i Piteå AB~~ Nordbo i Piteå AB.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

~~Fullmäktige skall godkänna bolagsordningen. Vidare skall fullmäktige fastställa koncernövergripande och principiellt viktiga policy, inriktningsbeslut och beslut såsom;~~

- ~~Mål och riktlinjer för verksamheten och ekonomin, koncernbudget~~
- ~~Beslut om kommunal borgen~~
- ~~Kapitaltillskott (nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m)~~
- ~~Ansvarsfrihet om ej revisor tillstyrkt sådan~~
- ~~Godkännande av förvärv, bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang~~
- ~~Frivillig likvidation, fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission, fusion av bolag~~
- ~~Försäljning eller köp av bolag, del av bolag eller bolags rörelse~~

~~Innan bolaget försäljer fastighet eller tomträtt där Piteå kommun gått i borgen för lån eller annan förpliktelse eller försäljer aktier i bolag som äger sådan fastighet eller tomträtt, åligger det bolaget tillse att sådan kommunal borgen upphör.~~

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. ~~Om ärende till bolagsstämma återfinns under § 5 måste detta underställas Kommunfullmäktige för beslut.~~ Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission
- Beslut om fusion av bolag (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet skall utgöra lägst 25 000 kronor och högst 100 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget skall finnas lägst 250 aktier och högst 1 000 aktier.

§ 9 Styrelse

Styrelsen skall bestå av lägst 7 och högst 9 styrelseledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.

Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat.

Samtliga ovan skall utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande skall sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.

Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

§ 1. Mötets öppnande
§ 2. Val av sekreterare och justerare
§ 3. Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
§ 4. Utseende av firmatecknare
§ 5. Övriga ärenden
§ 6. Mötets avslutande

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse skall kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun skall regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål skall revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisors granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse skall på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma skall ske med e-post eller, om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, skall följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman

3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd

5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
9. Beslut om
    a. fastställelse av resultat- och balansräkningen för bolaget
    b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
    c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val skall ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val skall ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val skall ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår skall vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Bolagsordning
Nordfastigheter i Piteå
AB
§315
24KS724

...

Piteå kommun

Bolagsordning

~~Nordfastigheter i Piteå AB~~

Nordbo i Piteå AB

Piteå Kommun

Bolagsordning för ~~Nordfastigheter i Piteå AB~~ Nordbo i Piteå AB

§ 1 Firma

Bolagets firma är ~~Nordfastigheter i Piteå AB~~ Nordbo i Piteå AB.

§ 2 Säte

Styrelsen skall ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Piteå kommun uppföra, förvärva, avyttra, äga, hyra ut och förvalta bostäder och lokaler.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolaget ska i allmännyttigt syfte främja bostadsförsörjningen i Piteå kommun och erbjuda hyresgästerna boendeinflytande och inflytande i bolaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika och ett förbud att lämna stöd till enskild, ~~såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag~~. Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Piteå Kommunföretag ABs dotterbolag AB PiteBo.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

~~Fullmäktige skall godkänna bolagsordningen. Vidare skall fullmäktige fastställa koncernövergripande och principiellt viktiga policy, inriktningsbeslut och beslut såsom;~~

- ~~Mål och riktlinjer för verksamheten och ekonomin, koncernbudget~~
- ~~Beslut om kommunal borgen~~
- ~~Kapitaltillskott (nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m)~~
- ~~Ansvarsfrihet om ej revisor tillstyrkt sådan~~
- ~~Godkännande av förvärv, bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang~~

- ~~Frivillig likvidation, fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission, fusion av bolag~~
- ~~Försäljning eller köp av bolag, del av bolag eller bolags rörelse~~

~~Innan bolaget försäljer fastighet eller tomträtt där Piteå kommun gått i borgen för lån eller annan förpliktelse eller försäljer aktier i bolag som äger sådan fastighet eller tomträtt, åligger det bolaget tillse att sådan kommunal borgen upphör.~~

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige fastställer bolagsordning för bolagets helägda och delägda dotterbolag på alla nivåer.

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. ~~Om ärende till bolagsstämma återfinns under § 5 måste detta underställas Kommunfullmäktige för beslut.~~ Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission
- Beslut om fusion av bolag (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet skall utgöra lägst 25 000 kronor och högst 100 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget skall finnas lägst 250 aktier och högst 1 000 aktier.

§ 9 Styrelse

Styrelsen skall bestå av lägst 7 och högst 9 styrelseledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.

Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan

kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat.

Samtliga ovan skall utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande skall sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.

Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

§ 1. Mötets öppnande
§ 2. Val av sekreterare och justerare
§ 3. Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
§ 4. Utseende av firmatecknare
§ 5. Övriga ärenden
§ 6. Mötets avslutande

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse skall kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun skall regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål skall revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisors granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse skall på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma skall ske med e-post eller, om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, skall följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Framläggande av årsredovisningen, koncernredovisningen, revisionsberättelse, koncernrevisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
9. Beslut om
    a. fastställelse av resultat- och balansräkningen för bolaget och koncernen
    b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
    c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val skall ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val skall ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val skall ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår skall vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Bolagsordning
PiteEnergi Handel AB
§316
24KS722

...

Piteå kommun

Bilaga 1

Bolagsordning PiteEnergi Handel AB

Piteå Kommun

Bolagsordning för PiteEnergi Handel Aktiebolag

Org nr 556527-9964

§ 1 Firman

Bolagets firma är PiteEnergi Handel Aktiebolag.

§ 2 Säte

Styrelsen skall ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Föremålet för bolagets verksamhet är att bedriva handel med energi till invånare och företag inom, i huvudsak, Piteå kommun och att bedriva elproduktion samt att uppföra, äga och driva härför erforderliga anläggningar.

~~Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom i huvudsak Piteå kommun bedriva elproduktion, handel med energi, tjänster och produkter med anknytning till energiverksamhet.~~

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolagets ändamål är att främja kommunens utveckling inom området energiförsörjning.

~~Bolagets syfte är att på ett miljömässigt och kostnadseffektivt sätt bedriva elproduktion, handel med energi avseende el, försäljning av tjänster och produkter inom energiområdet, till invånare och företag inom i huvudsak Piteå kommun.~~

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika och ett förbud att lämna stöd till enskild. ~~,såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.~~

Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Piteå Kommunföretag ABs dotterbolag Aktiebolaget PiteEnergi.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

~~Fullmäktige skall godkänna bolagsordningen. Vidare skall fullmäktige fastställa koncernövergripande och principiellt viktiga policy, inriktningsbeslut och beslut såsom;~~

- ~~Mål och riktlinjer för verksamheten och ekonomin, koncernbudget~~
- ~~Beslut om kommunal borgen~~
- ~~Kapitaltillskott (nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m)~~
- ~~Ansvarsfrihet om ej revisor tillstyrkt sådan~~
- ~~Godkännande av förvärv, bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang~~
- ~~Frivillig likvidation, fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission eller fusion av bolag~~
- ~~Försäljning eller köp av bolag, del av bolag eller bolags rörelse.~~

~~Innan bolaget försäljer fastighet eller tomträtt där Piteå kommun gått i borgen för lån eller annan förpliktelse eller försäljer aktier i bolag som äger sådan fastighet eller tomträtt, åligger det bolaget tillse att sådan kommunal borgen upphör om lånet är kopplat direkt till fastigheten eller bolaget.~~

§ 6. Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.
- Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7. Aktiekapital

Aktiekapitalet skall utgöra lägst 5 000 000 kronor och högst 20 000 000 kronor.

§ 8. Antal aktier

Antal aktier skall vara lägst 5 000 aktier och högst 20 000 aktier.

§ 9. Styrelsen

Styrelsen skall bestå av lägst 7 och högst 9 ledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.

Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat.

Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.

Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

1. Mötets öppnande
2. Val av sekreterare och justerare
3. Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
4. Utseende av firmatecknare
5. Övriga ärenden
6. Mötets avslutande

§ 10. Revisorer

För granskning av aktiebolagets årsredovisning jämte räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses ~~1-2 revisor med eller utan revisorssuppleanter~~ av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse skall kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun skall regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål skall revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisors granskningsrapport samt verksamhetsberättelse årligen anmälans som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse skall på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13. Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra och senast två veckor före bolagsstämman.

§ 14. Ärenden på årsstämma

På årsstämman, som ska hållas årligen under maj eller juni, skall följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd.
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning.
7. Prövning av om bolagsstämman blivit behörigen sammankallad.
8. Framläggande av årsredovisning, revisionsberättelse samt lekmannarevisorns granskningsrapport.
9. Beslut om
    a) fastställelse av resultat- och balansräkningen för bolaget.
    b) dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.
    c) ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorer och lekmannarevisorer med suppleanter.
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande (när sådana val skall ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val skall ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val skall ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till bolagsstämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15. Räkenskapsår

Kalenderår skall vara bolagets räkenskapsår.

§ 16. Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Antagen KF 1999-09-13 § 125
Reviderad KF 2012-03-19 § 47
Reviderad KF 2012-12-17, § 233
Reviderad KF 2021-06-21 § 102
Reviderad KF 2024-xx-x § xxx

Bolagsordning
PiteEnergi Elnät AB
§317
24KS723

...

Piteå kommun

Bilaga 2

Bolagsordning PiteEnergi Elnät AB

Piteå Kommun

Bolagsordning för PiteEnergi Elnät Aktiebolag

Org nr 556245-9825

§ 1 Firman

Bolagets firma är PiteEnergi Elnät Aktiebolag.

§ 2 Säte

Styrelsen skall ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Föremålet för bolagets verksamhet är att distribuera ledningsbunden energi samt att uppföra, äga och driva härför erforderliga anläggningar.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolaget ska som ett led i övrig kommunal verksamhet inom energisektorn verka för en säker elförsörjning till sina kunder. Bolagets syfte är att främja en god elförsörjning, en långsiktigt ekonomiskt och miljömässigt hållbar eldistribution i kommunen samt verka för en ändamålsenlig nätverksamhet. ~~Bolaget ska genom att aktivt driva och delta i utvecklingsarbete inom energisektorn bidra till en ökad andel användning av förnyelsebar energi.~~ Bolaget får endast bedriva elnätsverksamhet inom bolagets koncessionsområde.

Bolagets avgiftsuttag regleras av Ellagen (1997:857). För avgiftsuttaget gäller således inte den kommunala självkostnadsprincipen. Självkostnadsprincipen gäller inte heller i den verksamhet som gäller upplåtelse och försäljning av fast eller lös egendom eller annan egendomsförvaltning. I övrigt ska bolaget i sin verksamhet följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika och ett förbud att lämna stöd till enskild. ~~såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.~~

Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Aktiebolaget PiteEnergi.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

~~Fullmäktige skall godkänna bolagsordningen. Vidare skall fullmäktige fastställa koncernövergripande och principiellt viktiga policy, inriktningsbeslut och beslut såsom;~~
~~• Mål och riktlinjer för verksamheten och ekonomin, koncernbudget~~
~~• Beslut om kommunal borgen~~
~~• Kapitaltillskott (nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m)~~
~~Sid 2~~
~~• Ansvarsfrihet om ej revisor tillstyrkt sådan~~
~~• Godkännande av förvärv, bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang~~
~~• Frivillig likvidation, fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission, fusion av bolag~~
~~• Försäljning eller köp av bolag, del av bolag eller bolags rörelse~~
~~Innan bolaget försäljer fastighet eller tomträtt där Piteå kommun gått i borgen för lån eller annan förpliktelse eller försäljer aktier i bolag som äger sådan fastighet eller tomträtt, åligger det bolaget tillse att sådan kommunal borgen upphör om lånet är kopplat direkt till fastigheten eller bolaget.~~

§ 6. Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. ~~Om ärende till bolagsstämma återfinns under § 5 måste detta underställas kommunfullmäktige för beslut~~. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

• Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
• Beslut om ställande av säkerheter
• Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
• Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
• Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
• Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
• Beslut om frivillig likvidation
• Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.
• Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
• Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7. Aktiekapital

Aktiekapitalet skall utgöra lägst 1.000.000 kronor och högst 4.000.000 kronor.

§ 8. Antal aktier

Antal aktier skall vara lägst 10.000 aktier och högst 40.000 aktier.

§ 9. Styrelsen

Styrelsen skall bestå av lägst 7 och högst 9 ledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.

Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat.

Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.

Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

1. Mötets öppnande
2. Val av sekreterare och justerare
3. Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
4. Utseende av firmatecknare
5. Övriga ärenden
6. Mötets avslutande

§ 10. Revisorer

För granskning av aktiebolagets årsredovisning jämte räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse skall kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun skall regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål skall revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisors granskningsrapport samt verksamhetsberättelse årligen anmälans som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse skall på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13. Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra och senast två veckor före bolagsstämman.

§ 14. Ärenden på årsstämma

På årsstämman, som ska hållas årligen under maj eller juni, skall följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd.
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning.
7. Prövning av om bolagsstämman blivit behörigen sammankallad.
8. Framläggande av årsredovisning, revisionsberättelse samt lekmannarevisorns granskningsrapport.
9. Beslut om
    a) fastställelse av resultat- och balansräkningen för bolaget.
    b) dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.
    c) ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorer och lekmannarevisorer med suppleanter.
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande (när sådana val skall ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val skall ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val skall ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till bolagsstämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15. Räkenskapsår

Kalenderår skall vara bolagets räkenskapsår.

§ 16. Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas

§318

23KS783

...

Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas

KS beslut 2024-03-04
Kommunstyrelsen återremitterar ärendet till Kultur- och fritidsnämnden för att:
• Redogöra för erfarenheter från den av ideella krafter startade ungdomsgården Malmgatan 5

Malmgatan 5 startades av en grupp frivilliga från olika kristna församlingar i Piteå med Kustkyrkan (som tillhör Evangeliska fosterlandsstiftelsen) som huvudman. Under perioden 31 oktober-23 - 31 maj 2024 hyrde de lokal på Malmgatan 5. Öppettiderna var kl 19-23 på fredagar och lördagar. Verksamheten har fyllt en efterfrågan om en centralt belägen kravlös mötesplats. De har haft ca 40–100 besökare per kväll, vissa ungdomar stannar hela kvällen, medan andra tittar in en kortare stund för att kanske spela pingis eller sällskapspel. Fältassistenterna och områdespolisen har ofta varit och besökt Malmgatan 5 och de upplever att verksamheten har en positiv inverkan på de ungdomar som besöker den.

I utvärderingen från Malmgatan 5 till Kultur & Fritidsnämnden 2024-03-30 skriver de att många av ungdomarna som besökte ungdomsgården var de som annars skulle ha drivit runt på stan, en observation som bekräftas av fältassistenterna. Enligt Malmgatan 5 består besökarna av både killar och tjejer, både svenskfödda och med utländsk bakgrund. De har gjort bedömningen att många av dessa ungdomar är i riskgrupp för att hamna i problem av olika slag som psykisk ohälsa eller utanförskap. Malmgatan 5 upplever att de har nått den målgrupp de riktat sig mot.

Malmgatan 5 har bytt lokal och är i skrivande stund under uppbyggnad på Hamnplan 9 och kommer öppnas på nytt under hösten 2024. Kommunen går in och stöttar med 60 000 till lokalhyra för 2024. Malmgatan 5 söker aktivt sponsorer till verksamheten och samarbetar med näringslivet.

• Redogöra för perspektiv från andra delar av kommunens verksamheter exempelvis fältassisterna och kommunens samordnare för brottsförebyggande arbete.

Ordet mötesplats är brett begrepp som inte enbart bör räknas som en fast lokal med fyra väggar, men det kan konstateras att det finns få fysiska platser i Piteå Kommun som har fasta öppettider på kvällar och helger som specifikt riktar sig till ungdomar.

Bland kommunens enheter som arbetar med ungdomar råder det en samsyn om att mötesplatser för unga är viktiga. Eftersom ungdomar inte är en homogen grupp behövs det en variation av mötesplatser och också en geografisk spridning i kommunen. Platser där ungdomar väljer att träffas är också säsongsbetonade; Kaleido, bibliotek, sporthallar och Lindbäcksstadion besöks frekvent vintertid. Medan bad-, lek- och grillplatser på naturområden är naturliga ställen att ses under sommaren. Initiativet Äntligen Fredag! ger stöd till föreningar runt om i kommunen som vill skapa aktiviteter för unga på kvällar höst/vår. PÅPP-pengar finns att söka för unga som vill arrangera för unga oavsett plats och årstid.

Fältassistenterna ser ett stort behov av mötesplatser för ungdomar i kommunen men lyfter också fram att det redan finns många olika kommunala, privata och ideella aktörer som gör bra fritidsaktiviteter för Piteås ungdomar.

Kommentar från kommunens samordnare för brottsförebyggande arbete angående behovet av mötesplatser likt en ungdomsgård, är att en sådan plats bör vara en fördomsfri arena där de unga kan komma med sina och personalen hjälper dem med problemlösning utifrån samhällets värderingar. Personal som möter ungdomarna behöver kontinuerlig kompetenshöjning. Av den anledningen behöver personalen vara tillsvidareanställda, inte timanställda.

Enligt samordnaren är en risk med mötesplatser för ungdomar att de som redan är utanför eller har problem inte kommer till mötesplatsen, insatserna blir ofta bara till de unga som inte har det största behovet. En annan aspekt är att alla ungdomar inte har ett behov av att mötas, men att alla har ett behov av att bli sedd, hörd och bekräftad. Det behöver finnas fritidsaktiviteter för alla ungdomar och alla uttryck behöver få ta plats och kosta pengar.

När det gäller att utreda frågan om ungdomsgårdar påtalar samordnaren att det är viktigt med ett kunskapsbaserat förhållningssätt som utgår från en lokal lägesbild och använder evidens- och erfarenhetsbaserade metoder. Ett exempel som fungerar mindre bra enligt samordnaren är kortsiktiga projekt utan uppföljning. Kontinuitet och långsiktighet är viktigt för att skapa varaktig förändring. Om en verksamhet (som är kunskapsbaserad) införs våga håll i och håll ut.

Ett perspektiv från Piteå kommuns ungdomskonsulenter är att ungdomsgårdsliknande aktiviteter inte enbart ska ses som en brottsförebyggande insats utan att de ska riktas till alla oavsett intresse, geografisk plats och social situation. Kring aktiviteterna byggs en delaktighet och gemenskap som i sig har ett egenvärde. Ungdomskonsulenternas erfarenhet är att det aldrig kan finnas nog med olika mötesplatser för unga. Alla har rätt till en meningsfull fritid och nyckelordet är mångfald.

• Redogöra för förslag på hur kommunala lokaler, exempelvis uppehållsrum, skulle gå att använda som ungdomsgård och uppskatta insatser och kostnader för detta.

Uppehållsrummen på kommunens sex högstadieskolor skulle kunna fungera som ungdomsgårdar eller platser för ungdomsgårdsliknande aktiviteter. Innan coronapandemin gjordes det provperioder med kvällsöppet uppis på Sjulnässkolan och Solanderskolan med positiva resultat. Det finns flera förutsättningar att ta hänsyn till när det gäller konceptet kvällsöppet uppis men den enskilt viktigaste är att rektor på respektive skola är positiv till satsningen och de eventuella kostnader det medför. När konceptet kvällsöppet uppis testades byggde det på att även elevråden på respektive skola var delaktiga och drivande.

Alla skolor har inte samma lokalmässiga förutsättningar. Några har inte egen ingång och andra kräver ombyggnation för att säkerställa att man inte kan ta sig in till övriga delar av skolan där ingen har uppsyn. En lösning på detta är att sätta upp dörrar, jalusi eller liknande avgränsningar för att kunna nyttja uppehållsrummen på kvällstid. Men sådana ingrepp på lokaler påverkar ventilation och brandskydd och kan medföra kostnader utöver själva avgränsningen. En satsning på kvällsöppet uppis i anpassade lokaler är positivt eftersom det skulle skapa helt nya förutsättningar för ungdomsgårdslikande aktiviteter i ungdomarnas närmiljö. En anpassad lokal som känns lättillgänglig sänker trösklarna för att exempelvis ordna ett PÅPP-projekt där unga anordnar för unga. De anpassade lokalerna kan även användas av Skol IF, utomstående föreningar och andra aktörer med verksamhet för unga.

Christinaskolan uppehållsrum skulle fungera utan åtgärder om ingång sker via biblioteksentrén. Porsnässkolans uppehållsrum är tillfälligt inhyst i en baracklösning då skolan är under ombyggnation. Pitholmsskolan, Horlaxskolan, Sjulnässkolan, och Solanderskolan skulle behöva avgränsande insatser för att anpassa lokalerna för ungdomsgårdsliknande aktiviteter. Utöver skolornas lokaler finns det även sporthallar som skulle fungera för ungdomsgårdsliknande aktiviteter tex. Hortlax sporthall.

I samråd med fastighetsförvaltningen har ett prisförslag tagits fram som ger exempel på vilka kostnader det kan medföra att anpassa uppehållsrum. Prisförslaget utgår från Pitholmsskolan och kostnaden uppgår till ca 200 000 kr. Respektive uppislokal har olika förutsättningar varför kostnadsbilden mellan skolorna kommer att variera. Utöver anpassningen av lokaler tillkommer förstås kostnader för personal som ska bemanna. Den kostnaden är avhängig verksamhetens öppettider.

För att besvara denna fråga utförligt kan det behöva definieras om det är en permanent ungdomsgård som åsyftas i frågeställningen eller regelbundna ungdomsgårdsliknande aktiviteter.

• Redogöra för om Malmgatan 5 skulle vara ett alternativ för kommunal ungdomsgård genom sammanslagning med exempelvis fältassister och musik- och dansskolan.

Malmgatan 5 skulle inte vara ett alternativ för en kommunal ungdomsgård med hjälp av fältassistenterna och Musik- och Dansskolan.

Enhetschefen på Individ- och familjeomsorg påtalar att risken med att låsa upp fältassistenternas arbete på en geografisk plats med fasta öppettider är att det enbart gynnar ett fåtal av Piteås ungdomar. Fältassistenternas uppdrag bygger på att vara mobila och verksamma ute i fält dvs. hela kommunen. I ett uttalande av fältassisterna påpekar de vikten av att tillhöra socialtjänsten för att kunna genomföra sitt arbete.

De anställda på Musik- och Dansskolan har uppdrag som ligger långt ifrån ungdomsgårdsverksamhet. Lärarna undervisar i musik och dans mestadels dagtid och åker runt bland skolorna i kommunen. Det finns inget utrymme eller medel för Musik- och Dansskolan att utöver sitt ordinarie uppdrag även driva en helt annan verksamhet som en ungdomsgård.

Satsningar på fritidsaktiviteter för ungdomar från civilsamhället är alltid ett välkommet initiativ men deras verksamhet kan inte byggas på kommunala anställda med redan befintliga uppdrag. Om kommunen väljer att stötta Malmgatan 5 med en permanent resurs bör det vara med en särskilt anställd fritidsledare eller exempelvis en samordnare.

Kommunen bör då se över om det ska ges liknande stöd till andra aktörer från civilsamhället som också arrangerar regelbundna ungdomsgårdsliknande aktiviteter likt Malmgatan 5. Detta för att säkerställa likvärdiga möjligheter i hela kommunen och för alla aktörer. Exempel på dessa är Rosvik ungdomarna, Långträsk byaförenings aktiviteter i Logen, Kustkyrkan i Jävre Föreningsaktiviteter via Äntligen fredag, Öppna hallen med PIF, Tallhedkyrkan i Bergsviken, Skol IF, Stoff Kulturförening.

• Redogöra för möjliga samlingsplatser för motorburen ungdom.
Motorburen ungdom möts precis där de vill, en parkering, en utsiktsplats eller kanske vid

bilbesiktningen i Öjebyn. Fältassistenterna berättar att det går i vågor vilka platser som är populära att träffas på och att det kan handla om korta stunder eller hela kvällar. Exempelvis en bivack vid Igeltjärnsberget är en vanlig mötesplats för ungdomar som kör skoter.

Utifrån en snabb kartläggning som gjordes med anledningen av motionen 21KS315 Motorgård förbilburen ungdom, finns det ingen förening som är villig att ta sig an uppdraget att sköta en motorgård för unga i Piteå. PMS (Piteå Motor sällskap) är den enda motorinriktade föreningen i Piteå som har ungdomsverksamhet men bedriver detta endast sommartid. De har ungdomsverksamhet i form av rallycross, folkrace, gokart och motocross. Ingen mekar med sina motorer i föreningens lokaler på Haraholmen det gör medlemmarna hemma i eget garage. I samtal med föreningen visade de inget intresse för motorgård för unga. Övriga motorgårdar i kommunen drivs i privat regi. I samband med tidigare nämnda motion så tillfrågades även rektorn på Strömbackaskolan om användandet av fordonsprogrammets lokaler som eventuell motorgård, med negativt svar. Detta kopplat till att skolan fått klagomål från boenden i närheten om att motorburen ungdom, framförallt med EPA-traktorer vistas där på kvällarna och stör.

Det finns flera initiativ med evenemang riktade mot motorburen ungdom. Exempelvis företaget Phojanen Ström som arrangerat “Psykbra epaträff” med deltagande av ungdomsmottagningen och fältassistenterna. Det delades ut pris till deltagande epor, tips och råd kring mekade men man uppmärksammade också psykisk ohälsa. Rosviks ungdomar och Pite Streetcruisers är andra som också har haft Epa-utställnings-tävlingar.

En fysisk motorgård med plats för unga att meka kräver särskild åtanke. En aktivitet som sker på ungdomars fritid behöver inte ta hänsyn till arbetsmiljöverkets regler kring arbete för minderåriga i tung miljö. Detta tar inte bort faktumet att riskerna och miljön är densamma. Vikten av att ha välutbildad personal på en motorgård är ytterst avgörande, oklart om exempelvis en förening kan bistå med det. Om det hade varit en utbildning, arbetsplats eller praktik hade det varit strikta bestämmelser om vad ungdomar får och inte får göra som minderårig.

Ett bra exempel på mötesplats för motorburen ungdom är Mekverkstan i Råneå, där utgick de från en lagerlokal som de anpassats för arbetet med bilar. Lokalen samnyttjas inte utan används enbart som ungdomsgård. De gjorde inköp för exempelvis, garageport, billyft och verkstadsgolv. Verksamheten har byggds upp under tid och var ett ungdomsinitiativ från början. Det finns alltid två anställda på plats som har relevant utbildning och ansvarar för att säkerhetensreglerna efterföljs. Mekverkstan har öppet 2 kvällar i veckan och drivs helt av Luleå Kommun.

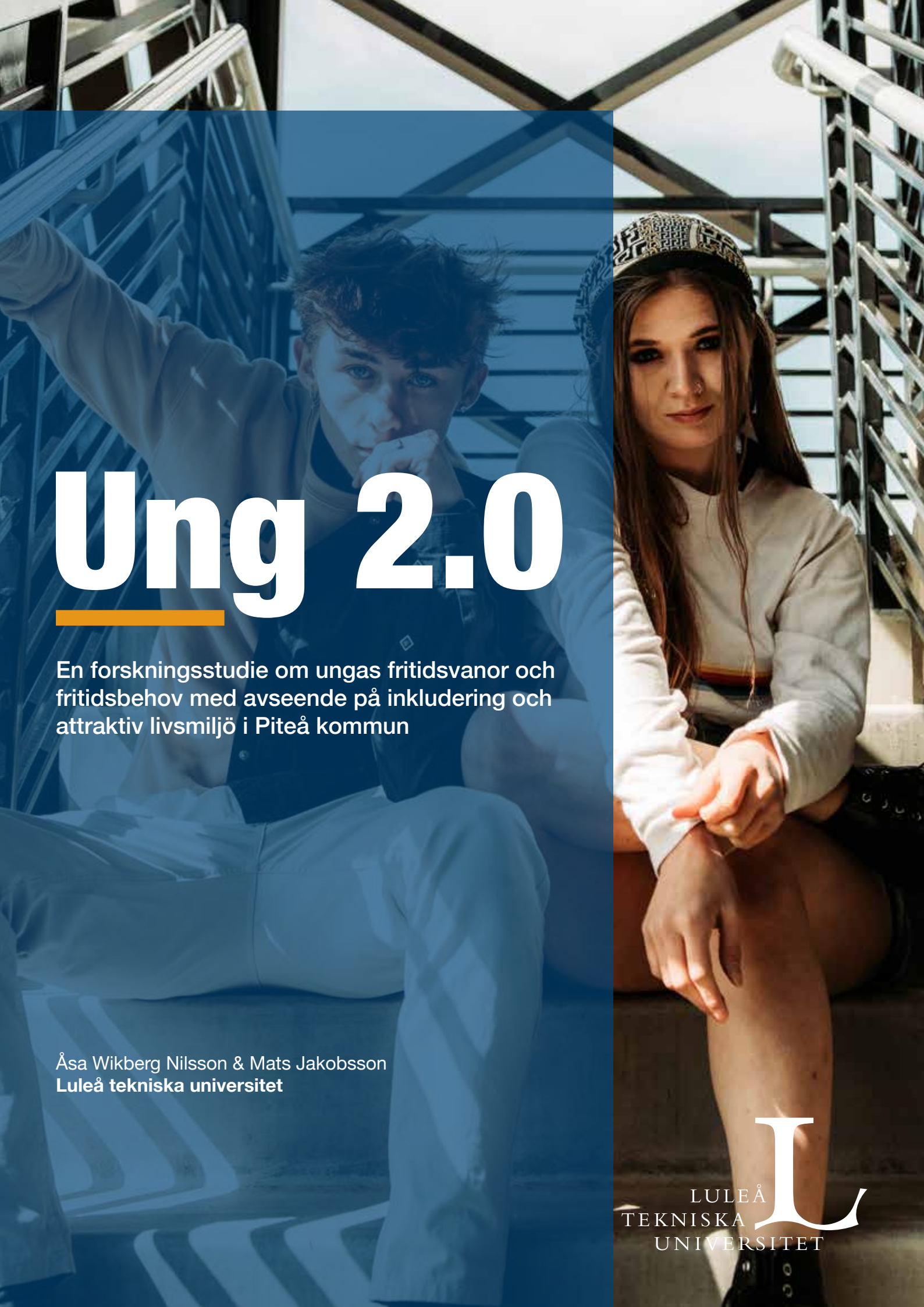

Ung 2.0

En forskningsstudie om ungas fritidsvanor och fritidsbehov med avseende på inkludering och attraktiv livsmiljö i Piteå kommun

Åsa Wikberg Nilsson & Mats Jakobsson
Luleå tekniska universitet

LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET

UNG 2.0- En forskningsstudie om ungas fritidsvanor och fritidsbehov med avseende på inkludering och attraktiv livsmiljö i Piteå kommun

FÖRFATTARE: Åsa Wikberg Nilsson & Mats Jakobsson

Vetenskaplig rapport, Luleå tekniska universitet

2023

ARBETSGRUPP

Anja Lundström, ungdomskonsulent, Kultur, park och fritidsförvaltningen (Piteå kommun)
Annika Nordstrand, förvaltningschef, Kultur, park och fritidsförvaltningen (Piteå kommun)
Elisabeth Lundman, ungdomskonsulent, Kultur, park och fritidsförvaltningen (Piteå kommun)
Liv-Jenny Sandberg, doktorand i Design (LTU)
Mats Jakobsson, universitetslektor i Arbetsvetenskap (LTU)
Micael Jonsson, avdelningschef, Kultur, park och fritidsförvaltningen (Piteå kommun)
Åsa Wikberg Nilsson, professor i Design (LTU)

FORSKARGRUPP

Åsa Wikberg Nilsson, professor i design (LTU)
Mats Jakobsson, universitetslektor i arbetsvetenskap (LTU)
Liv-Jenny Sandberg, doktorand i design (LTU)

Innehåll.

Introduktion 4

Bakgrund 5
Syfte och mål 5
Kunskap 6
Ungas ambitioner, intressen och värderingar 7
Attraktiva, inkluderande och hållbara livsmiljöer 8

Metod 12

Datamaterial och analys 13
Inkluderande designmetodik now-wow-how 14
Genomförande 15
0 Förberedelsefas 15
1 Now- Kritikfasen 15
2 Wow- fantasifasen 16
3 How- Implementeringsfas 17
Etiska överväganden 17

Resultat 18

Vad tycker unga om sin fritid? 19
Vad gör de unga på fritiden? 22
Hinder för att delta i fritidsaktiviteter? 24
Medlemskap i föreningar och fritidsaktiviteter 25
Fritidsaktiviteter, hälsa och droger 27
Deltagande aktiviteter/Workshops 31
”Vad en gör” 31
Personas 33
Bilden av Piteå 37
Piteå växer 42
Attraktiva Piteå 44
Framtidens Piteå 45

Diskussion 48

Sammanfattande diskussion av resultat 49
Diskussion av resultaten i förhållande till teorin 49
Diskussion kring jämställdhet och mångfald 51
Avslutande diskussion 51

Referenser 54

Bilaga 1 “Vad en gör”
Bilaga 2 “Attraktiv livsmiljö i Piteå”

Introduktion

Den här rapporten beskriver en forskningsstudie utförd under 2022 med deltagande ungdomar i Piteå som syftar till att utforska deras fritidsaktiviteter och hur dessa påverkar ungdomars upplevelse av inkludering och en attraktiv livsmiljö. Studien utgår från ungdomars deltagande i - och upplevelser av - befintligt tjänsteutbud i Piteå kommun och deras tankar och idéer om framtidens tjänsteutbud. Genom att undersöka olika aspekter av fritidsaktiviteter och inkluderande design syftar studien till att bidra med kunskap om vad inkludering och attraktiv livsmiljö för ungdomar kan vara i Piteå.

BAKGRUND

Piteå ligger mitt i landets mest expansiva region där investeringar på över 1 000 miljarder är på gång. De stora investeringarna som sker just nu kommer att bidra till att både Piteå och regionen kommer att växa med fler företag, fler människor och fler bostäder. Behovet av bostäder i kommunen ökar och nya stads- och naturnära bostadsområden byggs med gång-och cykelvägar, vatten, avlopp och annan infrastruktur.

Regeringen har gett Trafikverket i uppdrag att påbörja planeringsarbetet för sträckan mellan Skellefteå och Luleå av Norrbotniabanan. Piteå kommun arbetar för hållbar samhällsutveckling och omställningen till ett hållbart samhälle, både för människor och för planeten. Arbetet för ett Piteå för alla har pågått under lång tid och år 2020 utropade Piteå kommun sig till en MR-kommun. Mångfaldsarbetet är en del i arbetet mot de globala målen Agenda 2030. Den utveckling som nu sker i Piteå och i regionen kommer att påverka såväl den enskilda pitebon som näringslivet och exempel på frågor som behöver ställas är var vi ska bo och var vi ska arbeta. I arbetet med att finna svar på dessa frågor behöver både pitebor och näringsliv involveras. (Piteå kommun, 2022)

Kultur- och fritidsnämnden i Piteå kommun har identifierat ett behov av att uppnå ett tjänsteutbud för ungas fritid som matchar deras behov och som ligger i linje med kunskap om attraktiva livsmiljöer. Med anledning av detta initierades ett uppdrag av att undersöka ungas behov, jämföra mot befintligt tjänsteutbud och genomföra ett arbete av att identifiera utvecklingsbehoven i det befintliga tjänsteutbudet mot behoven. Ett viktigt fokus i uppdraget har varit att identifiera aspekter av mångfald- ett Piteå för alla- vilket innebär ett tjänsteutbud som är inkluderande gällande exempelvis kön, etnicitet, funktionsvariation och socio-ekonomi, men även geografi i kommunen.

SYFTE OCH MÅL

Baserat på ungas erfarenheter och intressen behöver fritidsutbudet vara relevant och anpassat till deras kulturer och intressen (Gay, 2000; Ladson-Billings, 1995). Traditionellt har ungdomar många gånger fått hålla till godo med det som erbjuds. I det här arbetet har syftet i stället varit att ge ungdomarna makten och möjligheten att faktiskt påverka hur dagens fritidsutbud i Piteå rimmar mot deras intressen och tankar om ett attraktivt Piteå. Målet med forskningsstudien är att med stöd av analys av enkätdata samt en samskapande designprocess presentera en kartläggning av ungas fritidsaktiviteter i nuläget, deras förslag på framtida tjänsteutbud för ett attraktivt framtida Piteå, samt en normkreativ analys av deras intressen och tankar.

Kunskap

I det här kapitlet presenteras olika teoretiska perspektiv som ligger till grund för förståelsen av ungas fritidsintressen och framtidsdrömmar. Vi har använt sociologi-, inkluderande design- och normkritiska perspektiv som ger oss möjlighet att förstå hur olika samhälleliga faktorer påverkar ungas livsvillkor och möjligheter. Sociologiska teorier ger en förståelse för hur ungas fritidsintressen och framtidsdrömmar är relaterade till deras sociala omgivning och hur de påverkas av olika samhälleliga strukturer. Inkluderande designperspektiv ger en förståelse för hur designprocesser kan anpassas för att ta hänsyn till olika behov och förutsättningar, med syftet att skapa ett mer jämlikt samhälle. Normkritiska perspektivet bidrar med en förståelse för hur normer och förväntningar påverkar ungas val och möjligheter, samt hur det kan begränsa deras framtidsdrömmar. Genom att använda dessa teoretiska perspektiv syftar vi till att ge en bredare och djupare förståelse för ungas fritidsintressen och framtidsdrömmar och hur de påverkas av olika faktorer.

UNGAS AMBITIONER, INTRESSEN OCH VÄRDERINGAR

Det är viktigt att inleda med att påtala att ungdomar inte är en homogen grupp. Unga består av individer med en mängd olika sociala och kulturella förståelser och erfarenheter baserad på vilka olika grupper och sammanhang de deltagit - och deltar - i. Dessa erfarenheter formar i sin tur deras olika ambitionsnivåer, intressen, värderingar och uppfattningar (Archer, DeWitt, & Wong, 2013). Enligt detta perspektiv formas ungas ambitionsnivåer av 1) strukturella krafter såsom social klass, kön och etnicitet och 2) olika inflytandesfärer såsom hem/familj, skola, hobbys/fritidsaktiviteter och TV/andra medier. Höga ambitionsnivåer kan bidra till att bygga motståndskraft bland unga från missgynnade bakgrunder, exempelvis dämpa effekterna av fattigdom (Flouri & Panourgia, 2012). Det finns dock rapporter om negativa resultat förknippat med unga från missgynnade bakgrunder som strävar högt, men som saknar studieresultat och/eller resurser för att nå sina ambitioner (Croll, 2008;Yates, Harris, & Staff, 2011). Ambitionsnivå kan ses som ett socialt konstruerat fenomen där relationen mellan ungas egenmakt (agency) och sociala strukturer kan studeras (Archer, DeWitt, & Wong, 2013). Ur ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv är det även intressant att utforska och förklara könsbundna (OECD, 2012), socio-ekonomiska och etniska (Archer & Francis , 2007) mönster i ungas ambitionsnivåer.

Ungas intressen, ambitionsnivåer, värderingar och livsval kan ses ur ett 'Bourdieuanskt' perspektiv, dvs. inte som ett individuellt kognitivt baserat val, utan som något som formas som en social ordning av de sammanhang, grupper, utbildning, hemmiljö och relationer unga har i och till samhället (Bourdieu, 1986; 1990; 1992). Det medför en möjlighet att utforska reproduktionen av ojämställdhet och ojämlikhet i strukturer och sammanhang, samt att utforska ungas möjligheter, privilegier och makt i samhället. Enligt Bourdieu formas en persons ***habitus*** – sätt att vara – av uppväxt och sociala plats i samhället, vilket i sin tur formar individens förståelse och engagemang i sociala sammanhang. Detta kan i sin tur påverka personens uppfattning av exempelvis universitetsstudier som något som är "naturligt" och självklart eller som inte är för "sådana som oss" (Reay, 2004). Det bör noteras att Bourdieu menar att en persons habitus är föränderligt, det vill säga att barns habitus inte enbart är en spegling av deras föräldrars livssyn och deras uppväxtvillkor i övrigt, utan är beroende av individens egen ambition att tillägna sig annat kulturellt kapital. Detta kan ske genom egna aktiva val och/eller signifikanta andra människor som tillför andra perspektiv och så vidare. I relation till det innevarande forskningsprojektet om unga i Piteå skulle det exempelvis vara kunna vara att lärare i skolan, fritidsledare och fritidsaktiviteter är centrala för att ge unga en mångfald av perspektiv och andra möjlighetsutrymmen. Habitus kan därmed ses som en persons benägenhet att sträva efter förändring. Habitus är internaliserat och individuellt, men kan utforskas både kvantitativt och kvalitativt på gruppnivå för att urskilja mönster. Om likheterna i ett empiriskt material är stora kan det antas att personerna har liknande habitus (Hovden, 2008).

Bourdieu beskriver även begreppet ***field*** – socialt område, kontext, strukturer eller sammanhang- som det individuella sociala tanke- och handlingsutrymme där vissa interaktioner, transaktioner och mentala modeller råder. Bourdieu beskriver sociala fält som en individs mentala 'möjlighetsutrymme', där personens möjlighet att se sig själva i ett större sammanhang, exempelvis i förhållande till habitus skapas och återskapas.

Enligt Bourdieu (2010), tillkommer även ***kapital***, i form av kulturellt kapital såsom kvalifikationer, beteende och kunskap. Bourdieu skildrar att unga från de högre sociala skikten lyckas bättre i skolan än de från de lägre sociala klasserna, vilket kan förklaras som att de har högre kulturellt kapital, de kan föra sig, använder rätt språk, vet hur de ska bemöta lärarna och så vidare. Socialt kapital är tillgång till kontakter, nätverk och personliga relationer. Familj, vänner och bekanta spelar roll för människors positionering i samhället, och ju högre socialt kapital desto enklare är det att få ett bra arbete till exempel. Till denna kategori hör även ekonomiskt kapital som innebär möjligheter för dem som har tillgång till det. Bourdieu (1994) beskriver även symboliskt kapital som egenskaper som ges värde inom ett en viss grupp eller visst område. Det kan beskrivas som ett flytande kontextuellt värde som innebär att vissa saker ger högt symboliskt kapital i vissa grupper. Habitus, field och kapital påverkar i sin tur personens ***praktik***, dvs. i det här fallet bilden unga har av sina möjligheter att forma sin framtid och de livsval de gör som ett resultat av denna uppfattning.

ATTRAKTIVA, INKLUDERANDE OCH HÅLLBARA LIVSMILJÖER

Begreppet attraktiv livsmiljö kan definieras som den sociala livsmiljön för människans uppväxt och plats i samhället, samt den fysiska miljöns gestaltning och innehåll (Wikberg Nilsson, o.a., 2022). För att analysera en specifik livsmiljö med avseende på begreppet attraktivitet behöver människors beteendemönster, värden och upplevelser identifieras och utforskas. Utformningen av en viss plats och dess "erbjudanden" har enligt det här perspektivet stor påverkan på människors upplevelse av att vara inkluderade, vilket i sin tur påverkar om de upplever platsen som attraktiv eller ej. Sveriges ***Politik för gestaltade livsmiljöer*** beskriver att väl gestaltade och funktionella livsmiljöer, med framträdande estetiska och konstnärliga värden och beständiga material, ökar trivseln och därmed människors livskvalitet.

Livsmiljön, och särskilt boendet, har en grundläggande betydelse för människors hälsa och välbefinnande (Sveriges Regering, 2018). God design kan bidra till tillväxt, hållbarhet, innovation och starkare gemenskaper (Design Council, 2022). Målet för Sveriges politik för gestaltade livsmiljöer är hållbara städer med inkluderande och tillgängliga stadsmiljöer som erbjuder alla människor en attraktiv och grön livsmiljö. För att åstadkomma en attraktiv livsmiljön behövs en närhet som gör det enkelt att leva sitt vardagsliv (Nilsson, Segerstedt, Sjöholm, & Wikberg Nilsson, 2022). För unga kan detta exempelvis innebära att ha nära till skola, fritidsaktiviteter och sociala sammanhang/vänner. Detta innebär i sin tur att närhet

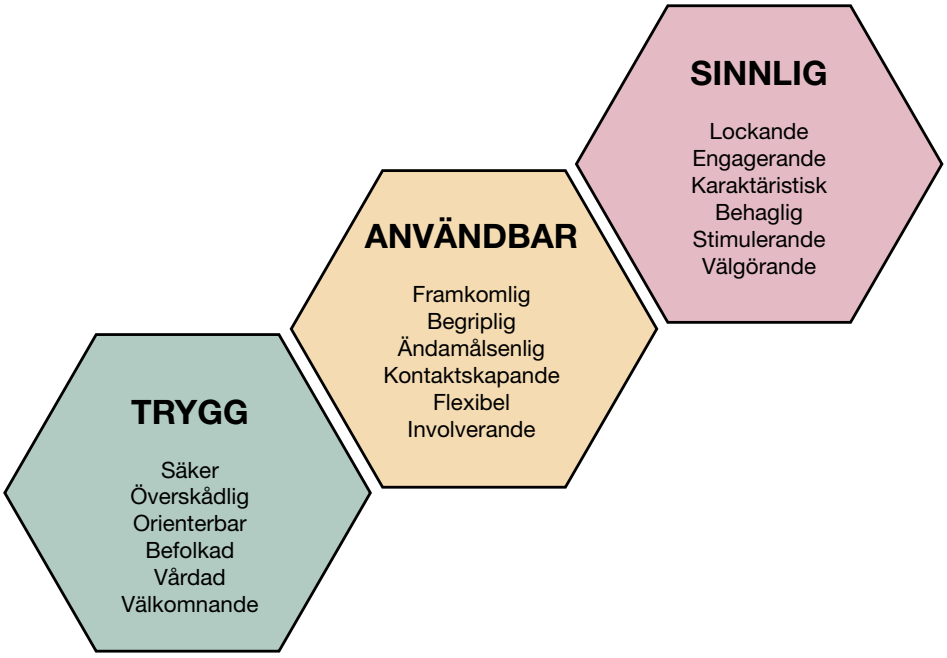

Bild 1. En attraktiv livsmiljö består av den sociala miljön i kombination med den fysiskt gestaltade miljön och dess erbjudanden. Illustration: Åsa Wikberg Nilsson

behöver formas på ett sådant sätt att både unga och andra människor kan leva klimatsmart, hälsosamt och tryggt. Den fysiska gestaltningen i form av arkitektur och design bör enligt regeringens proposition bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle, där unga såväl som andra människor bör ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma livsmiljön (Sveriges Regering, 2018).

Grundläggande behov när det gäller livsmiljöer är att ha trygghet i form av bostad och ekonomisk försörjning av något slag. För unga är detta något som förväntas tillgodoses av föräldrar och i andra fall av samhället. För en ökad form av attraktivitet finns det behov av samhällelig service i form av skola, vård, barn- och äldreomsorg samt enkelt tillgängliga transporter eller andra möjligheter till förflyttningar såsom kommunal trafik och gång- och cykelvägar. För ungdomar handlar detta primärt om enkel tillgång till skola och användbara kommunikationsmedel såsom transporter. Förutom detta upplevs livsmiljön mer attraktiv om det finns tillgång till sinnliga upplevelser i form av grönska och andra aktiviteter som förhöjer livskvaliteten, som till exempel parker, sportanläggningar, fritidsutbud, naturområden, attraktioner och olika event (Wikberg Nilsson et al., 2022; Nilsson, Segerstedt, Sjöholm, & Wikberg Nilsson, 2022).

För att åstadkomma ett fungerande och attraktivt samhälle bör både den sociala och den fysiska livsmiljön utforskas. En god livsmiljö kräver samverkan och samskapande mellan många olika parter och aktörer, såväl kommunala tjänstepersoner som medborgare, över generations- och kulturgränser. Begreppet kultur kommer från det latinska ordet ’cultura’ som betyder odling. Det innebär odlandet

av de kunskaper, färdigheter, seder, normer och värderingar som mänskliga samhällen bygger på. Kulturer omfattar såväl språk, maktstrukturer, näringar, konst som idrott. Det omfattar även religion och andra livsåskådningar (Perälä & Weintraub, n.d.) Grupper av människor skapar kulturer på olika sätt och på olika nivåer, det kan exempelvis vara en viss familjekultur som överensstämmer eller skiljer sig från en hel civilisations kultur. I en attraktiv livsmiljö behövs kulturmöten i form av aktiviteter och processer där människor, grupper, organisationer och samhällen kommunicerar och ömsesidigt påverkar varandra över kulturgränser.

Representation och mångfald förs generellt fram som viktiga delar i demokratiska samhällen. Representation innebär att få möjlighet att göra sin röst hörd men även behovet av att kunna identifiera sig själv, exempelvis att se förebilder som liknar en själv eller bilder på reklampelare eller kommunens webbsidor som olika individer kan identifiera sig med (Region Kronoberg, 2018). Mångfaldsbegreppet innebär i det här sammanhanget behovet av att lyssna av fler än bara de som är flest eller ”skriker högst”. Både representation och mångfald relaterar till ***sociala normer***: idéer, föreställningar och förväntningar på vad som anses vara högt värderat och ”normalt” i ett visst sammanhang, en viss grupp eller i ett samhälle i stort (Wikberg Nilsson, 2022).

Sociala normer kan fungera både uppbyggande och nedbrytande. Uppbyggande normer bidrar till social gemenskap i en grupp eller ett samhälle. Nedbrytande normer innebär orättvis maktfördelning, ’ockludering’, som betyder hinder eller blockering, samt exkludering eller rent av diskriminering. Ett normkritiskt perspektiv kan beskrivas som bredare jämfört med jämställdhets- eller jämlikhetsansatser, då det syftar till att utveckla kvalitativ förståelse av ett visst fenomen på ett djupare plan än att bara räkna ”hur många” i ett visst sammanhang. Vanligen behövs en första normkritisk fas som syftar till att förstå ett fenomen i en viss kontext, till exempel kopplat till diskrimineringsgrunderna, följt av en normkreativ fas där lösningar på identifierade problem utvecklas (Wikberg Nilsson & Jahnke, 2018).

Intersektionella perspektiv kan adderas för att förstå privilegier, möjligheter och maktstrukturer i en viss grupp eller i ett samhälle i stort (Crenshaw, 1989). Det innebär i korthet att flera aspekter samverkar för att skapa privilegier och möjligheter i en grupp eller ett samhälle. De som är inom normen kan addera flera normaspekter för att öka sina möjligheter och sin makt, medan de som är utanför normen begränsas i stället om flera aspekter adderas, se bild 2. Ett exempel kan vara en ljushyad medelålders man som pratar svenska och är heterosexuell vanligen har större möjligheter jämfört med en mörkhyad ung kvinna som inte talar svenska och som har en funktionsvariation. Det kan jämföras med Bourdieus (1992) beskrivning av kapital, utifrån att normer i en grupp eller i samhället i stort påverkar att den inre cirkeln bidrar till högre kulturellt, socialt och symboliskt (och många gånger ekonomiskt) kapital än den yttre, oavsett habitus. Här kan field - det sociala möjlighetsutrymmet – även påverka individens förmåga att

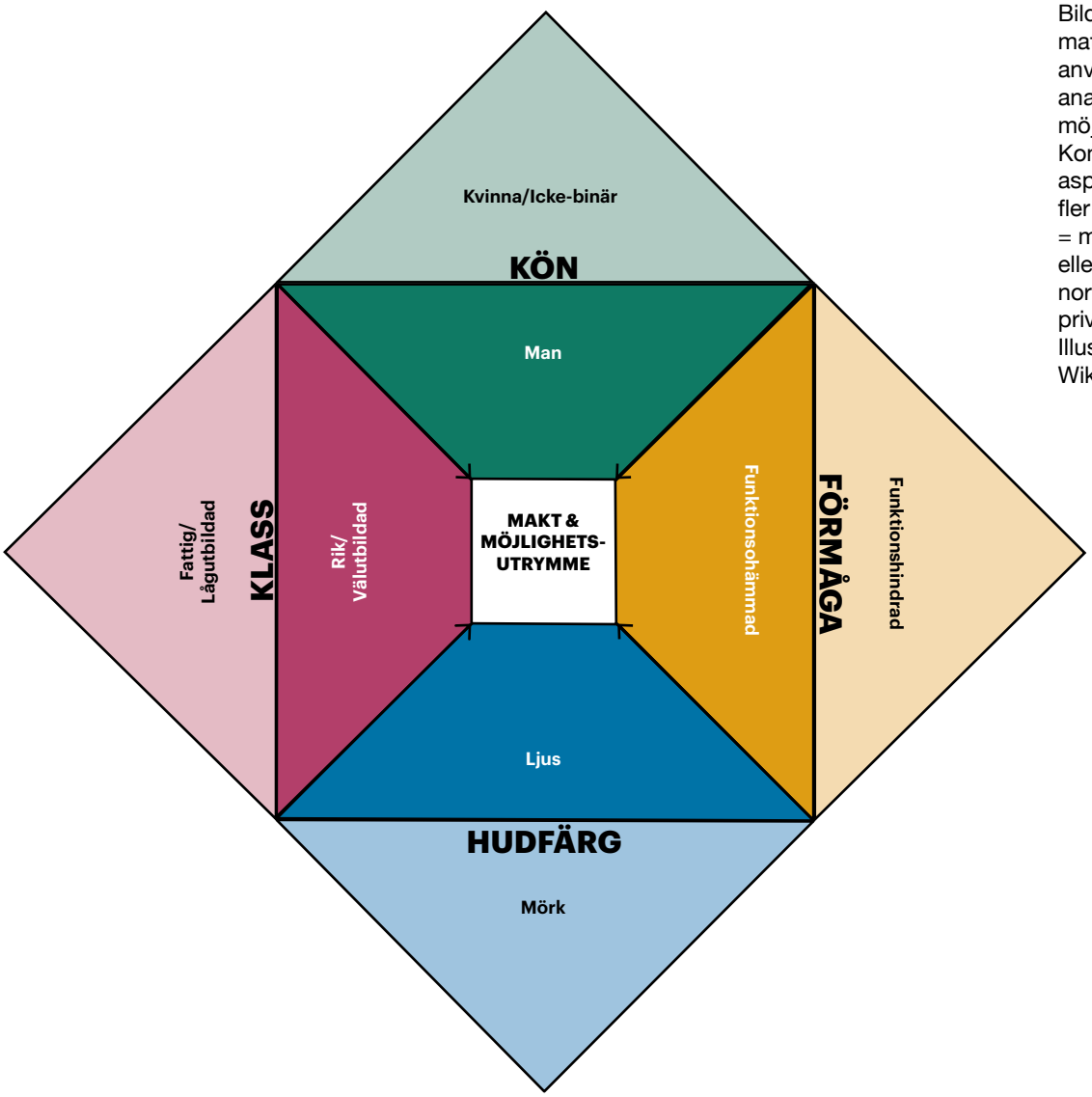

Bild 2. Intersektionell matris som kan användas för att analysera makt- och möjlighetsutrymme. Kombinationer av fler aspekter ger antingen fler (inom normen = mörkare fält) eller färre (bortom normen= ljusare fält) privilegier. Illustration: Åsa Wikberg Nilsson

se sina egna möjligheter och privilegier. Ett socialt hållbart samhälle handlar om kapaciteten samhället har att upprätthålla goda funktionsnivåer för de människor som lever och verkar där. Studier om platsers sociala hållbarhet visar på behov av förståelse för den lokala kontexten, där såväl historien, sociala mönster, arbetsmarknad, demografiska trender som det lokala genuskontraktet behöver beaktas för att kunna uppnå en social hållbarhet (Segerstedt, 2020; Jakobsson & Segerstedt, 2014). *Genuskontraktet* är i korthet ett begrepp som innebär olika förväntningar på kvinnor respektive män, vilket bidrar till segregering och hierarki i vissa grupper eller i samhället i stort (Hirdman, 1988). Det som räknas som 'manligt' värderas traditionellt högre än det som värderas som 'kvinnligt', vilket innebär en hierarki och olika möjlighetsutrymmen för människor. Segregeringen innebär att män och kvinnor traditionellt har ansetts lämpliga för olika områden och ägnat sig åt olika saker. För att åstadkomma jämställdhet kan sådana stereotypa föreställningar analyseras och utmanas.

Metod

Det här kapitlet beskriver projektets genomförande i form av analyser av data från enkäter, samt deltagande inkluderande designmetodik (co-design) med generativa sessioner i form av now-wow-how workshops och normkritiska och normkreativa aktiviteter. Arbetsvetenskap LTU har genomfört analysarbete av befintlig enkätdata. Designgruppen LTU har utvecklat material, genomfört och gjort efterföljande analys av de generativa designsessionerna med unga. Deltagarna var ungdomar i årskurs 7-9 från Solanderskolan, Hortlaxskolan och Christinaskolan, utvalda för att representera olika demografiska områden i Piteå kommun.

DATAMATERIAL OCH ANALYS

Datan omfattar de ungdomar som går i årskurs 7 och årskurs 9 i Piteå kommun under hösten 2018 och 2022 och består av totalt 1524 ungdomar, se tabell nedan.

Tabell 1. Visar underlaget för enkätanalyserna.

	2018	2022
Flickor	377 (47%)	354 (48%)
Pojkar	410 (52%)	368 (51%)
Annan	7 (1%)	8 (1%)
Totalt antal som besvarat enkäten	794	730
Antal elever i Piteå kommun i åk 7 och 9 enligt Skolverket	910 (87%)	957 (76%)
Svarsfrekvens	87%	76%

Antalet elever som har besvarat enkäten är något färre (64 elever) i 2022-års undersökning jämfört med den som genomfördes 2018, samtidigt har det blivit fler elever (47elever) i årskurs 7 och årskurs 9 mellan åren 2018 och 2022. Detta innebär att svarsfrekvensen är lägre i 2022-års undersökning med 76% jämfört med undersökningen 2018 där den var 87%. Trots dessa skillnader mellan åren så kan ”täckningsgraden” beskrivas som hög, det vill säga att svarsfrekvensen är hög i förhållande till den population som undersöks. Det finns heller inga systematiska bortfall i data för bägge åren med hänsyn till årskurs och kön. I 2022-års undersökning saknas svar från en skola (Rönnskolan), ett bortfall som har marginell betydelse för de resultat som kommer att presenteras eftersom endast 5 elever från denna skola besvarade enkäten 2018. Sammanfattningsvis kan data från bägge undersökningarna i allt väsentligt betraktas som representativa för ungdomarna i årskurs 7 och 9 åren 2018 och 2022.

Den analys som presenteras i resultat är beskrivande och genomförs med korstabeller och procentjämförelser och där frågan är om det finns eventuella samband genomförs signifikanstestning och i vissa fall regressionsanalyser för att kontroller för flera olika ”variabler” som kan tänka vara av betydelse. I de fall detta har genomförts beskrivs det i texten. I analysen hålls inte årskurser eller skolor isär utan resultaten redovisas för samtliga elever i nämnda årskurs för hela Piteå kommun med undantag för kön, där resultaten redovisas för flickor respektive pojkar. De elever som angett en annan könstillhörighet redovisas inte. Anledningen till detta förfaringssätt är etiska för att värna eleverna integritet.

INKLUDERANDE DESIGNMETODIK NOW-WOW-HOW

Den kvalitativa delen av studien har utförts som ***samskapande generativa designsessioner*** (Sanders & Stappers, 2008). Det är ett tillvägagångssätt som ger ungdomarna möjlighet att uttrycka sina egna intressen och önskemål, vilket i sin tur speglar deras kulturer, värderingar och idéer. Deras intressen och önskemål kan därmed ses som ett socialt konstruerat fenomen som kan utforskas utifrån hur det möjliggör och skapar struktur i ungdomarnas liv. Den övergripande designmetodiken ***Framtidsverkstäder*** - ursprungligen future workshop och senare förenklat till designmetoden now-wow-how - har använts i projektet. Den är specifikt användbar för deltagare som inte har tidigare erfarenhet av kreativt utvecklingsinriktat framtidsutforskande, exempelvis unga och ungdomar. Det bygger även på en kritisk designtradition av att använda design strategiskt för att utveckla demokratisk och social förändring (Ehn, 1988; Bannon & Ehn, 2012; Ehn, 2017). Design användes därmed i projektet som ett strategiskt verktyg med syfte att förstå och förbättra ungdomars fritidsliv, öka inkludering och bidra till en långsiktigt hållbar och attraktiv utveckling av livsmiljöerna i Piteå kommun.

Ytterligare ett lager som har adderats är ***normkreativ design*** (Wikberg Nilsson & Jahnke, 2018; Crenshaw, 2018). Kortfattat innebär det ett första steg av att använda kunskap om sociala normer och intersektionalitet för att kritiskt granska vem som är involverad och vem som inte är det. Det andra steget innebär att kreativt använda förståelsen av sociala normer kring exempelvis kön, hudfärg, funktionsvariation och sexualitet till att skapa mer inkluderande samtida eller framtida lösningar.

Att involvera unga och ungdomar kräver egentligen inte andra forskningsmetoder jämfört med vuxna, men det finns en del etiska och metodologiska utmaningar som behöver övervägas (Alminde & Warming, 2019). Dels handlar det om hur deltagarna informeras så att de förstår vad det innebär att de är med i en forskningsstudie och hur deras material kommer att användas. Dels handlar det om att säkerställa att materialet de arbetar med är utvecklat för dem och tilltalar dem i form av material som är roligt och kreativt att ta del av. Under de senaste årtiondena har mer demokratiska och inkluderande designmetoder utvecklats, något som är speciellt viktigt när det gäller tidigare marginaliserade grupper som exempelvis barn och unga (Alminde & Warming, 2019).

Framtidsverkstäder är ursprungligen en metod utvecklad vid the Institute for Social Inventions i London, med syfte att ge fler människor en möjlighet att vara med och påverka sin framtid och förbättra sin livskvalitet (Jungk & Mullert, 1987). En framtidsverkstad består av en grupp människor som samlas för att gå igenom faserna 0) förberedelsefasen, där temat bestäms och material att arbeta med förbereds, 1) kritikfasen, som består av att identifiera problem och frustrationer i nuläget utifrån deltagarnas erfarenheter; 2) fantasifasen, som handlar om att komma på bästa möjliga lösningarna på problemen oavsett om de är realistiska eller ej och som gärna bygger på deltagarnas hopp och drömmar. Det senare är viktigt för

att komma bort från resignation och alltför pragmatiska lösningar som inte löser problemen. Mottot för denna fas är att tänka bortom verkligheten och att utveckla sitt kreativa och innovativa tänkande kring vad lösningarna kan vara. Den tredje och sista fasen 3) implementation går tillbaka till det pragmatiska tänkandet och utvecklar en handlingsplan för att implementera lösningarna på de identifierade problemen. För att underlätta kommunikationen av designmetoden har förenklingen now-wow-how utvecklats (Wikberg Nilsson, Erikson, & Törlind, 2021).

GENOMFÖRANDE

Aktiviteterna genomfördes med två workshops våren 2022 med 28 deltagare från Hortlax och 22 deltagare från Solanderskolan, samt två workshops med 22 deltagare från Christinaskolan under hösten 2022. Deltagarna var ungdomar från årskurserna 7-8-9 primärt från elevråden, som vid detta tillfälle var engagerade i ett parallellt demokratiprojekt, samt med ytterligare deltagare utvalda av skolorna själva.

Det bör påtalas att två workshops per skola är i minsta laget. Baserat på ***human rights youth participation model*** bör aktiviteterna helst omfatta involverande aktiviteter över längre tid (Nicholas, Hagen, Rahilly, & Swainston, 2012), vilket inte var möjligt i detta fall, dels utifrån skolornas möjlighet till deltagande vid uppstarten av undervisning efter en pandemi (covid-19), dels utifrån projektbudgeten och vad som var möjligt att göra inom ramen för densamma.

Även tidpunkten för genomförandet är viktig mot bakgrund av corona-pandemin där deltagarna från Hortlax- och Solanderskolan precis öppnats upp när aktiviteterna skedde under våren och därmed inte haft möjlighet till socialt engagemang under två års tid. Aktiviteterna på Christinaskolan genomfördes på hösten och deltagarna hade därmed kunnat vara med på en mängd aktiviteter under våren-sommaren som de tidigare inte haft möjlighet till under pandemin.

I projektet genomfördes som tidigare nämnts två generativa sessioner per skola med flera ingående aktiviteter, beskrivna i kommande stycken samt i resultat.

0 Förberedelsefas

- Samråd: Ämnet för aktiviteterna bestämdes i samråd med Piteå kommun vid ett antal förträffar.
- Praktiska arrangemang: Piteå kommuns ungdomskonsulenter ansvarade för de praktiska arrangemangen med att kontakta skolorna, boka tider och få dem att välja ut deltagare.
- Material: Designgruppen utvecklade innehållet i workshopparna, de ingående aktiviteterna och materialet för ungdomarna att jobba med.

1 Now- Kritikfasen

- Ung 2.0: Vid workshoptillfället introducerades deltagarna till projektet och syftet med det som ett demokratiskt och inkluderande projekt där deltagarna har möjlighet att vara med och tycka till om och påverka sin framtid.

- Design: Introduktion till designmetodiken now-wow-how och syftet med att använda den för att utforska vad unga tycker och tänker kring fritidsutbudet i Piteå kommun.
- Fritidsaktiviteter/”Vad en gör”: Deltagarna fick till uppgift att skriva ner på post-it lappar vad de gör på fritiden en vanlig vecka. De fick sedan till uppgift att skriva ner vad de skulle vilja göra men kanske inte kan, dvs. identifiera problem och frustrationer de upplever i vardagen kopplat till fritidsaktiviteter. Deltagarna fick även markera var i Piteå de utför sina aktiviteter på en karta och eventuella utmaningar kopplat till detta.
- Personas: deltagarna fick till uppgift att diskutera ett antal personas, fiktiva karaktärer, utifrån vilka de var, vad de gör på fritiden och vad de skulle vilja göra på fritiden men som de kanske inte kan, samt beskriva vad och varför. Deltagarna använde sju olika fördefinerade mallar för de olika personaskaraktärerna.
- Namnge karaktären: deltagarna fick till uppgift att rita Piteå som om det vore en person, en levande karaktär med en viss livssituation, vanor, intressen etcetera Deltagarna ritade och skrev på A3 papper.
- Avslut och hemläxa: aktiviteten avslutades med att deltagarna uppmanades att ta reda på vad andra vill, till nästa gång skulle de ha pratat med minst 20 andra ”unga” om vad de vill kunna göra i Piteå.

2 Wow- fantasifasen

- Uppstart och hemläxa: Workshopaktiviteteterna inleddes med att deltagarna fick presentera sin ”hemläxa” utifrån vad de identifierat kring vem som vill göra vad och varför, tex. Sara 15 år vill ha bungy jump för att det inte finns idag, eller Ahmed 14 år vill rida, men det kostar för mycket pengar.
- Piteå växer: Aktiviteten omfattar att utforska hur ungdomarna tänker kring morgondagens Piteå? Var vill de bo i Piteå, varför där? Om det fanns ett helt nytt bostadsområde i Piteå, hur skulle det se ut, vem skulle bo där, vad skulle det finnas att göra där? Deltagarna uppmanades att rita och beskriva på A3 papper individuellt eller i mindre grupper.
- Attraktiva Piteå: i denna aktivitetet uppmanades deltagarna att diskutera, rita och beskriva på A3 papper i mindre grupper utifrån områdena natur och rekreation, ett levande kulturliv, ett rikt föreningsliv, samt kloka och hållbara satsningar på barn, ungdomar och familjer. Kategorierna valdes utifrån Piteå kommuns hemsida som genomfört en medborgarundersökning kring dessa kategorier.
- Följa sina drömmar: Aktiviteteren omfattade att tänka framtid, med det inledande framtidsscenariet att om 20 år kommer Piteå kanske se helt annorlunda ut, eller också inte. Deltagarna instruerades med att tänka bortom det som de tror är möjligt, med syfte att utveckla sina tankar och idéer om hur Piteå borde vara. Ibland kan det vara svårt att tänka vad den bästa av världar kan vara, då kan det hjälpa att tänka på den värsta av världar. Deltagarna uppmanades av

den anledningen att i mindre grupper rita, klippa från tidningar och beskriva en ***dystopi***: det värsta möjliga framtida Piteå för dem, hur det skulle se ut, vad som kan göras, vem som bor där, vem som inte bor där etc. samt beskriva en ***utopi:*** den bästa möjliga framtida Piteå, vem som bor där, vad de gör, vem som inkluderas etc. Materialet var olika slags veckotidningar, papper och pennor.

- Inkludering: utifrån sina framtidsbilder av Piteå uppmanades deltagarna sedan att beskriva vem som inkluderas eller exkluderas i deras dystopiska och utopiska framtidsdrömmar. Materialet var den intersektionella matrisen med kategorierna kön, etnicitet, klass, språk, ålder, funktionsförmåga och sexualitet.
- Rösta: deltagarna uppmanades sedan att lägga ut sina framtidsbilder av Piteå på borden och rösta på de olika idéerna och förslagen med prioritet 1) stjärna, prioritet 2) triangel och prioritet 3) cirkel.

3 How- Implementeringsfas

Implementeringsfasen var inte en del av detta projekt. Traditionellt omfattar den att deltagarna utforskar och planerar för hur de visionära idéerna kan utvecklas till realiserbara lösningar.

ETISKA ÖVERVÄGANDEN

I datamaterialet har analyser av de elever som uppgett annan könsidentitet än flicka/pojke undantagits för att värna dessa elevers integritet. I de deltagande workshopaktiviteterna har deltagarna uppmärksammats på att de är med i ett forskningsprojekt, att de har rätt att vara anonyma och att de har rätt att veta hur materialet kommer att användas till att kommunicera projektet, skriva rapport och artiklar. Samtliga gav sitt medtycke till att vara med. Vi fick tillåtelse att ta bilder under workshopparna, och uppgav att deras ansikten skulle anonymiseras i de fall vi använde bilderna. I presentationen av resultaten har de deltagande skolorna och deltagarna anonymiserats för att varken individer, skolor eller områden i Piteå ska gå att utläsa och eventuellt påverka dem i negativ riktning. I analysen av materialet och presentationen av densamma har fokus varit att visa på övergripande mönster bland unga i Piteå och inte på enskilda individer. Av den anledningen är övriga etiska överväganden inte nödvändiga.

Resultat

I det här kapitlet presenterar vi resultaten från vår utforskning av ungas framtidsdrömmar och fritidsintressen med fokus på inkluderande design. Genom att ta reda på vad unga människor förväntar sig av sin framtid och vad som intresserar dem i deras fritid, avser vi att förmedla resultat som är tillgängliga och meningsfulla för alla. Vi har använt en kvalitativ inkluderande och samskapande designmetodik där unga människor i årskurserna 7-9 deltagit i generativa sessioner för att få en djupare förståelse av deras önskemål och behov. Resultaten visar på en bred variation av framtidsdrömmar och fritidsintressen, men även på vikten av inkluderande design som tar hänsyn till olika förutsättningar och behov.

VAD TYCKER UNGA OM SIN FRITID?

I diagram 1 nedan framgår hur eleverna i årskurs 7 och årkurs 9 uppfattar sin fritid med avseende på vad som finns att göra och om det saknas fritidsaktiviteter där de bor, åren 2018 och 2022.

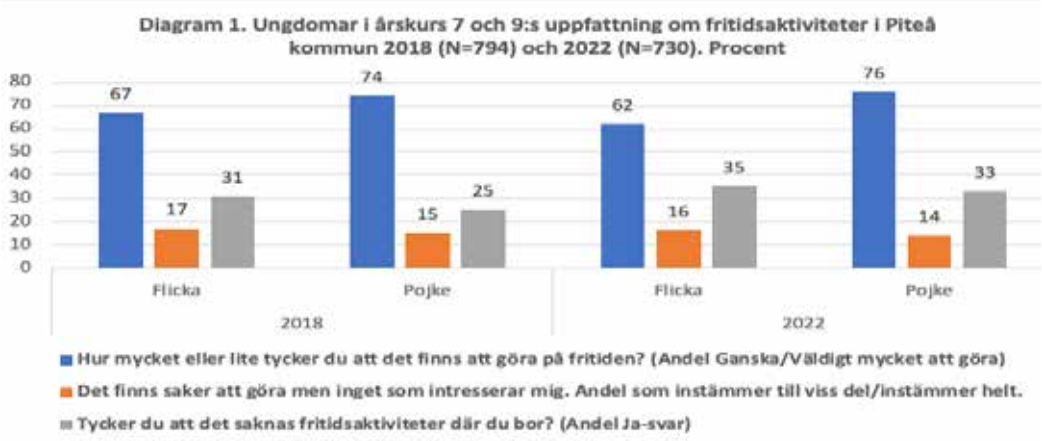

Av diagram 1 framgår att cirka 7 av 10 elever anser att det finns ganska mycket eller mycket att göra på fritiden både år 2018 och 2022. Däremot finns det relativt tydliga skillnader mellan hur flickor och pojkar uppfattar detta, där de förstnämnda i mindre utsträckning anser att det finns något att göra. Vid en jämförelse mellan åren så är det relativt oförändrat bland pojkar där ungefär lika stora andelar för respektive år anser att det finns något att göra. Bland flickor har denna andel minskat från 67 till 62 %, dvs minskat med 5 %, en skillnad mellan åren som är nära att vara statistiskt signifikant. Skillnaderna mellan hur flickor och pojkar anser att det finns något att göra har således blivit större mellan 2018 och 2022 där den 7% större andelen bland pojkar 2018 växt till att vara 13% år 2022. Denna skillnad är signifikant.

När det gäller den andra frågan om att det finns saker att göra men inga aktiviteter som är intressanta är det relativt små andelar som anser det både bland pojkar och flickor och det finns inga signifikanta skillnader mellan kön och mellan åren.

Det finns däremot finns det ett par signifikanta skillnader när det gäller frågan om man tycker att det saknas fritidsintressen där man bor. Både bland pojkar och flickor har andelarna blivit större bland de som tycker att det saknas fritidsaktiviteter om man jämför mellan åren. Bland pojkar är den större andelen som tycker detta signifikant större år 2022 jämfört med 2018. Andelen har också blivit större bland flickor, men är inte signifikant. År 2018 var det signifikanta skillnader mellan flickor och pojkar där de förstnämnda ansåg att det saknades fritidsaktiviteter där man bor. År 2022 finns inte dessa skillnader mellan kön utan man saknar fritidsaktiviteter i ungefär samma utsträckning, dvs drygt 30 % av eleverna saknar fritidsaktiviteter, oavsett kön.

I enkäten fick eleverna också möjlighet att själva beskriva vad man saknade för

aktiviteter på fritiden i en öppen fråga med tillhörande kommentarfält. Omkring 150 av eleverna, relativt jämnt fördelat mellan pojkar och flickor, hade lämnat kommentarer i 2022 års undersökning. En rad olika aktiviteter tyckte man saknades, bland annat annat relaterat till idrott, till exempel basketplan, fler möjligheter att rida, aktivitet kring ”mekande” och motorsport men också ökad tillgänglighet till befintliga aktiviteter. Det som dock var det önskemål som oftast förekom både bland pojkar och flickar hade att göra med ***sociala mötesplatser,*** dvs ställen där ungdomar i samma ålder kan träffas för aktiviteter och ”hänga”, gärna i anslutning till någon annan aktivitet. De två första citaten nedan kan möjligtvis tolkas som representativa för flickor vad gäller mötesplatser:

> ” Mer “häng-platser”, så att man typ kan sitta inne med kompisar och spela kort eller liknande” (Respondent enkät)

> ”Mer grupper där man kan vara med folk och umgås, kanske att man har någon aktivitet som man gör tillsammans eller bara sitter och pratar om livet typ” (Respondent enkät)

Önskemålen bland pojkar följde ett liknande mönster som bland flickor och det längre citatet nedan kan sägas representera önskemål bland pojkar avseende mötesplatser:

> ”Det finns 1 museum i hela Piteå, helt värdelöst, där har det inte skett någon förändring på det över 7 år. Om det då ska finnas ett alternativ om museum i blanketten så kan man ju ändå inviga ett innan man frågar om man går på ett. Det finns ingen fungerande ungdomsgård i hela Piteå, Kaledio ja, men känner eller vet till inte till en enda person som går dit veckovis. Till skillnad från andra städer så finns det massor av olika klubbar, ungdomsgårdar eller annat för folk att gå på sin fritid förutom hemma. Där man kan gå med vänner, pyssla, läsa, socialisera, plugga eller inte vet jag men fatta grejen. Samtidigt klagar hela jävla Piteå kommun på att ungdomar är på stan och “hänger” som om det vore en ungdomsgård, såklart tycker jag också att detta är ett stort problem och att stan inte ska vara en ungdomsgård. Istället för att göra insändare i PT och skicka mass-mejl till alla föräldrar i hela stan och säger att “stan och Max området inte är någon ungdomsgård”, såklart det inte är det och hållet inte med i det. Men man kan ju ändå ha någon självinsikt och göra någonting åt problemet. Gör mer ungdomsgårdar, kom med mer förslag att göra saker, som museum, ungdomsvänliga ställen m.m. Istället bara för att klaga på allting. Så det finns sjukt mycket i denna kommun som saknas, b.la intelligens på kommunhuset. /15 år” (Respondent enkät)

Önskemålen om sociala mötesplatser bland ungdomarna i årskurs 7 och årskurs 9 väcker i sin tur frågan om var unga träffas och umgås och om detta har förändrats mellan 2018 och 2022. I diagram 2 och 3 nedan framgår detta, mötesplatserna är rangordnade utifrån vilka som är vanligast bland flickor och pojkar.

Både bland flickor och pojkar är det vanligast att man träffas hemma hos varandra, i synnerhet bland flickor, vilket är oförändrat mellan åren. Däremot skiljer sig det signifikant mellan flickor och pojkar där de förstnämnda träffas i en galleria/köpcentrum och på café i större utsträckning samt. Pojkar träffas utomhus, på sociala medier och ”någon annanstans” i större utsträckning än flickor. Bland pojkar är det små skillnader mellan åren med avseende var man brukar träffa sina kamrater, alternativen utomhus och föreningslokal har dock blivit mindre vanliga som mötesplats. Bland flickor finns en del förändringar där man möts i mindre utsträckning på sociala medier och i idrott/sporthallar i samband med aktiviteter och i föreningslokal. Däremot har gallerier/köpcentrum blivit vanligare som mötesplats.

Sammanfattningsvis så kan resultatet tolkas som att en dryg tredjedel av ungdomarna inte är helt nöjda med vad som finns att göra för ungdomar i deras ålder och detta är vanligare bland flickor jämfört med pojkar. Det man verkar saknar i första tycks vara sociala mötesplatser dit man ” kan gå med vänner, pyssla, läsa, socialisera, plugga”. Möjligen avspeglas detta i att andelen flickor som träffas i galleria/köpcenter eller utomhus har blivit större.

Diagram 2. Flickor och var man träffar sina kompisar på fritiden år 2018 och 2022. Procent.

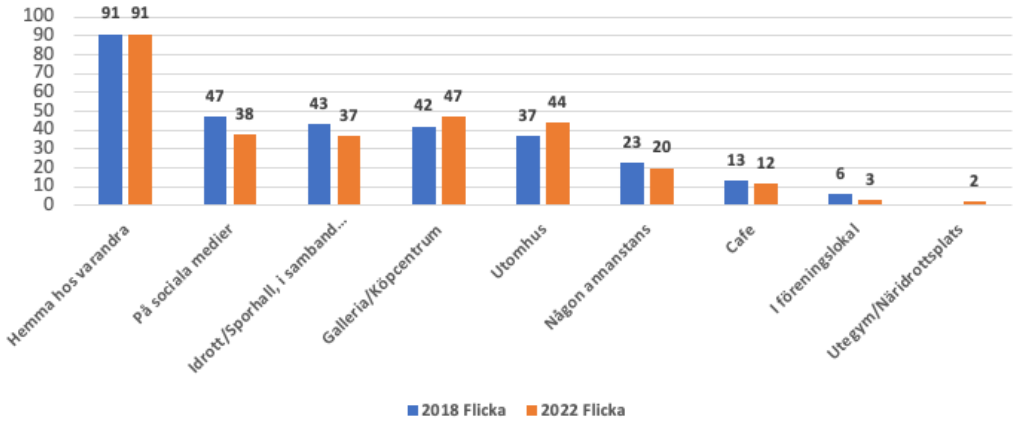

Diagram 3. Pojkar och var man träffar sina kompisar på fritiden år 2018 och 2022. Procent.

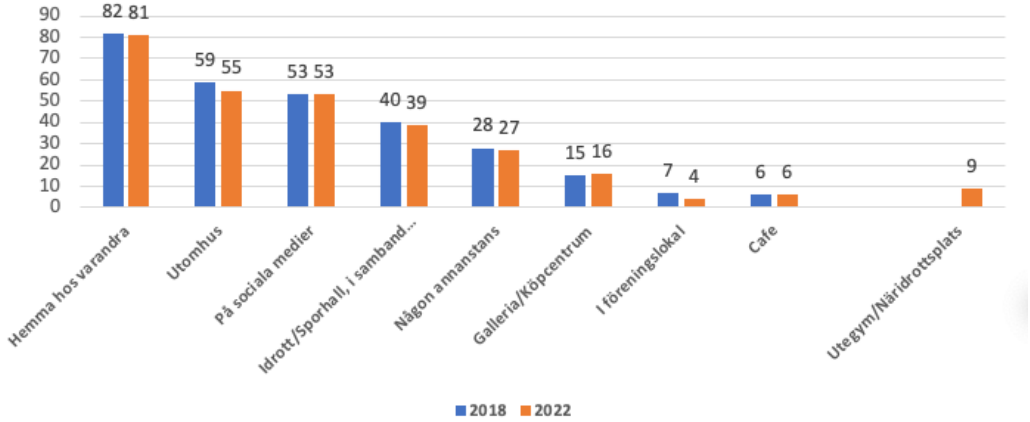

VAD GÖR DE UNGA PÅ FRITIDEN?

I detta avsnitt presenteras vilka aktiviteter som ungdomarna anger att de gör på sin fritid med jämförelse mellan åren. Avsikten är att belysa eventuella skillnader mellan pojkar och flickor samt förändringar mellan åren. I diagram 4 och 5 framgår vilka de vanligaste fritidsaktiviteterna är rangordnade utifrån hur förekommande de är bland flickor och pojkar.

Diagram 4. Flickor i årskurs 7 och 9 i Piteå kommun 2018 och 2022. Vilka fritidsaktiviteter utövar man, andel som utövar minst en gång per månad till flera gånger i veckan. Procent.

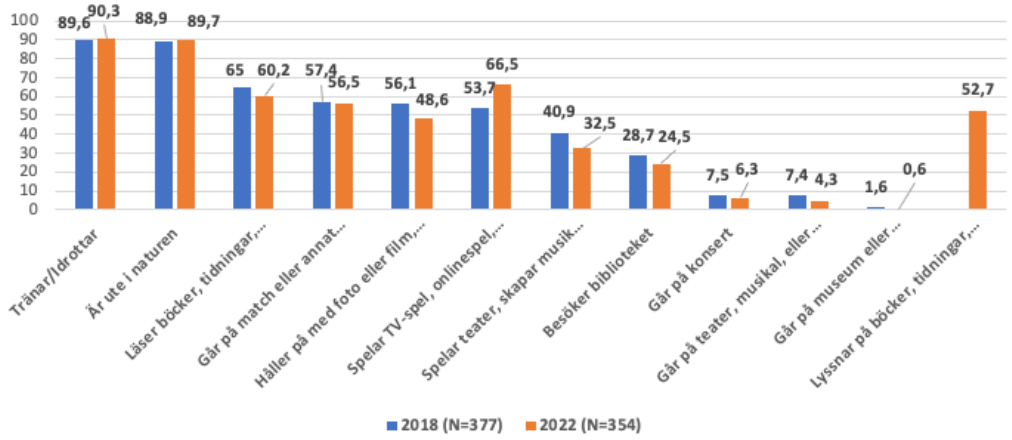

Diagram 5. Pojkar i årskurs 7 och 9 i Piteå kommun 2018 och 2022. Vilka fritidsaktiviteter utövar man, andel som utövar minst en gång per månad till flera gånger i veckan. Procent.

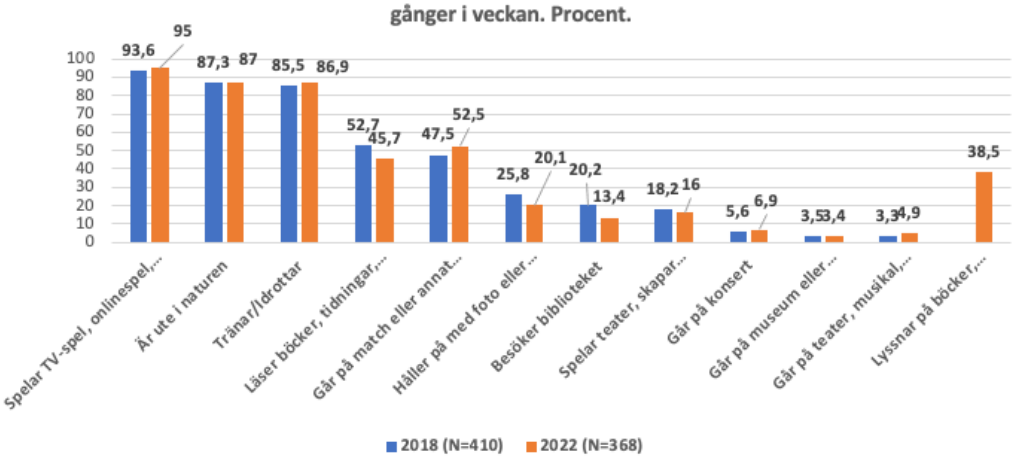

När det gäller vilka fritidsaktiviteter som högstadieeleverna anger finns tämligen påtagliga genusmönster där flickor generellt i något större utsträckning anger att de har en fritidssysselsättning de utövar minst en gång per månad. Denna skillnad blir tydligare avseende olika aktiviteter där kulturellt skapande och kulturella aktiviteter är betydligt vanligare bland flickor jämfört med pojkar (statistiskt signifikanta skillnader). Pojkar anger i signifikant större utsträckning att de spelar Tv-spel, onlinespel eller dataspel. Den mest genusneutrala fritidsverksamheterna är idrott/träna och att vara ute naturen. Vid en jämförelse mellan åren framgår

att flickor anger att de spelar data/tv/onlinespel i större utsträckning medan de skapande aktiviteter som att skapa musik och spela teater blivit mindre vanligt. Både bland pojkar och flickor har det blivit mindre vanligt att läsa böcker och tidningar vilket möjligen har ersatts av att lyssna på böcker och tidningar (frågan om denna aktivitet ställdes inte i 2018-års undersökning). En annan aspekt är hur ofta unga utövar sina fritidsaktiviteter vilket redovisas i tabell 2 nedan.

Tabell 2. Antal aktiviteter, aktivitetsfrekvens bland flickor och pojkar i Piteå kommun 2018 och 2022.

	2018		2022	
Aktivitetsindex	*Flicka*	*Pojke*	*Flicka*	*Pojke*
0-3 aktiviteter	23	29	7	8
4-5 aktiviteter	41	46	18	33
6 eller fler aktiviteter	36	25	75	58
Aktivitetsfrekvens[11]	28,6	27,8	28,0	27,1
N=	377	410	354	368

Av tabell 2 framgår tämligen markanta skillnader mellan åren. Både pojkar och flickor anger fler aktiviteter i större utsträckning där skillnaderna är signifikanta mellan 2018 och 2022. Andelen som anger alternativet ”6 eller fler aktiviteter” har fördubblats bland både pojkar och flickor, där flickor anger det i signifikant större utsträckning jämfört med pojkar. Detta skulle kunna tolkas som att ungdomarna blivit mer aktiva på sin fritid. Detta motsägs dock när hänsyn tas till aktivitetsfrekvensen. Både bland pojkar och flickor är den högre år 2018 jämfört med 2022. Detta innebär att eleverna var utövade färre aktiviteter 2018 men gjorde det oftare jämfört med 2022.

Vid en multivariat regressionsanalys med fritidsaktivitetsindex ovan som beroende variabel för år 2022, så är kön, medlemskap i förening, om unga oroar sig för föräldrars ekonom samt att de anger att de inte kan delta i aktiviteter på grund av att kostar för mycket faktorer som ger signifikanta skillnader. Kön genom att flickor ökar aktivitetsutövandet vilket också gäller medlemskap i föreningar. Oro för föräldrars ekonomi och att aktiviteten kostar för mycket minskar aktivitetsutövandet.

1 Aktivitetsfrekvens är ett ”grovt” mått på hur ofta elever utövar en aktivitet. Index är konstruerat så att frekvenserna (antal gånger man utövar en aktivitet, tex dagligen, flera ggr/vecka) för utövade aktiviteter summeras för respektive elev, index kan anta värden mellan 5-66, ju högre värde desto fler gånger utövar man aktiviteten. Skalan 11-55 beror på att svarsalternativen summerats för eleverna för respektive aktivitet, tex 1 “Aldrig”, 2 “Någon gång per år”, 3 “Någon gång i månaden”, 4 “En gång i veckan”5 “Flera gånger i veckan”. Tex om en elev angett 1 dvs ”aldrig” i samtliga frågor får denne värdet 11 på index. Om eleven svarat 5 dvs ”flera gånger i veckan” får eleven värdet 55 i index.

HINDER FÖR ATT DELTA I FRITIDSAKTIVITETER?

Av föregående avsnitt framgick således att en del av ungdomarna upplever hinder för att utöva fritidsaktiviteter. I enkäterna för bägge åren så ställs frågor om vilka hinder som ungdomarna säger sig ha för att kunna delta i aktiviteter, se diagram 6 nedan.

Diagram 6. Upplevda hinder för att delta i fritidsverksamheter i årskurs och 9 i Piteå kommun, år 2018 och år 2022. Procent.

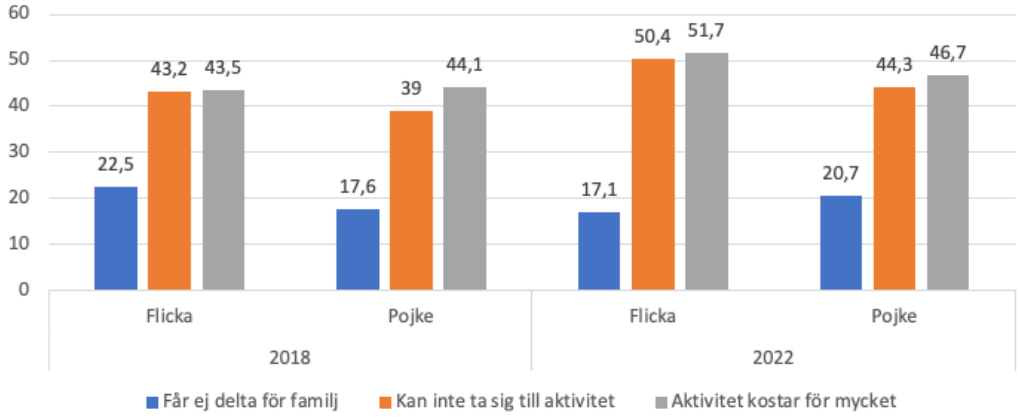

När det gäller upplevda hinder för att delta i aktiviteter finns inga statistiskt signifikanta skillnader mellan pojkar och flickor med undantag för ”får ej delta för familj” i 2018 års undersökning där flickor i signifikant större utsträckning anger detta. Denna skillnad är dock inte signifikant i 2022 års undersökning samt att det är pojkar som anger det hindret i större utsträckning. Det vanligaste hindret både bland pojkar och flickor är att en aktivitet kostar för mycket, följt av att inte kunna ta sig till en aktivitet. När det gäller dessa hinder så har de blivit vanligare bland både pojkar och flickor i 2022 års undersökning, särskilt bland flickor där andelarna är signifikant större jämfört med 2018.

I 2022 års undersökning så anger barn som oroar sig för föräldrarnas ekonomi i större utsträckning hindren ” ta sig till aktivitet” och ”aktivitet kostar för mycket”. Skillnaderna är signifikanta och skulle kunna tolkas som att det finns socioekonomiska skillnader mellan barnen som påverkar deras möjligheter att delta i fritidsverksamheter. Det behövs dock flera variabler som inte är tillgängligt i detta datamaterial för att göra en sådan analys, tex föräldrars utbildningsnivå, inkomst och vilken utsträckning de yrkesarbetar. Däremot finns inga signifikanta skillnader med hänsyn till om barnen har utländsk bakgrund eller ej.

Utifrån elevernas svarsmönster avseende hinder uppstår två frågor, den första är om upplevda hinder leder till att man deltar i färre aktiviteter och den andra är vilka hinder som tycks vara mer begränsande än andra för att kunna delta. Diagram 7 i kommande stycke syftar till att belysa dessa frågor.

Diagram 7. Hinder för fritidsaktiviteter och aktivitetsgrad fritidsverksamheter i årskurs 7 och 9 i Piteå kommun, år 2018 och år 2022. Procent.

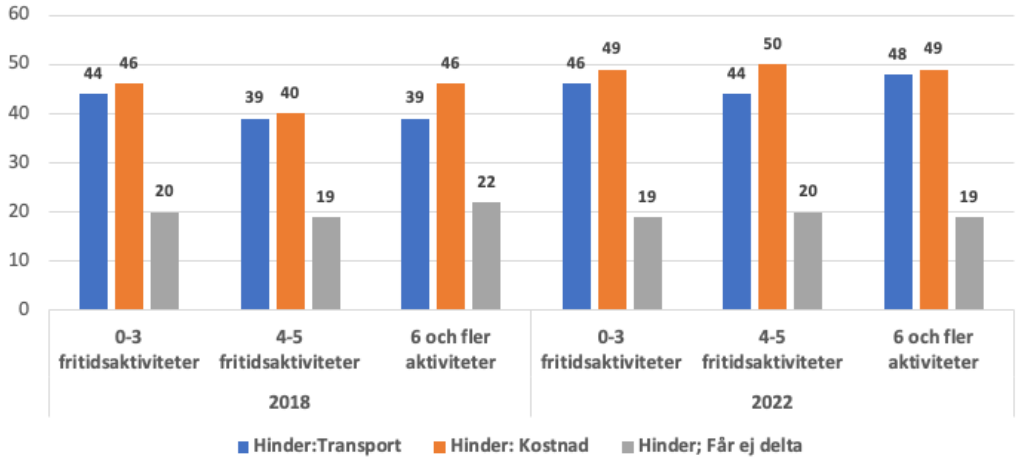

Oavsett vilka hinder man upplever eller inte upplever så finns inga signifikanta skillnader med avseende på antal fritidsaktiviteter man utövar vilket gäller både 2018 0ch 2022. Det finns inga signifikanta skillnader mellan hindren för deltagande så att något hinder är mer begränsande än något annat. Detta kan tolkas som att trots angivna hindren så är eleverna ändå tämligen aktiva på sin fritid, oavsett om man upplever hinder eller ej. Däremot kan det vara så att man inte kan göra vissa aktiviteter som man skulle ha gjort i stället om möjligheter och inte hinder funnits.

MEDLEMSKAP I FÖRENINGAR OCH FRITIDSAKTIVITETER

Signaler från bl a olika idrottsförbund lyfter fram farhågor att både medlemskap och aktivitet inom föreningar har minskat till följd av den pandemi som varit och med de restriktioner för socialt umgänge som den medfört. När det gäller ungdomar i högstadieålder i Piteå kommun så tycks nämnda farhågor besannas. I diagram 8 framgår hur medlemskap i föreningar förändrats mellan 2018 och 2022.

Diagram 8. Medlemsskap i förening bland elever i årskurs 7 och årskurs 9 i Piteå kommun år 2018 (N=794) och år 2022 (N=730). Procent.

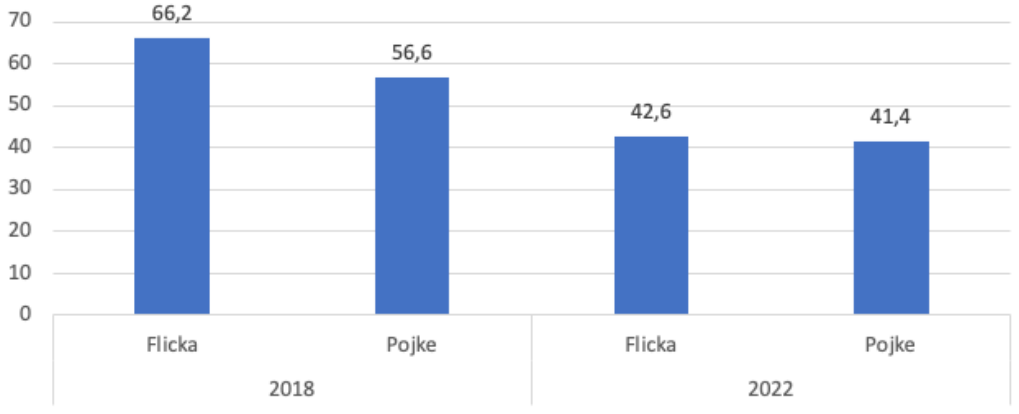

Det är en påtagligt mindre andel bland både flickor och pojkar som anger att de är med i en förening när åren 2018 och 2022 jämförs. Bland flickor har andelen minskat med nära 24 % och bland pojkar med drygt 15%. År 2018 var det signifikanta skillnader mellan pojkar och flickor med avseende på medlemskap i föreningar vilket förändrats till 2022 där andelen som är med i föreningar är i stort sett lika stor.

En följdfråga är således om de mindre andelarna som säger vara med i någon förening också är av betydelse för i vilken utsträckning som ungdomarna är aktiva på sin fritid. Diagram 9 belyser detta.

Diagram 9. Medlemsskap i förening bland ungdomar årskurs 7 och 9 i Piteå kommun 2018 och 2022, antal fritidsaktiviteter. Procent

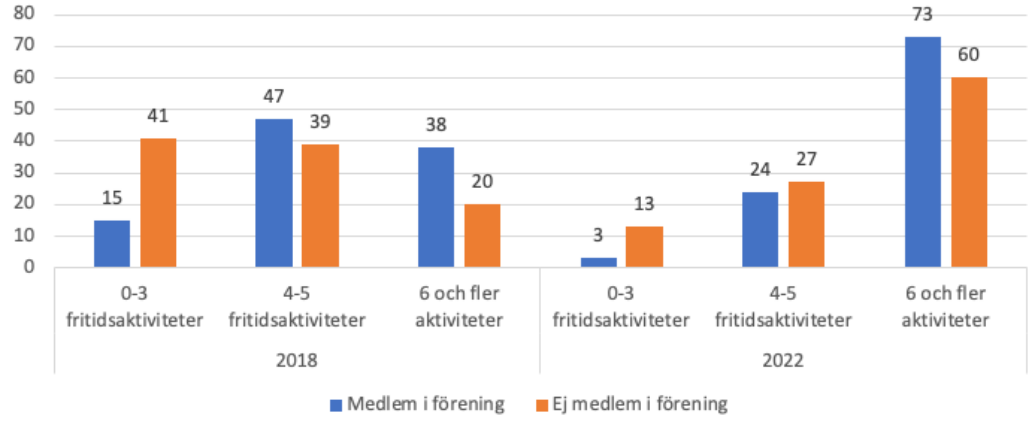

Bland eleverna är det signifikanta skillnader mellan de som är medlem i en förening och de som inte är det med avseende på hur många fritidsaktiviteter mans säger sig utöva minst en gång per månad, där de förstnämnda i betydligt större utsträckning har fritidsaktiviteter vilket gäller både 2018 och i synnerhet år 2022. Denna utveckling kan uppfattas vara paradoxal eftersom andelen som är med i en förening har minskat. Förklaringen är att ökningen av antalet aktiviteter mellan åren har ökat generellt bland eleverna oavsett om man är med i en förening eller ej. Ökningen av antalet aktiviteter är något har större bland ungdomar som inte är med i någon förening jämfört med de som är med i en förening.
Oavsett dessa förändringar så är aktivitetsgraden högre bland ungdomar som är med i en förening jämfört med de som inte är det, både när det gäller antalet aktiviteter man anger att man gör, men också hur ofta man utför aktiviteten, se tabell 3 i kommande stycke.

Tabell 3. Kön och antal fritidsaktiviteter i årskurs 7 och 9, 2018 och 2022, i Piteå kommun (medelvärden).

	2018		2022	
Aktivitetsindex	*Flicka*	*Pojke*	*Flicka*	*Pojke*
Antal aktiviteter/ Föreningsmedlem	5,3	4,8	7,6	6,8
Aktivitetsfrekvens/ Föreningsmedlem	29,9	29,5	29,0	28,5
Antal aktiviteter/Ej medlem	4,2	3,9	6,7	5,7
Aktivitetsfrekvens/ Ej medlem	26,1	25,6	26,7	25,3
N=	377	410	354	368

Utöver det som nämnts att de ungdomar som är med i en förening har fler aktiviteter som man gör och att man gör dessa oftare så framgå en intressant skillnad mellan åren. Aktivitetsfrekvensen är aningen lägre år 2022 bland både pojkar och flickor vilket gäller både ungdomar som är föreningsmedlemmar och ungdomar som inte är det. Sammantaget innebär detta att ungdomar är lite mindre aktiva på sin fritid år 2022 jämfört med år 2018.

En reflektion är att några vanliga exempel på fritidsaktiviteter saknas i frågeformulären, till exempel ridsport, aktiviteter relaterade till motorintresse, att besöka fritids/ungdomsgård. Möjligen hade fler frågor med exempel på aktiviteter eller en öppen fråga om ”andra fritidsaktiviteter” kunnat ge ytterligare insikter i ungdomars fritidsutövande.

FRITIDSAKTIVITETER, HÄLSA OCH DROGER

Att ha en aktiv fritid med möjligheter att utöva aktiviteter som dagens unga är intresserade av och tycker om brukar ur ett hälsoperspektiv på barn och ungdomar beskrivas som hälsofrämjande faktorer eller skyddsfaktorer mot ohälsa och användning av tobak, alkohol och droger. I detta avsnitt redovisas hur ungdomarna tycker att de mår och vilka hälsobesvär de anger de har samt vilken betydelse som fritidsaktiviteter kan för deras hälsa för åren 2018 och 2022. När det gäller fritidsaktiviteter som skyddsfaktor mot att använda tobak, alkohol och droger redovisas resultat för 2018 års undersökning. Anledningen är att frågor om tobak, alkohol och droger inte ställdes i 2022: års undersökning. När det gäller hur ungdomarna uppfattar sin hälsa så framgår detta av diagram 10 och 11 i kommande stycken.

Diagram 10. Flickor, självskattad hälsa och besvär i årskurs 7 och 9. År 2018 och 2022.
Procent

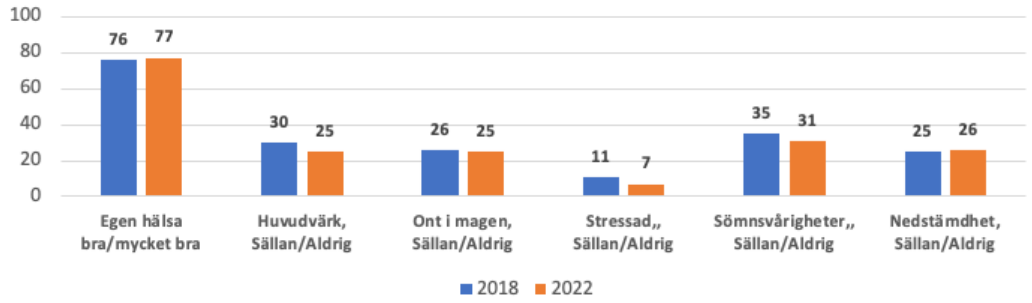

Diagram 11. Pojkar, självskattad hälsa och besvär i årskurs 7 och 9. År 2018 och 2022.
Procent

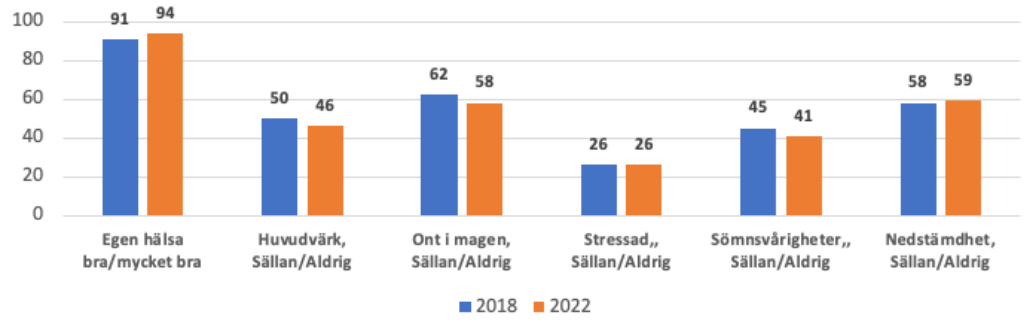

Både bland pojkar och flickor är det små och inte statistiskt signifikanta förändringar för enskilda hälsoindikatorer vid en jämförelse mellan år 2018 och 2022. Det finns dock en svag trend att hälsobesvären blivit fler både bland pojkar och flickor avseende att ha huvudvärk, ont i magen och sömnsvårigheter genom att en mindre andel anger att de sällan/aldrig har det. Däremot är det en systematisk skillnad mellan pojkar och flickor genom att det är signifikanta skillnader i samtliga hälsoindikatorer både 2018 och 2022. Flickor anger i mindre utsträckning den egna hälsan som bra eller mycket bra samt i betydligt mindre utsträckning en frånvaro av andra hälsobesvär jämfört med pojkar.

Frågan är då om fritidsaktiviteter kan ha någon hälsofrämjande effekt bland ungdomarna. Tabell 3 i kommande stycke syftar till att belysa denna fråga.

Tabell 4. Antal fritidsaktiviteter och hälsobesvär, ungdomar i årskurs 7 och årskurs 9, år 2018 och 2022. Piteå kommun. Procent.

	2018			2022		
Aktiviteter antal	**0-3**	**4-5**	**6 och fler**	**0-3**	**4-5**	**6 och fler**
Hälsa: bra/mycket bra	84	86	90	77*	86	85
Huvudvärk: flera ggr/ vecka, dagligen	15	11*	15	21*	12	13
Ont i mage: flera ggr/ vecka, dagligen	8	8	12	19	4**	14
Stress: flera ggr/vecka, dagligen	39	32**	38	38	30*	37
Sömnsvårigheter: flera ggr/vecka, dagligen	26	17**	28	21	24	25
Nedstämdhet: flera ggr/ vecka, dagligen	18	16	28**	27	16	20
N=	205	347	242	53	189	488

Av tabellen framgår att det inte är några signifikanta skillnader avseende av hur unga skattar sin hälsa undantaget år 2018 där de med 0-3 aktiviteter anger hälsan som bra eller mycket bra. När det gäller olika besvär finns signifikanta skillnader avseende huvudvärk, stress, sömnsvårigheter och nedstämdhet i 2018 års undersökning. I 2022-års undersökning finns signifikanta skillnader mellan antal aktiviteter och huvudvärk, ont i mage, stress och nedstämdhet. Resultatet kan tolkas som att få (0-3) eller många (6 och fler) fritidsaktiviteter är av betydelse och kan leda till hälsobesvär. Minst hälsobesvär anges av elever med 4-5 aktiviteter. Detta mönster är likadant om man kontrollera för kön, det vill säga att mönstret är detsamma för pojkar och flickor, men besvären är färre för pojkar och de anger hälsan som bra eller mycket bra i större utsträckning.

Sammanfattningsvis då resultatet som framgår i tabellen läggs samman till en helhetsbild så framträder ett mönster som kan tolkas som att fritidsaktiviteter kan vara hälsofrämjande. Sambandet är dock inte linjärt så att fler aktiviteter leder till en bättre hälsa. Utfallet kan snarare tolkas som att det gäller att ha ”lagom” många verksamheter för att må bra, att inte ha någon fritidsaktivitet eller att ha för många aktiviteter tycks öka risken för att uppleva någon form av hälsoproblem. En annan aspekt och som kom fram i diagram 10 och 11 är de systematiska skillnaderna mellan pojkar och flickor med avseende på att uppleva sig ha en bra eller mycket bra hälsa och frånvaro av hälsoproblem, där pojkar verkar må bättre och anger sig vara utan hälsoproblem i större utsträckning. Sammantaget så implicerar analysen att det finns genusaspekter som sannolikt behöver fördjupade och multivariata eller intersektionella analyser där flera olika faktorer kan vägas samman för att få en bättre förståelse för dessa skillnader.

Fritidsaktiviteternas betydelse som hälsofrämjande faktorer kanske inte var helt uppenbara genom att ju fler aktiviteter som ungdomarna har desto bättre mår man. När det gäller fritidsaktiviteternas betydelse som skyddsfaktorer mot tobak, alkohol och droger så är effekten av antal fritidsaktiviteter tydligare, vilket framgår av diagram 12 nedan.

Diagram 12. Ungdomar i årskurs 7 och 9:s i Piteå kommun 2018. Antal fritidsaktiviteter och användning av tobak, alkohol och narkotika. N=794

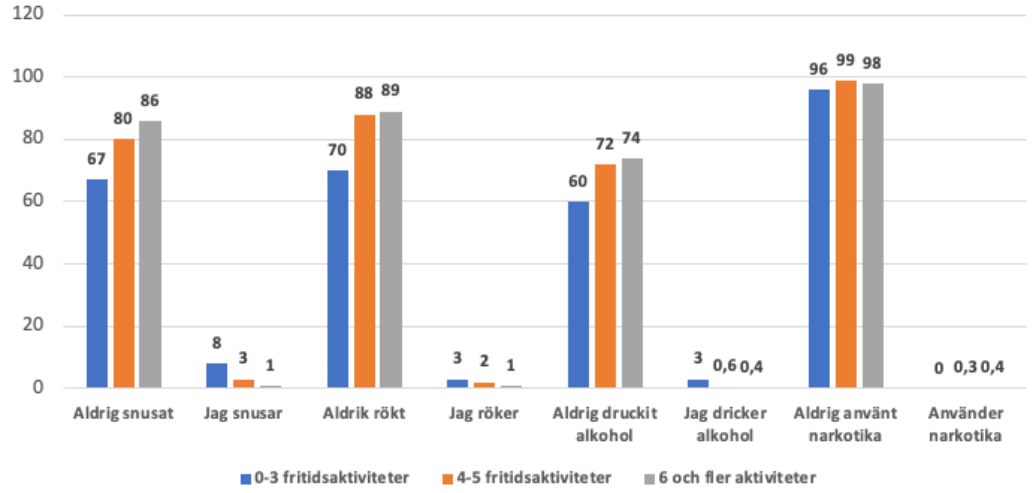

I diagrammet framgår antalet fritidsaktiviteter som varje enskild elev säger sig ha och om man avstått eller använder tobak, alkohol eller narkotika. Det är signifikanta (p=0,001) skillnader mellan antalet aktiviteter och i vilken utsträckning man prövat på eller avstått från alkohol och tobak, som innebär att ju fler aktiviteter man deltar i desto mindre är sannolikheten att man testar eller använder tobak och alkohol. När det gäller narkotika finns inga signifikanta skillnader med hänsyn till antal aktiviteter vilket beror på att ytterst få har prövat på eller använder narkotika. Vid kontroll för pojkar och flickor kvarstår detta mönster. Det finns emellertid en skillnad mellan pojkar och flickor där de senare avstått från tobak i större utsträckning jämfört med pojkar, i synnerhet avseende snus. Fritidsaktiviteter kan således tolkas som att vara skyddsfaktorer som minskar risken för att använda droger.

DELTAGANDE AKTIVITETER/WORKSHOPS

Den här delen omfattar en beskrivning av aktiviteterna i now-wow-how workshopparna samt resultaten av desamma.

”Vad en gör”

En av now-aktiviteteterna omfattade att beskriva fritidsaktiviteter utifrån ”vad en gör”, dvs. vad ungdomarna gör på fritiden i nuläget. Deltagarnas nuvarande beskrivningar av fritidsaktiviteter har delats in i kategorierna natur & rekreation, kulturliv, föreningsaktiviteter, samt aktiviteter för barn, unga och familj. Utgångspunkten för kategorierna är en indelning som Piteå kommun själva använder sig av i förhållande till attraktiv livsmiljö, samt att det lämpade sig väl utifrån identifierade teman i det empiriska materialet. En sammanställning av materialet finns även i bilaga Vad en gör- fritidsaktiviteter i Piteå.

Natur & Rekreation

Ungdomarna har uppgett att de ”gymmar”, “åker skoter”, “går promenader”, “springer”, “går ut med hunden” och “badar” på sin fritid. Någon “campar” och någon “grillar någon gång ibland”. Tennis, padel, badminton, poker och vattenskoter är andra aktiviteter som uppgetts. På sommaren badar en del och på vintern är det skoter som gäller för några andra. Se bilaga 1 för alla svar.

Kulturliv

Deltagarna uppger att de går på teater, målarkurser, graffittikurser, är med i teater-, dans- och jazzgrupper, sjunger i kör och “är på Kaleido” på sin fritid. I den här kategorin skiljde sig skolorna väsentligt åt. En av de deltagande skolorna har uppgett många olika aktiviteter i denna kategori, en av andra skolorna har inte uppgett någonting alls som kan härröras till denna kategori och en av skolorna har endast uppgett en aktivitet i form av teater.

Föreningsliv

Gemensamt för alla deltagande skolor är att de allra flesta av deltagarna är engagerade i olika organiserade aktiviteter i form av fotboll, innebandy, handboll, ridning, hockey eller simning ibland i kombination med egna sportaktiviteter i form av att ”gymma”, “springa” eller “gå på promenad”. Några hade även flera aktiviteter varje vecka och uppgav både att det var lagom mycket aktiviteter och att det var ”mycket matcher på helgerna”. Några har uppgett att de har fler än 8 aktiviteter per vecka, vilket kan ses som i överkant.

Barn, unga och familjeaktiviteter

Den här kategorin var tveklöst den med flest aktiviteter för deltagarna. En stor del av deltagarnas fritid ägnas åt att ”hänga med kompisar”. Flera uppgav att det innebär att “köra epa”, ”ströga”, eller i vissa fall att bara ”parkera på Coop” eftersom det kostar för mycket pengar att köra omkring. Epa-kulturen tycks utbredd och ha ett högt socialt kapital i denna grupp, där det ekonomiska kapitalet tycks vara

lägre, flera uppgav att det kostade för mycket med bensin eller att gå och shoppa eller fika på stan. Några uppgav att ”hängandet” både kan ske hemma hos kompisar som på stan eller skolan samt att det i vissa fall kunde innebära att åka till en annan stad som Luleå eller Älvsbyn. Sociala medier, att titta på strömmade serier eller youtube samt att spela olika former av spel är högt utbrett i denna grupp. Tiktok, Snapchat och Instagram är några av de sociala medier som många tycks använda, några i kombination med att spela spel som exempelvis Fifa, Fortnite, GTA eller Rocket league allt från en till sex timmar per dag, vilket uttrycktes som ”gameing alla dagar i veckan” av en deltagare. Det sociala kapitalet i dessa aktiviteter är inte uppenbart, det tycks vara socialt accepterat att spela och att använda sociala medier och så vidare, men det är inte tydligt utifrån denna studie om detta ger ett kulturellt kapital, dvs. är högt värderat av gruppen. En förklaring kan vara att det är normaliserat, det är ”det man gör” och att det därmed har varken högt eller lågt värde. Deltagarna har även uppgett att de tränar sin hund en till två timmar per dag, några lagar mat eller bakar någon gång varje vecka, andra uppgav att de mest sover eller ”chillar”. De lyssnar en hel del på musik, sjunger eller ”softar” rent allmänt. Några få har uppgett att de ”pluggar” på sin fritid. På en av de tre deltagande skolorna uppger några att de ”festar” eller dricker alkohol varje vecka. Om detta är en del av ett socialt kapital på just denna skola, eller något de andra deltagarna inte ville uppge, kan inte avgöras inom ramen för denna studie.

Bild 3. Visar aktiviteter under workshopparna på en av de deltagande skolorna. Foto: Åsa Wikberg Nilsson

Personas

En av now-aktiviteterna var en variant på den normkreativa designmetoden 'Namnge karaktären' (Alves Silva, Ehrnberger, Jahnke, & Wikberg Nilsson, 2016), i det här fallet utformad som att utifrån en bild av en fiktiv person, inom designmetodik beskrivet som en så kallad 'persona' (Wikberg Nilsson, Erikson, & Törlind, 2021), beskriva den personens familj, skola, fritidsintressen, var i Piteå hen utövar sina intressen samt vilka drömmar personen har. Metoden syftade till att förstå hur deltagarna uppfattar andra personer och vilka normer som råder inom gruppen i stort. Deltagarna fick diskutera och beskriva utifrån fördefinierade mallar med en illustration av en person, samt fält där de kunde beskriva personens namn, skola, vad de gör på fritiden, vad de vill göra på fritiden och personens drömmar.

Persona A

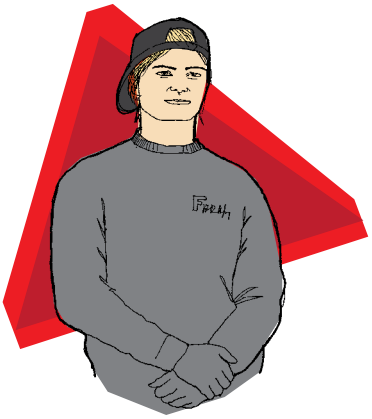

Bild 4. Persona A. Illustration: Åsa Wikberg Nilsson

En persona var visualiserad som en person med ljust hår och ljus hudfärg med grå tröja och keps bak-och-fram med ett epa-traktormärke i bakgrunden. Den här personan har de flesta tolkat som att det är en ung man. Det här tycks vara en person som de flesta ”kände igen” och kunde relatera till. Personan har i de allra flesta fall getts en normativt vanlig familjesituation av mamma, pappa och syskon. Hans främsta fritidsintressen beskrivs av deltagarna som att ”ragga”, ”ströga på stan” och ”festa på coop-parkeringen”. Drömmarna är att “gå fordons på Strömbacka”, “köpa egen bil och fixa den” samt att “få jobba som mekaniker på en verkstad”. Det här tycks vara en persona som ligger högt inom ramen för det kulturella, sociala och det symboliska kapitalet, dvs. en person som värderas ha stort socialt nätverk, många kompisar och görandes ”rätt” saker som att festa, åka epatraktor och ”ströga” som tycks högt värderat inom denna grupp.

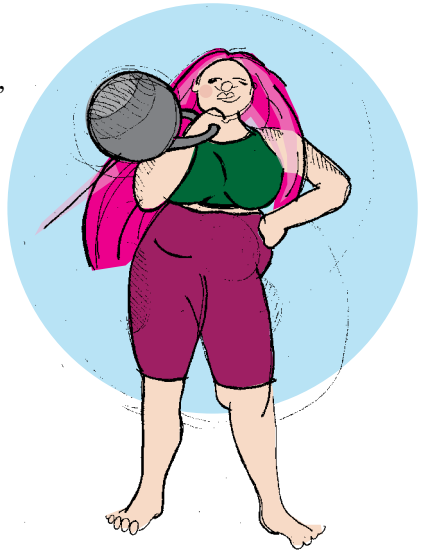

Bild 5. Persona B. Illustration: Liv-Jenny Sandberg

Persona B

En persona var visualiserad som en ung stark person med ljus hudfärg, stolt kroppshållning, runda kroppsformer och långt rosa hår som håller i en kettlebell. Den här personan har de flesta av deltagarna tolkat som en tjej. Någon har uppgett att

hon har en ”milf-morsa”, vilket är en vulgär sexuellt anspelande akronym. På en av de deltagande skolorna förekom uppenbart misogyna uttalanden kring denna karaktär. Flera av deltagarna på alla skolor har uppgett att hon har en icke normativ familjesituation i form av två mammor. Det kan ses som positivt att deltagarna erkänner homosexuella familjesituationer, men kan även ses som mer negativt i att de upplever att denna persona avviker från normen och därmed anses behöva avvika i ytterligare aspekter. Några har uppgett att hon är mobbad och att hennes dröm är att få kompisar och hjälp att våga gå till skolan. Detta kan tolkas som att deltagarna har erfarenhet av att det finns avvikande personer som mobbas på denna skola, eller att det är något de uppfattar sker för avvikande personer, något som inte kan fastställas i denna korta studie. Deltagarna tycks dock uppfatta att personen har lågt kulturellt, socialt och symboliskt kapital vilket kan tolkas som att det kan vara svårt att avvika från normen kring hur ”en ska se ut” i Piteå.

Bild 6. Persona C. Illustration: Liv-Jenny Sandberg

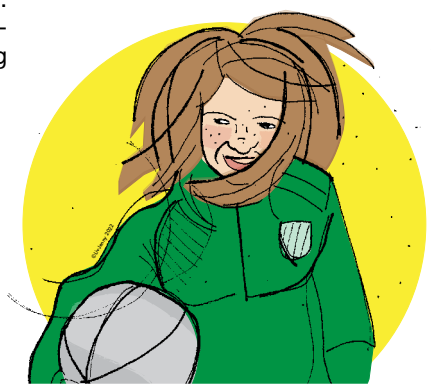

Persona C

En annan persona var visualiserad som en person med ljus hudfärg, grön tröja, lite lagom halvlångt rufsigt hår och hållandes en boll i ena armen. Denna persona har alla deltagare tolkat som en idrottsintresserad tjej, som antingen spelar fotboll eller basket eller både och. Familjekonstellationen beskrivs som normativt traditionell i form av mamma, pappa och småsyskon. Hon uppges ha drömmar om att “åka utomlands”, “spela i Luleå basket” eller “bli fotbollsproffs” eller i vissa fall “att lämna Piteå”. Hon vill” bilda familj”. Deltagarna tycks anse att denna persona har ett godkänt kulturellt, socialt och symboliskt kapital, vilket kan tolkas som att det är accepterat att vara idrottsintresserad tjej, vilket är positivt, och att vilja lämna Piteå, vilket kan ses som mer negativt ur ett Piteå kommunperspektiv.

Bild 7. Persona D. Illustration: Åsa Wikberg Nilsson

Persona D

En persona var visualiserad som en person med ljus hudfärg i grön tröja, med kort mörkt hår eller uppsatt hår, hållandes i en spelkonsol och görandes segertecken mot en rosa bakgrund. Den här personen har många av deltagarna tolkat som en homo- eller transsexuell person, med en normativt traditionell familjesituation av mamma, pappa och syskon, med några undantag av skilda föräldrar som har nya traditionella familjekonstellationer.

Det är en person som exempelvis beskrivs av deltagarna som att mest "vill bara vara hemma och spela tv-spel", "odla i trädgården" och "vara med sin pojkvän" och som drömmer om att "bli en känd youtuber" men som det beskrivs "inte kommer att lyckas". Det här kan beskrivas som en person med lågt kulturellt, socialt och symboliskt kapital, trots att hen spelar tv-spel som många har uppgett att de själva gör, och trots att drömmarna är att bli känd, vilket borde ha högt kulturellt kapital inom denna grupp. Det uppfattat homo- eller transsexuella kan därmed sägas slå igenom och överträffa de saker denna person gör eller vill göra, med resultatet att personen blir lägre värderad.

Persona E

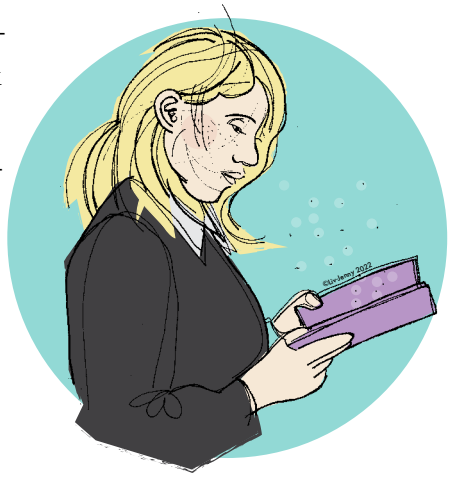

Bild 8. Persona E. Illustration: Liv-Jenny Sandberg

En annan persona var visualiserad som en person med halvlångt ljust hår och ljus hy, i mörk tröja och hållandes i en bok. Denna persona har alla deltagarna uppfattat som en ung kvinna, med en traditionell familjekonstellation. Hon beskrivs gilla att läsa, gå promenader, filosofera, plugga och baka kakor. Hon sägs mest vara i centrala Piteå på biblioteket eller på caféer. Hon drömmer exempelvis om att "gå humanistisk linje på gymnasiet", "bli författare eller konstnär", "flytta till New York" eller "åka till Italien på semester". Det här är en karaktär som ligger någonstans i mitten av det kulturella kapitalet, det är uppenbart inte det som är högst värderat av denna grupp men det är ändå någotsånär accepterat att läsa och plugga. Det sociala kapitalet är svårare att utläsa ur materialet i denna studie, det kan vara så att personen är mycket ensam, det vill säga har lågt socialt kapital, men det kan även vara så att personens ekonomiska kapital är högt och ger en fördel till det sociala kapitalet.

Persona F

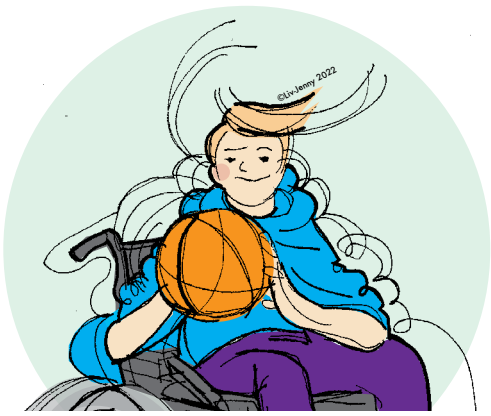

Bild 9. Persona F. Illustration: Liv-Jenny Sandberg

Denna persona var visualiserad som en person med kort ljust hår, ljus hy, iklädd blå huvtröja och byxor sittandes i en rullstol med en basketboll i händerna. Denna person har av deltagarna tolkats som en ung man, som av flera beskrivs ha en traditionell familjekonstellation med mamma, pappa och syskon och även ett husdjur i flera fall. Några beskriver att han endast har en förälder. Han "spelar datorspel" och "kelar med

katten" på fritiden, "ser på tv", "är mest hemma eller på bakgården". Några har beskrivit att han "går i specialskola" och "är mobbad". Han drömmer exempelvis om "att kunna gå" eller om "att starta en youtube-kanal för att lära personer programmera". Sammanfattningsvis kan det tolkas som att den här personen har lågt kulturellt och socialt kapital, där det kan tolkas som att funktionsvariationen är det som ger ett lägre värde i ett socialt sammanhang.

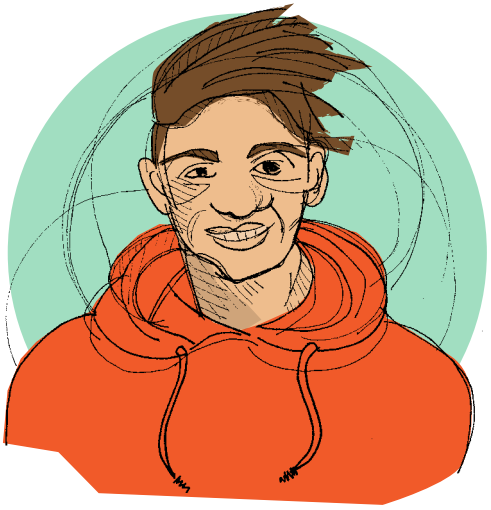

Bild 10. Persona G. Illustration: Liv-Jenny Sandberg

Persona G

Den sjunde och sista personan var en visualiserad som en person med kort mörkt hår och lite mörkare hudfärg, i röd huvtröja och med ett leende på läpparna. Deltagarna har tolkat personen som en ung man med en traditionell familjekonstellation, där några dock beskriver det som att han har "skilda föräldrar" eller "endast en mamma". Beskrivningarna av den här karaktären skiljer sig åt mellan skolorna. På en skola har personens fritidsintressen beskrivits av några av deltagarna som att "spela Minecraft och fotboll", "rappa och vara med vänner", dvs. vad som kan anses vara ett tämligen accepterat kulturellt, socialt och symboliskt kapital. På en av de andra skolorna beskrivs den här personen i tämligen rasistiska ordalag, samt där det enda personen beskrivs göra på fritiden är "att supa och slåss" samt "att hänga på Max". Någon beskriver att "han har inga drömmar om framtiden för han kommer inte att leva så länge". Om det här ska tolkas som erfarenheter som deltagarna har av personer med mörk hudfärg, eller som stereotypa föreställningar deltagarna har med sig som en del av sin habitus -uppväxt/sociala plats och field – tanke och möjlighetsutrymme - kan inte utrönas av materialet i den här korta studien.

Bilden av Piteå

En av now-aktiviteterna var en variation av designmetoden ”Namnge karaktären” (Alves Silva, Ehrnberger, Jahnke, & Wikberg Nilsson, 2016). I det här fallet innebar det att skapa en fiktiv men levande karaktär med livsstil, vanor, intressen etcetera som om Piteå vore en person. Syftet med aktiviteten var att analysera uppfattningen av Piteå och tolka hur deltagarna uppfattar staden. Totalt bestod det utvecklade materialet av 64 bilder av varierande uttryck och detaljgrad, samt där deltagarna själva valt att skriva eller visualisera ”Piteås” utseende, livsstil, vanor och intressen.

Genomgående uppfattade de flesta av deltagarna Piteå som en mansperson (57/64). Det är en person som beskrivs “köra epa”, “festa”, “feströka”, ”punda på stan”, “ha hus”, “ha skilda föräldrar”, som “snusar och handlar på Ica”, har ”kepa” (keps på rikssvenska) och som många ser som en person som bär en Norrlandströja. Han beskrivs vara “dryg”, “har inga fritidsintressen” utom att “åka skoter”, gillar att “äta palt” och “spela musik”. Det ska ses i relation till uttrycket ”det är hit man kommer när man kommer hem” som Piteå har som motto, och till vilket flera av deltagarna även hänvisade.

Det kan inte utrönas i den här korta studien om det är det här som ”man vill komma hem till” eller om det uttrycktes som en provokation, det vill säga ”är det verkligen hit man vill komma hem”?

De få kvinnliga Piteåkaraktärerna (7/64) har inga gemensamma drag: en beskriver att det är “en person som har en man”, dvs. traditionell familjekonstellation, en annan att det är “en person som älskar vinter och att köra skoter”, vilket kan tolkas som ett accepterat kulturellt och symboliskt kapital. Se exempel av bilden av Piteå i bild 11-14.

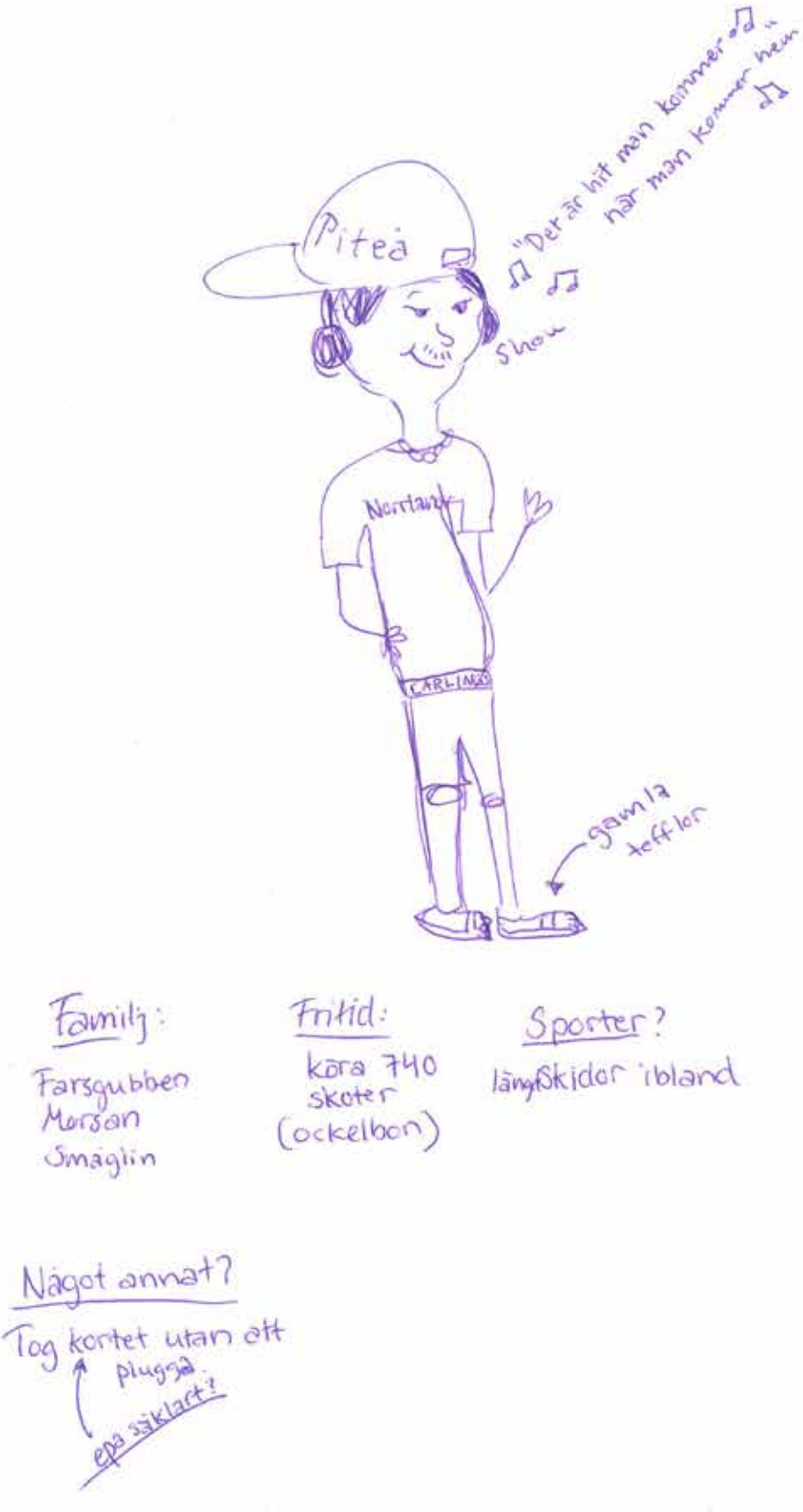

Bild 11. Bilden av Piteå. Illustration: Deltagare i studien

Bild 12. Bilden av Piteå. Illustration: Deltagare i studien

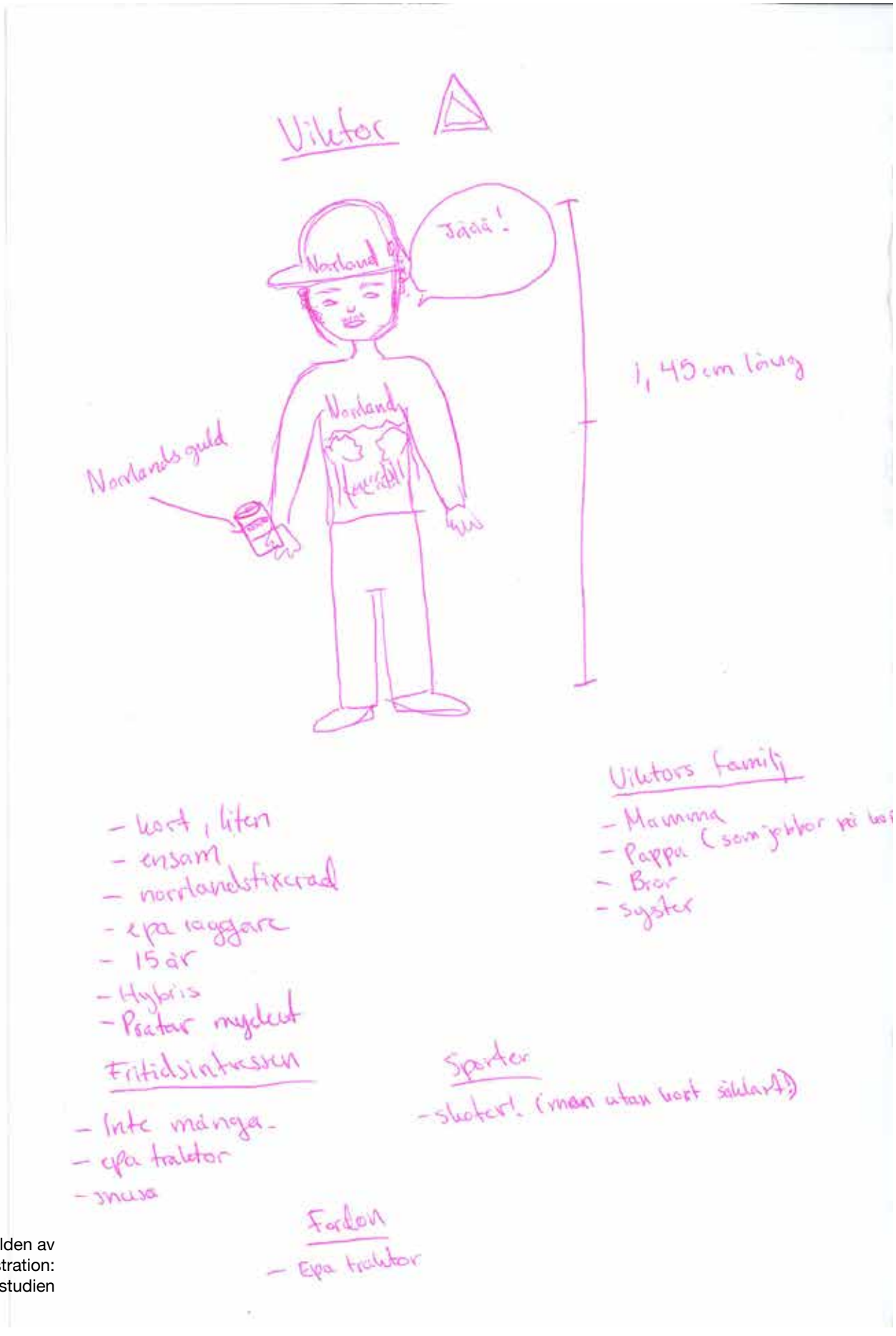

Bild 13. Bilden av Piteå. Illustration: Deltagare i studien

Bild 14. Bilden av Piteå. Illustration: Deltagare i studien

Piteå växer

En av de första wow-aktiviteterna omfattade att fundera över framtidens Piteå och hur ungdomarna tänker kring Piteås utveckling och morgondagens boende. Aktiviteten omfattade att rita och skriva en berättelse. Frågeställningarna omfattade:

- Var vill du bo i framtidens Piteå? Varför där?
- Om det fanns ett helt nytt bostadsområde i Piteå, hur skulle det se ut?
- Vem skulle bo där? Vilken ekonomi har de boende? Vilka hus finns där? Vad skulle finnas att göra där?

Ungdomarna har visualiserat och beskrivit att de vill bo vid vatten men ändå ha nära till stan. Några vill till exempel ”bo i ett fint hus, med pool, städare och stort skafferi”, medan andra beskriver att de vill ha ”ett nytt bostadsområde i stan, där folk som har svårt att få bostad i stan ska kunna komma in lätt utan lång bostadskö”. En deltagare beskriver att hen vill bo i:

> ”Ett nytt lägenhetsområde med billiga och ekonomiska lägenheter för yngre, där folk inte stör sig över höga ljud, och att det är flera unga personer då kanske man får en gemenskap med sina grannar, men det är viktigt att lägenheterna är ganska billiga eftersom att unga människor inte har så mycket pengar. Och billigare parkeringar”. (Deltagare 2022)

Många har beskrivit att de vill bo i centrum, men många har även uppgett specifika bostadsområden utanför centrum, exempelvis nämns Hortlax, Nötön, Fårön och Djupviken. Någon har beskrivit att de vill:

> ”Att man har utökat småbyarna till lite större byar, jag tycker även att man borde utöka t.ex. Djupviken med att inte bara ha hus och villor, utan att det ska finnas lägenheter så att om man vill ha nära till vattnet ska man inte behöva bo i stan för att man inte har råd med ett hus på Djupviken”. (Deltagare 2022)

Flera beskriver att de vill att det ska finnas bussar 24/7, dvs. dygnet runt och att de vill ha ett större utbud av affärer och aktiviteter, exempelvis tunnelbana och spårvagnar, fler universitet, gratis parkering i hela staden och lekparker runt om i kommunen som är stora och roliga. Några har beskrivit att de inte vill bo i Piteå i framtiden ”eftersom det är svintråkigt” eller eftersom ”det inte finns tillräckligt mycket”. En av ungdomarna beskriver att:

> ”Om det fanns ett helt nytt bostadsområde i Piteå så skulle det vara stort, lyxigt, praktiskt, miljövänligt och fint. Det skulle ligga nära centrum men ändå i naturen, det skulle vara en blandning av hus och lägenheter och vara nära skogen. Det skulle finnas badplatser och parker. Jag tror att alla åldrar skulle vilja bo där. Husen och lägenheterna skulle vara stora och öppna. Dom skulle vara lyxiga men ändå mysiga” (Deltagare 2022).

Syftet med aktiviteten var att förstå vad dessa ungdomar uppfattar som en attraktiv livsmiljö och vad de anser att den skulle bestå av. Boende är ett av de grundläggande behoven för en attraktiv livsmiljö och genom att fråga ungdomar om deras syn på framtidens boende kan en del problem även i det nuvarande bostadsutbudet identifieras. Exempelvis har flera av deltagarna uppfattat att det kan vara svårt att få bostad och att det är dyrt att bo, vilket tyder på en viss medvetenhet hos dem, men kan även ses som att det är en del av deras livssituation, exempelvis att deras familj eller andra närstående diskuterar problem med ekonomi.

Positivt är att övervägande del av deltagarna tänker sig en framtid i Piteå, oavsett om det verkligen blir så eller ej i framtiden. Det är även positivt att det både är centrala Piteå och de omgränsande byarna som lockar, vilket tyder på en viss lokalpatriotism som går bortom urbaniseringsnormen. Det kan inte utläsas av det insamlade materialet att det är något visst område som står högre i kurs än andra, förutom att centrala staden tycks locka många. Det senare är dock något som både är en del av urbaniseringsnormen, samt något som ofta attraherar unga en viss tid av livet.

Attraktiva Piteå

En av wow-aktiviteterna omfattade att beskriva vad en attraktiv livsmiljö är för deltagarna själva, uppdelat på kategorierna natur & rekreation, ett rikt kulturliv, ett rikt föreningsliv samt kloka och hållbara satsningar på barn, ungdomar och familjer. Dessa kategorier är hämtade från Piteå kommuns webbsida under kategorin ”Vad vill du med Piteå?” (Piteå kommun, 2022). Syftet var att ta del av deltagarnas tankar kring vad de vill ha i Piteå, styrt mot kategorier som kommunen redan använder sig av. Det visade sig dock att kommunens språk var en utmaning, deltagarna hade svårt att förstå vad exempelvis begreppen rekreation och kulturliv omfattar, men efter förklaring av dessa begrepp kom de i gång med att beskriva sina tankar om framtida aktiviteter i ett attraktivt Piteå.

Natur & Rekreation

Förslagen omfattar att bygga ut Vallsberget, bygga fler utehockeyplaner på vintrarna, skapa nya trygga promenadstigar, lekplatser, agilitybanor, bygga bättre ishallar, höghöjdsbana och fler sittplatser utmed gångstigar/vandringsleder med fina utsikter. Hinderbana och cykelbana i skogen och gångstig bredvid skidspåret är ytterligare förslag inom kategorin. Att se till att det är renare i stan och i skogen och bättre utegym är ytterligare idéer uttryckta av deltagarna.

Ett rikt kulturliv

Förslagen omfattar teaterkurser och grafittikurser, danssalar, konserter och musikevent. Det är flera som vill ha mera event av olika slag, nöjesfält som Liseberg eller Gröna Lund. Andra uttrycker det som mera kultur över lag. Flera beskriver att de vill ha mer event som Piteå dansar och ler, musikaler, musikevent. Några beskriver att de vill ha konstparker, museum, mer teater, musik och bild på Kaleido, bokklubbar och foto- och målarkurser.

Ett rikt föreningsliv

I den här kategorin omfattar deltagarnas förslag mer pengar till PHC och PIF så fler personer kan komma och spela, att fler sporter kan samarbeta, nytt ridhus, ny ishall, innebandyhall, bättre skyttebana, lasergame, jump yard och gymnastik/cheerleeding hall. De beskriver även att de inte vill att killar och tjejer ska jämföras inom sport och et behov av fler bollsporter för nybörjare.

Barn, unga och familjeaktiviteter

Den här kategorin har många förslag. Det omfattar exempelvis allt från förslag på mer och bättre busstider, gratis bussar, elsparkcyklar i stan, till att det ska finnas stora lekparker centralt där ungdomar kan vara. Det finns inget genomgående tema i förslagen, utom möjligen ett mer generellt ”fler ställen där man kan chilla med kompisar” och en önskan om fler restauranger av typen McDonalds och Tacobell.

Framtidens Piteå

En av aktiviteterna omfattade designmetoden ”Följa sina drömmar” (Alves Silva, Ehrnberger, Jahnke, & Wikberg Nilsson, 2016). Aktiviteten introducerades som att om 20 år kommer Piteå se helt annorlunda ut, eller också inte. För att nya idéer ska kunna utvecklas är det nödvändigt att frigöra sig från vad vi tror är möjligt. Ibland är det svårt att tänka hur det skulle kunna se ut i den bästa av världar, då kan det hjälpa att tänka vad som skulle vara den värsta av världar. Uppgiften var indelad i två steg och bestod i att välja ut en specifik plats i Piteå och:

1. ***Tänka normkritiskt och pessimistiskt:*** Hur ser det ut? Vad skulle vara det värsta framtida Piteå du kan tänka dig? Vem gör vad? Vem exkluderas? samt
2. ***Tänka normkreativt och optimistiskt:*** Hur ser det ut? Vem använder vad? Vilka inkluderas?

Deltagarnas dystopier omfattade att det inte finns nog med kultur, inga musiklinjer på gymnasiet, inget PDOL (Piteå dansar och ler är ett populärt musikevent sommartid) längre, ingen sport, musik eller dans. Andra har beskrivit det som att SD har makt i Piteå, att det är osäkert och otryggt på kvällarna, hög kriminalitet, ångestfyllt, eller som att endast vita, rika, vuxna män gynnas av samhället. Några har beskrivit det som att det inte är många som bor i Piteå för att det är väldigt förorenat och de som bor här är väldigt sjuka, att det är krig, smog och höga betonghus med gallerstaket. Det är ångestfyllt och det är pandemi.

Utopierna omfattade att det finns ett rikt utbud av gymnasielinjer att välja på, att det finns comic-cons, gameing och popkulturaktiviteter, äventyrsparker, natur, vattenparker, gröna lund, tunnelbanor och spårvagnar. De har även beskrivit det som att alla har det bra, är delaktiga oavsett vad. Det finns hjälp till alla, det är en stor och utvecklad stad med mångkultur, där det finns något för alla, alla får vara med, familj och vänner är viktiga och alla är välkomna. Piteå har satsat på grön energi, det är större men även mer lokalt. Det är en plats där personer inte blir behandlade annorlunda på grund av kön eller etnicitet, det är minskad kriminalitet. Materialet exemplifieras i bild 15-16.

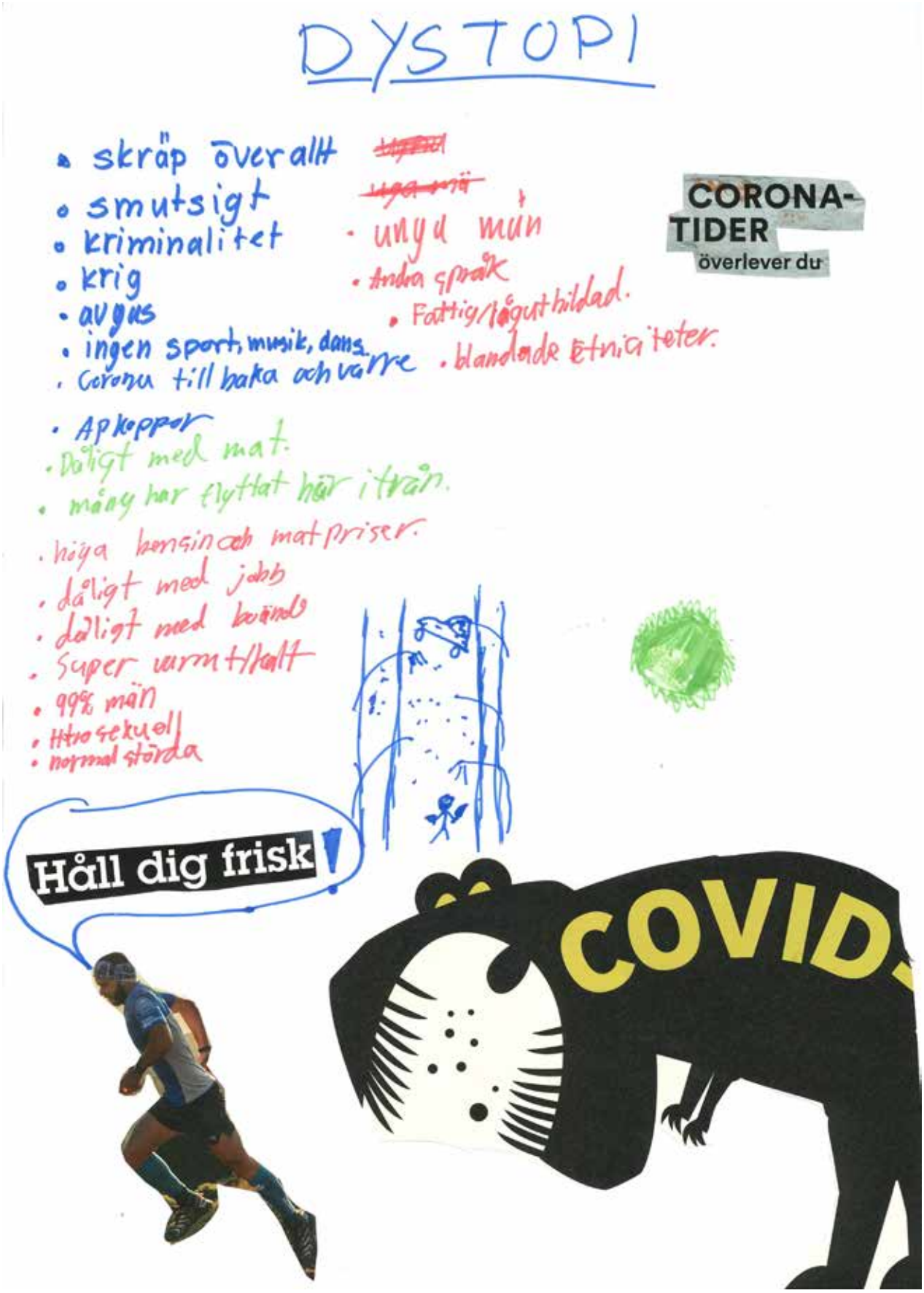

Bild 15. Visar en dystopisk framtidsvision utvecklad av några av deltagarna i workshops.

Bild 16. Visar en utopisk framtidsvision utvecklad av några av deltagarna i workshops.

Diskussion

I det här kapitlet diskuteras resultaten från forskningsstudien av ungas framtidsdrömmar och fritidsintressen. Genom att undersöka ungas önskemål och behov, syftar vi till att bidra med kunskap om som är anpassad till deras livsvillkor och möjligheter. Vi presenterar våra huvudfunna argument och analyser och jämför med tidigare forskning och teoretiska perspektiv.Resultaten belyser vikten av inkluderande design och hur det kan bidra till att skapa ett mer jämlik samhälle för unga. Vi belyser hur ungas fritidsintressen och framtidsdrömmar kan relateras till deras sociala omgivning och samhälleliga strukturer. Dessutom diskuteras hur det finns begränsningar och utmaningar kring ungas valmöjligheter och möjligheter och hur det kan påverka deras framtidsdrömmar. Slutligen presenteras våra rekommendationer för vidare forskning och utvecklingsmöjligheter med avseende på ungas önskemål och behov i förhållande till en attraktiv livsmiljö.

SAMMANFATTANDE DISKUSSION AV ENKÄTRESULTAT

Resultaten från denna beskrivande analys av hur de i enkäten deltagande ungdomar i årskurs 7 och årkurs 9 i Piteå kommun åren 2018 och 2022 kan sammanfatta i följande punkter:

- Det är relativt småskillnader mellan åren med avseende på hur nöjda man är med sin fritid, 7 av 10 elever tycker att det finns något att göra medan omkring en tredjedel anser att det saknas fritidsaktiviteter. I kommentarer i enkäterna efterlyser unga framför allt sociala mötesplatser.
- Det finns skillnader mellan pojkar och flickor i flera aspekter, dels var de träffas och umgås med sina vänner där flickor gör det oftare i offentliga miljöer som på café och gallerior/köpcentrum, vilket blivit vanligare mellan 2018 och 2022. Vanligast är dock att umgås hemma hos varandra
- Flickor har generellt fler fritidsaktiviteter jämfört med pojkar både år 2018 och 2022 och sysslar delvis med andra kulturella och skapande verksamheter jämfört med pojkar. Både bland pojkar och flickor är träning/idrott och att vara ute i naturen vanligaste aktiviteterna, bland pojkar också data/tv-spelande.
- Både pojkar och flickor anger att de har fler fritidsaktiviteter i 2022: års undersökning jämfört med 2018, å andra sidan utövar man inte aktiviteterna lika ofta som eleverna 2018.
- Både bland pojkar men framför allt bland flickor upplever en större andel hinder att för att kunna delta i fritidsaktiviteter vid en jämförelse mellan 2018 och 2022. Det hinder som blivit vanligare är att ”inte har råd”. Detta beror sannolikt socioekonomiska faktorer.
- Andelen ungdomar som anger att man är med i en förening har minskat påtagligt bland både pojkar och flickor, fortfarande är dock ungdomar som är med i en förening mer aktiva på sin fritid jämfört med de som inte är med i en förening.
- Fritidsaktiviteter kan beskrivas vara hälsofrämjande om dessa utövas i ”lagom” utsträckning, inte för sällan och inte för ofta. Fritidsaktiviteter kan också tolkas som skyddsfaktorer avseende att använda tobak, alkohol och droger.

Det finns resultat som implicerar att fler och mer djupgående analyser skulle behöva göras som tar hänsyn till flera bakgrundsfaktorer än som varit möjligt i denna studie. Framför allt handlar det om att integrera genus och socioekonomiska faktorer i en sammanhängande analys.

DISKUSSION AV RESULTATEN I FÖRHÅLLANDE TILL TEORIN

Som tidigare nämnts handlar Bourdieus (1986; 1990; 1992;1994) teorier om hur olika sociala faktorer - såsom ungas föräldrar och deras livsval, uppväxtvillkor, kultur, bakgrund och erfarenheter - påverkar unga personers val och handlingar. Dessa teorier kan ses som relevanta för design genom att de kan hjälpa till att förstå hur olika människor upplever och interagerar med exempelvis olika pro-

dukter och tjänstesystem, och hur detta i sin tur påverkas av olika sociala faktorer. Design ses här som ett område som kan användas som strategisk utvecklingskraft, där designers samskapande arbete tillsammans med unga kan stödja såväl utveckling av ett nytt och annorlunda tjänsteutbud, som att utveckla stadens byggnader, miljöer och hela tjänste/stadssystemet i stort. Utgångspunkten i Bourdieus teorier är att barn föds in i en social position, via sin föräldrar, som i sin tur konstitueras via föräldrarna tillgång till - och kombination av - kapital. Att använda dessa teorier för strategiskt utvecklingsarbete är därmed ett sätt att ta hänsyn till ungas olika förutsättningar.

Bourdieus begrepp är användbara för att förstå hur olika individer har olika förutsättningar och kunskaper om tjänsteutbudet, i form av exempelvis olika fritidsaktiviteter, och hur detta kan påverka deras upplevelse och användning av dessa. Detta kan i sin tur kan stödja såväl designers som kommunerna själva att utveckla tjänsteutbudet för att bli mer användarvänligt, inkluderande och tillgängligt för en bredare grupp av människor. Bourdieus teorier om ***habitus***, dvs. föräldrar och deras livsval och den individuella erfarenhetsbakgrunden, påverkar ungas handlingar och val. Det kan därmed vara användbart för att förstå hur unga interagerar med både platsen Piteå och dess tjänsteutbud på olika sätt. Genom att även beakta unga utifrån ett ***normkreativt designperspektiv*** (Wikberg Nilsson & Jahnke, 2018), ger kommunen ett underlag för att skapa lösningar som är anpassade för en mångfald av ungas olika behov och preferenser.

Ungdomarnas sätt att vara formas av deras uppväxt och sociala plats i samhället, det medför att vissa saker hamnar inom deras 'möjlighetsutrymme'(Wikberg Nilsson, 2022), dvs. vad de ser som möjligt för dem att göra både nu och i framtiden, samt hur benägna de är att sträva efter förändring. En person som inte ser sig ha några möjligheter till förändring kommer kanske därmed inte heller sträva efter det. Det bör nämnas att detta varit en kort studie. Mot den bakgrunden är det vissa deltagare i studien som inte ser sig som de som kommer flytta från Piteå och som har låga ambitioner, givet att höga ambitioner i det här fallet innebär att få bra studieresultat. Det finns andra som uppger att de kommer flytta från Piteå och att de har höga ambitioner. Det ska dock inte sättas lika-med-tecken mellan dessa enheter, det kan inte utläsas av aktiviteterna eller materialet, och det ska även sägas att de flesta av deltagarna i studien är någonstans mitt emellan dessa motpoler.

När det gäller kapital tycks det råda en kultur av att det är högt värderat bland vissa att inte vilja "plugga" samt att "åka epa-traktor" eller "ströga" som ungdomarna själva uttryckte det (även om det snarare handlade om att parkera epa-traktorn på coop-parkeringen eftersom de inte har råd att åka runt). Några deltagare uttryckte att jobba på Assi/Kappa som den enda möjliga framtiden i Piteå. Det fanns undantag och framför allt på en av skolorna var det bland några av deltagarna ett högt kapital att i stället vara med i olika former av teater-, dans- och musikaktiviteter.

DISKUSSION KRING JÄMSTÄLLDHET OCH MÅNGFALD

När det gäller förståelsen av jämställdhet och jämlikhet var det tydligt i vissa av aktiviteterna att de som värderas högt - och kan ses som inom den sociala normen - är de som åker epa-traktor, samt i något lägre grad de som ägnar sig åt någon slags sportaktivitet som exempelvis fotboll eller olika ”gameing-aktiviteter” som datorspel. De som värderas lägre är de som faller utanför den sociala normen i form av funktionsvariation, homo-/transsexualitet eller annan hudfärg.

Det finns en allmän ambition att vara inkluderande, vilket primärt kom fram i aktiviteten “Framtidens Piteå”, men diskussionerna och vissa uttalanden i aktiviteten “Personas” visar att det finns en del att arbeta vidare med när det gäller sociala normer, genusmedvetenhet, jämställdhet och mångfald. Kroppar som inte är inom normen av smal ung tjej uppmärksammades till exempel och uttrycktes nedvärderande åsikter kring, liksom personer som uppfattades vara homo- eller transsexuella. För personan i rullstol ”finns ingen framtid i Piteå” som en av deltagarna uttryckte det.

Det var fler unga tjejer som beskrev att de tillbringar mycket tid på sociala medier som snapchat, instagram eller tiktok och fler unga killar som beskrev att de spelar olika former av datorspel. Det fanns dock ingen tydlig lägre värdering av de aktiviteter unga tjejer gör jämfört med de aktiviteter unga killar gör som kan utläsas utifrån aktiviteterna eller materialet. Både unga tjejer och killar var engagerade i olika sportaktiviteter. En deltagare uttryckte att det bör finnas fler mixade sportaktiviteter och att killar och tjejer inte ska jämföras inom sport, det framkom dock inte om detta var utifrån egna erfarenheter eller ett allmänt inkluderingsperspektiv. Fler studier behövs för att utreda om olika sportaktiviteter värderas olika av unga och vad detta innebär utifrån exempelvis ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv.

Utifrån ett socio-ekonomiskt perspektiv beskrev några att det var dyrt med ridning och att det var långt till stallet. Flera har också uttryckt ett behov av billigare bensin, gratis bussar, gratis skolskjuts samt bussar dygnet runt, vilket relaterar till ekonomiska problem. I aktiviteten Framtidens Piteå var det flera som beskrev ett behov av billigare bostäder vilket kan visa att det är något som diskuteras hemma vid köksbordet eller bland ungdomar i allmänhet. Utifrån den här korta studien kan dock inte mer sägas kring ungdomarnas socioekonomiska situation, det bör utredas i fler studier.

AVSLUTANDE DISKUSSION

Mot bakgrunden av denna studie har Piteå kommun ett viktigt vägval att göra när det gäller vilka fritidsaktiviteter för unga som bör satsas på. En möjlig väg framåt är att satsa på sådant som är inom kulturen av att ”ströga”, dvs. åka epa-traktor, exempelvis motorgårdar och andra aktiviteter kopplade till den kulturen. Sportkulturen är stark i Piteå och är även uppskattad av de deltagande ungdomarna. En möjlig konsekvens av att endast ha ”ströga och sport-aktiviteter” för unga är dock att fler

av de som inte är inom dessa kulturer kommer stärkas i sin ambition att inte vilja stanna kvar i Piteå.

Om ambitionen i stället är att ha ett Piteå för alla är rekommendationen att satsa på mångfalden, att arrangera fler aktiviteter som är kopplade till kultur, estetiska och sinnliga värden och rekreation för att motverka eller balansera det andra, samt att möjliggöra för fler att bredda sina fritidsaktiviteter utanför de traditionella och etablerade sport- och strögaområdena. Ett sätt att göra det är att ha olika aktiviteter kopplade till skolan, så att fler ges möjlighet att se nya möjligheter och framtidsval.

Avslutningsvis behövs mer forskning kring ungas livsvillkor och möjligheter och fler studier där samskapande av lösningar sker tillsammans med unga. Exempel skulle kunna vara ytterligare studier där de här eller andra unga är delaktiga i att utveckla tjänsteutbudet hela vägen fram tills dess att nya aktiviteter, platser och/eller event finns på plats i Piteå, samt fler studier som undersöker mönster i intersektionella faktorer både på individ- och gruppnivå.

Att resultaten av den här studien på något sätt tas vidare och förverkligas är viktigt såväl för ungas ambition att vilja stanna kvar i Piteå - det vill säga en attraktiv livsmiljö i Piteå - som för deras förståelse och engagemang i demokratiska och samhälleliga processer.

Referenser

Alminde, S., & Warming, H. (2019). Future workshops as means to democratic, inclusive and empowering research with children, young people and others. *Qualitative Research, 20(4), 432-448.*

Alves Silva, M., Ehrnberger, K., Jahnke, M., & Wikberg Nilsson, Å. (2016). ***NOVA - metoder och verktyg för normkreativ innovation.*** Stockholm:Vinnova.

Archer, L., & Francis , B. (2007). ***Understanding Minorty Ethnic Achievement.*** London: Routledge.

Archer, L., DeWitt, J., & Wong, B. (2013). Spheres of influence: what shapes young people's aspirations at age of 12/13 and what are the implications for education policy? ***Journal of Education Policy, 29(1), 58-85.***

Bannon, L., & Ehn, P. (2012). Design: design matters in participatory design. i J. Simonsen, & T. Robertson, ***Routledge international handbook of participatory design*** (ss. 37-63). London: Routledge.

Bourdieu, P. (1986). ***Distinction: A social critque of the judgement of tast.*** London: Routledge & Kegan Paul.

Bourdieu, P. (1990). ***The logic of practice.*** Cambridge: Polity Press.

Bourdieu, P. (1992). ***Language and symbolic power.*** Cambridge : Polity Press.

Bourdieu, P. (1994). ***Praktiskt förnuft: bidrag till en handlingsteori.*** Uddevalla: Daidalos.

Bourdieu, P. (2010). Sociology is a Martial Art. New York: New Press.

Crenshaw, K. ([1989] 2018). Demarginalizing the intersection of race and sex: a black feminist critique of antidiscrimination doctrine, feminst theory, and antiracist politics. i K. Bartlett, & R. Kennedy, ***Feminist legal theory (ss. 57-80).*** New York: Routledge.

Croll, P. (2008). Occupational Choice, Socio-economic status and educational attainment: a study of the occupational choices and destinations of young people in the British household panel survey. ***Research paper in Education, 23, 243-268.***

Design Council. (2022). ***Design Economy: People, Places and Economic Value.*** London: Design Council.

Ehn, P. (1988). ***Work-oriented design of computer artifacts.*** Stockholm: Arbetslivsinstitutet.

Ehn, P. (2017). Scandinavian design: on participation and skill. ***PDC '17Participatory design Conference (ss. 41-77).*** Aarhus: CRC Press.

Flouri, E., & Panourgia, C. (2012). ***Do Primary School Children's carrer aspirations matter? The relationship beteen family poverty, career aspirations, and emotional and behavioral problems.*** London: Center for Longitudinal Studies; Economic & Social Research Council.

Gay, G. (2000). ***Culturally responsive teaching: theory, research and practice.*** Teachers College Press.

Hirdman, Y. (1988). Genussystemet - reflexioner kring kvinnors sociala underordning. ***Tidskrift för genusvetenskap, 3, 49.***

Hovden, J. (2008). ***Profane and sacred. A study of the Norweigian journalistic field.*** Bergen: University of Bergen.

Jakobsson, M., & Segerstedt, E. (2014). ***Mot en gruvlig framtid? Malmfältare om stadsomvandlingen i Kiruna och Gällivare***. Luleå: Luleå tekniska universitet.

Jungk, R., & Mullert, N. (1987). ***Future workshops: how to create desirbable futures.*** London: Institute for Social Inventions.

Ladson-Billings, G. (1995). Towards a theory of culturally relevant pedagogy. ***American Educational Research Journal, 32(3), 465-491.***

Nicholas, M., Hagen, P., Rahilly, K., & Swainston, N. (2012). ***Using Participatory Design Methods to Engage the Uninterested.*** PDC'12 Participatory Design Conference (ss. 121-125). Roskilde: ACM.

Nilsson, K., Segerstedt, E., Sjöholm, J., & Wikberg Nilsson, Å. (2022). ***Attraktiv livsmiljö i norr***. Luleå: Luleå tekniska universitet.

OECD. (2012). ***PISA in focus 18: are students more engaged when schools offer extra-curricular activities?*** Paris: OECD.

Perälä, M., & Weintraub, D. (n.d.). ***Begreppet kultur.*** Hämtat från Utbildningsstyrelsen: https://www.oph.fi/sv/vad-avses-med-kultur

Piteå kommun. (den 1 12 2022). ***Piteå växer.*** Hämtat från Piteå kommun: https://www.pitea.se/invanare/Kommun-politik/Paverka-din-kommun/Aktuella-dialoger/vad-vill-du-med-pitea/

Piteå kommun. (den 1 12 2022). ***Vad vill du med Piteå?*** Hämtat från Piteå kommun: https://www.pitea.se/invanare/Kommun-politik/Paverka-din-kommun/Aktuella-dialoger/vad-vill-du-med-pitea/

Reay, D. (2004). It's all becoming a habitus: beyond the habitual use of habitus in educational research. ***British Journal of Sociology of Education, 25, 431-444.***

Region Kronoberg. (2018). ***Att synas på lika villkor. En handbok för normkreativ text och bild i region Kronoberg.*** Växjö: Region Kronoberg.

Sanders, E. B.-N., & Stappers, P. J. (2008). Co-creation and the new landscapes of design. ***Co-design, 4(1), 5-18.***

Segerstedt, E. (2020). ***Small town, big move: constructions of place in strasiting mining communities.*** Luleå : Luleå tekniska universitet.

Sveriges Regering. (2018). ***Politik för gestaltad livsmiljö***. Stockholm: Sveriges Regering.

Wikberg Nilsson, Å. (2022). Design som strategisk utvecklingskraft. i E. Arnell-Szurkos, ***Kunskap för framgångsrik inkludering*** (ss. 16-24). Stockholm: Akademikerförbundet SSR.

Wikberg Nilsson, Å., & Jahnke, M. (2018). Tactics for norm-creative innovation. ***She:Ji The Journal of Design, Economics, & Innovation, 4(4), 375-391.***

Wikberg Nilsson, Å., Erikson, Å., & Törlind, P. (2021). ***Design: process och metod.*** Lund: Studentlitteratur.

Wikberg Nilsson, Å., Eronen, M., Sjöholm, J., Hidman, E., Molnar, S., Andersson, L., Haugen, K. (2022). ***En plats att leva på: handbok för samskapade, inkluderande och attraktiva livsmiljöer.*** Luleå: Luleå tekniska universitet.

Yates, S., Harris, S., & Staff, J. (2011). Early occupational aspirations and NEETs: a study of the impact of uncertain and misaligned aspriations and social background on young people's entry into NEET status. ***Journal of Social Policy, 40, 513-534.***

"Vad en gör"

Natur & Rekreation

gymma	köra vattenskoter	tennis	gymma	gymma	golf
sporta	rida	poker	badminton	padel	springa
Hundträning ca 1-2 h/dag	Promenad 3-4 dag/vecka	gymmar 2 ggr/vecka	Gymmar 2 ggr/vecka	Springer 2h/vecka	Springer 2 h/vecka
skoter	grillning	bada	Bada 3 h/vecka	jaga	Skoter varje helg/vintern
Cykla	Bada	Bada	köra skoter	Tälta	Utflykter
Bada	Bada/sola	Bada varje dag på sommaren	fiska	Badar	
gymma	gymma	Scooter	Bada	promenad	
rida	sport	Cykla	Promenera	promenad	
gymmar varje dag	Springa	Cyklar	Campa	Bada på sommaren	

Kulturliv

teater	målarkurs	grafitti kurs	grafitti kurs	kör
beats dansstudio	kaleido	cosplay event	orkester	skrivargrupp för unga
tonårsgrupp tallhedsskolan	Teater	Bio	ION teater	
sjunga	teater	Bio	jazzgrupp	

Föreningsliv

fotboll	fotboll	fotboll	hockey	fotboll	Simträning
fotboll	basket	hockey	hockey	Idrotta 4 h/vecka	Golf 3 h/dag
träna 7h/vecka	fotboll 3 ggr/vecka	handboll 1,5 h 3 ggr/vecka	tränar	sport 6-7 h/vecka	Fotboll 3 ggr/vecka
boxning	gym och boxning	bowling	tränar 5 h/vecka	tränar	Åker skidor varje dag
Bågskytte 4 h/vecka	Body pump 1 ggr/vecka	träna	badminton	friidrott/kamp sport 2-4 ggr/vecka	Slalom 4 dgr/vecka
hockey (träning 4 h match 3 h/vecka)	tränar	snowboard	Fotboll 3-4 ggr/veckaq	Fotboll 1 h/vecka	Simträning 4 dgr/vecka
fotboll	tränar ibland	gymmar	yoga 2 h/vecka	Matcher 2 ggr/vecka	
rida	Styrketränar 2 h/dag 5 dgr/vecka	Fotboll 30 min	Spelar fotboll 8 ggr/vecka	Fotboll	
Simträning 4 dgr/vecka	Tränar 4 ggr/vecka	Innebandy 2h/vecka	Matcher 2 ggr/vecka	Fotboll 4 ggr/vecka	
Sportar	Gympass 2 ggr/vecka	Friidrott 2-4 ggr/vecka	Kampsport 2-4 ggr/vecka	ridning	
bowla	stallet	stallet 28-35 h/vecka	Innebandy	Hockey 3 ggr/vecka	
sportar	fotboll	rider häst 2 ggr/vecka	Innebandy 3 ggr/vecka	Simträning 4 dgr/vecka	
bowla	sporta	sport 3 dgr/vecka	simträning 4 dagar/vecka	Fotboll 3 ggr/vecka	

Barn, unga och familjaktiviteter

spela datorspel	sociala medier 6h/dag helg 10 h/dag	Spelar datorspel ca 1-3 timmar/dag	Instagram 1 h	Spelar TV/Datorspel 4 h /dag	rasta hund
youtube 2-4 h/dag	spelar dator	spela	mobilen	spelar dator	skriva
Kolla serier	GTA	köra FI	serie/film/youtube 1-2 ggr/dag	gameing alla dagar i veckan	sola
tiktok 5 h	spela datorspel varje dag	TV spel 2 dgr/vecka	kolla film/serier	kolla film/serie 2 h/dag	tälja knivar
Netflix 4 h/dag	spela	kolla film 1 ggr/vecka	köra hyper i stan	Film 2 h	Sticka/virka
Kör epa 2 h	Köra epa	åka epa	köra moppe	Åka epa	kang
vänner	chilla hemma	vara med kompisar	vara med vänner	vara med vänner	Städa
är med vänner	är med vänner	Kompisar	träffa kompisar mest på skolan	hänga med kompisar 3 ggr/vecka	Åker buss 5 h
jobba	plugga	plugga	plugga - sällan	plugga sällan	Skriva 4 h/vecka
plugga	plugga	plugga	softa	Sova	Spela instrument 28h/vecka
sova 7 h/dag	sova 8 h/dag	sova 10 h/dag	Sover varje dag	Sover 8 h/dag?	Läsa 10h/vecka
äta godis	laga mat	Bakar	Lagar mat	äter 5 h	Läsa böcker
stan 10 h/vecka	stan 4-5 h/vecka	köpa saker	köpa saker	Fika i stan 1 ggr/vecka	film 2 h/dag
Shoppa 1 ggr/vecka	färga håret	läsa	sminka	rasta hunden	köra bil
ute 1-3 h/dag	Musik	rita	spela tv-spel 6h/dag/helg	se film 1,5 h/dag	kompisar
spelaktiviteter	sociala medier tiktok, snapshot	Spelar datorspel ca 1-3 timmar/dag	Tiktok varje dag 2-3 h	Fifa 1 h/vecka	Kompisar
kolla serier	Kolla FI (finns inte i Sverige)	spela	Ser film 1-2 h/dag 2-5 h/helg	spelar dator	telefonen
tiktok	serier/film	spela datorspel	Sociala medier (tiktok, snap, instagram, telefon, musik)	film/serier	köra epa tills pengarna tar slut
Tiktok	tiktok	Film 2 ggr/vecka	Rocket league 1 h/vecka	spela spel 2 dagr/vecka	titta på serier
Rocket league	Köra moppe	ströga	ströga	kör epa 1 h/dag	kör epa

Vara med kompisar	Vara med kompisar 2 dgr/vecka	vara med vänner ofta	Vara med kompisar 6 dgr/vecka	är med kompisar 4 ggr/vecka	vänner och familj
pluggar 1 dag/vecka	pluggar 4 h/vecka	läxor 1-3 h/vecka	pluggar	plugga	läxor
sova	Sova dagtid 6 h/dag helg 11h/dag	sover	sova	sova	Chillar väldigt ofta
Äter	Äta mat 3 ggr/vecka	äta mat	Äta mat	Äter	Äter mat 1-2 h/dag
baka	baka någon gång	Baka	baka 1 h/vecka	laga mat/baka 1 ggr/vecka	Festar 2 h/vecka
sociala medier	Spelar datorspel ca 1-3 timmar/dag	Kodar programvaror 30 min/dag	chilla	sova varje dag	läxor
skrolla instagram	Serier 1 ggr/dag	GTA	kompisar	äta	baka 1 ggr/vecka
spela	ser film/serier	Spela spel	jobba	är i stan	shoppa 2 ggr/månad
spela varannan dag	spela spel	spela dator	plugga	djur	musik
Fortnite	bröderna fluff	se film	sova 8 h/dag	film 1 h/dag	disney +/netflix
Åka epa	Köra epa	Road trips	äta	Titta på TV varje dag	Fortnite 20 h/vecka
vara med vänner	är med kompisar 8 h/helg	Vara med kompisar	Dricker 3h	Serier 5 ggr/vecka	Fifa
Vara med kompisar	vara med kompisar	vara med kompisar varje dag	spela musik	snapshopt 7 dgr/vecka	Datorspel 10h/vecka
plugg - sällan	Pluggar 10h	pluggar någon timme /vecka	shoppar	Läser böcker alla dagar	är med familjen
Sover 7 h	sova	Sover 1-2 h/dag vardagstid 8-10 h/dag på helg	rita 1-2 h/vecka	Läser	plugga
film 1-5 h/dag	ser på serier	pluggar	gå på stan ngn gng/månad	baka	plugga
Chillar 24 h	sociala medier	laga mat 2h/vecka	Sover	kompisar 3 h/vecka	Lyssna på musik
Äta mat	Köra moped alla dagar	Äter	vara med kompisar	Är med kompisar 5 h	Festar aldrig
dricka monster					

Attraktiv livsmiljö i Piteå

Natur & Rekreation

Bygga ut Vallsberget	Mer utehockeyplaner	ett spa	bygga ut ice arena	nya promenadslingor	lekplatser	agilityb
ridturer genom skogen	badmöjligheter	bättre pris på gym för alla under 25 år	gratis spa 1 ggr/mån	mer gångstigar i skogen	lekplatser	lustiga
fin utsikt	filmvisning utomhus	mer växtlighet	gratis spa	hinderbana uppe i träden	cykelpark i skogen	mer va
bättre gräspkaner för fotboll	åka slalom	promenadvägar	fotboll	träning	cheerleading	laser ta
Boda borg	Alcatraz	biljard	låna skoter	Boda borg	Gokart	Alcatra
Bättre badhus	Bättre slalombackar	Bättre badplatser	Bättre badplatser - utomhus	Bättre badplatser i Öjebyn	En stor vattenpark	Bättre i sjö
Sandstrand 30 grader	Mer vatten	Strand	Strand	Pool/Vattenpark i Öjebyn	Stor vattenpark utomhus	Hoppto vattnet

Ett rikt kulturliv

mer danssalar	en julkör	sommarkör	muskaler oftare	kända artister har spelningar i Piteå	mer konstparker	museu
prova-på dag för idrotter	PDOL	mer dans	mer teater	mer musikevent	mer ställen man kan måla och rita på	drejkur
graffittikurs	graffittivägg	teaterkurs	målarkurs	ION teater	teater och dans	musik dansläg
teater	fler danser som förr i tiden	danssal	Piteå revyn varje helg	fler konserter	piterevyn fler gånger per år	musike

Ett rikt föreningsliv

Mer pengar till PHC så fler personer vill komma och spela här	och PIF	simklubb	politiskt positiva klubbar	Fler F17 lag i fotboll	en gymnastik/cheerleadinghall	basket
sporter kan samarbeta	damhockeylag	bilförening där man får lära sig om bilar	basketlag	boxningslag	stötta föreningar mer	inte ja och tje sport
satsa på ungdomsidrott så folk vill komma hit för att satsa på sport	fotbollsturnering	innebandsturnering	Hockey för nybörjare	Volleybollturnering	Basket	simbas norrma
fler udda sporter	Nolia LF arena för hockey	nytt ridhus	ny ishall nära stan	paintball	Jump yard	fotbolls
Fotbollshall som Arcus	Större och finare innebandyghall	Fotbollshall som Arcus	Innebandyhall	Bättre skyttebana pilbåge/gevär	Laser game	pingistu

Kloka och hållbara satsningar på barn, ungdomar och familjer

fritidsgård för 13-15 år, 16-18 å och 10-12 år	ungdomsgård	Ungdomsgårdar nära där alla bor (även för 18-20 år)	gratis bussresor till musikskolor	billigare priser för ungdomar	leos lekland	gokart
gratis filmvisning	ungdomsrabatter på hyra och bensin	A-traktorer får gå 50 km/h	gratis bussar för unga och äldre	större familjer får rabatt på ICA	billigare mat, besnin, snus, buss och konserter	skolskj
köpa en guess väska	gratis buss på kvällen	gratis elsparkcyklar	kunna handla på ICA Maxi	åka gratis buss	alma	matätn (palt)
Ställen där man kan chilla med kompisar	Vara med min kompis som bor i Stockholm	Tågstation	Tågstation	McDonalds	Tacobell	KFC i F
zoo	Nöjespark med berg-och dalbana	Bussar ut till mindre byar på sommaren	Escape room	Beach buggy	Tacobell	Mer/bä busstid
fler butiker	fler aktiviteter	LAN	Disco	klassresor/utflykter	övernattning på skolan	ungdom
Donken	matlagningstävling	Donken	Donken	Tvspelsturnering	teknikens hus	nöjespa
shopping	Leos lekland	Kittletältet ska ta bort 18-årsgräns	gratis bussar	fler ungdomsjobb	äventyrsbad	Mer aff
Donken	Nöjespark	parkering för epor vid Nolia	Fler caféer i Öjebyn	Plats där man inte stör någon	tankkort för unga	gratis b senare

anor	utsmycka badhusparken	mer händelser	bussar som går senare på kvällen och är säkra	säkrare att vara i stan på kvällen	park med café	stor lekpark
huset	mera slalombackar	bättre ishallar	mer spa	äventyrsbad	höghöjdsbana	
ndringsleder	renare i stan och i skogen	bättre slalombackar och skidspår	gångspår bredvid skidspåret	bättre utegym	många sittplatser	
g	paintball	seriöst gym i stan	promenad	hundpark	fler restauranger i stan	
z	Boda borg	Escape room	hundpark	fler restauranger	Utomhusbad	
badplatser -	Bättre utegym nära stan	Utegym nära stan	Utomhus Äventyrsbad	Utomhus Äventyrsbad	Större Äventyrsbad med mer kanor	
m vid	Utomhusbad	Större äventyrsbad	Nöjespark	Hopptorn vid stränder	hotell i skogen	

m	Teater, musik och bild Kaleido	Dans- och teatergymnasium	ett fast nöjesfält som Grönan eller Liseberg	15+ spelningar musik	festivaler som PDOL även på vintern
s i stan	mer event	mera festivaler på vintern	testa på graffitti	foto/målarkurs	debattklubbar
och ger	mer kultur	Pysselställe	ha kvar PDOL och PSG	bokklubb	Teater ION förening
vent	nyare och fräschare instrument	Konserthall	fler aktiviteter och bättre reklam för dem	mer cruising	satsning på Kaleido

	bowling	basket	slalom i Kåbdalis	mer pengar till ridskolor så de inte är så dyra
mora killar er inom	satsa mer på ungdomssporter	bättre fotbollsplaner och inhallar	brottningsarenor	golfbanor
säng lm	LF arena för hockey	fotbollshall för allmänheten Nordlunda	inlinesbana	crossbana
hall	volleybollplan inomhus	mer bollsporter för nybörjare	Hockeyrink Djupviken	Mixat basketlag
rnering	Större simhall	Inomhushall för fotboll	Bättre sporthallar	Stallet

	lasertag	paintball	aktiviteter i stan	vara i roligare lekparker	lekparker	ungdomsgårdar för gymnasiet
uts	arkadhall	mer cykelvägar	fler lärare	tivoli	fritidsgård i stan	Aktivitetscenter som ex. Boda borg
ingstävling	isa	fler bussar	gratis buss	gratis elsparkcyklar	gratis mensskydd	fritidsgårdar för olika åldrar
Piteå	Glassbar	McDonalds	Längre öppettider på Coop i stan	Elspark-cyklar	Elspark-cyklar	ungdomsgårdar för högstadiet
ttre er	Bussar till havsbadet året om	Elsparkcyklar	Elsparkcyklar	Mer klädaffärer	Mer klädaffärer	
nsgård	nattbad	stor lekpark centralt	gröna lund	Meka med epa eller moppe-garage	Biltema	
ark	Mer aktiviteter typ PDOL	Godis i Uppis	fler artister	fler bussar	Normal butik i stan	
ärer	Längre öppettider på coop och ica	fler affärer	fler konserter	fler anordade ungdomsaktiviteter	fler aktiviteter	
ussar och bussar	gratis buss till byarna	fler helgjobb för ungdomar	fler moppeparkeringar	IKEA	ungdomsgård	

LULEÅ
TEKNISKA
UNIVERSITET

Samarbete aktiv fritid och skola

Ett samverkansprojekt mellan Utbildningsförvaltningen och Kultur, park och fritid för en aktiv fritid i anslutning till skoldagen. Projektbeskrivningen är framtagen i samverkan mellan kultur och fritid samt representanter för högstadieskolorna i Piteå.

Inledning

Barn och unga blir alltmer stillasittande, endast två av tio barn når rekommenderad mängd fysisk aktivitet per dag. Idrottsrörelsen bidrar till fysisk aktivitet med sin organiserade verksamhet men de når inte alla unga. Det finns många som vill vara aktiva men inte inom idrottsrörelsen utan på ett mer kravlöst sätt. Skolan har en viktig roll att skapa förutsättningar till daglig fysisk aktivitet. Genom ett samarbete mellan idrott, fritid och skola ska fler unga stimuleras till en aktiv fritid i anslutning till skoldagen. Kan också inkludera kulturaktiviteter.

Bakgrund

Kroppen är gjord för att vara i rörelse. Det är genom att vara fysiskt aktiv som skelettet stärks och muskler byggs. Fysisk aktivitet bidrar också till minskad risk för sjukdomar och ökar det psykiska välbefinnandet. Alla behöver röra på sig varje dag men det är extra viktigt för barn som växer och behöver bli starka. WHO rekommenderar att barn ska ägna sig åt måttlig till hög fysisk aktivitet minst 60 minuter per dag. Dessutom uppmanas barn och unga att röra sig mer intensivt tre gånger i veckan. Aktiviteter bör anpassas efter barnets fysiska kapacitet utifrån ålder, sjukdomstillstånd och funktionsvariation.

Skolverkets läroplaner normerar och ger riktlinjer för hur barn och ungas rörelseförmåga ska utvecklas. I förskolans läroplan anges att barnen ska få förutsättningar för att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att delta i fysiska aktiviteter och vistas i olika naturmiljöer. Därigenom ska barnen få möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. I läroplanen för grundskolan anges att skapande och undersökande arbete samt lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet. Skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. Aktörer inom förskola och skola har möjligheter att främja fysisk aktivitet genom att utforma och anpassa ordinarie verksamhet och aktiviteter så att de stimulerar alla barn och elever till mer rörelse och minskat stillasittande. Insatser inom förskola och skola kan nå alla barn, oavsett socioekonomiska förutsättningar, och har på så sätt en viktig kompensatorisk roll.

Kultur- och fritidsnämnden har genomfört en studie kring ungas fritid ”Ung 2.0” i samarbete med Luleå tekniska universitet med syfte att uppnå ett utbud för ungas fritid som matchar deras behov och som ligger i linje med attraktiva livsmiljöer. Ett viktigt fokus i uppdraget var att identifiera aspekter av mångfald, vilket innebär ett utbud som är inkluderande gällande exempelvis kön, etnicitet, funktionsvariation, socioekonomi och geografi i kommunen. Studien resulterade i en rekommendation till Piteå kommun att satsa på mångfald, att arrangera fler aktiviteter som är kopplade till kultur, estetiska och sinnliga värden och rekreation, samt att möjliggöra för fler att bredda sina fritidsaktiviteter utanför de traditionella och etablerade sport- och ströga områdena. Ett sätt som lyftes är att ha olika aktiviteter kopplade till skolan så att fler ges möjlighet. Kommunfullmäktige har därtill gett Kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas. Samarbetsprojektet tar därmed avstamp från WHO, Skolverket, liksom politiska uppdrag inom Piteå kommun.

Skol IF

Skolidrottsförbundet strävar efter att erbjuda barn och unga mer rörelse, glädje, gemenskap och inkludering. Men också att ge barn och unga ökade kunskaper i föreningskunskap, demokrati och ledarskap. Ett Skol IF är ungas egen idrottsförening vars verksamhet sker i anslutning till skoldagen. Skol IF ger unga möjlighet till en enkel, rolig och billig aktivitet.

Syfte

Bilda ett centralt Skol IF ”Piteå Skol IF” dit Piteås högstadieskolorna kopplas med syfte att:

- Bidra till en mer aktiv fritid för unga.
- Erbjuda likvärdig verksamhet på samtliga högstadieskolor.
- Fylla kommunala lokaler som normalt står tomma denna tid.
- Öka rörelseaktiviteten hos elever och sprida glädjen att röra på sig.
- Genom goda mentorer utbilda elever i föreningslära/ledarskap i en demokratisk och stark anda av vi-känsla med god värden som grund.
- Fånga upp nya ungdomar som kan slussas vidare till föreningslivet.

Framgångsfaktorer

- Se varje individ och utgå från individen behov och tröskel.
- Involvera ungdomarna i processen.
- Frigöra personal som mentor och ledarstöd.
- Stärka varandra med goda exempel.
- Involvera det lokala föreningslivet.
- Arbeta långsiktigt
- Löpande utvärdering utifrån överenskommen plan och grundvärden

Mål

Långsiktiga mål är att erbjuda aktiviteter som är kopplade till rörelse, kultur, estetiska och sinnliga värden på varje högstadieskola, i anslutning till skoldagen, hela året.

Arbetssätt

Steg 1; 2023-10-01 till 2024-12-31
Projektledare 100% anställs med uppdrag att skapa ett Skol IF samt en hållbar organisation för genomförande av framtida aktiviteter. Finansieras från Kultur, park och fritids medel avsatta för att skapa fritidsaktiviteter för unga. Samtliga sex högstadieskolor avsätter resurs motsvarande 10% som knyts till Skol IF och ingår i arbetsgrupp för arbetet.

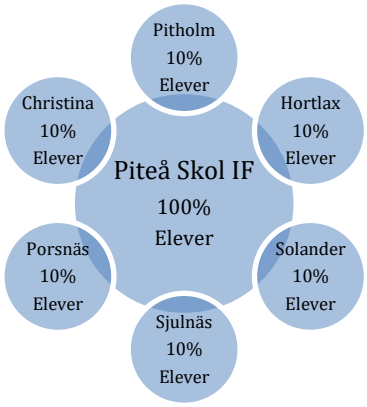

Arbetsuppgifter

- Förankra tanken kring Piteå Skol IF inom Piteå kommun och bilda förening.
- Bygg upp en hållbar organisation centralt och på högstadieskolorna.
- Bygg upp en hållbar struktur som även möjliggör aktiviteter som är kopplade till kultur, estetiska och sinnliga värden och rekreation, i enlighet med Ung 2.0 rekommendationer.
- Ta fram en informationsplattform ex hemsida och Instagram.
- Arbeta fram innehåll i utbildning och plan för genomförande riktat mot tänkbara ledare (elever åk 8) av skol aktiviteter.
- Arbeta för att säkra kommunal finansiering från 2025.
- Etablera kontakt med tänkbara aktörer från näringsliv, organisationer och föreningar för samarbeten och bidrag till extern finansiering.
- Starta upp ”prova på aktiviteter”.
- Avslutas med utvärdering och en färdig plan för fortsatt arbete.

Steg 2; 2025-01-01 tills vidare

Piteå Skol IF är en egen förening med egen organisation och ekonomi. Drivs med ett kommunalt bidrag (1 mkr?) som täcker kostnader för personal, lokalhyra och administrativa kostnader. Skolan avsätter fortsättningsvis minst 10% per högstadieskola som resurs i Skol IF. Alla högstadieelever erbjuds gå med i Skol IF (låg medlemsavgift som kan bekostas av skolorna eller eleverna själva). Eleverna involveras och är drivande i utbud och genomförande av aktiviteter.

Arbetsuppgifter

- Utbilda elever i åk 8 som blir framtida ledare i Skol IF
- Stödja skolornas organisation för genomförande av aktiviteter på respektive högstadieskola.
- Genomföra centrala aktiviteter dit alla högstadieelever inbjuds.
- Utveckla arbetet för att skapa en aktiv fritid i anslutning till skoldagen.

§ 53 Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas

Diarienr 23KFN64

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner förslag till återrapportering och skickar den vidare till Kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beviljade Piteförslaget och gav Kultur- och fritidsnämnden i samband med detta i uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas.

Kommunstyrelsen 2024-03-04 Återremitterar ärendet till Kultur- och fritidsnämnden.
Föreliggande ärende utgör redogörelse av återrapporteringen.

Beslutsunderlag

- Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas

Paragrafen är justerad

Motion (SLP) (SJV) - Översyn av antalet anställda i Piteå kommun

§319

24KS297

...

Skol och Landsbygdspartiet

Sjukvårdspartiet

Förslag till översyn av antalet anställda i Piteå Kommun

Bakgrund:

Det råder en ökad oro för att den offentliga sektorn i Piteå, liksom många andra kommuner i Sverige, närmar sig en kritisk tröskel där tillväxten inte längre kan upprätthållas utan att riskera en systemkollaps. Politiker och tjänstemän har uttryckt en hög grad av oro och har argumenterat för att befolkningstillväxten är avgörande för att upprätthålla välfärden och för att möta påstådda kompetensbrister.

En närmare granskning av statistiken visar att mellan 2019 och 2023 ökade befolkningen i Piteå endast med 63 invånare, medan antalet anställda ökade med 144 personer under samma tidsperiod. Detta skapar en diskrepans som väcker frågor kring eventuell överetablering och ineffektivitet inom kommunen.

Det är viktigt att notera att när det talas om kompetensbrist antyder det att kommunen redan anställt individer som inte har den nödvändiga kompetensen för att utföra sina uppgifter effektivt. Detta kan indikera ett problem med rekryteringsprocessen eller med den interna utvecklingen av personal.

Förslag:

Vi föreslår att en noggrann översyn genomförs för att identifiera och eliminera eventuella överflödiga befattningar och uppgifter inom kommunen. Det är viktigt att skilja mellan de uppgifter som är lagstadgade och de som inte är det för att säkerställa att kommunen fungerar effektivt och uppfyller sina skyldigheter gentemot medborgarna.

För att genomföra denna översyn på ett objektivt och kompetent sätt rekommenderar vi att en extern konsult anlitas. Detta kommer att bidra till att minimera risken för intressekonflikter och förutfattade meningar som kan uppstå om utvärderingen genomförs internt.

Sammanfattning:**

Det är av yttersta vikt att Piteå Kommun tar itu med eventuella ineffektiviteter och överflödiga kostnader för att säkerställa en hållbar och effektiv offentlig sektor. Genom att genomföra en noggrann översyn och vidta åtgärder för att optimera personalresurserna kan kommunen förbättra sin verksamhet och möta de utmaningar som ligger framför oss.

hemställer härmed
att en genomgripande översyn av kommunens verksamhet görs för att särskilja lagstadgade kommunala uppgifter från sådana som inte är lagstadgade utifrån den allmänna text som beskrivs i motionen
att en extern konsult anlitas

2024-03-19

Anders Nordin Skol och Landsbygdspartiet Johnny Åström Sjukvårdspartiet

Piteå kommun

Yttrande
2024-11-08
Dnr 24KS297

Politiskt anförande

Vi har tagit del av motionen om en översyn av antalet anställda och uppgifter i Piteå kommun med syfte att identifiera och eliminera eventuella överflödiga befattningar. Att hantera kommunens resurser effektivt och bibehålla en hög kvalitet i välfärdsuppdragen är en central fråga. Samtidigt måste vi komma ihåg att det redan finns etablerade processer och strukturer för att följa upp och utvärdera verksamhetens effektivitet och behov, vilket gör att en ytterligare extern översyn skulle vara överflödig.

Kommunen arbetar kontinuerligt med verksamhetsuppföljningar, internkontroll och personalplanering för att säkerställa att resurserna används på bästa sätt. Vi har också system för att identifiera kompetensbehov och säkerställa att rätt person är på rätt plats. Att anlita en extern konsult för en bred översyn skulle innebära en betydande kostnad, vilket inte är försvarbart med tanke på att kommunen redan har de verktyg som behövs för att bedriva en effektiv och hållbar verksamhet.

Mot denna bakgrund föreslår vi att motionen avslås, eftersom Piteå kommun redan har de strukturer som behövs för att säkerställa en effektiv och resurssmart organisation.

Kata Nilsson (S)
Kommunalråd

Motion (KD) - Äldreomsorgen behöver fler medarbetare

§320

23KS720

...

PITEÅ KOMMUN
Kommunledningsförvaltningen
2023 -11- 09
Dnr.....

Motion från Kristdemokraterna

Äldreomsorgen behöver fler medarbetare

Det har varit känt sedan mycket länge att vi står inför en stor demografisk utmaning när Sveriges befolkning förväntas passera 11 miljoner invånare 2028. Andelen äldre-äldre (80+) förväntas öka med 50%, 255 000 personer fler jämfört med år 2018 (Källa SCB). Även i Piteå förväntas en ökning av antalet äldre.

Idag är det alldeles för få unga som väljer att läsa Vård- och omsorgsprogrammet. På Strömbackaskolan går just nu 14 elever i åk 1, 15 elever i åk 2 och 13 elever i åk 3. Detta gör att vi får alldeles för få utbildade undersköterskor, bara cirka 14 per år vilket är långt ifrån behovet.

Piteå kommun var dock tidigt ute med att erbjuda gymnasieungdomar sommarjobb med förhoppningen om att fler unga skulle kunna tänka sig att arbeta inom äldreomsorgen. Problemet är att erbjudandet vänder sig till dem som redan påbörjat en gymnasieutbildning, varav de flesta inte valt Vård- och omsorgsprogrammet.

Därför måste vi börja betydligt tidigare med att skapa intresse för vårdyrket. Ett sätt kan vara att låta elever i högstadiet som snart ska välja gymnasielinje testa på yrket under ett par-tre lovdagar med handledning. Provjobba på äldreboende, inom hemtjänsten och LSS under lovveckor med en liten ersättning. Detta har fallit väl ut i Kiruna kommun under höstlovet 2023.

Av över 50 sökande elever fick 25 möjligheten att provjobba. En bra möjlighet att väcka intresse för att gå Vård- och omsorgsprogrammet. Samt för elever att se om de har fallenhet för vård och omsorg, detta givande och viktiga arbete där man gör skillnad för andra människor.

Därför föreslår jag:

- att det görs en utredning om det är möjligt att låta högstadieelever under handledning provjobba inom vård och omsorg under lovdagar.

Helén Lindbäck
Gruppledare Kristdemokraterna

Piteå kommun

Yttrande
2024-10-28
Dnr 23KS720

Politiskt anförande om motion, Äldreomsorgen behöver fler medarbetare

Jag ser positivt på motionens förslag att låta högstadieelever provjobba inom vård och omsorg under lovdagar. Att väcka intresse för vård- och omsorgsyrket i unga år är ett värdefullt steg för att säkerställa framtida kompetens inom äldreomsorgen, som står inför stora utmaningar när antalet äldre ökar.

Genom att erbjuda unga möjligheten att testa arbetet inom äldreomsorgen under handledning kan vi bidra till att fler får upp ögonen för yrket och även förhoppningsvis locka fler till vård- och omsorgsprogrammet. Denna satsning, som andra kommuner har prövat med goda resultat, ger elever en chans att upptäcka ett meningsfullt arbete där man verkligen gör skillnad för andra människor.

Jag anser att detta initiativ har stor potential att stärka rekryteringen till vårdyrket och föreslår därför att kommunfullmäktige bifaller motionen om att utreda möjligheten för högstadieelever att provjobba inom vård och omsorg under lovdagar.

Kata Nilsson (S)
Kommunalråd

Motion (V) – Minnesgåva daglig verksamhet §321 24KS239

…

Motion

Till Kommunfullmäktige i Piteå

Motion om att minnesgåva ska tilldelas också dem som arbetar inom kommunens dagliga verksamhet

Många arbetsgivare har som tradition att visa personal som varit anställda länge sin uppskattning genom en minnesgåva. Denna tradition finns även på många håll inom offentlig sektor, så också i Piteå. Kommunfullmäktige beslutade i februari 2024 att anta reviderade bestämmelser om gåvor till medarbetare och förtroendevalda till och med 2028-06-30.

Bland de många verksamheter som finns inom en kommun och som är kommunens ansvar finns också daglig verksamhet. De som deltar i daglig verksamhet har visserligen inget formellt anställningsförhållande, men verksamheten ska efterlikna den ordinarie arbetsmarknaden så långt det är möjligt. Vänsterpartiet anser att alla som på något sätt arbetar inom Piteå kommun ska betraktas som de medarbetare de är.

Ett sätt att visa de personer som deltar i daglig verksamhet kommunens uppskattning är att inkludera dem bland de som får en minnesgåva efter 25 års arbete. Detta görs redan i en del kommuner.

Yrkande

Vänsterpartiet föreslår därför

att kommunfullmäktige beslutar att alla som deltar i daglig verksamhet i Piteå kommun ska erbjudas en minnesgåva efter 25 år inom verksamheten, på liknande villkor som kommunens anställda och förtroendevalda.

Piteå 2 mars 2024

För Vänsterpartiets fullmäktigegrupp

Stina Carlsson (V)

Piteå kommun

Yttrande
2024-10-28
Dnr 24KS239

Politiskt anförande över motion om att minnesgåva ska tilldelas också dem som arbetar inom kommunens dagliga verksamhet

Jag anser, liksom förslagsställaren till motionen, att intentionen att uppmärksamma personer i daglig verksamhet för deras långvariga insatser inom kommunen är viktig. Att skapa en inkluderande arbetsmiljö där alla som bidrar i kommunens verksamheter känner sig uppskattade är något vi värdesätter högt.

Daglig verksamhet är dock en insats enligt LSS, där deltagandet bygger på biståndsbeslut snarare än ett traditionellt anställningsförhållande. Juridiskt saknas stöd för att tilldela minnesgåvor till personer i daglig verksamhet, då sådana gåvor är avsedda att uppmuntra rekrytering och bibehållande av anställda, vilket inte är tillämpligt här.

Om kommunen endast erbjuder gåvor till dem som utför daglig verksamhet inom kommunens regi, men inte till de som är placerade hos externa aktörer, finns dessutom en risk att likställighetsprincipen utmanas. Vi uppskattar förslaget och ser värdet i att uppmärksamma alla som bidrar, men med hänsyn till rättsläget och risk för ojämlik behandling rekommenderas kommunfullmäktige att avslå motionen.

Patric Lundström (S)
Kommunalråd

Motion (M) om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18 §322 24KS379

...

Motion kommunfullmäktige Piteå

ÄNDRING AV UTBETALNING OMSTÄLLNINGSSTÖD ENLIGT OPF-KL18

Bakgrund:
Piteå kommuns fullmäktige har för ett antal år sedan antagit OPF-KL18 vilket är en föreskrift som reglerar bland annat omställningsstöd för vissa förtroendevalda i kommunen. Omställningsstödet betalas ut när en förtroendevald med minst 40% tjänstgöringsgrad har tjänstgjort i minst ett år. Stödets utformning och villkor beskrivs i OPF-KL18 som har antagits av kommunfullmäktige.

Nu har det visat sig att när detta omställningsstöd betalas ut till exempelvis ordföranden i vissa nämnder slutar, så belastar utbetalningen den aktuella nämnd som den förtroendevalda har tjänstgjort för. Detta kan handla om ganska stora pengar, och under några års tid dessutom.

Konsekvensen blir att en nämnd, exempelvis BUN eller Socialnämnden, belastas med stora kostnader i sin budget som istället hade kunnat nyttjas för utbildning till våra unga, lön till lärare, socialtjänst, äldreomsorg etc.

Jag finner detta helt orimligt. Då det är kommunfullmäktige som har tagit beslut om att anta denna riktlinje, så är det också rimligt att kommunfullmäktige tar ansvar för utbetalningar som följer av densamma och inte lägger kostnaderna på nämnderna.

Jag yrkar därför att:

- Piteå kommuns fullmäktige snarast beslutar om att utbetalningar av omställningsstöd till förtroendevalda som avslutar sin tjänstgöring, eller annan utbetalning enligt OPF-KL18, inte ska belasta enskild nämnd.
- Återbetalning till drabbade nämnder sker från gemensam pott i KS eller annan finansiering, retroaktivt från 2022.

Motionen behöver inte behandlas i sin helhet, utan den kan behandlas varje punkt för sig.

Moderaterna i Piteå 2024-04-27
Håkan Johansson

Politiskt anförande Motion (M) om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18

I denna motion, från Håkan Johansson (M), föreslås en förändring av redovisningen och finansieringen av omställningsstöd för förtroendevalda. Kommunledningsförvaltningen har rekommenderat att motionen avslås, och jag vill här förtydliga varför detta beslut är välgrundat och i linje med kommunens principer.

Omställningsstöd är ett viktigt instrument för att underlätta övergången från politiska uppdrag till arbetslivet för våra förtroendevalda. Det är dock avgörande att vi säkerställer att redovisningen av dessa kostnader sker transparent och enligt vedertagna kommunala redovisningsprinciper. Enligt dessa principer ska kostnaderna bokföras där de uppstår, det vill säga inom den nämnd där det politiska uppdraget varit aktuellt.

Motionens förslag om att överföra kostnader till en gemensam pott i Kommunstyrelsen skulle inte bara frångå dessa principer, utan även skapa otydlighet och potentiellt försvåra en rättvisande ekonomisk redovisning. Förvaltningens yttrande lyfter tydligt fram att en korrekt redovisning är av största vikt, inte minst för förtroendet gentemot medborgarna.

Det är också viktigt att påpeka att ett retroaktivt åtagande för att ersätta redan belastade nämnder från 2022 skulle innebära en komplicerad delning av resurser, vilket skulle kunna skapa ekonomiska och administrativa utmaningar.

Med det sagt vill jag betona att vi alltid är öppna för dialog om förbättringar, men dessa måste ske inom ramen för principer som främjar tydlighet och transparens i våra ekonomiska processer.

Kata Nilsson (S)

Kommunalråd

Motion (KD) – Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet
§323
24KS111

…

Motion från Kristdemokraterna

Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på Vård- och omsorgsprogrammet.

Idag är det alldeles för få unga som väljer att läsa Vård- och omsorgsprogrammet. På Strömbackaskolan går just nu 14 elever i åk 1, 15 elever i åk 2 och 13 elever i åk 3. Detta gör att vi får alldeles för få utbildade undersköterskor, bara cirka 14 per år vilket är långt ifrån behovet. Därför behöver olika åtgärder prövas för att öka antalet utbildade undersköterskor som är beredda att arbeta i Piteå kommun. För att skapa så goda förutsättningar som möjligt och för att få fler elever på Vård- och omsorgsprogrammet att kunna börja arbeta direkt efter studenten där bil behövs bör möjliggöras för eleverna att kunna ta B-körkort som en del av utbildningen. Behovet av körkort inom hemtjänst och hemsjukvård är självklart och undersköterskor behöver vara mobila och flexibla för att kunna tillgodose medborgarnas behov av vård- och omsorg. Att få nyexaminerade undersköterskor med körkort blir en stor resurs och möjliggör att man kan ta alla jobb som är lediga, även på landsbygden. Det skapas goda förutsättningar för att snabbt komma ut på arbetsmarknaden efter studenten.

Kriterier som föreslås för att få körkortet delvis betalt och som en del av utbildningen föreslås till exempel att vara:

¤ Godkänt körkortsprov, teoretiskt och praktiskt
¤ Fullständig yrkesexamen från programmet
¤ Förbinda sig att arbeta inom yrket ett visst antal år åt Piteå kommun

Därför föreslår jag:

- Att det görs en utredning om det är möjligt att låta elever på Vård- och omsorgsprogrammet få bidrag och kunna ta körkort som en del av utbildningen.

Helén Lindbäck

Helén Lindbäck, Kristdemokraterna

Piteå kommun

Yttrande
2024-10-28
Dnr 24KS111

Politiskt anförande om motion, Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på Vård- och omsorgsprogrammet

Jag uppskattar motionens intention att stärka vård- och omsorgsprogrammet och därmed öka attraktiviteten och rekryteringen för arbete inom äldreomsorgen. Ett körkort är utan tvekan en viktig tillgång för arbete inom hemtjänst och hemsjukvård.

Trots detta stöter förslaget om körkortsutbildning på juridiska hinder. Enligt Skolverket och Transportstyrelsen får körkortsutbildning endast erbjudas inom vissa yrkesprogram, och vård- och omsorgsprogrammet är inte inkluderat. Att införa ett körkortsbidrag särskilt för dessa elever innebär också juridiska utmaningar, då bidrag till en enskild elevgrupp kräver lagstöd och riskerar att bryta mot likställighetsprincipen.

Även om vissa kommuner erbjuder körkortsbidrag till vårdelever är det juridiskt problematiskt att villkora stödet med anställning i kommunen, särskilt om inte alla elever erbjuds anställning. Jag ser positivt på kreativa insatser för att stärka kompetensförsörjningen inom vård och omsorg, men med hänsyn till rådande lagstiftning är detta förslag svårt att genomföra. Därför föreslår jag att motionen avslås och att andra lösningar för att öka attraktionskraften för vård- och omsorgsprogrammet övervägs.

Anton Li Nilsson (C)
Ordförande Barn-och utbildningsnämnden och 2:e vice ordförande Kommunstyrelsen

Motion (MP) - Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor
§324
24KS414

...

Motion till Kommunfullmäktige i Piteå

Införande av hastighetsgräns på 30 km/h även vid förskolor.

Piteå kommun har i sin "Plan för rätt fart", antagen av kommunfullmäktige den 2022-03-18, definierat olika hastighetsgränser för att uppnå säkra trafikmiljöer, framförallt för oskyddade trafikanter. I planen framgår att hastighetsgränsen 30 km/tim är aktuell vid skolor och förskolor. Trots detta saknas hastighetsgränser på 30 km/tim vid vissa förskolor, vilket utgör en risk för barns säkerhet i närliggande trafikmiljöer.

Ett tydligt exempel på detta är Pilens förskola på Strömnäs, som ligger i ett villaområde med omgivande vägar utan vägrenar och en hastighetsbegränsning på 40 km/tim. Särskilt Södergatan utgör en risk för barnens säkerhet på grund av hastigheten. På vintern blir det dessutom extra trångt och osäkert för föräldrar som promenerar, sparkar, eller cyklar med sina barn.

Förslag till beslut:

Kommunfullmäktige föreslås besluta att:

Införa en hastighetsgräns på 30 km/tim vid alla förskolor i kommunen som är belägna vid vägar där Piteå kommun är väghållare.

Ge uppdraget för genomförandet av detta förslag till Samhällsbyggnadsnämnden att snarast införa de nya hastighetsgränserna vid samtliga berörda förskolor.

Mats Dahlberg

Miljöpartiet de gröna i Piteå

Piteå kommun

Yttrande
2024-11-08
Dnr 24KS414

Politiskt anförande Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor

För att värna om våra yngsta kommuninvånares säkerhet och trygghet stödjer vi motionen om att införa hastighetsgränsen 30 km/h vid förskolor där detta är möjligt. Piteå kommuns "Plan för rätt fart" pekar redan ut 30 km/h som riktlinje för att skapa säkra trafikmiljöer vid skolor och förskolor. Tyvärr saknas detta skydd vid vissa förskolor, vilket medför risker för barnens säkerhet, särskilt i områden där föräldrar promenerar eller cyklar till förskolan.

Genom att sänka hastighetsgränsen till 30 km/h kan vi förbättra säkerheten och skapa en mer trygg miljö för barn och föräldrar i trafikmiljöer nära förskolor.

Därför föreslår vi att motionen bifalles och att Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att utreda vilka förskolor som saknar hastighetsgräns till 30 km/h samt införa denna hastighetsgräns där det är motiverat och genomförbart.

Patric Lundström (S)
Kommunalråd

Motion (SLP) om mätning av förekomst av narkotika i avloppsslam §325 24KS394

…

Skol och Landsbygdspartiet

MÄTNING AVLOPPSSLAM AVSEENDE FÖREKOMST AV NARKOTIKA

2024-05-01 motion

Bakgrund: Rapport från Kommunstyrelsens möte 2024-04-29 där

Utvecklingsstrateg Linda Lasu och Bo Hedlund, polisen föredrog ärendet ”Lägesbild Piteå”, Kartläggning av brott.

Gällande narkotika så avviker Piteå starkt från riksgenomsnittet avseende ”beslag ”på ett negativt vis. Om det beror på en ökning av narkotikakonsumtionen i Piteå eller om Piteå är ett nav för vidaretransport av narkotika till andra städer inom och utom landet vet man inte. Narkotikakonsumenterna göder gängkriminaliteten. Ett förebyggande arbete för att stoppa ökad konsumtion av narkotika med de följder detta för med sig kräver mer bakgrundsfakta.

Jag föreslår därför att man genomför en mätning i avloppsreningsverket Sandholmen, 35 000 personer anslutna, avseende förekomsten av narkotika. Övriga 16 avloppsreningsverk kan man, utifrån bedömning av behov, också göra analyser på. Analyserna kommer vara polisen behjälplig i att bekämpa narkotikahandeln.

Även små kommuner gör mätningar. Gnosjö kommun med 9 246 invånare har utfört mätningar där det finns reningsverk med minst 1000 anslutna hushåll. Sammantaget för Jönköpings län har det uppmätts högre halter och antal doser under 2023 i jämförelse med mätningarna som genomfördes 2022.

Hemställer härmed att

mätningar avseende förekomst av narkotika görs vid lämpliga reningsverk

Anders Nordin 2024-05-01

.

Piteå kommun

Yttrande
2024-10-28
Dnr 24KS394

Politiskt anförande om motion, Mätning av avloppsslam avseende förekomst av narkotika

Vi vill aktivt motverka narkotikakonsumtion och dela uppdaterade lägesbilder, särskilt med tanke på att narkotikabeslag i Piteå ligger över riksgenomsnittet.

Piteå kommun har därför i dialog med berörda aktörer, inklusive polisen, undersökt möjligheterna och utmaningarna med att mäta narkotika i avloppsslam vid Sandholmens reningsverk. Samtliga aktörer betonar dock svårigheten med att dra tillförlitliga slutsatser från provsvaren, särskilt då olika kommuner tillämpar varierande mätmetoder. För att resultaten ska vara användbara och leda till konkreta åtgärder krävs noggranna och enhetliga mätningar vid rätt tidpunkter – en komplex process som är svår att genomföra på lokal nivå.

Därför föreslå jag att vi inväntar statens kommande uppdrag till Länsstyrelsen i Norrbotten, att genomföra enhetliga narkotikamätningar i samtliga kommuner i länet, där Piteå kommun deltar. Där man genom länsövergripande mätning kan säkerställa en mer enhetlig och evidensbaserad metod, vilket ökar möjligheterna till konkreta och jämförbara resultat.

Jag föreslår därför att motionen avslås.

Kata Nilsson (S)
Kommunalråd

Redovisning av obesvarade motioner, medborgarförslag och piteförslag samt beslutade medborgarförslag och piteförslag

§326

24KS587

...

Rapport - MOTIONER

Ärenderubrik	Motionär	Inkommen
Motion (SLP) - Rätt till politikerutbildningsarvode, dnr 23KS556	Skol och Landsbygdspartiet	2023-09-08
Motion (SLP) - Förbättring av parkeringsautomaterna vid Coop och ICA, dnr 23KS581	Skol - och Landsbygdspartiet	2023-09-14
Motion (SLP) - Ärendebehandling i nämnd före förvaltningsutlåtande, dnr 23KS646	Skol och Landsbygdspartiet	2023-10-16
Motion (SLP) - Utskick av material till möten ska nå mottagaren 14 dagar före mötet, dnr 23KS647	Skol och Landsbygdspartiet	2023-10-16
Motion (SLP) - Likabehandling fjärrvärme, dnr 23KS648	Skol och Landsbygdspartiet	2023-10-16
Motion (V) - Öka stödet till studieförbunden, dnr 23KS671	Vänsterpartiet	2023-10-24
Motion (SLP) - Interpellationen Dess innehåll, dnr 23KS674	Skol och Landsbygdspartiet	2023-10-25
Motion (KD) - Äldreomsorgen behöver fler medarbetare, dnr 23KS720	Kristdemokraterna	2023-11-10
Motion (V) - Skolskjuts till och från fritidshem för barn i anpassad skola, dnr 23KS725	Vänsterpartiet	2023-11-13
Motion (SLP) - Krisledningsnämnden för krisberedskap och civilt försvar, dnr 23KS763	Skol och Landsbygdspartiet	2023-12-01
Motion (SLP) - Löner för anställda och arvoderade i Piteå kommun och dess bolag, dnr 24KS86	Skol- och Landsbygdspartiet	2024-01-04
Motion (KD) - bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på Vård- och omsorgsprogrammet, dnr 24KS111	Kristdemokraterna	2024-01-11
Motion (SLP) - Förtydligad och förbättrad demokrati, dnr 24KS200	Skol- och Landsbygdspartiet	2024-02-12
Motion (V) - Minnesgåva daglig verksamhet, dnr 24KS239	Stina Carlsson (V)	2024-03-04
Motion (SLP) - Halkkörning för hemtjänstpersonal, dnr 24KS269	Anders Nordin (SLP)	2024-03-15

Rapport - MOTIONER

Ärenderubrik	Motionär	Inkommen
Motion (SLP) (SJV) - Översyn av antalet anställda i Piteå kommun, dnr 24KS297	Skol och Landsbygdspartiet	2024-03-22
Motion (SLP) - Särskild fullmäktigeberedning för motioner, dnr 24KS364	Skol och Landsbygdspartiet	2024-04-22
Motion (SLP) - Generellt undantag mot förbudet att elda trädgårdsavfall på tomten, dnr 24KS365	Skol och Landsbygdspartiet	2024-04-23
Motion (M) - Ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18 , dnr 24KS379	Moderaterna	2024-04-29
Motion (M) - Inför utmaningsrätt i kommunal verksamhet, dnr 24KS380	Håkan Johansson (M)	2024-04-29
Motion (SLP) - Vid anordnade av offentlig majbrasa så räcker det med att informera om plats och tid till Räddningstjänsten, dnr 24KS381	Anders Nordin (SLP)	2024-04-29
Motion (SLP) - Mätning av avloppsslam avseende förekomst av narkotika, dnr 24KS394	Anders Nordin (SLP)	2024-05-03
Motion (SLP) - Skyddat boende i kvinnojourens regi, dnr 24KS395	Anders Nordin (SLP)	2024-05-03
Motion (MP) - Riktlinjer för skötsel av vägkanter för att gynna pollinatörer, dnr 24KS413	Mats Dahlberg (MP)	2024-05-13
Motion (MP) - Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor, dnr 24KS414	Mats Dahlberg (MP)	2024-05-13
Motion (MP) - Färdmedelsneutral reseersättning för förtroendevalda, dnr 24KS417	Mats Dahlberg (MP)	2024-05-13
Motion (MP) - Kemikalieplan, dnr 24KS420	Mats Dahlberg (MP)	2024-05-14
Motion (SLP) - Klimakterieutbildning för anställda, dnr 24KS526	Anders Nordin (SLP)	2024-07-16
Motion (M) - Marknadsdagar Rådhustorget, dnr 24KS549	Håkan Johansson (M)	2024-08-12
Redovisning av obesvarade motioner, medborgarförslag och piteförslag samt beslutade medborgarförslag och piteförslag , dnr 24KS587	Kommunledningsförvaltningen	2024-09-02

Rapport - MOTIONER

Ärenderubrik	Motionär	Inkommen
Motion (SLP) - Digital parkeringsskiva, dnr 24KS699	Anders Nordin (SLP)	2024-10-25
Motion (V) - Förbättra boendesituationen för våldsutsatta kvinnor, dnr 24KS747	Stina Carlsson (V)	2024-11-11

Återredovisning obesvarade medborgarförslag och medborgarförslag beslutade i nämnd.

Piteå kommun

Obesvarade Medborgarförslag

Alla inkomna medborgarförslag är besvarade.

Medborgarförslag besvarade i nämnd

Bifall Avslag Färdigbehandlad

Anmäld	Rubrik	Beslutad av	Beslut	
2023-01-30	**Medborgarförslag - Spara på kostnader angående avloppssystemet**	Kommunstyrelsen	2024-11-04	
2022-12-12	**Medborgarförslag - Anslå bussturlista för lokaltrafiken i busskurerna**	Samhällsbyggnadsnämnden	2024-02-21	
2022-09-26	**Medborgarförslag - Städning vid återvinningsstationerna**	Kommunstyrelsen	2024-10-07	
2022-09-26	**Medborgarförslag - Byte av kommunvapen**	Kommunfullmäktige	2024-09-16	
2022-09-26	**Medborgarförslag - Cykelhus på Munksundsskolan**	Kommunfullmäktige	2024-09-16	
2022-09-26	**Medborgarförslag - slutför strandpromenaden, Öjebyn**	Kommunfullmäktige	2024-09-16	
2022-09-26	**Medborgarförslag - Trevligare infart till Piteå via Timmerleden**	Kommunfullmäktige	2024-09-16	
2022-09-26	**Medborgarförslag - Hedra Sven-Erik Meyer**	Kommunfullmäktige	2024-05-27	
2022-09-26	**Medborgarförslag - Namnsätt väg från Västra kajen till Hallgrensvägen**	Kommunfullmäktige	2024-05-27	
2022-06-20	**Medborgarförslag - Gammalsvenskby i ställer för Kandalaksja som vänort**	Kommunfullmäktige	2024-09-16	
2022-02-21	**Rådhustorgets utveckling**	Samhällsbyggnadsnämnden	2024-06-25	

Beskrivning	Status	Inskickat
Munksund 5 Diarienr:24KS87	Avslag	2023-12-30 15:42:18
Plättar och ärtsoppa tillbaka i skolan Diarienr:24KS191	Avslag	2024-02-08 19:43:53
Elverk till alla bya föreningar i Pite kommun. Diarienr:24KS93	Avslag	2024-01-08 22:33:43
Jag önskar en ny överfart/gångtunnel för gångare cyklister från öjebyn till backcity vid ca Willys. Diarienr:24KS693	Avvisat	2024-10-22 13:51:54
Fortsättning av Gång- och Cykelväg Diarienr:24KS657	Avvisat	2024-10-04 08:43:30
Parkeringsproblematik på Storgatan Diarienr:24KS631	Avvisat	2024-09-26 11:53:36
Förbättra information om motionsspår Diarienr:24KS616	Avvisat	2024-09-17 09:00:29
Folkomröstning Diarienr:24KS574	Avvisat	2024-08-29 09:09:45
Norrbotniabanan Diarienr:24KS568	Avvisat	2024-08-26 09:11:15
Snabbspår för stadsplanering Diarienr:24KS565	Avvisat	2024-08-22 11:35:51
Dikesröjning och klippning av gräsytor. Diarienr:24KS537	Avvisat	2024-07-25 14:47:15
Exempel på restauranger pitebor vill/behöver Diarienr:24KS513	Avvisat	2024-06-29 11:06:56
Gemensam skolbal Strömbacka/Grans Diarienr:24KS477	Avvisat	2024-06-09 17:14:53
Bilfritt Rådhustorg sommartid. Diarienr:	Avvisat	2024-05-31 15:07:39
Trafiksäkerhet - Sätta upp speglar i korsningen vid Badhusparken Diarienr:24KS441	Avvisat	2024-05-27 18:08:42
Bättre villkor för vården Diarienr:	Avvisat	2024-05-10 19:11:09
Utveckling av boendemöjligheter, satsa på bostadsrätter inte fler hyresrätter. Diarienr:24KS339	Avvisat	2024-04-15 17:30:17
Pendlarparkering vid E4 Rosvik Diarienr:24KS182	Avvisat	2024-02-07 14:05:55
Tillåt användning av elstolpar för motorvärmare dygnet runt vid Öjebyns Simhall. Diarienr:24KS178	Avvisat	2024-02-06 20:15:16
Förslag gällande minskning av arbetsbelastningen gällande personalbehovet ordinärt boende. Diarienr:24ks281	Avvisat	2024-03-14 08:16:08
Föräldrapenning/ föräldraledighet Diarienr:24KS230	Avvisat	2024-02-28 14:11:23
Starta fritidsbank Diarienr:24KS216	Avvisat	2024-02-19 16:20:11
Tider för allmänheten i fotbollshallen på Nolia Diarienr:24KS196	Avvisat	2024-02-10 16:01:02
Vi vill ha Fritidsbanken till Piteå! Diarienr:24ks192	Avvisat	2024-02-08 21:27:23
Återvinningsstation öjebyn Diarienr:24KS183	Avvisat	2024-02-08 04:17:03
Större busskurer i Rosviks centrum Diarienr:24KS90	Avvisat	2024-01-05 12:57:22
Belysning kring strandpromenaden Öjebyn Diarienr:23KS699	Avvisat	2023-11-01 21:39:28
Cykelväg Haraholmen Diarienr:23ks702	Avvisat	2023-11-03 09:34:12
Cykel gångvägar tillsyn Diarienr:24KS430	Avvisat	2024-05-20 22:50:54
Bondövägen behöver rustas upp för att klara trafiken som kör där. Diarienr:23KS737	Bifall	2023-11-20 18:13:19
Nytt centrumnära badhus Diarienr:24KS126	Färdigbehandlat	2024-01-17 09:56:26
Månadskort/årskort till bussen skolungdomar Diarienr:23KS730	Färdigbehandlat	2023-11-13 19:02:00

Mötesgård för alla åldrar Diarienr:	Inskickat	2024-11-06 22:02:08
Önskar att man kan öppna trafik förbi badhusparken ner mot centrumområdet Diarienr:24KS685	Publicerat	2024-10-21 16:38:16
Hundrastgård till Rosvik Diarienr:24KS677	Publicerat	2024-10-20 17:34:51
Post från kommunen ska gå digitalt ? Piteå I Tiden ? Diarienr:24KS613	Publicerat	2024-09-13 09:57:46
Munkberga som familjebostäder. Diarienr:24KS527	Utreds	2024-07-17 09:06:20
Asfalterad Tennisplan i Rosvik Diarienr:24KS529	Utreds	2024-07-17 21:44:12
Lekpark till Munksund Diarienr:24KS518	Utreds	2024-07-04 13:16:44
Dövblindas rätt till kommunikation i Piteå kommun Diarienr:24ks341	Utreds	2024-04-16 14:44:14
Säker gång- och cykelväg till Böle skola Diarienr:24KS315	Utreds	2024-03-28 13:09:32
Trädfällning på kommunal mark Diarienr:24ks283	Utreds	2024-03-13 20:46:55
Nytt badhus Diarienr:24KS92	Utreds	2024-01-08 20:51:39
Utegym för alla! Diarienr:24KS548	Utreds ej, för få röster	2024-08-12 07:55:59
Gång- och cykelbro till Fingermanholmen Diarienr:24KS560	Utreds ej, för få röster	2024-08-18 20:52:38
Röjning efter gångvägen från Småbåtsgatan mot Norrstrand Diarienr:24KS546	Utreds ej, för få röster	2024-08-06 18:45:46
Laga och ev. Flytta skateboardramper runt om i kommunen Diarienr:	Utreds ej, för få röster	2024-08-01 14:10:05
Bastu på Stor-Räbben Diarienr:24KS544	Utreds ej, för få röster	2024-08-05 20:20:18
Badbrygga södrahamn Diarienr:24KS535	Utreds ej, för få röster	2024-07-23 17:08:28
Trapppor ner till vattnet i centrala stan & utveckla kanalområdet. Diarienr:24KS538	Utreds ej, för få röster	2024-07-25 14:58:38
Lekpark vid munksund båthamn / början av kärlekeksstigen Diarienr:24KS517	Utreds ej, för få röster	2024-07-04 13:05:11
Badstranden på Norrstrand Diarienr:24KS522	Utreds ej, för få röster	2024-07-08 12:50:15
Linjesträckning Buss 2 Diarienr:24KS463	Utreds ej, för få röster	2024-06-03 09:40:18
Trafiken i Piteå på Hamnplan Diarienr:24KS462	Utreds ej, för få röster	2024-06-02 18:31:59
Cykelpump stationer runt piteå. Cykelstaden Piteå. Diarienr:24KS474	Utreds ej, för få röster	2024-06-06 16:30:09
Riva parken mitt emot Kalles. Diarienr:24KS457	Utreds ej, för få röster	2024-05-31 10:29:16
Byta ut trästolparna som finns på bryggan nedanför Strömbacka strand. Diarienr:24KS443	Utreds ej, för få röster	2024-05-28 15:56:25
Utegym centrala Piteå Diarienr:24KS464	Utreds ej, för få röster	2024-06-04 07:15:55
Inför Kompiskortet - för dig med funktionsvariation. Ta med en kompis gratis på olika aktiviteter. Diarienr:24KS431	Utreds ej, för få röster	2024-05-21 07:57:46
Luftföroreningar på Prästgårdsgatan Diarienr:24KS416	Utreds ej, för få röster	2024-05-12 01:41:50
Ny lekpark i Munksund vid Munksund båthamn Diarienr:24KS412	Utreds ej, för få röster	2024-05-10 20:49:30
Synliggör LANDSBYGDEN bättre på Piteå kommuns hemsida Diarienr:24ks383	Utreds ej, för få röster	2024-04-29 13:44:24
Hantering av invasiva växter Diarienr:24ks362	Utreds ej, för få röster	2024-04-20 10:12:01
Sensorer för att effektivisera slamtömningen. Diarienr:24KS324	Utreds ej, för få röster	2024-04-06 09:58:06
Förbättra vägen till bredviksbergets återvinning! Diarienr:24ks372	Utreds ej, för få röster	2024-04-23 20:21:44
Återbruk av Nyckelgömmor som inte har någon funktion då ett nytt nyckelsystem introduceras Diarienr:24KS325	Utreds ej, för få röster	2024-04-09 19:35:37

Vinterstig på Grisberget för gående vintertid. Diarienr:24KS305	Utreds ej, för få röster	2024-03-22 18:19:40
Drift och förvaltning av alla vägar inom kommunens gränser Diarienr:24ks288	Utreds ej, för få röster	2024-03-17 19:36:18
Securitas endast på betalfria parkeringar Diarienr:24ks282	Utreds ej, för få röster	2024-03-13 17:48:05
Namnbyte av lokalen Ladan Diarienr:24KS225	Utreds ej, för få röster	2024-02-25 09:31:01
Motionsspår Lomtjärnen Diarienr:24KS197	Utreds ej, för få röster	2024-02-11 15:25:03
Simhall/kallbadhus med anslutande solbryggor Diarienr:24KS201	Utreds ej, för få röster	2024-02-12 20:58:19
Sälj båten Munksund 5 som skrot eller till spekulant Diarienr:24KS140	Utreds ej, för få röster	2024-01-26 09:28:55
Figurer/Djur efter elljusspåret på eljusspåret Grisan Diarienr:24KS98	Utreds ej, för få röster	2024-01-11 10:33:04
Ny GC väg Furunäsbacken Diarienr:23KS773	Utreds ej, för få röster	2023-12-04 13:54:39
Gratis lokaltrafik mellan 10..00-14.00 Diarienr:23KS747	Utreds ej, för få röster	2023-11-26 13:31:26
Gratis broddar till alla över 65+ Diarienr:23KS736	Utreds ej, för få röster	2023-11-20 15:38:12
Gratis anslutningsbussar Diarienr:23KS724	Utreds ej, för få röster	2023-11-12 07:22:36
En fin sittbänk under fåröbron Diarienr:24KS437	Utreds ej, för få röster	2024-05-24 00:05:41

Information från kommunchefen 2024
§327
24KS5

...